

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A
JUDEȚULUI CONSTANȚA**

PENTRU PERIOADA 2021- 2027

RAPORT DE MEDIU

BENEFICIAR: CONSILIUL JUDEȚEAN CONSTANȚA

ANUL 2022

CUPRINS

1. EXPUNEREA CONȚINUTULUI ȘI OBIECTIVELOR PRINCIPALE ALE PLANULUI SAU PROGRAMULUI, PRECUM ȘI A RELAȚIEI CU ALTE PLANURI ȘI PROGRAME RELEVANTE	4
1.1. Date de recunoaștere a documentației.....	4
1.2. Date generale privind conținutul și obiectivele principale ale Strategiei, relația cu alte planuri și programe relevante.....	9
2. ASPECTELE RELEVANTE ALE STĂRII ACTUALE A MEDIULUI ȘI ALE EVOLUȚIEI SALE PROBABILE ÎN SITUAȚIA NEIMPLEMENTĂRII PLANULUI SAU PROGRAMULUI PROPU.....	78
2.1. Aspecte ale stării actuale a mediului	78
2.2. Evoluția probabilă a mediului în situația neimplementării planului (varianta 0).....	350
3. CARACTERISTICILE DE MEDIU ALE ZONEI POSIBIL A FI AFECTATĂ SEMNIFICATIV.....	356
4. PROBLEME DE MEDIU RELEVANTE PENTRU STRATEGIE.....	358
5. OBIECTIVE DE PROTECȚIE A MEDIULUI	362
5.1. Corelarea obiectivelor strategii cu obiective de protecție a mediului stabilite la nivel național, comunitar și internațional.....	362
5.2. Stabilirea obiectivelor de protecție a mediului urmare a analizării stării actuale a mediului	365
6. POTENȚIALE EFECTE SEMNIFICATIVE ASUPRA MEDIULUI.....	382
7. POSIBILE EFECTE SEMNIFICATIVE ASUPRA MEDIULUI, INCLUSIV ASUPRA SĂNĂTĂȚII, ÎN CONTEXT TRANSFRONTIERA.....	422
8. MĂSURILE PROPUSE PENTRU A PREVENI , REDUCE SI COMPENSA CÂT DE COMPLET POSIBIL ORICE EFECT ADVERS ASUPRA MEDIULUI AL IMPLEMENTĂRII PLANULUI SAU PROGRAMULUI.....	423
8.1. măsuri propuse pentru prevenirea, reducerea și compensare efectelor adverse asupra factorului de mediu apa.....	423

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

8.2. măsuri propuse pentru prevenirea, reducerea și compensarea efectelor adverse asupra factorului de mediu aer.....	423
8.3. măsuri propuse pentru prevenirea, reducerea și compensarea efectelor adverse asupra factorului de mediu sol/subsol.....	425
8.4. măsuri propuse pentru prevenirea, reducerea și compensarea efectelor adverse asupra florei, faunei, biodiversității.....	426
8.5. măsuri propuse pentru prevenirea, reducerea și compensarea efectelor adverse asupra sănătății populației, peisajului și obiectivelor de patrimoniu.....	426
8.6. măsuri propuse în zonele cu riscuri naturale.....	427
9. EXPUNEREA MOTIVELOR CARE AU CONDUS LA SELECTAREA ALTERNATIVELOR ALESE.....	429
10. MONITORIZAREA EFECTELOR SEMNIFICATIVE ALE IMPLEMENTARII PLANULUI SAU PROGRAMULUI.....	430
11. REZUMAT FĂRĂ CARACTER TEHNIC.....	435
12. BIBLIOGRAFIE – BAZE LEGALE.....	440
13. ANEXE.....	443

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

**1. EXPUNEREA CONȚINUTULUI ȘI OBIECTIVELOR PRINCIPALE ALE
PLANULUI SAU PROGRAMULUI, PRECUM ȘI A RELAȚIEI CU ALTE
PLANURI ȘI PROGRAME RELEVANTE**

1.1. Date de recunoaștere a documentației

Denumirea programului:

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021-2027**

Beneficiar : CONSILIUL JUDEȚEAN CONSTANȚA

Adresa: Jud. Constanța, Mun. Constanța, Bd. Tomis, nr. 51

Telefon: 0241 488 404

E-mail: *consjud@cjc.ro*

Elaboratorul Strategiei/ Consultant: ROMACTIV BUSINESS CONSULTING SRL

Adresa: Mun. București, sector 2, str. Căminului, nr. 22-24 , ap. 29

Telefon: 021 201 43 49

E-mail: *office@romactiv.ro*

Elaboratori ai Raportului de mediu:

NEW ENVIRO MANAGEMENT S.R.L.- *expert de mediu nivel principal*- deține Certificat de atestare serie RGX, nr. 008/ 02.09.2021 pentru domeniile RIM12, RIM13b, RM8, RM13b, emis de Asociația Română de Mediu

RĂGĂLIE ADRIANA - *expert de mediu nivel principal*- deține Certificat de atestare serie RGX, nr. 002/ 05.08.2021 pentru domeniile RIM12, RIM13b, RM8, RM13b , emis de Asociația Română de Mediu

Adresa: Jud. Constanta, Mun.Constanta, str. B. St. Delavrancea, nr. 53

Telefon: 0723 806 277

E-mail: *serviciidemediu@gmail.com*

 Asociația Română de Mediu 1998
Comisia de atestare a persoanelor fizice și juridice care elaborează studii de mediu

 Certificat ISO14001 nr. 205340/A/0001/UK/Ro

CERTIFICAT DE ATESTARE

Seria RGX nr. 008/02.09.2021
Valabil până la data de 02.09.2024 cu respectarea condițiilor înscrise pe verso⁽¹⁾

Se atestă **S.C. NEW ENVIRO MANAGEMENT SRL** cu sediul în Constanța, str. B. St. Delavrancea, nr. 53, Bl. 24, sc. A, et.1, ap. 4, CUI 39025604 ca **expert atestat - nivel principal** pentru elaborarea următoarelor studii de mediu în domeniile de atestare acordate de Comisia de atestare conform Procesului verbal nr. 2 din data 02.09.2021: RIM-12, RIM-13b; RM-8, RM-13b -----

 Președintele Comisiei de atestare
Ioan GHERHES

TIPUL DE STUDII: (RIM) Raport privind impactul asupra mediului; (RA) Raport de amplasament; (RM) Raport de mediu; (RS) Raport de securitate; (BM) Bilanț de mediu; (EA) Studii de evaluare adecuată; (EGCA) Evaluarea și gestionarea calității aerului; (EGZA) Evaluarea și gestionarea zgomotului ambiental; (EGSC) Evaluarea și gestionarea schimbărilor climatice; (MB) Monitorizarea biodiversității

DOMENII DE ATESTARE: (1) Agricultură, silvicultură, piscicultură; (2) Industria extractivă; (3) Industria energetică; (4) Energie nucleară (5) Producerea și prelucrarea metalelor; (6) Industria mineralelor și a materialelor de construcții; (7) Industria chimică; (8) Industria alimentară; (9) Industria textilă, a pielăriei, a lenjului și hârtiei; (10) Industria cauciucului; fabricarea și tratarea produselor pe bază de elastomeri; (11-a) Infrastructura de transport (aerian, rutier, feroviar, naval - inclusiv porturi); (11-b) Infrastructura de gestionare a deșeurilor; (11-c) Infrastructura de gospodărire a apelor; (12) Turism și agrement; (13-a) Alte domenii - telecomunicații; (13-b) Alte domenii - domeniile în care se dezvoltă proiectele enumerate la pct. 11 din anexa nr. 2 la Legea 292/2018

Asociația Română de Mediu 1998
Comisia de atestare a persoanelor fizice și juridice care
elaborează studii de mediu

Certificat ISO14001 nr. 205340/A/0001/UK/Ro

CERTIFICAT DE ATESTARE

Seria RGX nr. 002/05.08.2021

Valabil până la data de 05.08.2024 cu respectarea condițiilor înscrise pe verso⁽¹⁾

Se atestă **doamna Adriana RAGALIE** cu domiciliul în Constanta, str. B. St. Delavrancea, nr. 53, Bl. 24, sc. A, et.1, ap. 4, CNP 2791102131289 ca **expert atestat - nivel principal** pentru elaborarea următoarelor studii de mediu în domeniile de atestare acordate de Comisia de atestare conform Procesului verbal nr. 1 din data 05.08.2021: **RIM12, RIM13b; RM8, RM13b.** -----

Președintele Comisiei de atestare

Ioan GHERHES

TIPUL DE STUDIU: (RIM) Raport privind impactul asupra mediului; (RA) Raport de amplasament; (RM) Raport de mediu; (RS) Raport de securitate; (BM) Bilanț de mediu; (EA) Studiu de evaluare adecvată; (EGCA) Evaluarea și gestionarea calității aerului; (EGZA) Evaluarea și gestionarea zgomotului ambiental; (EGSC) Evaluarea și gestionarea schimbărilor climatice; (MB) Monitorizarea biodiversității

DOMENII DE ATESTARE: (1) Agricultură, silvicultură, piscicultură; (2) Industria extractivă; (3) Industria energetică; (4) Energie nucleară (5) Producerea și prelucrarea metalelor; (6) Industria mineralelor și a materialelor de construcții; (7) Industria chimică; (8) Industria alimentară; (9) Industria textilă, a pielăriei, a lemnului și hârtiei; (10) Industria cauciucului: fabricarea și tratarea produselor pe bază de elastomeri; (11-a) Infrastructura de transport (aerian, rutier, feroviar, naval - inclusiv porturi); (11-b) Infrastructura de gestionare a deșeurilor; (11-c) Infrastructura de gospodărire a apelor; (12) Turism și agrement; (13-a) Alte domenii - telecomunicații; (13-b) Alte domenii - domeniile în care se dezvoltă proiectele enumerate la pct. 11 din anexa nr. 2 la Legea 292/2018

Cerințe legale privind Raportul de Mediu

Raportul de mediu a fost realizat în baza cerințelor Directivei SEA (Directiva Consiliului European nr. 2001/42/CE) privind efectele anumitor planuri și programe asupra mediului transpusă în legislația românească de Hotărârea de Guvern nr. 1076/2004 *privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe*.

Metodologia utilizată în evaluarea strategiei de mediu include și recomandarea din Manualul privind aplicarea procesului de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe elaborat de Ministerul Mediului și Gospodăriei Apelor și Agenția Națională de Protecție a Mediului, aprobat prin Ordinul 117/2006 și "*Ghidul privind evaluarea de mediu pentru planuri și programe de amenajare a teritoriului și urbanism*" (MMDD, 2007).

Conținutul Raportului de mediu respectă prevederile Anexei nr. 2 din H.G. 1076/ 2004 *privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe*.

Procedura SEA presupune parcurgerea etapei de încadrare, etapa de definitivare a proiectului de plan și de realizare a Raportului de mediu, etapa de analiză a calității Raportului de mediu.

Etapile procedurale au fost parcurse de către autoritatea locală de mediu, respectiv Agenția pentru Protecția Mediului Constanța. Autoritățile interesate de efectele implementării planului au fost identificate de APM Constanța și comunicate titularului prin intermediul Deciziei initiale de încadrare nr. 93/ 21.12.2021, în vederea constituirii Grupului de lucru și a convocării acestuia, a studierii alternativelor prezentate, cu realizarea în paralel a Raportului de mediu.

Ședințele Grupului de lucru s-au desfășurat în datele de 06.04.2022 și 17.06.2022 la sediul titularului, din Jud. Constanta, Mun. Constanta, Bd. Tomis, nr. 51.

Etape în evaluarea de mediu

În conformitate cu cerințele HG nr. 1076/08.07.2004, procedura de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe cuprinde următoarele etape:

- încadrarea;
- întocmirea Raportului de mediu privind efectele semnificative probabile ale propunerii de dezvoltare;
- desfășurarea consultărilor asupra propunerii de dezvoltare și a Raportului de mediu aferent acesteia;
- luarea în considerare a Raportului de mediu și a rezultatelor consultării în procesul de luare a deciziei;
- oferirea de informații publice înainte și după adoptarea deciziei și prezentarea modului în care s-a ținut seama de rezultatele evaluării mediului;
- monitorizarea implementării deciziei.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Surse documentare:

- Strategia de dezvoltare durabilă a Județului Constanța pentru perioada 2021-2027 întocmită de societatea RomActiv Business Consulting S.R.L.;
- Rapoarte privind starea mediului în județul Constanța ;
- Planul de Amenajare a Teritoriului Național ;
- Strategia de dezvoltare a regiunii de dezvoltare sud- est;
- Planul Local de Acțiune pentru Mediu (PLAM) Judetul Constanța;
- Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor- Judetul Constanța (PJGD);
- Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor;
- Planul Regional de Gestionare a Deșeurilor pentru Regiunea 2 S-E.
- Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor (EU)
- Strategia europeană pentru tineret 2021-2027
- Politica de Coeziune a Uniunii Europene 2021 – 2027
- REACT-EU / Asistența de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei
- Strategia europeană pentru tineret 2019 – 2027
- Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor (EU)
- Strategia europeană privind drepturile persoanelor cu dizabilități (2021-2030)
- Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030

1.2. Date generale privind conținutul și obiectivele principale ale Strategiei, relația cu alte planuri și programe relevante

1.2.1. Date generale privind conținutul și obiectivele principale ale Strategiei

Strategia de dezvoltare durabilă a județului Constanța are drept **scop general** stabilirea destinațiilor către care sunt direcționate resursele disponibile și eforturile administrației publice, în vederea atingerii unor obiective strategice cuantificabile, respectiv a unor ținte de dezvoltare pe care comunitatea și le-a stabilit.

Specific acestui instrument de planificare strategică instituțională, caracteristic administrației publice, este faptul că stabilirea obiectivelor de dezvoltare, a modalităților și ordinii în care sunt abordate rezolvările nevoilor locale și implicit efortul și resursele planificate, reprezintă rezultatul unui proces de consultare a mai multor factori și în special de consultare a comunităților locale.

Strategia de dezvoltare **conține o propunere de dezvoltare, formulată sub forma unui „concept de dezvoltare strategică”** ce constă într-o înlănțuire logică și argumentată a demersurilor necesare pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare pe care județul și le-a propus.

Trebuie menționat faptul că, deși modalitățile de realizare a obiectivelor de dezvoltare propuse sunt privite în acest document din perspectiva rolului și atribuțiilor, de multe ori limitate, ale autorității publice, pentru ca procesul de dezvoltare să aibă succes, acestea trebuie urmărite și de alți actori de la nivelul comunităților, cum ar fi agenții economici, alte instituții publice, mediul asociativ sau chiar cetățenii prin efortul lor particular.

Realizarea conceptului de dezvoltare strategică este un demers care pornește de la starea actuală a județului, propunând atingerea unui nivel de progres și a unei arhitecturi integrate a tuturor factorilor de stare: demografică, teritorială, infrastructură și economie, socială, culturală și de mediu ai comunității. Nivelul de dezvoltare așteptat să se realizeze într-un anumit moment proiectat în viitor (2027) poate fi atins prin implementarea strategiei de dezvoltare a județului.

Starea actuală a județului este înțeleasă prin ansamblul contextual al nevoilor și intereselor locale, identificate în cadrul Analizei situației existente la nivelul județului, plasată în condițiile reperelor fixate de diversele abordări strategice regionale, naționale și sectoriale, care condiționează contextul județean.

Pe lângă concluziile analizei situației existente din punct de vedere social, economic, al mediului și al nivelului de echipare tehnică și socială, câteva particularități specifice trebuie luate în considerare în conturarea unei imagini complete a realității de astăzi a județului. Astfel:

- Diferența între imaginea din afară (opinia largă și cea exterioară județului) și cea din interior (specializată și legată de interesele locuitorilor) în privința importanței unor teme pentru dezvoltarea locală. De exemplu, pentru cei mai mulți, Constanța înseamnă turism și modalități de a petrece a timpului liber, iar pentru dezvoltarea locală turismul este un

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

contributor de loc secund, iar timpul liber o parte din interesul locuitorilor, pe lângă cele privind munca, locuirea, mobilitate, servicii, etc.;

- Existența unui decalaj semnificativ între nivelul de viață și condițiile de locuire dintre mediul urban și cel rural;
- Intențiile ambițioase pentru dezvoltarea accelerată și nivelul de dezvoltare al mediului de afaceri din Zona Metropolitană Constanța, mult mai înalte în raport cu ritmul restului județului;
- Interesul crescut arătat de administrația publică județeană pentru colaborarea partenerială și suportul pentru administrațiile locale, cât și pentru abordarea corectă și profesională pentru rezolvarea problemelor;
- Interesul manifestat de mediul academic pentru colaborarea pro-activă cu mediul de afaceri, pentru formarea forței de muncă în raport cu cerințele angajatorilor și pentru valorificarea rezultatelor activității de cercetare-dezvoltare.

Concluziile analizei situației existente, la care se adaugă celelalte elemente argumentative ale cadrelor strategice existente, precum și observațiile și opiniile obținute în urma procesului consultativ, formează un tablou general al structurii nevoilor identificate și al intereselor diverselor medii sociale, economice, politice, civice și chiar ale cetățenilor.

Această structură, compusă din multiple elemente cu diferite legături între ele, cu diferite grade de importanță și capacități de influențare și multiplicare, reclamate cu prioritate de medii diferite, este cea care justifică propunerea în raport și cu așteptările comunităților, a unor direcții prioritare de dezvoltare. Acestea sunt principalele modalități de realizare a scopului de creștere generală a nivelului de dezvoltare a județului, exprimate în „*viziunea de dezvoltare durabilă a județului Constanța*”.

Parcurgerea acestui drum de evoluție progresivă, de la starea de actuală la starea așteptată de dezvoltare, înseamnă selectarea unor direcții prioritare de dezvoltare a județului Constanța, indicând în același timp modalitățile și mijloacele eficiente prin care se pot atinge țintele propuse.

Fiecare direcție prioritară de dezvoltare presupune parcurgerea unui set de obiective strategice care pot fi realizate, prin acțiuni grupate în axe prioritare specializate, care conțin intervenții concrete sub forma: programelor, proiectelor, măsurilor, hotărârilor, de a căror prioritizare, planificare și mod de concretizare, depinde implementarea în condiții optime a strategiei de dezvoltare durabilă și atingerii obiectivelor propuse.

Selectarea, prioritizarea și planificarea intervențiilor, are în vedere atât contribuția la realizarea cu prioritate a obiectivelor strategice, modul în care influențează celelalte domenii, cât și resursele disponibile.

Această organizare conceptuală pune în legătură directă și condiționează intervențiile concrete cu un obiectiv strategic, în scopul creării unor mecanisme care sunt fie generatoare de progres fie capabile să asigure suport și să accelereze dinamica dezvoltării așa cum a fost ea stabilită.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Totuși, dezvoltarea trebuie văzută coerent, omogen și integrat, dar fără să producă dezechilibre între diferitele domenii, categorii de locuitori, ori între diferitele zone teritoriale. În acest scop, sunt urmărite principiile unei dezvoltări convergente, a intercorelării, dezvoltării durabile, dar și ale respectării egalității de șanse:

- **Dezvoltarea convergentă** are în vedere stimularea performanțelor fără a crea decalaje de dezvoltare la nivelul județului. În plus, se vizează reducerea diferențelor deja existente între comunități pe plan social, economic, cultural și al accesului la servicii și infrastructură publică, caracteristice diferitelor zone și localități.
- **Intercorelarea** presupune ca obiectivele strategiei să ia în calcul obiectivele planurilor și strategiilor regionale, naționale și europene dar și adaptarea măsurilor de acțiune în funcție de recomandările politicilor de guvernare ale diferitelor instituții ce acționează la nivel județean.
- **Integrarea** presupune ca soluțiile propuse să nu se limiteze la granițele administrative ale teritoriului sau la limitele specifice unui anumit sector de activitate atât timp cât problema abordată are implicații și în teritoriile limitrofe sau în sectoarele adiacente.
- **Dezvoltarea durabilă** înseamnă propunerea unui tip de dezvoltare care să asigure un echilibru între aspectele sociale, economice și ecologice și care să ia în calcul aspectele ce țin de restricționarea accesului la resurse al generațiilor viitoare.
- **Egalitatea de șanse** se aplică și ține cont, în mod particular, de diversitatea etnică și religioasă a populației, promovarea capitalului uman făcându-se în mod nediscriminatoriu în orice domeniu economico-social. Valorificarea diversității culturale, etnice și a diferențelor de gen sau de vârstă constituie premise pentru dezvoltarea comunităților și, totodată, asigură un cadru în care relațiile sociale au la bază valori precum toleranța și egalitatea.

Viziunea strategică de dezvoltare

Viziunea strategică de dezvoltare este exprimarea sintetizată a sensului direcției de dezvoltare a județului și indică modalitatea de transformare a acesteia în realitate. Viziunea conturează starea dorită, proiectată în viitor și configurează nivelul de dezvoltare așteptat. Viziunea trebuie să presupună dinamism și capacitate de adaptare a oportunităților care pot să apară, pentru atingerea scopului dorit.

Chiar dacă evoluția ulterioară poate suferi abateri de la plan, în condiția existenței unei viziuni bine definite, sensul acestei evoluții va fi păstrat. Formularea viziunii trebuie să se bazeze pe o serie de elemente care să îi asigure succesul și credibilitatea. Astfel, chiar dacă viziunea este o propunere proiectată în viitor, ea se bazează pe prezent, pe analizele, concluziile, observațiile obținute, având în vedere dificultățile și obstacolele identificate.

În construcția viziunii a fost foarte important - pe lângă exprimarea unei atitudini de încredere în viitorul proiectat și în posibilitățile concrete de dezvoltare în sensul transformării viziunii propuse în fapte - ca aceasta să se identifice cu interesele comunităților, instituțiilor, organizațiilor publice și private și chiar ale cetățenilor.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

În acest fel, viziunea strategică implică motivarea și stimularea la participare a tuturor factorilor care trebuie și pot să contribuie la schimbare, viziunea fiind cheia realizării acesteia.

Viziunea de dezvoltare a județului Constanța este centrată pe dezvoltarea susținută a economiei locale și pe echilibrarea și modernizarea condițiilor de locuire între toate comunitățile județului, susținute de un efort instituțional eficient și implicat, interesat de dezvoltarea durabilă și sustenabilă a teritoriului.

Dezvoltarea economiei locale nu are în vedere numai o simplă structurare a domeniilor economice locale. Pentru satisfacerea nivelului ambițios de dezvoltare și așteptările mediului de afaceri, trebuie luat în considerare întregul context al intereselor, inițiativelor și nevoilor acestuia, începând cu cele privind dezvoltarea infrastructurii de transport și creșterea mobilității muncitorilor și mărfurilor, dezvoltării parteneriatelor pentru cercetare dezvoltare și inovare în sectoarele de specializare existente (materiale și tehnologii pentru transport acvatic, energie din surse neconvenționale, industrie navală, mediu, etc.), nevoia de forță de muncă profesionalizată, ș.a.. Toate aceste conexiuni au cointerestat un întreg ansamblu de entități diferite publice și private, din diferite domenii economice dar și din educație, servicii publice, societate civilă, etc., legate de un interes comun, cel al dezvoltării.

Această adevărată „locomotivă”, care trage după sine o sumă întreagă de interese și care consumă și creează permanent oportunități, implică și sectoare cu un ritm de dezvoltare mai lent sau afaceri rurale ce nu depășesc granițele teritoriale ale unităților administrativ teritoriale, dar care trebuie susținute și dinamizate.

Prin **modernizarea condițiilor de locuire** se înțelege la crearea unui mediu de locuire curat și civilizat, ofertant pentru petrecerea timpului liber, susținut de o infrastructură modernă și de accesul la servicii publice de bună calitate, pentru cei care locuiesc și lucrează în județul Constanța. Condițiile de viață individuală și, mai ales, cele pentru familie trebuie să ofere nu numai confortul și oportunitățile de timp liber de bună calitate oriunde în județ, ci și un mediu sigur și acces la servicii de bună calitate (inclusiv cele de educație, asistență, sănătate, urgență, etc.) care să permită celor care muncesc garanția supravegherii și îngrijirii copiilor și a celorlalți membri ai familiei în timpul orelor de program.

Mediul de locuire, împreună cu toate facilitățile sale, modern și fără poluare, eficient din punctul de vedere al cheltuielilor, trebuie să fie accesibil tuturor comunităților. Nivelul de dezvoltare al acestuia constituie un veritabil argument pentru atragerea și menținerea forței de muncă în economia locală a județului iar echilibrarea diferențelor de calitate a locuirii din diversele comunități județene poate favoriza și reducerea decalajelor de dezvoltare economică.

Strategia de dezvoltare este un plan de viitor care poate fi implementat numai prin voința actorilor locali, ca părți direct interesate de ceea ce se întâmplă la nivelul județului. Suportul cel mai puternic poate fi asigurat de parteneriatul dintre instituțiile și organizațiile cu adevărat interesate. Acest parteneriat, punctual sau periodic, formal sau informal poate coopta și energiile altor structuri sau personalități locale, care împreună pot dinamiza și susține ritmul dezvoltării generale.

Direcții și obiective de dezvoltare

Direcțiile prioritare de dezvoltare strategică

Pentru realizarea acestei viziuni, strategia de dezvoltare este centrată pe **trei „direcții prioritare de dezvoltare”**, cărora le sunt asociate **trei „obiective majore suport”**. Pentru implementarea acestora au fost identificate o serie de „**obiective strategice**”, fiecare obiectiv grupând „**axe prioritare**”, transpuse în „**intervenții**” de diferite tipuri, care sunt modalități concrete de acțiune ce vor contribui în mod direct la atingerea viziunii de dezvoltare a județului.

Direcțiile prioritare de dezvoltare din strategia de dezvoltare a județului sunt:

- 1. Dezvoltare economică prin valorificarea potențialului local și utilizarea inovării și a noilor tehnologii**
- 2. Creșterea calității condițiilor de locuire și reducerea disparităților dintre comunități**
- 3. Dezvoltarea turismului și a serviciilor conexe prin utilizarea inteligentă a resurselor locale**

Cele trei *obiective majore suport* sunt definite având în vedere caracterul transversal al unora dintre principalii factori de progres, care **vizează toate domeniile din procesul de dezvoltare**. Astfel, *dezvoltarea infrastructurii de transport, calitatea mediului și stimularea utilizării resurselor de energie regenerabilă și modernizarea administrației publice și a capacității de implicare*, reprezintă **domenii care sunt considerate obiective majore, comune întregii dezvoltări și a căror modalitate de realizare condiționează decisiv calitatea și ritmul dezvoltării județului**.

Pentru a sublinia importanța acestor domenii și a gradului lor de dezvoltare, dar și pentru a respecta caracterul mai restrâns în raport cu direcțiile prioritare de dezvoltare definite, care cuprind aria mai multor domenii asociate între ele, acestea au fost definite sub forma unor „*obiective majore suport*” pentru întregul proces de progres. Acest concept exprimă un grad de generalitate inferior unei „*direcții prioritare*”. Intervențiile necesare pentru realizarea obiectivelor majore suport, vor influența și condiționa modalitatea de realizare a celorlalte obiective.

Caracteristic „*obiectivelor majore suport*” este faptul că acestea condiționează abordările în cadrul celorlalte obiective. Caracterul durabil și sustenabil al dezvoltării județului este imprimat de promovarea unui set de principii de protejare și conservare a mediului și de gestionare inteligentă a energiei, care vor influența și măsurile aplicabile în alte domenii.

„*Obiectivele strategice*” sunt intercorelate, ceea ce înseamnă, de exemplu, că măsurile referitoare la îmbunătățirea unui domeniu vor avea efecte asupra unuia sau mai multor domenii.

Politici de dezvoltare, programe de măsuri, tipuri de acțiuni și proiecte pentru fiecare dintre obiectivele propuse

Propunerea de dezvoltare concentrează, chiar prin modul său de formulare, **șase politici distincte de dezvoltare**. Acestea vizează unele domenii considerate direcții prioritare de dezvoltare în structura conceptuală a soluției de dezvoltare propusă și sunt următoarele:

- **Dezvoltare economică prin valorificarea potențialului local și utilizarea inovării și a noilor tehnologii;**
- **Creșterea calității condițiilor de locuire și reducerea disparităților dintre comunități;**
- **Dezvoltarea turismului și a serviciilor conexe prin utilizarea inteligentă a resurselor locale;**
- **Dezvoltarea infrastructurii pentru transportul public și de mărfuri;**
- **Creșterea calității mediului și stimularea utilizării resurselor de energie regenerabilă;**
- **Modernizarea administrației publice și creșterea capacității de implicare în dezvoltarea teritorială.**

Fiecare dintre acestea asociază obiective strategice care se realizează prin intervenții concrete, care au forma programelor, proiectelor, măsurilor, hotărârilor etc. și sunt grupate în funcție de specificul lor în *axe prioritare*.

Structura conceptului de dezvoltare propus, este detaliată în continuare:

Direcția prioritară de dezvoltare 1: Dezvoltare economică prin valorificarea potențialului local și utilizarea inovării și a noilor tehnologii, abordează următoarele domenii: dezvoltarea orientată spre performanță a industriei, transporturilor, energiei și dezvoltarea economiei rurale. Fiecare dintre acestea are în vedere nevoile de dezvoltare în raport cu alte domenii conexe (educație, piața muncii, cercetare dezvoltare, mobilitate, etc.) și, de asemenea, interferează cu intervențiile suport subsumate obiectivelor majore.

Direcția prioritară de dezvoltare 2: Creșterea calității condițiilor de locuire și reducerea disparităților dintre comunități, presupune intervenții planificate, sub forma demersurilor de construire, modernizare, extindere a rețelelor tehnico-edilitare, serviciilor publice locale, a infrastructurii și calității educației, de sănătate și de urgență, a creșterii calității furnizării serviciilor sociale, a dezvoltării infrastructurii culturale și de petrecere a timpului liber. Obiectivele strategice subsumate vor fi intercorelate cu cele ale obiectivelor majore suport.

Direcția prioritară de dezvoltare 3: Dezvoltarea turismului și a serviciilor conexe prin utilizarea inteligentă a resurselor locale este domeniul de dezvoltare care, deși nu are anvergura altora, prin interesul național și chiar internațional pe care îl suscită și prin faptul că leagă sau are potențialul de a interconecta multe alte domenii de activitate, valorificând diverse resurse locale – justifică selectarea sa ca domeniu prioritar, distinct în strategia de dezvoltare a județului.

Obiectivul major suport 1:

Dezvoltarea infrastructurii pentru transportul public și de mărfuri vizează construirea, modernizarea, reabilitarea rețelei de transport rutier, pe cale ferată și aeriană, cât și a celei maritime și fluviale.

Obiectivul major suport 2:

Creșterea calității mediului și stimularea utilizării resurselor de energie regenerabilă. Punerea în practică a intervențiilor pentru atingerea acestui obiectiv afectează ca o condiție pusă întregului cadru al celorlalte obiective, începând cu măsuri privind infrastructura, construcțiile, organizarea unor servicii și dezvoltarea unor programe, până la decizii sau hotărâri administrative. Principiile privind protejarea mediului, asigurarea eficienței energetice și ale dezvoltării sustenabile trebuie să facă parte dintre argumentele deciziilor și alegerea modului de intervenție din toate acțiunile.

Obiectivul major suport 3:

Modernizarea administrației publice și a capacității de implicare în dezvoltarea teritorială, subsumează intervențiile necesare creșterii capacității administrative a instituțiilor județene, dar și a suportului pentru cele locale și mai ales măsuri pentru stimularea implicării și participării celorlalți actori publici și mai ales privați în parteneriatul pentru dezvoltarea județului.

Fig. nr.1 Schema grafică a structurii conceptului de dezvoltare

Obiectivele strategice de dezvoltare și axele prioritare

Dezvoltarea domeniilor avute în vedere de direcțiile de dezvoltare prioritare și de cele trei obiective majore suport, presupune realizarea unor „**obiective strategice**” care sunt asociate fiecăreia dintre aceste acestea.

Fiecare obiectiv strategic subsumează „**Axe prioritare**” specifice fiecăreia. Axele prioritare grupează, după domenii, diferite tipuri de modalități concrete de intervenție, sub forma: **proiectelor, programelor, planurilor, hotărârilor**, etc., a căror realizare, punere în practică, vor conduce la atingerea obiectivului vizat și la dezvoltarea domeniului strategic.

Dirrecția prioritara de dezvoltare 1: Dezvoltare economica prin valorificarea potențialului local și utilizarea inovării și a noilor tehnologii

Această direcție de dezvoltare presupune nu numai dezvoltarea economiei locale în toate componentele sale, cât mai ales orientarea spre inovare, prin atașarea segmentului de cercetare și dezvoltare tehnologică. O astfel de abordare ia în considerare nivelul de dezvoltare actual și așteptările mari ale diferiților agenți economici locali, care, dincolo de propria evoluție, au dezvoltat inițiative și parteneriate comune pentru depășirea unor probleme și valorificarea unor oportunități.

Obiectivul Direcției prioritare de dezvoltare 1: 	În 2027, județul Constanța își va păstra locul în top 5 județe după valoarea PIB, la diferență de maxim 2.000 mil. lei față de județul aflat pe poziția superioară în top.
---	--

În acest context, interesul pentru economia locală este privit prin **cinci obiective strategice de dezvoltare**: dezvoltarea activităților de transport și servicii conexe, dezvoltarea activităților industriale, dezvoltarea și susținerea mediului de afaceri local, valorificarea potențialului energetic local și modernizarea și dezvoltarea agriculturii și pescuitului.

Obiectivul strategic 1.1 Dezvoltarea activităților de transport și servicii conexe

Activitățile economice în domeniul transporturilor și serviciilor conexe reprezintă o pondere importantă la nivelul județului Constanța, valorificând potențialul dat de poziția geografică și resursele de infrastructură din județ. Polul de dezvoltare Constanța cuprinde toate tipurile de transport: rutier, feroviar, maritim, aerian, inclusiv transport prin oleoducte. Transporturile și activitățile de logistică joacă un rol esențial în procesul lanțului de aprovizionare și distribuție a produselor, de aceste activități depinzând în mare măsură foarte multe alte domenii de activitate.

Realizarea acestui obiectiv presupune urmărirea următoarelor axe prioritare:

Axa prioritară 1.1.1 Sprijinirea și stimularea dezvoltării activităților de transport mărfuri

Axa prioritară grupează inițiativele pentru dezvoltarea, modernizarea, extinderea parcurilor de autovehicule pentru transport și a infrastructurii aferente - platforme de încărcare - descărcare, echipamente logistice. Îmbunătățirea accesului la coridoarele de transport și creșterea conectivității intermodale.

Axa prioritară 1.1.2 Modernizarea și stimularea sistemelor de transport intermodal

Axa prioritară grupează inițiative care se referă la construirea unui sistem intermodal sigur și eficient și a infrastructurii aferente, implementarea unui sistem de urmărire, planificare și management al transportului intermodal de marfă, utilizând sistemele inteligente de transport. Include, de asemenea, inițiativele pentru modernizarea și extinderea transportului feroviar, renovarea și modernizarea clădirilor, a platformelor de depozitare a unităților de transport intermodal, a căilor de rulare a macaralelor, a căilor de acces în terminal, a rețelilor de apă și electricitate, dotarea terminalelor cu utilaje și echipamente de manipulare, precum și dezvoltarea lanțului logistic și a conectivității cu transportatorii rutieri și asigurarea siguranței în transport.

Dezvoltarea activității de transport intermodal se susține și pe implementarea inițiativelor existente de dezvoltare a **Portului Constanța**, care vizează următoarele proiecte demarate sau aflate în curs de inițiere:

- **Extinderea la patru benzi a drumului dintre Poarta 7 și intersecția obiectivului „Pod rutier la km 0 + 540 al Canalului Dunării - Marea Neagră” cu drumul care leagă Poarta 9 și Poarta 8 de partea de Nord a Portului Constanța (2021 – 2024);**
- **Modernizarea infrastructurii de distribuție a energiei electrice în Portul Constanța (2021 – 2024);**
- **Extinderea la patru benzi a drumului existent între Poarta 10 Bis și Poarta 10 (2021 – 2024);**
- **Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și canalizare (2021 – 2024);**
- **Revizuirea și actualizarea Master Planului infrastructurii rutiere și de acces în Portul Constanța (2021 – 2022);**
- **Realizarea unei infrastructuri de port – comunitate-rețea (PCS) în vederea operaționalizării sistemului de digitalizare la nivelul Portului Constanța (2021).**

Obiectivul strategic 1.2 Dezvoltarea activităților industriale

Industria este unul dintre cele mai puternice sectoare de activitate ale economiei județului Constanța. Evoluția acestui sector este unul dintre cei mai puternici factori care influențează dezvoltarea, de aceea, susținerea și facilitarea progresului industrial este vitală. Acest lucru presupune crearea unui climat predictibil și favorabil, în care inițiativele de creștere industrială să poată avea acces la infrastructura locală, teritorială, rețele cu utilități, forță de muncă, în condițiile bine precizate ale interesului pentru protejarea mediului și dezvoltării sustenabile.

Pentru câștigarea și păstrarea avansului industriei județului, întreprinderile trebuie să orienteze interesul pentru proiectele de cercetare – dezvoltare - inovare, mai ales către teme inovative, legate de procesele și materialele tehnologice mai prietenoase cu mediul, pe folosirea inteligentă a energiei, convertirea și reutilizarea ei.

Axa prioritară 1.2.1 Dezvoltarea industriei navale

- Crearea unor structuri înalt specializate capabile să genereze proiecte inovatoare între universități, centre de cercetare interne și externe, firmele private etc.;
- Dezvoltarea infrastructurii și activității de cercetare inovare și transfer tehnologic, respectiv și valorificarea în economie a rezultatelor de cercetare-dezvoltare;
- Măsuri privind protejarea mediului, susținerea dezvoltării sustenabile și de sprijinire a programelor de formare a resurselor umane.

Axa prioritară 1.2.2 Dezvoltarea industriei prelucrătoare

Cuprinde intervențiile necesare dezvoltării creșterii mobilității persoanelor și mărfurilor în și din zonele industriale, stimularea dezvoltării activităților de cercetare dezvoltare și inovare cu accent pe soluțiile privind noi modalități de reducere a poluării, protejare a mediului și dezvoltare sustenabilă, dezvoltarea modalităților de gestionare energetică eficientă.

Axa prioritară 1.2.3 Susținerea dezvoltării activităților de producție industrială

Sunt avute în vedere intervențiile prin care sunt create noi oportunități de dezvoltare prin înființarea unor noi structuri tip parc industrial, parc tehnologic, cluster care să faciliteze contactul cu mediul de cercetare și cu cel academic, platforme comune pentru utilizarea unor servicii, facilitarea accesului la piețe, furnizori de servicii, programe de sprijin și finanțare. Măsuri de facilitare a accesului întreprinderilor la capitalul uman specializat și de reducere a birocrăției.

Obiectivul strategic 1.3 Dezvoltarea și susținerea mediului de afaceri local

Dezvoltarea mediului de afaceri presupune dezvoltarea infrastructurilor teritoriale, accesul facil la utilități, accesibilitate și mobilitate. Totodată trebuie avute în vedere măsuri pentru susținerea noilor IMM-uri, pregătirea forței de muncă în raport cu solicitările pieței muncii cât și încurajarea inițiativelor care sprijină dezvoltarea cercetării și dezvoltării produselor inovative. O altă țintă importantă a acestui obiectiv este sprijinirea mediului de afaceri din zonele rurale și mai îndepărtate, în vederea susținerii acestuia și a echilibrării dezvoltării economice a județului.

Intervențiile necesare realizării acestui obiectiv, sunt grupate în următoarele axe prioritare:

Axa prioritară 1.3.1 Dezvoltarea infrastructurii necesare creșterii afacerilor

Presupune crearea de noi zone și spații de servicii, care să permită extinderea spațială, a căror conectivitate cu infrastructura de transport la axa port-autostradă să fie optimă. Crearea, extinderea, modernizarea infrastructurii de suport pentru afaceri, inclusiv parcuri industriale, spații de producție pentru IMM-uri, parcuri științifice și tehnologice, centre de afaceri, incubatoare, clustere, centre multifuncționale pentru promovarea și dezvoltarea afacerilor și alte structuri de afaceri. De asemenea, axa cuprinde și intervențiile orientate spre creșterea accesibilității întreprinderilor la infrastructura de date și utilități.

Se urmărește și **încurajarea implicării diversilor factori catalizatori** (firme de consultanță, furnizori de servicii de formare profesională continuă, bănci și instituții de creditare, parteneri externi cu expertiză relevantă, etc.) și **inițierea și sprijinirea unor proiecte comune**. Un partener strategic pentru implementarea proiectelor îl reprezintă camerele de comerț și industrie, ca organizații de sprijin ale mediului de afaceri, reprezentative, având ca membri operatori economici din toate domeniile și sectoarele de activitate, de orice dimensiune (de la microîntreprinderi până la întreprinderile mari și foarte mari) și indiferent de natura capitalului acestora (privat, public, mixt, românesc sau străin).

Axa prioritară 1.3.2 Sprijinirea inițiativelor care utilizează în practică rezultatele inovative ale cercetării și dezvoltării tehnologice

Axa include măsurile de facilitare a cooperării și susținerea parteneriatelor dintre universități, centre de cercetare, întreprinderi și alți actori publici și privați, promovarea de proiecte de CDI, mai ales pe teme inovative relevante pentru economia locală sau cu un înalt conținut inovativ (materiale și tehnologii pentru transport acvatic, mediu, energie din surse neconvenționale, schimbările climatice, tehnologiile informației sau tehnologiile verzi). Stimularea inovării prin promovarea

investițiilor private în cercetare-dezvoltare-inovare și dezvoltarea tehnologiei digitale. Sunt incluse și măsurile pentru crearea centrelor de excelență, de inovare digitală și a altor infrastructuri specializate, dezvoltarea clusterelor în sectoarele economice performante și, de asemenea, înființarea unor centre de testare a noilor tehnologii și a echipamentelor inovative și de certificare.

Axa prioritară 1.3.3 Dezvoltarea antreprenoriatului și sprijinirea funcționării noilor întreprinderi

Sunt cuprinse măsurile pentru stimularea înființării unor noi întreprinderi, în sectoarele productive cu potențial ridicat de creștere, care valorifică resursele locale, a celor care utilizează tehnologii cu potențial de dezvoltare inteligentă etc.. Complementar sunt avute în vedere crearea și dezvoltarea de infrastructuri noi pentru afaceri (programe tip startup, incubatoare de afaceri, hub-uri).

Axa prioritară 1.3.4 Consolidarea și dezvoltarea mediului de afaceri rural

Sunt grupate măsuri pentru reducerea decalajelor dintre accesul la informații, cunoștințe, infrastructură și chiar oportunități ale agenților economici din localitățile mici și mai îndepărtate de polul industrializat al județului, dar și acțiuni periodice de participare la evenimente care pot crea noi oportunități și legături de afaceri, finanțare și piețe pentru produsele locale.

Obiectivul strategic 1.4 Valorificarea potențialului energetic local

Acest obiectiv strategic urmărește păstrarea avantajului competitiv pe care îl are județul Constanța, în privința nivelului de dezvoltare a capacităților de producere a energiei din surse regenerabile, prin crearea și modernizarea acestor capacități. Acest lucru presupune și investirea în cercetare, dezvoltare și producție în domeniul soluțiilor pentru eficiență energetică, producție și stocare, cu dezvoltarea unor unități de pregătire în domeniu. La acesta se adaugă interesul pentru modernizarea și extinderea producerii energiei nucleare, cât și pentru eficientizarea producerii și utilizării energiei electrice și termice convenționale.

Axa prioritară 1.4.1 Modernizarea și eficientizarea producției de energie din surse convenționale

Sunt grupate intervențiile pentru eficientizarea și modernizarea producerii și distribuției energiei electrice și termice din surse convenționale, sprijinirea investițiilor pentru implementarea de soluții în vederea recuperării fluxurilor reziduale din procese industriale, intervenții pentru sprijinirea implementării soluțiilor inovative, pentru convertirea unităților de producție a energiei în mod convențional în producători de energie verde.

Axa prioritară 1.4.2 Stimularea producerii energiei din surse regenerabile

Stimularea și sprijinirea activităților economice pentru producerea și distribuirea de energie din surse regenerabile (eoliene, solare, hidroenergetice, geotermală, biomasă), a structurilor de cercetare pentru producerea și utilizarea energiei din hidrogen, intervenții pentru stimularea dezvoltării aplicațiilor electroenergetice ale energiei solare, precum și pentru soluții noi pentru stocarea energiei.

Obiectivul strategic 1.5 Modernizarea și dezvoltarea agriculturii, pescuitului și acvaculturii

Principalele rezultate așteptate din modernizarea și dezvoltarea activităților sunt creșterea productivității prin îmbunătățirea mijloacelor tehnice și mecanice utilizate, creșterea competitivității și calității produselor agricole, facilitarea asocierii producătorilor în vederea depășirii problemelor și facilitarea accesului organizat al producătorilor către piețe de desfacere și consumatorul final.

Intervențiile selectate pentru realizarea acestui obiectiv sunt grupate în următoarele axe prioritare:

Axa prioritară 1.5.1 Modernizarea și dezvoltarea sectorului agro-zootehnic

Cuprinde intervențiile pentru dezvoltarea infrastructurii teritoriale de suport pentru activitățile fermelor și exploatațiilor, prin dezvoltarea infrastructurii de acces în și din ferme/exploatații, a drumurilor agricole, dezvoltarea sistemului de irigații. Investiții, parteneriate de susținere a unor programe pentru crearea și modernizarea infrastructurii necesare colectării și depozitării.

Intervenții privind accesul fermierilor și cultivatorilor la informații și tehnologii pentru creșterea productivității fermelor vegetale și animale, dezvoltarea fermelor viticole și a culturilor de pomi fructiferi și a legumelor.

Măsuri pentru orientarea fermierilor spre creșterea valorii produselor agrozootehnice, a legumelor și fructelor și prin prelucrare secundară și vânzarea produselor cu valoare adăugată înaltă și pentru integrarea unor lanțuri de producție – prelucrare – depozitare - vânzare.

Axa prioritară 1.5.2 Modernizarea și susținerea sectorului piscicol, maritim și fluvial

Modernizarea sectorului piscicol, maritim și fluvial prin îmbunătățirea infrastructurilor și a facilităților existente de suport și pescuit, prin susținerea producției piscicole, dezvoltarea activităților de acvacultură marină și modernizarea infrastructurilor de suport pentru pescuit. Sunt necesare investiții specifice pentru infrastructura de pescuit (ex. puncte de debarcare, investiții pentru prima comercializare a produselor piscicole), dar și acțiuni de sprijinire a asociațiilor de pescari pentru activitatea de producție și comercializare a produselor piscicole.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

De asemenea, sunt vizate măsuri de sprijin pentru creșterea competențelor și dobândirea de informații noi despre creșterea valorii produselor obținute, utilizării terenurilor, respectării condițiilor de mediu și ale dezvoltării durabile, informarea și sprijinul privind accesul la programele de dezvoltare, dar și susținerea propunerilor legislative precum reglementarea mecanismelor legale privind concesionarea suprafețelor de luciu de apă din Marea Neagră, în vederea amenajării unor ferme de acvacultură marină.

Un alt aspect vizat prin implementarea intervențiilor cuprinse în această axă prioritară se referă la restabilirea legăturilor comunităților cu tradiția pescuitului și îmbunătățirea percepției asupra pescuitului pentru dezvoltarea economică a regiunii.

Axa prioritară 1.5.3 Stimularea antreprenoriatului și susținerea organizării moderne a fermelor

Această axă cuprinde măsuri de stimulare a antreprenoriatului în sectoarele agricole, zootehnice, piscicole, acvaculturii și chiar conexe acestora, folosindu-se resurse locale, în sectoare productive locale (artizanat, prelucrarea produselor alimentare, furnizarea de servicii pentru locale, etc). Totodată sunt avute în vedere măsuri de încurajare a modernizării organizării fermelor rurale, astfel încât să devină vehicule economice moderne pe piața județului și nu numai, prin dobândirea cunoștințelor, competențelor și instrumentelor specializate.

Obiectivul strategic 1.6 Dezvoltarea capitalului uman

Realizarea acestui obiectiv presupune creșterea calității în educație și stabilirea unei legături cu piața forței de muncă, susținerea unor programe de promovare a interesului pentru educație și dobândirea unor calificări necesare funcționării mediului economic local. Promovarea dialogului cu mediul de afaceri care să permită anticiparea noilor posturi, calificări și competențe avute în vedere în industria locală și identificarea programelor de formare profesională în acord cu acestea. Măsurile necesare atingerii obiectivului sunt grupate în:

Axa prioritară 1.6.1 Dezvoltarea programelor de pregătire profesională și formare tehnică în acord cu nevoile angajatorilor

Intervențiile grupate în cadrul acestei axe sunt legate de nevoia angajatorilor locali de forță de muncă pregătită, a calificărilor necesare în economia locală. Acest lucru presupune promovarea unui dialog cu mediul de afaceri care să permită anticiparea noilor posturi, calificări și competențe avute în vedere în economia locală și calibrarea programelor de formare tehnică și profesională în acord cu acestea.

Măsuri pentru inițierea și susținerea programelor și proiectelor de formare, calificare și recalificare, atât în sistemul public cât și în cel al furnizorilor privați de formare profesională, care să includă specializări și, mai ales, calificări necesare angajatorilor locali. Dezvoltarea unui parteneriat constant cu mediul de afaceri pentru adaptarea curriculei profesiilor cerute pe piața muncii locală. Suport pentru dezvoltarea de programe

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

de educație și formare privind calificările și abilitățile cerute de industriile și serviciile locale, pentru programe de pregătire a forței de muncă, pentru programele de pregătire destinate producătorilor agricoli și lucrătorilor din domeniul agro-alimentar.

Axa prioritară 1.6.2. Mobilitatea și ocuparea forței de muncă

Măsuri pentru stimularea angajării forței de muncă la distanță față de domiciliu. Acestea presupun sprijinirea întreprinderilor prin facilitarea accesului la locurile de muncă, accesul la locuințe, la beneficiile pentru stimularea mobilității forței de muncă.

Măsuri de promovare a locurilor de muncă disponibile la nivel local, cu oferirea suportului pentru instruire, calificare și mediere pentru angajare. Stimularea administrațiilor locale pentru a participa la sprijinirea ofertelor de pe piața muncii din județ.

Sunt avute în vedere inițiativele de încurajare a participării la sistemul de formare tehnică și profesională, programe de activare și inserție pe piața muncii a persoanelor în căutarea unui loc de muncă, în special a tinerilor și corelarea programelor de instruire cu cererea de pe piața muncii.

Directia prioritară de dezvoltare 2: Creșterea calității condițiilor de locuire și reducerea disparităților dintre comunități

Această direcție prioritară de dezvoltare este concentrată, pe de o parte, pe creșterea calității nivelului de viață ale locuitorilor județului și, pe de altă parte, pe reducerea diferențelor dintre condițiile de locuire din zona metropolitană sau a câtorva orașe față restul comunităților mai puțin dezvoltate.

Astfel, obiectivele strategice subsumate acestei direcții de dezvoltare vizează modernizarea infrastructurii edilitare de bază, a infrastructurii de drumuri, a clădirilor, finalizarea modernizării infrastructurilor de utilități și a transportului public, dar și creșterea calității serviciilor publice oferite, a serviciilor protecție și îngrijire, sănătate, educație, buna gospodărire a teritoriului și a dezvoltării infrastructurii de petrecere a timpului liber și menținerii siguranței publice.

Obiectivul Direcției prioritare de dezvoltare 2:	 În 2027, soldul migrației (inclusiv migrația externă) va fi mai mic cu cel puțin 50% față de nivelul anului 2019.
--	---

Obiectivele strategice pentru atingerea acestei direcții prioritare de dezvoltare sunt:

Obiectivul strategic 2.1 Regenerarea infrastructurii edilitare și a serviciilor publice

Acest obiectiv cuprinde intervențiile și măsurile de dezvoltare, modernizare, extindere a rețelelor de utilități și de reabilitare a infrastructurii construite, cât și de modernizare și eficientizare a serviciilor publice, de la nivelul comunităților.

Axa prioritară 2.1.1 Dezvoltarea infrastructurii de bază (apă, canalizare, electricitate, distribuție de gaze și de date)

Măsurile pentru extinderea și modernizarea rețelelor de utilități de bază (apă, canalizare, electricitate, distribuție de gaze și de date) și extinderea rețelelor în vederea conectării localităților încă nebranșate sau parțial conectate.

Axa prioritară 2.1.2 Modernizarea clădirilor și regenerarea spațiilor degradate

Sunt cuprinse măsuri pentru reabilitarea și construirea de noi locuințe, inclusiv dezvoltarea proiectelor de reducere a consumului de energie (izolare termică, eficientizarea energetică a clădirilor), măsuri pentru recuperarea spațiilor degradate și reutilizarea acestora.

Axa prioritară 2.1.3 Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport din localități

Intervenții pentru dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport local și între localități, reabilitarea zonelor pietonale și a pistelor de biciclete și crearea unor noi, amenajarea spațiilor de parcare și utilități, inclusiv cu echipamente pentru vehiculele electrice. Modernizarea parcurilor auto pentru transportul de călători cu vehicule electrice și adaptarea traseelor la fluxurile de deplasare din și spre locurile de muncă.

Axa prioritară 2.1.4 Dezvoltarea serviciilor publice și pentru siguranța cetățenilor

Dezvoltarea serviciilor publice de colectare și reciclare a deșeurilor, modernizarea mașinilor și echipamentelor de colectare. Dezvoltarea serviciilor publice de asigurare a ordinii și siguranței cetățenilor. Implementarea soluțiilor smart de gestionare eficientă a circulației și acces public.

Obiectivul strategic 2.2 Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii și serviciilor educaționale

Acest obiectiv presupune creșterea calității în educație împreună cu măsuri pentru pregătirea superioară și motivarea corpului didactic. Sunt avute în vedere programele de promovare a interesului pentru educație, de stimulare și recompensare a performanțelor elevilor. Axele prioritare necesare atingerii obiectivului sunt:

Axa prioritară 2.2.1 Modernizarea, reabilitarea și dotarea cu echipamente a infrastructurii de educație

Intervenții pentru modernizarea și reabilitarea clădirilor și corpurilor de clădiri ale unităților școlare, dotare cu materiale și echipamente, inclusiv pentru adaptarea la învățământul de la distanță ca modalitate alternativă sau complementară de educație. Dotarea cu microbuze școlare, reabilitarea bazelor sportive și a celor pentru practică în acord cu cerințele tehnice și așteptările privind pregătirea profesională a angajatorilor.

Axa prioritară 2.2.2 Creșterea calității educației

Această axă include programe de facilități pentru personalul didactic care activează în zone îndepărtate, programe de burse pentru pregătirea profesională și pentru formarea continuă și perfecționarea educatorilor, învățătorilor, instructorilor și profesorilor din unitățile de învățământ, programe și campanii în școli pentru promovarea învățării și a programelor de stimulare a performanțelor (bursele de merit), programele de promovarea oportunităților de calificare și angajare la nivel local.

Este necesară pregătirea forței de muncă cu potențial de a lucra în sectoarele tehnologice care vor susține, industria și IMM-urile. Forța de muncă cu potențial, în prezent, este cea care se pregătește deja în cadrul liceelor tehnologice din zonă, însă măsurile de intervenție trebuie orientate spre creșterea calității pregătirii profesionale a elevilor, în special prin promovarea și susținerea învățământului profesional în sistem dual. Intervențiile vor avea în vedere îmbunătățirea mecanismului de colaborare cu privire la desfășurarea practicii profesionale în cadrul unor firme specializate.

În vederea dezvoltării și promovării învățământului profesional în sistem dual este necesară creșterea numărului de consilieri în orientare profesională, care să fie implicați inclusiv în relația cu părinții elevilor, în special din mediul rural, pentru a-i informa și constientiza în privința avantajelor oferite de această formă de educație. În completarea acestor acțiuni sunt vizate campanii susținute, parteneriate între Inspectoratul Școlar Județean, operatori economici interesați, primării, asociații ale părinților.

Obiectivul strategic 2.3 Dezvoltarea și modernizarea serviciilor de sănătate publică

Serviciile de sănătate publică acordate locuitorilor județului vizează asistența medicală și serviciile medicale conexe de îngrijire și tratament, accesul la medicamente și la analize medicale, la cabinetele medicale de specialitate, de ale căror standard de echipare și calitate a infrastructurii, capacitate de intervenție în urgențe, existență și pregătire a personalului de specialitate, depinde calitatea serviciilor oferite.

Nivelul de sănătate a populației este direct influențat nu numai de calitatea serviciilor medicale ci și de nivelul de educație pentru sănătate al populației.

Axele prioritare necesare atingerii obiectivului sunt:

Axa prioritară 2.3.1 Construcția și dotarea de noi infrastructuri de sănătate publică

Având în vedere situația infrastructurii existente și nevoia de servicii medicale suplimentare și superior calitative se are în vedere construcția și dotarea de noi infrastructuri de sănătate publică: spital județean și/sau spital clinic, extinderea spitalelor existente prin extinderea secțiilor sau construire corp nou (ex. secții de pediatrie, gastroenterologie, pneumologie etc). De asemenea, se are în vedere dezvoltarea

infrastructurii de sănătate publică în mediul rural, sunt forma înființării centrelor medicale integrate.

Axa prioritară 2.3.2 Modernizarea, reabilitarea și dotarea cu echipamente a infrastructurii de sănătate publică

Sunt grupate intervențiile privind dezvoltarea, modernizarea, reabilitarea, extinderea, construcția spațiilor, dotarea și echiparea serviciilor de sănătate publică, înființarea unor noi tipuri de servicii și sprijinirea extinderii în toate zonele, cu accent pe cele rurale, a rețelei de unități de asistență medicală primară.

Axa prioritară 2.3.3 Creșterea calității serviciilor de sănătate publică

Această axă prioritară grupează măsuri privind completarea cu personalul medical, medici, asistente, personal de îngrijire, adaptat serviciilor de sănătate oferite, precum și implementarea unui program de stimulare a dezvoltării carierei profesionale în domeniul sănătății. Este necesară construirea unei oferte de angajare și muncă atractivă, care să includă facilități pentru cei care se angajează pe perioade îndelungate. Acestea trebuie să ia în calcul statutul social și profesional al lucrătorilor în sănătate prin oferirea unor condiții de locuire și dezvoltare profesională semnificative.

Este important accesul la programe de perfecționare, de specializare, precum și de formare profesională continuă a personalului medico-sanitar care profesază în acest domeniu, fiind propuse măsuri și intervenții precum:

- Programe de acordare a facilităților pentru medici/ personalul medical, în vederea acoperirii necesarului de personal pentru terapie intensivă, oncologie, urgențe;
- Program de burse pentru specializare profesională.

Axa prioritară 2.3.4 Derularea de campanii de informare și prevenție

Sunt vizate campanii de prevenție, campanii de promovare a mișcării fizice, campanii privind alimentația sănătoasă, campanii privind măsurile de igienă și vaccinare.

Obiectivul strategic 2.4 Dezvoltarea serviciilor de îngrijire și protecție socială

În contextul dinamic al economiei locale, îngrijirea și protecția socială este văzută dincolo de asistență pentru confortul, securitatea și independența persoanelor dezavantajate, a celor care necesită supraveghere ori îngrijire și din perspectiva încrederii și siguranței pe care trebuie să le ofere, astfel încât să permită celorlalți membrii ai familiei să poată să aloce un timp pentru lucru.

Măsurile de realizare sunt grupate în următoarele axe prioritare:

Axa prioritară 2.4.1 Dezvoltarea infrastructurii fizice, dotarea și creșterea competențelor personalului de specialitate din serviciile sociale

Grupează măsuri de reabilitare și modernizare a clădirilor și dotare cu mobilier și echipamente de recuperare, măsuri pentru identificarea noilor nevoi și stimulare a dezvoltării a unor noi servicii și furnizori publici sau privați în raport cu nevoile și solicitările beneficiarilor.

Măsuri pentru creșterea competențelor profesionale ale personalului de specialitate din cadrul serviciilor sociale și inițierea unor măsuri complementare de motivare a acestora. Sprijinirea elaborării unor noi planuri și strategii sectoriale în domeniu.

Axa prioritară 2.4.2 Dezvoltarea serviciilor sociale în raport cu nevoile și necesitatea dobândirii autonomiei sociale și economice

Servicii și măsuri pentru sprijinirea persoanelor cu dizabilități, pentru o cât mai bună integrare în comunitate. Sprijinirea de programe integrate pentru persoanele din categorii vulnerabile pentru depășirea situațiilor de dificultate și integrare socială și economică. Dezvoltarea unor programe pentru comunitățile marginalizate și reducere a riscurilor și vulnerabilităților locuitorilor.

Inițierea și susținerea unor programe de recuperare a decalajelor și de integrare a comunităților cu nivel scăzut de dezvoltare; campanii de promovare a avantajelor vieții autonome social și financiar ale persoanei și familiei și ale conceptelor de economie socială, antreprenoriat social.

Obiectivul strategic 2.5 Dezvoltarea infrastructurii culturale și de petrecere a timpului liber

Spațiul cultural, patrimoniul cultural, infrastructura, viața culturală a județului sunt gestionate, pe lângă nevoia consumului de cultură a locuitorilor și din perspectiva obiectivelor de dezvoltare turistică a județului. Modul de petrecere a timpul liber este o componentă esențială a calității vieții locuitorilor unei comunități. Existența spațiilor de petrecere a timpului liber, indiferent de vârstă,este o necesitate. Dezvoltarea acestei infrastructuri presupune îmbunătățirea clădirilor cu această destinație, echipamentelor colective, a infrastructurii culturale și de recreere, dezvoltarea unor programe culturale și promovarea unei agende publice de evenimente la nivel județean.

Intervențiile de realizare a acestui obiectiv sunt grupate în:

Axa prioritară 2.5.1 Dezvoltarea infrastructurii pentru cultură, agrement și sport

Cuprinde intervenții pentru reabilitarea și modernizarea infrastructurii culturale, inclusiv a instituțiilor care promovează cultura. Sunt integrate inclusiv intervenții pentru amenajarea locurilor de agrement și a locurilor de joacă și de plimbare pentru copii, a locurilor de parcare în proximitatea zonelor de petrecere a timpului liber de către locuitori, amenajarea pistelor de biciclete, a bazelor sportive sau spațiilor destinate practicării activităților sportive în aer liber. Inițiative privind dezvoltarea spațiilor conexe, a spațiilor de expoziție și a muzeelor, amenajarea unor spații de recreere în zonele rezidențiale și aglomerate.

Axa prioritară 2.5.2 Promovarea agendei culturale și sportive a județului

Măsuri pentru susținerea evenimentelor de interes local și județean, crearea unor mecanisme de finanțare și suport a organizațiilor care promovează evenimente reprezentative, valorificarea tradițiilor și a obiceiurilor culturale locale și sărbătorire a evenimentelor locale. Susținerea unui program de promovare a agendei principalelor evenimente ale județului.

Dirrecția prioritară de dezvoltare 3: Dezvoltarea turismului și serviciilor conexe

Cu un patrimoniu natural și cultural divers și obiective cu mare valoare istorică și arhitecturală, la care se adaugă o capacitate de primire și cazare dezvoltată, industria ospitalității nu reușește să maximizeze avantajele locale și să atingă un nivel ridicat de dezvoltare. Această direcție de dezvoltare are în vedere, pe lângă obiectivele strategice care vizează direct activitatea turistică și dezvoltarea activităților conexe turismului, producerea de bunuri și servicii utilizate, forța de muncă și competențele profesionale necesare.

Obiectivul Direcției prioritare de dezvoltare 3:	de 	În 2027, ponderea sectorului de turism în cifra de afaceri la nivel de județ va fi de cel puțin 5%.
---	--	---

Obiectivele strategice ale acestei direcții prioritare de dezvoltare sunt:

Obiectivul strategic 3.1 Dezvoltarea capacității de management al dezvoltării turistice

Acest obiectiv grupează obiectivele referitoare la structurile și instrumentele necesare susținerii managementului destinației și de marketing, promovare și informare turistică din cadrul strategiei integrate de dezvoltare durabilă a turismului.

Axa prioritară 3.1.1 Măsuri de sprijin pentru crearea structurilor de management și marketing al destinației turistice

Principalele intervenții vizează înființarea și acreditarea organizațiilor de management-marketing al destinațiilor, la nivel local și județean; și realizarea strategiilor de dezvoltare și de marketing turistic.

Axa prioritară 3.1.2 Susținerea programelor de promovare și informare turistică

Sunt cuprinse inițiativele care susțin elaborarea și dezvoltarea politicilor de marketing în turism, precum și campaniile de promovare și informare.

Obiectivul strategic 3.2 Dezvoltarea infrastructurii turistice și valorificarea potențialului local

Obiectivul strategic vizează obiectivele din strategia integrată de dezvoltare durabilă a turismului din județ, legate de reabilitarea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii și obiectivelor culturale și naturale, facilitarea accesului la resurse și asigurarea caracterului durabil al dezvoltării. Acest obiectiv urmărește și echilibrarea activității turistice din punctul de vedere al intensității inegale a acestora pe perioada anului.

Intervențiile necesare realizării acestui obiectiv sunt grupate în următoarele axe:

Axa prioritară 3.2.1 Restaurarea, protecția și valorificarea durabilă și sustenabilă în turism a patrimoniului cultural și natural

Intervențiile grupate în această axă privesc conservarea, restaurarea, valorificarea muzeelor și caselor memoriale, siturilor arheologice, a cetăților antice, restaurarea, punerea în valoare a obiectivelor culturale și de cult religios, conservarea, reabilitarea, valorificarea unor obiective cu valoare arhitecturală, istorică, industrială, reprezentative pentru activitate, a ariilor naturale, valorificarea patrimoniului imaterial, a obiceiurilor și tradițiilor, a gastronomiei, a diversității etnice.

De asemenea, sunt incluse măsuri de refacerea mobilierului urban, de realizarea unor amenajări peisagistice în stațiunile turistice și alte localități cu potențial turistic ridicat și pentru gestionarea corespunzătoare a plajelor, inclusiv dezvoltarea rețelei de utilități necesare pentru accesul turiștilor în zonele de interes.

Axa prioritară 3.2.2 Măsuri pentru dezvoltarea turismului 365

Măsurile avute în vedere sunt legate de dezvoltarea structurilor de tratament balnear și wellness, cele pentru evenimente culturale și sportive sau pentru business, de crearea de noi structuri recreative și turistice, astfel încât să fie redusă sezonalitatea activității. Se impune încurajarea și stimularea, prin politici publice, în special de ordin fiscal, a

construirii de noi baze de tratament în special în jurul Lacului Techirghiol, pentru valorificarea superioară a resurselor naturale existente (nămolul sapropelic și apa puternic mineralizată din lac). Implicarea administrațiilor publice locale se poate materializa prin acordarea de stimulente pentru noile investiții.

Se adaugă măsuri pentru crearea unor noi trasee turistice, sprijinirea inițiativelor inovative.

Sunt cuprinse intervențiile pentru sprijinirea noilor inițiative antreprenoriale în domeniu și dobândirea competențelor necesare funcționării serviciilor de turism pe tot parcursul anului. Astfel de investiții pot fi realizate pe amplasamentul fostelor plaje (în contextul extinderii plajelor), în special a unor aqua-parcuri cvasi-independente energetic, care să utilizeze pompe de căldură și energie solară.

Axa prioritară 3.3.3 Măsuri pentru dezvoltarea serviciilor conexe activității turistice

Măsuri pentru facilitarea folosirii produselor și bunurilor realizate local în industria turistică, stimularea relaționării cu furnizorii locali de produse și servicii, în contextul unei activități susținute anual. Se adaugă intervențiile necesare creșterii competențelor lucrătorilor din domeniu (inclusiv formarea ghizilor locali) și pentru formarea competențelor viitorilor lucrători în industria ospitalității.

Obiectivul major suport 1:

Dezvoltarea infrastructurii pentru transportul public și de mărfuri

Acest obiectiv are în vedere faptul că starea rețelei de drumuri este slabă, existând multe drumuri nemodernizate și chiar numai pietruite. Conectivitatea între unele zone este dificilă și îngreunează mobilitatea muncitorilor și a mărfurilor. Nu sunt trasee care să permită organizarea vizitelor sau circuitelor la obiectivele turistice din județ. Setarea acestui obiectiv drept suporteste justificată de legătura de dependență a dezvoltării de infrastructură. Toate domeniile caracteristice unei comunități, economic, social, educațional, turistic depind în dezvoltarea lor de infrastructura de transport și de calitatea acesteia. Astfel, acest obiectiv major are drept tină nu numai modernizarea și extinderea infrastructurii de transport, ci și, la fel de important, producerea unor efecte de stimulare a creșterii celorlalte domenii de dezvoltare.

Pentru realizarea obiectivului major, intervențiile prevăzute sunt grupate în următoarele axe prioritare:

Axa prioritară 1 Extinderea infrastructurii de transport al persoanelor și mărfurilor

Această axă prioritară cuprinde intervențiile legate de construirea unor noi drumuri care să faciliteze traficul supraîncărcat din zona litoralului și a unor rute care să permită accesul facil la locul de muncă, dar și realizarea unor circuite turistice. Conectarea între rețelele de transport și spațiul periurban, creșterea gradului de acces la spațiile de interes (școli, spitale, piețe, spații comerciale) și creșterea interconectivității căilor de transport.

Axa prioritară 2 Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport existente

Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport urban, interurban și rural, pentru călători, dezvoltarea infrastructurii de transport mărfuri prin creșterea gradului de utilizare a infrastructurii portuare disponibile, identificarea modalităților de facilitare a accesului la culoarele de transport feroviar, rutier și fluvial. Amenajarea spațiilor conexe drumurilor și implementarea măsurilor de siguranță rutieră.

Obiectivul major suport 2:

.

Creșterea calității mediului și stimularea utilizării resurselor de energie regenerabilă

Atingerea acestui obiectiv major suport presupune atașarea tuturor modalităților de punere în practică a intervențiilor, a unor condiții de realizare direct legate de respectarea principiilor de protejare a mediului, dezvoltare durabilă, eficiență energetică și folosire sustenabilă a resurselor. Intervențiile necesare atingerii acestui obiectiv sunt grupate în trei axe prioritare care presupun: măsuri specifice gestionării și protejării mediului, măsuri de creșterea capacității de intervenție și prevenire a dezastrelor și măsuri active de promovare a principiilor dezvoltării durabile și utilizare eficientă a energiei și pentru respectarea acestora.

Axa prioritară 1 Protecția mediului și gospodărirea durabilă a teritoriului

Include măsuri și intervenții pentru protejarea zonelor naturale, habitatelor, faunei și florei, promovarea regulilor de practicare a unei agriculturi sustenabile, promovarea regulilor de pescuit și vânătoare rațională. Măsuri pentru refuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate, vacante sau neutilizate.

Axa prioritară 2 Creșterea capacității de prevenire și reacție la dezastre

Această axă grupează intervenții privind îndiguiri, înființare a perdelelor forestiere, pentru protejarea drumurilor, culturilor agricole și a măsurilor de creștere a capacității de intervenție în cazul situațiilor de urgență.

Axa prioritară 3 Promovarea principiilor dezvoltării durabile și utilizării eficiente a energiei

Sunt avute în vedere programe și campanii pentru populație despre importanța măsurilor de protejare a mediului și a economisirii resurselor naturale. Sprijinirea programelor de evaluare a calității mediului și a celor de adoptare a unui comportament prietenos cu mediul la nivelul fiecărei gospodării. Sprijinirea soluțiilor administrative și economice care țin cont de protejarea mediului, dezvoltarea durabilă și sustenabilă și încurajarea punerii în practică a acestora, în special măsuri de încurajare și stimulare a înființării unor unități de prelucrare a deșeurilor menajere.

Promovarea respectării principiilor privind protejarea mediului și asigurarea eficienței energetice, în procesul de luare a deciziilor de către instituțiile publice și private și autoritățile administrației publice locale.

Obiectivul major suport 3:

Modernizarea administrației publice și a capacității de implicare în dezvoltarea teritorială

Acest obiectiv de dezvoltare privește în egală măsură toate direcțiile prioritare de dezvoltare enunțate, din perspectiva capacității de a influența direct procesul de dezvoltare. Administrația publică poate să joace rolul unui catalizator între instituții, mediul privat, asociații și organizații, lideri și cetățeni, dinamizând sau echilibrând procese, inițiative, demersuri.

Acest obiectiv major grupează intervențiile necesare realizării sale în următoarele axe prioritare:

Axa prioritară 1 Modernizarea instituțiilor administrației publice, dotarea și implementarea unor soluții integrate de gestionare a activității

Sunt grupate intervenții privind dezvoltarea infrastructurii instituționale și dotarea cu echipamente IT a administrației publice județene și a instituțiilor subordonate, implementarea, la nivelul județului, a unui număr cât mai mare de soluții de tip e-guvernare, în contextul creșterii constante a accesibilității populației la internet și a utilizării acestuia. Elaborarea și sau actualizarea documentațiilor de urbanism și amenajarea teritoriului, la nivel județean, microregional și local. Sprijinirea administrațiilor publice locale pentru creșterea calității activității instituționale și utilizarea eficientă a resurselor financiare disponibile și a asistenței financiare nerambursabile.

Axa prioritară 2 Dezvoltarea competențelor resurselor umane

Sunt avute în vedere intervenții pentru creșterea capacității de planificare și implementare eficientă a proiectelor, creșterea competențelor profesionale, digitale, standarde de calitate ale resurselor umane, întărirea capacității locale de planificare, de facilitare și antrenare, dar și de punere în practică a planurilor, măsurilor, proiectelor de dezvoltare, a parteneriatelor, inclusiv digitalizarea serviciilor și relaționarea cu diversele structuri locale. Utilizarea instrumentelor de stimulare a participării și implicării cetățenilor folosind modalități de consultare publică drept mijloace, nu numai de dinamizare a societății, ci și de responsabilizare și participare a locuitorilor județului la proiectele de dezvoltare inițiate.

Axa prioritară 3 Dezvoltarea dialogului cu societatea și cetățenii

Intervențiile vizează dezvoltarea parteneriatului, dialogului și consultării cu cetățenii și mediul de afaceri și a cooperării transfrontaliere, dar și dinamizarea vieții societății civile

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

din comunitate, implicarea cetățenilor prin procese consultative în prioritizarea unor proiecte.

Se asemenea, sunt vizate acțiuni de încurajarea participării publice și sprijinirea formelor asociative (ADI-uri, GAL-uri, etc.).

Astfel de acțiuni de dezvoltare a parteneriatului pot fi materializate și prin crearea unor mecanisme instituționalizate de dialog al administrațiilor publice de tipul Consiliilor Consultative Economice, Grupurilor de Lucru sau sau Comitetelor de Monitorizare, la nivel județean și/sau local, din care să facă parte administrațiile publice locale, Camera de Comerț, alte organizații asociate mediului de afaceri, companii reprezentative, reprezentanți ai mediului academic și ai instituțiilor de cercetare din județ.

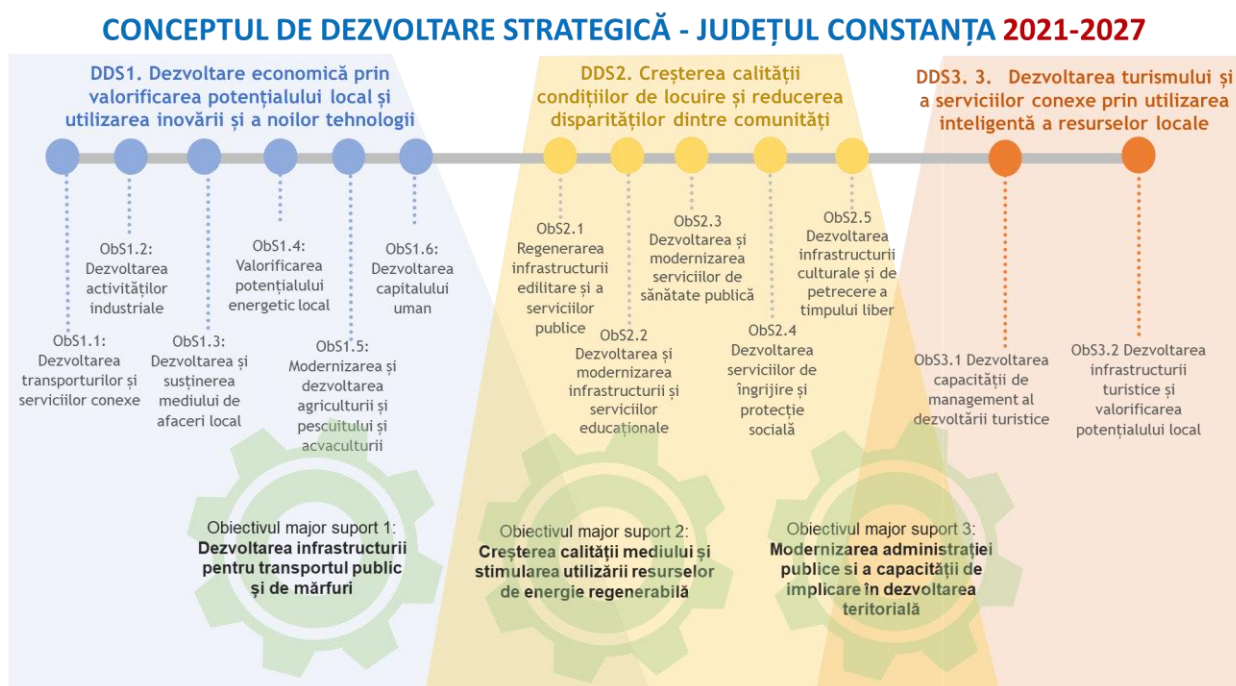

Fig. nr.2 Structura grafică detaliată a conceptului de dezvoltare

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

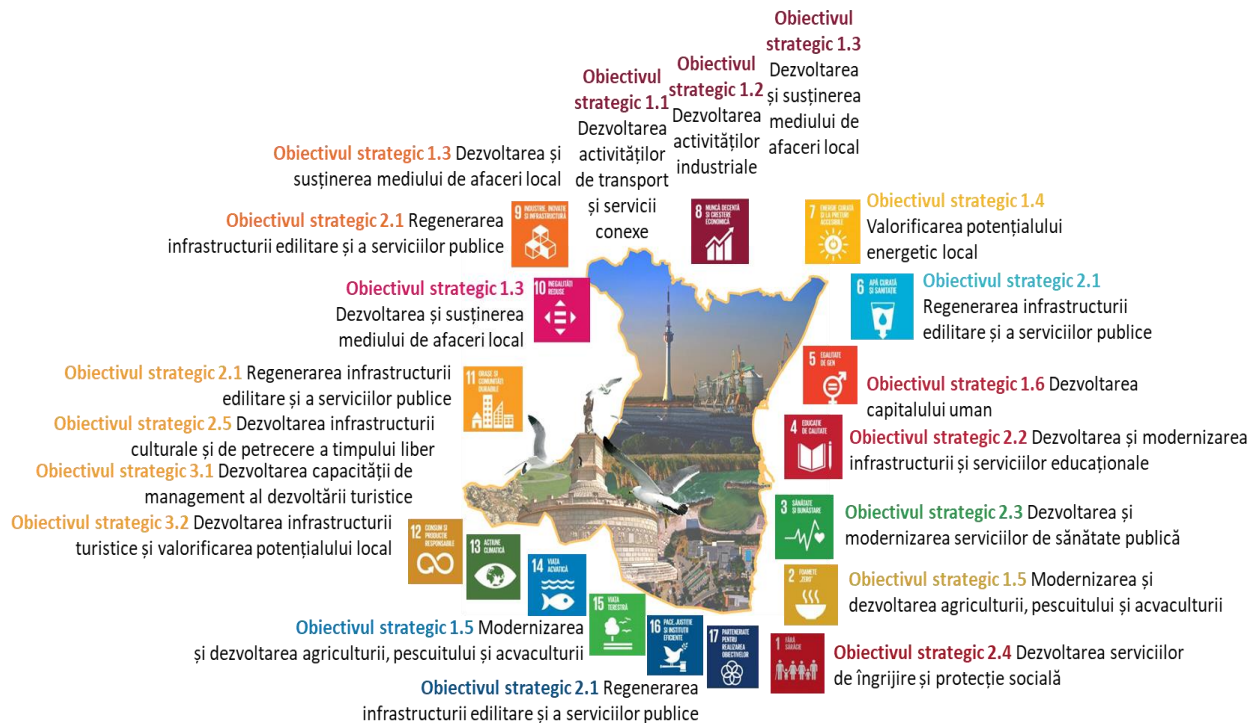

Fig. nr.3 Corelarea dintre obiectivele strategice ale strategiei județene cu cele 17 obiective de dezvoltare durabilă

Cadrul de implementare a strategiei

Implementarea strategiei de dezvoltare durabilă presupune efortul și implicarea tuturor actorilor interesați din județul Constanța: administrații publice locale, instituții publice, organizații, asociații, investitori, întreprinzători și cetățeni ai județului. Acțiunile de asociere în parteneriate teritoriale și proiectele ce presupun lucrul în parteneriat vor fi sprijinite dată fiind complexitatea provocărilor identificate la nivel de județ și care nu pot fi abordate cu succes de către o singură instituție sau organizație, ci implică o serie de măsuri succesive și complementare.

Documentul strategic este un document definitoriu pentru activitatea asumată de Consiliul Județean Constanța pentru perioada 2021 – 2027, dar și un document de orientare a celorlalte entități publice și private din județ.

Adoptarea strategiei reprezintă un prim pas în demersul de continuare a dezvoltării durabile a județului, implementarea acesteia fiind condiționată de existența unor *mecanisme de implementare*, respectiv definirea unor proceduri de *monitorizare, evaluare și actualizare definite clar și transparent*.

Planul de acțiuni în vederea implementării strategiei implică totalitatea pașilor care trebuie parcurși, a termenelor, instrumentelor manageriale și cheltuielilor necesare implementării strategiei.

Implementarea strategiei constă în punerea în practică a planului de acțiuni stabilit în cadrul strategiei de dezvoltare, prin respectarea principiilor care au stat la baza fundamentării acesteia pentru a garanta atingerea obiectivelor țintite în scopul dezvoltării comunităților locale.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Acțiune 1: Stabilirea structurii de implementare a strategiei	2021
--	-------------

1.1 Nominalizarea unui *Responsabil* și a unei *Echipe responsabile* pentru implementarea strategiei, care să coordoneze procesul de implementare.

Posibile modalități de implementare a acestei acțiuni:

- Desemnarea unei **structuri din aparatul de specialitate al Consiliului Județean – Direcția Generală de Proiecte** cu rol de coordonare a implementării și monitorizării strategiei de dezvoltare, inclusiv de pregătirea propunerilor de proiecte de la nivelul Consiliului Județean și ulterior de monitorizare a acestora dar și de activare a tuturor direcțiilor, serviciilor și compartimentelor;
- Constituirea unui **Comitet de coordonare strategică** pentru implementarea Strategiei de Dezvoltare Durabilă a județului Constanța 2021-2027, inclusiv cu responsabilități în monitorizarea implementării acestei strategii;
- Crearea unei structuri participative de tipul unei **Asociații de Dezvoltare Intercomunitară** cu rol în pregătirea propunerilor de proiecte de la nivelul UAT-urilor din județ, sprijinirea UAT-urilor de la nivelul județului pentru elaborarea și implementarea proiectelor, monitorizarea proiectelor la nivel de județ, evaluarea și actualizarea strategiei.

1.2 Nominalizarea *direcțiilor din cadrul Consiliului Județean* responsabile de implementarea proiectelor aferente obiectivelor strategice sau axelor prioritare corelate cu activitatea desfășurată.

Chiar dacă implementarea unor proiecte presupune o colaborare tip circuit între direcții, nominalizarea unui singur responsabil pentru urmărirea implementării proiectului și monitorizarea indicatorilor atinși este abordarea cea mai eficientă.

1.3 Stabilirea *procedurilor de lucru* pentru monitorizarea și evaluarea progresului intervențiilor propuse reprezintă un proces care contribuie în mod direct la succesul implementării strategiei de dezvoltare durabilă a județului. Procedura de lucru va prezenta concis următoarele aspecte:

- **CINE** (persoană / direcție / compartiment) elaborează periodic stadiul implementării strategiei și centralizează informațiile primite din partea celorlalte direcții implicate (de exemplu, *Direcția de Dezvoltare Regională*); cine monitorizează stadiul indicatorilor, problemele apărute / lecțiile învățate și transmite informațiile către responsabilul cu implementarea strategiei;
- **CE** se monitorizează – identificarea indicatorilor de realizare și de rezultat, a țințelor dorite în acord cu obiectivele propuse;
- **CUM** se monitorizează – stabilirea surselor din care se preiau datele pentru indicatorii de realizare și de rezultat urmăriți; formatul în care se raportează și în care se centralizează aceste date;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- **CÂND** – stabilirea momentelor în care se face raportarea și centralizarea informațiilor; stabilirea termenelor pentru realizarea analizelor intermediare care pot conduce la necesitatea de actualizare a strategiei.

Acțiune 2: Alocarea resurselor	2021
---------------------------------------	-------------

2.1 Alocarea resurselor umane implicate în acest proces, cu trasarea clară a responsabilităților pentru implementarea fiecărui proiect / măsură din lista celor propuse.

2.2 Alocarea resurselor financiare este esențială pentru succesul implementării unei strategii. Astfel, pentru proiectele propuse vor fi identificate, periodic, surse de finanțare interne sau externe.

Acțiune 3: Monitorizarea implementării strategiei	Anual 2021 – 2027
--	------------------------------------

Monitorizarea reprezintă colectarea sistematică de date privind indicatorii specificați pentru a le oferi actorilor implicați în implementarea strategiei precum și responsabililor pentru implementarea acesteia o indicație despre progresele înregistrate și gradul de atingere a obiectivelor cuprinse în strategia de dezvoltare durabilă.

Pentru monitorizarea strategiei este necesară identificarea clară a surselor de culegere a datelor cu privire la progresul indicatorilor de realizare și de rezultat propuși.

Pentru culegerea de date în vederea monitorizării proiectelor și indicatorilor aferenți, la nivelul tuturor direcțiilor responsabile de implementarea strategiei și a unităților administrativ teritoriale, se va utiliza un formular standardizat de raportare date, care va fi actualizat semestrial și va cuprinde cel puțin următoarele informații:

- Denumirea UAT-ului care implementează proiectul;
- Denumirea proiectului;
- Valoarea totală a proiectului;
- Sursa de finanțare (buget local sau denumire program de finanțare);
- Indicatori de realizare, de rezultat;
- Ținta atinsă pentru indicatorii de realizare și de rezultat urmăriți.

3.1 Raportarea informațiilor presupune colectarea și transmiterea acestor date pe fluxul procedural stabilit pentru implementarea strategiei.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

În cazul proiectelor implementate la nivel de UAT, este necesară o colaborare strânsă cu reprezentanții acestora, ceea ce implică o comunicare continuă cu privire la stadiul proiectelor contractate și implementate la nivelul fiecărei localități din județ.

Acțiune 4: Analiza și evaluarea periodică a implementării strategiei	Semestrial 2021 – 2027
---	---

4.1 Analiza informațiilor - Datele astfel colectate trebuie analizate și evaluate pentru a estima dacă intervențiile propuse conduc către obiectivele propuse sau dacă necesită modificări.

Se recomandă **analize semestriale** cu privire la progresul înregistrat în implementarea proiectelor și în atingerea indicatorilor de realizare și de rezultat, eventual în ajustarea acestora în funcție de schimbările contextului socio-economic.

Informarea UAT-urilor, mai ales în ceea ce privește impactul pe care proiectele implementate îl au la nivel județean, este necesară pentru dezvoltarea unei abordări strategice, inclusiv la nivel de UAT.

Rapoarte cu privire la stadiul implementării strategiei pot fi făcute publice, pentru o mai bună informare a cetățenilor.

Acțiune 5: Actualizarea implementării strategiei	după caz
---	-----------------

5.1 Strategia poate fi revizuită anual sau ori de câte ori este cazul, ceea ce presupune actualizări la nivelul intervențiilor propuse pentru atingerea viziunii de dezvoltare dorite sau ajustări la nivelul indicatorilor de realizare, de rezultat sau de impact.

Situațiile care pot impune revizuirea strategiei sunt cele legate de actualizarea surselor de finanțare ale proiectelor propuse odată cu aprobarea programelor de finanțare aferente perioadei 2021 – 2027, sau după aprobarea Planului de Dezvoltare Regională 2021 – 2027, sau a unor strategii sectoriale sau naționale, în urma cărora ar putea fi necesară o actualizare a proiectelor / măsurilor propuse în strategia județului.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Acțiune 6: Evaluarea la termen și finală a implementării strategiei	2022
	2024
	2027

6.1 Evaluarea se desfășoară în momentele de decizie esențiale ale acesteia și la sfârșitul perioadei de planificare, pentru a estima performanțele planului de acțiuni în raport cu obiectivele propuse sau pentru a identifica necesitatea modificării proceselor de planificare.

Momentele intermediare propuse pentru evaluarea strategiei sunt:

- Termen scurt: anul 2022;
- Termen mediu: anul 2024;
- Termen lung: anul 2027.

La aceste intervale de timp prestabilite, se verifică îndeplinirea indicatorilor de realizare, de rezultat și de impact stabiliți la momentul elaborării strategiei. Rezultatele sunt utilizate în următoarea perioadă de planificare și sunt valorificate în procesul de actualizare al strategiei, putând ajuta la găsirea unor soluții la întrebări cheie privind dezvoltarea durabilă.

Fig. nr. 4 Plan de acțiuni în vederea implementării Strategiei
(prelucrarea Consultantului)

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Monitorizarea coerentă a strategiei se realizează cu ajutorul **indicatorilor** care au asociate ținte aferente. Este esențială definirea încă din etapa de elaborare a strategiei a unui *sistem integrat de indicatori*, prin intermediul căruia structura responsabilă de implementarea strategiei să poată evalua permanent progresul înregistrat în implementarea strategiei, să își dimensioneze constant resursele necesare și să acționeze în direcția creșterii eficienței utilizării acestora.

De asemenea, implementarea strategiei de dezvoltare durabilă se bazează, în principal, pe responsabilizarea direcțiilor de specialitate cu privire la implementarea proiectelor și măsurilor de acțiune propuse.

Pentru **planificarea în timp a proiectelor**, în vederea maximizării impactului implementării strategiei, **poate fi utilizată diagrama „matricea priorităților” sau „matricea Eisenhower”**, care presupune clasificarea proiectelor după criteriile importanței și urgenței:

Tabelul nr.1 Clasificarea proiectelor după criteriile importanței și urgenței

Urgente & Importante	Urgente & Puțin importante
<p>Proiecte critice care au un impact semnificativ rezolvând nevoi acute la nivelul județului</p> <p>Acțiune recomandată: de implementat imediat</p> <p>Exemplu: proiectele strategice, rezolvarea crizelor, proiectele care sunt aproape de finalizare; proiecte majore pentru care există surse de finanțare</p>	<p>Proiecte care rezolvă o problemă a județului cu un anumit grad de urgență, dar care nu contribuie la atingerea unui obiectiv strategic</p> <p>Acțiune recomandată: de delegat responsabilitățile pentru valorificarea oportunității și coordonarea implementării acestora la nivel de UAT, după caz</p> <p>Exemplu: proiecte pentru care există surse de finanțare disponibilă, proiecte care rezolvă probleme curente și care pot fi implementate în același timp în mai multe UAT-uri la nivel de județ</p>
Puțin urgente & Importante	Puțin urgente & Neimportante
<p>Proiecte majore care au un impact semnificativ, dar a căror implementare mai poate fi amânată pentru că nu se adresează unei nevoi urgente a comunității; sunt, în general, proiectele care fac diferența în dezvoltarea durabilă și necesită o planificare riguroasă</p> <p>Acțiune recomandată: de planificat imediat implementarea lor</p> <p>Exemplu: proiecte de infrastructură; proiecte strategice care se referă la eficientizarea furnizării de servicii pentru populație</p>	<p>Proiecte ne semnificative care sunt consumatoare de timp și de alte resurse, fără impact semnificativ – efortul aferent ar trebui redirecționat către alte tipuri de proiecte mai relevante</p> <p>Acțiune recomandată: de evitat includerea în strategie</p> <p>Exemplu: Proiecte sau evenimente punctuale, fără impact semnificativ asupra unui număr mare de beneficiari</p>

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

În **anexa 1** este prezentată lista intervențiilor propuse la nivelul județului Constanța, iar în **anexa 2** - planul de acțiune etapizat la nivelul județului Constanța

În **anexa 3** este prezentată lista de proiecte la nivel de UAT pentru județul Constanța

Riscuri în implementarea strategiei

Responsabilul sau Structura care coordonează implementarea strategiei trebuie să ia în considerare **riscurile** care pot să apară în implementarea acesteia și să identifice posibile **măsuri de prevenire** a apariției acestora.

Tabelul nr.2 Măsuri de prevenire a apariției riscurilor

Riscuri	Măsuri de atenuare a riscurilor
Lipsa resurselor financiare	<ul style="list-style-type: none">• Planificarea anuală a resurselor financiare necesare implementării strategiei;• Actualizarea semestrială a strategiei în vederea actualizării surselor de finanțare, în special a surselor de finanțare externă;
Întârzieri în implementare	<ul style="list-style-type: none">• Stabilirea clară a responsabilităților pentru implementarea strategiei;• Monitorizarea semestrială a stadiului implementării strategiei.

1.2.2. Relația cu alte planuri și programe

La elaborarea Strategiei de Dezvoltare Durabilă a județului Constanța pentru perioada 2021 – 2027 a fost luată în considerare corelarea cu strategiile și politicile existente la nivel european și național, astfel:

Linii directoare ale documentelor strategice la nivelul Uniunii Europene

Politica de Coeziune a Uniunii Europene 2021 – 2027

În cadrul următorului exercițiu financiar al UE pentru 2021-2027, **Politica de Coeziune a Uniunii Europene**, principala politică de investiții a UE, propune **5 obiective / priorități investiționale**:

- **O Europă mai inteligentă**, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente;
- **O Europă mai verde**, cu emisii scăzute de carbon, în tranziție spre o economie fără emisii și rezilientă;
- **O Europă mai conectată**, prin dezvoltarea mobilității și a conectivității TIC regionale;
- **O Europă mai socială și mai incluzivă**, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;
- **O Europă mai apropiată de cetățenii săi**, prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale.

În cadrul procesului de programare, fiecare țară își va stabili obiective proprii și priorități naționale sub forma programelor de finanțare gestionate de autoritățile de management aferente, care vor finanța proiecte de investiții a căror implementare va conduce la atingerea obiectivelor specifice stabilite.

Linii directoare ale documentelor de politici sectoriale la nivelul Uniunii Europene

Pactul verde european (European Green Deal) comunicat în decembrie 2019 reprezintă noua strategie de creștere a UE, care urmărește să plaseze Europa pe calea transformării într-o societate neutră din punct de vedere climatic, echitabilă și prosperă, cu o economie modernă, eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor și competitivă.

- Obiectivul european în ceea ce privește reducerea internă netă a emisiilor de gaze cu efect de seră vizează reducerea cu cel puțin 55% a acestora până în 2030, față de obiectivul anterior de reducere cu 40%¹.
- Transpunerea în legislație a obiectivului UE de realizare a neutralității climatice până în 2050 și crearea cadrului necesar pentru îndeplinirea acestuia se realizează prin Legea europeană a climei care urmărește să asigure că toate sectoarele economiei și societății contribuie la atingerea obiectivului neutralității emisiilor până în 2050 și conturează un cadru pentru evaluarea progreselor înregistrate în vederea realizării acestui obiectiv.

Planul de investiții pentru Pactul ecologic european va mobiliza fondurile UE și va crea un cadru favorabil care să faciliteze și să stimuleze investițiile publice și private necesare pentru tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic, verde, competitivă și incluzivă. Venind în completarea altor inițiative anunțate în cadrul Pactului ecologic, **planul se bazează pe trei dimensiuni:**

- **Finanțare:** mobilizarea, în următorul deceniu, a unui quantum de minimum o mie de miliarde de euro reprezentând investiții durabile. Cea mai mare proporție de cheltuieli din bugetul UE, de până acum, pentru acțiuni climatice și de mediu va face posibilă atragerea de fonduri private, un rol-cheie urmând a fi jucat de Banca Europeană de Investiții.
- **Facilitare:** oferirea de stimulente pentru deblocarea și redirecționarea investițiilor publice și private. UE va furniza investitorilor instrumente, plasând resursele financiare durabile în centrul sistemului financiar, și va facilita realizarea de investiții durabile de către autoritățile publice, încurajând orientarea investițiilor și achizițiilor spre acțiuni ecologice și concepând modalități de a facilita procedurile de aprobare a ajutoarelor de stat destinate regiunilor vizate de tranziția justă.
- **Sprrijin practic:** Comisia va acorda sprijin autorităților publice și promotorilor proiectelor pentru planificarea, conceperea și executarea de proiecte sustenabile.

Mecanismul pentru o Tranziție Justă este un instrument-cheie creat pentru a se asigura că tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic are loc în mod echitabil și că nimeni nu este lăsat în urmă. Deși toate regiunile vor avea nevoie de finanțare, iar Planul de investiții pentru Pactul ecologic european o va furniza, mecanismul asigură un sprijin țintit care să ajute la mobilizarea unui quantum de cel puțin 100 de miliarde de euro în perioada 2021-2027 în cele mai afectate regiuni, în scopul de a se atenua impactul socio-economic al tranziției.

¹Sursa: <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/green-deal/>

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Mecanismul va crea investițiile necesare pentru a ajuta lucrătorii și comunitățile care se bazează pe lanțul valoric al combustibililor fosili și va suplimenta contribuția substanțială de la bugetul UE prin intermediul tuturor instrumentelor care sunt relevante în mod direct pentru tranziție.

Mecanismul pentru o tranziție justă va consta în trei surse principale de finanțare:

- Un fond pentru o tranziție justă, care va primi fonduri noi din partea UE în cuantum de 7,5 miliarde de euro, care se adaugă cuantumului inclus în propunerea Comisiei pentru următorul buget pe termen lung al UE.
 - a. Pentru a putea valorifica partea din fond care le revine, statele membre vor trebui, în colaborare cu Comisia, să identifice teritoriile eligibile prin intermediul unor planuri teritoriale specifice privind tranziția justă. Statele membre vor trebui, de asemenea, să se angajeze să aloce, pentru fiecare euro din Fondul pentru o tranziție justă, fonduri din Fondul European de Dezvoltare Regională și din Fondul Social European Plus și să furnizeze resurse naționale suplimentare. Efectul cumulativ va consta în finanțare în cuantum de 30-50 de miliarde de euro, care va mobiliza și mai multe investiții. Fondul va furniza, în principal, granturi pentru regiuni. De exemplu, va sprijini lucrătorii în dobândirea de abilități și competențe pentru viitoarea piață a forței de muncă și va ajuta IMM-urile, startup-urile și incubatoarele de afaceri să creeze noi oportunități economice în aceste regiuni. Totodată, fondul va sprijini investițiile în tranziția către o energie curată, de exemplu în eficiența energetică.
- schemă specifică pentru o tranziție justă în cadrul InvestEU, pentru mobilizarea de investiții în cuantum de până la 45 de miliarde de euro. Această schemă va încerca să atragă investiții private, inclusiv în energie și transporturi durabile, care să aducă beneficii regiunilor respective și să ajute economiile acestora să găsească surse noi de creștere.
- Un mecanism de împrumut pentru sectorul public, în colaborare cu Banca Europeană de Investiții, cu garanții de la bugetul UE, pentru mobilizarea unor investiții de 25-30 de miliarde de euro. Mecanismul va fi folosit pentru împrumuturi acordate sectorului public, de exemplu în sectorul rețelelor de încălzire centralizată și în cel al renovării clădirilor. În martie 2020, Comisia va prezenta o propunere legislativă care să încadreze acest aspect.

Mecanismul pentru o tranziție justă vizează mai mult decât finanțarea: prin intermediul unei platforme dedicate tranziției juste, Comisia va furniza asistență tehnică statelor membre și investitorilor și se va asigura că sunt implicate comunitățile afectate, autoritățile locale, partenerii sociali și organizațiile neguvernamentale. Acest mecanism va include, de asemenea, un cadru de guvernare puternic, axat pe planuri teritoriale specifice privind tranziția justă.

React-Eu

REACT-EU / Asistența de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei este o inițiativă care continuă și extinde măsurile de reacție la criză și de redresare în urma crizei provocate de coronavirus implementată prin intermediul pachetelor de investiții ca reacție la coronavirus (CRII). Aceasta va contribui la o redresare verde, digitală și reziliență a economiei prin adăugarea de noi resurse suplimentare la programele existente ale politicii de coeziune.

Începând cu februarie 2020, Comisia a făcut, de asemenea, toate cheltuielile legate de criza provocată de pandemia COVID-19 eligibile în temeiul normelor politicii de coeziune. Normele privind cheltuielile de coeziune sunt aplicate cu maximă flexibilitate, permițând astfel statelor membre să utilizeze fondurile pentru finanțarea acțiunilor legate de criză. Acest lucru înseamnă, de asemenea, o mai mare flexibilitate pentru țări în ceea ce privește realocarea resurselor financiare, asigurându-se că banii sunt cheltuiți în domeniile care au cea mai mare nevoie: sectorul sănătății, sprijinul pentru IMM-uri și piața forței de muncă.

Fondul de solidaritate al UE a oferit asistență suplimentară de până la 800 de milioane euro țărilor cel mai grav afectate, pentru a reduce sarcina financiară a măsurilor de răspuns imediat.

Strategia de inovare pentru perioada 2021-2027

În iulie 2019, Institutul European de Inovare și Tehnologie, organism independent al UE, creat în 2008, care consolidează capacitatea de inovare a Europei, a propus obiectivele pentru **Strategia de inovare pentru perioada 2021-2027**, a căror implementare va fi urmărită prin următorul program al UE de cercetare și inovare Orizont Europa (2021-2027)²:

- **Obiectiv 1:** Creșterea impactului regional al comunităților de cunoaștere și inovare;
- **Obiectiv 2:** Stimularea capacității de inovare a învățământului superior;
- **Obiectiv 3:** Lansarea noilor CCI-uri (Comunități de cunoaștere și inovare).

Strategia europeană pentru tineret 2019 – 2027³ recunoaște că tinerii sunt dornici să își ia în mâini propriile destine, să stabilească relații cu ceilalți și să li se acorde sprijin și că ar trebui acordată o atenție deosebită tinerilor care riscă să fie marginalizați pe baza potențialelor surse de discriminare, cum ar fi originea etnică, genul, orientarea sexuală, handicapul, religia, convingerile sau opinia politică ale acestora. În cadrul acesteia, au fost definite **11 obiective europene** pentru tineret care prezintă o viziune pentru o Europă care le permite tinerilor să își realizeze pe deplin potențialul și identifică domenii intersectoriale care afectează viețile tinerilor și indică care sunt provocările care trebuie abordate.

Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor (EU)⁴

²Sursa: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/IP_19_3849

³Sursa: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C456 din 18 decembrie 2018

⁴Sursa: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1176&langId=en>

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Inițiativa pentru ocuparea forței de muncă pentru tineri este una dintre principalele resurse financiare ale UE pentru a sprijini punerea în aplicare a schemelor de garanție pentru tineret până în 2023.

Între 2021 și 2023, statele membre își pot crește resursele YEI (Youth Employment Initiative) și Fondul Social European pentru a ajuta tinerii afectați de criza coronavirusului grație finanțării UE suplimentare disponibile în cadrul inițiativei de asistență de recuperare pentru coeziune și teritoriile Europei (REACT-UE)

Pentru perioada 2021-2027, pentru simplificare, instituțiile UE au integrat Inițiativa pentru ocuparea forței de muncă pentru tineri în Fondul Social European Plus (FSE +), păstrând în același timp accentul pe ocuparea forței de muncă pentru tineri. Toate statele membre vor trebui să investească un quantum important din resursele lor FSE + pentru acțiuni specifice și reforme structurale pentru a sprijini ocuparea forței de muncă, educația și formarea tinerilor.

Mai mult, statele membre cu o rată a tinerilor cu vârste cuprinse între 15 și 29 de ani care nu au un loc de muncă, educație sau formare (NEET - not in employment, education or training) peste media UE pentru anii 2017-2019 ar trebui să aloce tinerilor cel puțin 12,5% din resursele lor FSE+.

Strategia europeană privind drepturile persoanelor cu dizabilități (2021-2030) adoptată în martie 2021 are obiectivul de a progresa în direcția garantării faptului că toate persoanele cu dizabilități din Europa, indiferent de sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, vârstă sau orientare sexuală, se bucură de drepturile omului, beneficiază de șanse egale, de acces egal la viața socială și economică, sunt în măsură să decidă unde, cum și cu cine trăiesc, circulă liber în UE, indiferent de nevoile lor de sprijin și nu se mai confruntă cu discriminarea.

Programele de dezvoltare rurală

Țările UE aplică programe naționale și regionale de dezvoltare rurală (PDR), care sunt cofinanțate din Fondul European pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și din bugetele naționale.

Bugetul FEADR pentru perioada de programare 2014-2020 s-a ridicat la aproximativ 100 de miliarde euro. În temeiul regulamentului PAC (Politica Agricolă Comună) de tranziție (adoptat la 23 decembrie 2020), programele de dezvoltare rurală au fost prelungite condiționat pentru 2021 și 2022. În acești ani, programele de dezvoltare rurală vor beneficia de 26,9 miliarde euro din bugetul FEADR pentru perioada 2021-2027 și de încă 8,1 miliarde euro din instrumentul de redresare NextGenerationEU. Ca urmare a acestei prelungiri, multe dintre proiectele și schemele incluse în programele de dezvoltare rurală vor continua să se deruleze până la sfârșitul anului 2025.

Începând cu 2023, toate noile acțiuni de dezvoltare rurală vor fi incluse în planurile strategice PAC naționale. Fiecare Plan Național Strategic (PNS) se va axa pe o serie de obiective sociale, economice și de mediu de importanță majoră pentru agricultura, silvicultura și zonele rurale din spațiul UE.

Linii directoare privind dezvoltarea națională

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030

Dezvoltarea Durabilă reprezintă, în contextul românesc, dorința realizării unui echilibru, o sinteză între aspirațiile cetățeanului născut liber, societatea de care depinde și prin care se definește și contextul care permite realizarea de sine. Acest echilibru pornește de la om, actor central care caută un echilibru individual și condiții favorabile pentru a se realiza.

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a rezultat în urma unui proces internațional îndelungat de analiză, care recunoaște că problemele globale se pot rezolva doar prin soluții la nivel global. Modificarea percepției și conștientizarea evoluției fără precedent a societății, creșterea natalității la scară globală, a accelerării economiilor țărilor în curs de dezvoltare și a disparităților sociale au pus în evidență limitele creșterii planetare. Creșterea prețurilor la anumite resurse a evidențiat faptul că Pământul își poate epuiza resursele fizice regenerabile și neregenerabile, conducând la un dezechilibru catastrofal.

Cei trei piloni pe care este structurată Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă au fost definiți în Raportul Comisiei Brundtland (1987):

- **ECHITATEA SOCIALĂ** – prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării;
- **CREȘTEREA ECONOMICĂ** – la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate;
- **MEDIUL** – cu nevoia de a conserva și îmbunătăți baza de resurse disponibile prin schimbarea treptată a modului în care trebuie să se dezvolte și să fie folosite tehnologiile.

Pe plan național, **Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030**⁵ include **17 obiective de dezvoltare durabilă**, care transpun obiectivele **Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă** asumată de statele membre ONU, cu ținte aferente:

1. Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context;
2. Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile;
3. Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă;
4. Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți;
5. Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor în societate;
6. Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitației pentru toți;
7. Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern;

⁵Sursa: Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 a fost adoptată de Guvernul României în ședința din 9 noiembrie 2018, prin HG nr. 877/2018

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

8. Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți;

9. Construirea unei infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației;

10. Reducerea inegalităților în interiorul țării și între țări;

11. Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile;

12. Asigurarea unor modele de consum și producție durabile;

13. Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor;

14. Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă;

15. Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate;

16. Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile;

17. Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

Fig. nr.5 Obiectivele de dezvoltare durabilă cuprinse în Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030

(Sursa: *Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, 2018*)

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Obiectivele propuse în cadrul strategiei de dezvoltare durabilă a județului Constanța au fost stabilite prin corelare cu cele 17 obiective de dezvoltare durabilă, astfel:

Tabel nr.3 Obiective propuse in Strategie corelate cu cele 17 obiective de dezvoltare durabila

Obiectiv de dezvoltare durabilă aferent Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030	Obiectiv strategic din cadrul Strategiei de dezvoltare durabilă a Județului Constanța
1. Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context	OS2.4 Dezvoltarea serviciilor de îngrijire și protecție socială
2. Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabil;	OS1.5 Modernizarea și dezvoltarea agriculturii, pescuitului și acvaculturii
3. Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă	OS2.3 Dezvoltarea și modernizarea serviciilor de sănătate publică
4. Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți	OS1.6 Dezvoltarea capitalului uman OS2.2 Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii și serviciilor educaționale
5. Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor în societate	OS1.6 Dezvoltarea capitalului uman
6. Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitație pentru toți	OS2.1 Regenerarea infrastructurii edilitare și a serviciilor publice
7. Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern	OS1.4 Valorificarea potențialului energetic local
8. Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți	OS1.1 Dezvoltarea activităților de transport și servicii conexe OS1.2 Dezvoltarea activităților industriale OS1.3 Dezvoltarea și susținerea mediului de afaceri local
9. Construirea unei infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației	OS1.3 Dezvoltarea și susținerea mediului de afaceri local OS2.1 Regenerarea infrastructurii edilitare și a serviciilor publice
10. Reducerea inegalităților în interiorul țării și între țări	OS1.3 Dezvoltarea și susținerea mediului de afaceri local
11. Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile	OS2.1 Regenerarea infrastructurii edilitare și a serviciilor publice

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Obiectiv de dezvoltare durabilă aferent Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030	Obiectiv strategic din cadrul Strategiei de dezvoltare durabilă a Județului Constanța
	<p>OS2.5 Dezvoltarea infrastructurii culturale și de petrecere a timpului liber</p> <p>OS3.1 Dezvoltarea capacității de management al dezvoltării turistice</p> <p>OS3.2 Dezvoltarea infrastructurii turistice și valorificarea potențialului local</p> <p>OmS2. Creșterea calității mediului și stimularea utilizării resurselor de energie regenerabilă</p>
12. Asigurarea unor modele de consum și producție durabile	OmS2. Creșterea calității mediului și stimularea utilizării resurselor de energie regenerabilă
13. Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor	OmS2. Creșterea calității mediului și stimularea utilizării resurselor de energie regenerabilă
14. Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă	<p>OS1.5 Modernizarea și dezvoltarea agriculturii, pescuitului și acvaculturii</p> <p>OmS2. Creșterea calității mediului și stimularea utilizării resurselor de energie regenerabilă</p>
15. Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate	OmS2. Creșterea calității mediului și stimularea utilizării resurselor de energie regenerabilă
16. Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile	<p>OS2.1 Regenerarea infrastructurii edilitare și a serviciilor publice</p> <p>OmS3. Modernizarea administrației publice și a capacității de implicare în dezvoltarea teritorială</p>
17. Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă	OmS3. Modernizarea administrației publice și a capacității de implicare în dezvoltarea teritorială

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Strategia de dezvoltare a României în următorii 20 ani, 2016 – 2035⁶ se bazează pe 11 (+3) proiecte interdisciplinare:

- **Proiect 1:** Școala și educația în viziunea Academiei Române;
- **Proiect 2:** Resursele naturale – rezerve strategice, ce folosim și ce lăsăm generațiilor viitoare;
- **Proiect 3:** Securitatea și eficiența energetică. Alocarea resurselor energetice necesare în evoluția și dezvoltarea sistemului energetic pentru dezvoltarea României în perioada 2017 – 2037;
- **Proiect 4:** Siguranța informatică – protecția cibernetică, protecția proprietății intelectuale în proiecte și în publicarea electronică;
- **Proiect 5:** Securitatea și siguranța alimentară;
- **Proiect 6:** Economia și calitatea vieții;
- **Proiect 7:** Sănătatea – de la biologia moleculară la medicina personalizată de vârf în România – repere pentru următoarele decenii;
- **Proiect 8:** Proiectul european al Dunării / Strategia Națională a Dunării;
- **Proiect 9:** Cultura românească între național, localizare în zona proximală și universal – Europa multilingvistică, cultura electronică;
- **Proiect 10:** România – societate a cunoașterii și a valorii adăugate la ceea ce are;
- **Proiect 11:** România în era globalizării – spațiu și tradiție de întâlnire a civilizațiilor, de echilibru și moderație;
- **Proiect 12:** Politici financiare și monetare – Echilibru și adăugarea unei dezvoltări durabile;
- **Proiect 13:** Instituții publice stabile, respectate și durabile – stabilitatea Statului Român;
- **Proiect 14:** Strategia de apărare a României.

Planul Național de Gestionare a Deșeurilor (PNGD) are scopul de a dezvolta un cadru general propice gestionării deșeurilor la nivel național cu efecte negative minime asupra mediului.

Politica națională în domeniul gestionării deșeurilor se subscrie politicii europene în materie de prevenire a generării deșeurilor și urmărește reducerea consumului de resurse și aplicarea practică a ierarhiei deșeurilor.

⁶Sursa: Academia Română – Strategia de dezvoltare a României în următorii 20 ani, volumul I, 2015

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Prioritățile naționale de investiții pentru finanțarea din Fondurile Europene 2021 – 2027

Politica de Coeziune a Uniunii Europene 2021 – 2027

Prioritățile naționale de investiții pentru finanțarea din Fondurile Europene post-2020 au fost enunțate pe baza Obiectivelor Politice (OP) stabilite prin Politica de Coeziune a Uniunii Europene, prin detalierea de Obiective Specifice (OS) pentru fiecare dintre acestea, astfel:

Tabel nr.4 Corelarea obiectivelor de politică europeană (OP) cu obiectivele specifice (OS)

Obiectiv de politică	Obiectiv specific
Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă	<p>Cercetare și inovare OS1. Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate</p> <p>Digitalizare OS2. Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor</p> <p>Competitivitate OS3. Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor</p> <p>Specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat OS4. Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat</p>
Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică	<p>Energie OS1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră OS2. Promovarea energiei din surse regenerabile OS3. Dezvoltarea de sisteme inteligente de energie, rețele și stocare în afara TEN-T</p> <p>Schimbări climatice, riscuri, apă OS4. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor OS5. Promovarea gestionării sustenabile a apei</p> <p>Economia circulară OS6. Promovarea tranziției către o economie circulară</p> <p>Biodiversitate OS7. Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării</p> <p>Aer OS8. Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării</p>

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Obiectiv de politică	Obiectiv specific
	<p>Situri contaminate OS9. Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării</p> <p>Mobilitate urbană OS10. Mobilitate națională, regională și locală sustenabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă și intermodală, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere</p>
<p>Obiectivul de Politică 3 - O Europă mai conectată</p>	<p>Conectivitate OS1. Dezvoltarea unei rețele TEN-T durabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă, sigură și intermodală OS2. Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere</p> <p>Broadband OS3. Îmbunătățirea conectivității digitale</p>
<p>Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și mai incluzivă</p>	<p>Ocupare OS1. Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoane inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale OS2. Modernizarea instituțiilor și a serviciilor pieței muncii pentru a evalua și anticipa necesarul de competențe și a asigura asistența personalizată și în timp real urmărind asigurarea medierii/plasării (matching), tranziției și a mobilității forței de muncă OS3. Promovarea participării echilibrate după gen pe piața muncii și a asigurării echilibrului dintre viața profesională și cea privată OS4. Promovarea adaptării la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor, a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, precum și a unui mediu de lucru sănătos și adaptat care să reducă riscurile la adresa sănătății</p> <p>Educație OS5. Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale OS6. Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, completarea studiilor și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar</p>

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Obiectiv de politică	Obiectiv specific
	<p>OS7. Promovarea învățării pe tot parcursul vieții, în special a unor oportunități flexibile de perfecționare și reconversie profesională pentru toți luând în considerare competențele digitale</p> <p>Incluziune socială</p> <p>OS8. Promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii</p> <p>OS9. Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, durabile și accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecția socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată</p> <p>Sănătate</p> <p>OS10. Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, durabile și accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecția socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată</p> <p>Incluziune socială</p> <p>OS11. Promovarea integrării sociale a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, inclusiv a persoanelor cele mai defavorizate și a copiilor</p> <p>OS12. Reducerea deprivării materiale prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază persoanelor cele mai defavorizate, inclusiv prin măsuri de acompaniere</p>
<p>Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de Cetățeni</p>	<p>Turism, patrimoniu, cultură, securitate urbană</p> <p>OS1. Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane</p> <p>Dezvoltare teritorială integrată</p> <p>OS2. Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului la nivel local, a patrimoniului cultural și a securității, inclusiv în zonele rurale și de coastă și inclusiv prin dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității</p>

Sursa: Site-ul Ministerului Fondurilor Europene

În conformitate cu **Acordul de parteneriat pentru perioada de programare 2021 – 2027**⁷, prioritățile investiționale trasate de Uniunea Europeană, vor fi implementate cu ajutorul următoarelor **programe operaționale**:

⁷Sursa: <https://mfe.gov.ro/minister/periode-de-programare/perioda-2021-2027/>

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Tabel nr. 5 Corelarea obiectivelor de politică europeană cu programele operaționale implementate pe plan național

Obiectiv european	Program operațional
Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă	Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF) Programul Operațional Sănătate (POS) Programe Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR)
Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) Programul Operațional Transport (POT) Programe Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) Programul Acvacultură și Pescuit (PAP)
Obiectivul de Politică 3 - O Europă mai conectată	Programul Operațional Transport (POT) Programe Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR)
Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și mai incluzivă	Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO) Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) Programul Operațional Sănătate (POS) Programe Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR)
Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de Cetățeni	Programe Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) Programul Acvacultură și Pescuit (PAP)
Obiectivul aferent Tranziției Echitabile	Programul Operațional pentru Tranziție Justă (POTJ)

Sursa: Acordul de parteneriat pentru perioada de programare 2021 – 2027

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Master Planul General de Transport al României⁸ analizează obiectivele majore ale sistemului național de transport, constituind un instrument strategic de planificare a intervențiilor majore (proiecte și alte acțiuni) semnificative pentru obiectivele de transport la scară națională.

Proiectele majore vizate pentru județul Constanța, care sunt incluse în Lista proiectelor aferente Master Planului Transporturi se referă la electrificarea și modernizarea căii ferate Constanța – Mangalia, modernizarea Portului Constanța și modernizarea aeroporturilor constănțene.

Strategia energetică a României 2020-2030, cu perspectiva anului 2050⁹

Strategia Energetică a României propune ținte concrete, stabilește direcții clare și definește reperele prin care România își va menține poziția de producător de energie în regiune și de actor activ și important în gestionarea situațiilor de stres la nivel regional. De asemenea, Strategia Energetică fundamentează poziționarea României în raport cu propunerile de reformă a pieței europene de energie, iar un loc important este destinat analizei contextului european și politicilor de creare a Uniunii Energetice din care România va face parte.

Strategia Energetică are opt obiective strategice fundamentale care structurează întregul demers de analiză și planificare pentru perioada 2020-2030 și orizontul de timp al anului 2050. Realizarea obiectivelor presupune o abordare echilibrată a dezvoltării sectorului energetic național, corelată cu valoarea cheltuielilor de investiții:

1. Modernizarea sistemului de guvernare corporativă și a capacității instituționale de reglementare;
2. Energie curată și eficiență energetică;
3. Modernizarea sistemului de guvernare corporativă și a capacității instituționale de reglementare;
4. Protecția consumatorului vulnerabil și reducerea sărăciei energetice;
5. Piețe de energie competitive, baza unei economii competitive;
6. Creșterea calității învățământului în domeniul energiei și formarea continuă a resursei umane calificate;
7. România, furnizor regional de securitate energetică;
8. Creșterea aportului energetic al României pe piețele regionale și europene prin valorificarea resurselor energetice primare naționale.

Prin implementarea obiectivelor Strategiei Energetice, sistemul energetic național va fi mai puternic, mai sigur și mai stabil, prin valorificarea atu-urilor de tipul resurselor energetice necesare, mix energetic echilibrat și diversificat și determinarea de a face din România un furnizor de securitate energetică în regiune.

Viziunea Strategiei Energetice a României se referă la creșterea sectorului energetic în condiții de sustenabilitate, creștere economică și accesibilitate, în contextul implementării noului

⁸Sursa: <http://www.mt.gov.ro/web14/strategia-in-transporturi/master-plan-general-transport>

⁹Sursa: <http://economie.gov.ro/strategia-energetica-a-romaniei-2020-2030-cu-perspectiva-anului-2050-1>

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

pachet legislativ Energie curată pentru toți europenii 2030, cu stabilirea țintelor pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, a surselor regenerabile de energie și a eficienței energetice precum și cu perspectiva implementării de către România a Pactului Ecologic European 2050.

Contextul regional și județean. Planurile și proiectele de mare anvergură care influențează dezvoltarea județului

Linii directoare privind dezvoltarea regională

La nivel regional, plecând de la nevoile și provocările regiunii pentru perioada de programare 2021-2027, Agenția pentru Dezvoltare Regională a Regiunii de Dezvoltare Sud-Est va realiza procesul de dezvoltare în conformitate cu documentele strategice naționale și documentele strategice ale Uniunii Europene.

Politica de coeziune va suferi procese de modernizare și în următoarea perioadă, 2021-2027, fiind una din principalele politici de investiții a UE și una dintre cele mai tangibile expresii ale solidarității. Convergența economică și socială este obiectivul de stimulare, astfel toate regiunile rămânând eligibile pentru finanțare prin politica de coeziune, pe baza a trei categorii: regiuni mai puțin dezvoltate, în tranziție și mai dezvoltate. Investițiile în dezvoltare regională se vor axa mai ales pe obiectivele 1 și 2, alocându-le 65% - 85% din resursele FEDR și ale Fondului de coeziune, în funcție de prosperitatea relativă a statelor membre¹⁰.

Programul Operațional Regional pentru Regiunea Sud-Est 2021-2027

Conform variantei draft din septembrie 2020 a Programului Operațional Regional pentru Regiunea Sud-Est 2021-2027, obiectivele specifice și tipurile de acțiuni aferente sunt următoarele¹¹:

¹⁰Sursa: http://www.adrse.ro/Planificare/PlanificareRegionala_2021-2027.aspx

¹¹Sursa: http://www.adrse.ro/Documente/POR_2021/POR_SE_2021-2027_septembrie_2020.pdf

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Tabel nr.6: Priorități de investiții ale Programului Operațional Regional pentru
Regiunea Sud-Est 2021-2027

Obiectiv prioritar	Obiective specifice	Axa prioritară
OP 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice	OS a (i) Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	Axa prioritară 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice
	OS a (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor	
	OS a (iii) Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor	
	OS (iv) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat	
	OS (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al guvernelor	Axa Prioritară 2 - O regiune cu orase SMART
OP 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon cu tranziție către o economie netă fără emisii de carbon, rezilientă prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții nepoluante și echitabile, economie circulară, atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor și mobilitate urbană sustenabilă	(i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Axa Prioritară 3 - O regiune cu orașe prietenoase cu mediul
	(vii) Îmbunătățirea protecției și conservării naturii, biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în mediul urban și reducerea tuturor formelor de poluare	
	(viii) Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie fără emisii de carbon	Axa Prioritară 4 – O regiune cu emisii de carbon reduse
OP 3 - O Europă mai conectată, prin dezvoltarea mobilității	OS (ii) Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	Axa Prioritară 5 - O regiune accesibilă

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Obiectiv prioritar	Obiective specifice	Axă prioritară
OP 4 - O Europă mai socială și mai inclusivă, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	OS (ii) Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educație și formare la distanță și on-line	Axa Prioritară 6 - O regiune educată
	OS (v) Întărirea rolului culturii și turismului sustenabil în dezvoltarea economică, a incluziunii sociale și inovării sociale	
OP 5 O Europă mai apropiată de cetatenii săi prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii	OS (i) favorizarea dezvoltării integrate și inclusive social, economice și de mediu, patrimoniului cultural, patrimoniului natural, turismului sustenabil și securității în zonele urbane;	Axa Prioritară 7 - O regiune atractivă
	OS (i) favorizarea dezvoltării integrate și inclusive social, economice și de mediu, patrimoniului cultural, patrimoniului natural, turismului sustenabil și securității în afara zonelor urbane;	

Sursa: POR Regiune Sud Est, versiune draft 2, martie 2021

Obiectivele politice și tematice stabilite la nivel european și național, precum și prioritățile regionale au fost avute în vedere în procesul de elaborare a direcțiilor de dezvoltare strategică și a obiectivelor trasate în cadrul *Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Județului Constanța pentru perioada 2021-2027*, astfel încât să se asigure premisele implementării proiectelor de investiții definite la nivelul județului.

Monitorizarea continuă a actualizărilor efectuate de structurile responsabile la nivel european, național și regional asupra programelor operaționale, prin prisma obiectivelor strategice care pot fi implementate cu ajutorul acestora, asigură strategiei capacitatea de reacție și suplețea necesară pentru promovarea unor proiecte adecvate, cu reale șanse de a fi finanțate.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Strategia Regională de Specializare Inteligentă a Regiunii Sud-Est 2021-2027

Tot la nivel regional, *Strategia Regională de Specializare Inteligentă a Regiunii Sud-Est 2021-2027*, identifică **6 domenii de specializare inteligentă** la nivelul regiunii:

Tabel nr.7: Domeniile de specializare inteligentă pentru Regiunea Sud Est

Pilon I – Inovare în industrii tradiționale		
Inginerie și transport naval		Industria confecțiilor
Pilon II – Dezvoltare sustenabilă prin inovare		
Agro-alimentar și biotehnologii	Acvacultură și Pescuit	Turism
Pilon III: Societate și economie regională smart prin transformare digitală		
TIC - Tehnologia Informației și Comunicării		

Sursa: Strategia Regională de Specializare Inteligentă a Regiunii Sud-Est 2021-2027

Având în vedere aceste domenii de specializare inteligentă ale regiunii, elementele cu potențial ale județului Constanța trebuie valorificate pentru a contribui la dezvoltarea durabilă a județului și, implicit, la dezvoltarea Regiunii Sud - Est.

Strategia ITI Delta Dunării pentru orizontul de timp 203012 are definită o viziune de dezvoltare care combină viziunea pentru Delta Dunării (zona Biosferei Delta Dunării – o deltă vie cu echilibru între mediu și comunitate; cu o economie locală durabilă și sănătoasă – bazată, în principal, pe natură și turism cultural; cu un proces de planificare bazată pe incluziune (localnici, autorități, mediu de afaceri) cu viziunea pentru zonele limitrofe care se referă la o agricultură și un mediu de afaceri dinamice, cu rețea de centre urbane de furnizare de servicii și cu un sector turistic integrat în atracțiile zonei și ale Deltei.

Tabel nr. 8: Obiective ale Strategiei ITI Delta Dunării

Obiective ale Strategiei ITI Delta Dunării	Pilonii Strategiei ITI Delta Dunării	
(1) Păstrarea valorilor naturale unice printr-un management de mediu ghidat de știință și prin consolidarea comunităților locale în rolul acestora de protectori proactivi ai acestui patrimoniu mondial unic	Pilon I: Protejarea mediului și resurselor naturale	Pilon V: Promovarea eficienței, accesibilității și sustenabilității
(2) Dezvoltarea unei economii locale verzi, incluzive, pe baza consumului și protecției durabile, eficientă din punct de vedere al resurselor, valorificând avantajele	Pilon II: Îmbunătățirea economiei	

¹²Sursa: <http://www.itideltadunarii.com/utile/documente-utile/Documente%20utile/19>

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Obiective ale Strategiei ITI Delta Dunării	Pilonii Strategiei ITI Delta Dunării	
comparative ale zonei și beneficiind de sprijinul unor servicii publice îmbunătățite.	Pilon III: Îmbunătățirea conectivității	
	Pilon IV: Asigurarea serviciilor publice	

Sursa: Strategia ITI Delta Dunării

Strategii sectoriale și comprehensive relevante pentru dezvoltarea județului Constanța

Dezvoltarea durabilă a județului într-o manieră coerentă impune înglobarea **documentelor strategice** proiectate la nivelul teritoriului, respectiv:

Plan de menținere a calității aerului în județul Constanța

Planul de menținere a calității aerului în județul Constanța cuprinde măsuri care vizează menținerea și/sau îmbunătățirea calității aerului în județul Constanța. Monitorizarea acestor măsuri este în sarcina Consiliului Județean Constanța, cu sprijinul Agenției pentru Protecția Mediului Constanța atunci când este necesară utilizarea aparaturii specifice de măsurare a nivelului concentrațiilor de poluanți din atmosferă.

Sistemul Național de Monitorizare a Calității Aerului, asigură cadrul organizatoric, instituțional și legal pentru desfășurarea activităților de monitorizare a calității aerului înconjurător, pe tot teritoriul României. SNMCA asigură monitorizarea calității aerului înconjurător prin Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului, iar Sistemul Național de Inventariere a Emisiilor de Poluanți Atmosferici, colectează și administrează informațiile și datele primite din rețeaua națională.

Planul Județean de Gestionare al Deșeurilor în județul Constanța 2020 – 2025

Planul de gestionare a deșeurilor are un rol cheie în dezvoltarea unei gestionari durabile a deșeurilor. PJGD Constanța cuprinde o analiză a situației actuale a gestionării deșeurilor pe teritoriul geografic al județului Constanța, precum și măsurile care trebuie luate pentru îmbunătățirea condițiilor de mediu în cazul pregătirii pentru reutilizare, în cazul reciclării, valorificării și eliminării deșeurilor, precum și o evaluare a modului în care planul va ajuta la punerea în aplicare a obiectivelor și dispozițiilor OUG nr. 92/2021 privind regimul deșeurilor .

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Așa cum prevede Legea nr. 101/2006, serviciul de salubritate a localităților este un serviciu public care se organizează pentru satisfacerea nevoilor populației și se desfășoară sub controlul, conducerea sau coordonarea autorităților administrației publice locale ori ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară.

Responsabilitatea înființării, organizării și gestionării serviciului de salubritate aparține autorităților administrației publice locale. Prin proiectele Sistem de Management Integrat al Deșeurilor (SMID) finanțate prin Axa 2 POS Mediu sau Programul Operațional Infrastructura Mare (POIM) și derulate în majoritatea județelor din țară, s-au realizat investiții în bunuri de infrastructură aferente activităților componente ale serviciului de salubritate prevăzute la art. 2 alin. 3 din Legea nr. 101/2006, lege care prevede competențe și în sarcina Consiliilor Județene cu privire la organizarea și gestionarea sistemelor de management integrat al deșeurilor, precum și a activităților specifice realizate prin intermediul acestora.

Așadar, principalii factori implicați în organizarea și gestionarea serviciului de salubritate sunt: Autoritățile administrației publice locale sau Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) și, după caz, Consiliile Județene.

Planul Regional de Acțiune pentru învățământ 2016-2025 (PRAI)¹³, actualizat în 2018, care are obiectivul major de creștere a contribuției învățământului profesional și tehnic la tranziția rapidă și eficientă către o economie competitivă bazată pe inovare și cunoaștere, participativă și inclusivă.

Scopul Planului Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) este de a îmbunătăți corelarea dintre oferta învățământului profesional și tehnic și nevoile de dezvoltare socio-economică la nivel regional și de a crește contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională, în perspectiva anului 2025.

Rolul PRAI este acela de a furniza cadrul de referință și de a facilita documentarea pentru elaborarea și armonizarea documentelor strategice de la nivel județean și local.

Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Turismului în Județul Constanța, 2019-2028¹⁴ care are ca scop dezvoltarea județului Constanța ca destinație turistică competitivă la nivel european, dezvoltată pe principii durabile, atractivă pentru 365 zile pe an, cu o paletă largă de atracții și experiențe turistice oferite, echilibrat răspândite la nivelul întregului areal.

Strategia urmărește ca turismul, privit ca activitate economică de bază la nivelul județului Constanța, să creeze noi oportunități pentru ocuparea forței de muncă și pentru îmbunătățirea calității vieții populației locale.

¹³Sursa: <http://infraed.ro/wp-content/uploads/2018/10/PRAI-SUD-EST-2016-2025-actualizat-2018.pdf>

¹⁴Sursa: *Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Turismului în Județul Constanța, 2019-2028. Faza 2 - Planificarea strategică a turismului în județul Constanța*

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Strategia se bazează pe patru principii care converg către dezvoltarea durabilă a turismului în județul Constanța:

- A. Dezvoltarea turismului aduce beneficii economice și sociale pentru comunitatea locală;
- B. Dezvoltarea turismului contribuie la conservarea, reabilitarea și capitalizarea patrimoniului cultural și are un impact negativ minim asupra culturii locale;
- C. Dezvoltarea turismului contribuie la menținerea unui mediu natural curat, iar activitățile turistice au un impact negativ minim asupra acestuia;
- D. Dezvoltarea turismului satisface nevoile turiștilor.

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Polului de Creștere – Zona Metropolitană Constanța

Viziunea de dezvoltare a Polului Național de Creștere - Constanța are în vedere impunerea Zonei Metropolitane Constanța ca un centru multifuncțional competitiv al României și principalul pol economic în regiunea Mării Negre, avându-se în vedere totodată dezvoltarea durabilă a întregii zone și reducerea discrepanțelor actuale de dezvoltare dintre cele 16 localități care compun polul de creștere.

Constanța va fi o metropolă europeană, un pol de creștere și o zonă turistică în expansiune, cu o economie solidă și competitivă și un standard de viață ridicat pentru toți locuitorii săi.

Obiectivul pe termen mediu și lung este acela de a asigura un spațiu metropolitan funcțional, un cadru urban adecvat care să ofere condiții optime de viață locuitorilor săi și să genereze oportunități pentru aceștia, precum și pentru alte persoane care vor să se stabilească aici, unul din scopurile urmărite fiind și acela de a crește din punct de vedere demografic, în special în zona activă a populației, stimulând migrația pozitivă și atragerea de tineri și de capital uman calificat.

Un pilon al viziunii de dezvoltare a Zonei Metropolitane Constanța îl reprezintă integrarea măsurilor inovative și utilizarea noilor tehnologii în viața orașului, stimulând astfel progresul în această direcție, urmărind implementarea conceptului de SMART CITY.

Strategia Smart City a Municipiului Constanța are ca obiectiv general consolidarea capacității administrative a UAT Municipiul Constanța prin dezvoltarea capacității de planificare strategică și prin simplificarea procedurilor administrative, corelată cu introducerea de metode electronice de gestionare și management a documentelor administrative.

Planurile și proiectele de mare anvergură care influențează dezvoltarea județului

Dezvoltarea județului este influențată într-o manieră semnificativă de **proiectele de mare anvergură, în special din domeniul infrastructurii de transport și a celei tehnico – edilitare în cadrul cărora se remarcă:**

Modernizare infrastructura de transport regională pe traseul DJ 226: Corbu-Sacele-Istria-Mihai Viteazu, cod SMIS 121195

Proiectul, finanțat prin POR 2014 – 2020, Axa Prioritară 6, obiectivul specific 6.1, având o valoare de 107.282.416,77 lei, vizează creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin modernizarea întregului drum județean de 40,258 km, respectiv executarea următoarelor lucrări de bază: modernizarea și reabilitarea structurii rutiere: ranforsarea structurii rutiere existente cu mixturi asfaltice noi și un strat din piatră spartă pentru sporirea capacității portante și scurgerea apelor și sisteme de drenaj; lucrări de poduri; siguranța circulației; amenajarea intersecțiilor și drumurilor laterale până la limita de proprietate a județului.

Proiectul include și modernizarea/ reabilitarea podurilor peste canal, a podețelor, dar și realizarea de piste de biciclete în localitatea Corbu pe ambele părți carosabile și construcția a 12 stații de autobuz, respectiv modernizarea altora ¹³.

Modernizare infrastructura de transport regională pe traseul DJ 226 A Cetatea Histria - DN22 / Tariverde, cod SMIS 121196

Proiectul, finanțat prin POR 2014 – 2020, Axa Prioritară 6, obiectivul specific 6.1, având o valoare de 27.623.187,74lei, vizează creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin modernizarea drumurilor județene.

Proiectul vizează modernizarea a 13,918 km de drum, dar și realizarea de trotuare și construcția/ modernizarea a 4 stații de autobuz.

Reabilitarea și modernizarea drumului județean DJ223, tronsonul Cernavodă - Rasova - Aliman - Ion Corvin, cod SMIS 110343

Proiectul, finanțat prin POR 2014-2020, Axa Prioritară 6, Prioritatea de investiții 6.1., cu o valoarea de 155.313.445 lei, vizează creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin modernizarea drumurilor județene.

Proiectul are ca obiective specifice reabilitarea și modernizarea drumului județean DJ223, tronsonul Cernavodă - Rasova - Aliman - Ion Corvin - 38,777 km, realizarea de trotuare în intravilanul localităților - 6.188 m² și construirea/modernizarea a 9 stații de autobuz.

Sistem de Management Integrat al Deșeurilor în județul Constanța, cod SMIS 48462

Proiectul, finanțat prin Programul Operațional Sectorial de Mediu (POS Mediu), Axa Prioritară 2, cu o valoare de 249.631.354 lei cu TVA, vizează creșterea standardelor de viață și de mediu din județul Constanța, vizând, în principal, respectarea acquis-ului comunitar de mediu, cât și dezvoltarea unui sistem durabil de management al deșeurilor în județul Constanța, prin îmbunătățirea managementului deșeurilor și reducerea numărului de zone poluate din județ.

Proiectul are ca obiective specifice atât creșterea gradului de acoperire a populației care beneficiază de colectarea deșeurilor municipale și de serviciile de management de calitate corespunzătoare și la tarife acceptabile, reducerea cantității de deșuri depozitate, creșterea cantității de deșuri reciclate și valorificate, cât și înființarea unor structuri eficiente de management al deșeurilor.

Alte proiecte de impact la nivel județean sunt realizate în domeniul turism – cultură - petrecerea timpului liber, respectiv:

Extindere Delfinariu

Proiectul, finanțat prin Programul pentru dezvoltarea investițiilor în turism conform Masterplanului investițiilor în turism, având o valoare de 26.367.659 lei, vizează valorificarea durabilă a specificului local și a elementelor turistice de identitate națională prin extinderea și dotarea la standarde europene a infrastructurii Delfinariului din cadrul Complexului Muzeal de Științe ale Naturii Constanța, astfel încât infrastructura turistică de agrement extinsă să vizeze creșterea calității vieții, dezvoltarea turismului și crearea de locuri de muncă în județul Constanța.

Concret, proiectul propune adăugarea unui bazin de circa 3.090 m³ sistemului de 1.180 m³ prin care se urmărește îndeplinirea următoarelor deziderate:

- Aducerea Delfinariului Constanța la standardele EAZA și EAAM - organisme europene ce reglementează condițiile minimale de deținere a delfinilor, actualmente ele fiind de 2.000 m³/ 6 delfini;
- Realizarea unei zone ce poate fi descoperită în sezonul favorabil (8 luni/an) pentru a îmbunătăți condițiile de viață ale delfinilor;
- Creșterea activității delfinilor și între reprezentații, prin realizarea unei suprafețe vitrate acrilice;
- Separarea sectorului de mamifere marine de celelalte animale din grădina zoologică din rațiuni de biosecuritate și logică a expunerii.

Restaurarea, conservarea, amenajarea și valorificarea cultural-turistică a Cetății Carsium (Hârșova)", cod SMIS 116054

Proiectul, finanțat prin POR 2014-2020, Axa Prioritară 5, cu o valoare de 10.570.361,98 lei, vizează restaurarea, conservarea, protejarea și punerea în valoare la adevărata dimensiune a Cetății Carsium (Hârșova), obiectiv istoric de importanță națională aflat de mult timp într-o stare de degradare, neamenajat adecvat pentru descoperirea lui de vizitatori. Proiectul are ca obiective conservarea, restaurarea și protejarea Cetății Carsium prin: realizarea de lucrări aferente sectorului Turnul Comandantului și zidurilor acestuia, consolidare Zid Sector Port, lucrări aferente Zidului Sector Incinte Vest, lucrări amenajare sit; lucrări împrejmuire, realizarea unui corp multifuncțional care să asigure toate utilitățile administrative necesare (grupuri sanitare, inclusiv cu facilități pentru persoanele cu dizabilități locomotorii etc.), corpul multifuncțional va adăposti ca funcțiuni grupuri sanitare demixtate și pentru persoane cu dizabilități, dar și un loc pentru paznic și diverse informații turistice, asigurarea dotărilor, realizarea activităților de marketing și punerea în valoare a obiectivului restaurat, inclusiv digitizarea acestuia și creșterea numărului preconizat de vizite la obiectivul de patrimoniu cultural.

Reabilitarea Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța, cod SMIS 116053

Proiectul, finanțat prin POR 2014-2020, Axa Prioritară 5, cu o valoare de 19.521.820,91 lei, vizează să gestioneze în mod eficient resursele patrimoniului cultural local, să valorifice potențialul acestuia pentru o dezvoltare sustenabilă care să permită creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale și regionale. Obiectivele specifice ale proiectului sunt reprezentate de restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentului istoric „*Muzeul de istorie națională și arheologie Constanța*”, prin realizarea de lucrări de revitalizare a zidărilor de piatră și cărămidă și a bolților cu degradări, lucrări de restaurare interioare la spațiile boltite și la componentele artistice ale sălilor și frescei din aula „Adrian Rădulescu”, lucrări de restaurare exterioare la fațade și acoperișuri, lucrări de arhitectură, lucrări de intervenție structurală și lucrări de instalații, dotări interioare (instalații, echipamente și dotări pentru asigurarea condițiilor de climatizare, siguranță la foc, antiefracție), dotări pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural mobil și imobil, activități de marketing și promovare turistică a obiectivului restaurat, inclusiv digitizarea acestuia, în cadrul proiectului și creșterea numărului preconizat de vizite la obiectivul de patrimoniu cultural.

Restaurarea, conservarea, amenajarea și punerea în valoare a Edificiului Roman cu Mozaic, cod SMIS 116049

Proiectul, finanțat prin POR 2014-2020, Axa Prioritară 5, cu o valoare de 14.362.838,12 lei, vizează impulsivarea dezvoltării locale prin reabilitarea și punerea în valoare a Edificiului Roman cu Mozaic, parte componentă a patrimoniului cultural național. Obiectivele specifice ale

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

proiectului sunt reprezentate de restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentului istoric Edificiul Roman cu Mozaic (inclusiv restaurarea, protecția și conservarea mozaicurilor interioare și restaurarea plasticii fațadei și a acoperișului), dotări interioare (instalații, echipamente și dotări pentru asigurarea condițiilor de climatizare, siguranța la foc, antiefracție), dotări pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural mobil și imobil, activități de marketing și promovare turistică a obiectivului restaurat, inclusiv digitizarea acestuia, în cadrul proiectului și creșterea numărului preconizat de vizite la obiectivul de patrimoniu cultural.

Aspectele majore care marchează dezvoltarea UE și a Euroregiunii Marea Neagră

Politica de coeziune continuă investițiile în toate regiunile europene care sunt structurate în 3 categorii: mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate. Pe plan național, PIB-ul pe cap de locuitor continuă să se apropie de media UE, însă disparitățile regionale persistă.

Chiar dacă la nivelul Regiunii Sud-Est, județul Constanța ocupă primul loc din punctul de vedere al PIB-ului înregistrat, la o distanță semnificativă față de nivelul înregistrat de la celelalte județe, în perioada 2014 – 2018, PIB-ul generat de județul Constanța a cunoscut o creștere mai lentă, comparativ cu PIB-ul național (+42,35%) și cel regional (+29,80%).

Metoda de alocare a fondurilor se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor, dar sunt incluse și o serie de criterii noi, privind șomajul în rândul tinerilor, nivelul scăzut de educație, schimbările climatice și primirea și integrarea migranților, cu scopul de a reflecta mai bine realitatea de pe teren.

Politica de coeziune va continua să sprijine *strategiile de dezvoltare la nivel local* și să autonomizeze gestionarea fondurilor de către autoritățile locale. Crește și dimensiunea urbană a politicii de coeziune, prin alocarea a 6% din FEDR dezvoltării urbane durabile și printr-un nou program de colaborare în rețea și de consolidare a capacităților dedicat autorităților urbane, sub denumirea Inițiativa urbană europeană.

La nivelul **Euroregiunii Marea Neagră**, ratificată în 2008, se urmărește consolidarea cooperării în regiunea Mării Negre cu implicarea UE pe o agendă constructivă de dialog și cooperare la nivel de regiune. Domeniile pentru care sunt vizate proiecte de cooperare între statele din regiune și UE sunt: *democrație, drepturile omului, buna guvernare, managementul frontierelor, conflictele înghețate, energia, transporturile, mediul, politica maritimă, pescuitul, comerțul, migrația, dezvoltarea, educația, cercetarea și dezvoltarea*. Valoarea adăugată a Sinergiei Mării Negre rezidă în caracterul incluziv al acesteia și în încurajarea unei abordări bottom-up și flexibile, pe baze voluntare în ceea ce privește implementarea de proiecte.

Progresele realizate în implementarea Sinergiei Mării Negre în timpul Președinției României a Consiliului Uniunii Europene, din prima jumătate a anului 2019, sunt reflectate de adoptarea *Agendei maritime comune pentru Marea Neagră* și a *Agendei strategice pentru cercetare și inovare în regiunea Mării Negre*, precum și de rezultatele Președinției-în-Exercițiu a *Organizației de Cooperare Economică la Marea Neagră*.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Prin adoptarea Agendei maritime comune, Marea Neagră se alătură celorlalte bazine maritime învecinate cu UE care au optat pentru o *abordare integrată, coerentă în vederea dezvoltării economiei albastre* simultan cu *păstrarea unei mări cât mai curate*.

Agenda strategică pentru cercetare și inovare în regiunea Mării Negre constituie pilonul de cercetare ce vine în sprijinul direct al Agendei Maritime Comune pentru Marea Neagră și are la bază o orientare pragmatică, flexibilă și orientată spre implementarea de proiecte. Documentul reflectă prioritățile comune ale statelor riverane Mării Negre și Republica Moldova privind cercetarea și inovarea în domenii subsumate economiei albastre, fiind **structurată pe patru piloni**:

- 1. Gestionarea provocărilor fundamentale în domeniul cercetării în regiunea Mării Negre/ Black Sea Knowledge Bridge;**
- 2. Dezvoltarea de produse, soluții și clustere pentru creșterea albastră/ Black Sea Blue Growth – Black Sea Blue Economy;**
- 3. Construirea de infrastructuri-cheie în domeniul cercetării/ Key Joint Infrastructure and Policy Enablers;**
- 4. Educație și dezvoltarea de capacități/ Empowered Citizens and Enhanced Blue Workforce.**

Cadrul partenerial constituit pentru elaborarea strategiei

La baza elaborării, implementării, monitorizării și evaluării Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Județului Constanța pentru perioada 2021-2027 a stat un sistem coordonat de informare și comunicare ce a respectat principiile europene și naționale aplicate în dezvoltarea regiunilor și care a implicat consultări/ discuții formale și informale cu reprezentanți ai autorităților competente, locale, cu organizații ale societății civile, cu parteneri economici și sociali, avându-se în vedere inclusiv promovarea egalității și a nediscriminării.

În demersul de realizare al strategiei de dezvoltare **au fost constituite 5 grupuri de lucru** care s-au întrunit atât cu ocazia derulării etapei de analiză cât și în contextul identificării elementelor de planificare strategică, respectiv a direcțiilor de dezvoltare la nivel de județ.

Prin intermediul cadrului partenerial s-a avut în vedere abordarea procesului de programare și gestionare a fondurilor europene într-o manieră participativă, incluzivă și nediscriminatorie asigurându-se acces la pluralitatea de opinii și perspective, facilitând abordarea holistică și concentrată a priorităților strategice.

Rolul și scopul cadrului a fost acela de a facilita asocieri ce au condus la atingerea consensului în ceea ce privește obiectivele urmărite și rezultatele așteptate, accelerând transferul de cunoștințe și de know-how între parteneri, crescând aplicabilitatea și scalabilitatea (abilitatea de a crește atunci când sunt adăugate resurse) rezultatelor așteptate.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Procesul consultativ privind prioritățile de dezvoltare pentru perioada 2021-2027 a fost derulat atât prin întâlniri fizice și prin mijloace electronice, prin platforma online de videoconferință ”ZOOM Meetings”, cât și prin aplicarea unui chestionar online.

Consultare publică prin întâlniri fizice sau videoconferințe

Întâlnirile consultative au urmărit culegerea informațiilor, a ideilor de proiecte/obiective, a opiniilor și observațiilor de la actorii locali relevanți pentru domeniile vizate în scopul formulării intervențiilor specifice pentru stabilirea priorităților de dezvoltare ale județului.

Tabelul nr.9 Calendarul de desfășurare al întâlnirilor consultative

Data	Tematica discuțiilor consultative	Modalitatea de organizare
4 decembrie 2020	<i>Coeziune socială și Capital uman</i>	<i>videoconferință “Zoom Meetings”</i>
4 decembrie 2020	<i>Patrimoniu natural și construit</i>	<i>videoconferință “Zoom Meetings”</i>
4 decembrie 2020	<i>Dezvoltare urbană și Administrație</i>	<i>videoconferință “Zoom Meetings”</i>
4 decembrie 2020	<i>Infrastructură. Mobilitate</i>	<i>videoconferință “Zoom Meetings”</i>
7 decembrie 2020	<i>Dezvoltarea turismului</i>	<i>Fizic – sediul Centrul de excelența in turism si servicii Tomis</i>
7 decembrie 2020	<i>Dezvoltarea durabilă și specializarea inteligentă</i>	<i>Fizic – sediul Centrul de excelența in turism si servicii Tomis</i>
12 ianuarie 2021	<i>Mediul de afaceri - Analiză, Perspective, Așteptări</i>	<i>videoconferință “Zoom Meetings”</i>
13 ianuarie 2021	<i>Dezvoltare durabilă și capacitate administrativă - Analiză & Perspective</i>	<i>Fizic – sediul CJ Constanța</i>
14 ianuarie 2021	<i>Învățământ Superior și Cercetare</i>	<i>Fizic – sediul CJ Constanța</i>
14 ianuarie 2021	<i>Antreprenoriat și Inovare</i>	<i>Fizic – sediul CJ Constanța</i>
15 martie 2021	<i>Infrastructură și mobilitate. Infrastructura de transport</i>	<i>Fizic – sediul CJ Constanța</i>
29 aprilie 2021	<i>Discuții tematice focusate pe domeniile de dezvoltare vizate: ✓ Dezvoltarea economică a județului Constanța prin valorificarea</i>	<i>Fizic – sediul CJ Constanța</i>

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Data	Tematica discuțiilor consultative	Modalitatea de organizare
	<p><i>potențialului local și utilizarea inovării și a noilor tehnologii</i></p> <p>✓ <i>Creșterea calității condițiilor de locuire și reducerea disparităților dintre comunități</i></p> <p>✓ <i>Dezvoltarea turismului și a serviciilor conexe pentru valorificarea inteligentă a resurselor locale</i></p>	
16 iunie 2021	✓ <i>Eveniment de consultare publică pe versiunea consultativă a strategiei - prezentarea conceptului de dezvoltare strategică – Județul Constanța 2021-2027</i>	<i>Fizic – Constanța</i>
18 august 2021	✓ <i>Eveniment de consultare cu privire la lista de intervenții din cadrul strategiei de dezvoltare a județului Constanța</i>	<i>Fizic – sediul CJ Constanța</i>

În cadrul consultărilor, reprezentanții entităților participante s-au implicat activ în dezbateri, exprimând puncte de vedere, idei, sugestii, propuneri etc. Strategia de Dezvoltare Durabilă a fost întocmită prin asumarea criteriilor de calitate utilizate în evaluarea documentelor strategice la nivel european: relevanță, eficacitate, eficiență, consecvență și coerență, sustenabilitate și aranjamente de management și monitorizare.

Rezultatele consultării în cadrul discuțiilor focusate pe domenii pentru identificarea direcțiilor de acțiune și a intervențiilor:

Întâlnirile consultative din cadrul etapei de stabilire a priorităților de dezvoltare pentru perioada 2021-2017, pentru validarea direcțiilor și obiectivelor strategice de acțiune/domeniilor prioritare de intervenție pentru perioada de timp 2021-2027 au condus la conturarea următoarelor **priorități de dezvoltare pentru perioada 2021 – 2027:**

- **Dezvoltarea economică prin valorificarea potențialului local și utilizarea inovării și a noilor tehnologii**, cu includerea următoarelor aspecte:
 - Dezvoltarea economică a județului trebuie să includă și modernizarea și dezvoltarea agriculturii, pescuitului și acvaculturii;
 - În condițiile în care există un singur parc industrial la Mangalia, este imperios necesară dezvoltarea infrastructurii de sprijin a afacerilor de tipul parcurilor industriale, în special în perimetrul portuar;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- Zona Metropolitană Constanța și în special Municipiul Constanța joacă un rol esențial în economia județului, astfel încât este vitală o strânsă corelare între documentele de planificare strategică elaborate la nivelul acestor entități;
- Modernizarea infrastructurii de transport trebuie să servească în principal dezvoltării economice a județului (în special în domeniile de specializare inteligentă) și să permită atragerea investitorilor străini:
 - Prioritizarea investițiilor care asigură o rută alternativă pentru sudul litoralului, respectiv corelarea inițiativelor CJ Constanța de modernizare a infrastructurii de drumuri județene cu proiectul CNAIR care vizează realizarea drumuri expres ”Varianta de ocolire Techirghiol” pe direcția: Eforie – Techirghiol – Movilița – Biruința – Moșneni – 23 August;
 - Prioritizarea investițiilor care asigură legătura dintre sudul și sud-vestul județului, respectiv accesibilizarea zonei de Sud - Vest (Băneasa, Negru Vodă) și a punctelor de atracție din zona Ostrov;
 - Modernizarea tuturor tronsoanelor de drumuri județene aflate încă la stadiul de pământ (ex. DJ223A, DJ223B, DJ224, DJ225, DJ381, DJ391, DJ392, DJ393) sau piatră spartă (ex. DJ224, DJ225, DJ226B, DJ226C, DJ381, DJ391, DJ392, DJ393), cu precădere cele conectate sau aflate în proximitatea rețelei TEN-T (ex. DJ392);
 - Dezvoltarea **transportului intermodal** este esențială pentru dezvoltarea economică:
 - Modernizarea liniilor de cale ferată din portul Constanța
 - Realizarea de parcări tip ”park&ride” și extinderea și modernizarea transportului public interjudețean corelat cu transportul pe căi ferate
 - În ceea ce privește infrastructura aeroportuară:
 - Nu se poate dezvolta județul ca zonă strategică fără aeroport.
 - Investițiile în modernizarea infrastructurii aeroportuare trebuie orientate către dezvoltarea transportului civil și tip cargo, pentru susținerea mobilității (eficientizare timp, costuri) și dezvoltării mediului de afaceri (atragerea de investitori).
 - În ceea ce privește infrastructura de căi ferate:
 - Este necesară electrificarea liniei ferate către zona de sud a litoralului – Constanța – Mangalia, care poate deveni o alternativă la transportul rutier.
 - infrastructura CFR din zona portuară este slab dezvoltată și nu deservește în totalitate necesităților Portului Constanța;
- Dezvoltarea infrastructurii universitare contribuie la dezvoltarea județului;
- **Creșterea calității condițiilor de locuire și reducerea disparităților dintre comunități**
 - Este necesară crearea de ateliere – școală, centre și hub-uri de dezvoltare pentru identificarea și dezvoltarea de noi aptitudini în special pentru a adresa o problemă

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- esențială legată de pregătirea elevilor din gimnaziu și orientarea acestora și spre meserii practice;
- Este necesară implementarea de măsuri de creștere a calității învățământului în zonele rurale (de exemplu prin măsuri de dezvoltare economică a zonelor rurale, măsuri de stimulare a cadrelor didactice care profesază în zona rurală), precum și asigurarea mobilității elevilor în zonele rurale pentru asigurarea transportului către școală, inclusiv înființarea de internate;
 - Este recomandată introducerea unui mecanism de comunicare între mediul de afaceri (operatori economici) și institutele de formare tehnică (școli, universități, licee, etc);
 - Este de dorit o corelare a propunerilor din domeniul social cu Harta nevoilor sociale, pentru identificarea serviciilor sociale necesare la nivel de UAT;
 - Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale are în vedere ca la nivelul fiecărui UAT să existe centre de zi pentru oferirea de servicii sociale; este necesară formarea de parteneriate cu UAT-urile din județ în vederea dezvoltării serviciilor sociale;
- **Dezvoltarea turismului și serviciilor conexe**
 - Valorificarea oportunității de extindere a plajelor la nivelul întregului litoral;
 - Valorificarea Lacului Techirghiol;
 - Valorificarea inteligentă a resurselor locale.

a) Consultare publică prin chestionar online

Pe lângă cadrul partenerial în contextul căruia au fost utilizate instrumentele specifice (consultări, dezbateri, interviuri, solicitări de date, focus grupuri, ș.a.), în analiza stării actuale a județului au fost avute în vedere rezultatele obținute din procesul de consultare online a comunității locale.

Perioada	Tema consultării online	Modalitatea de organizare / promovare
25 ianuarie – 23 februarie 2021	<i>Analiza nevoilor și identificarea domeniilor de intervenție</i>	<p><i>Surveymonkey.com / site CJ Constanța, platforma facebook.com</i></p>

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Perioada	Tema consultării online	Modalitatea de organizare / promovare
29 iunie – 6 august 2021	<i>Consultare publică privind propunerea de strategie de dezvoltare</i>	<p><i>Surveymonkey.com / site CJ Constanța, platforma facebook.com</i></p>

Rezultatele consultării online privind analiza nevoilor și identificarea domeniilor de intervenție:

Procesul de consultare publică prin chestionar online s-a derulat în perioada **25 ianuarie – 23 februarie 2021**. Opiniile centralizate pe parcursul derulării acestui proces de consultare au fost structurate pe următoarele **domenii prioritare de intervenție**:

Domeniu de intervenție: Infrastructura tehnico-edilitară și calitatea mediului

Deși opiniile respondenților cu privire la nivelul de dezvoltare și al accesului la infrastructura tehnico-edilitară au fost dominant negative, în proporție de 70%, nu lipsesc întru totul opiniile pozitive, acestea reprezentând un procent de 30%.

S-a remarcat o nemulțumire majoră din punctul de vedere al variantelor de petrecere a timpului liber, acestea denotând o lipsă acerbă a activităților și a evenimentelor culturale. Parcurile, spațiile verzi și locurile de joacă pentru copii sunt insuficiente și nu acoperă îndeajuns nevoile mediului de locuință, ducând la un dezechilibru în stilul de viață a cetățeanului.

Aglomerarea accelerată a teritoriului, creează un sentiment de nesiguranță și agitație pentru respondenți, aceștia afirmând că: *”liniștea și siguranța au dispărut din județ”*, clasând acest lucru ca pe un indicator negativ. De asemenea și *lipsa de curățenie* este considerată a fi tot un aspect negativ la nivel de amenajare a teritoriului.

Pe de altă parte, aspectele pozitive înregistrate șin de *accesul către unitățile comerciale, unitățile publice și aprovizionarea cu produse agroalimentare*, ele subliniind unele din nevoile de bază ale cetățeanului.

Câteva din sugestiile înregistrate cu această ocazie:

- „Programe cu activități și evenimente culturale”;
- „Amenajarea de parcuri, spații verzi și locuri de joacă pentru copii”;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- „Sisteme de supraveghere video, patrularea accentuată a autorităților locale, care să asigure siguranța cetățenilor”;
- „Sisteme de salubritate și igienizare pentru o curățenie mai pronunțată”.

Domeniu de intervenție: Serviciile din comunitate

Evaluarea opiniilor respondenților, din punctul de vedere al serviciilor din comunitate, a luat în calcul gradul de satisfacție privind serviciile din domeniul sănătății, cele din domeniul învățământului și serviciile de asistență socială.

Opinia privind serviciile medicale primare furnizate de medicii de familie, cele oferite de cabinetele școlare și cele furnizate de spitale, sunt preponderent negative, respondenții apreciind pozitiv serviciile furnizate de cabinetele de specialitate și cele de urgență furnizate de serviciile de Ambulanță.

Opinia generală a celor care au răspuns este că întregul sistem medical are nevoie de o reformă. Majoritatea dintre respondenți dețin un card de sănătate, pe care îl utilizează minim o dată pe an.

Din punctul de vedere al *sistemului de învățământ și serviciilor de educație*, aspectele negative sunt predominante în proporție de 90%, fiind exprimate nemulțumiri legate de capacitatea unităților de învățământ. În acest context, respondenții și-au arătat mulțumirea doar vizavi de distanța dintre reședință și instituțiile de învățământ.

Din punctul de vedere al *serviciilor de asistență socială*, respondenții le dezapreciază pe toate, majoritar opiniile indicând că sunt nemulțumiți și foarte nemulțumiți de calitatea acestora. Nemulțumirea majoră fiind în cazul serviciilor acordate persoanelor vulnerabile, acestea fiind reprezentate de persoanele aflate în risc de sărăcie sau cele fără un adăpost.

Trebuie semnalat faptul că au existat chiar mesaje ale celor care au completat chestionarul legat de această problemă, solicitând vizite pe teren ale autorităților pentru a examina și observa cetățenii care au nevoie de asistență socială.

Domeniu de intervenție: Nivelul de confort al locuirii

Opiniile respondenților privind aprecierea nivelului personal de confort al locuirii și al gradului de utilizare a mediilor digitale, indică faptul că lipsa dominantă din dotările gospodăriilor este legată de echipamentele de lucru și utilajele agricole, procentul respondenților care dețin una dintre aceste variante fiind de doar 5,46%. Acest lucru probabil se datorează faptului că majoritatea răspunsurilor primite sunt de la persoane din mediul urban, dar poate fi și o consecință a faptului că acest chestionar a fost aplicat on-line.

Se remarcă faptul că 71% dintre cei care au răspuns indică racordarea locuinței la rețeaua de gaze, restul respondenților folosind mijloace alternative, de tipul cărbuni/lemn.

Din punctul de vedere al existenței infrastructurii de date, al utilizării mediilor și instrumentelor digitale, observăm faptul că din ce în ce mai frecvent cetățenii folosesc

internetul, pentru achiziționare de bunuri, sau ca mijloc de comunicare. Aceste aspecte dovedind și explicând că tendința de utilizare a cardului bancar, a început să devină zilnică, de două, sau de trei ori pe săptămână, foarte puțini fiind aceia care nu dețin un card bancar, mai exact un procent de 3.89%.

Domeniu de intervenție: Dezvoltarea economică a comunității

Opinia respondenților reflectă faptul că dezvoltarea economică este predominant slabă, aceștia spunând că dezvoltarea este aproape „*inexistentă*”, în acest sens indicând probleme multiple, de la slaba dezvoltare a IMM-urilor, lipsa sau slaba infrastructură a drumurilor, lipsa lucrătorilor sau slaba lor calificare, dezinteresul pentru oportunitățile oferite de port și de canalul Dunăre - Marea Neagră și în același timp insistând că este nevoie de o intervenție majoră în sistemul de sănătate și în infrastructura acestuia, în sistemul educațional și în infrastructura acestuia, în protejarea mediului și în digitalizarea serviciilor publice. În cadrul întrebărilor deschise, cei care au răspuns au transmis diverse propuneri pentru fiecare criteriu de dezvoltare.

Legat de *mediul de afaceri local*, respondenții au afirmat că economia este „*la pământ*” și că este nevoie de o resuscitare a acesteia, prin diverse programe instituționale. Astfel, au propus abordarea mai multor programe de susținere a IMM-urilor care să ajute antreprenorii să pornească mai multe afaceri locale și să le susțină, sau crearea de parcuri industriale care să atragă firme, sau investitori din afara ariei de județ, aceste lucruri creând locuri de muncă pentru cetățeni, sau pentru studenții din cadrul județului.

În cadrul *sistemului de sănătate*, aceștia consideră că este nevoie de o intervenție majoră în cadrul infrastructurii acestora, din punct de vedere a echipamentelor medicale, cât și a stării clădirilor deținute de aceste instituții. Respondenții au mai menționat că este nevoie de integritate în rândul personalului angajat în aceste instituții.

În cadrul *sistemului de învățământ*, respondenții sunt nemulțumiți din punctul de vedere al educației primite în instituțiile de învățământ, al numărului mic de grădinițe și creșe, al capacității instituțiilor de învățământ, incluzând numărul de locuri disponibile în sala de curs, al învățământului în sistem on-line și de dotările existente în școli. Respondenții propun construirea mai multor instituții de învățământ, cu echipamente moderne și o reformă a învățământului actual.

În privința *protejării mediului*, respondenții au menționat că este nevoie de un sistem inteligent de colectare și de sortare a deșeurilor, a mai multor elemente de mobilier urban, de tipul tomberoane speciale pentru depozitarea gunoiului menajer, pe diferite categorii, filtre de aer pentru a arăta nivelul de calitate al aerului și amenajarea spațiilor goale cu diverse piese de mobilier verde.

Printre aceste propuneri menționate mai sus, respondenții au făcut trimiteri concrete la reabilitarea zonei peninsulare a orașului Constanța, o reconsolidare a zonei portuare, construirea de parcări supraetajate și subterane, plasate strategic în diverse zone de locuire,

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

punerea în valoare a obiectivelor culturale pentru sprijinirea turismului și în extra sezon, nu doar în sezonul estival.

Domeniu de intervenție: Administrația publică

Opinia respondenților din punctul de vedere al relaționării administrației publice cu locuitorii indică un nivel, mai degrabă, de nemulțumire, existând trimiteri directe la teme precum: lipsa consultărilor privind finanțarea unor proiecte publice, comoditatea funcționarilor și a timpilor lungi de rezolvare a diverselor probleme. O serie de alte nemulțumiri sunt legate de lipsa posibilității efectuării plăților electronice a taxelor și impozitelor și aceea de a depune declarații sau a solicitări on-line.

Opinia privind nivelul de implicare a autorităților publice în rezolvarea problemelor este preponderent negativă, peste 70% dintre opinii indicând mai degrabă nemulțumirea, față de restul de aproape 30% care indică un anumit grad de mulțumire dintre care 7% sunt mulțumiți și foarte mulțumiți.

La întrebarea referitoare la *sursa folosită pentru informarea privind activitatea administrației locale*, aceștia au răspuns că presa on-line este cea care îi ajută cel mai mult, după care postările instituției pe rețelele de socializare.

Respondenții au sugerat administrațiilor publice mai multe mijloace pentru a îmbunătăți calitatea relației cu cetățeanul, opinând că în primul rând este nevoie de integritate și de transparență în rândul administrațiilor publice, în al doilea rând, au sugerat dezvoltarea unei aplicații pe mobil pentru o comunicare rapidă, sau o platformă on-line axată pe o colectare de sugestii, prin urmare, sugestiile lor să poată fi luate în considerare, pentru ca ei să se simtă ascultați, iar în al treilea și în ultimul rând, doresc dezbateri publice între ei și administrațiile publice locale înainte să fie luate decizii cu privire la proiectele următoare.

Rezultatele consultării online privind versiunea consultativă a strategiei de dezvoltare:

Aceasta activitate a presupus:

- Postarea pe site-ul Consiliului Județean Constanța a textului variantei draft, în conformitate cu prevederile art.7 al Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică. Propunerile, sugestiile sau opiniile primite au fost analizate și integrate în varianta finală a strategiei;
- Elaborarea unui sumar al strategiei și transmiterea acestuia instituțiilor locale, organizațiilor non-guvernamentale, agenților economici, precum și oricărui altor actori locali interesați;
- Organizarea de întâlniri/discuții tematice focusate pe domeniile vizate care au avut ca scop validarea direcțiilor de acțiune și a intervențiilor;
- Prezentarea conceptului de dezvoltare strategică și a versiunii draft a strategiei în cadrul unui eveniment de consultare publică;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- Derularea unui sondaj online configurat pe platforma SurveyMonkey pentru consultarea publicului larg cu privire la propunerea de *Strategie de Dezvoltare Durabilă a Județului Constanța pentru perioada 2021 – 2027*, disponibil atât pe website-ul CJ Constanța cât și pe pagina de facebook a instituției.

Opiniile centralizate pe parcursul derulării acestui proces de consultare au fost structurate pe următoarele **domenii**:

Domeniu de intervenție: Infrastructura tehnico-edilitară și calitatea mediului

Participanții la procesul de consultare publică au formulat propuneri cu privire la îmbunătățirea infrastructurii rutiere în sensul creșterii siguranței cetățenilor, spre exemplu: „fluidizarea traficului auto pe drumul național Constanța - Vama Veche” prin „amenajarea de pasarele de trecere pentru pietoni” și „interzicerea traversării DN de către pietoni altfel decât utilizând rețeaua de pasarele”, dar și propuneri legate de asfaltarea drumurilor sau eliminarea taxei de parcare din Constanța.

În contextul dezvoltării durabile cu accent pe protejarea mediului înconjurător s-au înregistrat propuneri privind ”reducerea masivă a impactului antropic asupra mediului costier și marin”, ”amenajarea unui parc cu diferite specii de arbori (similar celui din Dobrich)”, gestiunea responsabilă a ariilor protejate, precum și o amplă propunere cu privire la utilizarea energiei valurilor.

Domeniu de intervenție: Serviciile din comunitate

În privința serviciilor din comunitate, domeniile resimțite ca fiind prioritare pentru viitoarele intervenții sunt legate de educație și sănătate.

În privința educației, au fost formulate propuneri privind dezvoltarea durabilă a infrastructurii de educație, inclusiv prin implementarea conceptului de ”școli verzi” cât mai ales prin valorificarea parteneriatelor dintre mediul de afaceri, mediul universitar și autoritățile publice regionale și locale.

Domeniu de intervenție: Dezvoltarea economică a comunității

În contextul dezvoltării economice, domeniile abordate de participanții la consultarea publică au fost ”turismul” și ”TIC”. Este recunoscută contribuția infrastructurii (rutiere, aeroportuare, de sprijinire a afacerilor – parcuri industriale) la dezvoltarea mediului de afaceri și atragerea de investitori.

De asemenea, au fost remarcate propunerile care subliniază faptul că dezvoltarea turismului trebuie să se concentreze pe transformarea turismului de litoral într-un turism durabil (ex. *planificare și gestiune teritorială optimă, calitatea infrastructurii și serviciilor turistice, accesibilitate și mobilitate eficientă de-a lungul zonei costiere și dinspre aceasta spre interiorul județului, calitatea mediului și conservarea biodiversității, îmbunătățirea calității serviciilor turistice cu accent pe un raport calitate/ preț echitabil*), în asocieri cu

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

dezvoltarea altor tipuri de turism, ținând cont de specificul celorlalte resurse turistice (turism cultural și ecoturism).

Domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor este recunoscut ca un domeniu cu potențial, care generează locuri de muncă bine plătite și este potențat de existența unui centru universitar care acoperă și specializări specifice.

Domeniu de intervenție: Capacitate administrativă

Participanții la consultare au semnalat faptul că strategie trebuie să fie bazată pe cooperarea teritorială și instituțională, că ar trebui să vizeze toate localitățile și zonele din județ, nu doar orașele mari.

**2.ASPECTELE RELEVANTE ALE STĂRII ACTUALE A MEDIULUI ȘI ALE
EVOLUȚIEI SALE PROBABILE ÎN SITUAȚIA NEIMPLEMENTĂRII PLANULUI
SAU PROGRAMULUI PROPUS**

2.1. Aspecte ale stării actuale a mediului

2.1.1. Localizare si organizare administrativa

Județul Constanța face parte din Regiunea Sud-Est alături de județele Brăila, Buzău, Galați, Tulcea și Vrancea, și are următoarele coordonate geografice 44°16'N 28°19'E. Această regiune este localizată în Sud-Estul României și este a doua regiune ca mărime, din cele 8 regiuni, cu o suprafață de 35.762 km². În cadrul regiunii, Județul Constanța ocupă locul 2, cu 7.071 km². Pe primul loc este situat județul Tulcea cu 8.499 km². La nivel național, județul Constanța ocupă 3% din România, fiind situat pe locul 8.

Regiunea Sud-Est se învecinează la nord cu Regiunea Nord-Est, la vest cu Regiunea Centru, la sud-vest cu Regiunea Muntenia, la sud cu Bulgaria și la est cu Republica Moldova, Ucraina și Marea Neagră. În ceea ce privește județul Constanța, acesta se învecinează cu județul Tulcea la nord, cu Marea Neagră la est, la vest cu Dunărea care desparte județul de județele Călărași, Ialomița și Brăila și la sud cu Bulgaria.

În total, Regiunea Sud-Est este alcătuită din 11 municipii, 24 de orașe și 355 de comune, cu aproximativ 1.500 de sate. Municipiul cu cea mai numeroasă populație din regiune este Municipiul Constanța, reședința județului Constanța. Acest municipiu este un magnet la nivel teritorial, beneficiind de cel mai mare bazin demografic și de cea mai mare masă economică dintre toți cei 7 poli de creștere din România.

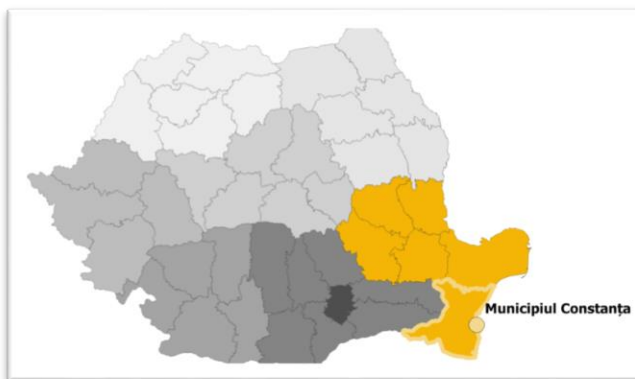

Fig. nr. 6 – Localizarea județului Constanța în
Regiunea Sud-Est (Sursa: Prelucrarea
Consultantului)

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Județul Constanța este alcătuit din 3 municipii, 8 orașe, 18 localități componente ale municipiilor și orașelor, 59 de comune și 190 de sate. Municipiile sunt: Constanța, Mangalia și Medgidia. Orașele sunt: Cernavodă, Eforie, Hârșova, Murfatlar, Năvodari, Negru-Vodă, Ovidiu și Techirghiol.

Analiza teritoriului

Pe teritoriul județului Constanța, în scopul atenuării discrepanțelor de dezvoltare dintre localități prin promovarea unor proiecte comune de dezvoltare integrată a zonei, în 2007 s-a constituit **Zona Metropolitană Constanța**, sub forma unei asociații de dezvoltare intercomunitară. Aceasta reprezintă un **pol metropolitan de tip MEGA** (zone metropolitane de creștere europene) **cu vocație internațională**. Astfel de poli mai sunt: București, Cluj-Napoca, Iași și Timișoara.

Obiectivele constituirii Zonei Metropolitane Constanța sunt:

- Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii de transport, telecomunicații și energie;
- Reducerea disparităților dintre localitățile situate în zona metropolitană;
- Dezvoltarea de noi zone rezidențiale și cartiere de locuințe;
- Dezvoltarea și îmbunătățirea serviciilor publice;
- Protecția mediului și dezvoltarea durabilă;
- Dezvoltarea turismului și a sectorului terțiar;
- Dezvoltarea economică integrată;
- Dezvoltarea resurselor umane, creșterea ratei de ocupare și combaterea excluziunii sociale și a dezechilibrelor sociale;
- Atragerea de noi investiții și creșterea accesului la resurse.

Zona Metropolitană Constanța este alcătuită din Municipiul Constanța, orașele Eforie, Murfatlar, Năvodari, Ovidiu și Techirghiol și comunele 23 August, Agigea, Costinești, Corbu, Cumpăna, Lumina, Mihail Kogălniceanu, Poarta Albă, Tuzla și Valu lui Traian.

În cadrul Regiunii Sud-Est, Zona Metropolitană Constanța reprezintă un **pol național de creștere**, iar Municipiile Galați și Brăila sunt poli de dezvoltare urbană. În plus, Municipiul Constanța și sistemul urban Brăila-Galați formează **două centre polarizatoare la nivel regional**,

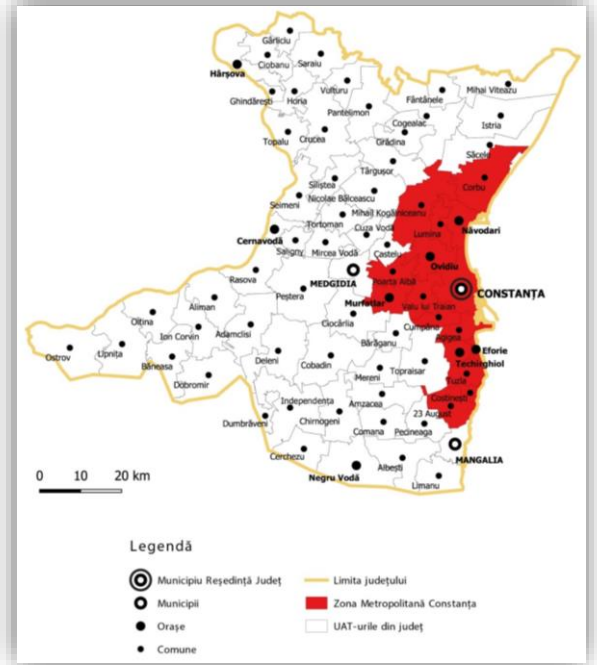

Fig. nr. 7– Zona Metropolitană Constanța

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

cu o populație numeroasă: zona metropolitană Constanța are o populație de aproximativ **500.000 de locuitori**, iar sistemul Brăila-Galați are o populație de aproximativ 700.000 de locuitori. Municipiile Brăila, Constanța și Galați sunt și **localități de rang I**. La nivel național, mai există 8 localități de rang I, și anume: Bacău, Brașov, Cluj-Napoca, Craiova, Iași, Oradea, Ploiești și Timișoara.

În cadrul județului Constanța există și **poli de importanță locală** (orașe mici, care au peste 20.000 de locuitori): **Municipiul Mangalia, Municipiul Medgidia și Orașul Năvodari**.

Domeniile de specializare inteligentă ale Regiunii Sud-Est

Conform Monitorului Regional al Inovării dezvoltat la nivelul Comisiei Europene, calificativul primit de Regiunea Sud-Est, în anul 2019, este „**Inovator – Modest**” (cu indicele de 0.107)¹⁵. Pentru a deveni mai inovatoare, în *Strategia Regională de Specializare Inteligentă a Regiunii Sud-Est 2021-2027*, au fost identificate **6 domenii de specializare inteligentă ale regiunii**:

Tabel nr. 10 Domeniile de specializare inteligentă pentru Regiunea Sud Est

Domenii de specializare inteligentă la nivelul Regiunii Sud Est	
Pilon I – Inovare în industrii tradiționale	
Inginerie și transport naval	Industria confecțiilor
<ul style="list-style-type: none">• dezvoltarea navelor cu propulsie prietenoasă mediului pentru transportul fluvial de containere/tiruri,• dezvoltarea de soluții pentru rezolvarea problemelor de hidrodinamică în transportul naval,• digitalizarea fluxurilor informaționale din comunitatea portuară și integrarea acestora pe coridorul Rin-Dunăre,• implementarea tehnologiilor de realitate virtuală,• implementarea tehnologiilor inovative în monitorizare terestră și determinări batimetrice în zonele portuare pentru controlul și reducerea colmatării infrastructurii de acostare în porturile Dunării maritime,• soluții pentru conversia propulsiilor convenționale în conversii de propulsie hibride privind navele tehnice maritime și fluviale etc.	<ul style="list-style-type: none">• competențe digitale în domeniul textile-îmbrăcăminte,• valorificarea superioară a deșeurilor rezultate din activitatea de producție, dezvoltarea unor tehnologii avansate pentru îmbrăcăminte inovativă, dezvoltarea de textile inteligente și dezvoltarea de textile tehnice etc.

¹⁵Sursă: <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/regional-innovation-monitor/base-profile/south-east-0>

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Domenii de specializare inteligentă la nivelul Regiunii Sud Est		
Pilon II – Dezvoltare sustenabilă prin inovare		
Agro-alimentar și biotehnologii	Acvacultură și Pescuit	Turism
<ul style="list-style-type: none"> • instrumente, procese și asistenți robotici inteligenți pentru susținerea agriculturii tradiționale, • stație pilot pentru dezvoltarea unor biotehnologii inovative de valorificare a bioresurselor reziduale din zona Mării Negre și a biomasei secundare viti-vinicole în vederea obținerii de produse complexe cu potențial biostimulator - bioregenerator nutrienți pentru plante, amelioratori naturali pentru soluri și suplimente alimentare pentru sectorul veterinar, • valorificare subproduse din viticultură și vinificație (Biomasă lemnoasă - coarde, tescovină, ciorchini, drojdie), utilizarea biocompușilor din deșeuri vegetale în formularea unor alimente funcționale etc. 	<ul style="list-style-type: none"> • biologia, conservarea, reproducerea artificială a resurselor acvatice vii, • cercetare în biologie moleculară pentru succesul reproducerii speciilor periclitate de pești, • selecția și ameliorarea unor linii genetice de sturioni pentru producția de carne și caviar în condițiile creșterii în sisteme recirculante de acvacultură etc. 	<ul style="list-style-type: none"> • dezvoltarea unui concept de turism care să îmbine sănătatea cu agrementul, având la bază stilul de viață sănătos (terapii alternative, hrană sănătoasă, mișcare), • turism pe bicicletă, • dezvoltarea stațiunilor balneo-climaterice, • slow-turism și slow-food, turism istoric cu tehnologii de realitate virtuală.
Pilon III: Societate și economie regională smart prin transformare digitală		
TIC - Tehnologia Informației și Comunicării		
<ul style="list-style-type: none"> • sprijinirea evoluției digitale în educație (cercetare și inovare în TIC, creșterea nivelului de alfabetizare digitală), • stimularea firmelor de outsourcing pentru crearea de proprietate intelectuală, • dezvoltarea centrelor de inovare digitală, • dezvoltare de software de gestiune al documentelor folosind algoritmi de Artificial Intelligence, • furnizarea de sprijin pentru diferite aplicații în educație, sănătate, securitate și agricultură, • consultanță și sprijin oferit noilor companii inovative și oferirea de soluții adaptate la realitatea românească 		

Sursa: Strategia Regională de Specializare Inteligentă a Regiunii Sud-Est pentru perioada 2021-2027

2.1.2. Infrastructura

Infrastructura importantă la nivelul Europei, României și Regiunii Sud-Est

Toate domeniile de specializare ale Regiunii Sud-Est pot fi realizate, mai ales că această regiune beneficiază de numeroase **conexiuni teritoriale importante**. Acestea sunt variate: rutiere, feroviare, aeriene, maritime-fluviale și alternative.

2.1.2.1. Infrastructura de transport

Infrastructura de transport rutier

Infrastructura de transport rutier, **importantă la nivelul Europei**, care trece și prin județul Constanța, este reprezentată de cele **4 drumuri europene: E60, E81, E87** (toate cele 3, de clasa A) și **E675** (de clasa B). Acestea conectează centre urbane importante din Europa. Astfel, **E60** conectează centrele urbane din: Franța (din Brest), Elveția, Austria, Germania, Ungaria și România (până în Constanța). E60 este **importantă și la nivel global**. Aceasta se prelungește până la **granița cu China**, conectând centrele urbane din: Georgia, Azerbaidjan, Turkmenistan, Uzbekistan, Tadjikistan și Kirghizstan. Următorul drum, **E81**, conectează centrele urbane din: Ucraina (din Muncaci) și România (până în Constanța). Cel de-al treilea drum, **E87**, conectează centrele urbane din: Ucraina (din Odesa), România (Constanța), Bulgaria (Varna și Burgas) și Turcia (până în Antalya). Ultimul drum european, **E675**, conectează centrele urbane din: România (din Agigea-Negru Vodă) și Bulgaria (până în Kardam).

Drumul european **E81** face legătura cu **coridorul IX**, important la nivelul Europei, care conectează centre urbane importante din: Grecia (din Alexandroupolis), Bulgaria (Dimitrovgrad), România (București), Moldova (Chișinău), Ucraina (Ljubashevka/Rozdilna - Kiev), Rusia (Kaliningrad - Moscova – Pskov - St. Petersburg – Vyborg) și Finlanda (până în Helsinki). La **nivelul României**, acest coridor conectează centrele urbane importante: **Giurgiu, București, Ploiești, Buzău și Iași**. La nivelul Regiunii Sud-Est, doar orașele Buzău, Constanța și Focșani sunt conectate la coridorul IX.

Regiunea Sud-Est are 2.294 km de drumuri naționale. Cei mai mulți km se află în județul Constanța, cu **559 km de drumuri naționale**.

Drumurile naționale de tip autostrăzi administrate de **Secția de Întreținere Autostrăzi Constanța** sunt:

- **A2** care conectează centrele urbane București, Fundulea, Lehliu Gară, Fetești, Cernavodă și Constanța;
- **A4** care conectează comuna Agigea cu portul Constanța, comuna Valu lui Traian și orașul Ovidiu.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Drumurile naționale din județ administrate de **Secția de Drumuri Naționale Constanța** sunt:

- **DN2A** conectează centrele urbane Urziceni, Slobozia, Hârșova și Constanța, trecând și pe lângă Aeroportul Internațional Mihail Kogălniceanu;
- **DN3** conectează centrele urbane București, Călărași și Constanța;
- **DN3C** conectează centrele urbane Ovidiu și Constanța;
- **DN22** conectează centrele urbane Râmnicu Sărat, Brăila, Tulcea și Ovidiu, dar conexiunea Brăila-Tulcea este imposibilă din cauza absenței podului peste Dunăre la Brăila-Smârdan;
- **DN22A** conectează centrele urbane Hârșova și Tulcea;
- **DN22C** conectează centrele urbane Murfatlar, Medgidia și Cernavodă;
- **DN38** conectează comuna Agigea și centrele urbane Techirghiol și Negru Vodă;
- **DN39** conectează centrele urbane Constanța, Eforie și Mangalia;
- **DN39B** conectează stațiunea Olimp la DN39;
- **DN39C** conectează stațiunea Neptun la DN39;
- **DN39D** conectează stațiunea Jupiter la DN39;
- **DN39E** conectează comuna Cumpăna cu Municipiul Constanța;
- **DN3F** în intravilanul Municipiului Constanța, pe pasajul Filimon Sârbu¹⁶.

Din totalul drumurilor naționale din Regiunea Sud-Est, sunt modernizate drumuri având o lungime de 2.077 km. Cele mai multe drumuri naționale modernizate se află în județul Constanța (**532 km de drumuri**).

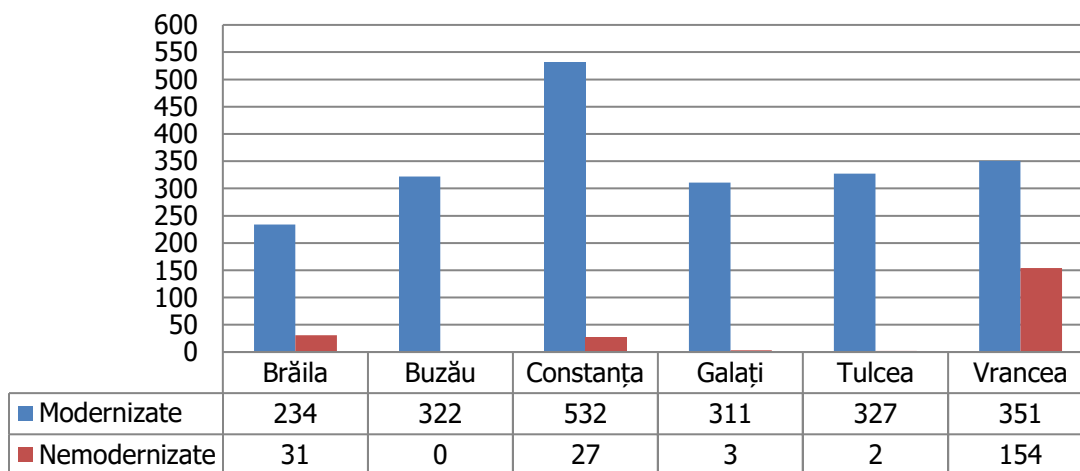

Fig nr. 8 – Lungimea drumurilor naționale modernizate și nmodernizate (km) la nivelul Regiunii Sud-Est, pe județe (2019)

Sursă: Institutul Național de Statistică – TRN139A

¹⁶Conform website-ul Companiei Naționale de Administrare a Infrastructurii Rutiere: Direcția Regională de Drumuri și Poduri Constanța

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

O serie de proiecte importante de infrastructură rutieră, la nivel național, vizează și județul Constanța. Un proiect este **drumul expres Constanța - Babadag - Tulcea - Isaccea - Măcin - Brăila care va conecta Delta Dunării și litoralul**. Drumul va rezulta în urma lărgirii unor segmente ale DN 22 și va conecta Brăila cu Constanța, prin realizarea unui **pod suspendat peste Dunăre** în zona Brăila-Măcin, proiect prevăzut și în Master Planul General de Transport al României¹⁷.

Infrastructura de transport feroviar

Regiunea Sud-Est are 1.720 km de linii normale de cale ferată, dintre care 1.230 km de linii normale cu o cale ferată și 490 km de linii normale cu două căi ferate. Cea mai mare parte a lungimii de căi ferate de la nivelul regiunii se află în județul Constanța: **690 km de linii normale cu o singură cale ferată**. Acesta este urmat de județul Galați, cu 201 km. Județul Brăila deține cea mai mare lungime de linii normale cu două căi ferate (126 km) de la nivelul regiunii.

Județul Constanța este situat **pe locul 4** cu **86 km de linii normale cu două căi ferate**. Regiunea Sud-Est are 522 km de linii electrificate de cale ferată. Cei mai mulți km de linii electrificate de cale ferată se află în județul Brăila (124 km). Județul Constanța este situat **pe ultimul loc** cu **85 km de linii electrificate de cale ferată**.

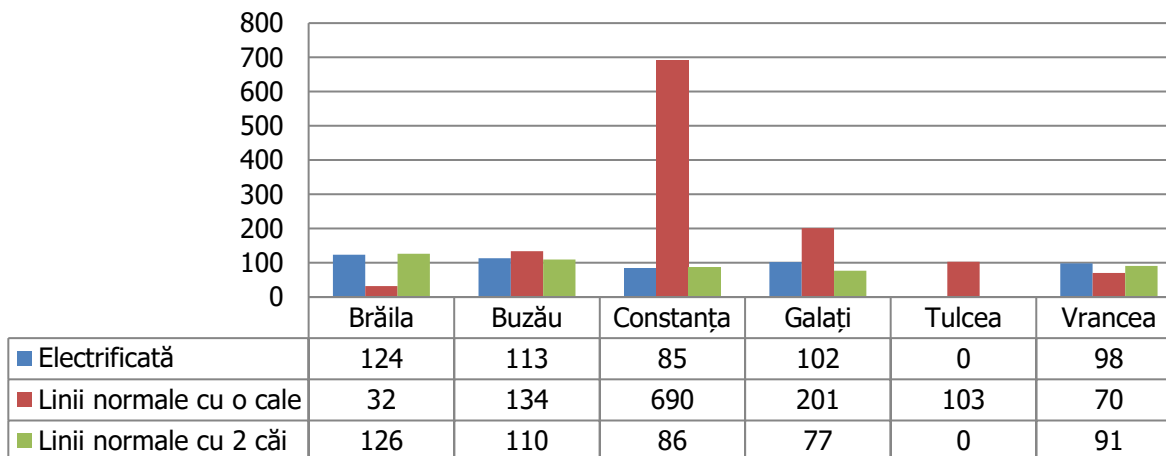

Fig. nr. 9– Lungimea liniilor de cale ferată (km) din Regiunea de Dezvoltare Sud-Est, pe județe (2019)

Sursă: Institutul Național de Statistică – TRN143A

¹⁷Sursa: <http://support-mpgt.ro/anexa-mpgt/>

Din păcate, **accesibilitatea feroviară** pe tronsonul **Constanța-Tulcea** pentru conectarea Deltei-Dunării de resursele turistice ale județului Constanța, este **deficitară**. Această conexiune feroviară este cea de la Medgidia, unde magistrala principală se bifurcă în linii ferate secundare, care fac legătura cu Tulcea spre Nord și Negru Vodă (către Bulgaria) spre Sud. Spre Negru Vodă nu mai circulă trenuri pentru pasageri, această linie fiind destinată doar **transportului de marfă**.

Infrastructura de transport aerian

În Regiunea Sud-Est există **2 aeroporturi internaționale** care fac parte din rețeaua TEN-T extinsă: (1) pentru pasageri și mărfuri, **Aeroportul Mihail Kogălniceanu** (județul Constanța) și (2) pentru pasageri, Aeroportul „Delta Dunării” (județul Tulcea). Aeroportul din județul Constanța este membru permanent *Airports Council International Europe* și al *Asociației Aeroporturilor din România (AAR)*.

Destinațiile aeroportului din Mihail Kogălniceanu sunt: **internaționale** (Londra, Istanbul și Viena) și **interne** (Cluj Napoca, Timișoara și Oradea). Poziția sa geostrategică îi conferă posibilitatea de a **deveni un important aeroport de tranzit pentru transportul aerian de mărfuri către Orient și Asia**.

Comparativ cu celelalte regiuni, Regiunea Sud-Est **are cel mai mic număr de pasageri**, transport internațional și intern (98.472 de pasageri, din totalul de 17.706.061 de pasageri la nivelul României). Aeroportul din județul Constanța a înregistrat **98.424 de pasageri**, aproximativ 90.000 fiind pasageri, îmbarcați și debarcați, al transportului internațional. Comparativ cu celelalte regiuni, această regiune **are și cel mai mic număr de transport de mărfuri**, internațional și intern (**69 transporturi de mărfuri, doar descărcate** la Aeroportul Mihail Kogălniceanu, din totalul de 34.930 de transporturi de mărfuri încărcate și descărcate la nivelul României¹⁸). În urma analizelor din ultimii ani, trendul este unul crescător, atât pentru transportul de pasageri, cât și pentru cel de mărfuri.

Aeroportul Mihail Kogălniceanu este și **bază militară**, care **va deveni cea mai mare bază NATO din Europa de Est**¹⁹ cu aproximativ 10.000 de militari americani. În prezent, baza militară are câteva sute de militari, care fac parte din poliția aeriană a Mării Negre.

¹⁸Sursă: Institutul Național de Statistică (2019) – *Transportul Internațional și Intern de Pasageri al Aeroporturilor, pe Regiuni de Dezvoltare și pe Județe, perioada 1.01.2019-30.09.2019*.

¹⁹Sursă: *Articol Defense Romania* https://www.defenseromania.ro/mihail-kogalniceanu-va-deveni-una-dintre-cele-mai-mari-baze-nato-din-europa-de-est_599713.html

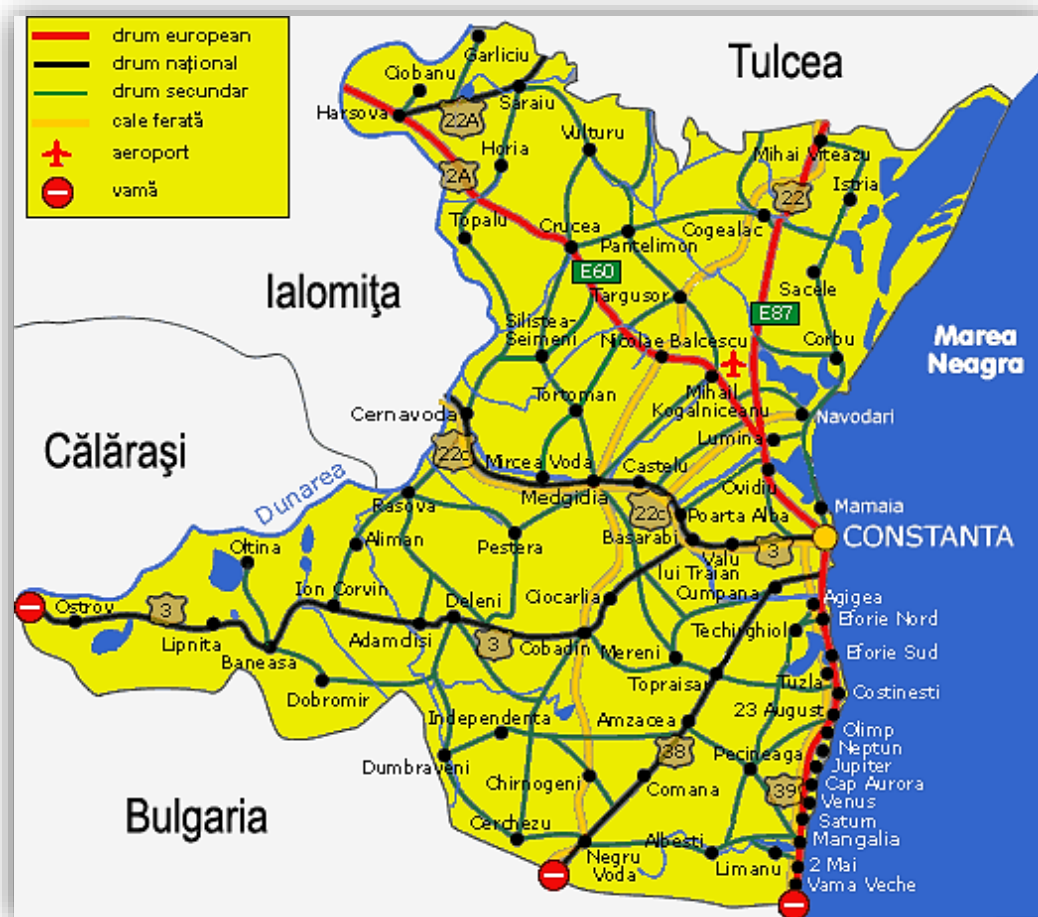

Fig. nr.10 Drumurile europene, naționale, căile ferate și aeroportul din Județul Constanța

Sursă: website-ul Consiliului Județean Constanța

Infrastructura de transport pe apă

Infrastructura navală este un alt domeniu de specializare al regiunii, mai ales datorită **Portului Constanța**, cel mai mare port din România, dar și din **bazinul Mării Negre**. **Portul Constanța** este susținut prin **Portul Constanța Sud-Agigea**, **Portul Mangalia** și **Portul Midia**. La o distanță apropiată, de aproximativ 200 km, se află și porturile fluvial-maritime dunărene: Brăila, Galați, Tulcea și Sulina. De asemenea, la nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud-Est, funcționează și șantierele navale: **Șantierul Naval Constanța**, **Damen Shipyards Galați**, **Daewoo-Mangalia Heavy Industries**, **Șantierul Naval Midia**, Vard Brăila și Vard Tulcea.

Infrastructura de transport pe apă, importantă la nivel global, este coridorul VII. Acesta conectează Europa Occidentală cu cea Orientală pe Rin, Main și **canalul Rin-Main-Dunăre**. Dunărea leagă cel mai mare port din Europa, Portul Rotterdam (Marea Nordică), cu Portul Constanța (Marea Neagră) și conectează și celelalte porturi de pe axa fluvială, din:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Germania, Austria, Slovacia, Ungaria, Croația, Iugoslavia, România, Bulgaria, Moldova și Ucraina. Deci, odată cu deschiderea Canalului Main-Rin, în anul 1992, a fost realizată o conexiune navigabilă directă între Portul Constanța și Portul Rotterdam și prin intermediul Canalului Dunăre-Marea Neagră. A rezultat o rută mai scurtă pentru mărfurile transportate, de la Marea Neagră, până la porturile dunărene din Europa Centrală. De asemenea, a rezultat o rută mai scurtă și pentru mărfurile transportate din Australia și Orientul Îndepărtat, către Europa Centrală, cu aproximativ 4.000 km.

La nivelul Europei, în anul 2019, Portul Constanța a ocupat locul 3, situat după porturile din Rotterdam și Amsterdam, din punctul de vedere al cantității de marfă neambalată (de tip vrac) transportată. În anul 2019, se înregistrează o rată anuală de creștere de +7,5% față de anul 2018.

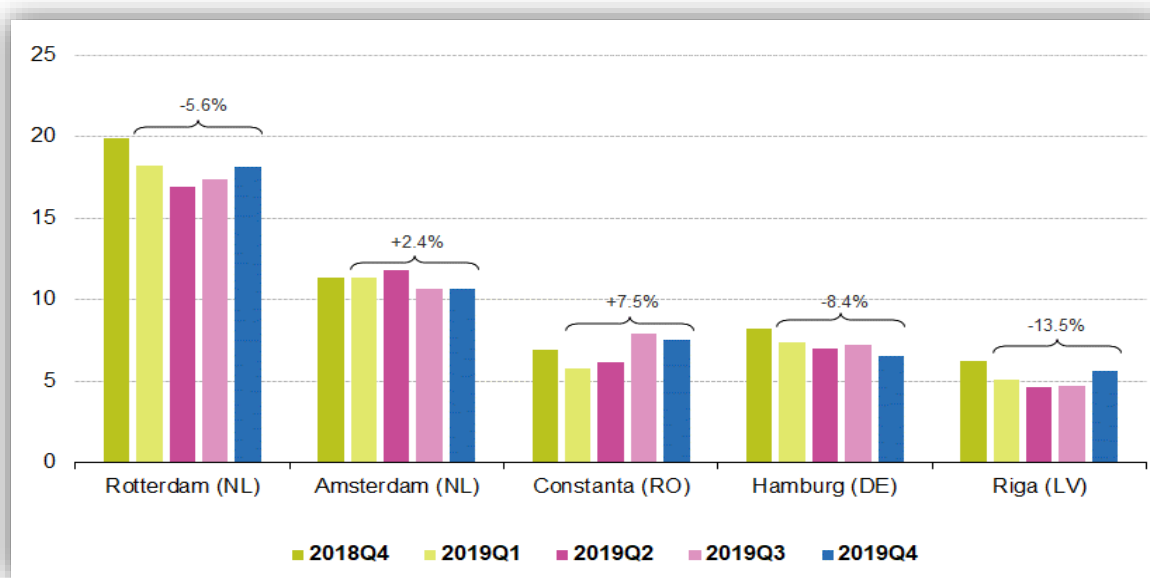

Fig. nr.11– Top 5 porturi din Europa, după cantitatea de marfă neambalată transportată (mil to), 2019

Sursă: Eurostat Statistics Explained – Maritime Transport of Goods

Portul Constanța (zonele Constanța, Midia și Mangalia) deservește în special fluxurile de mărfuri care vin și pleacă spre **Europa Centrală și de Est**, respectiv spre următoarele țări: Austria, Bulgaria, Ungaria, Moldova, Slovenia, Slovacia, Ucraina și Serbia. Portul este administrat de Compania Națională „Administrația Porturilor Maritime” S.A. Constanța, care are rolul de autoritate portuară pentru porturile maritime românești și administrează infrastructura aflată în domeniu public al statului. Acest port²⁰:

²⁰Conform https://www.portofconstantza.com/pn/page/np_prezentare_port

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- Este un **port multifuncțional** cu adâncimile apei în bazinul portuar adecvate pentru acostarea celor mai mari nave care transportă mărfuri prin Canalul Suez;
- Este **centru de distribuție a containerelor** către porturile din Marea Neagră;
- Are **terminale Ro-Ro** care asigură o legătură rapidă cu porturile Mării Negre și Mării Mediterane;
- Este conectat la **rețeaua națională de conducte**, fiind conectate principalele rafinării românești;
- Are statutul de **Zonă Liberă**, deci stabilește cadrul general necesar pentru facilitarea comerțului exterior și a tranzitului de mărfuri către/ dinspre Europa Centrală și de Est;
- Transportă mărfuri între Portul Constanța și țările Europei Centrale și de Est: Moldova, Bulgaria, Serbia, Austria, Slovacia și Germania.

Portul Constanța, inclusiv zona Basarabi, are suprafața totală de 38.371.669,76 m², din care suprafața teritoriilor este de 12.408.785,97 m² și suprafața acvatoriilor este de 25.962.883,79 m².

În **Zona Midia** se desfășoară **activități de forare off-shore** din sectorul românesc al Mării Negre. Această zonă a fost gândită astfel încât să faciliteze **centrul industrial și petrochimic adiacent**. Suprafața totală a Portului Midia este de 8.338.949 m², din care suprafața teritoriilor este de 2.337.491 m² și suprafața acvatoriilor este de 6.001.458 m². Principalele categorii de mărfuri operate în Portul Midia sunt: petrolul brut și produsele derivate și GPL-ul.

Portul Mangalia, ca port satelit al Portului Constanța, are suprafața totală de 1.871.782 m², din care suprafața teritoriilor este de 305.337 m² și suprafața acvatoriilor este de 1.566.445 m². Acesta operează următoarele mărfuri principale: bitumul, mărfurile generale și GPL-ul.

Fig. nr. 12– Evoluția traficului total din Portul Constanța, după numărul de nave în perioada 2014 - 2019

Sursă: Raportul Anual al Portului Constanta ne anul 2019

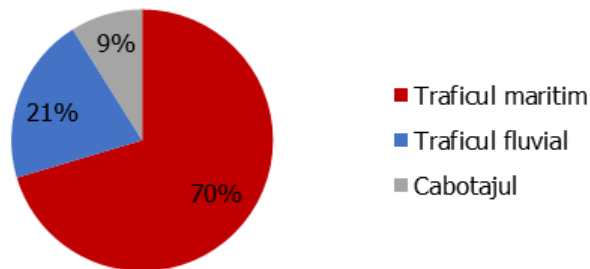
STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Conform statisticilor publicate pe website-ul **Portului Constanța**, în perioada de timp 2014-2019, **traficul total din anul 2019 a fost cel mai mare**, cu aproape 10.000.000 mai multe nave față de anul 2014.

Din totalul traficului din anul 2019, predomină traficul maritim, în proporție de 70%, urmat de cel fluvial cu 21%.

În ceea ce privește **numărul de importuri și de exporturi** din Portul Constanța, valorile sunt similare: 22.719.347 de exporturi (graficul din stânga) și 22.040.161 de importuri (graficul din dreapta), în anul 2019. Din cele două grafice, rezultă o tendință de creștere.

Fig. nr. 13– Traficul maritim, fluvial și cabotajul din Portul Constanța, 2019

Sursă: Raportul Anual al Portului Constanța pe anul 2019

Fig. nr.14– Numărul de exporturi și importuri din Portul Constanța

Sursă: Raportul Anual al Portului Constanța pe anul 2019

Din punctul de vedere al **numărului de containere**, în anul 2019 au fost înregistrate mai puține containere, 400.945 de containere, față de 434.439, în anul 2016. Conform statisticilor

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

lungare pentru Portul Constanța, **predomină navele de tip cargo**, 57,86%, urmate de **remorchere**, 13,31%²¹.

Tipurile de cargo ajunse în Portul Constanța sunt variate. În perioada 2014-2019, predomină **cerealele**, cu 21.329.156 de tone (anul 2019), apoi **petrolul brut** cu 8.027.409 de tone (anul 2019).

La nivel regional, Regiunea Sud-Est are în total **1.048 km de căi navigabile interioare**, dintre care 920 km sunt de râuri și lacuri navigabile și 128 km sunt de canale navigabile. **Căile navigabile din regiune** sunt în județele Brăila, Constanța, Galați și Tulcea. Cei mai mulți km sunt în județul Tulcea (357 km), urmat de județul Constanța (284 km).

Râurile și lacurile navigabile din regiune sunt în județele Brăila, Constanța, Galați și Tulcea. Cei mai mulți km sunt în Județul Tulcea (323 km).

Canalele navigabile din regiune sunt doar în județele Constanța și Tulcea, predominând în județul Constanța (94 km).

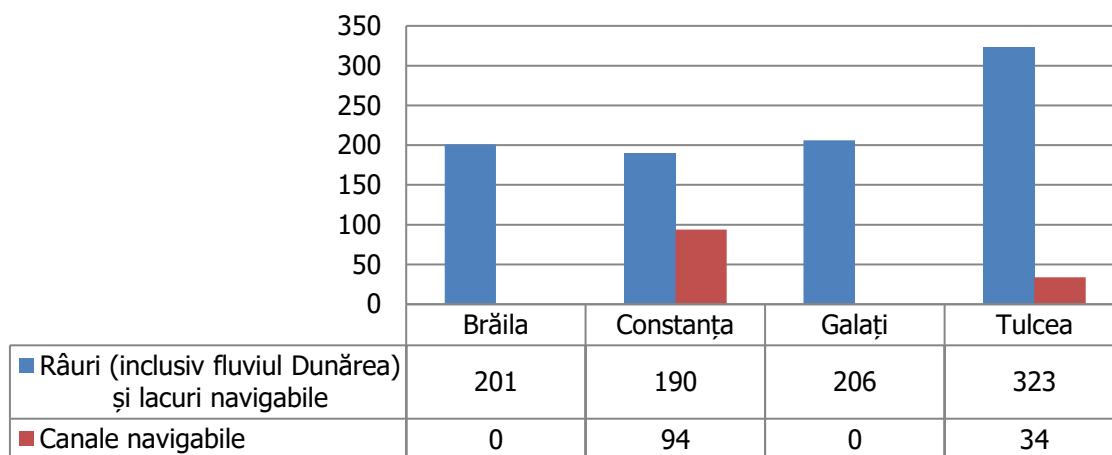

Fig.nr.15 – Lungimea căilor navigabile interioare (km) din Regiunea Sud-Est, pe județe, 2019

Sursă: Institutul Național de Statistică – TRN144B

Canalele navigabile din județul Constanța sunt administrate de Compania Națională „Administrația Canalelor Navigabile” S.A. Constanța. Aceasta organizează și conduce exploatarea **șenalelor navigabile** pe canalele Dunăre-Marea Neagră și Poarta Albă-Midia Năvodari, a **ecluzelor**, și a **instalațiilor de telecomunicații** și este administrație portuară și de căi navigabile interioare, astfel²²:

- în **porturile Basarabi** (km 24+190 - km 24+940 Canalul Dunăre-Marea Neagră, mal drept), **Medgidia** (km 36+365-km 37+685 Canalul Dunăre-Marea Neagră, mal drept),

²¹Sursa: Marine Traffic, octombrie-noiembrie, 2020

²²Conform Consiliului de Supraveghere din domeniul Naval (2020) – Raport anual

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Ovidiu (km 10+805 - km 11+720 Canalul Poarta Albă-Midia-Năvodari, mal drept),
Luminița (km 0+000 - km 1+500 Canalul Poarta Albă-Midia-Năvodari, ramura Luminița, mal drept);

- **pe Canalul Poarta Albă-Midia-Năvodari**, situat între portul Midia și confluența cu Canalul Dunăre-Marea Neagră (inclusiv bifurcația în lungime de 5,5 km, parte integrantă a Canalului Poarta Albă - Midia - Năvodari, care de la km 3 al acestuia face legătura cu portul Luminița);
- **pe Canalul Dunăre-Marea Neagră**, situat între Portul Constanța-Sud-Agigea (la km 0 al canalului, și km 293 Dunăre).

Infrastructura navală se menține și datorită forței de muncă pregătite în cadrul învățământului superior: **Universitatea Maritimă din Constanța** și **Academia Navală „Mircea Cel Bătrân” din Constanța**. De asemenea, există și învățământul secundar, de tip liceal, **Colegiul Național Militar „Alexandru Ioan Cuza”** și de tip postliceal, **Școala Militară de Maiștri Militari a Forțelor Navale „Amiral Ion Murgescu”**.

Pe lângă transportul de mărfuri maritim și fluvial, în județul Constanța există și **portul turistic Tomis** Constanța, destinație pentru **transportul de pasageri**. Portul Tomis are suprafața totală de 220.265 m², din care: suprafața teritoriilor este de 39.146 m² și suprafața acvatoriilor este de 181.119 m².

Portul Tomis are potențialul de a deveni o destinație pentru **navele de agrement costiere**, cu escale în destinațiile turistice importante ale liniei de coastă a județului: **Mamaia-Eforie-Costinești-Neptun-Mangalia**. La o scară mai mare, traseul navelor de agrement costier ar putea fi: **Istanbul-Varna-Constanța (inclusiv Delta Dunării)-Odessa**. Pentru anul 2022, sunt deja planificate 3 trasee cu opriri și în Portul Tomis Constanța: (1) traseu global care pornește și ajunge în Miami; (2) traseu Atena-Veneția și (3) traseu Atena-Roma²³.

Alte porturi turistice sunt **Mangalia** și **Marina Eforie**. Și acestea asigură infrastructura navelor de pasageri și ambarcațiunilor de agrement, nave de coastă de mici dimensiuni care au trasee de-a lungul litoralului Mării Negre. În afară de cele 3 porturi turistice, mai există un port mai mic, **Portul Turistic Limanu – Life Harbour Limanu** unde se desfășoară sporturi nautice, plimbări cu yachtul și activitatea unei școli de yachting acreditate.

²³Sursă: <https://www.crystalcruises.com/search-results?keyword=constanta>

Fig. nr. 16 – Pista cicloturistică europeană a fluviilor în județul Constanța

Sursă: <https://en.eurovelo.com/>

Transportul alternativ

Pista cicloturistică europeană a fluviilor (EuroVelo 6) trece și prin România. Traseul acesteia este **Saint-Nazaire (Franța)-Constanța**. În județul Constanța, pista se află în fază de implementare.

În cadrul „**Black Sea Bike**”, teritoriile partenere urmăresc conectivitatea acestora prin intermediul transportului alternativ.

Prin parteneriatul transfrontalier România – Bulgaria au fost implementate în jur de 24 de stații de închiriat biciclete în Constanța și Mangalia.

2.1.2.2. Infrastructura tehnico-edilitară

Bio-tehnologiile și eco-tehnologiile sunt domeniile de activitate și de cercetare care pot ameliora și rezolva problemele de mediu apărute uneori din cauza infrastructurii tehnico-edilitare majore care străbate Regiunea Sud-Est, în special județul Constanța.

Infrastructura de alimentare cu gaze naturale

Prin intermediul infrastructurii de **transport de gaze naturale și petrol** sunt conectate localitățile, rafinăriile și porturile fluviale și maritime din România.

În cadrul rețelei naționale de distribuție de gaze naturale, județul Constanța se află în culoarul 7 de transport internațional: ZB0100-Isaccea-Șendreni (Isaccea-Petromar-Șendreni) și ZB1500-Tranzit-Dobrogea (Isaccea-Negru Vodă-Mangalia). Culoarul se află în proximitatea a două puncte de intrare și ieșire internaționale: Bulgaria (prin Negru Vodă-Kardam) și Ucraina (prin Isaccea-Orlovka).

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

În acest culoar, județul Constanța are:

- Stații reglare măsurare în UAT-urile Constanța, Năvodari, Mangalia și Negru-Vodă;
- Punct de intrare producție gaze la Midia-Petromar;
- Conducte de transport gaze a sistemului regional de transport cu diametrul nominal de 20, de 24 și de 10;
- Conductă magistrală de transport gaze a sistemului zero de transport cu diametrul nominal de 40 și de 48.

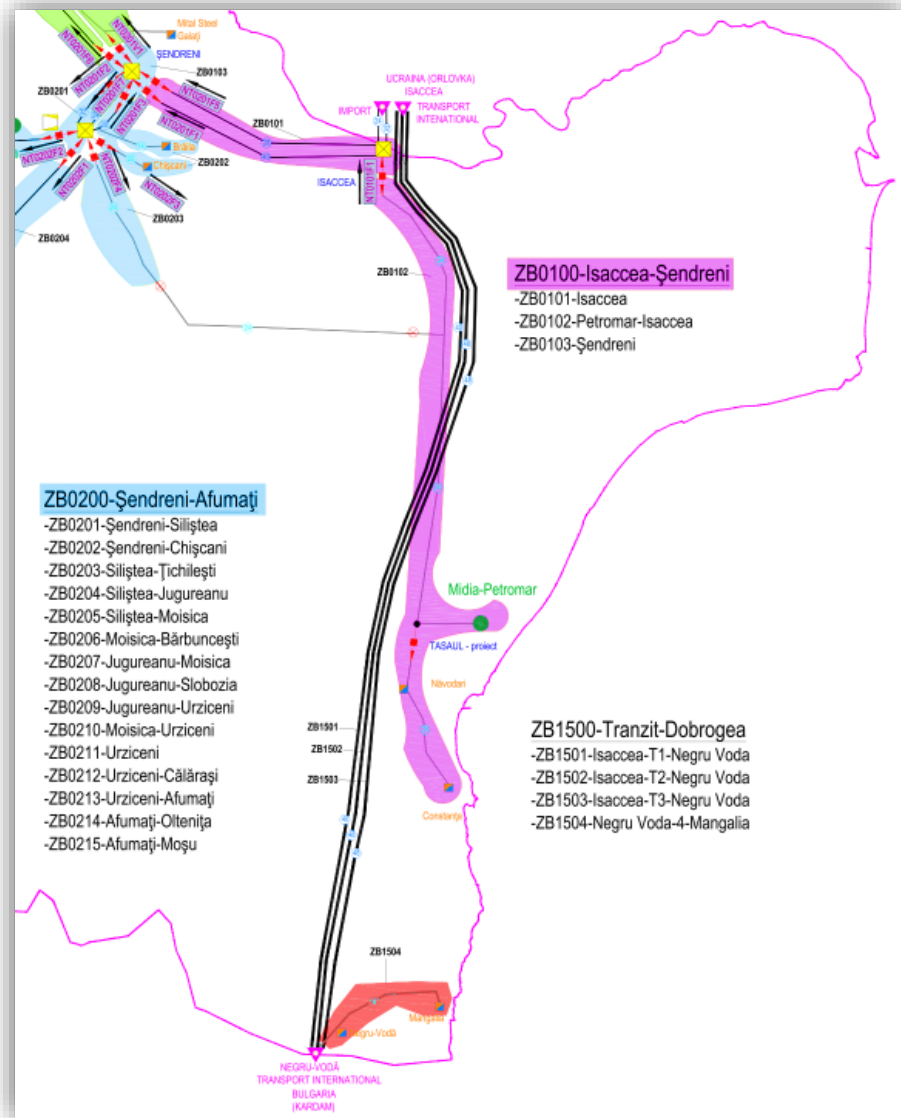

Fig. nr. 17 – Culoarul de transport internațional de gaze naturale în rețeaua națională de distribuție a gazelor naturale, 2018

Sursă: Sistemul Național de Transport Gaze Naturale: Harta zonelor de bilanț

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Portul Constanța dispune de **4 terminale de gaz/petrol**. Un proiect viitor de interes (posibil în anul 2026) pentru România este realizarea unui **terminal de gaz natural lichefiat** la Constanța, primul de acest fel în bazinul Mării Negre, conturându-se astfel interconectorul AGRI (Azerbaijan-Georgia-România).

Infrastructura de alimentare cu energie electrică

Infrastructura majoră de alimentare cu energie electrică este reprezentată de **liniile electrice aeriene de 750 kV și 400 kV, stațiile de transformare 400/110 kV** de la Constanța Sud, Medgidia Sud, Cernavodă și Tariverde (UAT Cogealac) și stația de transformare 400/110 kV la Stupina (UAT Crucea).

Sunt propuse și linii LEA 400 kV care conectează Constanța-Brașov-Arad cu Sandorfalva (Ungaria) și LEA 400 kV care conectează Medgidia Sud-Stupina-Tariverde. De asemenea, există și **7 centrale electrice fotovoltaice**, la Eforie, Ovidiu și Băneasa. Cinci dintre acestea sunt cu avize tehnice de racordare iar celelalte două sunt cu contracte de racordare.

Fig nr.18 Infrastructura națională de alimentare cu energie electrică

Sursă: Transelectrica, România – Harta RET și a Centralelor Electrice Fotovoltaice

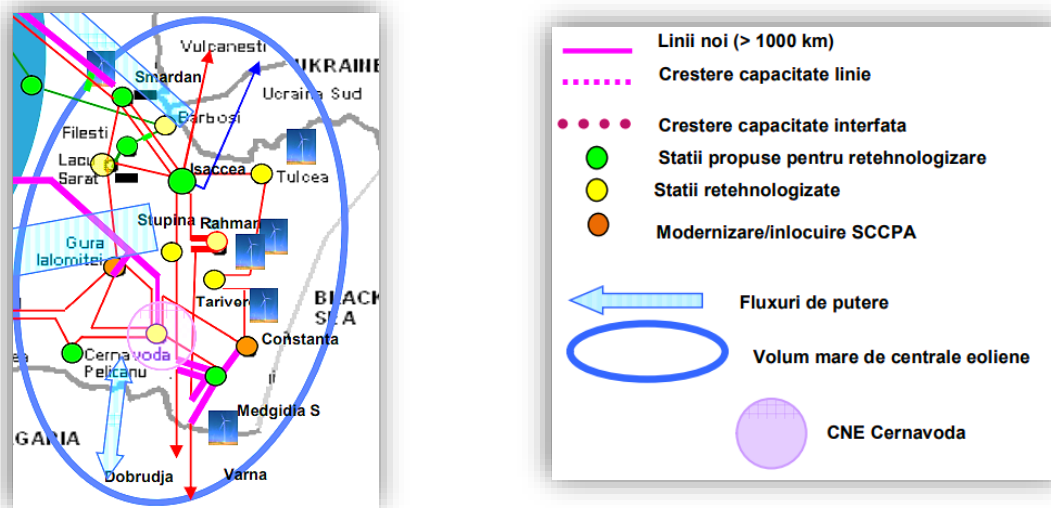

Fig. nr.19- Necesități de dezvoltare a infrastructurii de alimentare cu energie electrică

Sursă: Planul de Dezvoltare a RET pentru perioada 2018-2027

Conform *Transelectrica*, este necesară rețehnologizarea stațiilor de la Medgidia și Cernavodă și modernizarea celei de la Constanța.

Infrastructura de alimentare cu energie electrică este reprezentată și prin intermediul **rețelei naționale de centrale hidroenergetice**, de putere mare și mică. România a trecut prin mai multe perioade de construcție a acestor centrale. Cele mai multe s-au construit în perioada 1981-1990, printre care și cele **2 centrale hidroenergetice**, de putere mare, din UAT-urile Agigea și Cernavodă.

Energia alternativă

În ceea ce privește energia eoliană, parcurile eoliene sunt numeroase în Regiunea de Dezvoltare Sud-Est. **Dobrogea reprezintă chiar cel mai mare parc eolian din Europa Centrală și de Est.**

Deocamdată, există numai **parcuri eoliene de tip onshore**. Conform Planului Național Integrat Energie și Schimbări Climatice 2021-2030, capacitatea instalată în prezent va fi dublată în următorii 10 ani. Din păcate, nu sunt incluse și informații despre potențialul dezvoltării parcurilor eoliene de tip offshore. Recent, a fost publicată strategia Uniunii Europene pentru potențialul dezvoltării energiei regenerabile offshore²⁴, care precizează că regiunile care includ Atlanticul, Marea Mediterană și Marea Neagră sunt cele mai potrivite pentru dezvoltarea unor

²⁴Sursă: https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/offshore_renewable_energy_strategy.pdf

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

astfel de parcuri. Marea Neagră este potrivită pentru implementarea tehnologiei care utilizează energia eoliană de tip *offshore* (fixă și plutitoare), dar și **energia valurilor**. Conform strategiei, România este un membru care poate accesa fonduri pentru industria energiei regenerabile. De asemenea, **Asociația Română pentru Energie Eoliană** a declarat că energia eoliană *offshore* reprezintă o oportunitate pentru România și încurajează dezvoltarea cooperărilor care au ca scop crearea acestei industrii.

De asemenea, **energia nucleară** este utilizată în cadrul **centralei nucleare-electrice de la Cernavodă**, una din cele mai sigure centrale nucleare din Europa Centrală și de Est care produce anual aproximativ 20% din producția totală de energie a României.

În plus, în Municipiul Constanța funcționează, în cadrul Universității Ovidius din Constanța, **Institutul pentru Nanotehnologii și Surse Alternative de Energie**, care cuprinde:

- Platforma de cercetare științifică pentru **producere de hidrogen și biogaz** – HyRES;
- Laboratorul de **sisteme energetice avansate și nanofluide**;
- Laboratorul de **celule de combustie**;
- Centrul Româno-Rus pentru **nano și micro tehnologii**.

2.1.3. Structura demografică

La 1 ianuarie 2020, populația rezidentă a județului Constanța atinge pragul de **671.910 persoane**, reprezentând totalitatea persoanelor cu cetățenie română, străini și fără cetățenie, care au reședința obișnuită²⁵ pentru o perioadă neîntreruptă de cel puțin 12 luni înainte de momentul de referință, pe teritoriul județului. Acest indicator este cel utilizat în realizarea de comparații internaționale, conform regulamentelor europene.

În termeni procentuali, populația rezidentă a județului reprezintă 3,48% din populația totală a României și 28,28% din cea a Regiunii de Dezvoltare Sud – Est. Astfel, județul Constanța ocupă prima poziție la nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud-Est și locul 6 la nivel național după numărul de persoane rezidente în județ, fiind printre cele mai populate județe din România, după municipiul București (1.832.883 persoane) și județele Iași (791.665 persoane), Prahova (712.254 persoane), Cluj (709.445 persoane) și Timiș (705.745 persoane).

Populația pe vârste și sexe

Populația rezidentă era formată la 1 ianuarie 2020 din **326.074 persoane de sex masculin** (48,53%) și **345.836 persoane de sex feminin** (51,47%).

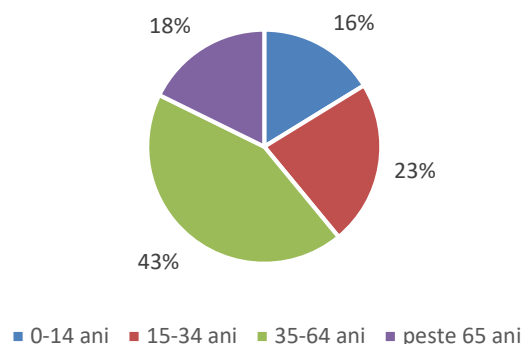
²⁵ Nota: Reședința obișnuită reprezintă locul în care o persoană își petrece în mod obișnuit perioada zilnică de odihnă, fără a ține seama de absențele temporare pentru recreere, vacanțe, vizite la prieteni și rude, afaceri, tratamente medicale sau pelerinaje religioase.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Structura pe **categorii de vârstă** în județul Constanța indică o populație caracterizată de un proces de îmbătrânire, datorat în principal scăderii natalității, care a condus la o reducere a populației tinere și creșterea numărului populației vârstnice.

Tabel nr. 11 – Structura populației rezidente pe grupe de vârstă la nivelul județului Constanța, la 1 ianuarie 2020

Grupe de vârstă	Masculin	Feminin	Total
0-14 ani	55.495	53.568	109.063
15-34 ani	77.996	75.181	153.177
35-64 ani	144.160	146.445	290.605
peste 65 ani	48.423	70.642	119.065
TOTAL	326.074	345.836	671.910

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (POP105A)

Se observă faptul că procentul populației tinere (0-14 ani - 16,23%) este mai mic decât cel al vârstnicilor (peste 65 ani - 17,72%), ceea ce confirmă procesul de îmbătrânire demografică.

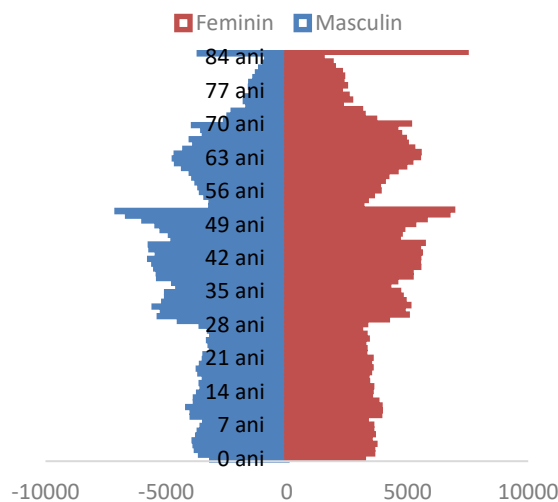

Fig. nr. 20 – Piramida vârștelor în județul Constanța, la 1 ianuarie 2020

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (POP105A)

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Populația pe medii de rezidență

Județul Constanța este printre județele cele mai **urbanizate** din România, cu **67,46%** din populația rezidentă în mediul urban, după Municipiul București (100%) și județele Hunedoara (74,46%) și Brașov (70,50%).

Structura etnică, limba maternă și religia

La recensământul din 20 octombrie 2011, înregistrarea etniei, limbii materne și a religiei s-a făcut pe baza liberei declarații a persoanelor recensate. Ca urmare, structurile prezentate în continuare au fost calculate în funcție de numărul total de persoane care și-au declarat etnia, limba maternă și respectiv religia și nu în funcție de numărul total al populației stabile.

Conform datelor, majoritatea locuitorilor din județul Constanța sunt români (83,43%), iar principalele minorități sunt: turci (3,04%) și tătari (2,87%). Din totalul de 27.698 de persoane de etnie turcă la nivel național, 75,19% se află în județul Constanța, iar din totalul de 20.282 de tătari, 96,64% trăiesc în județul Constanța. Pentru 8,51% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută.

Tabel nr. 12– Distribuția populației județului Constanța după etnie, 2011

Etnia	Număr locuitori	Pondere (%)
Români	570.754	83,43%
Informație nedisponibilă	58.183	8,51%
Turci	20.826	3,04%
Tătari	19.601	2,87%
Romi	8.554	1,25%
Ruși-Lipoveni	3.568	0,52%
Macedoneni	503	0,07%
Maghiari	450	0,07%
Greci	266	0,04%
Armeni	263	0,04%
Germani	143	0,02%
Ucraineni	94	0,01%
Italieni	60	0,01%
Evrei	36	0,01%
Bulgari	35	0,01%
Ceangăi	35	0,01%
Altă etnie	711	0,10%
Total	684.082	100%

Sursă: Recensământul Populației și al Locuințelor 2011

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Potrivit liberei declarații a celor 625.893 persoane care au declarat **limba maternă**, structura populației stabile a județului Constanța după limba maternă se prezintă astfel: pentru 85,03% limba **română** reprezintă prima limbă vorbită în mod obișnuit în familie în perioada copilăriei, urmată de **turcă** (2,77%) și **tătărară** (2,51%). Pentru 8,51% din populație, informația nu este disponibilă.

Tabel nr. 13– Distribuția populației județului Constanța după limba maternă, 2011

Limba maternă	Număr locuitori	Pondere (%)
Româna	581.669	85,03%
Informație nedisponibilă	58.189	8,51%
Turca	18.932	2,77%
Tătara	17.197	2,51%
Romani	3.447	0,50%
Rusa	2.895	0,42%
Maghiara	372	0,05%
Macedoneana	289	0,04%
Armeana	157	0,02%
Greaca	148	0,02%
Germana	110	0,02%
Italiana	51	0,01%
Ucraineana	40	0,01%
Altă limbă maternă	586	0,09%
Total	684.082	100%

Sursă: Recensământul Populației și al Locuințelor 2011

Structura populației după **religie** relevă faptul că predomină **credincioșii ortodocși**, în pondere de 83,04%. Alte religii declarate la Recensământul Populației și al Locuințelor 2011 sunt: **musulmană** (6,33%), **romano-catolică** (0,57%), **creștină de rit vechi** (0,41%), **penticostală** (0,38%), fiind prezente însă și alte religii precum și atei sau persoane care nu și-au declarat religia.

Tabel nr.14 Distribuția populației județului Constanța după religie, 2011

Religia	Număr locuitori	Pondere (%)
Ortodoxă	568.094	83,04%
Informație nedisponibilă	58.494	8,55%
Musulmană	43.279	6,33%
Romano-catolică	3.912	0,57%
Creștină de rit vechi	2.807	0,41%
Penticostală1	2.606	0,38%
Adventistă de ziua a șaptea	1.439	0,21%
Baptistă	1.241	0,18%
Atei	450	0,07%
Martorii lui Iehova	298	0,04%
Greco-catolică2	270	0,04%
Ortodoxă sârbă	249	0,04%
Reformată	151	0,02%

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Religia	Număr locuitori	Pondere (%)
Evangelică ⁴	149	0,02%
Fără religie	137	0,02%
Creștină după Evanghelie	102	0,01%
Evangelică lutherană ³	35	0,01%
Altă religie	369	0,05%
Total	684.082	100%

Sursă: Recensământul Populației și al Locuințelor 2011

2.1.3.1. Evoluția populației județului

Populația rezidentă a județului Constanța a scăzut în ianuarie 2020 cu 0,27% față de aceeași perioadă a anului 2019, populația înregistrând o scădere medie anuală de 0,22% în ultimii 9 ani²⁶, respectiv de 0,34% în ultimii 5 ani.

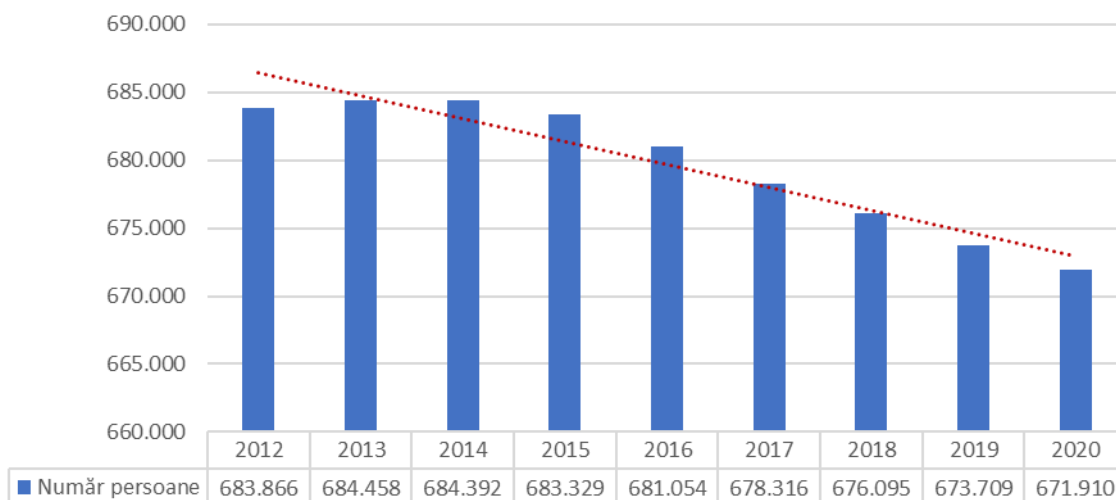

Fig.nr.21 – Evoluția populației rezidente din județul Constanța în ultimii 9 ani

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (POP105A)

²⁶ Nota: Datele pentru anul de referință 2011 nu sunt disponibile pentru a determina evoluția populației în intervalul de 10 ani.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Tabel nr.15– Evoluția populației rezidente în județul Constanța în ultimii 5 și 9 ani

An de referință	Total populație rezidentă (nr. persoane)	Variație medie anuală (an 2020 față de anul de referință)	Variație totală (an 2020 față de anul de referință)
		Nr. locuitori în 2020:	671.910
2012	683.866	-0,22%	-1,75%
2014	684.392	-0,31%	-1,82%
2016	681.054	-0,34%	-1,34%

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (POP105A)

Scăderea populației se observă în ultimii 5 ani și în cazul populației după domiciliu, indicator care include doar persoanele cu cetățenie română și domiciliu pe teritoriul județului (adresa la care aceasta declară că are locuința principală, trecută în actul de identitate).

Tabel nr. 16– Evoluția populației după domiciliu în județul Constanța în ultimii 5 și 10 ani

An de referință	Total populație după domiciliu (nr. persoane)	Variație medie anuală (an 2020 față de anul de referință)	Variație totală (an 2020 față de anul de referință)
		Nr. locuitori în 2020:	763.549
2011	771.444	-0,11%	-1,02%
2014	771.506	-0,17%	-1,03%
2016	770.252	-0,22%	-0,87%

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (POP107A)

Populația după domiciliu a județului Constanța era la 1 ianuarie 2020 de 763.549 locuitori, în scădere cu 0,87% față de acum 5 ani, populația înregistrând o scădere medie anuală de 0,22% în ultimii 5 ani și de 0,11% în ultimii 10 ani.

Populația cunoaște la ora actuală un proces de regres accentuat datorat îmbătrânirii, scăderii fertilității și a migrației, fenomene demografice care se pot constata în toate țările dezvoltate. În perspectivă, aceste fenomene vor crește în intensitate și vor genera efecte multiple în societate.

Scăderea populației la nivelul județului se datorează menținerii unui deficit al nașterilor în raport cu numărul deceselor (spor natural negativ), la care se adaugă soldul cumulat al migrației interne și externe.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

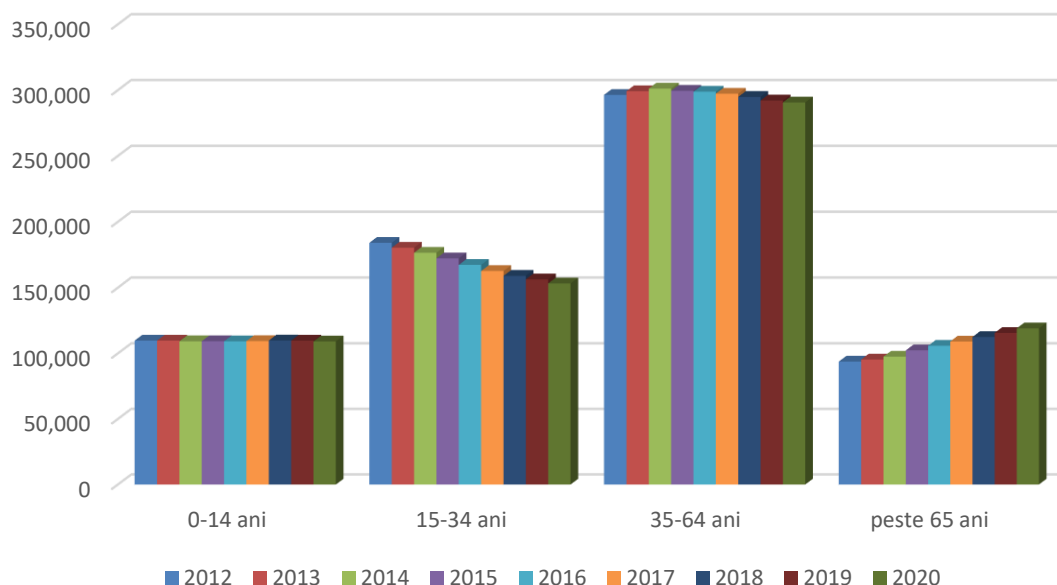

Fig. nr.22 – Evoluția structurii populației rezidente pe grupe de vârstă, în ultimii 9 ani

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (POP105A)

Pe fondul unei scăderi generale a populației județului, procesul de îmbătrânire demografică se nuanțează prin creșterea procentului persoanelor vârstnice, în condițiile în care populația tânără a scăzut în intervalul de referință aferent ultimilor 9 ani (2012 – 2020).

Comparativ cu anul 2012, distribuția populației rezidente pe grupe de vârstă arată clar fenomenul de îmbătrânire a populației. Se constată, astfel, scăderea cu 0,63% a populației cu vârsta cuprinsă între 0 și 14 ani în perioada 2012 – 2020 și cu 1,95% a populația cu vârsta cuprinsă între 35 - 64 ani. O scădere mai mare (de 16,75%) se remarcă în cazul populației cu vârsta cuprinsă între 15 și 34 ani. În aceeași perioadă, a înregistrat o creștere semnificativă, de 27,01%, în județul Constanța populația cu vârsta de peste 65 ani.

Populația cu vârsta între 40 și 44 ani deține cea mai mare pondere din total populație stabilă, de 8,18%. Totodată, grupa de vârstă peste 65 ani totalizează 17,72% din populația stabilă, față de 13,71% cât deținea în 2012. Cu toate acestea, ponderea populației de 65 ani și peste este inferioară celei pe țară (18,97%).

Grupa de vârstă 25 – 64 ani reprezintă resursele de muncă ale unei țări și o premisă a dezvoltării economice a județelor. Nu întâmplător, județele cu potențialul economic cel mai mare dețin ponderi superioare ale acestei grupe de vârstă în totalul populației stabile. În județul Constanța această categorie de vârstă a înregistrat în 2020 (55,92%) o pondere superioară celei naționale (54,90%), însă în scădere față de anul 2012 (58,31%).

Astfel, evoluția structurii pe vârste în județul Constanța nu este una pozitivă, mai ales din perspectiva utilizării capitalului uman pe piața muncii. În acest context, scăderea natalității și

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

îmbătrânirea populației din ultimii 9 ani influențează schimbarea raportului dintre numărul persoanelor active ocupate și cele întreținute și inactive.

Migrația populației

În ultimii ani, în județul Constanța s-a înregistrat un flux destul de mare al plecărilor și stabilirilor de reședință, însă soldul schimbărilor de reședință a rămas pozitiv.

În anul 2019, 4.901 persoane și-au stabilit reședința în județ, din care 3.783 în mediul urban. Din cele 4.447 plecări cu reședința, 3.048 s-au realizat din mediul urban. Deși soldul schimbărilor de reședință a fost pozitiv, în mediul rural acesta a fost negativ în ultimii 10 ani (2010-2019).

În ceea ce privește soldul schimbărilor de domiciliu (inclusiv migrația externă), acesta a devenit negativ începând cu anul 2013, amplificându-se în ultimii ani.

Tabel nr.17– Soldul schimbărilor de domiciliu (inclusiv migrația externă)

în ultimii 10 ani

nr	Stabiliri cu domiciliul în județ (inclusiv migrația externă)	Plecări cu domiciliul din județ (inclusiv migrația externă)	Soldul migrației
010	15.967	15.385	582
011	11.945	11.810	135
012	13.946	13.571	375
013	12.179	12.284	-105
014	12.812	13.184	-372
015	13.053	13.480	-427
016	13.968	14.533	-565
017	13.622	14.295	-673
018	13.795	14.572	-777
019	13.966	14.736	-770

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (POP307B, POP308B)

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Majoritatea schimbărilor sunt provenite prin **migrație internă**, realizată între județele țării.

Astfel, în anul 2019, din totalul de 14.736 de plecări, 93,46% persoane și-au schimbat domiciliul din județul Constanța în alt județ al țării, respectiv în Municipiul București, în timp ce numai 964 persoane au părăsit țara. Din totalul emigranților definitivi (946 persoane), 14,11% sunt din grupa de vârstă 35-39 ani, 12,55% din grupa 40-44 ani și 10,68% din grupa 15-19 ani.

În ceea ce privește stabilirile de domiciliu în județul Constanța, din totalul de 13.966 de persoane, 97,25% au provenit din celelalte județe ale țării (inclusiv din Municipiul București). Din totalul imigranților definitivi (384 persoane), 12,24% sunt din grupa de vârstă 25-29 ani, 11,72% din grupa 20-24 ani, 11,20% din grupa 30-34 ani și 10,42% din grupa 35-39 ani.

Miscarea naturală a populației

În anul 2019, rata natalității în județul Constanța a fost de 8,4 născuți vii la 1.000 de locuitori, în scădere cu 20,75% față de anul 2010. Această rată este apropiată de media națională (8,5 născuți vii la 1.000 locuitori), însă superioară mediei regionale (7,6 născuți vii la 1.000 locuitori).

În ceea ce privește numărul de născuți vii înregistrat în anul 2019 (6.415 născuți vii), acesta a fost în scădere cu 21,39% față de anul 2010. Comparând datele din mediul urban cu cele din mediul rural, la nivelul anului 2019, un procent de 65,78% din numărul total al născuților-vii din județul Constanța a fost înregistrat în mediul urban. În același timp însă, numărul deceselor înregistrate în mediul urban reprezintă 67,28% din totalul pe județ.

În perioada 2010-2019, numărul anual de persoane decedate a crescut cu 8,61%, iar rata mortalității a crescut cu 10%, înregistrând în anul 2019, 11 decedați la 1.000 locuitori. Comparând cu datele înregistrate la nivel regional și național, rata mortalității din județul Constanța este mai mică decât rata regională (12,6 decedați la 1.000 locuitori) și rata națională (11,7 decedați la 1.000 locuitori).

Astfel, sporul natural²⁷ în județul Constanța a fost negativ în anul 2019 (-1.990 persoane), cel din mediul urban (-1.435 persoane) depășind cu mult pe cel din mediul rural (-555 persoane). Acest raport între mediile rural și urban este justificat și de faptul că peste 67% din populația județului trăiește în mediul urban.

²⁷ Sporul natural reprezintă diferența dintre numărul născuților-vii și numărul persoanelor decedate, în anul de referință

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

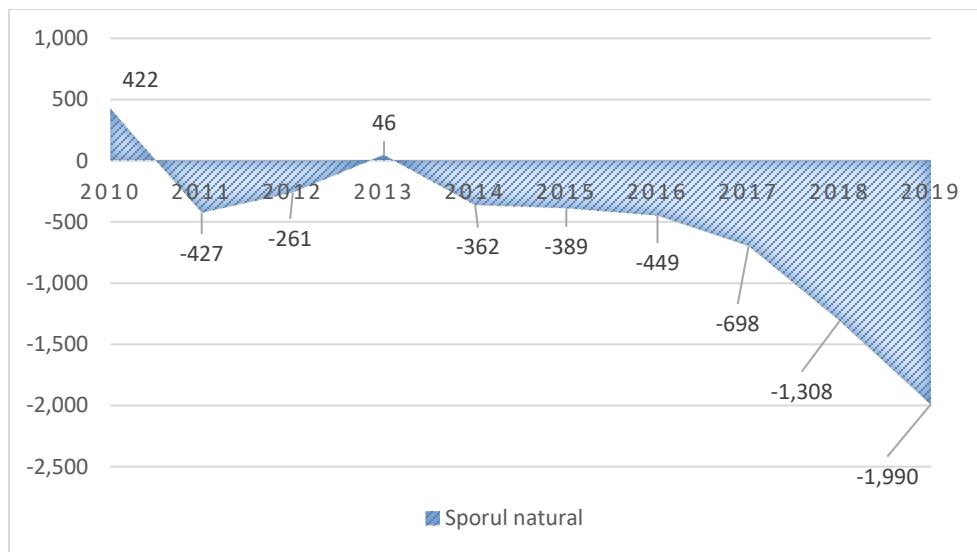

Fig.nr. 23 – Evoluția sporului natural în județul Constanța în ultimii 10 ani

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (POP214A)

În județul Constanța, sporul natural a fluctuat în ultimii ani, fiind de mai multe ori negativ din 1990 până în prezent, însă începând cu anul 2014 sportul natural a fost doar negativ, aspect care s-a amplificat de-a lungul anilor, cel mai mare decalaj fiind înregistrat în anul 2019 (-1.990 persoane).

În anul 2019, s-au înregistrat 25 de născuți morți (în scădere cu 50,98% față de anul 2010), din care 16 în mediul urban. Numărul deceselor la vârsta de sub 1 an este, de asemenea, mai mare în mediul urban, în anul 2019 înregistrându-se 35 astfel de decese, față de 27 înregistrate în mediul rural. Cu toate acestea, în perioada analizată, numărul deceselor la această grupă de vârstă (sub 1 an) a scăzut cu 38%.

În ceea ce privește nupțialitatea și divorțialitatea, numărul căsătoriilor este de aproximativ 3,5 ori mai mare decât cel al divorțurilor, în mediul urban înregistrându-se 69,13% din totalul căsătoriilor și 68,77% din totalul divorțurilor.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

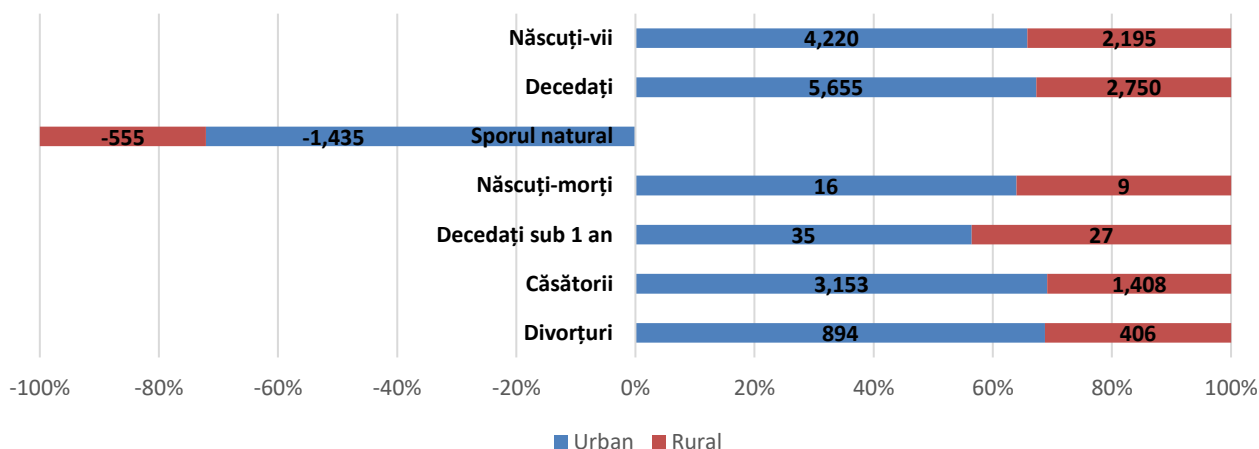

Fig. nr. 24 – Mișcarea naturală a populației în județul Constanța, 2019

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (POP201A; POP206B; POP204B; POP208A; POP210A; POP212A)

Gradul de ocupare teritorială

Județul înregistrează în anul 2020 o populație după domiciliu de 763.549 persoane, din care 68,19% în mediul urban, depășind media regională (55,46%) și cea națională (56,42%)²⁸.

Astfel, județul Constanța este caracterizat de un grad mare de urbanizare, clasându-se pe locul 4 la nivel național după procentul populației din mediul urban (din totalul populației după domiciliu la nivel județean).

În mediul urban, 46,08% din populație sunt persoane cu vârsta cuprinsă între 35 și 64 ani, urmate de persoanele aflate în grupa de vârstă 15-34 ani (22,31% din total). În mediul rural se observă o pondere mai crescută la categoriile de vârstă 0-14 ani (+3,35%) și 15-34 ani (+4,77%) față de ponderea deținută de aceste categorii de vârstă în mediul urban.

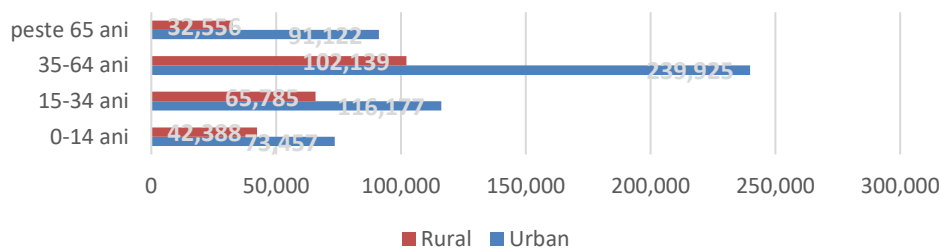

Fig. nr. 25 Populația pe medii de rezidență și grupe de vârstă, 2019

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (POP107A)

²⁸ Sursa: Date I.N.S. - POP107A - POPULATIA DUPA DOMICILIU la 1 ianuarie pe grupe de varsta si varste, sexe, medii de rezidenta, macroregiuni, regiuni de dezvoltare si judete

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

În ceea ce privește distribuția pe sexe, în mediul rural se observă o pondere aproape egală între persoanele de sex feminin (49,41%) cu cele de sex masculin (50,59%), în mediul urban fiind însă o diferență ușor mai mare între cele două categorii, persoanele de sex feminin fiind mai numeroase (52,52%).

În cadrul județului, o densitate ridicată întâlnim în municipiile Constanța, Mangalia și Medgidia precum și în orașele Cernavodă, Eforie, Hârșova, Năvodari și Ovidiu și în comunele Cumpăna, Lumina, Mihail Kogălniceanu și Valu lui Traian. Cea mai scăzută densitate a locuitorilor se întâlnește în localitățile rurale precum Dumbrăveni și Vultur.

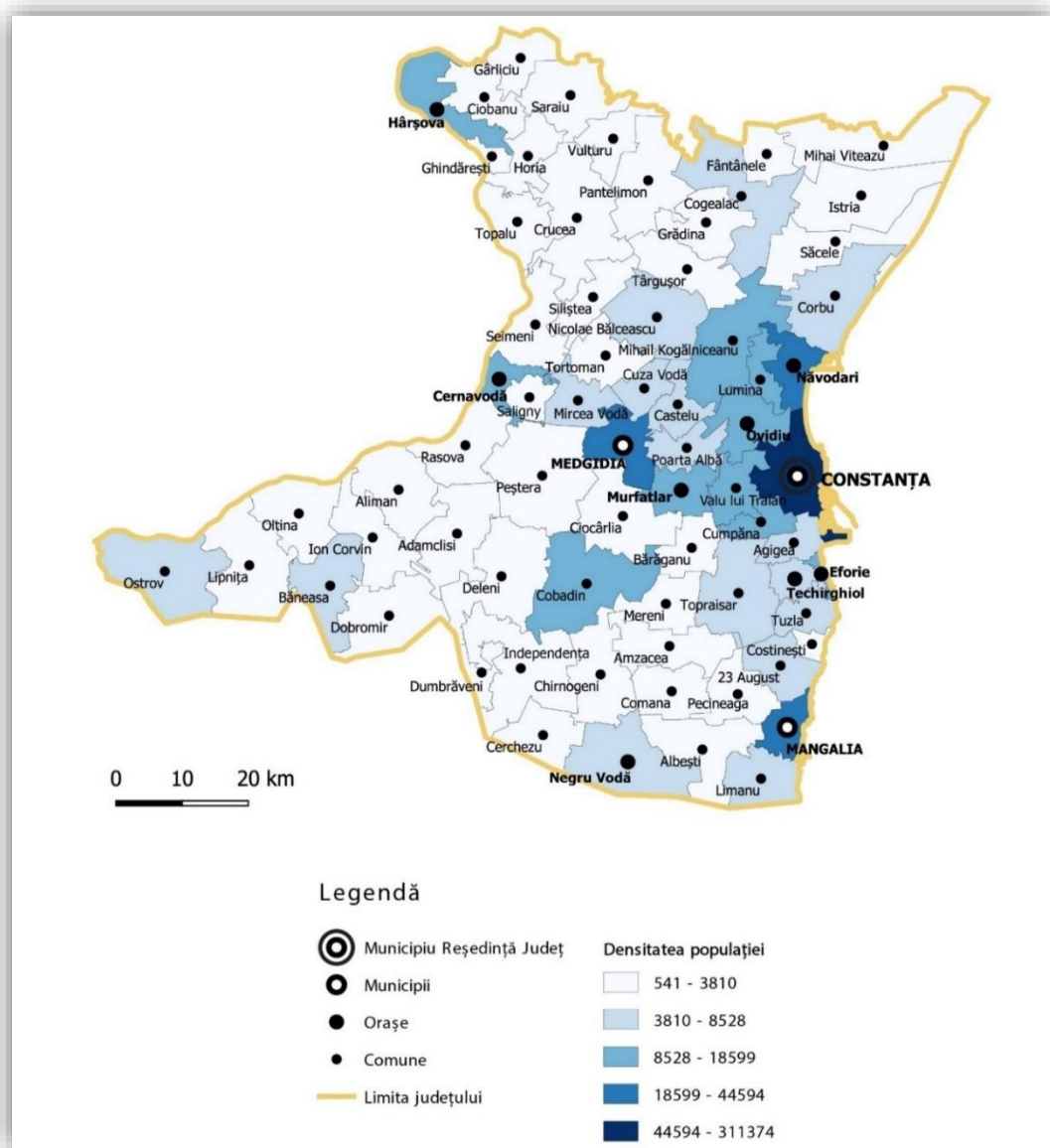

Fig. nr. 26 – Densitatea populației în județul Constanța, 2020

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (POP107D)

2.1.3.2. Forța de muncă, ocupare și șomaj

Resurse de muncă și populația civilă ocupată

Resurse de muncă

Conform Institutului Național de Statistică, **resursele de muncă reprezintă acea categorie de populație care dispune de ansamblul capacităților fizice și intelectuale care îi permit să desfășoare o muncă utilă în una din activitățile economiei naționale.** Astfel, resursele de muncă includ: populația în vârstă de muncă, aptă de a lucra, precum și persoanele sub și peste vârsta de muncă aflate în activitate. Vârstele de muncă, în funcție de perioade, au fost:

- 2010: 16-58 ani pentru femei și 16-63 ani pentru bărbați;
- 2011-2015: 16-59 ani pentru femei, respectiv 16-64 ani pentru bărbați;
- 2016-2019: 16-60 ani pentru femei, respectiv 16-65 ani pentru bărbați.

La nivelul anului 2019, volumul resurselor de muncă din județul Constanța era de 431,7 mii persoane, din care 51,89% persoane de sex masculin. Analizând evoluția resurselor de muncă în dinamica celor 10 ani, se observă o scădere cu -13,43% a resurselor de muncă disponibile în anul 2019 față de anul 2010, scădere mai accentuată în cazul populației de sex feminin, la diferență de 4% față de populația de sex masculin. Scăderea mai accentuată se observă în anul 2014 față de anul 2013 (cu 8,61%), o posibilă explicație fiind faptul că de la 1 ianuarie 2014 a fost liberalizat accesul pe piața muncii pentru cetățenii români în toate statele membre.

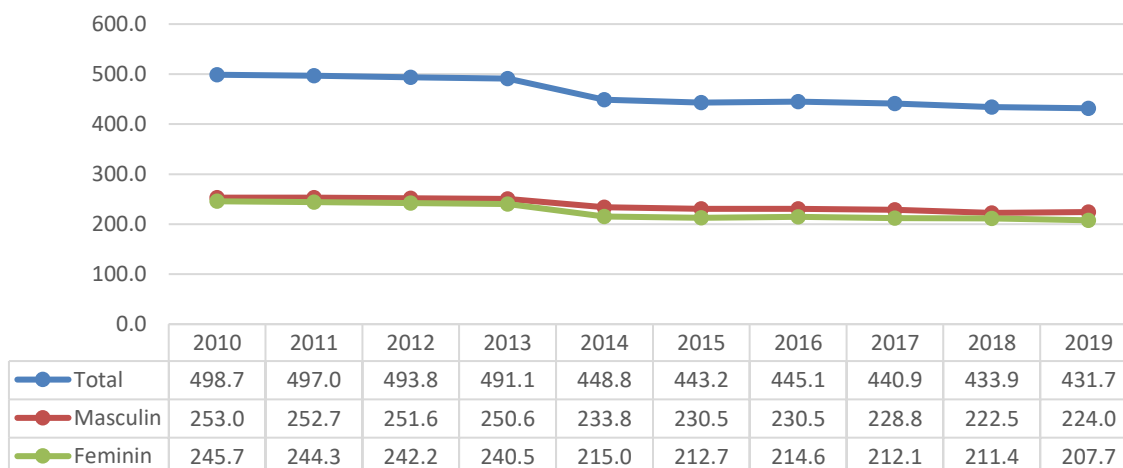

Fig. nr. 27 – Evoluția resurselor de muncă în ultimii 10 ani

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (FOM101A)

Populația activă și populația ocupată

În anul 2019, în județul Constanța, populația activă civilă care cuprinde populația ocupată civilă și șomerii înregistrați și reprezintă oferta potențială de forță de muncă, a fost de 294,7 mii persoane, respectiv 68,3% din totalul resurselor de muncă (în care se include populația în vârstă de muncă, aptă de a lucra, precum și persoanele sub și peste vârsta de muncă, aflate în activitate). Din totalul populației active civile de la nivel județean, persoanele de sex masculin dețin ponderea cea mai mare, de 56,5%, în raport cu cele 128,2 mii persoane de sex feminin.

Populația ocupată (incluzând toate persoanele care au o ocupație aducătoare de venit) de la nivelul județului Constanța, în anul 2019, a fost de 287,2 mii persoane, din care femeile au deținut un procent de 43%. Numărul total de persoane ocupate a crescut în anul 2019 cu 0,98% față de anul 2018, însă a scăzut cu 1,51% față de anul 2010.

În totalul populației active civile, șomerii înregistrați reprezintă 2,54%, ceea ce reprezintă o pondere redusă a șomerilor înregistrați în totalul populației active civile.

Rata de ocupare a resurselor de muncă în județul Constanța indică un procent de ocupare de 66,5% la nivelul anului 2019, fiind peste media regională de 64,9%. Rata de ocupare a crescut în ultimii 10 ani cu 8%, în anul 2010 fiind de 58,5%. Județul Constanța ocupă locul 23 în clasamentul ratelor de ocupare la nivel național, aflându-se la diferență de 31,2% față de primul clasat – municipiul București (cu o rată de ocupare de 97,7%), respectiv de 16,2% față de județul Alba (cu o rată de ocupare de 82,7%), aflat pe locul al doilea. Rata de ocupare medie la nivel național este de 69,6%²⁹.

În ceea ce privește distribuția pe sexe, rata de ocupare a persoanelor de sex masculin a fost cu 13,6% mai mare comparativ cu cea a persoanelor de sex feminin.

Activitățile cu un pronunțat grad de feminizare a populației ocupate în anul 2019 au fost: sănătate și asistență socială (84,77%), învățământ (79,28%) și intermediari financiare și asigurări (79,17%).

Bărbații ocupați au deținut proporții covârșitoare în următoarele activități: industria extractivă (82,35%), construcții (82,25%), transport și depozitare (81,65%), activități de servicii administrative și activități de servicii suport (76,72%), producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (71,43%), industria prelucrătoare (70,37%) și distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (70,31%).

Sectorul agricol (agricultura, silvicultura și pescuitul) deține o pondere de doar 16,43% din populația ocupată civilă, în timp ce activitățile neagricole reprezintă 83,57%, din care 29,56% reprezintă ponderea persoanelor ocupate în industrie și construcții, 39,10% în servicii comerciale (comerț, hoteluri și restaurante, transport și depozitare, informații și comunicații, intermediari financiare și asigurări, tranzacții imobiliare, activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport) și 14,91% în servicii sociale (administrație

²⁹ Sursa: I.N.S. - FOM116A - Rata de ocupare a resurselor de muncă pe sexe, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public, învățământ, sănătate și asistență socială, activități de spectacole, culturale și recreative și alte activități de servicii).

Din totalul populației ocupate, 34,71% reprezintă personalul nesalarial (patroni, lucrători pe cont propriu, lucrători familiari neremunerați), iar restul de 65,29% fiind salariați.

Sectoarele predominante de salariați sunt cele aferente serviciilor sociale (86,96%), iar cel predominant de personal nesalarial este cel agricol (8,95%).

Din totalul salariaților, 90,8% se aflau în anul 2019 în mediul urban, în scădere cu 0,34% față de anul 2010, însă în creștere cu 0,37% față de anul 2015.

Municipiul Constanța deține cel mai mare procent de salariați din totalul pe județ (67,47%), urmat la diferență semnificativă de municipiul Mangalia (6,80%).

În perioada 2010-2019 numărul mediu de salariați a crescut în județul Constanța cu 6,96%, tendință observată și la nivel regional, unde indicatorul a crescut cu 10,13%.

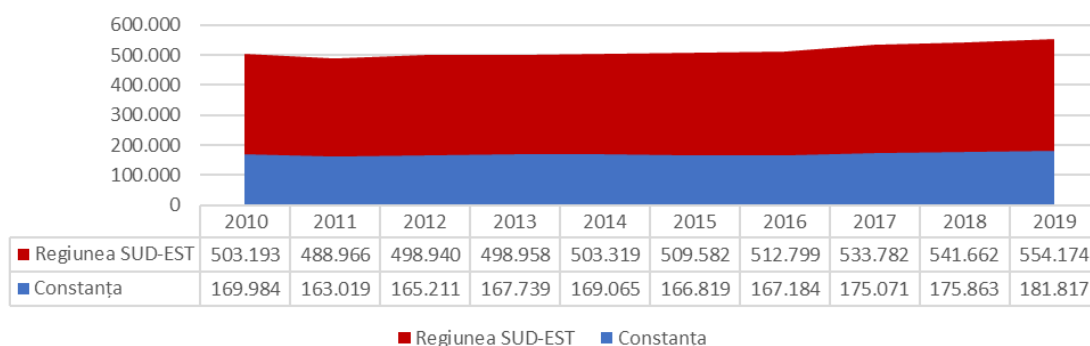

Fig. nr.28 – Evoluția numărului mediu de salariați la nivelul județean și regional

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (FOM104B)

Analizând ponderea populației ocupate din grupa de vârstă 15-64 ani în populația totală din aceeași grupă de vârstă, se remarcă faptul că, la nivelul regiunii Sud-Est, din care face parte și județul Constanța, rata de ocupare în anul 2019 a fost mai mare în mediul urban (61,9%), comparativ cu mediul rural (58,7%). Rata de ocupare în mediul urban a crescut cu 6,1 procente în ultimii 10 ani, iar cea din mediul rural a scăzut cu 0,1 procente.

Din punctul de vedere al distribuției populației ocupate civile pe activități ale economiei naționale, se constată ponderea semnificativă a populației ocupate în domeniul ”comerțului cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor” (17,34%), urmat de activitatea de ”agricultură, silvicultură și pescuit” (16,43%), de ”industria prelucrătoare” (13,16%) și de ”construcții” (12,36%).

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

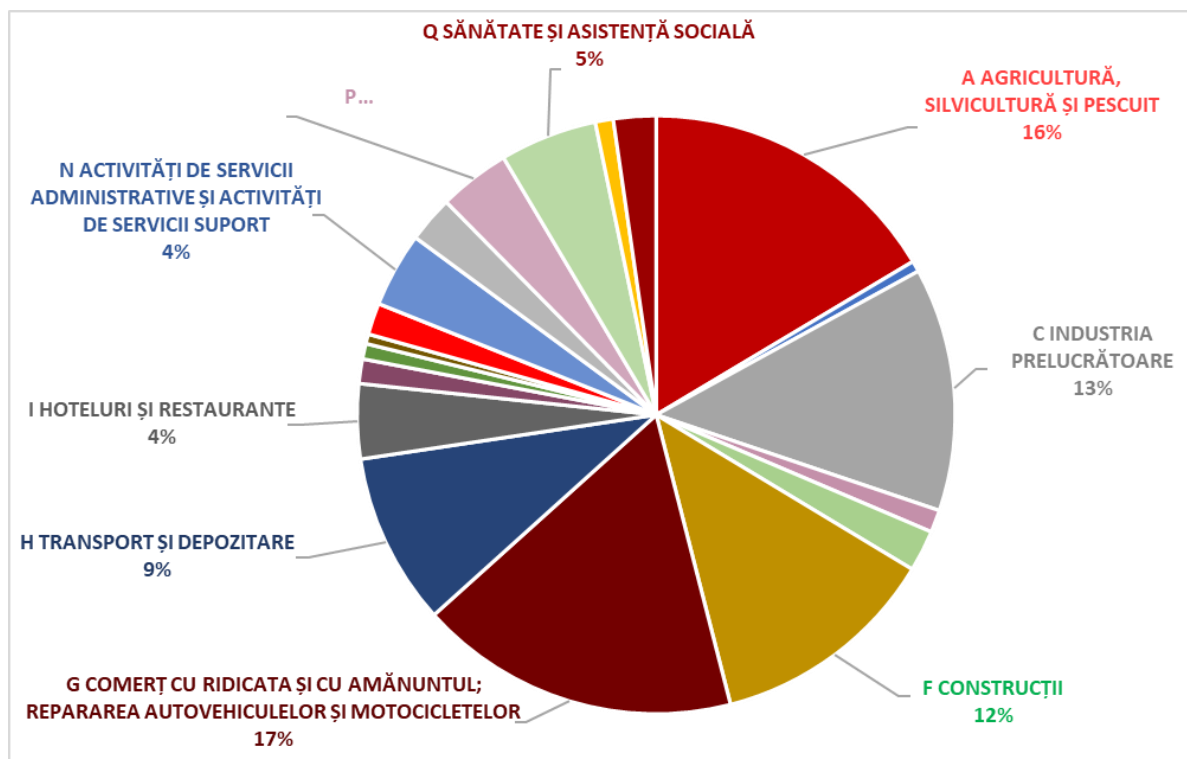

Fig.nr. 29 – Distribuția populației ocupate civile pe activități ale economiei naționale, 2019

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (FOM103D)

Analizând dinamica populației civile ocupate pe activități economice în anul 2019 față de acum 10 ani, pentru a înțelege dinamica sectoarelor de activitate care concentrează forța de muncă din județ, se remarcă scăderi semnificative în domeniile ”intermedieri financiare și asigurări” (-25%), ”alte activități de servicii” (-25%) și ”agricultură, silvicultură și pescuit” (-24,84%) și creșteri semnificative în domeniile ”activități profesionale, științifice și tehnice” (+63,33%), ”hoteluri și restaurante” (+48,72%) și ”activități de spectacole, culturale și recreative” (+27,27%).

Din perspectiva câștigurilor salariale nete lunare, se constată faptul că cea mai mare valoare a câștigurilor medii salariale la nivel județean se regăsește în domeniul ”producției și furnizării de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat” (6.722 lei) care concentrează 1,22% din populația ocupată iar cea mai mică în sectoarele de activitate ”alte activități de servicii” (1.647 lei) și ”hoteluri și restaurante” (1.649 lei), în care regăsim 2,3%, respectiv 4,04% din populația ocupată.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

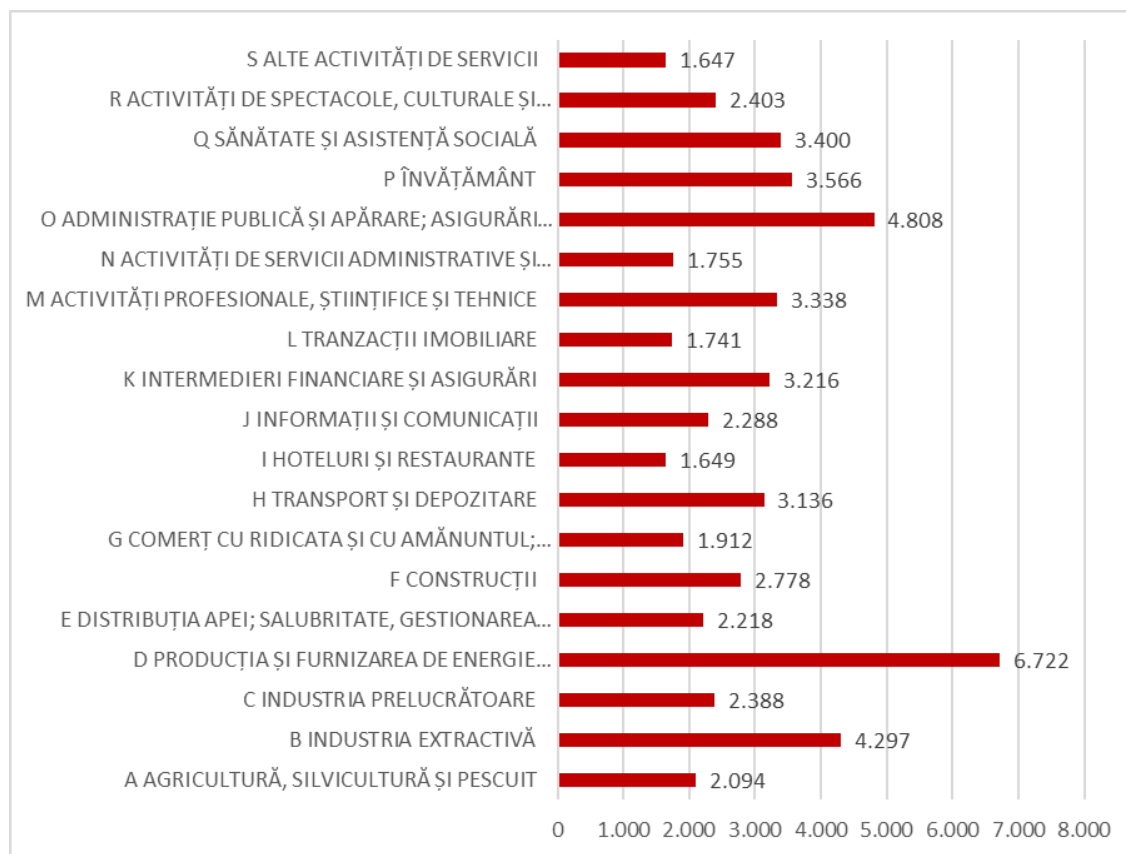

Fig.nr. 30– Câștigul salarial nominal mediu net lunar pe activități ale economiei naționale, 2019

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (FOM106E)

În ceea ce privește câștigul salarial nominal mediu net lunar pe sexe, se constată faptul că persoanele de sex masculin au un venit mai mare (2.722 lei) față de persoanele de sex feminin (2.570 lei) la nivelul județului.

Principalele domenii de activitate în care persoanele de sex masculin au un câștig salarial nominal mediu net lunar semnificativ mai mare față de cele de sex feminin sunt "Alte activități de servicii" (+40,94%) și "Industria prelucrătoare" (+28,86%).

Principalele domenii de activitate în care persoanele de sex feminin au un câștig salarial nominal mediu net lunar mai mare față de cele de sex masculin sunt "Activități de servicii administrative și activități de servicii suport" (+14,13%) și "Agricultură, silvicultură și pescuit" (+5,42%).

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Județul Constanța se situează pe locul 16 la nivel național după câștigul salarial nominal mediu net lunar cu 2.651 lei, pe prima poziție fiind municipiul București cu 4.068 lei, urmat de județul Cluj cu 3.449 lei. Cu toate acestea, indicatorul de la nivel județean este mai mare față de cel la nivel regional (2.551 lei), însă mai mic decât cel național (2.986 lei).

În perioada 2010-2019 câștigul salarial nominal mediu net lunar a crescut atât la nivel județean (+99,62%), cât și la nivel regional (+106,73%) și național (+114,67%).

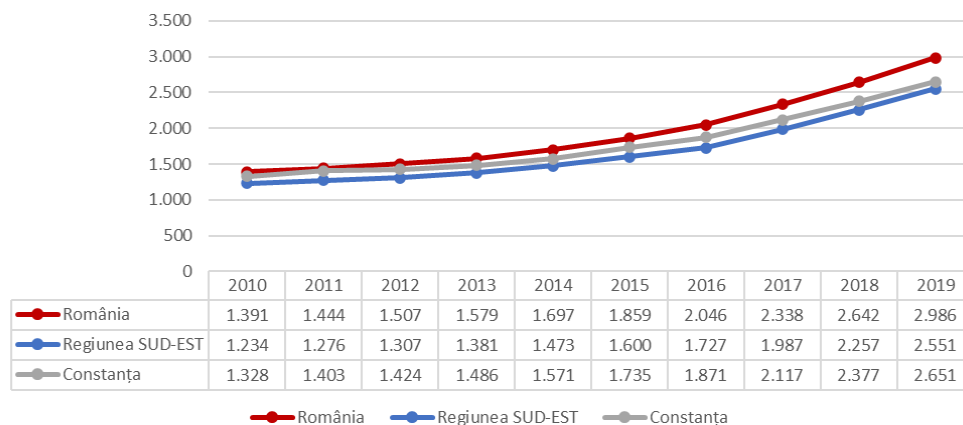

Fig. nr. 31– Evoluția câștigului salarial nominal mediu net lunar la nivel județean, regional și național

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (OM106E)

Șomajul

În ultimii 10 ani, numărul șomerilor a scăzut cu 58,29%, în 2019 fiind înregistrate 7.471 persoane, din care 4.697 femei. Ponderea șomerilor indemnizați în total șomeri înregistrați a scăzut de la 69,49% în anul 2010 la 47,60% în anul 2019.

Șomerii neindemnizați sunt, de regulă, persoane care fie că au ieșit din perioada de acordare a indemnizației de șomaj fără a se putea încadra, fie nu întrunesc condițiile legale de acordare a indemnizației de șomaj, dar apelează la serviciile agenției pentru a-și găsi un loc de muncă sau pentru a urma un program de formare profesională.

Aceste persoane au un nivel de pregătire scăzut, în majoritate provenind din mediul rural, care sunt nevoite să apeleze la autoritățile locale pentru obținerea venitului minim garantat pentru a-și asigura mijloacele de trai.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

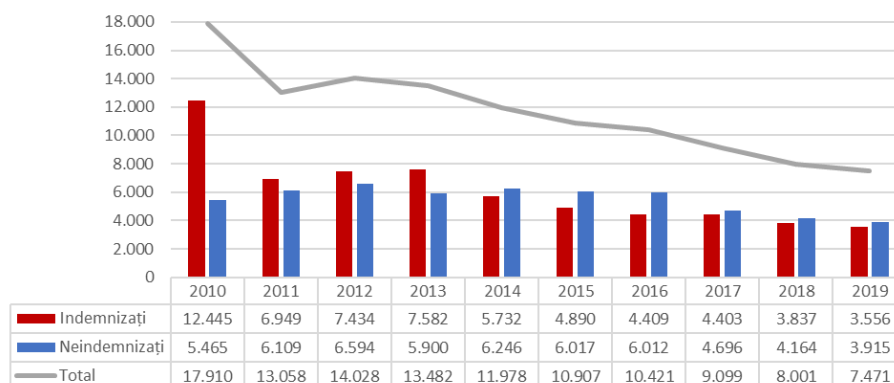

Fig.nr. 32– Evoluția numărului de șomeri în județul Constanța în ultimii 10 ani

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (FOM101B)

În ceea ce privește nivelul de educație al șomerilor înregistrați, se remarcă un procent majoritar pentru persoanele cu studii primare, gimnaziale și profesionale, de peste 64% în fiecare an din perioada analizată (64,9% în anul 2019). Procentul șomerilor cu studii liceale și postliceale din numărul total al șomerilor înregistrați a crescut de la 19,92% în 2010 la 28,86% în anul 2019, în schimb procentul șomerilor cu studii universitare a scăzut de la 8,5% în 2010 la 6,24% în 2019.

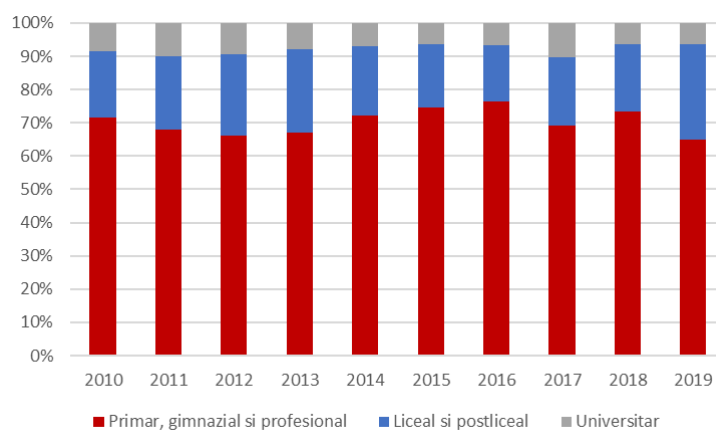

Fig. nr. 33 – Situația șomerilor din punctul de vedere al studiilor în ultimii 10 ani

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (FOM101B)

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

În anul 2019, din totalul șomerilor înregistrați, 25,62% erau „muncitori necalificați în agricultură”, 9,6% erau „muncitori necalificați la întreținerea de drumuri, șosele, poduri, baraje” și 7,27% erau „cameriste hotel”.

La nivel de județ, cei mai mulți șomeri au fost înregistrați în municipiile Constanța (18,73%), Mangalia (8,39%) și Medgidia (6,06%). În mediul rural, cei mai mulți șomeri s-au înregistrat în comuna Dobromir (5,55% din totalul șomerilor pe județ).

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, la nivelul anului 2019, rata șomajului (raport între numărul șomerilor înregistrați la A.J.O.F.M. și populația activă civilă, care cuprinde șomerii și populația ocupată civilă) din județul Constanța s-a situat la valoarea de 2,5%, fiind pe un trend descendent față de situația înregistrată în ultimii 10 ani (în 2010 a fost de 5,8%).

Analizând rata șomajului din anul 2019 pe luni, se observă faptul că aceasta este mai redusă în perioada aprilie-septembrie, având în vedere activitățile sezoniere din județul Constanța.

În 2019, rata șomajului din județ a fost mai mică decât cea de la nivel regional (4,2%) și național (2,9%). De altfel, pe întreaga perioadă analizată (2010-2019), rata șomajului la nivel județean este mai redusă decât cea la nivel regional și național. În anul 2019 județul este situat pe locul 12 la nivel național după rata șomajului, cea mai redusă fiind în județele Ilfov (0,4%) și Timiș (0,8%).

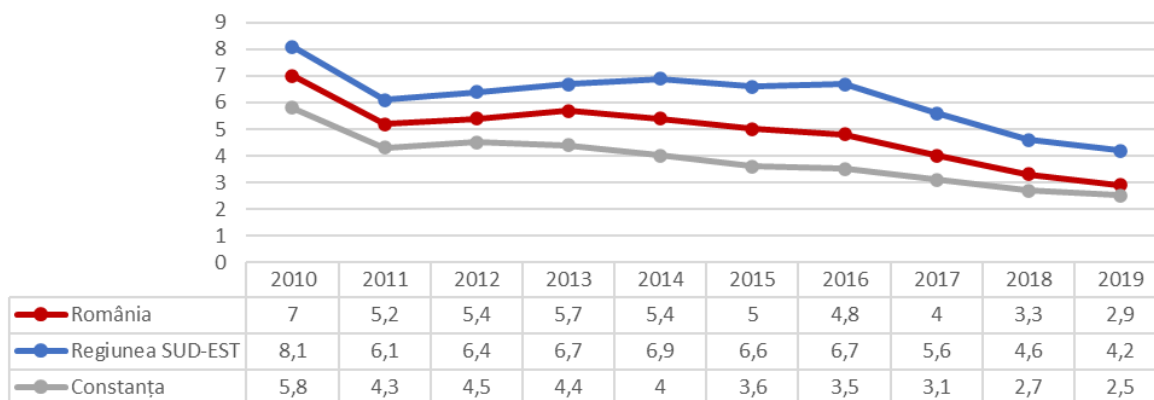

Fig. nr. 34 – Evoluția ratei șomajului (%) în ultimii 10 ani

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (FOM103A)

În ceea ce privește rata șomajului pe sexe înregistrată în 2019, se remarcă o valoare mai scăzută în cazul persoanelor de sex masculin (1,7%), față de cele de sex feminin (3,7%).

Ponderea șomerilor în populația stabilă cu vârsta cuprinsă între 18 și 62 ani este mai redusă în mediul urban din județul Constanța (0,9%) față de cea din mediul rural (2,41%).

Cea mai mică pondere a șomerilor în populația stabilă cu vârsta cuprinsă între 18 și 62 ani din mediul urban a fost înregistrată în anul 2019 în municipiul Constanța (0,65%) și orașele Murfatlar (0,66%) și Ovidiu (0,66%). În mediul rural, cea mai mică pondere a șomerilor în

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

populația stabilă cu vârsta cuprinsă între 18 și 62 ani s-a înregistrat în comunele Grădina (0,41%), Mihai Viteazu (0,53%), Bărăganu (0,53%), Mihail Kogălniceanu (0,57%) și Valu lui Traian (0,68%).

La polul opus s-au situat comunele Dobromir (18,97%) și Ion Corvin (14,85%).

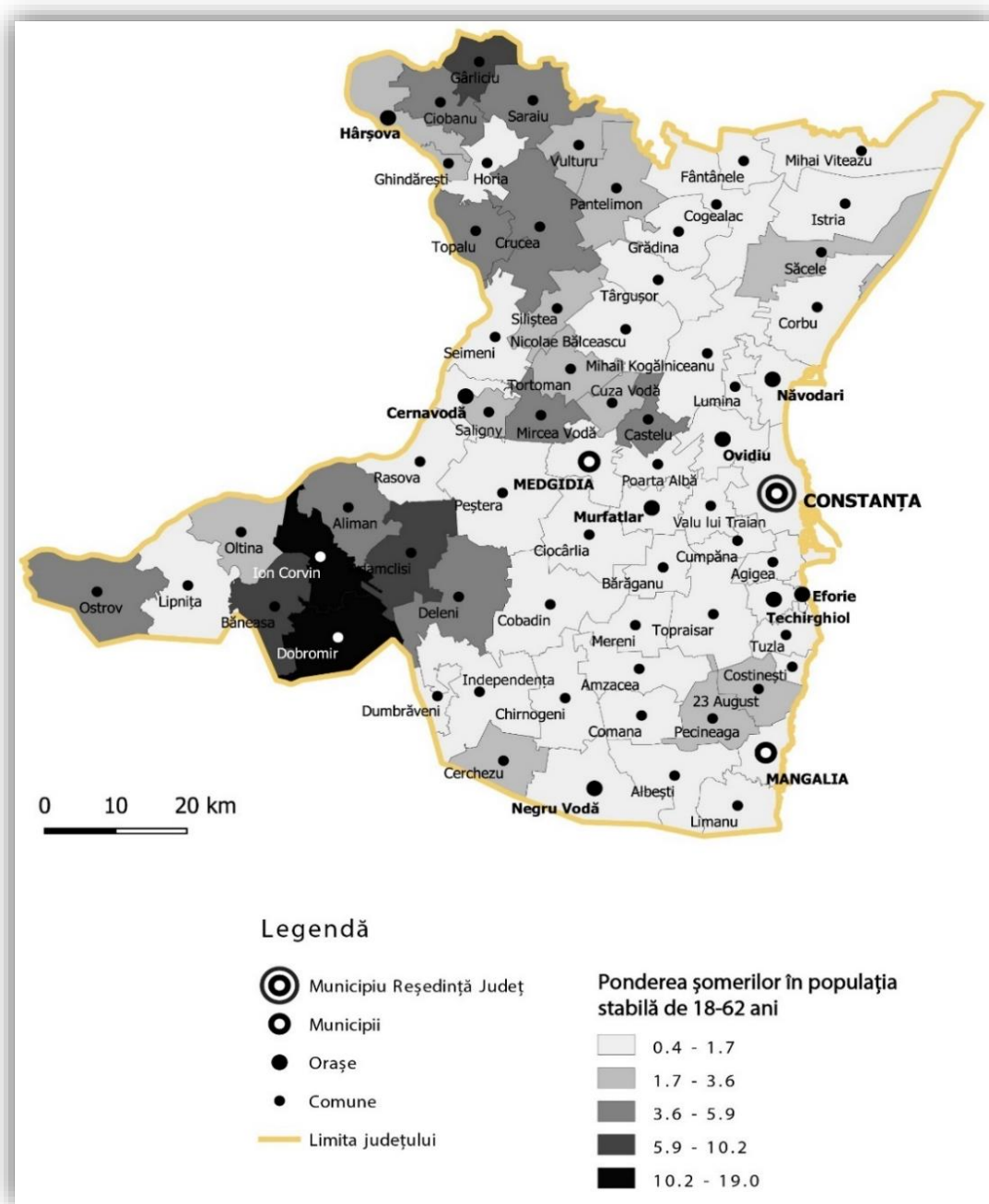

Fig. nr. 35– Ponderea medie a șomerilor în populația stabilă cu vârsta cuprinsă între 18 și 62 ani (%), 2019

sursă: Prelucrarea consultantului, date A.J.O.F.M. Constanța

În decembrie 2019, în evidența A.J.O.F.M. Constanța, erau 562 locuri de muncă vacante gestionate, din care 433 pentru muncitori, 96 pentru studii medii și 33 pentru studii superioare.

Programe de formare profesională

Formarea profesională este o măsură activă definitivă pentru desăvârșirea profilului profesional al oricărei persoane aflate în căutare de loc de muncă. Prin asigurarea creșterii și diversificării competențelor profesionale ale șomerilor se ating, concomitent, două obiective specifice: satisfacerea cererilor imediate pe piața muncii și creșterea șanselor de ocupare în muncă a șomerilor.

Programele de formare profesională asigură, conform legii, inițierea, calificarea, recalificarea, perfecționarea și specializarea persoanelor în căutarea unui loc de muncă.

Formarea profesională a persoanelor în căutarea unui loc de muncă se face ținându-se cont de cerințele și de perspectiva pieței muncii și în concordanță cu opțiunile și aptitudinile individuale ale persoanelor respective. Formele prin care se realizează formarea profesională a persoanelor în căutarea unui loc de muncă sunt: cursuri, stagii de practică și specializare, precum și alte forme, în condițiile legii.

Activitatea de formare profesională este coordonată de Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Constanța având la bază Planul anual de formare profesională.

A.J.O.F.M. Constanța funcționează din anul 1999 ca unitate cu personalitate juridică, misiunea serviciului public de ocupare fiind afirmarea instituției ca autentic ofertant al serviciilor de ocupare și de formare profesională de o înaltă calitate, prin programe centrate pe beneficiari, pentru a le spori șansele de reușită pe piața muncii și prin acces nediscriminatoriu la surse de informare relevante și la serviciile oferite.

Agenția județeană asigură, potrivit legii, implementarea măsurilor de prevenire a șomajului, a măsurilor de stimulare a ocupării forței de muncă, protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, organizează și realizează activitatea de ocupare și de formare profesională a forței de muncă.

A.J.O.F.M. Constanța organizează anual cursuri de formare profesională pentru diverse meserii și ocupații cu cerere pe piața forței de muncă. Programele de formare profesională pentru perioada 2015-2019 au fost elaborate având în vedere următoarele:

- Structura economică a județului Constanța;
- Evoluția șomajului în perioada 2012-2019 în județul Constanța;
- Evoluția locurilor de muncă vacante;
- Propunerile membrilor Consiliului Consultativ.

Pentru a alcătui un plan de formare profesională care să corespundă nevoilor pieței muncii din județ, s-a ținut cont de trendul de dezvoltare a economiei județene, de dinamica populației, de strategiile de dezvoltare din regiune și de numărul de șomeri înregistrați.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Numărul acestor cursuri a scăzut cu 32,20% în anul 2019 (40 cursuri) față de anul 2015 (59 cursuri), deși a avut o creștere față de anul 2018 (25 cursuri).

În medie, din totalul participanților, procentul absolvenților este în proporție de aproximativ 74%. Dintre absolvenți, aproximativ 41% își găsesc un loc de muncă în urma absolvirii acestor cursuri.

Se apreciază că domeniile de formare profesională inițială prioritară în județ sunt: turism și alimentație, mecanică, servicii, comerț.

În anul 2019 cei mai mulți cursanți au fost pentru următoarele meserii/ocupații: frizer, cameristă hotel, salvamar, maseur, recepționar de hotel, stivuatorist, bucătar, manager resurse umane, lucrător în comerț și operator introducere, validare și prelucrare date.

Sectorul turistic se confruntă în ultimii ani cu lipsa tot mai acută de personal calificat, ținând cont și de faptul că mare parte dintre absolvenții de liceu se orientează spre învățământul superior. În același timp, de multe ori absolvenții consideră că nu au înclinații spre meseria spre care au optat sau au fost redistribuiți. Acest lucru arată încă o dată necesitatea și importanța consilierii și orientării profesionale încă din gimnaziu.

Un procent important din numărul șomerilor neindemnizați, beneficiari ai prevederilor Legii 416/2001 privind acordarea venitului minim garantat, nu dețin nivelul minim obligatoriu de studii astfel încât este imposibilă participarea la cursuri, iar înscrierea în programe de tip “a doua șansă” este privită cu reticență și respinsă de cele mai multe ori, inclusiv de către tinerii sub 25 de ani. Pentru această categorie au fost cuprinse în Propunerea de plan cursuri de “Competențe cheie- comunicare în limba română”, cursuri care se intenționează a se derula în mediul rural sau în zone cu pondere mare a acestor persoane. Tot pentru persoanele care nu au absolvit învățământul minim obligatoriu s-a introdus în Plan și cursuri de nivel I de calificare – „Ajutor de bucătar” și „Îngrijitor spații verzi”.

AJO FM Constanța a investigat și analizat percepția angajatorilor cu privire la nevoile de calificare a forței de muncă pe termen scurt pe baza chestionarelor aplicate în cadrul Burselor locurilor de muncă desfășurate în anul 2019. Printre meseriile cele mai solicitate de aceștia au fost: bucătar, electrician, recepționar hotel, sudor, electrician, lăcătuș mecanic, brutar, patiser, docher,

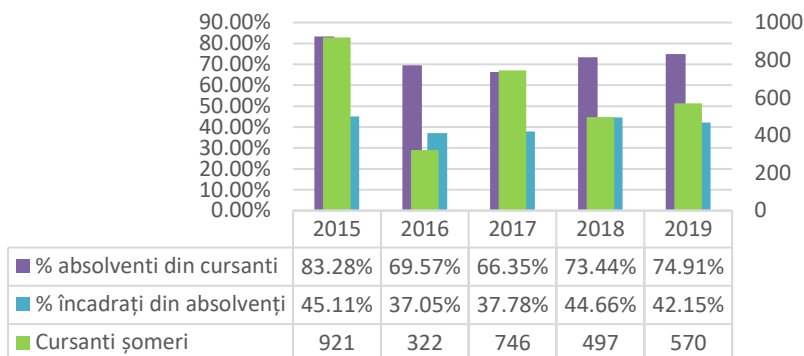

Fig. nr. 36– Evoluția indicatorilor privind participarea șomerilor la cursurile de formare profesională organizate de A.J.O.F.M. Constanța în ultimii 5 ani

Sursă: Prelucrarea consultantului, date A.J.O.F.M. Constanța

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

iar în ceea ce privește angajarea de ucenici: lucrător în comerț, croitor, sudor, confecționar asamblor articole din textile.

Pentru stabilirea nevoii de formare profesională au fost consultați direct potențialii beneficiari ai formării, șomeri indemnizați și neindemnizați, pentru a identifica meseriile care să răspundă cerințelor și intereselor profesionale ale acestora. Astfel, din totalul șomerilor chestionați, 13,29% au spus că doresc să urmeze un curs dar nu au specificat în ce ocupație, 18,98% au spus ca nu sunt interesați de programe de formare profesională, iar restul de 67,73% au optat pentru cursuri cum ar fi: contabil, bucătar, cosmetician, casier, electrician auto, barman, lucrător comercial, maseur, manager resurse umane, mecanic auto, operator calculator, coafor, stivuiorist.

AJOFM Constanța a contactat 14 primării din județ pentru a afla propunerile de programe de formare profesională care ar folosi atât șomerilor cât și agenților economici din zonă, însă rata de răspuns a fost foarte scăzută (3 primării). Au fost propuse următoarele cursuri: îngrijitoare bătrâni la domiciliu, electrician, mecanic auto, instalator, zidar, zugrav, faianțar, sudor, tâmplar universal, trefilator-cablor, fără a fi precizat un număr estimativ de cursanți.

Au fost introduse cursuri in programul de formare profesională și pentru persoanele cu studii superioare sau pentru persoanele care au o anumită calificare și doresc dezvoltarea competențelor sau perfecționarea/specializarea în scopul măririi șanselor de angajare a acestor categorii de șomeri prin adăugarea de competențe noi la pregătirea inițială în acele domenii: contabil, manager resurse umane, inspector securitate și sănătate în muncă.

De asemenea, AJOFM Constanța, cunoscând creșterea activității din sectorul portuar, a introdus în Planul de formare profesională cursuri specifice, precum: stivuiorist și sudor.

Tabelul nr.18 Analiza SWOT – Capital uman

Capital uman	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Unul dintre cele mai populate județe din România (locul 6 la nivel național); • Grad mare de urbanizare (67,46%); • Tendință de creștere a ratei de ocupare a resurselor de muncă, peste media regională; • Tendință de scădere a ratei șomajului, sub nivelul regional și național. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tendință de scădere și de îmbătrânire continuă a populației în ultimii ani; • Rata natalității scăzută, sporul natural negativ; • Soldul schimbărilor de domiciliu (inclusiv migrația externă) este negativ, începând cu anul 2013; • Sectorul turistic se confruntă în ultimii ani cu lipsa de personal calificat; • Un procent semnificativ din numărul șomerilor neindemnizați nu dețin nivelul minim obligatoriu de studii astfel încât nu se pot înscrie la cursuri de calificare; • Înscrierea în programe de tip “a doua șansă” este privită cu reticență și respinsă de cele mai multe ori;

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Capital uman	
	<ul style="list-style-type: none"> • Dificultăți întâmpinate de familiile din categoriile defavorizate, inclusiv de etnie romă: nivel scăzut de trai, lipsa nivelului de educație în cadrul familiei care generează lipsa de interes pentru a-și îndruma copiii spre școală
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Interes pentru dezvoltarea de parteneriate cu operatorii economici cu scopul implementării de proiecte integrate care să vizeze pregătirea și dezvoltarea resurselor umane în domeniile în care există nevoie de resursă umană calificată; • Adoptarea de măsuri și campanii de sensibilizare a angajatorilor în vederea îmbunătățirii percepției acestora asupra persoanelor care provin din comunități marginalizate; • Posibilitatea atragerii de fonduri europene pentru proiecte în domeniul resurselor umane și al incluziunii sociale, pentru pregătirea personalului și creșterea gradului de digitalizare. 	<ul style="list-style-type: none"> • Depopularea localităților în contextul continuării declinului demografic înregistrat de majoritatea zonelor rurale și accentuarea îmbătrânirii demografice; • Descurajarea investitorilor ca urmare a lipsei forței de muncă, în special a celei calificate; • Accentuarea disparităților economice între centrele urbane mari și orașele mici și mijlocii sau mediul rural

Concluzii:

În privința capitalului uman, se impune o strategie orientată către creșterea atractivității județului în special pentru populația tânără, corelată cu consolidarea pregătirii profesionale sau dezvoltarea de noi programe de pregătire profesională care să răspundă cerințelor pieței forței de muncă.

La nivelul județului Constanța se constată un grad mare de urbanizare și o rată crescută a ocupării forței de muncă. Așa cum a rezultat din analiza efectuată, la nivel județean se regăsesc un set de disparități pe anumite domenii specifice, discrepanțele cele mai substanțiale fiind în general între mediile rural și urban.

Pentru îmbunătățirea condițiilor demografice la nivel județean sunt necesare o serie de măsuri de intervenții orientate către creșterea atractivității județului; stabilirea priorităților de finanțare la nivel județean va ține cont de următoarele premise:

- Sectorul locuirii are un potențial determinant pentru îmbunătățirea condițiilor de trai, încetinirea declinului populației și pentru încurajarea unui model durabil de dezvoltare, precum și pentru stimularea creșterii macroeconomice, ceea ce conduce la oportunitatea următoarelor tipuri de intervenții:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- Regenerarea urbană a municipiilor și orașelor (*sursă potențială de finanțare: POR 2021 – 2027 Axa Prioritară 7*)
- Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale și publice (*sursă potențială de finanțare: POR 2021 – 2027 Axa Prioritară 3*)
- Asigurarea securității locuirii în fața hazardurilor naturale și antropice (*sursă potențială de finanțare: PODO 2021 - 2027*)

Pentru îmbunătățirea pregătirii forței de muncă la nivel județean sunt necesare o serie de măsuri de intervenție orientate către crearea oportunităților pentru a asigura formarea și învățarea pe tot parcursul vieții; stabilirea priorităților de finanțare la nivel județean va ține cont de următoarele premise:

- Accesul la servicii educaționale de calitate și incluzive este esențial pentru dezvoltarea capitalului uman, ca factor esențial care generează dezvoltare economică la nivelul județului, degrevând totodată bugetul orientat spre asigurarea serviciilor de asistență socială:
- Sprijinirea formării și învățării pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educație și formare la distanță și on-line (*sursă potențială de finanțare: POR 2021 – 2027 Axa Prioritară 6, POEO 2021 – 2027*);
- Crearea și dezvoltarea planurilor de formare profesională care să corespundă nevoilor pieței muncii la nivel județean, cu luarea în calcul a nevoilor operatorilor economici cu scopul de identificare a meseriilor specifice (ex. mecanică navală, lucrător la cheu, partea de energie verde, turism, etc.);
- Adoptarea de măsuri și campanii de sensibilizare a angajatorilor în vederea îmbunătățirii percepției acestora asupra persoanelor care provin din comunități marginalizate.

2.1.4. Economie si sectorul de activitati comerciale

2.1.4.1. Analiza situatiei economice la nivel de județ

Produsul intern brut (PIB) este un indicator principal al dezvoltării și creșterii economice. La nivelul anului 2018, județul Constanța a ocupat al 4-lea loc în topul județelor, din punctul de vedere al contribuției la PIB-ul național cu 39.441,9 mil. lei, după Municipiul București (229.530 mil. lei), județul Cluj (47.085,6 mil. lei) și județul Timiș (43.924,4 mil. lei). Comparativ cu primele 10 județe după valoarea PIB pe plan național, județul Constanța a înregistrat cea mai scăzută creștere față de anul anterior, de 8,29%, în timp ce cea mai mare creștere a fost realizată de județul Prahova (locul 5 după valoarea PIB), cu 19,29%.

PIB-ul înregistrat la nivelul județului Constanța reprezintă 40,35% din PIB-ul regional (97.756,7 mil. lei) și 4,14% din cel național (951.728,5 mil. lei).

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Evoluția PIB-ului la nivel de județ a fost una relativ crescătoare pe parcursul ultimilor 5 ani, fiind înregistrată o scădere doar în anul 2015, de 3,42%, urmată de o creștere anuală de peste 5% în următorii 2 ani.

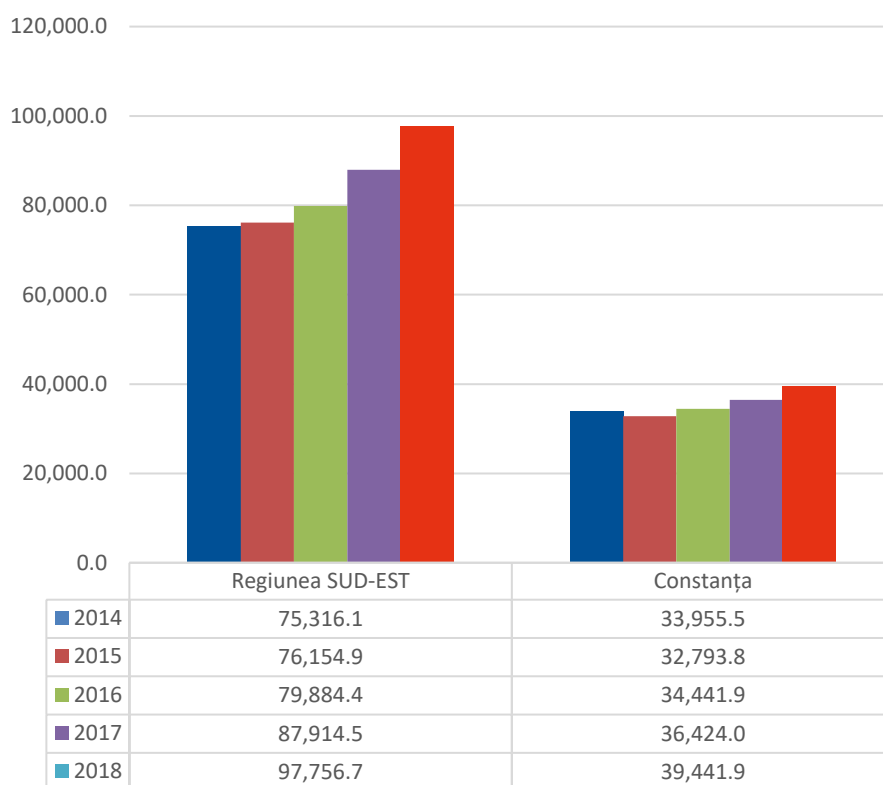

Fig.nr.37 – Evoluția PIB-ului regional și județean (milioane lei) în ultimii 5 ani

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (CON103I)

În perioada analizată, procentul contribuției județului la nivelul PIB-ului Regiunii Sud-Est s-a redus de la 45,08% în 2014 la 40,35% în anul 2018, chiar dacă nivelul PIB-ului județului a crescut cu 16,16% în această perioadă de referință.

În perioada 2014 – 2018, PIB-ul generat de județul Constanța a cunoscut o creștere mai lentă, comparativ cu PIB-ul național (+42,35%) și regional (+29,80%).

La nivelul Regiunii Sud-Est, județul Constanța ocupă locul 1 din punctul de vedere al PIB-ului înregistrat, la o distanță semnificativă față de nivelul înregistrat de la celelalte județe, la polul opus aflându-se județul Tulcea cu 7.689,1 mil. lei.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

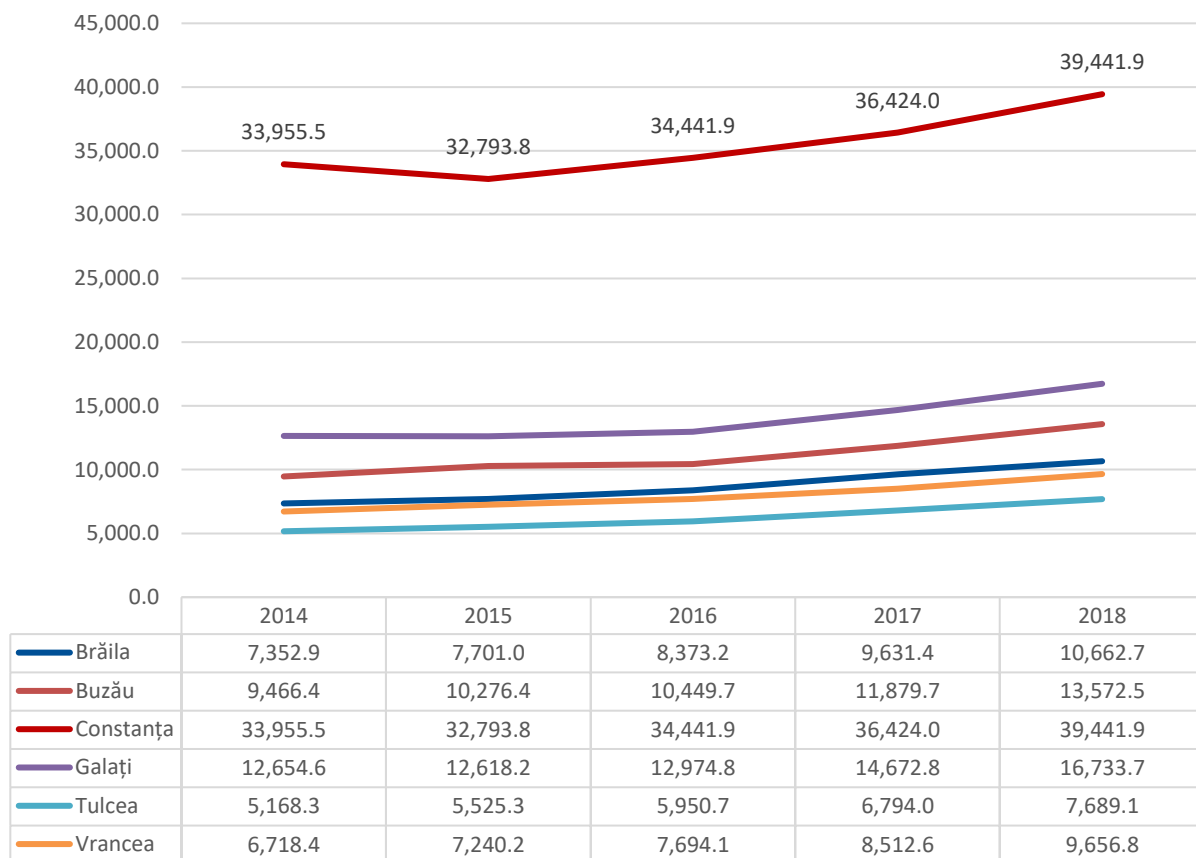

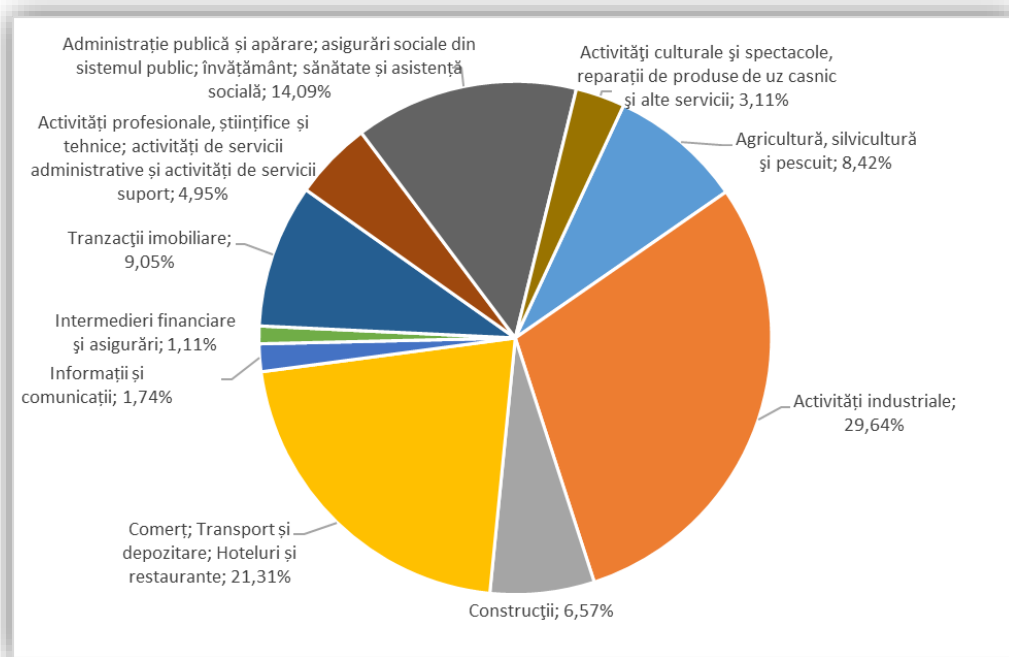
Fig. nr.38 – Evoluția PIB-urilor județene în cadrul Regiunii Sud-Est (mil. lei)
Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (CON103I)

Componentele PIB – regiune/județ

Baza activității economice productive în fiecare țară este reprezentată de valoarea adăugată brută, fiind diferența dintre valoarea bunurilor și serviciilor produse și consumul intermediar.

Analizând valoarea adăugată brută pe domenii de activitate, se poate observa faptul că ponderea principală este reprezentată de „Industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare”, atât în Regiunea Sud-Est (29,64%), cât și la nivelul județului Constanța (35,68%).

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Județul Constanța

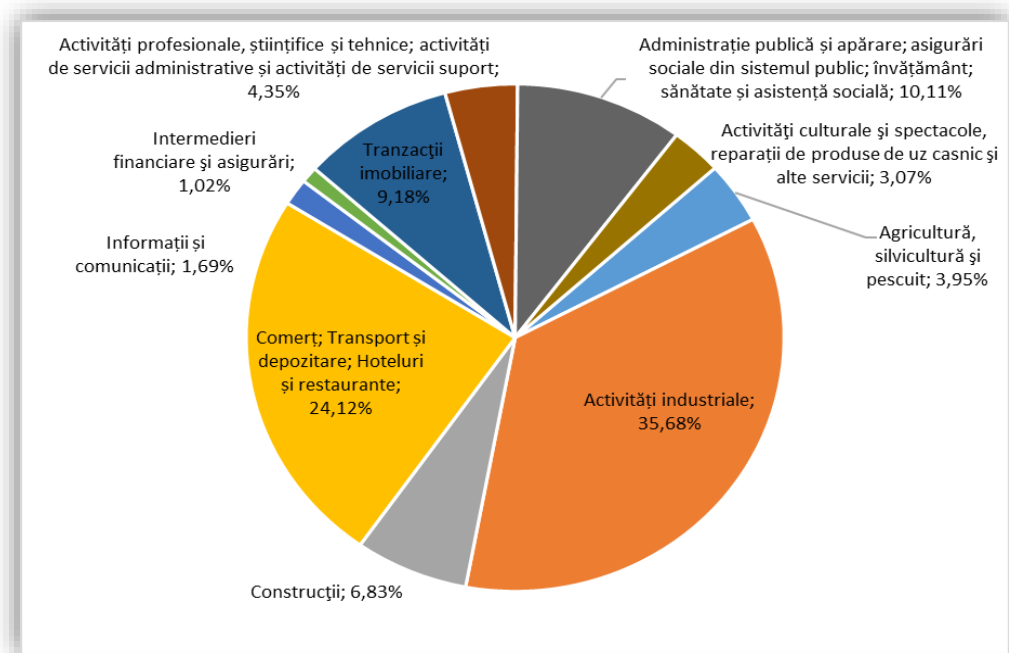

Fig. nr.39 – VAB pe categorii de resurse, în Regiunea Sud-Est și în județul Constanța, 2017
Regiunea Sud - Est

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. - "Conturile Naționale Regionale 2013-2017"

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

PIB-ul județului Constanța pe cap de locuitor a fost în anul 2017 de 53.768,8 lei/loc., depășind semnificativ valorile la nivel regional (36.105,1 lei/loc.) și național (43.788,8 lei/loc.). Aceste valori subliniază poziția favorabilă a economiei județului, județul Constanța situându-se pe poziția 4 după PIB-ul pe cap de locuitor la nivel de țară.

În perioada 2013-2017, se observă o creștere a valorii PIB/locuitor la nivel național și regional, în medie anuală de 8,37% și respectiv 6,19%. La nivelul județului Constanța, valoarea PIB/locuitor a scăzut în anul 2015 cu 3,19% față de anul 2014, însă a urmat apoi o perioadă de redresare, înregistrând o creștere medie anuală de 5,77%. Astfel, diminuarea indicatorului din anul 2015 a fost acoperită în perioada analizată, atingând în anul 2017 valoarea de 53.768,8 lei/locuitor (cu 20,38% mai mult față de anul 2013).

Nivelul PIB/locuitor din județul Constanța este peste nivelul regional de 36.105,1 lei/locuitor, care a înregistrat o creștere în 2017 față de anul 2013 cu 26,92%.

Poziția favorabilă față de celelalte județe se observă și din compararea cu nivelul național, unde raportul PIB/locuitor a crescut cu 37,74% în anul 2017 față de anul 2013, atingând valoarea

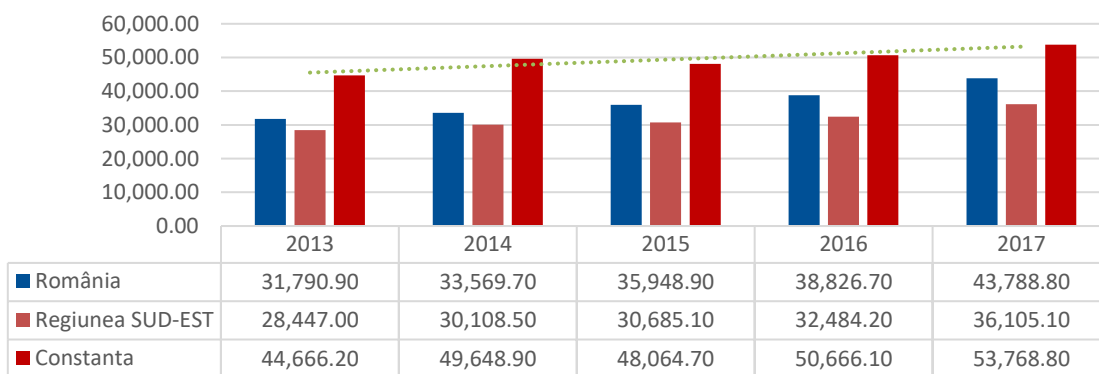

Fig nr.40– Evoluția PIB/locuitor (lei/locuitor) în ultimii 5 ani

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S.

de 43.788,8 lei/locuitor, fiind sub nivelul județului Constanța.

Evoluția sferei antreprenoriale și a numărului de firme

Mediul de afaceri al județului Constanța a înregistrat o creștere de 11,89% din punctul de

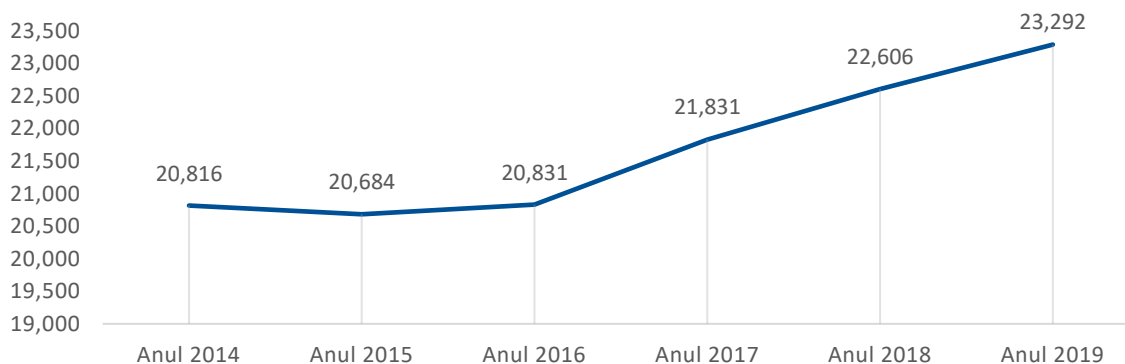

Fig. nr.41– Evoluția numărului de întreprinderi active din județul Constanța în ultimii 6 ani

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (INT1010)

vedere al numărului de întreprinderi active³⁰ în perioada 2014 – 2019. Indicatorul a atins valoarea de 23.292 întreprinderi active la nivelul anului 2019.

Un ritm ușor mai mic de creștere s-a înregistrat la nivel regional (+11,45% în perioada 2014-2019), însă la nivel național creșterea a fost mai accelerată în perioada analizată (+16,52%), ceea ce denotă nu doar tendința de dezvoltare economică a țării, ci și un mediu de afaceri în creștere la nivelul regiunii Sud-Est și în județul Constanța.

În ceea ce privește evoluția în perioada 2014-2019 a numărului întreprinderilor active pe ramuri ale economiei naționale, la nivelul județului Constanța se observă o creștere semnificativă în domeniul „Activități de spectacole, culturale și recreative” (+92,04%), „Sănătate și asistență socială” (+80,37%) și „Învățământ” (+74,19%).

La polul opus, cea mai redusă creștere în perioada 2014-2019 a numărului întreprinderilor active s-a înregistrat în domeniul ”Industria prelucrătoare” de doar 6,66%.

Numărul de întreprinderi active a scăzut în domeniile ”Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor” (-11,12%), „Industria extractivă” (-26%), „Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare” (-34,85%) și „Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat” (-41,67%).

³⁰ Întreprinderea activă este entitatea care, din punct de vedere economic este activă (în perioada de observare), respectiv realizează bunuri sau servicii, înregistrează cheltuieli și întocmește bilanț contabil.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Tabel nr. 19– Evoluția numărului întreprinderilor active pe sectoare ale economiei,
în perioada 2014-2019

CAEN Rev.2 (activități ale economiei naționale- secțiuni)	2014	2015	2016	2017	2018	2019
A Agricultură, silvicultură și pescuit	793	841	890	925	970	936
B Industria extractivă	50	47	46	44	37	37
C Industria prelucrătoare	1.636	1.658	1.635	1.687	1.740	1.745
D Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	60	57	49	44	40	35
E Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	198	166	153	139	136	129
F Construcții	1.596	1.644	1.651	1.751	1.907	2.053
G Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	6.870	6.412	6.175	6.279	6.244	6.106
H Transport și depozitare	2.297	2.299	2.318	2.360	2.478	2.544
I Hoteluri și restaurante	1.746	1.782	1.800	1.899	1.964	2.058
J Informații și comunicații	472	473	498	573	600	623
K Intermedieri financiare și asigurări	287	280	318	296	299	314
L Tranzacții imobiliare	613	610	666	729	799	856
M Activități profesionale, științifice și tehnice	1.935	1.963	2.050	2.194	2.272	2.428
N Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	837	872	876	921	973	1.010
P Învățământ	155	166	182	206	221	270
Q Sănătate și asistență socială	377	417	452	520	589	680
R Activități de spectacole, culturale și recreative	314	385	413	506	540	603
S Alte activități de servicii	580	612	659	758	797	865

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (INT1010)

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Totodată structura întreprinderilor este predominantă de IMM-uri, în special de **microîntreprinderi**, depășind 89% din total, atât la nivel național, cât și la nivel regional și județean.

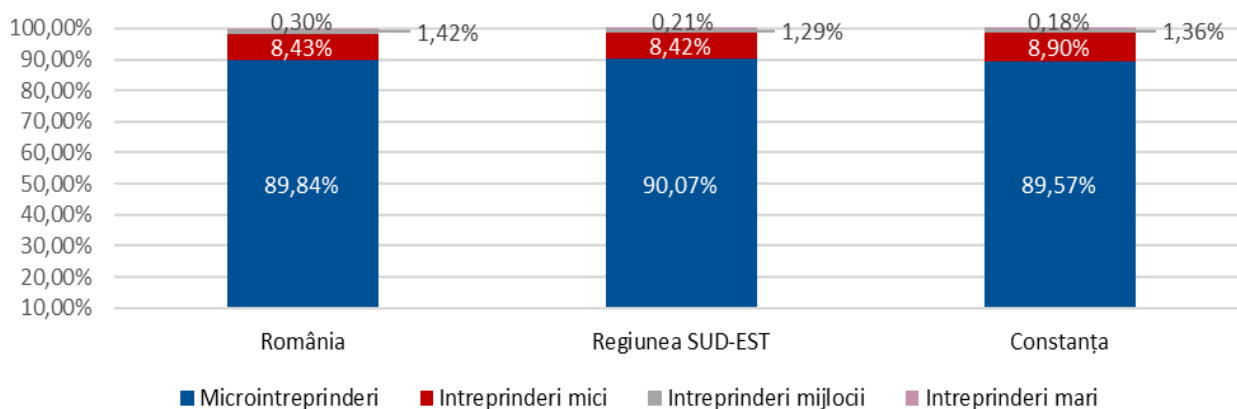

Fig.nr.42– Structura întreprinderilor active după numărul de angajați, la nivel județean, regional și național, 2019

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (INT1010)

În perioada 2014-2019, s-a înregistrat o creștere a întreprinderilor active din categoria „microîntreprinderi” (+13,85%), o scădere a întreprinderilor mici (-2,31%) și mijlocii (-3,95%) și o menținere a numărului de întreprinderi mari.

În ceea ce privește întreprinzătorii privați, în județul Constanța erau în 2019, 356 întreprinderi familiale (19,10% din total pe regiune și 1,74% din total național) și 7.949 persoane fizice autorizate (30,06% din total pe regiune și 3,07% din total național).

Evoluția numărului de întreprinzători privați a fost una descrescătoare în perioada 2014-2019, astfel: numărul întreprinderilor familiale a scăzut cu 25,68%, iar cel al persoanelor fizice autorizate cu 8,62%.

Evoluția cifrei de afaceri și a profitabilității

În 2018, mediul de afaceri din județul Constanța era compus în cea mai mare parte din întreprinderi active în domeniul „Comerțului cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor” (6.244 societăți), reprezentând 27,62% din total, urmat de domeniul „Transport și depozitare” (2.478 societăți) cu 10,96%.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

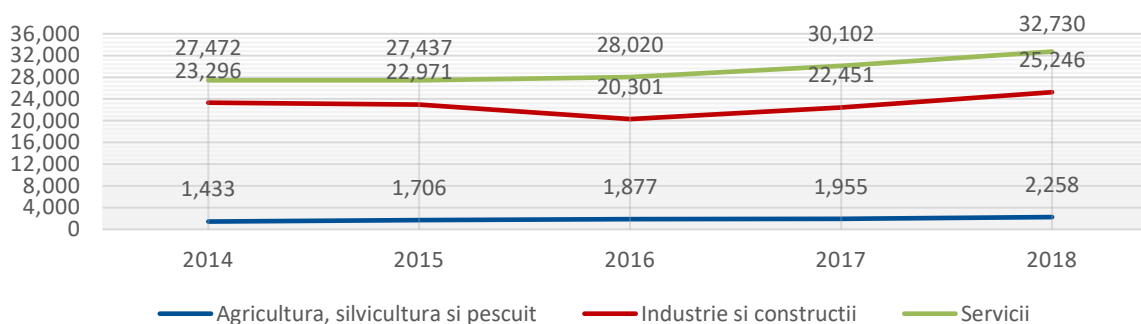

Fig. nr.43– Evoluția cifrei de afaceri generată de principalele sectoare economice din județul Constanța (mil. lei) în perioada 2014-2018

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (INT104D) și www.listafirme.ro

Din punctul de vedere al cifrei de afaceri generate, tot întreprinderile active în domeniul „Comerțului cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor” generează cea mai mare parte a cifrei de afaceri (36,75%), urmate de întreprinderile din „Industria prelucrătoare” (28,62%).

Per ansamblu, „Serviciile” au avut cel mai mare impact asupra cifrei de afaceri în județul Constanța în ultimii 5 ani.

În perioada analizată, cifra de afaceri generată de sectorul „agricol” a crescut cu 57,57%, cea generată de sectorul „Servicii” a crescut cu 19,14%, iar cea a „Industriei și construcțiilor” a crescut cu 8,37%.

Din punctul de vedere al secțiunilor economice s-a înregistrat o creștere a cifrei de afaceri în majoritatea domeniilor de activitate, cele mai semnificative fiind în domeniile „Sănătate și asistență socială” (+96,38%), „Alte activități de servicii colective, sociale și personale” (+86,15%) și „Hoteluri și restaurante” (+77,81%).

Domeniile în care s-a înregistrat o scădere a cifrei de afaceri în perioada 2014 - 2018 sunt „Industria extractivă” (-43,29%) și „Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare” (-31,11%).

Pentru a analiza **profitabilitatea și rentabilitatea** întreprinderilor din județul Constanța, au fost utilizate datele din situațiile financiare ale firmelor înregistrate în județ, fiind calculate două tipuri de indicatori pentru fiecare dintre sectoarele economiei, respectiv: marja profitului net (profit/cifra de afaceri) și profitul ce revine pe salariat.

În 2019, rezultatele arată că există diferențe mari de **profitabilitate** a firmelor din diferitele sectoare de activitate din județul Constanța. Valori scăzute ale marjei profitului sunt înregistrate în domeniile: „industria prelucrătoare” (2%), „comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor” (5%) și „industria extractivă” (6%). Valori relativ mari s-au înregistrat în domeniile „informații și comunicații” (31%), „tranzacțiilor imobiliare” (31%) și „intermedieri financiare și asigurări” (28%).

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

În ceea ce privește rentabilitatea firmelor, respectiv profitul ce revine pe salariat, cele mai scăzute valori se regăsesc în anul 2019 în domeniile „distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare”, „administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public” și „alte activități de servicii”, iar valori ridicate se înregistrează în domeniile „producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat”, „industria extractivă” și „activități ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic; activități ale gospodăriilor private de producere de bunuri și servicii destinate consumului propriu”.

Analizând evoluția profitabilității în perioada 2015-2019, o creștere semnificativă s-a înregistrat în „informații și comunicații” și în domeniul „activități de spectacole culturale și recreative”. În ceea ce privește evoluția negativă în perioada analizată, se remarcă „distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare”, „agricultura, silvicultura și pescuitul” și „transport și depozitare”.

Analiza comparativă a vieții economice din zona urbană și rurală

În ceea ce privește dispunerea mediului de afaceri în profil teritorial, cea mai mare parte a agenților economici erau în 2019 localizați în mediul urban (82,27%), în special în Municipiile Constanța și Mangalia. În mediul rural, zonele cele mai populate din punctul de vedere al mediului de afaceri se înregistrează în comunele Valu lui Traian, Cumpăna și Agigea, comune care găzduiesc peste 350 de societăți comerciale fiecare.

Din punctul de vedere al cifrei de afaceri cumulate în 2019³¹, un procent de 91,18% din total este obținut de agenții economici din mediul urban. Localitățile care se remarcă sunt Municipiul Constanța și orașul Năvodari, care generează împreună 82,64% din cifra de afaceri de la nivel județean. La nivel rural, comuna Agigea concentrează cea mai mare cifră de afaceri, urmată de comunele Crucea și Lumina.

Cartograma de mai jos ilustrează profilul antreprenorial al locuitorilor (densitatea numărului de firme la 1.000 locuitori), care este concentrat în estul județului unde se evidențiază un efect de aglomerare. Cea mai mare concentrare se află în municipii, orașe și în apropierea acestora.

³¹ www.listafirme.ro

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

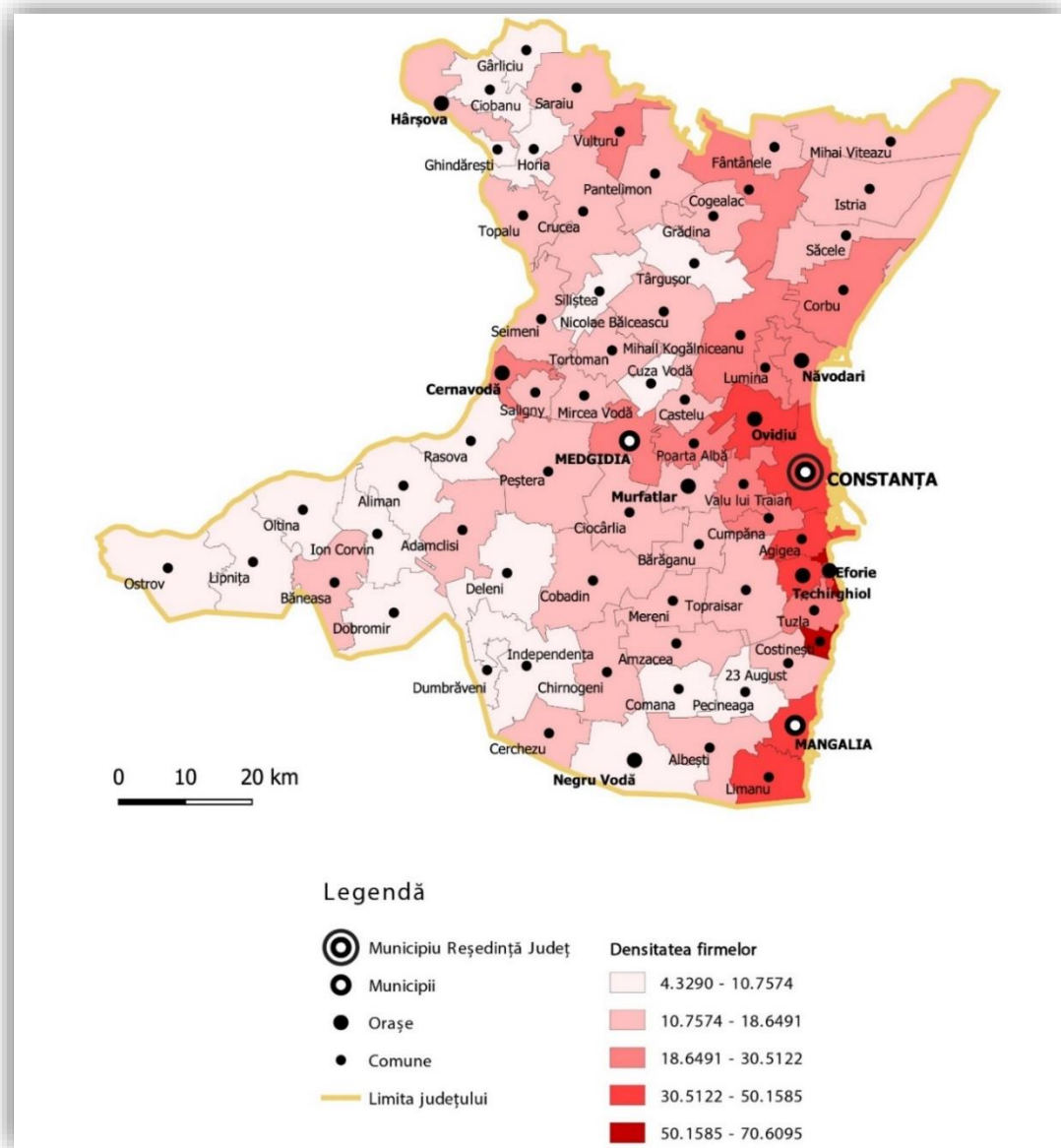

Fig. nr. 44– Densitatea IMM-urilor în județul Constanța (agenți economici/1.000 locuitori), 2019

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (POP108D) și www.listafirme.ro

Din punctul de vedere al cifrei de afaceri generate la nivel de UAT, se remarcă faptul că Zona Metropolitană Constanța generează 90% din cifra de afaceri generată la nivelul județului.

Mediul urban este cel care generează 91,23% din cifra de afaceri de la nivelul județului (municipiile: 57,25% și orașele 33,99%) în timp ce impactul economic al mediului rural este unul scăzut, de 8,77%.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

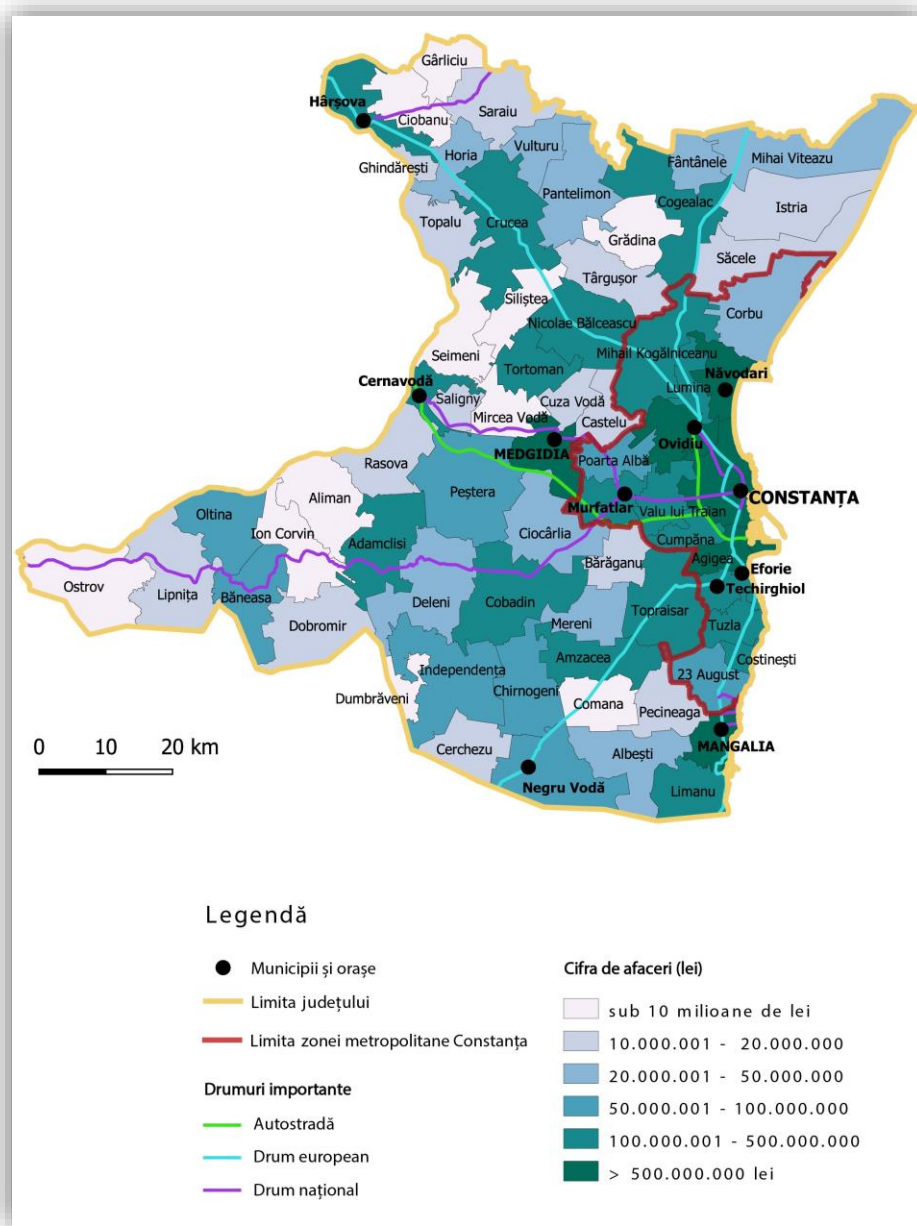

Fig. nr.45– Concentrarea mediului de afaceri la nivel de UAT, 2019

Sursă: Prelucrarea consultantului, date O.R.C.

2.1.4.2. Situația sectoarelor economice din județ

Mediul de afaceri la nivelul județului este dominat de servicii, sector care deține o pondere de 78,63% (8,69% reprezintă întreprinderi active din domeniul „Hoteluri și restaurante” și 69,94% întreprinderi active din domeniul „Alte servicii”), valoare apropiată de cea înregistrată la nivel național unde ponderea este de 76,71% (4,71% reprezintă întreprinderi active din domeniul „Hoteluri și restaurante” și 72% întreprinderi active din domeniul „Alte servicii”). La nivelul județului Constanța, întreprinderile active din domeniul „Hoteluri și restaurante” dețin un procent mai mare din total, față de nivelul național.

În ceea ce privește industria și construcțiile, ponderea este de 17,08% din totalul întreprinderilor la nivel județean și 19,73% la nivel național. Sectorul agricol la nivel județean reprezintă 4,29% din numărul de întreprinderi, față de 3,56% la nivel național. Din totalul de întreprinderi la nivel județean, 89,22% sunt microîntreprinderi, iar procentul cel mai mic este deținut de întreprinderile mari, de doar 0,17%.

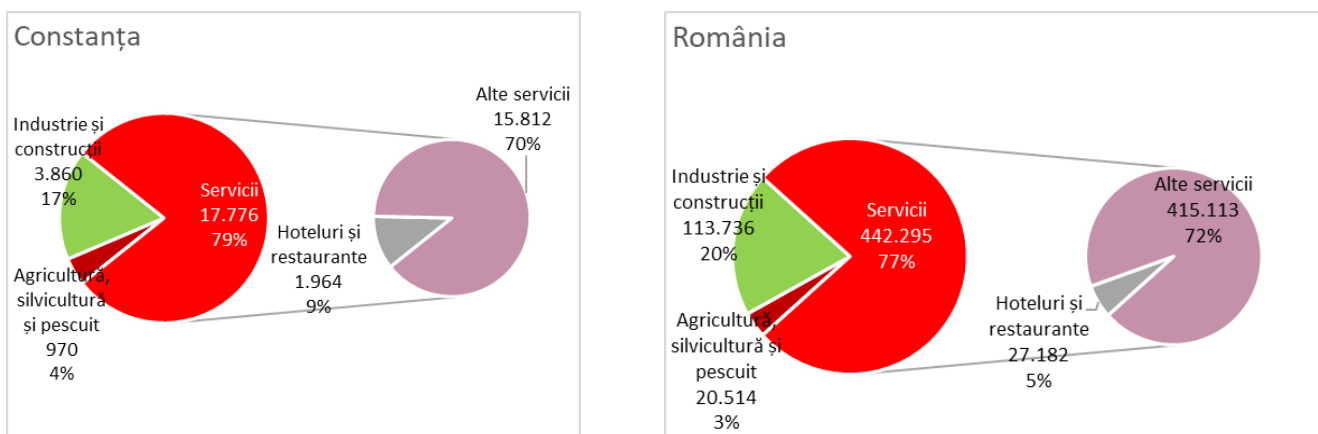

Figura nr. 46– Structura mediului de afaceri după numărul de întreprinderi active, 2018

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (INT1010)

În ceea ce privește **structura cifrei de afaceri**, se remarcă faptul că întreprinderile din servicii au o pondere mai redusă în județul Constanța (54,34%) decât la nivel național (58,67%), însă se remarcă o pondere ușor mai crescută în domeniul „Hoteluri și restaurante” la nivelul județului.

În sectorul industriei și a construcțiilor, se remarcă o pondere mai mare la nivelul județului, de 41,91%, față de nivelul național de 38,47%. Nivelul cifrei de afaceri generate de sectorul agricol din județ (3,75%) este ușor mai crescut decât cel la nivel național (2,86%).

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

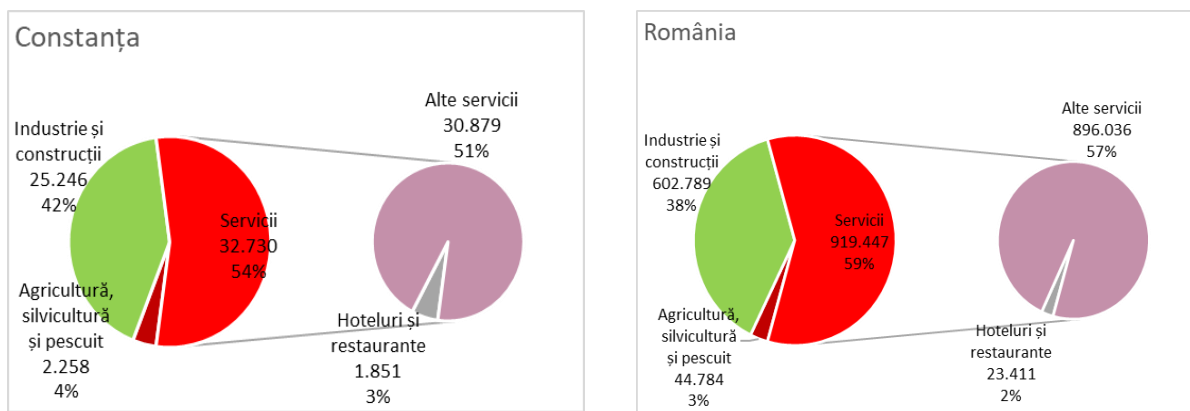

Figura nr. 2 – Structura mediului de afaceri din punctul de vedere al cifrei de afaceri (mil. lei), 2018

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (INT104D) și www.listafirme.ro

Domeniile economice cele mai performante în județul Constanța sunt reprezentate de „comerț cu ridicata și amănuntul”; „repararea autovehiculelor și motocicletelor” (36,75%) și „industria prelucrătoare” (28,62% din total Cifra de afaceri).

Din punctul de vedere al numărului mediu de angajați, se remarcă tot industria prelucrătoare (24.695 persoane) și „comerțul cu ridicata și amănuntul”; „repararea autovehiculelor și motocicletelor” (35.275 persoane).

Cele mai multe **investiții brute** au fost realizate în domeniile „transport și depozitare” (1.081 mil. lei) și „comerț cu ridicata și amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor” (711 mil. lei). La polul opus, s-a aflat sectorul „învățământ” cu 8 milioane lei investiții brute.

Industrie

În perioada 2014-2019, industria județului Constanța a înregistrat o evoluție oscilantă, datorată în principal industriei prelucrătoare care deține o pondere covârșitoare din totalul producției industriale. Cu toate acestea, per ansamblu, industria județului a crescut în perioada analizată, atât per total, cât și la nivelul industriei prelucrătoare.

În perioada 2014-2019, ramurile industriei prelucrătoare care au crescut din punctul de vedere al numărului de unități locale active sunt: fabricarea produselor textile (+100%), fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice (+50%), alte activități industriale n.c.a. (+48,10%), tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor (+47,06%), fabricarea de mobilă (+44,57%), tăbăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțăminte; prepararea și vopsirea blănurilor (+33,33%), fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (+23,86%), industria alimentară (+19,14%), repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor (+12,08%), fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie (+10,53%) și fabricarea băuturilor (+6,67%).

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

În 2019, cele mai multe unități locale din industria prelucrătoare erau active în domeniile ”industria alimentară” (417 unități), „repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor” (269 unități) și „industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații” (174 unități).

De asemenea, în anul 2018 s-a înființat o unitate în domeniul fabricării produselor din tutun, care până atunci nu avea reprezentanți în județul Constanța.

Ramurile cu pondere semnificativă în realizarea cifrei de afaceri a producției industriale prelucrătoare au fost fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului (79,55%), industria alimentară (5,29%), fabricarea altor mijloace de transport (3,79%) și industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații (2,65%).

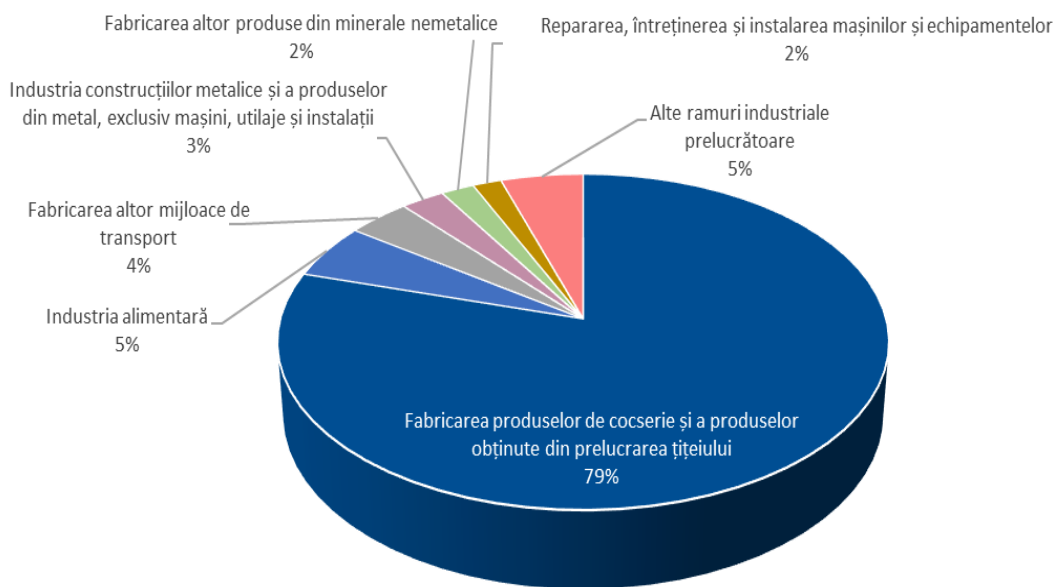

Fig nr.48– Structura cifrei de afaceri din industria prelucrătoare, pe ramuri, 2019

Sursă: *Prelucrarea consultantului, date www.listaфирme.ro*

Industria prelucrătoare cu domeniile reprezentative după cifra de afaceri obținută în anul 2019 în județul Constanța, este concentrată în orașul Năvodari și Municipiul Constanța:

CAEN 1920 - Fabricarea produselor obținute din prelucrarea țițeiului: ROMPETROL RAFINARE SA (Năvodari)

CAEN 3011 - Construcția de nave și structuri plutitoare: ȘANTIERUL NAVAL CONSTANTA SA (Constanța)

CAEN 1041 - Fabricarea uleiurilor și grăsimilor: ARGUS SA (Constanța)

CAEN 1061 - Fabricarea produselor de morărit: DOBROGEA GRUP SA (Constanța)

CAEN 2361 - Fabricarea produselor din beton pentru construcții: CELCO SA (Constanța)

În Mangalia funcționează un parc industrial cu suprafața de 13,1 ha (teren aflat în proprietatea Municipiului Mangalia) cu acces facil la drumul județean DJ 391, Mangalia Negru-Vodă, dar și la drumul european E 85 (DN 39) Constanța-Mangalia. De asemenea, parcul are acces la calea ferată și la portul Mangalia iar apropierea de granița cu Bulgaria creează oportunități de dezvoltare a activităților de import-export și cooperare transfrontalieră.

Administrarea parcului este asigurată de Administrarea Parcului Industrial Mangalia S.R.L., societate comercială, având ca asociați: Municipiul Mangalia, Camera de Comerț și Industrie a României și Romexpo S.A.. Cifra de afaceri înregistrată de societate a fost de 221.468 lei în anul 2019, în scădere cu 17,68% față de anul 2018 și cu 32,55% față de anul 2010.

Agricultură, silvicultură, zootehnie, pescuit

Situația terenurilor agricole

Agricultura județeană se caracterizează printr-o preponderență a sectorului vegetal (79,04%), având o valoare a producției de 2,1 miliarde lei și o suprafață cultivată în anul 2019 de 476.680 ha, din care 99,59% aflându-se în sectorul privat.

Structura culturilor se menține ca dominantă multianuală pe cele trei culturi vegetale (grâu comun de toamnă, floarea soarelui și porumb pentru boabe), dar suprafețele și chiar anumite categorii de culturi se modifică anual în funcție de mai mulți factori. În anul 2019, situația a fost următoarea:

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Tabel nr. 20– Suprafețe cultivate cu principalele culturi, 2019

Tip cultură	Suprafața cultivată (ha)	% utilizare suprafața cultivată
Cereale pentru boabe, din care:	321.547	67,46%
<i>Grâu și seară</i>	181.664	38,11%
<i>Orz și orzoaică</i>	68.823	14,44%
<i>Porumb boabe</i>	63.499	13,32%
Leguminoase pentru boabe, din care:	20.923	4,39%
<i>Mazăre boabe</i>	20.533	4,31%
Plante uleioase, din care:	113.647	23,84%
<i>Floarea soarelui</i>	86.828	18,22%
<i>Rapiță</i>	25.205	5,29%
Legume	2.652	0,56%
Furaje perene	9.156	1,92%
Altele	8.755	1,84%
TOTAL suprafața cultivată	476.680	100,00%

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (AGR108A)

Pentru **anul agricol 2019-2020 principalele culturi** realizate sunt „grâu comun de toamnă” (177.602 ha), „floarea soarelui” (100.915 ha), „orz” (63.875 ha) și „porumb pentru boabe” (52.325 ha).

Situația retrocedărilor terenurilor agricole și forestiere la nivel județean

Retrocedarea și redistribuirea suprafețelor de teren agricol și forestier a început în România în anul 1991, desfășurându-se în mai multe etape. Ca urmare, până în anul 2005, 95,6% din suprafața agricolă a țării și circa 33% din cea împădurită au fost retrocedate foștilor proprietari sau moștenitorilor legali ai acestora. Având în vedere că titlurile de proprietate au fost emise fără o verificare corespunzătoare a terenurilor din punct de vedere cadastral și fără înscriere în cartea funciară, acestea au făcut obiectul multor litigii și dispute.

Până în anul 2010, aproape toată suprafața agricolă și peste o treime din fondul forestier au fost privatizate.

În 2014, terenurile aflate în proprietatea publică a statului în județul Constanța au avut o pondere de 19,87% din suprafața totală a județului și doar 2,96% din suprafața totală arabilă.

Suprafața agricolă privată din județul Constanța era de 96,02% din suprafața totală agricolă, fiind apropiată de media națională de 93,64%.

În județul Constanța, din cei aproximativ 1 milion de m² de teren care fac obiectul retrocedărilor, aproximativ 61.000 m² au fost recuperați până în prezent.

O altă situație nefavorabilă din județ a fost cea legată de Pădurea Comorova, singura pădure de pe litoralul românesc al Mării Negre și cea mai importantă pădure din punct de vedere științific

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

de pe întreg litoralul acestei mări, care a fost scoasă de sub regim silvic printr-o hotărâre a Consiliului Local Mangalia și înstrăinată/defrișată.

Conform Raportului de audit privind „Situția patrimonială a fondului forestier din România, în perioada 1990-2012”, în anul 2012, din Pădurea Comorova mai existau 395,25 ha pădure în proprietatea privată a Municipiului Mangalia, suprafață care nu era însă administrată în regim silvic, ceea ce crește riscul de distrugere a acesteia.

Producții înregistrate la nivelul județului

În ceea ce privește producțiile agricole vegetale obținute în 2019, se observă următoarele:

- Producțiile obținute la cereale pentru boabe, plasează județul Constanța pe locul 5 la nivelul țării;
- Producția de grâu și secară a fost de 862,6 mii tone, mai mică cu 15,27% decât în anul 2018, dar cu 28,68% mai mare decât anul 2015;
- Producția de porumb boabe obținută a fost de 357,4 mii tone, mai mică față de anul 2018 cu 21,82% și mai mare cu 106,36% decât în anul 2015;
- Producția de orz și orzoaică a fost de 302,7 mii tone, mai mică cu 0,75% față de anul 2018 și mai mare cu 39,05% față de anul 2015;
- La floarea soarelui, producția realizată a fost de 231 mii tone, mai mică cu 22,10% decât în anul 2018 și cu 52,02% mai mare decât anul 2015;
- Producția de furaje verzi din teren arabil a fost de 142,9 mii tone, în scădere față de anul 2018 și 2015.

Județul Constanța a dat 17,49% din producția de mazăre boabe a țării în anul 2019, 15,99% din producția de orz și 8,39% din producția de grâu comun.

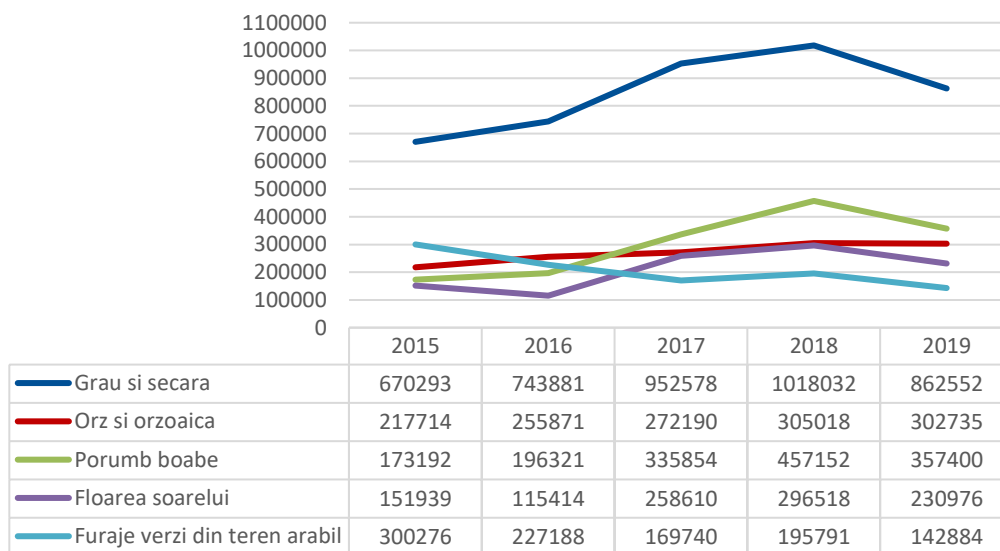

Fig. nr. 49 – Evoluția producției principalelor culturi agricole
Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (AGR109A)

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

În 2020, capacitatea de depozitare la nivelul județului Constanța a fost de 3,81 mil. tone, din care 2,03 mil. tone în silozuri, județul având 303 spații de depozitare autorizate³².

Localitățile din județul Constanța care au cea mai mare pondere a suprafeței arabile din totalul suprafeței fondului funciar sunt comunele Comana (95,09%), Bărăganu (94,78%), Amzacea (91,98%) și Topraisar (91,26%).

La polul opus se află următoarele localități: orașele Eforie (4,71%) și Năvodari (29,37%), Municipiul Constanța (35,21%) și comuna Aliman (35,65%).

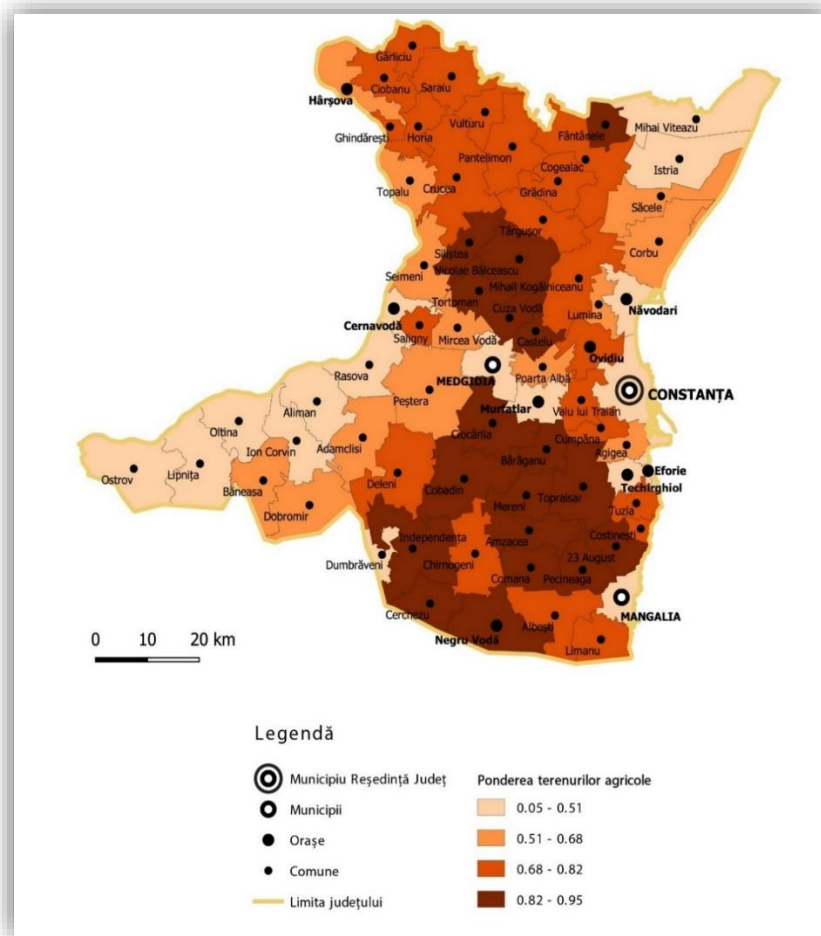

Fig. nr.50– Ponderea terenurilor agricole în total suprafață fond funciar, 2014³³

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (AGR101B)

³² Sursa: www.madr.ro - Situația centralizatoare a operatorilor economici care exploatează spații de depozitare autorizate

³³ Notă: Până la finalizarea activității de cadastrare a țării de către ANCPI, datele privind suprafața agricolă vor rămâne blocate la nivelul anului 2014

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Conform Centralizatorului Grupurilor de Producători, elaborat de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în 2020, în județul Constanța erau recunoscute și active următoarele **grupuri de producători**:

- BIOSUD DOBROGEA COOPERATIVĂ AGRICOLĂ (cereale și plante oleaginoase);
- DOBROGEA SUD COOPERATIVĂ AGRICOLĂ (plante oleaginoase);
- FERMELE AGROBRAVA COOPERATIVĂ AGRICOLĂ (legume);
- COOPERATIVA AGRICOLĂ DE PRODUCȚIE ALUTUS 5 (legume, fructe, miere de albine și produse apicole).

Se remarcă o reticență a micilor fermieri pentru participarea în organizații ale producătorilor care să le asigure forța de negociere necesară într-o piață liberă foarte agresivă, dominată de marii producători și de multinaționalele care impun condițiile de achiziție a produselor agricole.

Conform datelor furnizate de Direcția pentru Agricultură Județeană Constanța, situația operatorilor înregistrați în sistemul de agricultură ecologică la nivelul județului Constanța este următoarea:

Tabel nr.21 Situația operatorilor înregistrați în sistemul de agricultură ecologică

Nr crt.	Tip activitate	Număr operatori
1	Producător	218
2	Acvacultură	1
3	Procesator	20
4	Comerciant	21
5	Exportator	3
6	Importator	2
Total		265

Sursă: Date D.A.J. Constanța

Principalele mașini agricole existente la sfârșitul anului 2019 sunt: 3.134 de tractoare (din care 99,36% în proprietate privată), 3.121 pluguri pentru tractor (din care 99,46% în proprietate privată), 2.465 semănători mecanice (din care 99,43% în proprietate privată) și 1.011 cultivatoare mecanice (din care 99,21% în proprietate privată).

Introducerea tehnologiei moderne de lucru a exploatațiilor agricole nu a fost însoțită de programe educaționale la nivel de gimnaziu pentru pregătirea profesională a noii generații, forța de muncă din domeniul agricol fiind îmbătrânită și insuficient calificată. Această situație este rezultatul și lipsei de atractivitate pentru locurile de muncă din domeniu.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Producția totală de struguri în județul Constanța a fost de 46,3 mii tone în anul 2019 dintr-o suprafață totală de 6.629 ha, din care 92,72% au fost struguri de vin. Producția a înregistrat o scădere de 13,09% față de anul 2018, însă a crescut cu 19,38% față de anul 2015. Producția de struguri din județul Constanța a reprezentat 4,74% din producția la nivel național.

Producția de fructe în județul Constanța a fost de 16.410 tone în anul 2019, dintr-un total de 1,34 mil. pomi fructiferi. Producția a înregistrat o scădere de 26,55% față de 2018, însă a fost în creștere cu 35,32% față de anul 2015. Fructele predominante au fost „prune” (45,64%), „piersici” (15,26%) și „caise și zarzăre” (13,52%).

Din totalul suprafeței arabile din județ, 83,82% este amenajată cu lucrări de irigații, însă doar 1,59% din total este **suprafață agricolă irigată efectiv cu cel puțin o udare (7.697 ha)**.

Efectivele de animale

În anul 2019, **efectivele de animale** erau de 35,1 mii capete bovine, 98,8 mii capete porcine, 328,5 mii capete ovine, 140,6 mii capete caprine, 6,7 mii capete cabaline, 1,2 mil. capete păsări, 52,6 mii familii albine și 3,3 mii iepuri.

Comparativ cu situația din 2015, efectivele de animale au înregistrat creșteri la speciile: albine (+77,21%), iepuri (+38,54%), caprine (+31,16%) și ovine (+5,32%) și scăderi la speciile: bovine (-0,55%), porcine (-18,02%), păsări (-22,05%) și cabaline (-22,98%).

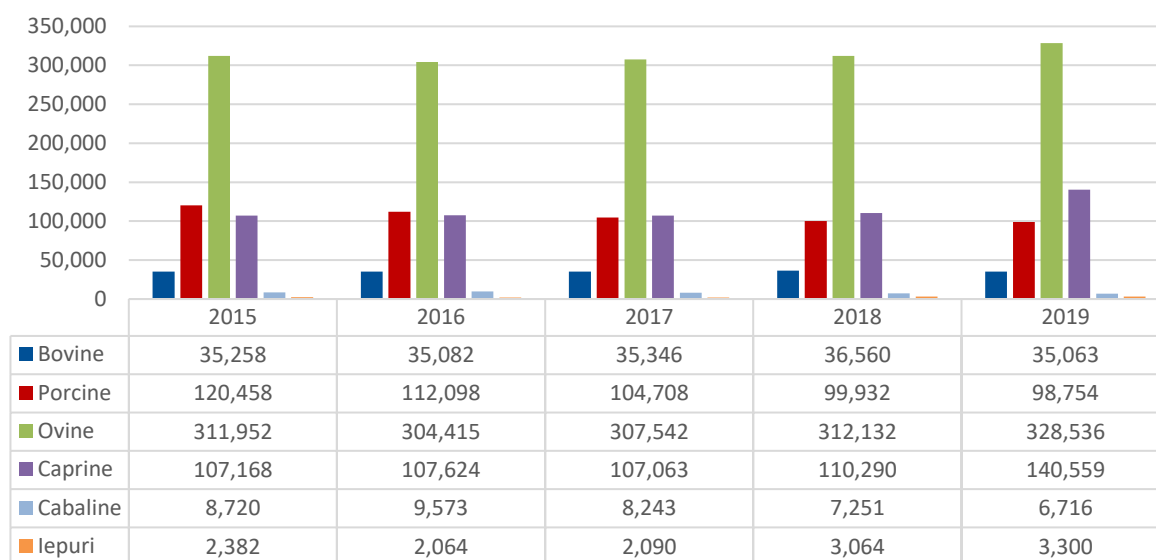

Fig. nr. 51– Evoluția efectivelor de animale în anii 2015-2019

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (AGR201A)

În anul 2019, comparativ cu anul precedent, producția agricolă animală a înregistrat creșteri la producția de miere extrasă (+6,58%) și scăderi la greutatea în viu a animalelor destinate sacrificării pentru consum (-7,75%), producția de lapte (-3,89%), producția de lână (-3,09%) și producția de ouă (-2%).

Neutralizarea deșeurilor de natură animalieră

Unitățile de creștere, producție, depozitare, procesare ori comercializare a cărnii sau a altor produse de origine animală se confruntă cu problema eliminării corespunzătoare a deșeurilor de natură animalieră, context în care trebuie să încheie un contract valabil cu o unitate de ecarisare, în cazul în care nu dețin instalații proprii de neutralizare a subproduselor de origine animală, autorizate în condițiile legii³⁴. Modul în care sunt gestionate deșeurile de origine animală trebuie să țină cont de eliminarea riscurilor pentru sănătatea publică.

Neutralizarea subproduselor de origine animală reprezintă activitatea de ecarisare a subproduselor de origine animală, urmată de procesarea sau de incinerarea/ coincinerarea acestora prin transformarea lor în produse stabile biologic, nepericuloase pentru mediul înconjurător, animale sau om, respectiv activitatea de îngropare a acestora în condițiile stabilite. Subprodusele de origine animală sunt corpuri întregi sau părți de corpuri de animale, produse de origine animală sau alte produse obținute de la animale, care nu sunt destinate consumului uman, incluzând ovule, embrioni și material seminal.

Deșeurile de origine animală sau SNCU (subproduse de origine animală nedestinate consumului uman) sunt împărțite în trei categorii, în funcție de nivelul de risc pentru sănătatea publică și animală³⁵:

- **Materialul de categoria 1** (ex: cadavre întregi și toate părțile corpului, inclusiv piei, aparținând animalelor cu boli grave, animalele de companie, din grădinile zoologice, de la circ sau folosite pentru experimente; subproduse de origine animală care conțin reziduuri de alte substanțe și substanțe vătămătoare pentru mediu; deșeurile de catering provenite din mijloace de transport folosite la nivel internațional etc.);
- **Materialul de categoria 2** (ex: gunoi de grajd, gunoi nemineralizat și conținut al tubului digestiv; produse de origine animală care au fost declarate improprii alimentației umane din cauza prezenței corpurilor străine în aceste produse; animale sau părți de animale care au decedat altfel decât prin sacrificare sau ucidere în vederea consumului uman, inclusiv animale ucise din motive de combatere a bolii etc.);

³⁴ Activitatea de neutralizare a deșeurilor de natură animalieră este reglementată de Ordonanța 24/2016 privind organizarea și desfășurarea activității de neutralizare a subproduselor de origine animală care nu sunt destinate consumului uman

³⁵ Sursa: Regulamentul 1069/21-oct-2009 de stabilire a unor norme sanitare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1774/2002 (Regulament privind subprodusele de origine animală)

- **Materialul de categoria 3** (ex: carcase și părți de animale sacrificate sau, în cazul vânatului, cadavre sau părți de animale ucise și care sunt adecvate alimentației umane în conformitate cu legislația comunitară, dar nu sunt destinate alimentației umane din motive comerciale; carcase sau cadavre și părți de animale care sunt respinse ca fiind neadecvate pentru consumul uman în conformitate cu legislația comunitară, dar care nu au prezentat niciun semn al unei boli transmisibile oamenilor sau animalelor; sânge, placentă, lână, pene, păr, coarne, tăieturi de copite și lapte crud provenite de la animale vii care nu au prezentat semne ale niciunei boli transmisibile oamenilor sau animalelor prin intermediul produsului în cauză; etc.).

Neutralizarea subproduselor de origine animală se realizează în unități autorizate sanitar-veterinare și de către autorități competente privind protecția mediului și este supusă inspecției și controlului sanitar-veterinar, în scopul prevenirii răspândirii de boli la animale și oameni.

Conform Listei unităților de neutralizare subproduse de origine animală (SNCU) publicate de Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, în județul Constanța sunt 59 unități sau operatorii aprobați/înregistrați în conformitate cu prevederile Regulamentului (CE) nr. 1069/2009, a căror situație este prezentată în tabelul următor:

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Tabel nr. 22– Lista unităților de neutralizare a subproduselor de origine animală

Secțiune	Categorie SNCU	Activitate	Număr unități / operatori	Amplasare
I Unități care efectuează activități intermediare și unități care depozitează subproduse de origine animală	3	Colectare	7	Lumina, Mangalia, Medgidia, Mihail Kogălniceanu, Ovidiu, Târgușor
III Unități de incinerare/ Co-incinerare/ Combustie	1,2,3	Incinerare	5	Agigea, Lumina, Ovidiu,
	2	Incinerare	6	Dorobanțu, Fântânele, Independența, Mihail Kogălniceanu
VI Unități pentru producerea biogazului	2	Biogaz	1	Pecineaga
IX Unități sau instalații care manipulează subproduse de origine animală sau produse derivate în scopuri care sunt în afara lanțului furajer	3	Producție de săpun	1	Mihail Kogălniceanu
XIII Alți operatori înregistrați (doar unități de procesare lapte autorizate conform Anexei II, Capitolul 2, Secțiunea 4, Partea II din Reg.UE nr.142/2011, pentru expedierea laptelui/ produselor din lapte în hrana animalelor de fermă)	3	Alte activități	18	Constanța
XIII Alți operatori înregistrați (doar transportatori)	1,2,3	Transport de SNCU și produse derivate	7	Agigea, Lumina, Ovidiu
	2	Transport de SNCU și produse derivate	1	Medgidia
	3	Transport de SNCU și produse derivate	9	Constanța, Mangalia, Ovidiu
	2,3	Transport de SNCU și produse derivate	4	Constanța
Total			59	

Sursă: date Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor

Silvicultura

Suprafața fondului forestier în județul Constanța s-a mărit în anul 2019 la 39,5 mii ha față de 39,1 mii ha în anul 2015. Din totalul suprafeței fondului forestier, 34,8 mii ha reprezintă suprafața pădurilor, în compoziția cărora predomină foioasele (33,3 mii ha).

În anul 2019 au fost executate regenerări artificiale pe 123 ha, dublu față de anul anterior, însă în scădere cu 40,58% față de anul 2015.

Volumul de lemn recoltat în județul Constanța este de 60,5 mii m³, din care 59,5% diverse specii moi, 37,85% diverse specii tari și 2,64% stejar.

Perdele forestiere

Perdelele forestiere de protecție reprezintă formațiunile cu vegetație forestieră, amplasate la o anumită distanță unele față de altele sau față de un obiectiv, cu scopul de a-l proteja împotriva efectelor unor factori dăunători și/sau pentru ameliorarea climatică, economică și estetică-sanitară a terenurilor.³⁶

Suprafața fondului forestier a crescut în 2019 față de anul 2018 prin reamenajarea O.S. Hârșova și prin includerea în fondul forestier a suprafeței de 47 ha destinată înființării de perdele forestiere.

Din mai 2002 este în vigoare Legea 289/2002 privind perdelele forestiere de protecție cu Anexa PROGRAMUL NAȚIONAL de realizare a perdelelor forestiere pentru protecția autostrăzilor și drumurilor naționale. Potrivit legii, „autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură asigură realizarea sistemului național al perdelelor forestiere de protecție”, iar „exproprierea pentru cauză de utilitate publică și realizarea obiectivelor de investiții privind înființarea perdelelor forestiere de protecție se face de către Regia Națională a Pădurilor - Romsilva, în calitate de autoritate contractantă, pe baza documentațiilor tehnico-economice transmise în condițiile legii de structurile teritoriale ale autorității publice centrale care răspunde de silvicultură”.

³⁶ Codul Silvic din 2008 (Legea nr. 46/2008)

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Perdelele forestiere de protecție sunt de următoarele tipuri:³⁷

- pentru protecția terenurilor agricole contra factorilor climatici dăunători și pentru ameliorarea condițiilor climaterice din perimetrul apărat;
- antierozionale, de protejare a solului supus fenomenelor de eroziune;
- pentru protecția căilor de comunicație și de transport, în special împotriva înzăpezirilor;
- pentru protecția digurilor și a malurilor contra curenților, viiturilor, gheții și altele;
- pentru protecția localităților și a diverselor obiective economice și sociale.

Pescuitul și acvacultura

Accesibilitatea județului la Marea Neagră și disponibilitatea apelor interioare oferă oportunități pentru dezvoltarea activităților de pescuit și acvacultură atât în zonele marine, cât și în cele de apă dulce.

Activitățile de pescuit de-a lungul coastei Mării Negre sunt limitate în comparație cu cele din apele interioare, însă în ultimii ani, pescuitul din Marea Neagră a devenit semnificativ datorită capturilor de Rapane (*Rapana venosa*).

În anul 2017, flota românească de pescuit era relativ modestă, cu doar 155 de vase, din care 47% de dimensiuni mici (lungime de până la 11m). Principalele porturi folosite de pescari pentru debarcarea capturilor sunt Mangalia, Olimp, Costinești, Mamaia și Capul Midia. Cu toate acestea, România nu are porturi specializate de pescuit.

Speciile pescuite sunt cele de dimensiuni mici (scrumbia și șprotul), precum și calcan, unii rechini și melci de mari dimensiuni (Rapana).

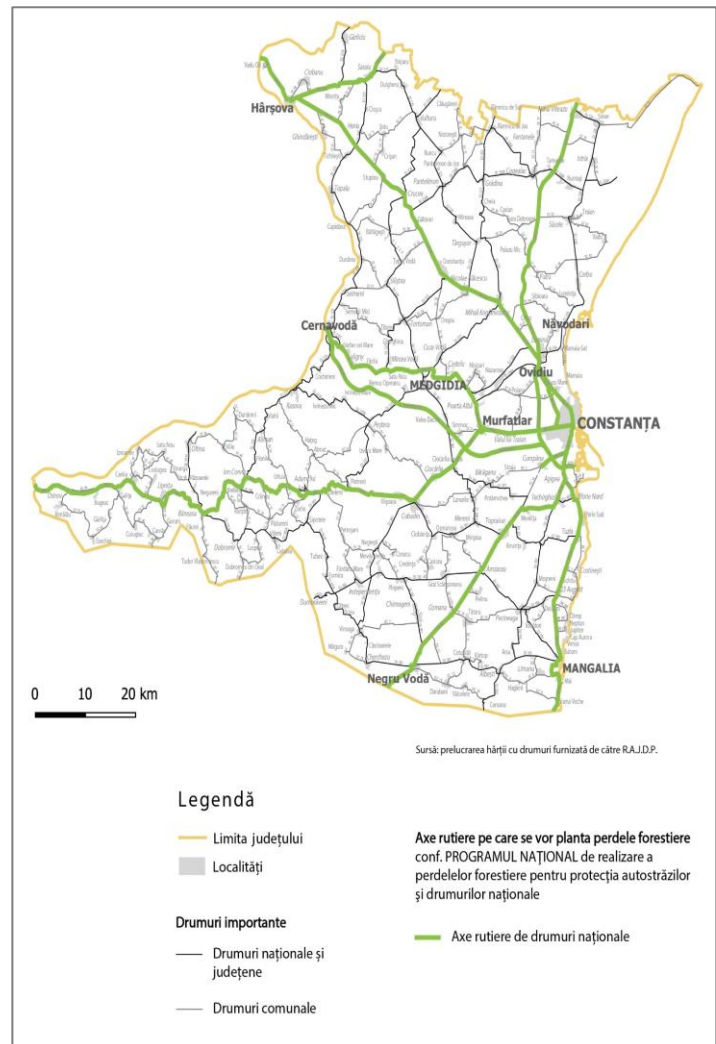

Fig.nr.52 – Perdele forestiere propuse în județul Constanța

Sursă: Prelucrarea consultantului, date Anexa Programul național de realizare a perdelelor forestiere pentru protecția

³⁷ Legea 289/2002 privind perdelele forestiere de protecție

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

În anul 2019, în județul Constanța erau active 62 de societăți în domeniul pescuitului, obținând o cifră de afaceri de 26,46 mil. lei, în creștere cu 13,57% față de anul 2018.

În România, resursele și disponibilitatea apelor interioare oferă condiții adecvate pentru dezvoltarea acvaculturii. La nivel național, principala producție este dată de creșterea peștilor de apă dulce, dar există și o mică producție marină de midii și calcan. Creșterea crapului reprezintă cea mai mare parte din producția totală de acvacultură.

Din punct de vedere al exploatațiilor piscicole la nivelul Județului Constanța, se regăsesc în prezent 15 exploatații autorizate³⁸ la nivelul următoarelor UAT-uri: Seimeni, Mircea Vodă, Ciobanu, Tuzla, Peștera, Aliman, Limanu, Ostrov, 23 August, Hagieni, Cobadin și Municipiul Medgidia. Societățile care activează în acest domeniu au obținut în 2019 o cifră de afaceri de 4,44 mil. lei, în creștere cu 10,88% față de anul 2018.

Structura cifrei de afaceri

În domeniul agriculturii, silviculturii și pescuitului, în anul 2019 erau active 936 întreprinderi, din care 88,89% erau microîntreprinderi. Numărul întreprinderilor active din domeniu a scăzut în 2019 cu 3,51% față de anul 2018, însă a crescut cu 18,03% față de anul 2014.

Ramurile cu pondere semnificativă în realizarea cifrei de afaceri în domeniul de activitate „Agricultură, silvicultură și pescuit” au fost „Cultivarea plantelor nepermanente” (68,29%) și „Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)” (13,41%).

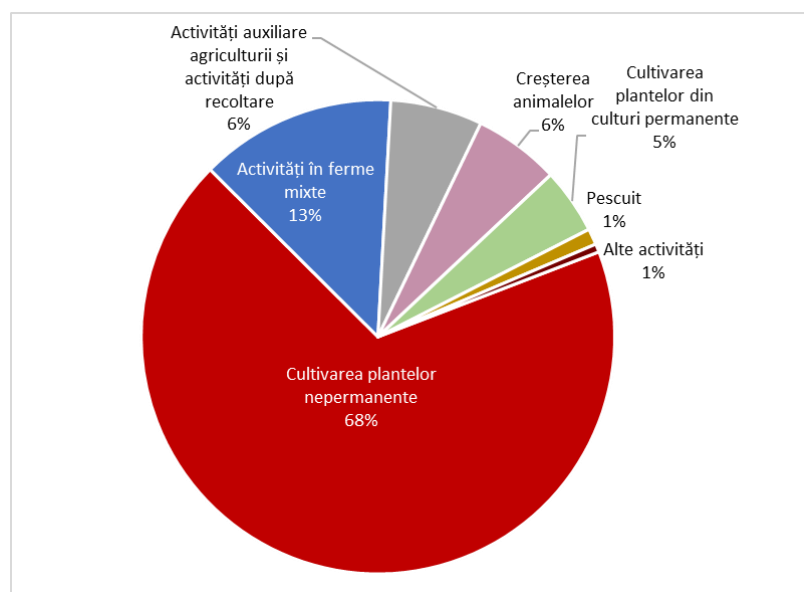

Fig. nr. 53– Structura cifrei de afaceri din domeniul de activitate „Agricultură, silvicultură și pescuit”, pe ramuri, 2019 -Sursă: Prelucrarea consultantului, www.listafirme.ro

³⁸ Sursa: www.constanta.dsvsa.ro

Servicii

Cifra de afaceri totală din domeniul serviciilor din județul Constanța a fost de 32,73 miliarde lei în anul 2018, în creștere față de anul precedent cu 8,73% și cu 19,14% față de anul 2014.

O creștere a domeniului este evidențiată și prin sporirea investițiilor realizate în domeniu în perioada 2014-2018, de la 1,81 miliarde lei la 2,59 miliarde lei.

Comerțul este principalul generator de cifră de afaceri din domeniul serviciilor, având un raport de 67,64% din totalul cifrei de afaceri. În anul 2018, erau 6.244 întreprinderi active în județul Constanța din domeniul comerțului, în scădere cu 0,56% față de anul 2017.

În ceea ce privește comerțul internațional, volumul valoric al exporturilor a fost de 1,93 miliarde euro în anul 2019, cu 1,46% mai mic comparativ cu anul 2018, iar cel al importurilor de 3,33 miliarde euro, în creștere cu 3,42% față de anul 2018.

În anul 2019 s-a înregistrat un deficit comercial, volumul valoric al importurilor depășind volumul exporturilor.

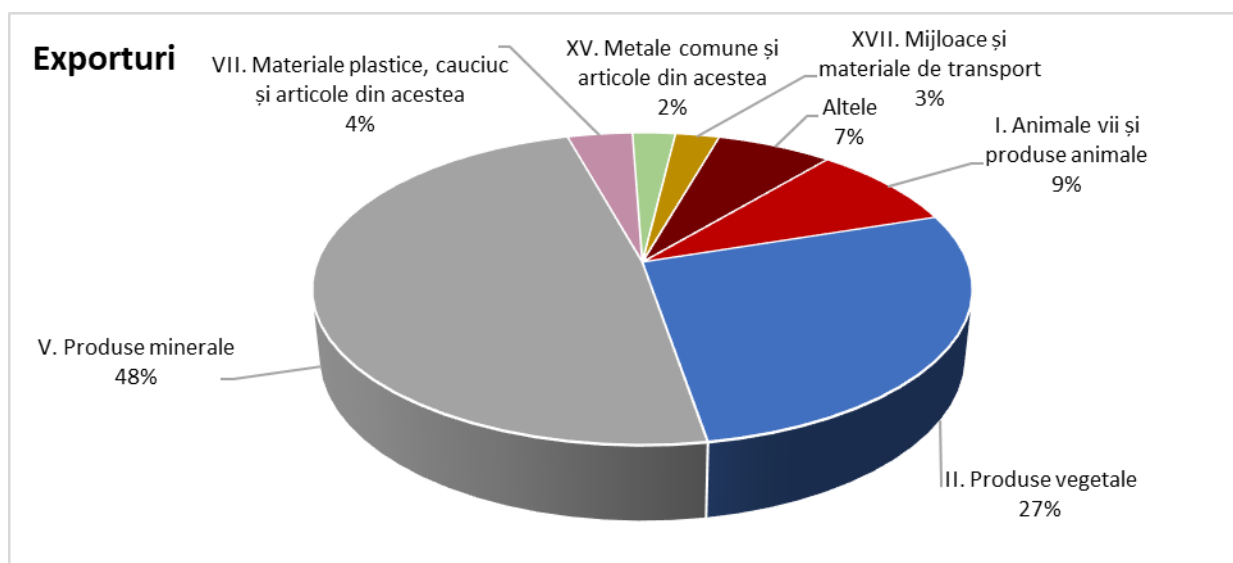
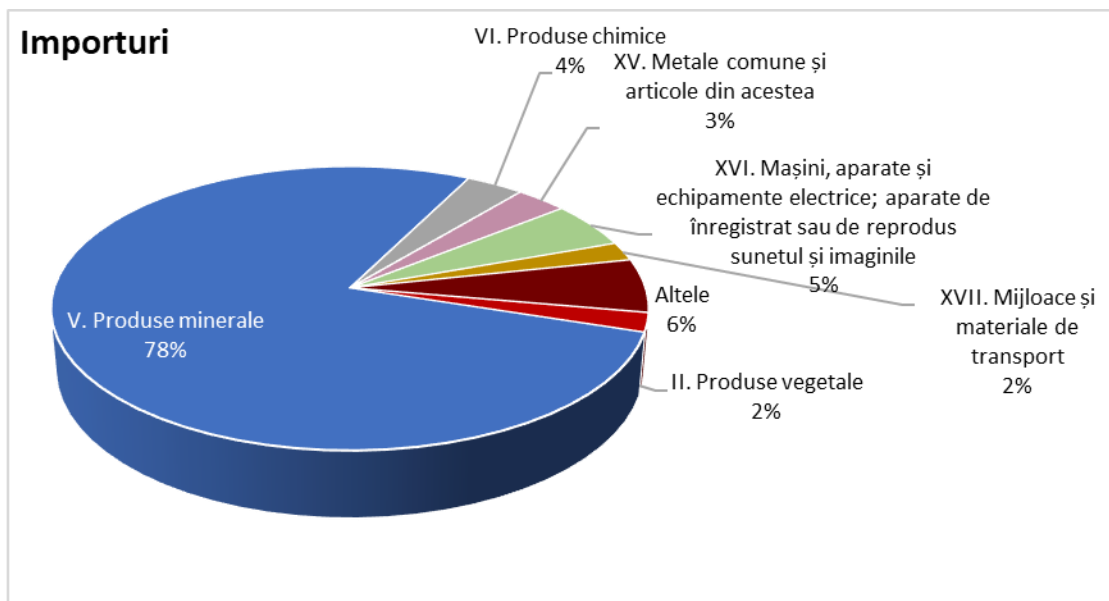

Fig. nr.54 – Structura comerțului internațional de bunuri pe grupe de produse, 2019

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (EXP101J, EXP102J)

Categoriile de produse care au cea mai mare pondere în total export în anul 2019 sunt produsele minerale (48,36%) și produsele vegetale (27,38%). În ceea ce privește importul de produse, grupele produse minerale (77,53%) și mașini, aparate și echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile (5,26%) dețin cele mai mari ponderi.

În perioada 2018-2019, se remarcă majorări în export la următoarele grupe de produse: „mașini, aparate și echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile” (+73,64%), „hârtie și articole din acestea” (+50%), „animale vii și produse animale” (+25,53%), „instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, medico-chirurgicale; ceasuri; instrumente muzicale” (+21,71%), „produse alimentare, băuturi și tutun” (+14,41%), „grăsimi și uleiuri animale sau vegetale” (+9,98%), „bunuri necuprinse în alte secțiuni din Nomenclatorul Combinat” (+4,97%), „produse chimice” (+4,20%) și „metale comune și articole din acestea” (+2,74%) și scăderi în export la următoarele categorii: „încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare” (-92,89%), „piei crude, piei tăbăcite, blănuri și produse din acestea” (-40,76%), „textile și articole din textile” (-38,19%), „materiale plastice, cauciuc și articole din acestea” (-23,92%), „produse din lemn, exclusiv mobilier” (-20,73%), „mărfuri și produse diverse” (-9,53%), „mijloace și materiale de transport” (-7,42%), „articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din alte materiale similare” (-7%), „produse minerale” (-4,52%) și „produse vegetale” (-0,03%).

În ceea ce privește importul de produse, se remarcă o scădere în perioada 2018-2019 la următoarele categorii: „produse chimice” (-10,84%), „animale vii și produse animale” (-6,04%) și „materiale plastice, cauciuc și articole din acestea” (-5,51%) și creștere la toate celelalte categorii.

Primele 4 companii care au generat cele mai mari exporturi la nivel național din punct de vedere valoric în anul 2019 au rămas aceleași, respectiv: Automobile Dacia, Ford Romania S.A., Star Assembly S.R.L. (parte a grupului auto Daimler) și Rompetrol Rafinare (din județul

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Constanța) Pe poziția a cincea au urcat însă americanii de la Honeywell, luând locul companiei Continental Automotive Systems (componente auto).³⁹

În ceea ce privește comerțul internațional cu servicii, conform datelor publicate de Banca Națională a României, în anul 2020 au fost realizate exporturi la nivelul României în valoare de 23.436 milioane euro, în scădere cu 13,38% față de anul 2019, și importuri de 13.802 milioane euro, în scădere cu 25,01% față de anul 2019.

Ponderea cea mai mare în exportul de servicii la nivel național au avut-o „serviciile de transport” (28,99%), urmate de „serviciile de telecomunicații, informatice și informaționale” (25,34%) și de „alte servicii pentru afaceri” (23,25%). În cazul importului de servicii, ponderea cea mai mare a fost deținută în anul 2020 la nivelul țării de „alte servicii pentru afaceri” (30,04%).

În domeniul serviciilor, în județul Constanța, în anul 2019 erau active 18.357 întreprinderi, din care 91,52% erau microîntreprinderi. Numărul întreprinderilor active din domeniu a crescut în 2019 cu 3,27% față de anul 2018 și cu 11,37% față de anul 2014.

Ramurile cu pondere semnificativă în realizarea cifrei de afaceri în domeniul serviciilor au fost „Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor” (56,94%) și „Transport și depozitare” (22,65%).

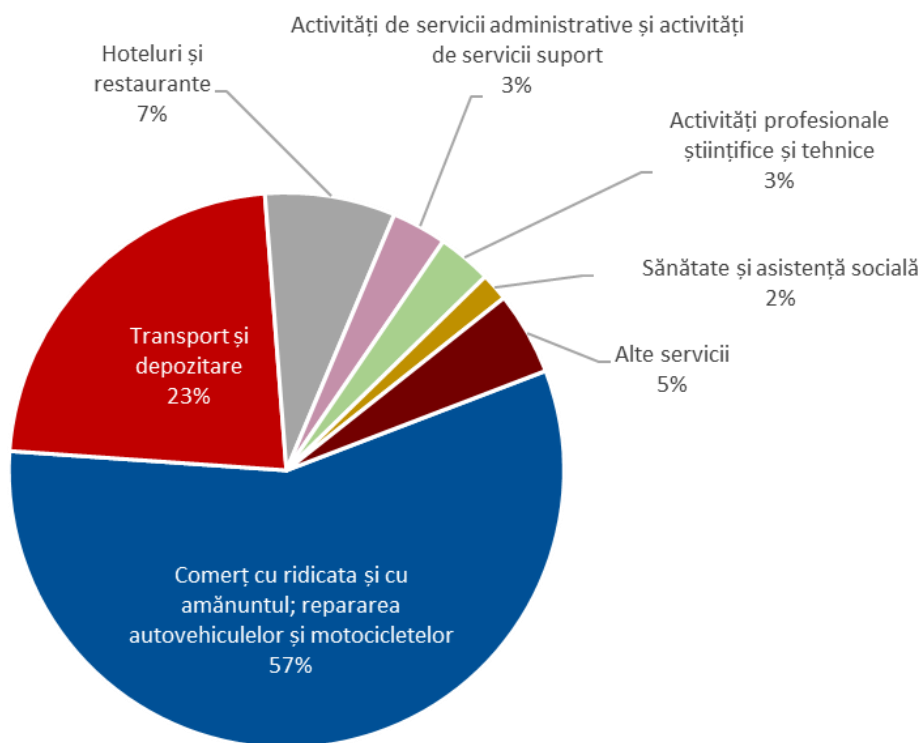

Fig. nr. 55– Structura cifrei de afaceri din domeniul serviciilor, pe ramuri, 2019

Sursă: Prelucrarea consultantului, www.listafirme.ro

³⁹ https://www.economica.net/top-exportatori-2019_175670.html

Turism

În domeniul ”**Hoteluri și restaurante**”, în anul 2018 erau active 1.964 întreprinderi în județul Constanța, din care 83,40% erau microîntreprinderi. Numărul întreprinderilor active din domeniu a crescut în 2018 cu 3,42% față de anul 2017 și cu 12,49% față de anul 2014.

În ceea ce privește unitățile locale din domeniul „Hoteluri și restaurante”, erau active 1.994 unități în 2018, în creștere cu 3,37% față de anul 2017 și cu 11,83% față de anul 2014. Din totalul unităților locale active din domeniu, 64,29% făceau parte din activitatea „Restaurante și alte activități de servicii de alimentație” și 35,71% din „Hoteluri și alte facilități de cazare”.

Conform INS, „unitatea locală” este „o întreprindere sau o parte a acesteia (atelier, fabrică, depozit, birou, mină sau stație etc) situată la o adresa identificabilă”.

Cifra de afaceri totală din unitățile locale active în domeniul „Hoteluri și restaurante” din județul Constanța a fost de 1,85 miliarde lei în anul 2018, în creștere față de anul precedent cu 17,90% și cu 77,81% față de anul 2014.

O creștere a domeniului este evidențiată și prin sporirea investițiilor brute în bunuri corporale realizate în domeniu în perioada 2014-2018, de la 249 milioane lei la 333 milioane lei.

În județul Constanța există Organizația Patronală Mamaia Constanța (O.P.M.C.T.A.) constituită cu scopul de a participa activ la procesul de:

- Reprezentare, promovare, susținere și protejarea intereselor profesionale și specificul activităților membrilor săi (operatori economici din industria ospitalității din stațiunea Mamaia și municipiul Constanța), în relațiile cu autoritățile publice, cu sindicatele și cu alte persoane juridice și fizice, în raport cu obiectul și scopul lor de activitate, în plan național și internațional;
- Implementarea politicii de marketing și gestionare coordonată a componentelor destinației turistice Mamaia - Constanța în vederea dezvoltării și valorificării potențialului turistic al acesteia, avându-se în vedere: crearea brand-ului destinației turistice și identificarea factorilor diferențiatori în plan competitiv și prioritizarea acestora.

În anul 2018, O.P.M.C.T.A. a deschis un stand în cadrul Târgului de Turism al României, în vederea promovării turismului pe litoralul românesc.

De asemenea, în vara anului 2020 au fost demarate procedurile de înființare ale Organizației de Management al Destinației Mamaia – Constanța, cu scopul de a sprijini dezvoltarea și promovarea destinației turistice prin gestionarea resurselor naturale și antropice din destinația turistică Mamaia – Constanța, cu implicații directe în conservarea resurselor turistice, în creșterea circulației turistice și a volumului de încasări din turism la nivel local și național.

Resurse de turism

Marea varietate de atracții turistice naturale de care dispune județul Constanța oferă posibilitatea practicării unei palete largi de forme de turism, multe dintre ele nedezvoltate la potențialul real: cură heliomarină, tratament balnear și de recuperare medicală, practicarea unor sporturi nautice, drumeții, plimbări cu bicicleta, birdwatching, scufundări, speoturism, turism viticol, croaziere pe Dunăre sau pe mare, pescuit sportiv, turism științific, turism de spectacole și, bineînțeles, turism de recreere.

Infrastructura de primire turistică

Dezvoltarea turismului este favorizată de existența posibilităților de cazare a turiștilor. Tocmai de aceea, capacitatea de cazare condiționează în cea mai mare măsură volumul fluxurilor turistice într-o anumită zonă sau stațiune turistică. Litoralul românesc s-a bucurat de-a lungul timpului de o atenție deosebită având în vedere calitățile sale fizico-geografice, beneficiind în perioada 1965-1980 de cele mai mari investiții în structuri de primire turistică. Astfel, Constanța a devenit județul cu cel mai mare număr de structuri și cu cel mai mare număr de locuri de cazare din țară.

Conform datelor furnizate de Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de afaceri, în județul Constanța există 2.378 structuri de primire turistică cu funcțiune de cazare, clasificate, cu 137.711 locuri de cazare. Din numărul total de locuri de cazare, 54,12% se regăsesc în 390 hoteluri și 21,08% în 1.056 de camere de închiriat.

După localitatea în care se află unitatea de cazare, în județul Constanța există următoarea distribuție:

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

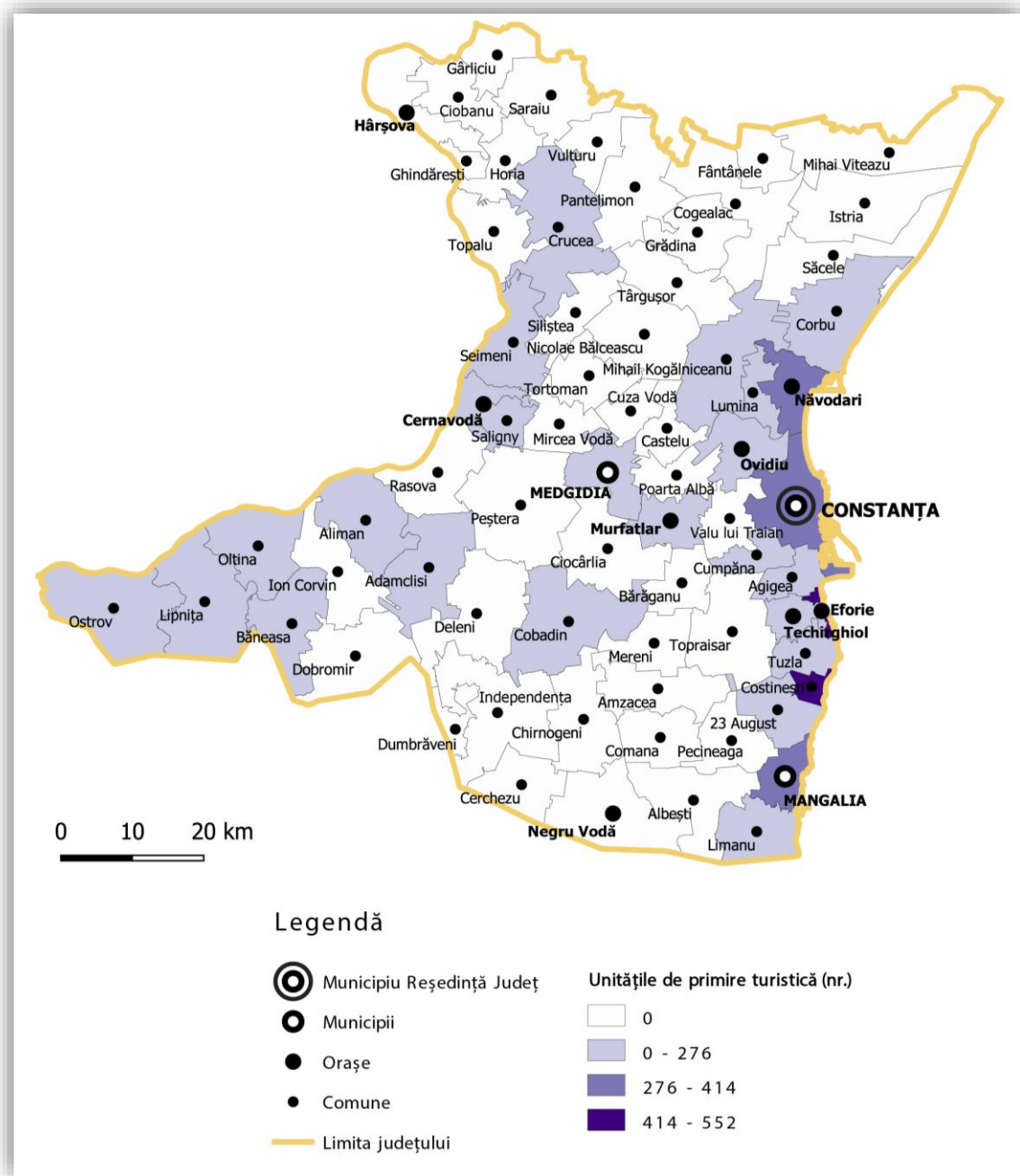

Fig.nr.56– Acoperirea geografică a structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare clasificate la nivelul județului Constanța, 2020

Sursă: Prelucrarea consultantului, "Structurile de primire turistice cu funcțiuni de cazare clasificate" - Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de afaceri

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Conform datelor INS, capacitatea de cazare în funcțiune în anul 2019 a fost de 10.540.620 locuri - zile, în creștere cu 1,58% față de cea din anul anterior și în scădere cu 4,69% față de cea din anul 2015. Din capacitatea totală de cazare în funcțiune de la nivelul județului, 82,32% este în hoteluri.

În ultimii 5 ani a crescut cererea pentru „pensiuni agroturistice” (+229,28%), „căsuțe turistice” (+30,33%), „moteluri” (+28%), „hoteluri apartament” (+17,85%), „pensiuni turistice” (+14,45%), „vile turistice” (+12,82) și „hosteluri” (+1,55%) și a scăzut cea pentru cazarea în „campinguri” (-38,75%), „popasuri turistice” (-36,31%), „hoteluri” (-3,64%), „bungalouri” (-2,21%) și „tabere de elevi și preșcolari” (-1,51%).

Numărul de sosiri ale turiștilor în structurile de primire turistică cu funcțiune de cazare a fost în anul 2019 de 1.380.607, din care doar 4,75% sosiri ale turiștilor străini. Comparativ cu anul 2015, numărul total de sosiri a crescut cu 35,16% iar sosirile turiștilor străini au avut o creștere de 11,69%.

Din totalul de sosiri ale turiștilor cele mai multe au fost înregistrate în cadrul hotelurilor din județ (84,62%), urmate de hosteluri (2,91%) și hoteluri apartament (1,64%).

Numărul de înnoptări în structurile de primire turistică a fost în anul 2019 de 5.196.530, cu 3,71% mai mare față de anul anterior, înregistrând o creștere cu 24,28%, mai mult față de anul 2015.

Durata medie de ședere a fost în anul 2019 de 3,76 nopți, fiind mai scăzută în rândul străinilor (3,19) față de cel al românilor (3,79).

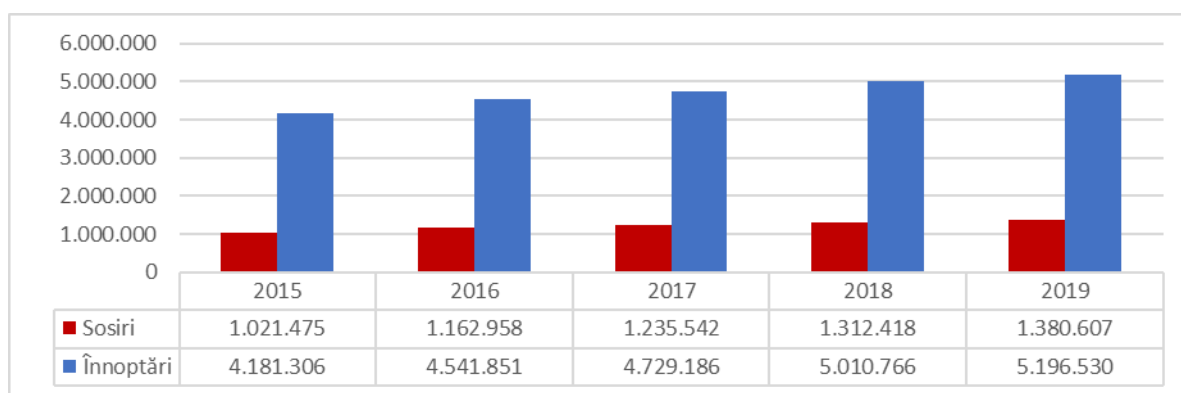

Fig.nr. 57– Evoluția sosirilor și înnoptărilor în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică în județul Constanța în perioada 2015-2019

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (TUR104B, TUR105D)

Activitatea de cercetare-dezvoltare și inovare

Cheltuielile cu activitatea de cercetare-dezvoltare

Creșterea economică se bazează pe trei componente principale: acumularea de capital (incluzând investițiile în imobile, echipamente și resurse umane), creșterea numărului populației și, implicit, a forței de muncă și pe progresul tehnologic.

Potrivit Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, cheltuielile angajate în activitățile de cercetare-dezvoltare reprezintă un indicator al eforturilor în direcția impulsivării inovării. Cea mai importantă premisă a dezvoltării sectorului de cercetare-dezvoltare o constituie investițiile destinate diferitelor activități relevante.

Cheltuielile totale din activitatea de cercetare-dezvoltare (C&D) au fost de 5.065,33 milioane lei în anul 2019 la nivel național, în creștere cu 45,68% față de anul 2015. Din totalul cheltuielilor, 57,8% provin din sectorul mediului de afaceri (2.927,69 mil. lei), urmat de sectorul guvernamental cu 31,79% din total.

Din totalul cheltuielilor din activitatea de cercetare-dezvoltare din sectorul întreprinderilor la nivel național (2.927,69 mil. lei), cele mai multe au fost din activitatea de servicii (64,79%), urmată de industria prelucrătoare (33,54%). Celelalte sectoare de activitate au înregistrat cheltuieli de cercetare-dezvoltare într-o pondere mai scăzută; astfel: agricultura, silvicultura și pescuitul (0,54%), industria extractivă (0,92%), producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (0,04%), construcții (0,15%) și distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activitățile de decontaminare (0,03%).

În industria prelucrătoare, ponderea cea mare în totalul cheltuielilor din activitatea de cercetare-dezvoltare, la nivel național, a fost reprezentată de activitatea de fabricare a autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor (77,64%).

În România, în cadrul cheltuielilor totale din activitatea de cercetare-dezvoltare pe tipuri de programe de cercetare-dezvoltare, conform NABS 2007, predomină activitățile de promovare generală a cunoașterii, dar și sănătatea, agricultura și producția și tehnologia industrială.

În anul 2019, la nivel național, Regiunea Sud-Est ocupa ultimul loc în ceea ce privește cheltuielile totale din activitatea de cercetare-dezvoltare cu 88,22 mil. lei (1,74% din total), în creștere cu 38,12% față de anul 2015. La polul opus se află Regiunea București-Ilfov cu 61,96% din total (3.138,32 mil. lei).

Printre principalele explicații ale acestei situații se numără: numărul redus al instituțiilor al căror obiect principal este activitatea de cercetare – dezvoltare, numărul mic de cercetători și personal implicat în activități de cercetare, numărul redus al competițiilor pentru obținerea finanțării activităților de cercetare, interesul scăzut al firmelor din mediul de afaceri din regiune pentru activități de cercetare – dezvoltare.

Din analiza volumului cheltuielilor totale din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe județele Regiunii Sud-Est, se poate observa că județele cu un volum mai mare al cheltuielilor sunt

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Constanța (32,34% din totalul cheltuielilor la nivel de regiune), Tulcea (29,52% din total cheltuieli) și Galați (24,73% din total cheltuieli). La polul opus se află județul Vrancea, înregistrând cele mai mici cheltuieli cu activitatea de cercetare-dezvoltare (0,65% din totalul cheltuielilor la nivel de regiune).

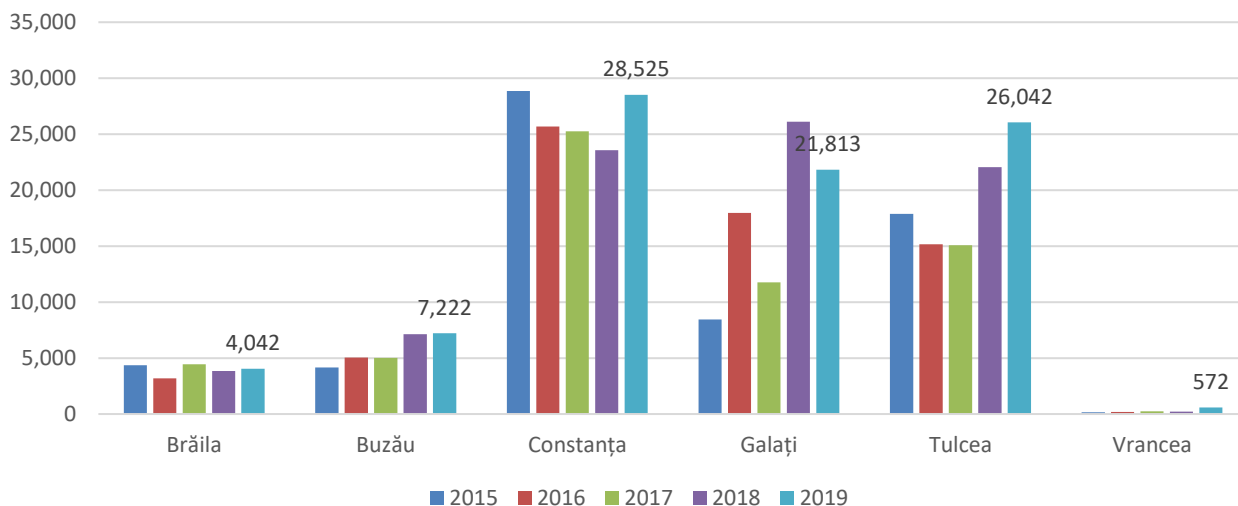

Figura nr. 58 – Cheltuieli totale din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe județe din Regiunea Sud-Est, 2015 – 2019 (mii lei)

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (CDP104B)

Județul Constanța ocupă locul 12 la nivel național și locul 1 la nivel regional din punctul de vedere al cheltuielilor totale din activitatea de cercetare-dezvoltare. În județ, comparativ cu anul 2015, cheltuielile cu această activitate au scăzut ușor, de la 28,86 mil. lei în anul 2015 la 28,53 mil. lei în anul 2019, însă comparativ cu anul 2018, acestea au crescut cu 21,09%.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

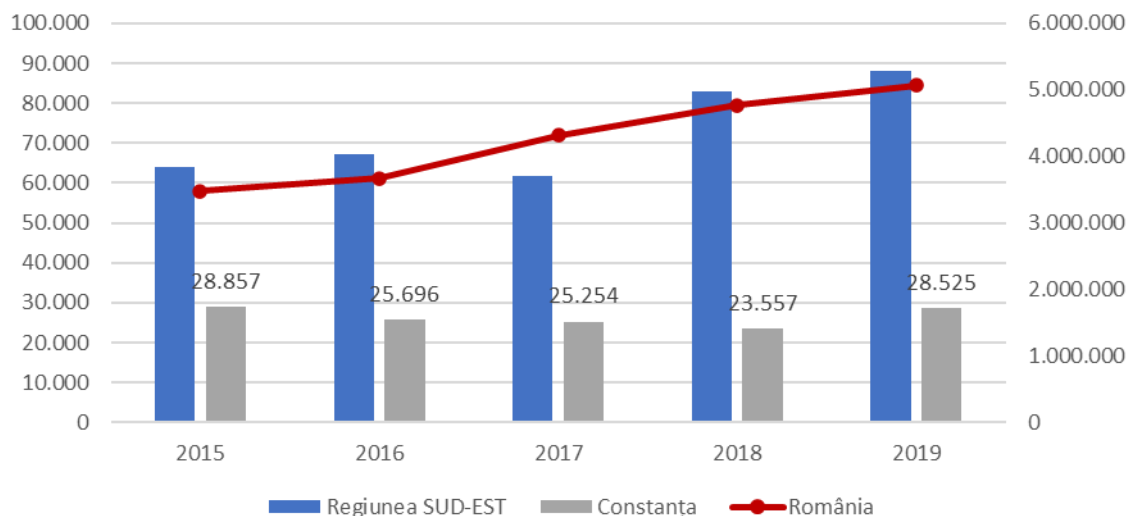

Fig. nr. 59 Evoluția cheltuielilor totale din activitatea de cercetare-dezvoltare la nivel județean, regional și național (mii lei), în perioada 2015-2019

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (CDP104B)

După destinație, cheltuielile sunt:

- curente - plățile efectuate în cursul unei perioade în cadrul unităților: costul forței de muncă, costul materialelor, precum și alte cheltuieli curente;
- de capital (investiții) - plățile efectuate în cursul unei perioade pentru realizarea de lucrări de construcții, achiziționarea de aparate, instrumente, mașini și echipamente sau alte cheltuieli de această natură, menite să contribuie la creșterea volumului de mijloace fixe.

În ceea ce privește **divizarea cheltuielilor** din activitatea de cercetare-dezvoltare la nivelul județului Constanța, se observă în 2019 față de 2015 o creștere ușoară a cheltuielilor curente (+8,18%) și o scădere semnificativă a celor de capital (-75,87%).

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

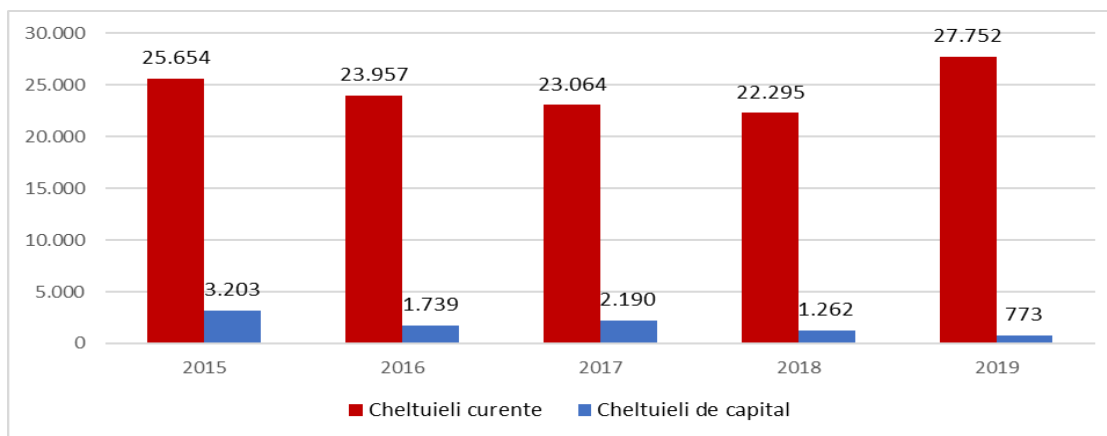

Fig. nr. 60– Cheltuieli curente și cheltuieli de capital din activitatea de cercetare-dezvoltare în județul Constanța, 2015 - 2019

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (CDP104B)

Situația personalului din activitatea de cercetare–dezvoltare

Dezvoltarea economică a României și implicit a județului Constanța nu poate fi realizată fără activitatea de cercetare–dezvoltare și implicit forța de muncă specializată în derularea unor astfel de activități științifice. Pe lângă nevoia acută de creștere a finanțării activității, România trebuie să identifice modalitățile de a reține și atrage cercetătorii de talie mondială.

În județul Constanța, numărul total de persoane angajate în activități de cercetare-dezvoltare era, în 2019, de 1.252 persoane, din care 983 cercetători, 118 tehnicieni și asimilați și 151 din alte categorii.

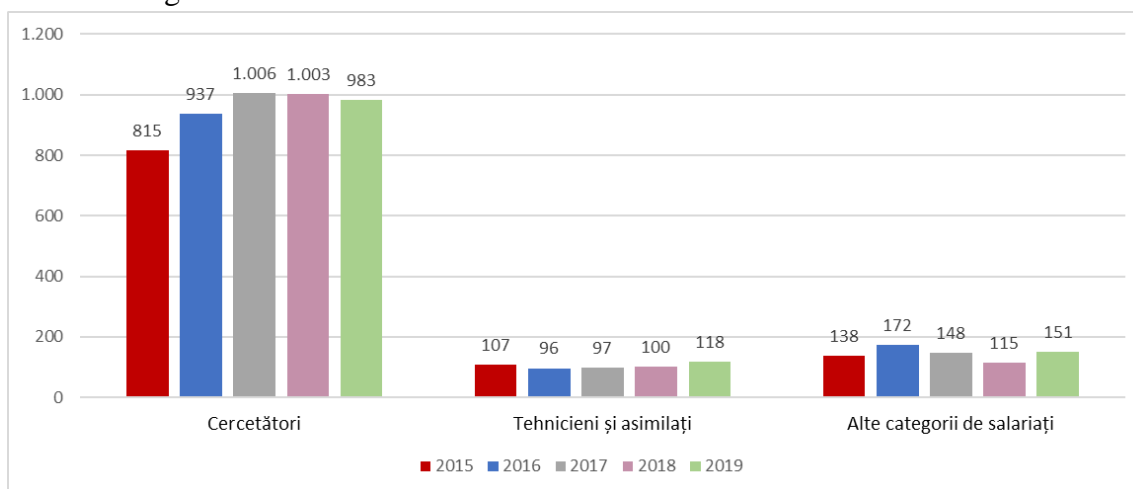

Fig. nr. 61– Numărul salariaților din activitatea de cercetare – dezvoltare după ocupație la nivelul județului Constanța, 2015-2019

Sursă: Date I.N.S. (CDP102E)

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

La nivelul județului, numărul cercetătorilor în perioada 2015-2019 a crescut de la 815 persoane în 2015 la 983 cercetători în anul 2019.

După numărul de salariați din activitatea de cercetare-dezvoltare, județul Constanța ocupă locul 9 la nivel național și locul 1 la nivel regional.

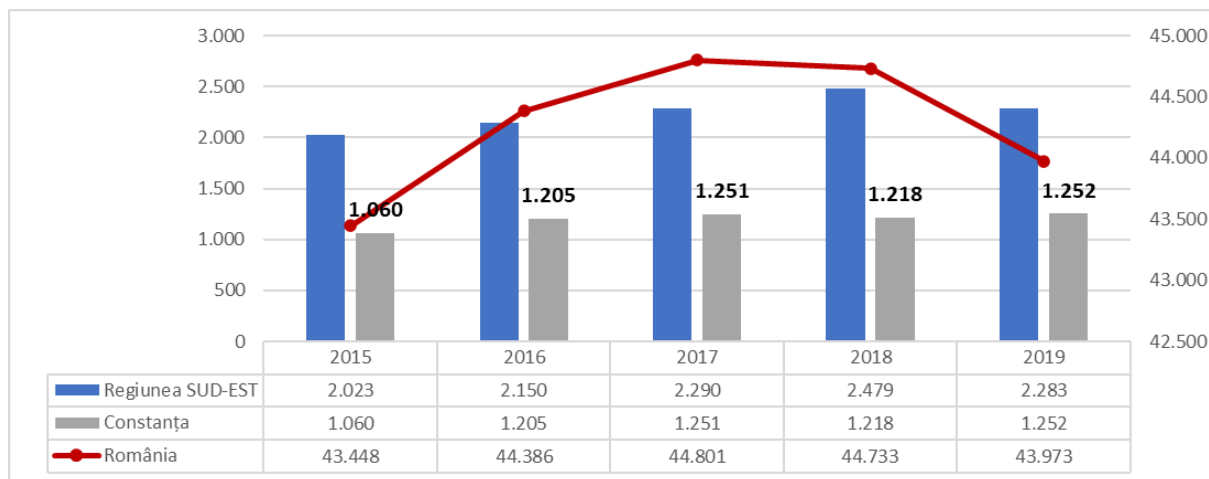

Figura nr. 62– Evoluția numărului de salariați din activitatea de C&D la nivel județean, regional și național în perioada 2015-2019

Sursă: Date I.N.S. (DP102E)

În perioada 2015-2019, numărul salariaților din activitatea de cercetare – dezvoltare a crescut, atât la nivel național (+1,21%), cât și la nivelul Regiunii Sud-Est (+12,85%) și al județului Constanța (+18,11%). Cu toate acestea, în anul 2019 față de anul 2018, numărul angajaților a scăzut la nivel național (-1,7%) și regional (-7,91%), însă a crescut la nivel județean (+2,79%).

Unități care se ocupă cu activitatea de cercetare–dezvoltare

La nivel național, în anul 2019 erau 480 unități cu activitate de cercetare-dezvoltare, în scădere cu 38,54% față de anul 2015, din care 259 din sectorul public și 221 din sectorul privat.

În județul Constanța se află un institut național de cercetare-dezvoltare aflat în coordonarea Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, respectiv Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Cercetări Marine "Grigore Antipa" - INCDM Constanța.

Obiectul principal de activitate al acestui institut cuprinde cercetare – dezvoltare în domeniile: ecologie și protecția mediului marin, oceanografie, inginerie marină, gestionarea resurselor; cercetări privind structura, funcționarea, evoluția, modificarea, modelarea ecosistemelor marine; productivitate ecologică; tehnologii și soluții de prevenire a eroziunii litorale; reabilitarea și redresarea ecologică; investigarea mediului marin; acvacultură și industrializarea resurselor; pescuit.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

De asemenea, în județ se află și sediul Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Geologie și Geoecologie Marină care coordonează activitatea Centrului Național de Monitorizare-Alarmare la Hazarde Naturale Marine și alte activități științifice din următoarele domenii: resursele naturale, minerale, energetice (convenționale și neconvenționale) și biologice; geochimie, oceanografie și ecologie marină.

Județul Constanța beneficiază de prezența a 5 instituții de învățământ superior, conform Ministerului Educației și Cercetării. Acestea sunt clasificate conform tabelului următor:

Tabel nr.23– Instituții de învățământ superior la nivelul județului Constanța

Categorie instituție	Denumire instituție de învățământ superior
Instituții de învățământ superior de stat civile	Universitatea „Ovidius” din Constanța Universitatea Maritimă din Constanța
Instituții de învățământ superior de stat militare	Academia Navală „Mircea cel Bătrân” din Constanța
Instituții de învățământ superior particulare acreditate	Universitatea „Andrei Șaguna” din Constanța
Instituții de învățământ superior particulare autorizate să funcționeze provizoriu	Fundația Gaudeamus - Universitatea Tomis din Constanța

Sursă: Prelucrarea consultantului, date Ministerul Educației și Cercetării

Universitatea ”Ovidius” din Constanța cuprinde o infrastructură de inovare și transfer tehnologic, respectiv un centru de inovare și transfer tehnologic, entitate autorizată provizoriu, însă neacreditată.

De asemenea, la nivelul județului mai există următoarele institute de cercetare–dezvoltare și stațiuni de cercetare aflate în subordinea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești”:

Tabel nr. 24– Instituții de învățământ superior la nivelul județului Constanța

Secție științifică	Denumire unitate de cercetare-dezvoltare
Secția Cultura Plantelor de Câmp	Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare Agricolă (SCDA) - Valu lui Traian
Secția de horticultură	Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură (SCDP) – Constanța Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Viticultură și Vinificație (SCDVV) – Murfatlar
Secția de Zootehnie	ICDCOC Palas Constanța - Institutul de Cercetare – Dezvoltare pentru Creșterea Ovinelor și Caprinelor – Constanța

Sursă: Prelucrarea consultantului, date Academia de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești”

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Potrivit platformei EERIS – Angajarea în sistemul european de infrastructuri de cercetare, în sistemul de cercetare-dezvoltare al județului Constanța sunt cuprinse și următoarele unități și instituții: Agroterra SRL, Sanatoriul Balnear și de Recuperare Techirghiol, România-Euroest SA, Avicola Lumina SA, Asociația Națională a Crescătorilor de Capre din România "CAPRIROM", Unitatea Militară 02133, Direcția Hidrografică Maritimă, Drugon International SRL.

În județul Constanța funcționează și alte societăți comerciale care realizează activități de cercetare – dezvoltare și anume 20 de societăți care au codul CAEN principal din clasa 72 „Cercetare-dezvoltare”. Acestea au înregistrat în 2019 o cifră totală de afaceri de 18,12 mil. lei, cu 51,87% mai mare față de anul 2015, cu un număr total de 118 angajați.

Activitatea de inovare și transfer tehnologic

Unul dintre obiectivele naționale de creștere a performanței organizațiilor publice și private este legat de creșterea capacității de inovare.

În România erau 4.198 de întreprinderi inovatoare în anul 2018, număr care a scăzut dramatic față de nivelul din 2010 (-48,28%), când erau 8.116 întreprinderi, însă a crescut cu 43,52% față de anul 2016. Din numărul total de întreprinderi inovatoare la nivel național, 71,99% sunt întreprinderi mici.

Ca și cauze ale reducerii numărului de întreprinderi inovatoare putem preciza: numărul mic de personal implicat în activități de cercetare–dezvoltare și inovare, numărul redus de programe de finanțare a activităților inovative și numărul scăzut de parteneriate publice-private destinate inovării.

Cifra de afaceri obținută de întreprinderile inovatoare la nivel național a fost în anul 2018 de 284,23 miliarde lei, în scădere cu 16,28% față de anul 2010, însă în creștere cu 41,99% față de

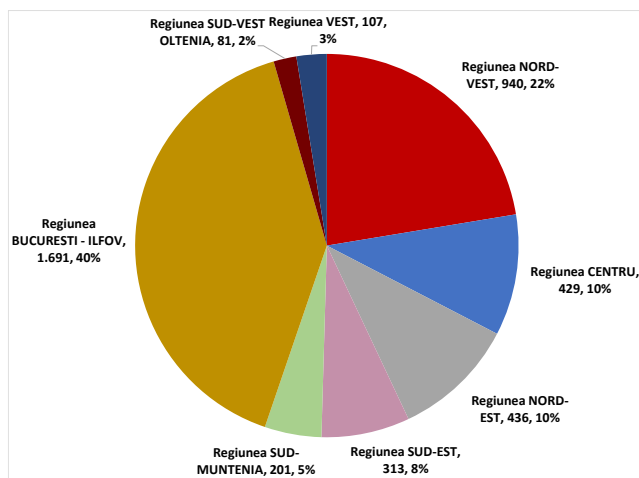

Fig. nr.63 Distribuția pe regiuni a întreprinderilor inovatoare, 2018

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (INO101C)

În ceea ce privește numărul mediu de salariați ale întreprinderilor inovatoare din România, acesta a fost de 521.928 persoane, fiind mai mic cu 46,67% față de 2010, însă mai mare cu 54,37% față de anul 2016.

În profil teritorial, cele mai multe întreprinderi inovatoare se află în Regiunea București-Ilfov (1.691 întreprinderi) și cele mai puține în Regiunea Sud–Vest Oltenia (81 întreprinderi). În ceea ce privește Regiunea Sud–Est, numărul întreprinderilor inovatoare a scăzut de la 1.054 în anul 2010 la doar 313 în anul

2018. Scăderea numărului întreprinderilor inovatoare în perioada analizată poate fi determinată de lipsa posibilităților de finanțare prin fonduri nerambursabile, dar și de mediul economic instabil care nu încurajează activități de inovare sustenabile.

Pe clase de mărime, în anul 2018, cele mai multe întreprinderi inovatoare din Regiunea Sud-Est erau de dimensiuni mici (207 întreprinderi), 71 de dimensiuni mijlocii și doar 35 de întreprinderi mari. 237 de întreprinderi inovatoare activau în activități industriale și 76 în servicii.

De asemenea, în intervalul 2010–2018, în Regiunea Sud-Est, întreprinderile cu inovație de produs și-au crescut numărul de la 72 la 146, în timp ce numărul inovatorilor de proces a scăzut de la 270 la 115, iar cel al inovatorilor de produs și proces de la 291 de întreprinderi la doar 49.

Ponderea întreprinderilor inovative în total este de 10,78% în 2018, în scădere cu 26,12% față de anul 2010 (36,9%).

Clusterelor din județul Constanța

Conform raportului „Situția clusterelor din România” elaborat de Asociația Clusterelor din România – ClusteRO, **în regiunea Sud-Est sunt 8 clusterelor în evidența Ministerului Economiei în domenii precum TIC, construcții navale, sănătate, industrie creative, energie regenerabilă dintre care 7 sunt membre ale Asociației Clusterelor din România, toate fiind medaliatelor cu bronz de către Secretariatul European pentru Analiza Clusterelor.**

Clusterelor regionale membre ale Asociației Clusterelor din România însumau la finalul anului 2019 un total de 304 întreprinderi, cu peste 28.000 angajați, o cifră de afaceri de 6,64 miliarde lei și cu exporturi de 673 milioane EUR. Acestea au raportat cheltuieli de cercetare-dezvoltare de 102 milioane lei, fiind remarcate creșteri ce variază între 43% în cazul exporturilor și 183% în cazul numărului de angajați, față de anul 2013.

Inomar Cluster a fost înființat cu scopul de a deveni un mediu de interacțiune și comunicare preferat de operatorii lanțului de valoare al turismului și afacerilor maritime în scopul promovării valorilor Dobrogei, al inovării și consolidării excelenței operaționale în domeniile și activitățile economice definitorii ale Regiunii Sud-Est. Clusterul are 41 de membri, printre care și Consiliul Județean Constanța⁴⁰.

Medgreen - Asociația Cluster pentru Promovarea Afacerilor Specializate în Ecotehnologii și Surse Alternative de Energie a fost înființată cu scopul facilitării și promovării cooperării dintre întreprinderi, oameni de afaceri, instituții de cercetare și învățământ, precum și alte organizații care să contribuie sau să sprijine activitățile inovative pentru realizarea de produse și servicii competitive pe plan național și internațional, cu valoare adăugată ridicată și pentru a genera locuri de muncă și oportunități de dezvoltare durabilă regională⁴¹. Clusterul are 18 membri din Regiunea Sud-Est și Regiunea București-Ilfov.

⁴⁰ Sursa: www.inomar.ro

⁴¹ Sursa: www.medgreen.eu

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

*Clusterul 3D-BS (Danube-Danube Delta-Black Sea)*⁴² a fost constituit în 2016 cu scopul sprijinirii dezvoltării durabile a zonei costiere și a regiunilor limitrofe prin valorificarea rezultatelor cercetării științifice derulate în cadrul viitorului Centru Internațional de Studii Avansate pentru Sisteme Fluvii-Mări (DANUBIUS-RI). Membrii clusterului sunt institute de cercetare și universități care participă prin transfer de cunoștințe și dezvoltare de produse și servicii inovative către întreprinderi mici și mijlocii și alte entități de afaceri, în sprijinirea activităților socio-economice și de fundamentare științifică a deciziilor autorităților publice locale, județene sau pe regiuni de dezvoltare, în sprijinirea activităților de planificare spațială și management integrat al zonelor costiere, precum și în dezvoltarea de inițiative locale de către autorități, organizații neguvernamentale și societatea în ansamblu.

Clusterul Maritim Românesc al Bazei Nautice a Universității Maritime Constanța a fost constituit în 2011 din 42 de membri (22 firme, 3 universități și 1 institut de cercetare). Clusterul are ca obiective: promovarea politicii orientate spre industria maritimă, sprijinul IMM-urilor și productivitatea lor, stabilirea contractelor cu alte clusterse maritime.

În general, clusteresele au fost constituite în contextul unor proiecte finanțate prin fonduri europene iar funcționarea acestora a fost determinată de condițiile de monitorizare aferente proiectelor respective. Clusteresele existente nu cunosc un regim juridic suficient de susținut pentru ca această activitate să aibă și eficiență relevantă, mecanismele economice care să permită dezvoltarea activității nu sunt nici stimulative, nici suficient de clare.

Invenții și mărci

În societatea actuală, bazată pe cunoaștere, **activele necorporale** și, în mod special, brevetul de invenție capătă o importanță din ce în ce mai mare din punct de vedere economic. Prin tripla sa calitate de instrument juridic, tehnic și, respectiv, economic, brevetul de invenție reflectă capacitatea de inovare și dinamismul unei societăți.

Brevetul de invenție este un drept de proprietate industrială ce conferă titularului un drept exclusiv de exploatare a invenției pe o durată de maximum 20 de ani și poate fi acordat pentru orice invenție având ca obiect un produs sau un procedeu, în toate domeniile tehnologice, inclusiv în agricultură.

În anul 2019, în România au fost depuse la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM) 939 de cereri de brevet de invenție, dintre care 888 au fost depuse de solicitanți români, iar 51 de solicitanți străini. Au fost eliberate 357 de brevete de invenție, dintre care 350 titularilor români. În Regiunea Sud-Est au fost înregistrate 15,09% din cererile de brevet de invenție de la nivel național, din care cele mai multe au fost înregistrate în județul Buzău.

⁴² Sursa: <http://www.incdsb.ro/>

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

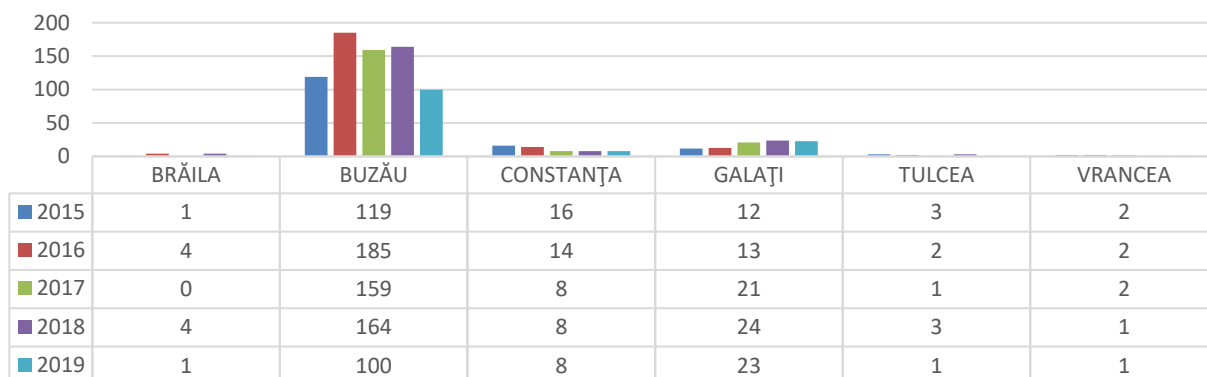

Fig. nr. 64 Numărul cererilor de brevet de invenție depuse la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci din România pe județe ale Regiunii Sud-Est, 2015 – 2019

Sursă: Prelucrarea consultantului, Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci – Raport anual 2019

În județul Constanța au fost depuse **8 cereri de brevete de invenție în anul 2019**, în scădere cu 50% față de anul 2015. În anul 2019 au fost eliberate 4 brevete de invenție la nivelul județului, în scădere cu 60% față de anul 2015.

În anul 2019, în România au fost depuse 11.257 de cereri de înregistrare marcă, dintre care 8.601 au fost depuse de solicitanți români și 2.656 de solicitanți străini. Au fost depuse 7.270 de cereri de reînnoire marcă, dintre care pe cale națională 3.142 și 4.128 cereri de reînnoire pe cale internațională. Au fost eliberate 8.303 certificate.

Din totalul cererilor de înregistrare marcă de la nivel național, doar 8,58% au fost înregistrate în Regiunea Sud – Est în anul 2019. Analizând situația pe județe, se observă că județul Constanța a primit cele mai multe cereri de înregistrare marcă, în număr de 374. În județul Vrancea au fost înregistrate doar 46 de cereri în anul 2019. Evoluția și numărul cererilor pe județe pot fi urmărite în figura următoare.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

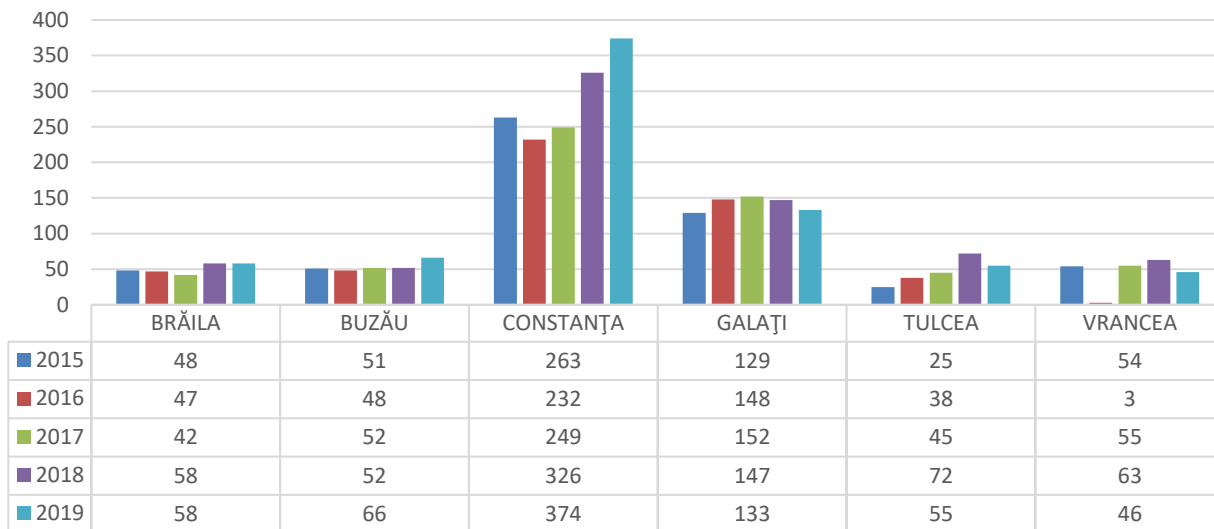

Fig. nr. 65 – Numărul cererilor de înregistrare marcă ale solicitanților români în Regiunea Sud-Est, 2015 – 2019

Sursă: Prelucrarea consultantului, Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci – Raport anual 2019

În județul Constanța au fost depuse **374 de cereri de înregistrare de marcă în anul 2019**, în creștere cu 42,21% față de anul 2015.

Dreptul asupra unui desen sau model este recunoscut prin înregistrarea și acordarea unui certificat de înregistrare în condițiile Legii nr. 129/1992, privind protecția desenelor și modelelor, republicată.

În anul 2019, în România au fost depuse 941 de desene și modele, conținute în 271 de cereri de înregistrare (din care 189 depuse de solicitanți români). Au fost eliberate 404 certificate.

În Regiunea Sud-Est au fost depuse doar 8,95% din totalul de cereri de înregistrare desene sau modele de la nivel național.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

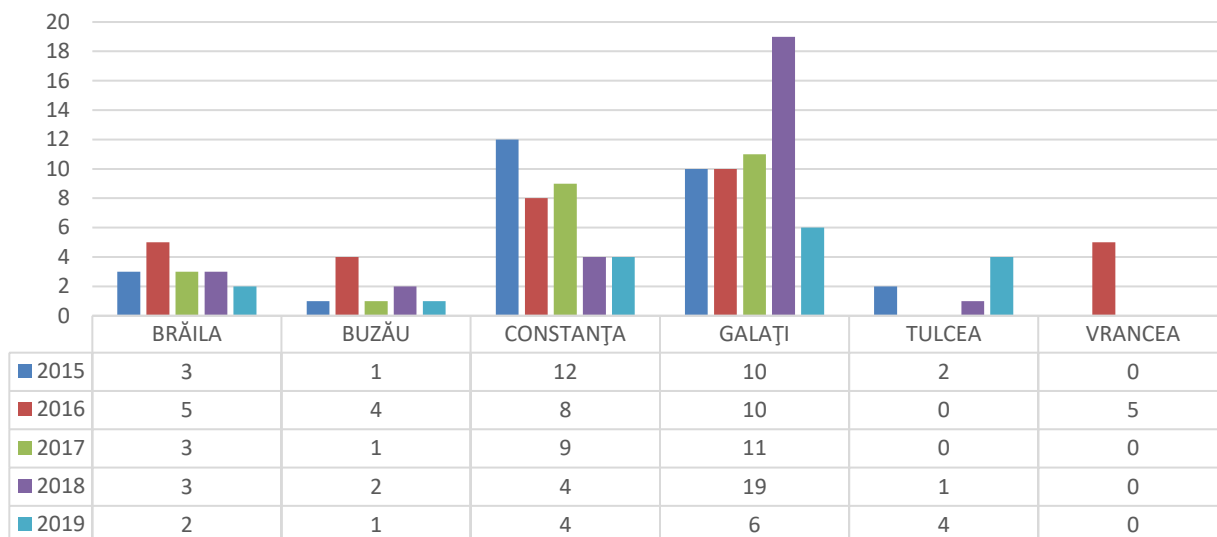

Fig. nr. 66 – Numărul cererilor de înregistrare a desenelor/modelelor în Regiunea Sud-Est, 2015 – 2019

Sursă: Prelucrarea consultantului, Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci – Raport anual 2019

În județul Constanța au fost depuse **4 cereri de înregistrare desene sau modele în anul 2019**, în scădere cu 66,67% față de anul 2015.

2.1.4.3. Analiza investițiilor

Evoluția investițiilor

În perioada 2014-2018 au fost realizate o serie de proiecte de investiții importante atât pentru infrastructura publică a județului Constanța, cât și proiecte de investiții privind mediul privat. Astfel, s-au realizat investiții semnificative în domeniul transporturilor și depozitării, reprezentând 27,44% din total investițiilor brute, nivelul acestora crescând în perioada analizată cu 31,99%.

Investiții semnificative au înregistrat și comerțul – 18,05% din total investiții brute și industria prelucrătoare – 12,64% din total investiții brute.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Tabel nr.25– Investiții brute pe activități economice (milioane lei)

CAEN Rev.2 (activități ale economiei naționale)	2014	2015	2016	2017	2018
B INDUSTRIA EXTRACTIVĂ	334	210	104	93	92
C INDUSTRIA PRELUCRĂTOARE	313	688	353	465	498
D PRODUCȚIA ȘI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICĂ ȘI TERMICĂ, GAZE, APĂ CALDĂ ȘI AER CONDIȚIONAT	1.478	696	347	479	296
E DISTRIBUȚIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DEȘEURILOR, ACTIVITĂȚI DE DECONTAMINARE	368	320	101	147	100
F CONSTRUCȚII	181	217	277	332	364
G COMERȚ CU RIDICATA ȘI CU AMĂNUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR ȘI MOTOCICLETELOR	414	457	458	715	711
H TRANSPORT ȘI DEPOZITARE	819	1.215	978	949	1.081
I HOTELURI ȘI RESTAURANTE	249	304	235	270	333
J INFORMAȚII ȘI COMUNICAȚII	27	30	40	26	86
TRANZACȚII IMOBILIARE, ÎNCHIRIERI ȘI ACTIVITĂȚI DE SERVICII PRESTATE ÎN PRINCIPAL ÎNTREPRINDERILOR (activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport)	255	233	234	210	275
P ÎNVĂȚĂMÂNT	2	2	3	4	8
Q SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	23	37	40	44	53
R+S ALTE ACTIVITĂȚI DE SERVICII COLECTIVE, SOCIALE ȘI PERSONALE	16	55	26	31	43

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (INT105D)

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

În perioada 2014 – 2020, în județul Constanța au fost semnate 261 contracte de finanțare în valoare totală de 6,79 mld. lei⁴³, din care au fost finalizate 108 proiecte (41,38%), județul Constanța situându-se pe locul 3 în topul județelor cu cele mai multe fonduri atrase în exercițiul financiar 2014 - 2020. Cele mai multe dintre proiecte au fost contractate prin programele Programul Operațional Regional (84,29%) și Programul Operațional Capital Uman (6,51%) iar majoritatea proiectelor se află încă în faza de implementare.

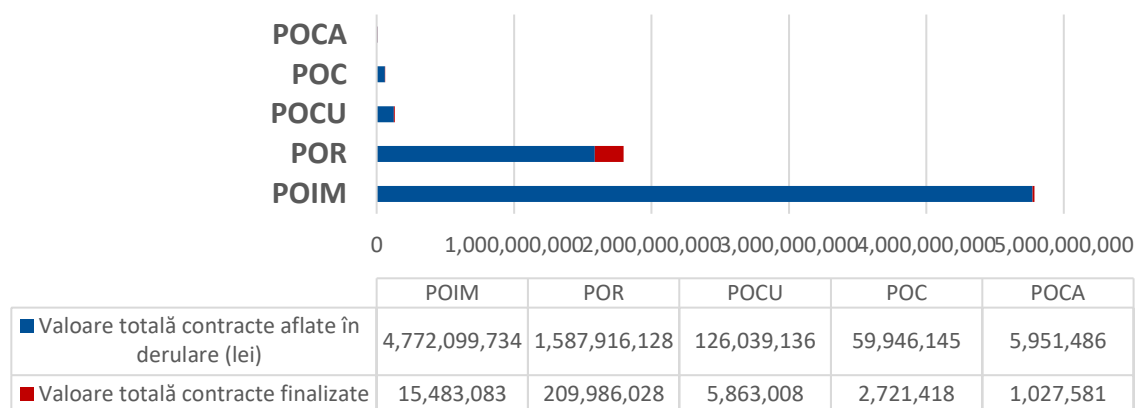

Fig. nr.67 Valoarea investițiilor contractate cu fonduri europene (public și privat) în județul Constanța

Sursă: Prelucrarea consultantului, <https://mfe.gov.ro/>

În ceea ce privește finanțările accesate prin PNDR 2014 – 2020, în județul Constanța au fost depuse 1.343 proiecte, din care 51,75% au primit un răspuns pozitiv (sunt contractate - 661, au semnat contractele de finanțare – 8 sau au fost selectate - 26), în timp ce 21,12% sunt în evaluare. Valoarea contractată a investițiilor propuse prin proiectele contractate și selectate este de aproximativ 162,77 milioane euro⁴⁴.

Evoluția investițiilor internaționale

Primele 5 țări clasate după ponderea deținută în capitalul social la 31 decembrie 2019 la nivelul României au fost: Olanda (20,41%), Cipru (10,69%), Austria (9,27%), Germania (9,27%) și Italia (6,32%), care împreună reprezintă 55,97% din soldul total ISD la nivel de țară.

⁴³ Conform situației din 30.06.2020 publicată pe site-ul Ministerului Fondurilor Europene

⁴⁴ Sursa: Prelucrare date <http://opendata.afir.info/>, accesare noiembrie 2020

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

În ceea ce privește repartizarea pe țări de origine a investițiilor străine din 2019 la nivelul județului Constanța, principalele 5 țări sunt: Olanda (69,09%), Italia (19,27%), Liban (4,57%), Turcia (2,80%) și Cipru (2,43%), care împreună reprezintă 98,16% din soldul total de investiții străine la nivel de județ.

În comparație cu valorile medii naționale, în cazul județului Constanța, se observă o concentrare mult mai mare a investițiilor străine directe după primele cinci țări de proveniență. Olanda este principala țară investitoare, atât în județul Constanța, cât și la nivelul țării.

În anul 2019 au fost înregistrate investiții străine de 166,12 milioane lei în județul Constanța, în scădere cu 63,25% față de anul 2018, dar în creștere cu 59,65% față de anul 2015.

În anul 2019 au fost înregistrate 14 societăți cu participare străină la capitalul social cu un total de 99,5 mii lei și 12 societăți cu participare străină au fost radiate.

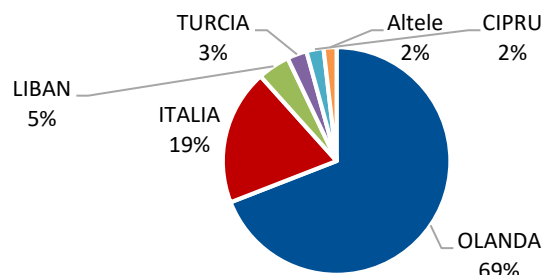

Fig. nr. 3 – Ponderea pe țări a investițiilor străine la nivelul județului Constanța

Sursă: Oficiul Registrului Comerțului Constanța

Domenii de specializare economică

Pentru identificarea celor mai dezvoltate domenii de activitate din județul Constanța au fost analizate sectoarele economice care generează cea mai mare cifră de afaceri și concentrează cel mai mare număr de firme și de salariați.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Tabel nr. 26 Domeniile de activitate dezvoltate din județul Constanța, 2019

CAEN	Denumire domeniu de activitate	Cifra de afaceri (lei)	Nr. total de salariați	Nr. firme
Domenii relevante din punctul de vedere al cifrei de afaceri				
1920	Fabricarea produselor obținute din prelucrarea șteiului	14.753.079.027	1.181	2
4621	Comerț cu ridicata al cerealelor, semințelor, furajelor și tutunului neprelucrat	4.716.071.722	701	61
5222	Activități de servicii anexe transporturilor pe apă	2.052.506.734	3.518	157
0111	Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase	1.234.645.968	2.402	520
4941	Transporturi rutiere de mărfuri	1.207.166.886	3.285	959
Domenii relevante din punctul de vedere al nr. total de salariați				
4120	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	962.637.133	6.030	908
3011	Construcția de nave și structuri plutitoare	682.532.590	5.162	128
4711	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	1.137.968.782	4.151	1.266
5224	Manipulări	1.183.279.242	3.791	41
8010	Activități de protecție și gardă	178.321.482	3.551	69
Domenii relevante din punctul de vedere al nr. de firme				
4711	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	1.137.968.782	4.151	1.266
4941	Transporturi rutiere de mărfuri	1.207.166.886	3.285	959
4120	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	962.637.133	6.030	908
4932	Transporturi cu taxiuri	54.942.522	715	768
5610	Restaurante	269.502.276	1.984	557

Sursă: Prelucrarea consultantului, www.listafirme.ro

Indicele de specializare⁴⁵ reflectă ramurile economice care sunt mai dezvoltate în raport cu nivelul național, prin prisma specializării forței de muncă. Analiza indicelui de specializare a județului Constanța confirmă 3 dintre domeniile de specializare inteligentă la nivelul Regiunii Sud – Est, respectiv industria navală, industria agro-alimentară și turismul, pentru care indicele de

⁴⁵ *Indicele de specializare este utilizat pentru a arata domeniile de activitate în care județul este mai dezvoltat relativ la nivelul național, pe baza numărului de salariați din domeniul respectiv. Modalitatea de calcul presupune raportarea ponderii numărului de salariați din total salariați ai domeniului respectiv la nivel județean cu raportul număr de salariați/ total salariați la nivel național. Domeniile de specializare relevante se consideră a fi cele de depășesc un indice de specializare mai mare decât 1.*

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

specializare mai mare decât 1, reflectă o concentrație mai mare de salariați la nivel de județ față de ponderea la nivel național pe domeniile de activitate respective.

Sub-sectoarele economice în care județul este mai dezvoltat, față de nivelul național, țin atât de toate cele 3 sectoare (primar, secundar, terțiar). Astfel, se remarcă:

- în sectorul primar: *cultivarea plantelor*;
- în sectorul secundar: *fabricarea produselor obținute din prelucrarea țiteiului, repararea și întreținerea navelor și bărcilor, construcția de nave și structuri plutitoare*;
- în sectorul terțiar: *activități de servicii anexe transportului pe apă, manipulări, hoteluri și alte facilități de cazare similare*.

Tabel nr.27– Indicele de specializare la nivelul județului Constanța, 2019

Nr. crt.	Nr. salariați Constanța	% Constanța	Indice	CAEN	Activitate
1	3518	3,34%	24,04	5222	Activități de servicii anexe transportului pe apă
2	1515	1,44%	17,65	3315	Repararea și întreținerea navelor și bărcilor
3	3791	3,60%	17,63	5224	Manipulări
4	1181	1,12%	16,39	1920	Fabricarea produselor obținute din prelucrarea țiteiului
5	5162	4,90%	10,00	3011	Construcția de nave și structuri plutitoare
6	1207	1,15%	7,35	7810	Activități ale agențiilor de plasare a forței de muncă
7	2513	2,39%	2,98	3811	Colectarea deșeurilor nepericuloase
8	2433	2,31%	2,44	3600	Captarea și distribuția apei
9	2402	2,28%	1,98	0111	Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase
10	1591	1,51%	1,31	4520	Întreținerea și repararea autovehiculelor
11	1457	1,38%	1,27	5510	Hoteluri și alte facilități de cazare similare
12	3551	3,37%	1,18	8010	Activități de protecție și gardă
13	6030	5,72%	1,12	4120	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale

Sursă: Prelucrarea consultantului, www.listafirme.ro

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Forta de muncă din Constanța pe sectoare de activitate

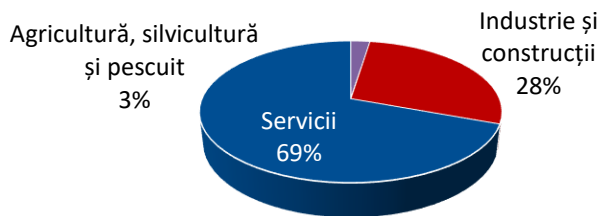

Fig. nr.69– Distribuția numărului de salariați pe sectoare economice în județul Constanța, 2019

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (FOM104F)

În ceea ce privește domeniile de activitate, marea parte a forței de muncă din județul Constanța este implicată în sectorul Servicii (69,35%), la polul opus fiind Agricultura și pescuitul (2,43%).

Luând în considerare numărul de salariați, se remarcă o serie de domenii reprezentative pentru județul Constanța: ”comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor”, ”industria

prelucrătoare” și ”transport și depozitare”.

Tabel nr. 28- Topul firmelor după numărul mediu de angajați, județul Constanța, 2019

Nr Crt.	Firma	Cod CAEN	Localitate	Cifra de Afaceri (RON)	Salariați
1	RAJA S.A.	3600	Constanța	349.337.286	2.348
2	Damen Shipyards Mangalia S.A.	3011	Mangalia	131.060.195	1.983
3	Rompetrol Rafinare S.A.	1920	Năvodari	14.750.359.139	1.156
4	Polaris M.Holding S.R.L.	3811	Constanța	148.564.991	1.095
5	Șantierul Naval Constanța S.A.	3011	Constanța	247.077.264	992

Sursă: Prelucrarea consultantului, www.listafirme.ro

În clasamentul după numărul mediu de angajați, primul loc este ocupat de Raja SA, ce domină topul cu 2.348 de angajați, fiind cel mai mare operator public regional din România în domeniul alimentării populației cu apă potabilă și al epurării apelor uzate.

Analizând topul firmelor din județul Constanța după cifra de afaceri, se remarcă faptul că tot domeniul „Servicii” este cel mai bine reprezentat, în acest domeniu regăsindu-se 17.776 societăți.

După analiza topului codurilor CAEN din județul Constanța după cifra de afaceri, se remarcă faptul că domeniul „Fabricarea produselor obținute din prelucrarea țițeiului” este cel mai bine reprezentat.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Tabel nr. 29– Topul firmelor după cifra de afaceri la nivelul județului Constanța, 2019

Nr Crt.	Firma	Cod CAEN	Localitate	Cifra de Afaceri (RON)	Salariați
1	Rompetrol Rafinare S.A.	1920	Năvodari	14.750.359.139	1.156
2	Ameropa Grains S.A.	4621	Constanța	3.823.792.224	333
3	GSP Offshore S.R.L.	0910	Constanța	771.871.878	241
4	Monsson Trading S.R.L.	3514	Constanța	508.540.819	36
5	Black Sea Suppliers S.R.L.	4690	Constanța	483.176.385	580

Sursă: Prelucrarea consultantului, www.listafirme.ro

În clasamentul după cifra de afaceri, primul loc este ocupat de Rompetrol Rafinare S.A., ce domină topul cu o cifră de afaceri cu 285,75% mai mare decât următoarea societate, Ameropa Grains S.A.. Societatea Rompetrol Rafinare S.A. este cel mai mare activ al Grupului KMG International în România. Compania operează cele două rafinării ale Grupului Petromidia, din Năvodari, Constanța, alături de singura divizie de petrochimie din țară, precum și rafinăria Vega, din Ploiești, menținând industria locală de rafinare la standarde înalte.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Tabelul nr.30 Analiza SWOT – Economie și sectorul de activități comerciale

Economie și sectorul de activități comerciale	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Mediu economic dezvoltat și diversificat, în creștere (Loc 4 - contribuție la PIB-ul național, Loc 1 - contribuție la PIB-ul regional, loc 4 - valoarea PIB pe cap de locuitor, Loc 3 - valoarea accesată din programele operaționale 2014 – 2020, Locul 5 - producția obținută la cereale pentru boabe); • Conectivitate bună datorită infrastructurii de transport diversificate (portuară, aeroportuară, autostradă, drumuri cu acces la infrastructura TEN-T); • Municipiul Constanța, reședință de județ - pol urban semnificativ dezvoltat; • Mediul de afaceri la nivelul județului este dominat de servicii; • Existența de organizații profesionale dezvoltate în domeniul turismului; • Varietate mare de atracții turistice naturale și de resurse naturale, care oferă posibilitatea diversificării formelor actuale de turism; • Tendință de creștere a numărului de turiștilor în ultimii ani; • Investiții semnificative în domeniul transporturilor și depozitării; • Suprafețe mari de teren arabil propice agriculturii și cultivării mecanizate; • Resurse naturale bogate (Chirnogeni - cariere de piatră și de nisip alb, Ciobănița, comuna Mereni - carieră nisip, Balta Credința și balta Plopeni, comuna Chirnogeni - statut de rezervație naturală, cu amenajări piscicole integrate în rețeaua de lacuri din Dobrogea unde se practică pescuitul sportiv); • Patrimoniu natural bogat: Arii Protejate Zone Natura 2000 precum și rezervații naturale de interes național; 	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastructură de sprijin a afacerilor slab dezvoltată – există un singur parc industrial, în Mangalia, cu capacitate redusă și o activitate restrânsă; • Capacitate redusă a agenților economici de adaptare la condițiile pieței; • Lipsa unui sistem de irigații dezvoltat și sustenabil economic; • Grad relativ scăzut de asociativitate al fermierilor; • Forța de muncă din domeniul agricol este îmbatrânită și insuficient calificată. Introducerea tehnologiei moderne de lucru a exploatațiilor agricole nu a fost însoțită de programe educaționale la nivel de gimnaziu pentru pregătirea profesională a noii generații; • Lipsa de atractivitate pentru locurile de muncă din domeniul agricol; • Flotă de pescuit relativ modestă; • Lipsa de personal calificat în sectorul turismului și nivel scăzut de salarizare în sector; • Fonduri insuficiente pentru dezvoltarea infrastructurii turistice;

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

<ul style="list-style-type: none"> • Prezența clusterelor cu experiență în derularea de proiecte; • Nucleu de specialiști implicați în activitatea de cercetare – dezvoltare; • Parteneriate funcționale între mediul academic și mediul privat pentru desfășurarea de activități de cercetare – dezvoltare; • 3 dintre domeniile de specializare inteligentă la nivelul Regiunii Sud – Est se remarcă prin indicele de specializare economică la nivel de județ: industria navală, industria agro-alimentară și turismul; 	<ul style="list-style-type: none"> • Slabă diversificare a formelor de turism în pofida potențialului existent; lipsa unor produse turistice permanente; • Volum redus al cheltuielilor de cercetare-dezvoltare; • Numpr redus de întreprinderi inovatoare.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Modificarea/adaptarea prevederilor legale privind tranzacțiile cu suprafețe arabile de teren pentru a limita tendința de centralizare excesivă a suprafețelor arabile; • Programe de informare la nivel județean cu privire la oportunitățile de finanțare pentru dezvoltarea agriculturii, implementarea sistemelor de irigații, pentru dezvoltarea de parcuri industriale/ incubatoare de afaceri; • Facilitarea interacțiunii dintre mediul privat, mediul universitar și instituțiile publice pentru identificarea unor oportunități de colaborare în scopul dezvoltării județului; • Acordarea de facilități pentru investitori, în vederea atragerii acestora în județul Constanța; • Valorificarea facilităților portuare din proximitatea Portului Constanța; • Valorificarea Canalului Dunăre-Marea Neagră – dezvoltarea traficului de mărfuri; • Sprijinirea reformării sistemului educațional prin adaptarea programei la cerințele pieței muncii și dezvoltarea unor parteneriale cu mediul de afaceri pentru armonizarea cererii cu programele educaționale; 	<ul style="list-style-type: none"> • Structura întreprinderilor existente în județ este predominantă de microîntreprinderi; • Legislația națională în continuă schimbare cu implicații asupra sectorului privat; • Mediu economic instabil care nu încurajează activități de inovare sustenabile; • Concurența exercitată de produsele străine introduse pe piață; • Derularea dificilă a investițiilor majore și pe termen lung din cauza deprecierei continue a monedei naționale; • Scăderea interesului turiștilor români pentru produsele turistice autohtone; competiția cu zonele de litoral din Bulgaria poate diminua numărul de turiști;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

<ul style="list-style-type: none">• Promovarea și valorificarea potențialului turistic existent, inclusiv al celui festivalier;• Dezvoltarea parteneriatelor public-privat;• Prelungirea sezonului prin dezvoltarea unor alternative la turismul litoral (ex: turismul balnear, turismul de afaceri, sat turistic dobrogean, port turistic la Dunăre pentru nave de croazieră etc.).	<ul style="list-style-type: none">• Piața fluctuantă și concurența produselor agricole de import (legume fructe ieftine);• Accesul dificil în marile lanțuri de magazine al unor categorii de produse agricole autohtone;• Creșterea prețurilor la materiile prime folosite în procesul tehnologic;• Creșterea prețului carburanților;• Migrația tinerilor spre alte meserii și zone.
--	---

Concluzii

În ceea ce privește economia județului Constanța și sectorul de activități comerciale, se remarcă o serie de aspecte în care județul are perspective foarte bune de continuare a activității sau de dezvoltare a nivelului actual (nivelul de dezvoltare economică actuală, atu-urile legate de amplasarea geografică, rezultatele în ceea ce privește activitatea de cercetare – dezvoltare) dar mai sunt și aspecte mai puțin favorabile care trebuie atenuate (creșterea capacității mediului de afaceri pentru adaptarea la cerințele unei piețe puternic concurențiale, dezvoltarea unui cadru de încurajarea a colaborării mediului privat – mediului universitar – instituții publice în special pentru eficientizarea activității de cercetare-dezvoltare etc).

Actualul stadiu al dezvoltării economice corelat cu lipsa de intervenții care să dinamizeze domeniul economic pot conduce la scenariul nefavorabil al creșterii disparității dintre județul Constanța și celelalte județe din regiune sau la nivel național, cu accentuarea unui nivel de trai scăzut al locuitorilor.

Mediul urban este cel care generează 91,23% din rezultatele economice ale județului (la nivel național procentul generat de zonele urbane este de 97%). Se remarcă însă faptul că Zona Metropolitană Constanța generează 90% din cifra de afaceri la nivel de județ, ceea ce este un avantaj al zonei dar ar putea crea discrepanțe în ceea ce privește dezvoltarea zonei de est a județului față de zona de vest, cu implicații în special în ceea ce privește nivelul de trai al locuitorilor.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Contextul teritorial al județului Constanța favorizează următoarele direcții de dezvoltare, ținând cont de domeniile de specializare inteligentă identificate pentru Regiunea Sud-Est:

- 1. Inginerie și transport naval:** datorită poziției geografice a județului Constanța, dar și datorită resurselor regiunii (de exemplu: porturi, șantiere navale, învățământ superior în domeniul maritim), sunt oportune inițiativele care vizează:
 - Digitalizarea unor activități portuare;
 - Reducerea poluării cauzate de activitatea portuară, de exemplu prin utilizarea unor motoare pe bază de gaze natural lichefiate și prin utilizarea unor materiale neconvenționale în construcția de nave;
 - Utilizarea unor roboți industriali în șantierele navale.
- 2. Industria confecțiilor** - prin reorientarea strategică a acestei industrii către o producție bazată pe inovație și utilizarea de noi materiale textile;
- 3. Industria agro-alimentară și biotehnologii** - prin cultivarea porumbului (mai ales în zona de nord a regiunii), a grâului (zona de centru a regiunii), a orzului, a plantelor industriale și a florii soarelui; datorită potențialului agricol, este nevoie de biotehnologii agro-alimentare și de mediu, astfel se reduce și poluarea mediului. Sunt oportune inițiativele care vizează:
 - Gestiunea inteligentă a deșeurilor care se bazează pe colectare selectivă, reciclare, reutilizare și refolosire pentru obținerea de produse cu valoare adăugată. Deșeurile biodegradabile vor fi valorificate prin procedee biotehnologice;
 - Conservarea biodiversității prin biotehnologii;
 - Activarea clusterelor cu preocupări pentru protecția mediului.
- 4. Acvacultură și Pescuit** – valorificarea activităților de pescuit marin la Marea Neagră, practicate de-a lungul litoralului românesc, inclusiv a acvaculturii marine ca domeniu cu o dezvoltare relativ recentă în Marea Neagră.
- 5. Turism** – având în vedere că județul are forme de relief diversificate, este străbătut de fluviul Dunărea, este mărginit la Est de întreg litoralul românesc al Mării Negre, sunt încurajate proiectele care valorifică aceste resurse prin activitățile turistice, cu accent pentru dezvoltarea unor produse turistice permanente și spre diversificarea domeniului prin dezvoltarea sectoarelor de activitate adiacente turismului.
- 6. Tehnologia Informației și Comunicării** prin existența unor centre de educație și formare cu tradiție în domeniul tehnologiei informației, sunt încurajate proiecte care vizează:
 - Crearea de produse high tech;
 - Dezvoltarea nanotehnologiei și a materialelor avansate, de exemplu prin intermediul **Institutului pentru Nanotehnologii și Surse Alternative de Energie** care aparține de Universitatea Ovidius Constanța.

În acest context, strategia în domeniul economic ar trebui să pornească de la următoarele premise:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- Inovarea, digitalizarea și dinamismul întreprinderilor conduc la creșterea competitivității la nivel de județ, context în care se vor urmări:
 - Sprijinirea investițiilor care vizează în principal dezvoltarea activității CDI în folosul întreprinderilor și sprijinirea transferului tehnologic, sprijinirea IMM-urilor în domenii de specializare inteligentă și dezvoltarea capacității în specializare inteligentă (*surse potențiale de finanțare: POR 2021 – 2027 Axa Prioritară 1, POCIDIF, PNRR, Orizont Europa, Program Spațial European, Program Europa Digitală*);
 - Impulsionarea antreprenoriatului și sprijinirea dezvoltării structurilor suport pentru afaceri (*surse potențiale de finanțare: POR 2021 – 2027 Axa Prioritară 1, POCIDIF, PNRR – sector agroalimentar, PNS 2021 – 2027, PAP 2021 – 2027, Orizont Europa, Piața Unică, Program Europa Digitală*);
 - Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă (*surse potențiale de finanțare: POR 2021 – 2027 Axa Prioritară 1, POCIDIF*)
- Administrația publică este concentrată în mod proactiv spre nevoile beneficiarilor: cetățeni și mediul de afaceri, context în care se vor urmări:
 - Digitalizare, debirocratizare și simplificare pentru cetățeni și mediul de afaceri - dezvoltarea de sisteme informatice din administrația publică și interoperabilitatea acestora, digitalizarea serviciilor publice *surse potențiale de finanțare: POR 2021 – 2027 Axa Prioritară 2, POCIDIF, Programul Europa Digitală*).

2.1.5. Infrastructura sociala, nivel de trai

2.1.5.1. Infrastructura socială

Sistemul național de asistență socială reprezintă ansamblul de instituții, măsuri și acțiuni prin care statul, reprezentat de autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și societatea civilă intervin pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea efectelor temporare ori permanente ale situațiilor care pot genera marginalizarea sau excludiunea socială a persoanei, familiei, grupurilor ori comunităților⁴⁶.

Domeniile de asistență socială, în funcție de scopul lor, se clasifică astfel:

- Prevenirea și combaterea sărăciei și a riscului de excludiune socială;
- Susținerea copilului și a familiei;
- Sprijinirea persoanelor cu nevoi speciale;
- Sprijinirea în cazul situațiilor deosebite.

⁴⁶ Art 2. - *Legea asistenței sociale 292/2011*

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

La nivelul județului Constanța, serviciile sociale sunt furnizate atât de furnizori publici, cât și de furnizori privați. În lista furnizorilor de servicii sociale acreditați, regăsim la nivelul județului **82 furnizori**, din care **19 publici** (D.G.A.S.P.C., 16 Compartimente/ Direcții din cadrul primăriilor din județ, Penitenciarul Constanța – Poarta Albă și Unitatea de Asistență Medico-Socială Agigea) și **63 privați** (asociații, fundații, culte și operatori economici).

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Constanța (D.G.A.S.P.C Constanța) este instituția care asigură aplicarea politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială, cu rol în administrarea și acordarea beneficiilor de asistență socială și a serviciilor sociale.

D.G.A.S.P.C. Constanța este o instituție publică de interes județean cu personalitate juridică, înființată în subordinea Consiliului Județean Constanța, are un patrimoniu propriu și un scop afectat intereselor sociale pe care le ocrotește.

D.G.A.S.P.C. Constanța are ca principale obiective protecția copiilor și protecția persoanelor cu handicap instituționalizate și neinstituționalizate și este **organizată funcțional pe următoarele componente:**

- Direcția de Protecție Socială
 - Direcția de Protecție a Copilului
 - Direcția de Asistență Socială Persoane Adulte
- Direcția Economică

Diagnoza serviciilor sociale la nivel iudețean

Județul Constanța se află pe **locul 10 la nivel național** în privința dezvoltării serviciilor de asistență socială, cu cele **132 servicii sociale licențiate**. Dintre aceste servicii, majoritatea sunt prestate de furnizori publici (86 servicii sociale licențiate au furnizori publici în timp de 46 servicii sociale licențiate au furnizori privați).

Tabel nr. 31– Serviciile sociale licențiate din județul Constanța pe tipuri de servicii

Nr. crt	Tip serviciu social licențiat	Județul Constanța
1	Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru persoane vârstnice	20
2	Centre de preparare și distribuire a hranei pentru persoane în risc de sărăcie	5
3	Centre de zi pentru persoanele fără adăpost	0
4	Centre de zi pentru asistență și suport pentru alte persoane aflate în situații de nevoie	4

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Nr. crt	Tip serviciu social licențiat	Județul Constanța
5	Centre de zi pentru persoane toxico-dependente pentru persoane cu diferite adicții: droguri, alcool, alte substanțe toxice, etc	1
6	Centre de zi pentru persoane vârstnice	2
7	Centre de zi pentru victimele traficului de persoane	0
8	Centre de zi victimele violenței în familie și agresori	0
9	Centre de zi pentru copii: copii în familie, copii separați sau în risc de separare de părinți	13
10	Centre de zi pentru familie cu copii	3
11	Centre de zi pentru persoane adulte cu dizabilitati	2
12	Centre rezidențiale pentru persoane adulte cu dizabilități	28
13	Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru alte categorii de persoane în situație de dependență	0
14	Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru persoane victime ale traficului de persoane	0
15	Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru persoanele fără adăpost	2
16	Centre rezidențiale de îngrijire și asistență medico-socială pentru persoane vârstnice, bolnavi cronici în fază terminală	1
17	Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru mamă și copil	2
18	Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru victimele violenței în familie (domestice)	4
19	Centre rezidențiale de recuperare/reabilitare socială și dezintoxicare – pentru persoane cu diferite adicții: droguri, alcool, alte substanțe toxice	0
20	Centre rezidențiale pentru copii în sistemul de protecție specială	35
21	Centre rezidențiale pentru persoane adulte cu dizabilități	0
22	Centre rezidențiale pentru tineri în dificultate	1
23	Servicii de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice, persoane cu dizabilități, persoane aflate în situație de dependență	7
24	Servicii de intervenție în stradă pentru persoane fără adăpost, persoane cu diferite adicții, victime ale violenței în familie, victime ale dezastrelor naturale, etc.	0
25	Servicii în comunitate pentru persoanele adulte cu dizabilități	2

Sursa: M.M.P.S., „Servicii Sociale licențiate în baza Legii nr.197/2012”

Din totalul de 132 servicii licențiate, **96 servicii sunt în mediul urban**. Cele mai multe servicii licențiate sunt în Constanța (45 servicii) și Techirghiol (13 servicii). În mediul rural, comunele cu cele mai multe servicii licențiate sunt Agigea (7 servicii) și Cumpăna (6 servicii).

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Din totalul serviciilor licențiate la nivelul județului Constanța, **58 servicii sunt** furnizate de **DGASPC Constanța**, a căror situație este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabel nr. 32 Serviciile sociale licențiate subordonate DGASPC Constanța

Nr. crt.	Tip serviciu social licențiat	Număr servicii	Capacitate
1	Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru persoane vârstnice	2	34
2	Centre de zi pentru copii: copii în familie, copii separați sau în risc de separare de părinți	4	135
3	Centre de zi pentru persoane adulte cu dizabilități	1	30
4	Centre rezidențiale pentru persoane adulte cu dizabilități	25	566
5	Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru mamă și copil	1	16
6	Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru victimele violenței în familie (domestice)	3	40
7	Centre rezidențiale pentru copii în sistemul de protecție specială	22	1.190
TOTAL		58	2.011

Sursa: M.M.P.S., „Servicii Sociale licențiate în baza Legii nr.197/2012”

În ceea ce privește **tipurile de beneficiari** ai celor 58 de servicii subordonate D.G.A.S.P.C. Constanța, situația este următoarea:

Tabel nr. 33 – Capacitatea serviciilor sociale subordonate DGASPC Constanța pe tipuri de beneficiari

Tip beneficiar	Capacitate
Adulți cu dizabilități	596
Copii aflați în situații de risc	30
Copii cu autism	60
Copii cu dizabilități	229
Copii fără dizabilități	1.036
Cuplu mamă-copil aflat în situații de risc	16
Persoane vârstnice	34
Victime ale violenței în familie	10
Total	2.011

Sursa: M.M.P.S., „Servicii Sociale licențiate în baza Legii nr.197/2012”

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Furnizorii de servicii sociale sunt persoane fizice sau juridice, de drept public ori privat, care, pentru a acorda servicii sociale pe teritoriul României, trebuie acreditați în condițiile legii.

În baza legii 197/2012 la nivelul județului sunt **acreditați 82 furnizori de servicii sociale**, dintre care 19 sunt **publici**, astfel:

- structuri specializate din cadrul/subordinea autorităților administrației Publice locale și autoritățile executive din unitățile administrativ-teritoriale – 17 furnizori
- autorități ale administrației Publice centrale ori alte instituții aflate în subordinea sau coordonarea acestora care au stabilite prin lege atribuții privind acordarea de servicii sociale pentru anumite categorii de beneficiari – 1 furnizor (Penitenciarul Constanța – Poarta Albă)
- unități sanitare, unități de învățământ și alte instituții Publice care dezvoltă, la nivel comunitar, servicii sociale integrate – 1 furnizor (Unitatea de Asistență Medico – Socială Agigea)

În ceea ce privește **furnizorii privați** de servicii sociale acreditați în baza legii 197/2012 din județul Constanța, situația se prezintă astfel:

- organizații neguvernamentale, respectiv asociații și fundații – 44 furnizori;
- culte recunoscute de lege – 1 furnizori (Parohia Sf. Mare Mc. Mina Mangalia);
- operatori economici, în condiții speciale, prevăzute de lege – 18 furnizori.

La nivelul județului, sunt licențiate 4 **cămine publice pentru persoane vârstnice**, aflate în subordinea consiliilor locale, cu o capacitate de 348 locuri și 14 cămine pentru persoane vârstnice administrate de furnizori privați, cu o capacitate totală de 434 locuri.

De asemenea, în județul Constanța sunt licențiate 3 **cantine publice de ajutor social**, cu o capacitate de 1.050 locuri și 2 cantine private de ajutor social cu 115 locuri.

Totuși, în raport cu nevoia de servicii de asistență socială, serviciile existente sunt slab dezvoltate sau lipsesc la nivel local, iar nivelul de calitate al serviciilor oferite, dar și de implicare a structurilor comunitare este unul scăzut.

Conform *Hărții Serviciilor Sociale Necesare la nivelul județului Constanța*⁴⁷, în anul 2020 au fost identificate ca fiind necesare 315 tipuri de servicii sociale, din care 72,7% în mediul rural pentru un număr de aproximativ 25.474 persoane vulnerabile, dintre care 54,5% provenind din mediul urban.

⁴⁷ Sursa: <https://portalgis.servicii-sociale.gov.ro/arcgis/home/>

În privința serviciilor sociale necesare, se remarcă nevoia de:

- *Servicii de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice, persoane cu dizabilități, persoane aflate în situație de dependență* (25,08% din totalul persoanelor vulnerabile la nivel de județ);
- *Servicii de asistență comunitară* (23,16% din totalul persoanelor vulnerabile la nivel de județ);
- *Centre de zi pentru persoanele vârstnice* (17,35% din totalul persoanelor vulnerabile la nivel de județ);
- *Centre de zi pentru copii: copii în familie, copii separați sau în risc de separare de părinți* (11,42% din totalul persoanelor vulnerabile la nivel de județ).

În ceea ce privește calitatea serviciilor sociale existente, persistă nevoia de formare profesională pentru angajații existenți (de ex. în domeniul tulburărilor de spectrul autist), precum și în vederea suplimentării de personal. Din cauza lipsei personalului specializat, există servicii sociale licențiate care nu funcționează sau care funcționează parțial. Lipsa personalului specializat creează percepția unei lipse de deschidere sau a unui interes redus al autorităților locale cu privire la domeniul social. Este necesară conștientizarea cu privire la importanța domeniului prin organizarea de evenimente, spectacole tematice etc.

Infrastructura și serviciile de bază neadecvate reprezintă o piedică în calea egalității de șanse și a dezvoltării socio-economice a zonelor rurale. Deficiențele ce decurg dintr-o infrastructură socială locală slab dezvoltată determină o parte din decalajele de accesibilizare a formelor educaționale.

Combaterea sărăciei și a excluziunii sociale necesită o abordare locală integrată, de jos în sus, bazată pe nevoile locale care va conduce la reducerea disparităților și la oportunități egale pentru populația zona rurală.

2.1.5.2. Beneficiarii serviciilor de asistență socială

Analiza pe categorii de beneficii de asistență socială

Beneficiile de asistență socială reprezintă o formă de suplimentare sau de substituire a veniturilor individuale/ familiale obținute din muncă, în vederea asigurării unui nivel de trai minimal, precum și o formă de sprijin în scopul promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții anumitor categorii de persoane ale căror drepturi sociale sunt prevăzute expres de lege.⁴⁸

Totodată, beneficiile de asistență socială sunt măsuri de redistribuire financiară/ materială destinate persoanelor sau familiilor care întrunesc condițiile de eligibilitate prevăzute de lege⁴⁹.

⁴⁸ Art 7 – *Legea asistenței sociale 292/2011*

⁴⁹ Art 6. (c) – *Legea asistenței sociale 292/2011*

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Tabel nr. 34– Situația beneficiarilor pe categorii de beneficii de asistență socială și a sumelor plătite către aceștia, 2019

Denumire beneficiu de asistență socială	Nr. mediu beneficiari	Sume plătite (lei)
Alocația de stat pentru copii	127.266	226.600.244
Indemnizația pentru creșterea copilului	5.745	135.424.070
Stimulent de inserție lunar	3.414	26.758.862
Indemnizația lunară acordată pe perioada concediului de acomodare în vederea adopției	24	464.467
Sprijin lunar pentru creșterea copilului, acordat pentru părinții sau copii cu handicap	191	1.442.064
Alocația pentru susținerea familiei	2.966	6.398.582
Alocația lunară pentru copii aflați în plasament	1.495	12.127.416
Ajutorul social pentru asigurarea venitului minim garantat	3.407	10.607.276
Ajutoare de urgență plătite din bugetul M.M.P.S.	37	118.500
Ajutoare pentru încălzirea locuinței	10.868	2.435.857
Ajutorul acordat persoanelor care au dobândit statutul de refugiat sau protecție subsidiară acordată de statul român	12	30.240
Indemnizația pentru însoțitorii persoanelor cu handicap vizual grav	651	9.893.486
Indemnizația pentru adulții cu handicap grav și accentuat	15.807	57.089.857
Bugetul personal complementar pentru adulții cu handicap grav, accentuat și mediu	17.822	25.507.460
Prestații sociale acordate părintelui, tutorelui sau persoanei care se ocupă de creșterea și îngrijirea copilului cu handicap în baza unei măsuri de protecție specială, pe perioada în care îl are în îngrijire, supraveghere și întreținere	1.761	5.534.701
Indemnizația lunară de hrană convenită persoanelor cu HIV sau cu SIDA	993	5.806.577
Alocația lunară de hrană pentru copii cu handicap HIV/SIDA	9	70.080
Depunerea în contul JUNIOR pentru copiii ocrotiți prin serviciile publice și private specializate pentru protecția copilului	1.597	1.916.400
TOTAL	194.065	528.226.139

Sursa: M.M.P.S. - „Evoluții în domeniul asistenței sociale în anul 2019”

Se remarcă un număr semnificativ de beneficiari ai **alocației de stat pentru copii**, care dețin și cel mai mare procent din plățile efectuate în anul 2019. Alocația este acordată copiilor cu vârstă de până la 18 ani, precum și tinerilor care au împlinit vârsta de 18 ani, care urmează cursurile învățământului liceal sau profesional, până la terminarea acestora.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Cei mai mulți copii beneficiari ai alocației de stat la nivel național (peste 110.000) se găseau în 2019 în județele Timiș, Cluj, Prahova, Constanța, Bacău, Suceava și Iași, iar valoarea maximă s-a înregistrat în Municipiul București, unde se aflau 331.249 de copii beneficiari (9,2% din totalul național). În județul Constanța sunt 3,54% din totalul beneficiarilor la nivel național.

Următoarea categorie semnificativă la nivel județean, din punctul de vedere al plăților efectuate, este cea a beneficiarilor de **indemnizație pentru creșterea copilului**.

În anul 2019 au beneficiat de indemnizația pentru creșterea copilului 5.745 persoane, care reprezintă 3,22% din totalul de la nivel național (178.441 persoane). Cei mai mulți beneficiari de indemnizație s-au aflat în Municipiul București (25.722), iar peste 5.000 beneficiari locuiau în județele Argeș, Constanța, Suceava, Ilfov, Bihor, Brașov, Prahova, Iași, Timiș și Cluj.

La nivel național, suma medie lunară plătită corespunzătoare unei persoane beneficiare de indemnizație a crescut, de la 1.917 lei în anul 2018 la 2.082 lei în anul 2019. În județul Constanța suma medie lunară plătită în anul 2019 a fost de 1.964 lei/lună/beneficiar.

În ceea ce privește protecția socială a șomerilor în județul Constanța, cheltuielile în anul 2019 au fost de 38.998.314 lei, în creștere cu 41,79% față de anul 2018, dar în scădere cu 8,81% față de anul 2015.

Tabel nr.35 Cheltuielile anuale cu protecția socială a șomerilor, 2019

Categorie de cheltuială	Anul 2019
	- lei -
Indemnizație de șomaj (șomeri cu experiență în muncă)	15.903.235
Cheltuieli pentru formarea profesională	102.283
Plata absolvenților	945.713
Plăți pentru stimularea absolvenților	36.750
Plăți pentru stimularea șomerilor care se angajează înainte de expirarea perioadei de șomaj	441.001
Combaterea marginalizării sociale	26.600
Plăți pentru stimularea mobilității forței de muncă	11.248
Plăți pentru stimularea angajatorilor care angajează șomeri din categoria „defavorizați”	1.228.757
Prima de activare	176.900
Prima de relocare	201.230
Alte cheltuieli	19.924.597
Total	38.998.314

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (SOM102A)

Se remarcă faptul că o pondere semnificativă, de 40,78% din total, o au cheltuielile cu **indemnizația de șomaj** pentru șomeri cu experiență în muncă. În anul 2019 nu au fost înregistrate cheltuieli cu indemnizație de șomaj pentru șomeri fără experiență în muncă.

În anul 2019, numărul mediu anual al **pensionarilor care beneficiază de asigurări sociale** de stat a fost de 148.740 persoane (în creștere cu 0,65% față de anul 2018 și cu 4,48% față de anul 2015), cu o pensie medie lunară de 1.302 lei (în creștere cu 11% față de anul 2018 și cu 42,30% față de anul 2015) iar numărul **agricultorilor pensionari** a fost de 4.373 (în scădere cu 11,57% față de anul 2018 și cu 36,33% față de anul 2015) cu o pensie medie lunară de 489 lei (în creștere cu 10,14% față de anul 2018 și cu 40,11% față de anul 2015).

Alocații, indemnizații și facilități acordate persoanelor cu dizabilități

Conform Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, republicată, tipurile de handicap sunt: fizic, vizual, auditiv, surdocecitate, somatic, mintal, psihic, HIV/SIDA, asociat, boli rare, iar gradele de handicap sunt: grav, accentuat, mediu și ușor.

La 31 decembrie 2019 **numărul total de persoane cu dizabilități** comunicat Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adoptii, Direcția Drepturi Persoane cu Dizabilități, din cadrul M.M.P.S., prin D.G.A.S.P.C. Constanța a fost de **21.736 persoane**, reprezentând 2,57% din totalul de la nivel național (846.354 persoane).

Dintre acestea, 96,58% (20.993 persoane) se află în îngrijirea familiilor și/sau trăiesc independent (neinstituționalizate) și 3,42% (743 persoane) se află în instituțiile publice rezidențiale de asistență socială pentru persoanele adulte cu dizabilități (instituționalizate) coordonate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale prin Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adoptii, Direcția Drepturi Persoane cu Dizabilități.

Femeile reprezintă 52,96% din totalul persoanelor cu dizabilități la nivel județean iar copiii 9,02% din total.

La 31 decembrie 2019, rata persoanelor cu dizabilități la populația județului Constanța a fost de 2,84%, fiind mai redusă față de cea regională (3,52%) și cea națională (3,82%).

La nivelul județului Constanța sunt 39 de servicii sociale licențiate în baza legii 197/2012 pentru persoane cu dizabilități, astfel:

- Centre de zi pentru persoane adulte cu dizabilități – 2 servicii;
- Centre rezidențiale pentru persoane adulte cu dizabilități – 28 servicii;
- Servicii de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice, persoane cu dizabilități, persoane aflate în situație de dependență – 7 servicii;
- Servicii în comunitate pentru persoanele adulte cu dizabilități – 2 servicii.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Beneficii acordate persoanelor cu handicap⁵⁰:

1. Pentru adulții cu **handicap grav sau accentuat** se acordă o **indemnizație lunară**, indiferent de venituri.
2. Adulții cu **handicap grav, accentuat sau mediu** beneficiază de un **buget personal complementar**, indiferent de venituri.
3. **Părintele, tutorele sau persoana care se ocupă de creșterea și îngrijirea copilului cu handicap** în baza unei măsuri de protecție specială, stabilită în condițiile legii, beneficiază de **prestații sociale**, pe perioada în care îl are în îngrijire, supraveghere și întreținere, astfel:

Tabel nr. 36 – Cuantumul principalelor beneficii sociale acordate persoanelor cu handicap, finanțate din bugetul M.M.P.S.

Beneficiul de asistență socială	Cuquantum începând cu 1 iulie 2018 (lei)
Indemnizații lunare/ adult	
- grav	350
- accentuat	265
Buget complementar/ adult	
- grav	150
- accentuat	110
- mediu	60
Prestație socială/ copil	
- grav	300
- accentuat	175
- mediu	60

Sursa: M.M.P.S. - „Raport statistic privind activitatea M.M.P.S. în domeniul asistenței sociale în trimestrul I 2020”

⁵⁰ Sursa: Ministerul Muncii și Protecției Sociale – „Raport statistic privind activitatea M.M.P.S. în domeniul asistenței sociale în trimestrul I 2020”

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

4. **Însoțitorii adulților cu handicap vizual grav** au primit o **indemnizație** în cuantum lunar de 1.263 lei începând cu 1 ianuarie 2019, respectiv de 1.348 lei începând cu data de 1 ianuarie 2020.

Tabel nr.37 – Principalele beneficii sociale acordate persoanelor cu handicap în anul 2019, comparativ cu anul 2018 – număr de beneficiari și sume plătite

Beneficiu	2019		2018		Modificare anul 2019 față de anul 2018	
	Nr. mediu lunar de beneficiari	Sume plătite (lei)	Nr. mediu lunar de beneficiari	Sume plătite (lei)	Nr. mediu lunar de beneficiari	Sume plătite (lei)
Indemnizația lunară pentru însoțitorii persoanelor cu handicap vizual grav	651	9.893.486	698	9.421.282	-6,73%	+5,01%
Indemnizația lunară pentru adulții cu handicap grav și accentuat	15.807	57.089.857	16.242	53.968.597	-2,68%	+5,78%
Bugetul personal complementar lunar pentru persoanele cu handicap grav, accentuat sau mediu	17.822	25.507.460	18.212	24.189.464	-2,14%	+5,45%
Prestații sociale acordate părintelei, tutorelui sau persoanei care se ocupă de creșterea și îngrijirea copilului cu handicap în baza unei măsuri de protecție specială, pe perioada în care îl are în îngrijire, supraveghere și întreținere	1.761	5.534.701	1.744	3.562.578	+0,97%	+55,36%

Sursa: Date I.N.S. (ASS117B) și date M.M.P.S.

5. Pentru **persoanele cu HIV sau SIDA** se acordă o **indemnizație lunară de hrană**, atât pe perioada cât sunt internați sau instituționalizați, cât și în ambulatoriu. Cuantumurile alocației au fost în anul 2019 și 2018 de 16 lei/zi pentru adulți și 15 lei/zi pentru copii, valori care s-au păstrat și în trimestrul I 2020. În anul 2019 au beneficiat de indemnizație 993 persoane, din care 961 adulți (96,78% din total) și 32 copii (3,22% din total), pentru care au fost cheltuiți cumulativ 5.806.577 lei. Comparativ cu anul 2018, numărul de beneficiari a crescut cu 15 persoane (+1,53%), iar sumele plătite au crescut cu 91.774 lei (+1,61%).

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

6. Pentru 9 copii cu HIV / SIDA (număr mediu lunar) s-au plătit în anul 2019 **alocații de hrană** calculate pe baza alocației zilnice de hrană stabilite pentru consumurile colective din unitățile sanitare publice, în valoare de 70.080 lei. Cuantumul acestei alocații a fost de 11 lei/zi în anul 2018 și 15 lei/zi în anul 2019, care s-a păstrat și în primul semestru al anului 2020. Față de anul 2019 numărul de beneficiari a scăzut cu 9 persoane (-50%), iar sumele au scăzut cu 8.940 lei (-11,31%).

Suma plătită în anul 2019 corespunzătoare celor șase beneficii de mai sus acordate persoanelor cu handicap a fost de 103.902.161 lei. Comparativ cu aceeași perioadă din anul anterior, suma plătită pentru aceste beneficii a cunoscut o creștere de 6.966.417 lei (7,18%).

Situația privind persoanele defavorizate conform OUG 84/2020

În vederea implementării Programului Operațional Ajutorarea Persoanelor Defavorizate – POAD, prin OUG 84/2020 au fost stabilite o serie de măsuri necesare ajutorării persoanelor din categoriile cele mai defavorizate, prin furnizarea de ajutoare alimentare și asistență materială de bază și urmărindu-se astfel reducerea numărului de persoane afectate de deprivare materială precum și reducerea fenomenului de excluziune socială. De la momentul intrării în vigoare a OUG 84/2020, a fost abrogată Hotărârea de Guvern 784/2018 pentru stabilirea unor măsuri necesare în vederea implementării Programului Operațional Ajutorarea Persoanelor Defavorizate.

La nivelul județului, Instituția Prefectului coordonează această acțiune de distribuire a pachetelor de ajutorare pentru populația defavorizată. Conform OUG 84/2020, operațiunile care pot fi realizate de către beneficiari sunt următoarele: a) distribuirea de ajutoare alimentare – lipsa alimentelor de bază; b) distribuirea produselor de igienă; c) asistență tehnică.

Pentru o organizare cât mai eficientă, la nivelul județului Constanța a fost constituit un grup de lucru cu peste 60 de membri reprezentanți ai Prefecturii Constanța, A.J.P.I.S. Constanța, D.S.V.S.A. Constanța, A.J.F.P. Constanța, I.T.M. Constanța, D.J.S.T. Constanța, D.J.S. Constanța și Crucea Roșie⁵¹.

Categoriile de persoane cele mai defavorizate care beneficiază de ajutoare alimentare, în caz de deprivare alimentară constând în lipsa alimentelor de bază și/sau de asistență materială de bază, în caz de precaritate materială constând în lipsa produselor de igienă reglementate prin OUG 84/2020 sunt următoarele:

- a) membrii familiilor și persoanele singure cărora le este stabilit, prin dispoziție scrisă a primarului, dreptul la un *venit minim garantat* acordat în baza Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, cu modificările și completările ulterioare;

⁵¹ <https://ct.prefectura.mai.gov.ro/incepe-distribuirea-pachetelor-de-ajutorare-prin-programul-poad-2019-2021/>

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- b) membrii familiilor beneficiare de *alocație pentru susținerea familiei* acordată în baza Legii nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- c) persoanele/ familiile aflate temporar în *situații critice de viață*, respectiv victime ale calamităților, persoane dependente, definite conform ordonanței de urgență și în alte situații asemănătoare stabilite prin anchetele sociale și care se află în situații deosebite de vulnerabilitate, precum și persoanele care locuiesc în așezările informale.

În ceea ce privește evoluția numărului de beneficiari care se pot încadra în categoria persoanelor defavorizate conform OUG84/2020, situația la nivelul județului este următoarea:

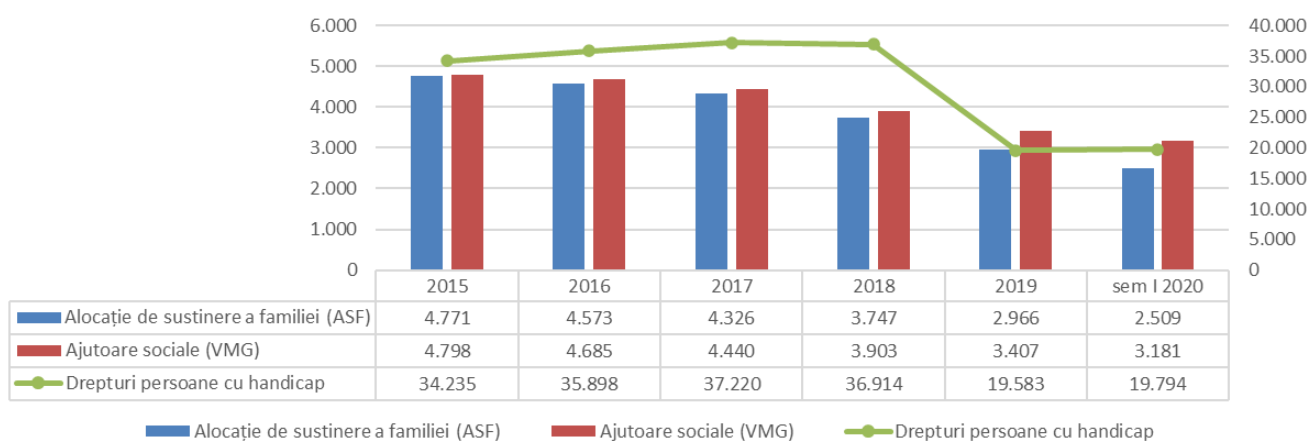

Fig. nr. 70 – Evoluția nr. de potențiali beneficiari din categoria persoanelor defavorizate, 2015 – semestrul I 2020

Sursa: Date A.J.P.I.S. Constanța

Numărul de beneficiari finali din județ pentru anul 2020 este de 21.447 persoane⁵², pe următoarele categorii, conform OUG 84/2020⁵³:

Număr beneficiari la care au fost distribuite ajutoare, pe categorii - iunie 2020		
categ. a)	categ. b)	categ. c)
4.345	10.032	7.070

Cei mai mulți beneficiari din categoria persoanelor vulnerabile se regăsesc în comuna Dobromir, urmată de municipiul Constanța, orașul Hârșova și municipiul Medgidia cu peste 1.000 beneficiari.

Pe parcursul anului 2020, la nivelul județului Constanța, au fost implementate etape diferite din fiecare componentă a POAD 2019 – 2021, respectiv POAD pachete (conform OUG 84/2020),

⁵² Sursa: Raport de activitate anul 2020

⁵³ Sursa: Date furnizate de Instituția Prefectului Constanța

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

POAD tichete sociale pe suport electronic (conform OUG 115/2020) și POAD tichete educaționale (conform OUG 133/2020).

În Județul Constanța, până în prezent, în cadrul POAD 2019-2021, au fost distribuite un număr de 42.894 pachete cu produse de igienă respectiv produse alimentare.

Pachetul cu produse de igienă a cuprins⁵⁴:

- Periuță de dinți – 5 buc;
- Pastă de dinți – 300 ml;
- Săpun lichid – 500 ml;
- Șampon copii – 800 ml;
- Șampon adulți – 500 ml;
- Detergent de rufe – 2700 g.

Pachetul cu produse alimentare a cuprins:

- Făină albă de grâu – 5 kg;
- Mălai – 4 kg;
- Paste făinoase – 800 g;
- Ulei – 4 l;
- Zahăr – 2 kg;
- Orez – 4 kg;
- Conserve carne – 2,4 kg;
- Conserve pateu – 1 kg;
- Compot de fructe – 1,44 l.

Pentru recepția și distribuirea pachetelor au fost desemnați un număr de 37 de angajați ai Instituției Prefectului care s-au asigurat că acestea au ajuns în bune condiții în cele 69 de UAT-uri beneficiare ale județului.

2.1.5.3. Nivelul de trai al populației

Cu o **rată a sărăciei relative** (ponderea persoanelor sărace, după metoda relativă de estimare, în totalul populației) de 15,9%, județul Constanța se situează pe **locul 6 în țară**, din punctul de vedere al nivelului de trai, în ordine descrescătoare. Rata sărăciei relative la nivelul regiunii Sud-Est era, în 2019, de 31,1% (în scădere de la 31,2% în 2018) iar la nivel național de 23,8% (în creștere de la 23,5% în 2018).

Rata sărăciei în muncă, de 13,6%⁵⁵, plasează județul Constanța pe **locul 8**, în ordinea crescătoare a ratelor care indică nivelul de sărăcie care caracterizează persoanele ocupate (cu venit constant).

Din necesitatea de a găsi soluții noi, inovatoare unor probleme sociale, economice sau de mediu ale comunităților și pentru satisfacerea nevoilor membrilor comunității care sunt ignorate sau insuficient acoperite de sectorul public sau privat, s-a dezvoltat conceptul de **conomie socială**.

⁵⁴ <https://ct.prefectura.mai.gov.ro/incepe-distribuirea-pachetelor-de-ajutorare-prin-programul-poad-2019-2021/>

⁵⁵ Sursa: Ministerul Muncii și Justiției Sociale – Raport „Analiza și evaluarea grupurilor vulnerabile în vederea stabilirii nevoii de servicii sociale” din cadrul proiectului „Implementarea unui sistem de elaborare de politici publice în domeniul incluziunii sociale la nivelul MMJS”, cod SIPOCA 4, 2019

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Scopul principal al economiei sociale constă în îmbunătățirea condițiilor de viață și oferirea de noi oportunități pentru persoanele dezavantajate sau făcând parte din categorii vulnerabile.

În județul Constanța au fost identificate următoarele întreprinderi sociale:

Tabel nr. 38– Întreprinderi sociale din județul Constanța, 2020

Nr. crt.	Denumire	Localitate
1	IGUMBI FASHION S.R.L.	Constanța
2	ASOCIAȚIA PENTRU ECOLOGIE ȘI TURISM PRO ECOTUR FILIALA STRUCTURA ECONOMICĂ SOCIALĂ OITUZ	com. Lumina, sat Oituz
3	VACANTE FLEXIBILE S.R.L.	Constanța
4	TOMIS MEDIA SOCIAL S.R.L.	Constanța
5	EXPERIENȚE LA ÎNĂLȚIME S.R.L.	Constanța
6	HÂRTIE LUCIOASĂ S.R.L.	Mihai Viteazu
7	SES FIE POFTA S.R.L.	Vama Veche
8	BIO FOOD TRUCK CONCEPT S.R.L.	Vama Veche
9	MOBISHO SPORT PROJECT S.R.L.	Mangalia
10	ECORAM ESTEAM S.R.L.	Mangalia
11	CANDY FACTORY VDG S.R.L.	23 August
12	ÎNGRIJIRE ȘI ASISTENȚĂ MANGALIA S.R.L.	Neptun
13	HOUSELY S.R.L.	Constanța
14	SPACE LAND KIDS S.R.L.	Constanța

Sursa: Registrul unic de evidență a întreprinderilor sociale

Analizând **veniturile și cheltuielile totale medii lunare pe o persoană** din Regiunea Sud-Est, se remarcă un nivel de trai scăzut pentru șomerii și agricultorii, unde cheltuielile sunt peste 98% din veniturile medii lunare obținute.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

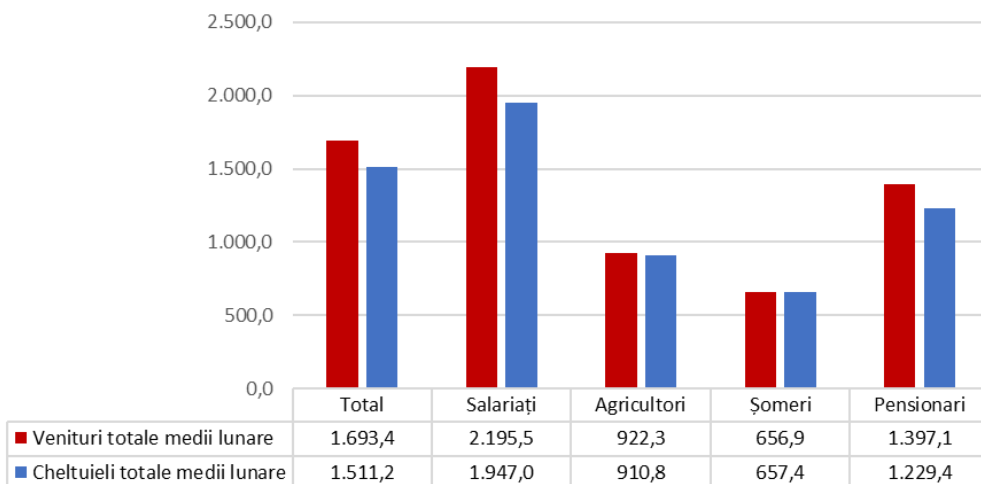

Fig. nr. 71– Veniturile și cheltuielile totale medii lunare pe o persoană în Regiunea Sud-Est, 2019

Sursa: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (BUF105J și BUF107K)

Nivelul veniturilor și cheltuielilor medii lunare pe o persoană au crescut în perioada 2014 – 2019, totuși, în cazul agricultorilor și al șomerilor, cheltuielile au crescut în valoare absolută mai mult decât veniturile înregistrate.

În ceea ce privește situația pe medii de rezidență, la nivel național, veniturile totale medii lunare sunt mai mari în mediul urban față de mediul rural cu cel puțin 20% pentru toate categoriile sociale, cu excepția agricultorilor (categorie pentru care veniturile medii lunare sunt mai mari cu 14%)⁵⁶. Aceeași situație se regăsește și în ceea ce privește cheltuielile medii lunare pe categorii sociale, unde nivelul acestora este mai ridicat în mediul urban cu cel puțin 14%, cu excepția categoriei formate din agricultori, unde nivelul cheltuielilor este mai ridicat în mediul rural decât în mediul urban cu cel puțin 12%.

Un alt indicator care identifică ponderea persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială este **AROPE** – indicator compozit adoptat la nivelul Uniunii Europene în cadrul Programului „Europa 2020”, de promovare a incluziunii sociale și reducere a sărăciei.

Conform Institutului Național de Statistică, persoanele care fac obiectul indicatorului AROPE sunt cele aflate în cel puțin una din următoarele situații:

- au venituri disponibile inferioare pragului de sărăcie;
- sunt în stare de deprivare materială severă;

⁵⁶ Sursa: I.N.S. - BUF105I - ABF Veniturile totale medii lunare pe o persoană pe categorii de venituri și principalele categorii sociale, pe medii de rezidență, an 2019

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.

În Regiunea Sud-Est, rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (ARPE) a fost de 40,1% în anul 2019, depășind media națională de 31,2%. Indicatorul a înregistrat o scădere de 11,6% în ultimii 10 ani (anul 2019 față de anul 2010).

Rata deprivării materiale severe reprezintă ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă în totalul populației. Persoanele aflate în stare de deprivare materială severă sunt persoanele în vârstă de 18 ani și peste care, datorită lipsei resurselor financiare, nu își pot permite cel puțin patru dintre următoarele situații:

- achitarea la timp, fără restanțe, a unor utilități și a altor obligații curente;
- plata unei vacanțe de o săptămână pe an, departe de casă;
- consumul de carne, pui, pește (sau alt echivalent de proteină) cel puțin o dată la două zile;
- posibilitatea de a face față, cu resursele proprii, unor cheltuieli neprevăzute (echivalente cu 1/12 din valoarea pragului național de sărăcie);
- deținerea unui telefon fix sau mobil;
- deținerea unui televizor color;
- deținerea unei mașini de spălat;
- deținerea unui autoturism personal;
- asigurarea plății unei încălziri adecvate a locuinței.

În anul 2019, la nivelul regiunii Sud-Est, rata deprivării materiale severe a fost de 20,7%, fiind cu 6,2% mai mare decât cea la nivel național. În perioada 2000-2019, indicatorul a înregistrat o scădere de 17,7%.

Rata persoanelor de sub 60 ani din gospodăriile cu intensitate foarte redusă a muncii reprezintă ponderea persoanelor în vârstă de sub 60 ani care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, în total populație. Gospodăriile cu intensitate foarte redusă a muncii sunt gospodăriile în care adulții în vârstă aptă de muncă desfășoară activități reprezentând mai puțin de 20% din potențialul lor de muncă din ultimul an.

În Regiunea Sud-Est, rata persoanelor de sub 60 ani din gospodăriile cu intensitate foarte redusă a muncii a fost de 7,9%, cu o scădere semnificativă față de anul anterior când nivelul ratei a fost de 13%, cu 1,9% peste media națională de 6%. În perioada 2010-2019, indicatorul a înregistrat o scădere cu 4%.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Zone marginalizate

Zone urbane

Autoritățile publice ale orașelor din județul Constanța au declarat că se încadrează în următoarele categorii cu privire la tipologia comunităților urbane marginalizate la nivelul anului 2019:

- Zone de tip ghetou cu blocuri (**Hârșova, Medgidia, Techirghiol**);
- Zone de tip ghetou în foste colonii de muncitori (**Medgidia, Ovidiu**);
- Zone de tip mahala cu case (**Hârșova, Medgidia, Techirghiol**);
- Zone de tip mahala cu locuințe improvizate (**Medgidia, Techirghiol**);
- Zone de locuințe sociale modernizate (**Eforie, Hârșova, Medgidia, Techirghiol**);
- Zone de locuințe sociale sau clădiri ocupate abuziv în zone istorice (**Hârșova**).

Conform Atlasului zonelor urbane marginalizate din România elaborat de Banca Mondială, procentul populației în zonele urbane marginalizate din județul Constanța este:

Tabel nr. 39 Procentul populației în zonele urbane marginalizate din județul Constanța

Oraș	% populație în zone marginalizate
Municipiul Constanța	0,78%
Municipiul Mangalia	7,92%
Municipiul Medgidia	10,46%
Orașul Băneasa ⁵⁷	34,51%
Orașul Cernavodă	15,70%
Orașul Eforie	0,58%
Orașul Hârșova	7,67%
Orașul Murfatlar	24,24%
Orașul Năvodari	4,19%
Orașul Negru Vodă	16,51%
Orașul Ovidiu	12%
Orașul Techirghiol	8,96%

Sursa: Banca Mondială - „Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate”

Constanța. Principalele zone urbane marginalizate în Municipiul Constanța se regăsesc la nivelul următoarelor cartiere: Palas, Medeea, Zona Industrială și o parte din cartierele CET și Brătianu, cu o populație de aproximativ 21.000 de persoane.

Zonele marginalizate din localitate au următoarele caracteristici:

- Structura gospodăriilor variază între 1 și 11 membri, cu o medie de 4,5 persoane/gospodărie, majoritatea populației zonei locuind în case individuale (peste 40%),

⁵⁷ În anul 2019, în baza legii nr. 37/2019, orașul Băneasa a devenit comună.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

cămine de nefamiliști (14%), locuințe improvizate (14%), case cu mai multe locuințe (10%) și apartamente în blocuri confort III sau IV (circa 7%), respectiv confort I sau II (circa 3%);

- Gradul de supraaglomerare este ridicat în majoritatea cazurilor, suprafața medie disponibilă/locuitor fiind 12,6 m² coborând până la suprafețe mai mici de 8 m²/persoană – mult sub valorile standardului de supraaglomerare (de 15,33% m²/persoană), respectiv sub media națională (20 m²/persoană);
- Majoritatea locuințelor nu sunt racordate la gaze (peste 90%) și nici la sistemul de încălzire centralizat (peste 70%), iar în unele cazuri nici la rețeaua de curent electric (peste 20%);
- Majoritatea locuințelor prezintă deficiențe majore din punctul de vedere al dotărilor strict necesare vieții cotidiene și asigurării nevoilor de bază (peste 50% dintre locuințe neavând apă curentă, peste 30% nefiind racordate la canalizare și peste jumătate dintre acestea neavând baie sau toaletă în interior).

De asemenea, la nivelul cartierului Tomis Nord a fost identificată o zonă urbană marginalizată adițională delimitată de străzile Soveja, Ștefăniță Vodă, Zmeurei, Badea Cârțan și Campusul social Henri Coandă (denumită în continuare zona Soveja - Badea Cârțan), unde peste 20% dintre locuințe nu se află în proprietatea locatarilor acestora, densitatea medie este de 2,94 persoane/apartament, iar 37% dintre gospodăriile nu dețin dotări necesare vieții cotidiene.

Medgidia. Conform Strategiei de Dezvoltare Locală a Zonelor Urbane Marginalizate din Municipiul Medgidia, aproximativ 30% din totalul populației din localitate trăiesc în zone dezavantajate pe ocupare, 20% în zone dezavantajate pe capital uman, 2,6% în zone dezavantajate pe locuire și 10,5% în zone marginalizate dezavantajate pe toate cele 3 componente.

Zonele urbane marginalizate de la nivelul orașului includ:

- Zona Grădini Nord – delimitată de strada Vâlcele;
- Zona Cămin C4;
- Zona Barăci Nord – delimitată de strada Dezrobirii nr. 27-53, strada Dezrobirii nr. 55-63, strada Silozului, strada Rândunelelor nr. 1-33, strada Ciocârliei nr. 17-39 și strada Ciocârliei nr. 15A-C.

Aceste zone sunt incluse într-un areal mai larg vizat de Strategia de Dezvoltare Locală, areal marginalizat delimitat la nord de Șoseaua București Constanța DN 22C nr. 2-14 și la sud de Canalul Dunăre Marea Neagră.

Zona Șoseaua Constanței – Canal Dunăre-Marea Neagră cuprinde 5.886 de gospodării și 13.315 locuitori, dintre care 11,3% persoane de etnie romă.

Zonele marginalizate din localitate au următoarele caracteristici:

- În zona Barăci doar 35% dintre persoanele care locuiesc în zonă dețin locuințele în proprietate privată în timp ce în zona Grădini niciunul dintre membrii comunității nu deține locuința în proprietate privată;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- Locuințele din zona Cămin C4 sunt acordate în regim de închiriere persoanelor sau familiilor a căror situație economică nu le-au permis accesul la o locuință în condițiile pieței, aceștia îndeplinind totodată o serie de condiții sociale;
- Sunt înregistrate ponderi ridicate de supraaglomerare a locuințelor în zonele Grădini (100%), Barăci (98,6%) și Cămin C4 (68%);
- Calitatea construcțiilor în zonele menționate este una precară, circa 70% dintre locuințele din zona Barăci fiind deteriorate sever și necesitând consolidări structurale, respectiv 66% în cazul zonei Grădini;
- În întreaga zonă Șoseaua Constanței – Canal Dunăre-Marea Neagră doar 10,5% dintre locuințe dispun de baie, 2,5% de bucătărie, iar ponderea locuințelor conectate la utilități este în continuare redusă.

Cernavodă. Conform Strategiei de Dezvoltare integrată a orașului Cernavodă 2015-2020, zona comunității marginalizate este Prund – Columbia - Deal Sofia - I. D. Chirescu, caracterizată de case individuale, precum și de existența locuințelor proprietate de stat, prezentând un nivel de confort și dotare scăzute.

Întreaga zonă se confruntă cu probleme structurale generate de alunecări de teren, nefiind în prezent găsită o soluție tehnică fezabilă pentru securizarea locuințelor.

Comunitatea marginalizată reunește circa 6.800 de locuitori – reprezentând aproximativ 37% din populația orașului, fiind o zonă cu o densitate peste media orașului. Din totalul populației comunității circa 5,7% sunt persoane de etnie romă, iar nivelul de studii al populației este preponderent mediu.

Hârșova. La nivelul orașului Hârșova au fost identificate multiple zone urbane marginalizate:

- Zona blocurilor Soveja - Bloc P1 - Str. Plantelor nr. 33, Bloc P2 - Str. Plantelor nr. 33, Bloc P3 - Str. Plantelor nr. 33, Bloc P4 - Str. Plantelor nr. 33;
- Zona de vest a orașului Hârșova - delimitată de la nord la sud de strada Amurgului, continuată de strada Albinei (fără să o includă), de partea de vest a străzii Rozelor până la intersecția cu strada Nicolae Țârcă, de partea de sud a străzii Nicolae Țârcă continuată cu strada Crinului, apoi de strada Minervei și de strada Carsium până la intersecția cu strada Concordiei și de strada Concordiei până la Dunăre;
- Zona blocurilor sociale - Bloc F1 - Str. Tabiei, nr. 17, Bloc F2 - Str. Tabiei, nr. 17;
- Zona de case locuită preponderent de etnici romi - Strada CĂȘĂRIEI, la numerele 12B, 12C, 12D, 12E, 12F, 12G, 12H;
- Zone de locuințe sociale sau clădiri ocupate abuziv în zone istorice - Ansamblul „Vasile Cotovu”, Adresa - strada 9 Mai, nr. 2.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Tabel nr.40 Procentul populației în zone marginalizate și în zone dezavantajate în
județul Constanța

Oraș	% populație în zone marginalizate	% populație în zone dezavantajate pe locuire	% populație în zone dezavantajate pe ocupare	% populație în zone dezavantajate pe capital uman
Constanța	0,78	3,76	8,86	3,81
Mangalia	7,92	3,08	29,77	9,81
Medgidia	10,46	2,58	33,00	20,19
Cernavodă	15,70	4,18	42,41	11,46
Murfatlar	24,24	9,56	27,72	18,86
Năvodari	4,19	2,90	47,89	13,79
Negru Vodă	16,51	0,00	38,68	32,33
Eforie	0,58	2,03	46,33	23,51
Hârșova	7,67	1,94	33,11	46,43
Ovidiu	12,00	4,11	36,46	26,95
Techirghiol	8,96	3,09	25,26	22,49
Băneasa	34,51	0,00	33,38	29,07

Sursa: A.D.R. Sud Est – „Comunitățile marginalizate și gradul de sărăcie din Regiunea Sud-Est”

Zone rurale

Studiul „Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate și al Dezvoltării Umane Locale din România”, elaborat de Banca Mondială și publicat în anul 2016, identifică la nivelul Regiunii Sud-Est, 136 de comunități marginalizate rurale, din care doar 14 în județul Constanța (al doilea județ din regiune cu cele mai puține comune cu zone marginalizate, după județul Tulcea (9 comune), după cum urmează:

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Tabel nr. 41- Rata marginalizării la nivel de comună în județul Constanța

Comuna	Populația totală (recensământ 2011)	Ponderea populației rrome în total populație (recensământ 2011)	Rata marginalizării (intervale)	Tipul marginalizării
ADAMCLISI	2.250,00	0,00	12-<24%	Marginalizare peste medie
CASTELU	4.856,00	7,06	12-<24%	Marginalizare peste medie
CIOBANU	3.223,00	0,00	6.1-<12%	Marginalizare la medie
CRUCEA	2.945,00	0,14	6.1-<12%	Marginalizare la medie
DOBROMIR	3.031,00	0,00	24+%	Marginalizare severa
LIPNITA	3.168,00	1,23	6.1-<12%	Marginalizare la medie
MIHAI VITEAZU	3.244,00	4,84	12-<24%	Marginalizare peste medie
MIRCEA VODA	4.886,00	0,45	6.1-<12%	Marginalizare la medie
OSTROV	5.069,00	3,69	0.1-<6.1%	Marginalizare sub medie
PANTELIMON	1.608,00	0,00	12-<24%	Marginalizare peste medie
RASOVA	3.762,00	0,00	6.1-<12%	Marginalizare la medie
TOPRAISAR	5.533,00	0,00	0.1-<6.1%	Marginalizare sub medie
HORIA	1.115,00	0,09	6.1-<12%	Marginalizare la medie
CUZA VODA	3.586,00	21,47	24+%	Marginalizare severa

Sursă: Banca Mondială - "Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate și al Dezvoltării Umane Locale din România"

În comunele cu zone marginalizate din județul Constanța, scăderea numărului de locuitori nu este la fel de pregnantă ca în cazul celorlalte județe din Regiunea Sud-Est, șapte din cele 14 localități înregistrând o scădere a populației în perioada 2011 - 2019 (Adamclisi, Ciobanu, Crucea, Lipnița, Ostrov, Pantelimon, Rașova), în vreme ce la nivelul celorlalte șapte populația a crescut (Castelu, Cuza Vodă, Dobromir, Horia, Mihai Viteazu, Mircea Vodă, Topraisar).

Conform datelor disponibile furnizate de I.N.S., localitatea Dobromir este singura comună din localitățile cu zone rurale marginalizate din județul Constanța, neracordată la rețeaua de distribuție a apei potabile.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

La nivel de județ, reprezentarea după tipul marginalizării la nivel de UAT (sub medie, la medie și peste medie) este detaliată în continuare:

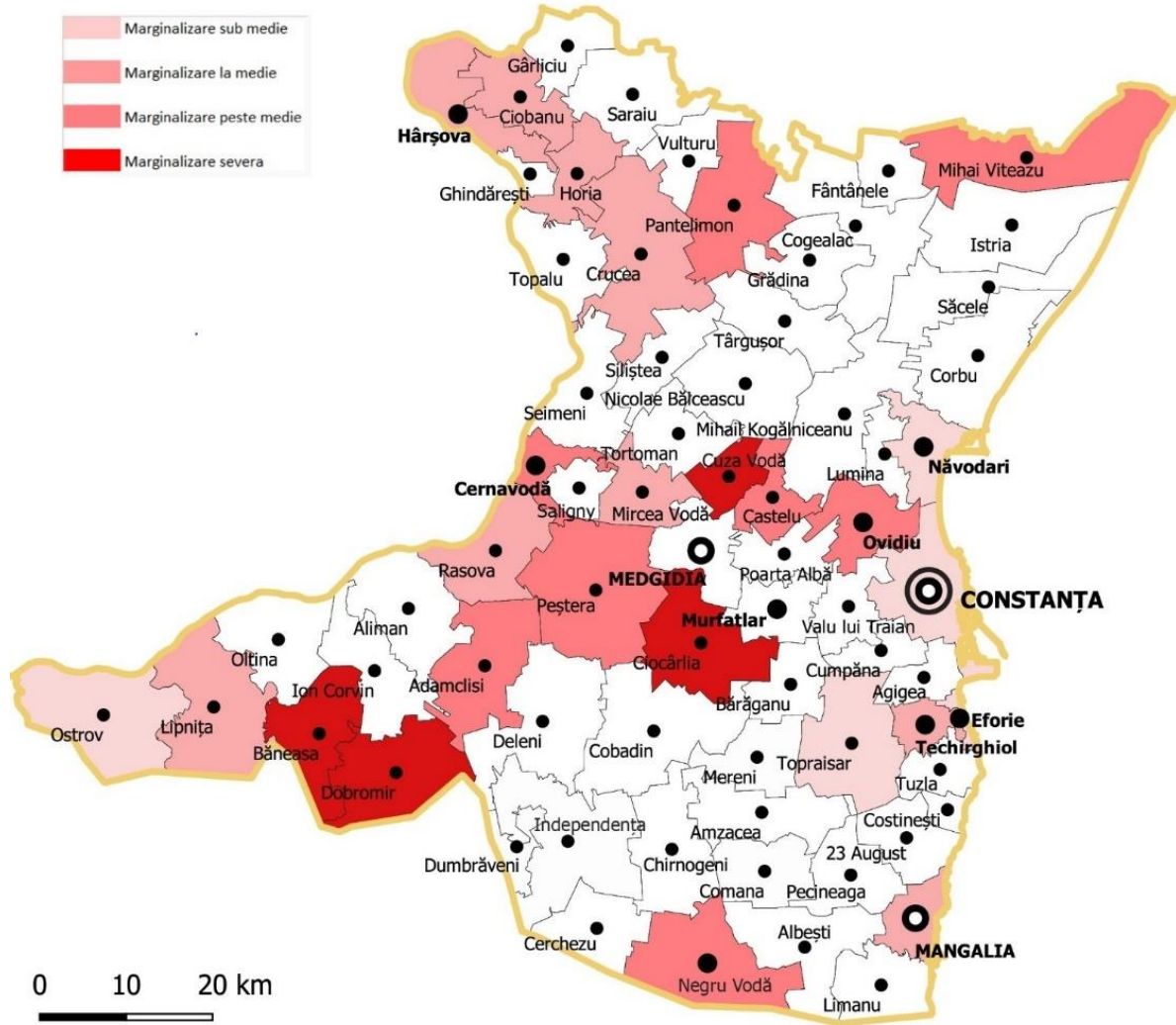

Fig. nr. 4 – Zonele marginalizate din județul Constanța, pe tipuri de marginalizare

Sursă: Prelucrarea consultantului, date Banca Mondială – „Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate” și „Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate și al Dezvoltării Umane Locale din România”

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Tabel nr.42 Analiza SWOT – Social

Social (infrastructură socială, nivel de trai)	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Infrastructură de servicii de asistență socială diversificată, (loc 10 pe țară după numărul serviciilor sociale licențiate); • Implicarea activă a sectorului privat în furnizarea de servicii sociale (65% din servicii sunt deservite de furnizori privați); • Nivel de trai ridicat al populației (locul 6 la nivel național); • Mediu economic dezvoltat și diversificat, în creștere. 	<ul style="list-style-type: none"> • Serviciile de asistență socială sunt slab dezvoltate din punct de vedere al calității sau sunt inexistente la nivel rural; • Fenomenul de îmbătrânire a populației conduce la o creștere a dependenței demografice cu impact negativ asupra veniturilor sociale; • Colaborare defectuoasă între instituțiile implicate în domeniul asistenței sociale; • Diferența semnificativă între nivelul de trai în mediul rural față de mediul urban; nivel de trai scăzut în localitățile sărace din zonele de NV, SV și V a județului; • Insuficiența resurselor bugetare și umane ale administrațiilor locale pentru dezvoltarea și funcționarea domeniului social; • Scăderea gradului de implicare a populației în rezolvarea unor probleme sociale stringente la nivel local; • Nivelul scăzut de educație al celor beneficiarilor serviciilor sociale de la nivel județean conduce la o natalitate timpurie, precum și la o colaborare dificilă; • Lipsa programelor de integrare a tinerilor care provin din centrele de plasament.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Stabilirea obiectivului european „O Europă mai socială și mai incluzivă”, care va fi implementat prin Pilonul european al drepturilor sociale; • Promovarea parteneriatelor public-privat în vederea înființării de servicii sociale alternative și derularea de proiecte cu impact social; • Valorificarea conceptului de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității în cadrul Grupurilor de Acțiune Locală; • Oportunități de dezvoltare a resursei umane prin îmbunătățirea educației, oferirea de traininguri sau parteneriate cu furnizori privați; 	<ul style="list-style-type: none"> • Conjunctură internațională relativ instabilă (pandemia cu virusul SARS Cov -2); • Accentuarea incidenței problemelor de tipul depresie, anxietate, suicid în rândul populației; • Conflicte de interes între diferitele nivele decizionale (local, județean, național); • Dificultăți de derulare sau întâzieri în lansarea programelor de finanțare nerambursabilă; • Dezvoltare nefavorabilă a județului ca urmare a creșterii efortului financiar

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Social (infrastructură socială, nivel de trai)	
<ul style="list-style-type: none">• Existența în cadrul universităților din Constanța a facultăților cu profil socio – uman;• Posibilități diversificate de finanțare a unor proiecte complexe de infrastructură și servicii sociale – buget de stat pentru servicii de asistență socială, fonduri nerambursabile în cadrul POR, POCU, PNRR, precum și alte surse de finanțare extreme;• Oportunități de finanțare în domeniul incluziunii sociale;• Promovarea voluntariatului;• Sensibilizarea / atragerea mediului privat în probleme sociale	<p>alocat asistenței sociale, eșec în încadrarea în viața socială a beneficiarilor de ajutoare sociale etc;</p> <ul style="list-style-type: none">• Nivel de trai scăzut în Regiunea Sud - Est (penultimul loc la nivelul regiunilor de dezvoltare în ceea ce privește: rata deprivării materiale severe, rata sărăciei și rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (ARPE));

În contextul obiectivului „*nicio regiune și nicio persoană nu poate fi lăsată în urmă*” formulat în vederea construirii unei Europe sociale puternice, trebuie depuse în continuare eforturi pentru ca fiecare locuitor al județului să poată trăi o viață demnă și plină de sens. În domeniul social, se impune o strategie care să valorifice oportunitățile de finanțare în scopul atenuării punctelor slabe (ex. discrepanțe la nivel de județ în ceea ce privește nivelul de trai, lipsa sau insuficiența serviciilor sociale în raport cu nevoile existente) concomitent cu valorificarea punctelor forte (ex. mediul economic dezvoltat și diversificat, în creștere, existența unei infrastructuri de servicii de asistență socială).

Prioritizarea intervențiilor în domeniul Social (infrastructură socială, nivel de trai) ar trebui să se bazeze pe următoarele premise:

- Consolidarea sprijinului acordat persoanelor vulnerabile este esențial în vederea evitării scenariului nefavorabil al scăderii nivelului de trai și calității vieții persoanelor aflate în nevoie care conduce la creșterea disparităților în interiorul județului și la diminuarea tendinței de dezvoltare la nivel regional:
 - Dezvoltarea serviciilor sociale necesare precum servicii de îngrijire la domiciliu, asistență comunitară, centre de zi pentru persoane vârstnice, centre de zi pentru copii (*surse potențiale de finanțare: POIDS – Prioritatea 6*);
 - Profesionalizarea personalului implicat în furnizarea serviciilor sociale
 - Depistarea și intervenția timpurie în recuperarea copiilor cu dizabilități (*surse potențiale de finanțare: POIDS – Prioritatea 4*);
- Ansamblul serviciilor din domeniul asistenței sociale trebuie să aibă un rol preventiv, care combatte marginalizarea și situațiile de risc și conduce la maximizarea capacității de a câștiga autonomia beneficiarilor săi prin inserție socială și economică:
 - Valorificarea conceptului de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității prin dezvoltarea serviciilor suport pentru ocupare, de ex în cadrul

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

structurilor de economie socială (*surse potențiale de finanțare: POIDS – Prioritatea 1*);

- Măsurile și campanii de sensibilizare a angajatorilor în vederea îmbunătățirii percepției acestora asupra persoanelor care provin din comunități marginalizate;
- Integrarea măsurilor de sprijin din domeniul social de sprijinirea accesului la educație și la servicii de sănătate:
 - Sprijin pentru creșterii accesului și participării la educația timpurie/ învățământ primar și secundar și reducerea părăsirii timpurii a școlii prin acordarea unor pachete integrate (ex. costuri de transport și masă, materiale educaționale, accesul la servicii medicale și sociale, măsuri de prevenție, măsuri de acompaniere, adaptate nevoilor și specificului comunității etc) – a persoanelor aparținente grupurilor vulnerabile (*surse potențiale de finanțare: POIDS – Prioritatea 7*).

2.1.6. Educație

2.1.6.2. Infrastructura de învățământ

Unitățile școlare și sălile de clasă

La nivelul județului Constanța sunt **228 de unități școlare** cu **4.205 de săli de clasă** (anul 2019). În perioada 2014-2019 este constată o reducere a numărului de unități școlare. În ceea ce privește sălile de clasă ale unităților școlare, cele mai multe sunt în Municipiul Constanța și anume

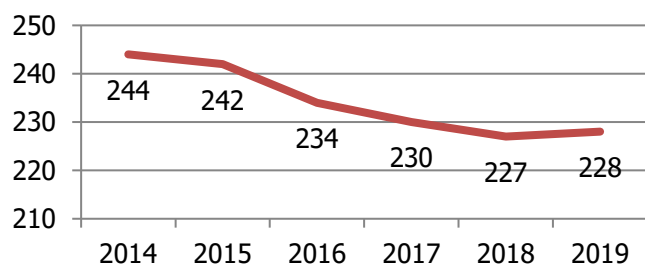

Fig.nr. 72– Evoluția numărului de unități școlare din județ în perioada 2014-2019

1.993 de săli de clasă. Acesta este urmat de Municipiul Mangalia cu 212 săli de clasă.

Unitățile preșcolare există în UAT-urile urbane Constanța (36), Mangalia (2), Medgidia (2), Hârșova (1), Năvodari (4) și Ovidiu (1) și în cele rurale, Agigea (1), Cumpăna (2), Lumina (1), Topraisar (1) și Valu lui Traian (2).

Unitățile școlare primare și gimnaziale se află în majoritatea UAT-urilor din județ, mai puțin Ostrov și Băneasa. Două unități de **învățământ special** se află în Municipiul Constanța.

Unitățile liceale se află în UAT-urile urbane: Constanța (31), Mangalia (3), Medgidia (4), Cernavodă (2), Eforie (1), Hârșova (2), Murfatlar (1), Năvodari (1), Negru Vodă (1), Ovidiu (1) și Techirghiol (1). Celelalte UAT-uri rurale, precum Adamclisi, Băneasa, Castelu, Cobadin, Cogealac, Cumpăna, Deleni, Independența, Lumina, Mihai Viteazu, Mihail Kogălniceanu, Ostrov,

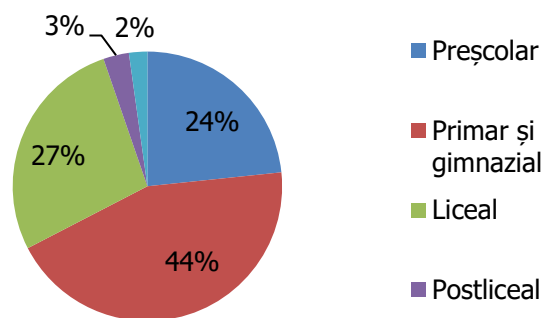

Fig. nr. 73 – Tipurile de unități școlare din județ

Sursă: *Institutul Național de Statistică – SLC101C*

absolvenților de gimnaziu să se orienteze către această formă de învățământ, cei mai mulți ținând o continuare a studiilor în domeniul universitar. Aceștia reprezintă, de altfel, grupul cel mai activ al migrației interne către marile centre universitare, de unde puțini mai revin după absolvirea studiilor de licență, masterat sau doctorat.

Din 62 licee existente la nivelul județului cele mai multe sunt cu profil teoretic (26 unități), urmate de cele cu profil tehnic (13 unități) și de cele cu profil de servicii (11 unități).

Poarta Albă și Tropaisar, au câte un liceu.

Unitățile posliceale sunt doar în UAT-urile Constanța, Mangalia și Hârșova.

Sistemul de învățământ preuniversitar de la nivelul județului Constanța oferă o gamă largă de specializări, nu doar în profil teoretic, ci și pe filieră tehnologică (profil tehnic, servicii și resurse), sau vocațională (profil pedagogic, artistic, militar și teologic).

Raportat la numărul școlilor posliceale (7 unități) și de maiștrii (1 unitate), putem constata că oferta liceelor este semnificativ mai mare (62 unități), ceea ce face ca majoritatea

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

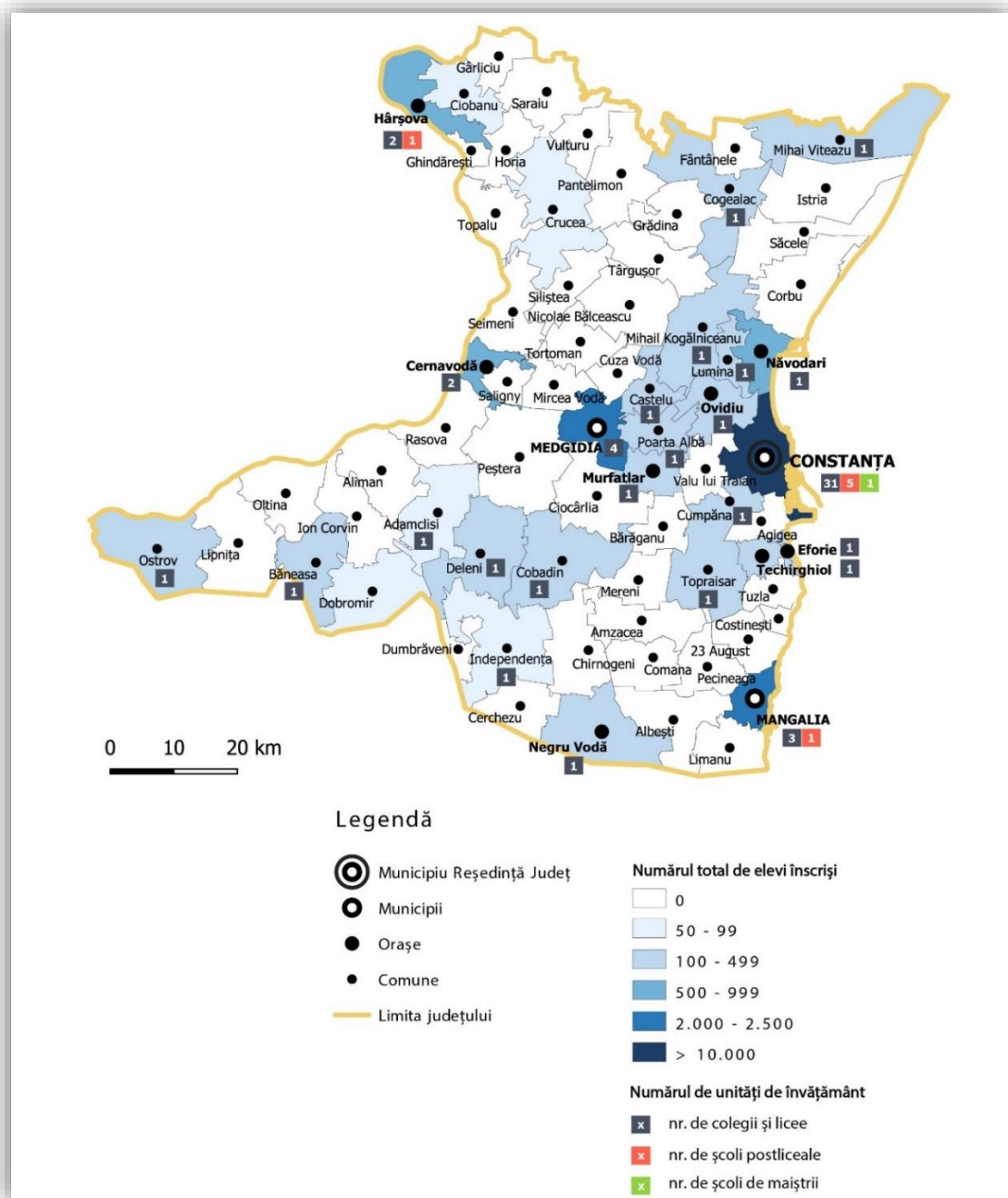

Fig nr. 74– Rețeaua de unități de învățământ profesional, liceal, postliceal și de maiștrii din județul Constanța, la nivel de UAT, 2019

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S.

Învățământul liceal tehnic și-a pierdut din atractivitate în ultimii ani în favoarea celui teoretic, în anul 2019 din 22.960 elevi înscriși în învățământul liceal, 44,91% erau înscriși în licee și colegii teoretice, urmați de cei înscriși în licee cu profil de servicii (19,92%) și doar 19,22% din elevi erau înscriși în licee tehnice.

Laboratoarele școlare

În total, județul Constanța are **885 de laboratoare școlare**. Cele mai multe sunt în Municipiul Constanța. Acest municipiu are 588 de laboratoare școlare. Este urmat de Municipiul Medgidia, cu 39 de laboratoare școlare și Municipiul Medgidia, cu 33 de laboratoare școlare.

Terenurile de sport din unitățile școlare

În ceea ce privește numărul de terenuri sportive din unitățile școlare, unitățile școlare din județul Constanța însumează **245 de terenuri sportive**. Tot Municipiul Constanța înregistrează cele mai multe. Acesta are 118 de terenuri sportive. Este urmat de Municipiul Medgidia și Orașul Năvodari, cu câte 10 terenuri de sport. UAT-urile Negru Vodă, Adamclisi, Agigea, Aliman, Lipnița și Tuzla nu prezintă terenuri sportive în unitățile școlare.

Sălile de gimnastică din unitățile școlare

În anul 2019 au fost înregistrate, în județ, **133 de săli de gimnastică**. Cele mai multe se află în Municipiul Constanța, și anume 74 de săli de gimnastică. Este urmat de Municipiul Medgidia cu 10 săli de gimnastică.

Bazinele de înot din unitățile școlare

În județ există și bazine de înot în cadrul unităților școlare. Sunt doar **4 bazine de înot**. Două bazine sunt în Municipiul Constanța: 1 bazin într-o unitate școlară de tip primar și gimnazial și 1 bazin într-o unitate școlară de tip universitar. Celelalte două UAT-uri rurale, Aliman și Peștera au câte un bazin de înot. Ambele în unități școlare de tip primar și gimnazial.

PC-urile din unitățile școlare

Județul Constanța însumează **13.091 de PC-uri**. Cele mai multe sunt în Municipiul Constanța, cu 7.065 de PC-uri. Este urmat de Municipiul Medgidia cu 594 de PC-uri și Orașul Năvodari cu 271 de PC-uri.

2.1.6.2. Resursele umane din învățământ

Personalul didactic

Județul Constanța are **7.892 de cadre diactice**. Cele mai multe sunt în Municipiul Constanța: 4.173 de cadre didactice. Acesta este urmat de Municipiul Mangalia, care are 385 de cadre didactice și de Municipiul Medgidia, cu 352 de cadre didactice. Din graficul de mai jos, rezultă că numărul personalului didactic are o tendință de creștere în perioada 2018-2019.

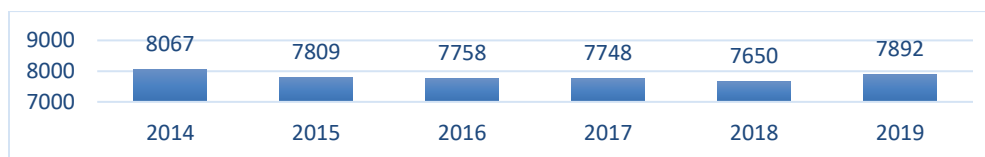

Fig. nr. 75 Evoluția numărului de personal didactic din județ în perioada 2014 – 2019 (număr de persoane)

Sursă: Institutul Național de Statistică – SLC104D

Personalul didactic este reprezentat în proporție de 86% de femei. Distribuția personalului didactic după grade didactice este următoarea:

Grad didactic	Grad I	Grad II	Definitiv	Debutant	Fără pregătire
Nr. cadre didactice	3.790	1.330	1.266	714	246
%	51,59%	18,11%	17,23%	9,72%	3,35%

Sursă: Inspectoratul Școlar Județean Constanța

La concursul național de titularizare, în județul Constanța, din 1.001 candidați, s-au prezentat 885 candidați și 800 de lucrări au fost evaluate. Din candidații ale căror lucrări au fost evaluate, 63% au promovat concursul de titularizare obținând note peste 7, 25,88% au obținut note între 5 și 7 urmând a fi încadrați cu contract pe perioadă determinată iar 11,13% nu au promovat examenul⁵⁸.

În ceea ce privește situația cadrelor didactice pe medii de rezidență (urban/rural), se constată că 75% din cadrele didactice se regăsesc în mediul urban și 25% în mediul rural, o

⁵⁸ Sursă: Inspectoratul Școlar Județean Constanța

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

proporție similară regăsindu-se și la nivelul populației școlare (77,49% în mediul urban și 22,51% în mediul rural).

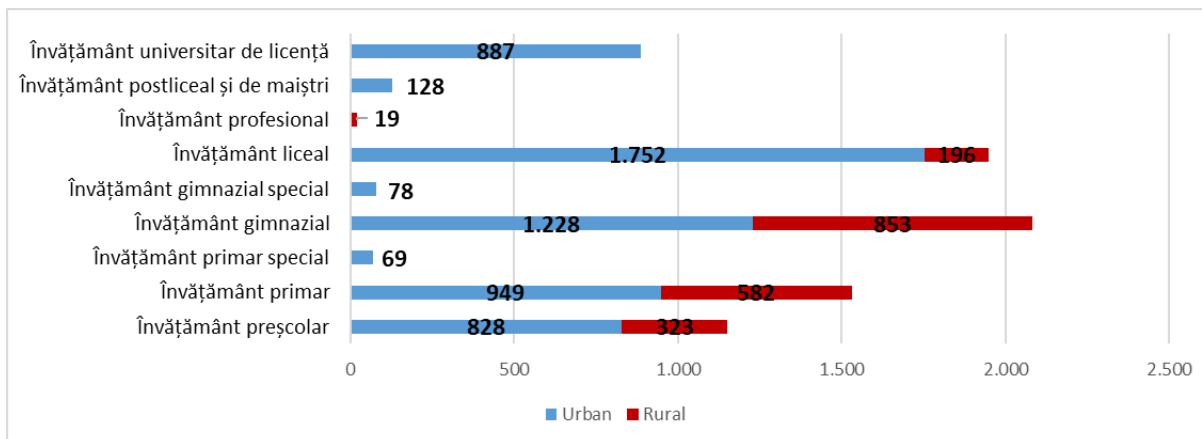

Fig. Nr.76– Situația cadrelor didactice pe medii de rezidență și pe niveluri de educație, 2019

Sursă: Institutul Național de Statistică – SCL104E

Populația școlară

În anul 2019 au fost înregistrați mai puțini elevi și studenți față de alți ani. De la 138.786 elevi și studenți în anul 2014, la **132.298 de elevi și studenți**, în anul 2019.

Cei mai mulți elevi și studenți sunt înregistrați în Municipiul Constanța. Acest municipiu are 73.192 de elevi și studenți, urmat de Municipiul Mangalia cu 6.318 de elevi și studenți și Municipiul Medgidia cu 6.214 de elevi și studenți.

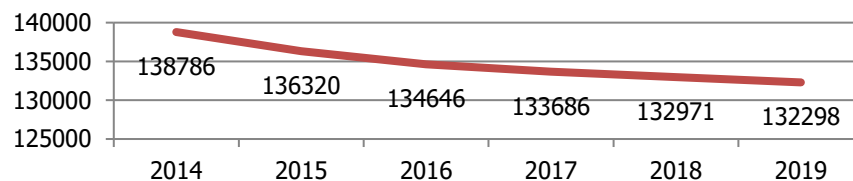

Fig. nr.77 Evoluția populației școlare din județ în perioada 2014 – 2019 (număr de persoane)

Sursă: Institutul Național de Statistică – SLC103D

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Populația școlară în județul Constanța este încă una numeroasă, iar în unele UAT-uri numărul crescut de elevi poate solicita sistemul educațional, din cauza numărului redus de cadre didactice.

De exemplu, în cartograma alăturată, **gradul de încărcare al unei educatoare**, adică numărul total al preșcolărilor din anul școlar 2019, raportat la numărul total de educatoare din același an școlar, indică un proces educațional ceva mai solicitat în UAT-urile Siliștea și Poarta Albă.

În principiu, cu cât este mai mic acest indicator, cu atât crește calitatea procesului educațional.

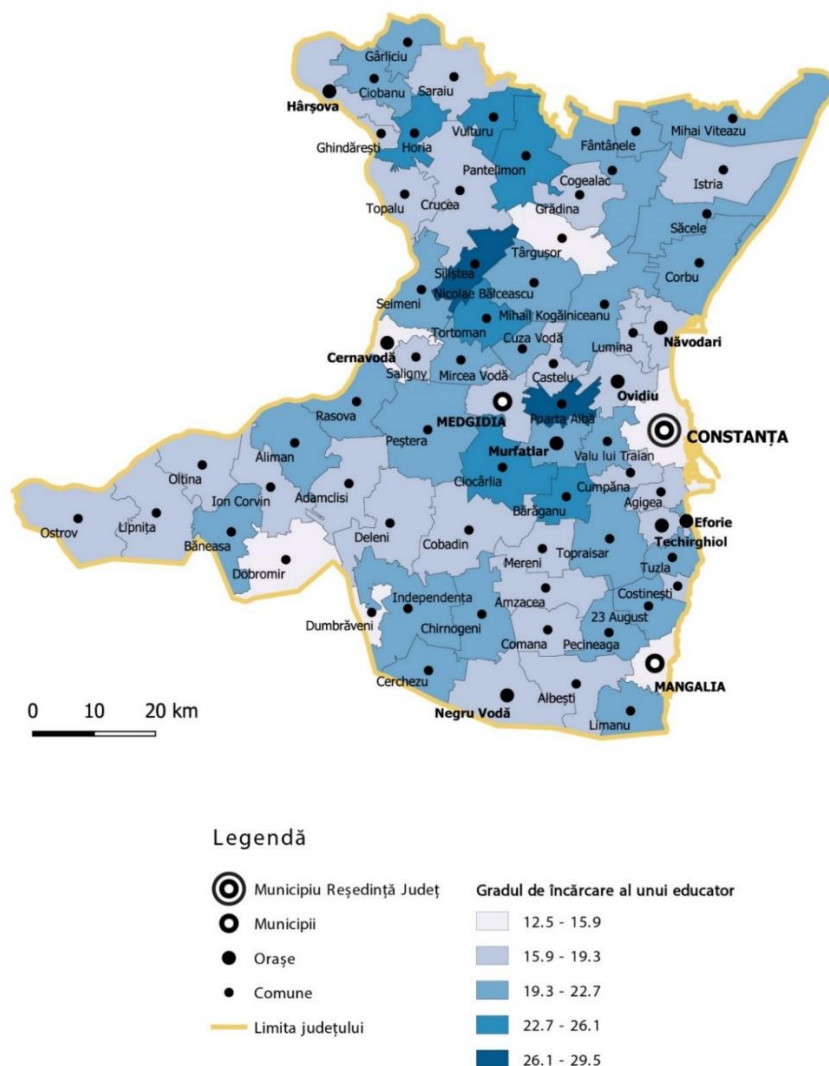

Fig.nr. 78 Gradul încărcare al unui educator, pe UAT

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

În cazul, învățământului primar și gimnazial, UAT-urile Independența, Negru Vodă și Mihai Viteazu indică un proces educațional ceva mai solicitat.

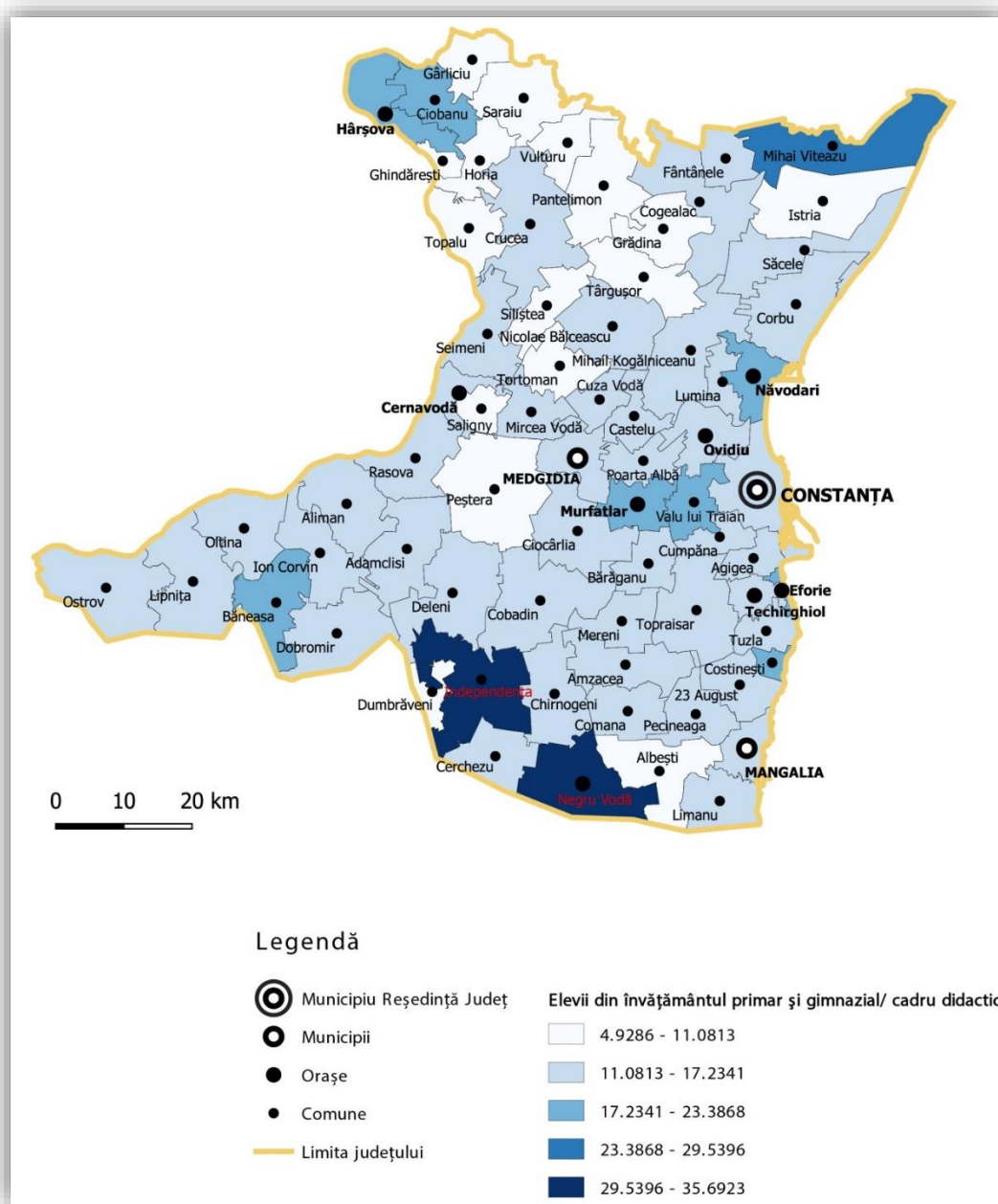

Fig. nr. 79– Numărul elevilor din învățământul primar și gimnazial care revine în medie la un cadru didactic, pe UAT

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Opțiunile populației școlare

Din graficele de mai jos, perioadele de timp 2018-2020, rezultă faptul că cei mai mulți elevi preferă **profilul real** al liceelor teoretice, urmat apoi de cel **uman**. Pe locul 3, preferința alternează, astfel **tehnic** este pentru perioada 2018-2019, și **servicii** pentru perioada 2019-2020.

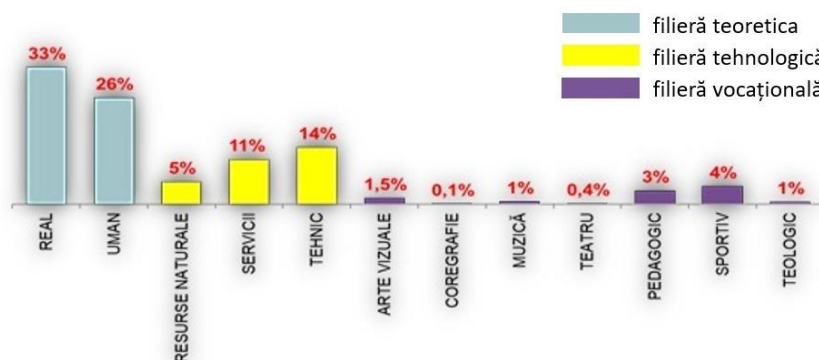

Fig. nr. 80– Preferințele elevilor din clasa a VIII – a, pentru perioada 2018-2019

Sursă: datele furnizate de către Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Constanța

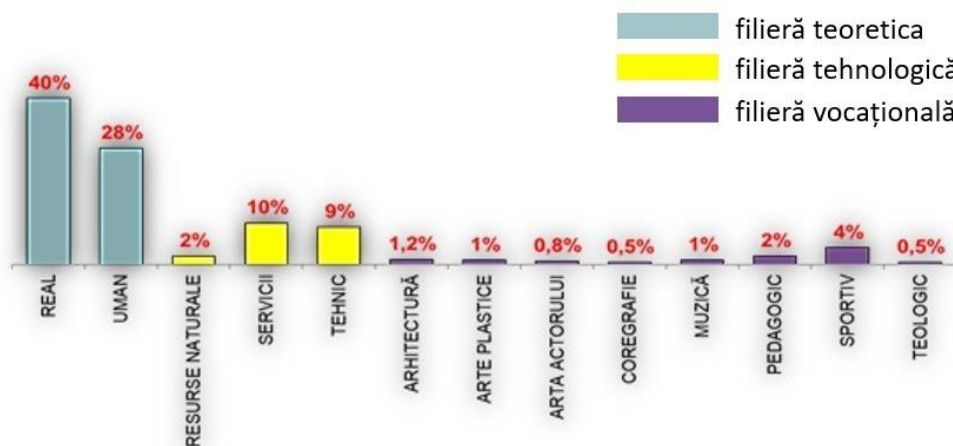

Fig. nr. 5 – Preferințele elevilor din clasa a VIII – a, pentru perioada 2019-2020

Sursă: datele furnizate de către Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Constanța

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

În cazul liceelor tehnologice, se observă în graficele de mai jos, că profilul **economic** este cel mai preferat, urmat de **turism și alimentație**, apoi de profilurile care alternează: **mechanică, electric, electronică și automatizări**.

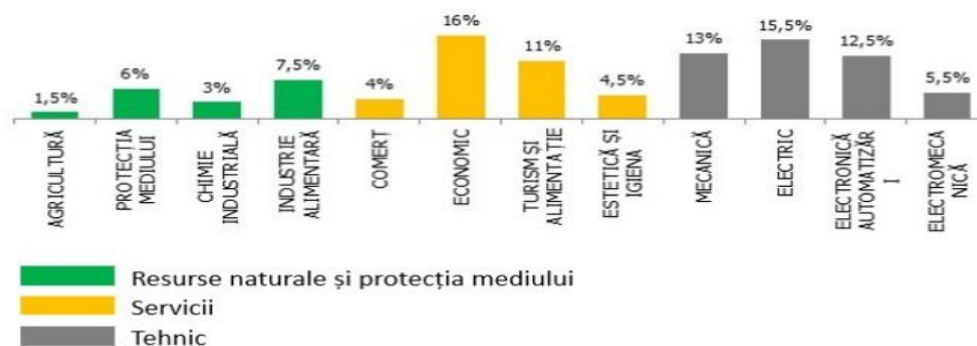

Fig. nr.82 – Preferințele elevilor din clasa a VIII – a pentru profilele tehnologice, pentru perioada 2018-2019

Sursă: datele furnizate de către Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Constanța

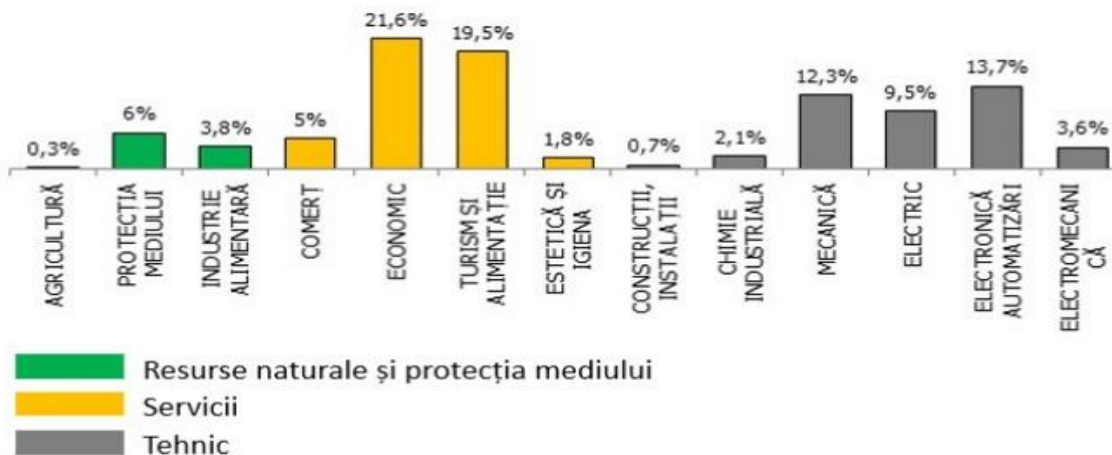

Fig.nr.83- Preferințele elevilor din clasa a VIII – a pentru profilele tehnologice, pentru perioada 2019-2020

Sursă: datele furnizate de către Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Constanța

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

În cazul elevilor care studiază în **mediul urban**, aceștia preferă **filierea teoretică**, într-o proporție de aproximativ 60%, mai exact **profilul real**.

În cazul elevilor care studiază în **mediul rural**, aceștia preferă **filierea tehnologică**, într-o proporție de aproximativ 60 %, mai exact **profilul protecția mediului**.

Absolvenții

În anul 2018 au fost înregistrați mai puțini absolvenți față de alți ani. De la 20.253 de absolvenți în anul 2014, la **18.691 de absolvenți** în anul 2018. Cei mai mulți absolvenți sunt înregistrați în Municipiul Constanța. Acest municipiu are 12.401 de absolvenți, urmat de Municipiul Mangalia cu 846 de absolvenți și Municipiul Medgidia cu 791 de absolvenți. În **mediul rural**, cei mai mulți absolvenți sunt în Cobadin cu 175 de absolvenți, urmat de Cumpăna, cu 143 de absolvenți.

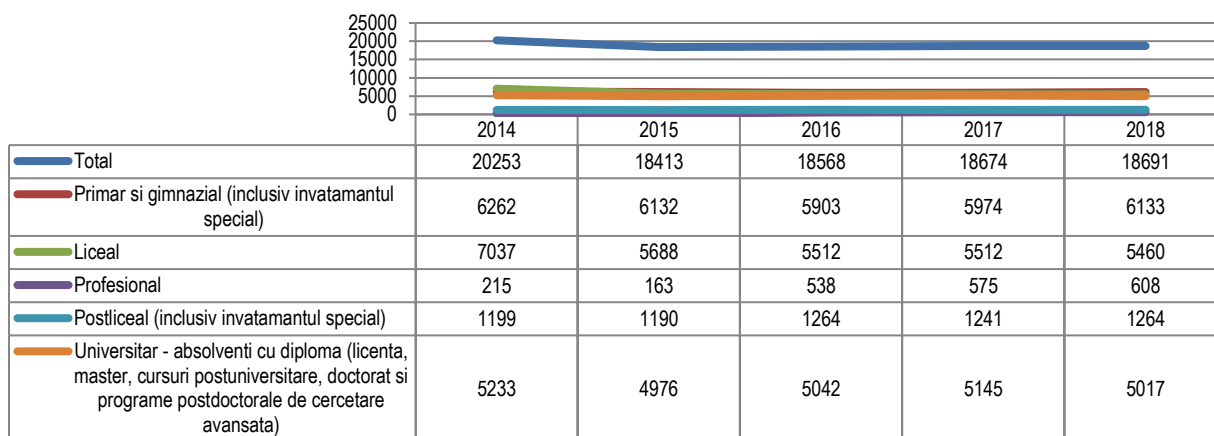

Fig. nr. 84 – Evoluția absolvenților din județ în perioada 2014 - 2018 (număr de persoane)

Sursă: Institutul Național de Statistică – SLC109D

Învățământul superior

La nivelul județului Constanța funcționează următoarele instituții de învățământ superior, toate regăsindu-se în municipiul Constanța:

- Instituții de învățământ superior de stat:
 - **Academia Navală "Mircea cel Bătrân"**⁵⁹ cu 2 facultăți: Facultatea de Navigație și Management Naval și Facultatea de Inginerie Marină – secția Marină militară și secția Marină Civilă, care școlarizează studenți în 3 domenii (inginerie navală/marină și navigație, inginerie electrică și inginerie și management) la 2 cicluri de

⁵⁹ Sursa: Raport privind starea anuală a Academiei Navale "Mircea cel Bătrân", martie 2020

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

studii - licență la forma de învățământ cu frecvență (IF) și masterat la forma de învățământ cu frecvență (IF).

- ANMB are încheiate protocoale educaționale și înțelegeri tehnice cu academii similare din Belgia, Bulgaria, Croația, Danemarca, Italia, Turcia, Grecia, Letonia, Lituania, Polonia, Portugalia, Spania;
- ANMB este membră a International Association of Maritime Universities și a Black Sea Association of Maritime Institutions participând în mod regulat la activități comune ale acestor asociații.
- Valoarea inserției pe piața muncii depășește cu mult valoarea indicatorului de performanță din Metodologia de evaluare a ARACIS (40% în domeniul de formare profesională după doi ani); rata de angajabilitate pentru seriile 2015-2018 este de 88,9 %, rata de angajabilitate în domeniul de formare profesională fiind de 83,3%.
- **Universitatea "Ovidius" din Constanța**⁶⁰ cu 16 facultăți și 5 școli doctorale cu 8 domenii de doctorat, are în oferta educațională 79 programe de studii universitare de licență și 59 programe de studii universitare de master.
- **Universitatea de Marină Civilă Constanța**⁶¹ cu 2 facultăți: Navigație și Transport Naval și Electromecanică Navală
 - rata de angajabilitate pentru anul școlar 2017 – 2018 este de 60,05%, rata de angajabilitate în domeniul de formare profesională fiind de 40,73%.
- Instituții de învățământ superior particulare, acreditate
 - **Universitatea "Andrei Șaguna"** cu 4 facultăți: Psihosociologie, Drept și Științe Administrative, Științele Comunicării și Științe Politice.
- Instituții de învățământ superior particular autorizate să funcționeze provizoriu
 - **Fundația Gaudeamus – Universitatea Tomis Constanța** cu 3 specializări: Administrarea Afacerilor, Finanțe Bănci și Economia Comerțului, Turismului, Serviciilor și Managementul Calității.

⁶⁰ Sursa: Raport privind starea Universității Ovidius din Constanța pentru anul 2019, Bilanț la final de mandat 2016 - 2020, martie 2020

⁶¹ Sursa: Raportul anual al Rectorului, 2020

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Tabel nr.43 Analiza SWOT – Educație

Educație	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Gamă variată a învățământului din județ, inclusiv învățământ universitar; • Infrastructură educațională dezvoltată la nivel de județ în cazul învățământului primar; • Sistemul de învățământ preuniversitar de la nivelul județului Constanța oferă o gamă largă de specializări, nu doar în profil teoretic, ci și pe filieră tehnologică (profil tehnic, servicii și resurse), sau vocațională (profil pedagogic, artistic, militar și teologic); • Centru universitar dezvoltat și diversificat, cu specializări unice la nivel național (ex. Navigație și transport naval); • Rezultate favorabile în ceea ce privește rata de angajabilitate în domeniul de formare profesională; • Experiență semnificativă în activitatea de cercetare derulată în parteneriat în mediul universitar și mediul de afaceri. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel scăzut de educație la nivelul zonelor rurale marginalizate și în mediul rural; • Resurse umane și materiale insuficiente pentru sprijinul copiilor cu cerințe educaționale speciale; • Număr insuficient de cadre didactice în anumite localități; • Scăderea calității actului educațional în cazul numărului mare de elevi ce revine unui cadru didactic; • Distanțe relativ mari pe care elevii din mediul rural sunt nevoiți să le parcurgă pentru a urma cursurile liceale/profesionale; • Insuficiența resurselor bugetare ale administrațiilor locale în domeniul educației și competență redusă în accesare fonduri europene nerambursabile la nivelul localităților din zonele rurale; • Adaptare insuficientă a curriculei educaționale la cerințele specifice ale pieței muncii și nevoile comunității; • Lipsa de atractivitate a învățământului liceal tehnic; • Lipsa dotărilor din instituțiile de învățământ (ex. laboratoare dotate high-tech), a spațiilor adecvate desfășurării activităților în aer liber (curtea școlii), precum și a dotărilor minime cu materiale didactice necesare desfășurării activității (internet, dotări cu calculator, imprimantă, jocuri didactice, acces la platforme on-line, teste etc.); • Lipsa unor spații adecvate pentru desfășurarea activităților extrașcolare, în special în zona rurală; • O mare parte a populației active este ocupată în economia de subsistență din cauza nivelului redus de educație singura sursă de venit fiind agricultura, motiv pentru care există comunități foarte sărace și în risc de excluziune socială;

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Educație	
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea nevoilor de formare profesională continuă ca urmare a ponderii semnificative a populației între 35 – 64 ani; • Interesul mediului de afaceri pentru forță de muncă pregătită și calificată; • Dezvoltarea unei relații funcționale între mediul universitar și cel economic prin dezvoltarea infrastructurii de cercetare și crearea unui institut de Cercetare Inovare Dezvoltare produse High-Tech; • Oportunități de finanțare pentru dezvoltarea și echiparea unităților de învățământ cu echipamente IT de ultimă generație în vederea facilitării susținerii orelor de curs în mediul online (având în vedere condițiile pandemice la nivel național) 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa de interes manifestată de potențialii întreprinzători pentru investiții noi din lipsa forței de muncă pregătite corespunzător; • Accentuarea dezinteresului elevilor / studenților față de procesul educațional conduce la formarea unor resurse de muncă dezinteresate și slab pregătite; • Accelerarea fenomenului de excludere socială a locuitorilor din zone rurale, din zone marginalizate sau din grupuri etnice defavorizate – din cauza nivelului redus de educație și a gradului ridicat de analfabetizare; • În unele comunități rurale, dinamica evoluția demografică va duce la închiderea unor grădinițe și școli, în timp ce în alte comunități, infrastructura preșcolară și școlară va fi sub-dimensionată; • Părăsirea sistemului educațional de către cadrele didactice având în vedere nivelul de salarizare foarte scăzut; • Creșterea numărului de absolvenți care nu se pot încadra în muncă în cazul în care curricula educațională nu este corelată cu necesarul forței de muncă la nivel județean

Educația are un rol hotărâtor în dezvoltarea cunoașterii, abilităților și a atitudinilor care sunt esențiale pentru creșterea și vitalitatea economică a județului. Într-un mediu concurențial dezvoltat, sistemul educațional trebuie să pună accent pe *calitate în formarea profesională* cu scopul final al contribuției cunoștințelor teoretice acumulate pentru dezvoltarea socio-economică a județului.

La nivelul județului se constată dificultăți în realizarea unor activități care implică tehnologia la fiecare clasă, activitățile fiind focalizate în special pe asimilarea mecanică a informațiilor transmise de profesor și inhibarea creativității. Lipsesc laboratoarele utilizate la standarde înalte.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Așa cum reiese din analiza punctelor slabe ale sistemului educațional, învățământul tradițional prezent generează probleme în majoritatea sectoarelor pe piața a forței de muncă, afectând marile companii, întreprinderi mici și mijlocii, precum și instituțiile publice. Astfel, prin corelarea cu oportunitățile identificate:

- La nivelul județului se constată o scădere a nivelului de educație cu preponderență în zonele rurale și în zonele comunităților marginalizate, principalul factor determinant fiind nivelul scăzut de salarizare, în anumite zone singura sursă de venit fiind agricultura.
- Se observă necesitatea de personal instruit în domeniile cheie ale Județului Constanța (agricolă, zona de energii verzi, mecanică navală, turism, etc.), motiv pentru care se urmărește pregătirea unui plan de formare profesională în domeniul educației care să corespundă nevoilor pieței muncii prin dezvoltarea învățământului tehnologic și profesional;
- Se constată o lipsă a competențelor digitale ale populației și a programelor de reconversie profesională și de atragere a experților externi.
- Este necesar să se ofere noi condiții și facilități pentru absolvenții sistemului de învățământ din județ, care tind să migreze în afara acestuia după absolvire, în căutarea dezvoltării unei cariere profesionale mai atractive și a unui nivel de trai mai bun.

Modernizarea sistemului de educație la nivelul județului Constanța, va ține cont de posibilitățile oferite de cadrul politic și administrativ actual și de prerogativele deținute de autoritățile publice locale, precum și de imperativul utilizării mai bune a surselor europene de finanțare, urmărind:

- Modernizarea infrastructurii educaționale la nivel județean:
 - investiții în infrastructuri specifice pentru învățământul antepreșcolar, preșcolar, primar, profesional și tehnic, terțiar prin obținerea de fonduri guvernamentale sau fonduri europene nerambursabile (*surse potențiale de finanțare: POR, POC, PNRR*),
 - construire / înființare și dotare unități de învățământ și sprijinirea serviciilor de tip „Afterschool” și pachetelor integrate pentru creșterea accesului și participării la educația timpurie / învățământ primar și secundar
 - dezvoltarea învățământului tehnologic și profesional prin crearea și dezvoltarea planurilor de formare profesională care să corespundă nevoilor pieței muncii la nivel județean (mecanică navală, lucrător la cheu, specialiști pentru domenii care implică energia verde, turism, etc.)
 - proiecte de dezvoltare și echipare a unităților de învățământ cu echipamente IT de ultimă generație în vederea facilitării susținerii orelor de curs în mediul online, introducerea pe scară largă a digitalizării în educație (*sursă potențială de finanțare: POR 2021 – 2027 Axa Prioritară 6, POCIDIF, POC PNRR*);
- Creșterea nivelului de calitate al actului educațional:
 - Consolidarea programelor de studii performante și alinierea ofertei educaționale la nevoile comunității:
 - Parteneriate între mediul de afaceri și administrația publică, inclusiv Inspectoratul Școlar Județean cu scopul realizării de centre tehnologice în

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- vederea pregătirii și dezvoltării resurselor umane în domeniile cheie ale județului Constanța (agricol, energii verzi, mecanică navală, turism, etc.);
- dezvoltarea de ateliere și centre de meserii și dezvoltarea infrastructurii școlare tehnice;
 - Susținerea excelenței în cercetare și inovare și alinierea priorităților la cele mai noi tendințe în cercetare și inovare;
 - Promovarea abordării antreprenoriale în educație, în special în învățământul universitar:
 - Promovarea parteneriatelor între autoritățile statului și mediul de afaceri, instituțiile de învățământ și societatea civilă;
 - Implicarea instituțiilor de învățământ în cadrul programelor naționale sau programelor europene de creștere a competențelor digitale atât pentru cadrele didactice cât și pentru elevi;
 - Proiecte de creștere a nivelului de pregătire școlară, prin stabilirea unor măsuri de stimulare a participării copiilor din comunitățile marginalizate la procesul educațional.

2.1.7. Sănătate

2.1.7.1. Infrastructura de sănătate

Principalele unități sanitare din județ

La sfârșitul anului 2019, **rețeaua unităților sanitare cuprindea în principal** 21 de spitale cu 8 ambulatorii integrate și un total de 4.486 paturi, 9 ambulatorii de specialitate, o policlinică, 5 dispensare medicale, 3 centre de sănătate mintală, 3 sanatorii balneare cu un total de 722 paturi, o unitate medico-socială cu 61 de paturi, 14 centre de diagnostic și tratament din care 11 cu paturi de spital (în total 128 paturi), 11 centre medicale de specialitate din care 3 cu paturi de spital (în total 40 paturi), un centru de dializă cu 12 paturi și 4 puncte de lucru ale centrelor de dializă cu un total de 107 paturi.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Tabel nr.44– Rețeaua unităților sanitare pe forme de proprietate și medii (urban/rural), 2019

Categoriile de unități sanitare	Total	Proprietate publică	Proprietate privată	Mediul urban	Mediul rural
Spitale	21	11	10	19	2
Ambulatorii de specialitate	9	2	7	9	0
Ambulatorii integrate spitalului	8	8	0	7	1
Policlinici	1	1	0	1	0
Dispensare medicale	5	5	0	5	0
Centre de sănătate mintală	3	3	0	3	0
Sanatorii balneare	3	2	1	3	0
Unități medico-sociale	1	1	0	0	1
Centre de diagnostic și tratament	3	0	3	3	0
Centre medicale de specialitate	8	1	7	8	0
Centre de diagnostic și tratament cu paturi de spital	11	0	11	10	1
Centre medicale de specialitate cu paturi de spital	3	0	3	3	0
Centre de dializă	1	0	1	1	0
Puncte de lucru ale centrelor de dializă	4	0	4	4	0
Cabinete medicale de medicină generală	98	2	96	87	11
Cabinete medicale școlare	38	38	0	37	1
Cabinete medicale studentești	1	1	0	1	0
Cabinete medicale de familie	310	0	310	205	105
Societate medicală civilă	74	0	74	61	13
Cabinete stomatologice	726	0	726	639	87
Societate stomatologică civilă medicală	3	0	3	3	0
Cabinete medicale de specialitate	556	0	556	552	4
Societate civilă medicală de specialitate	7	0	7	7	0
Farmacii	389	10	379	296	93
Puncte farmaceutice	18	1	17	0	18
Depozite farmaceutice	10	0	10	10	0
Laboratoare medicale	150	65	85	147	3
Laboratoare de tehnică dentară	62	1	61	61	1
Centre de transfuzie	1	1	0	1	0
Alte tipuri de cabinete medicale	6	3	3	6	0

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (SAN101B)

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

În ultimii 10 ani se constată dezvoltarea rețelei sanitare din sectorul privat iar în ultimii 5 ani se constată creșterea numărului de cabinete școlare (5 cabinete) și de laboratoare medicale (7 laboratoare) în cazul **sectorului public**, dar și creșterea numărului de ambulatorii de specialitate (4 cabinete), de centre de diagnostic și tratament cu paturi de spital (11 centre), de centre medicale de specialitate cu paturi de spital (3 centre), de centre de dializă (1 centru), de puncte de lucru ale centrelor de dializă (4 puncte de lucru), de societăți medicale civile (55 unități), de societăți stomatologice civile medicale (2 unități), de cabinete medicale de specialitate (122 cabinete), de farmacii (2 unități), de puncte farmaceutice (6 unități), de laboratoare medicale (24 laboratoare) și de laboratoare de tehnică dentară (41 laboratoare) în cazul **sectorului privat**.

Analizând **accesibilitatea rețelei sanitare pe medii de rezidență**, se observă că 86,52% din unitățile sanitare existente la nivelul anului 2019, se află în mediul urban.

În ceea ce privește **dispensarele medicale**, toate se află în mediul urban, iar **farmaciile** sunt în procent de 76,09% în mediul urban. Se remarcă faptul că doar 2 **spitale** se află în mediul rural, din care unul cu ambulatoriu integrat.

Numărul de **paturi raportate la 1.000 locuitori** la nivelul anului 2019 a fost de 6,7 valoare care plasează județul Constanța pe locul 15 la nivel național, fiind peste media Regiunii Sud-Est de 5,9 paturi/1.000 locuitori, dar sub cea națională de 6,9 paturi/1.000 locuitori.

Cele mai multe paturi de spital la 1.000 de locuitori se regăsesc în Municipiul București (12,2 paturi/1.000 locuitori) și în județul Cluj (10 paturi/1.000 locuitori), iar numărul cel mai scăzut de paturi este înregistrat în județele Giurgiu (3 paturi/1.000 locuitori) și Ilfov (3,1 paturi/1.000 locuitori).

Personal medico-sanitar

În perioada 2015-2019, în județul Constanța, a crescut semnificativ **numărul personalului medico-sanitar** pentru toate categoriile, cu excepția medicilor de familie care au înregistrat o scădere de 5% în perioada analizată.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Tabel nr. 45 – Personalul medico-sanitar pe categorii și forme de proprietate, 2019

Categorii de cadre medico-sanitare	Total	Proprietate publică	Proprietate privată
Medici	2.241	1.219	1.022
din total medici: medici de familie	437	48	389
Stomatologi	801	29	772
Farmacisti	1.313	50	1.263
Personal sanitar mediu	5.755	2.778	2.977

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (SAN104B)

Numărul de locuitori raportat la un medic a cunoscut o scădere cu 12,64% în anul 2019 față de anul 2015, fiind corelată cu mărirea personalului cu 12,90% în perioada analizată, dar și cu scăderea populației (-1,37%).

Pe forme de proprietate, numărul de medici din sectorul public a crescut cu 31,36% în perioada analizată, spre deosebire de sectorul privat, unde numărul de medici a scăzut cu 3,31%.

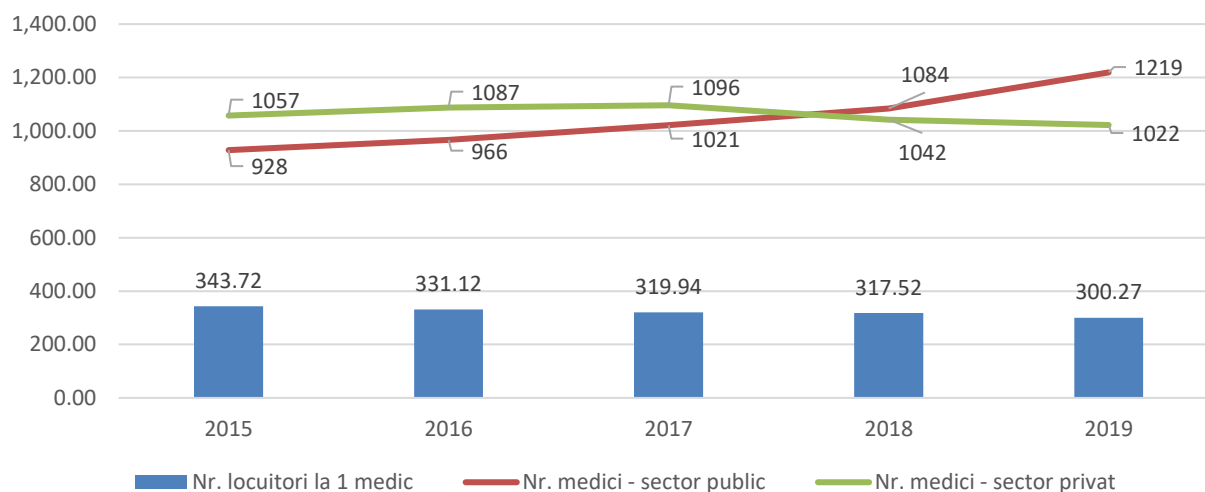

Fig. Nr.85 – Evoluția numărului de locuitori la un medic și a numărului de medici (sector public și privat), în ultimii 5 ani

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (POP106A, SAN104B)

Consiliul Județean are în subordine următoarele instituții sanitare:

- Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sf. Apostol Andrei”
- Spitalul Clinic de Pneumoftiziologie
- Unitatea de Asistență Medico-Socială Agigea.

Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sf. Apostol Andrei”

Spitalul Clinic Județean de Urgență ”Sf. Apostol Andrei” Constanța a fost înființat în anul 1969, fiind cea mai mare unitate medicală din Regiunea de Sud Est a României. Spitalul public este finanțat integral din venituri proprii și funcționează pe principiul autonomiei financiare.

Veniturile proprii ale spitalului provin din sumele încasate pentru serviciile medicale furnizate pe bază de contracte încheiate cu Casa Județeană de Asigurări de Sănătate, precum și din alte surse.

Spitalul asigură servicii medicale curative permanente pentru o populația județului Constanța și preia majoritatea cazurilor care depășesc competența spitalelor teritoriale din județ.

Ca o particularitate, S.C.J.U. ”Sf. Apostol Andrei” Constanța asigură asistența medicală turiștilor, români și străini, pe întreg parcursul sezonului estival. Pe timp de vară statisticile au arătat că spitalul deservește în mod direct peste un milion de turiști care vizitează litoralul românesc. Astfel, în sezon estival, la Unitatea de Primiri Urgențe sunt înregistrați peste 500 pacienți la fiecare 24 de ore.

Conform ”Regulamentului de organizare și funcționare” actualizat în noiembrie 2020, spitalul cuprinde 28 secții însumând 1.325 paturi spitalizare continuă la care se adaugă 231 paturi închise temporar și 78 paturi spitalizare zi, laboratoare, servicii, cabinete medicale și aparatul funcțional.

În ceea ce privește indicatorii morbidității spitalizate, în anul 2019 la nivelul spitalului, s-a înregistrat un număr total de 56.110 cazuri, din care 95,57% au fost acute. La nivelul anului au fost înregistrate 354.033 zile de spitalizare, din care 89,05% în secții acuți.

Din totalul de cazuri înregistrate, 10,43% au fost din categoria majoră de diagnostic ”Boli și tulburări ale sistemului respirator”, urmată de categoriile ”Sarcină, naștere și lăuzie” (10,14%) și ”Boli și tulburări ale sistemului musculo-scheletal și țesutului conjunctiv” (9,42%).

Spitalul Clinic de Pneumoftiziologie

Spitalul Clinic de Pneumoftiziologie Constanța este spital public de monospecialitate cu personalitate juridică, aflat în subordinea Autorității de Sănătate Publică a județului Constanța.

Spitalul a fost înființat în anul 1959 cu profil de boli cronice pulmonare și asigură în continuare servicii medicale de specialitate pentru afecțiunile pneumoftiziologice la copii și adulți (diagnosticul și tratamentul afecțiunilor respiratorii acute și cronice).

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Conform ”Regulamentului de organizare și funcționare” din 2014, spitalul cuprinde 3 secții însumând 185 paturi din care 153 paturi TBC, cameră de gardă, farmacie, laboratoare, compartimente, dispensar TBC, ambulatoriu integrat, unitate de transfuzii sanguine și aparat funcțional.

În ceea ce privește indicatorii morbidității spitalizate în anul 2019 la nivelul spitalului, s-au înregistrat 3.087 cazuri, din care 95,85% au fost din categoria majoră de diagnostic ”Boli și tulburări ale sistemului respirator”. La nivelul anului au fost înregistrate 47.691 zile de spitalizare.

2.1.7.2. Igiena și starea de sănătate a populației

Igiena

Igiena este o ramură a medicinei care elaborează normele de apărare a sănătății oamenilor și formele de aplicare a acestor norme pe baza studierii interdependenței și interacțiunii dintre om și mediul înconjurător, a condițiilor de trai, precum și a relațiilor sociale și de producție. De asemenea, igiena reprezintă un ansamblu de reguli și de măsuri pentru păstrarea sănătății.⁶²

Protejarea sănătății publice în relație cu igiena apei:

- În anul 2019, conform Direcției de Sănătate Publică județeană Constanța, au fost monitorizate 24 de zone de aprovizionare mari, din care 23 sunt autorizate sanitar. Monitorizarea operațională se realizează de către operatorul de apă zonal RAJA S.A. Constanța care deține acreditare a laboratorului pentru apă potabilă;
- Și zonele de aprovizionare mici sunt monitorizate⁶³. În 2019, număr zonelor de aprovizionare mici a fost de 135, din care 87 sunt autorizate sanitar;
- Pentru identificarea și cartografierea fântânilor publice și arteziene de apă utilizate pentru consum uman în județ, a fost elaborat un plan de recoltare și au fost prelevate și analizate probe din 54 fântâni publice/surse arteziene de apă pe an.
- De asemenea, este monitorizată calitatea apei potabile folosită în industria alimentară la Dobrogea Grup S.A., Argus S.A., Heineken România S.A., Ostrovit S.A., Duo S.R.L., a apei potabile a sistemelor centralizate care furnizează apă unităților economice nealimentare, precum CN APM Constanța – porturile Constanța și Agigea, Penitenciarul Poarta Albă și Șantierul Naval Constanța, precum și a apei potabile distribuită în cadrul Aeroportului Internațional Mihail Kogălniceanu.
- În 2019 au fost monitorizate și raportate 48 de zone de îmbăiere amenajate și 2 neamenajate, dintr-un număr total de 99 autorizații sanitare.

⁶² Nota: Din anul 2014 sunt în vigoare **Normele de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației**, aprobate prin Ordinul 119/2014.

⁶³ Nota: Monitorizarea se realizează conform HG 974/2004 pentru aprobarea Normelor de supraveghere, inspecție sanitară și monitorizare a calității apei potabile și a Procedurii de autorizare sanitară a producției și distribuției apei potabile

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- Pentru evaluarea calității apei de piscină, au fost monitorizate 50 de piscine din Mamaia, 19 din Eforii, 5 din Constanța și 47 din Mangalia.

Protejarea sănătății publice în relație cu igiena aerului:

- În județul Constanța a fost depășită valoarea limită anuală pentru protecția sănătății umane în anul 2012 la stația de trafic CT1 din Municipiul Constanța⁶⁴. În același an și în aceeași locație, au fost înregistrate mai mult de 35 de depășiri ale valorii limită zilnice. Cu toate acestea, ponderea populației afectate de aceste depășiri a fost redusă, ținând cont de gradul de reprezentativitate al stațiilor de trafic;
- În anul 2019, pentru indicatorul PM₁₀ determinat gravimetric s-au înregistrat următoarele depășiri ale valorii limită zilnice pentru protecția sănătății umane (50 μg/m³): 9 depășiri la stația CT1, 3 depășiri la stația CT3, 2 depășiri la stația CT4, 1 depășire la stația CT7. Pentru fiecare amplasament, valoarea limită zilnică nu trebuie depășită mai mult de 35 de ori într-un an calendaristic⁶⁵.

Protejarea sănătății publice în relație cu expunerea la contaminanți chimici:

- În anul 2019 au fost completate 108 fișe de declarare a intoxicației acute cu CO, alcool, droguri, ciuperci, plante, altele;
- De asemenea, au fost eliberate 15 avize sanitare pentru deshumarea și reînhumarea cadavrelor umane, 37 avize sanitare pentru inhumare și transport cadavre umane și 6 pașapoarte pentru transport internațional cadavru uman.

Monitorizarea sistemului de gestionare a deșeurilor rezultate din activitatea medicală:

- În anul 2019 au fost înregistrate și aprobate 28 Planuri de gestionare a deșeurilor rezultate din activitatea medicală.

Registrul național al riscurilor pentru sănătate în relație cu factorii de mediu:

- Riscurile asociate pentru care Ministerul Sănătății este desemnat autoritate responsabilă sunt notificate în ReSanMed, unde se înregistrează date privind cazurile de boală care pot fi determinate de riscuri asociate și temperaturi extreme;
- În anul 2019, în județul Constanța s-a înregistrat un caz de methemoglobinemie acută infantilă, un caz de gușă endemică prin deficit de iod, 51 de cazuri de boală care pot fi determinate de fenomene extreme și 3 cazuri privind incidente/accidente de mediu.

În anul 2019 au fost, de asemenea, monitorizate protejarea sănătății și prevenirea îmbolnăvirilor asociate radiațiilor ionizante, protejarea sănătății și prevenirea îmbolnăvirilor asociate factorilor de risc din mediul de muncă și protejarea sănătății publice prin prevenirea îmbolnăvirilor asociate factorilor de risc alimentari și de nutriție.

În anul 2009 a fost lansată de **Organizația Mondială a Sănătății** o campanie mondială anuală, adresată personalului medical, denumită “**SALVEAZĂ VIETI: Igiena mâinilor**” care își

⁶⁴ Sursa: A.P.M Constanța - Raportul privind starea mediului pentru anul 2019

⁶⁵ Conform Legii nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

propune să promoveze ideea că igiena mâinilor este cheia reducerii prevalenței infecțiilor asociate asistenței medicale (IAAM). Tema pentru campania din anul 2019 a fost “*ÎNGRIJIREA CURATĂ PENTRU TOȚI – este în mâinile voastre*”.

Infecțiile asociate asistenței medicale (IAAM), menționate și ca infecții "nosocomiale" sau "de spital", reprezintă acele infecții care apar la un pacient în timpul procesului de asistență medicală într-un spital sau în altă unitate medicală, infecție care nu era prezentă sau în incubație la data internării.⁶⁶

Conform datelor statistice centralizate de Centrul Național de Statistică și Informatică în Sănătate Publică, numărul **infecțiilor interioare** raportate în anul 2019 în județul Constanța a fost de **301 cazuri**, dintre care cele mai multe digestive (159 cazuri), urinare (37), de plagă chirurgicală (33), respiratorii (29) și de septicemie (27). Față de anul precedent, numărul de cazuri raportate a crescut cu 4,88%, observându-se o creștere semnificativă a infecțiilor urinare (+31 cazuri) și de septicemie (+15 cazuri) și o reducere semnificativă a celor digestive (-26 cazuri) și respiratorii (-16 cazuri).

Starea de sănătate a populației

Indicatorii considerați relevanți în aprecierea stării de sănătate a populației sunt: mortalitatea generală și infantilă, speranța de viață la naștere și incidența anumitor boli.

Mortalitatea reprezintă intensitatea (frecvența) evenimentului demografic "deces" într-o populație.

Mortalitatea generală:

Numărul deceselor în perioada 2014-2019 a crescut cu 7,48% la nivelul județului Constanța, depășind creșterea de 1,86% înregistrată la nivel național.

Indicele de mortalitate generală se exprimă ca raport al numărului de decese la numărul de locuitori, înmulțit cu 1.000.

Mortalitatea generală în perioada 2014-2019 nu prezintă variații semnificative pe total țară, însă la nivel județean se observă o creștere de 0,8‰ în perioada analizată. În anul 2019 mortalitatea generală a rămas constantă cu cea înregistrată în anul 2018, la nivel județean.

⁶⁶ Centrul Național de Evaluare și Promovare a Stării de Sănătate – Campania Mondială multi-anuală "Salvează vieți: Igiena Mâinilor" - Analiză de situație

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

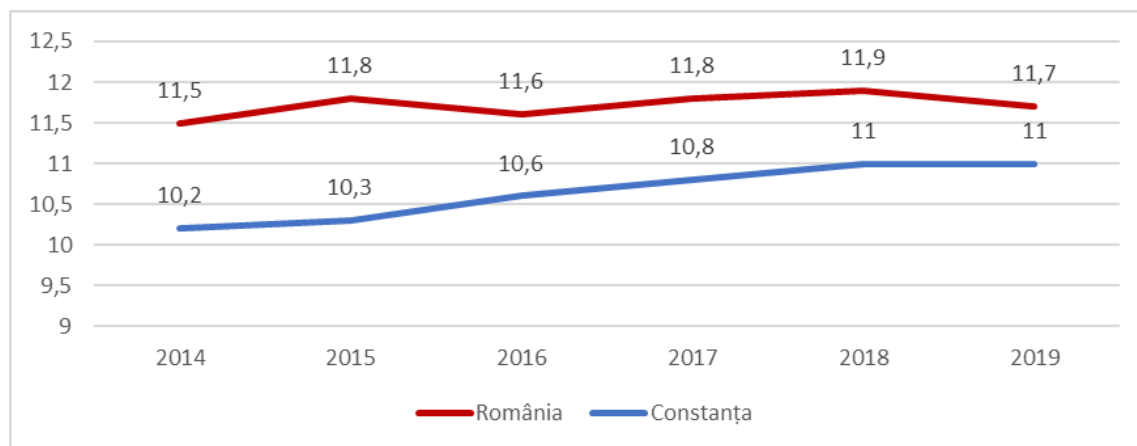

Fig nr.86- Evoluția mortalității generale (decedați/locuitori*1.000) la nivel județean și național

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (POP207A)

La nivelul județului Constanța, în **mediul rural** mortalitatea generală este constant mai mare decât în mediul urban, în perioada menționată.

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică (POP206C), **principalele cauze de deces** în județul Constanța sunt bolile aparatului circulator care provoacă 53,92% din decese (din care boala ischemică a inimii provoacă 20,78% din acestea și bolile cerebro-vasculare 19%), tumorile care provoacă 20,04% din decese, bolile aparatului respirator care provoacă 7,54% din decese și bolile aparatului digestiv care provoacă 6,72% din decese.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

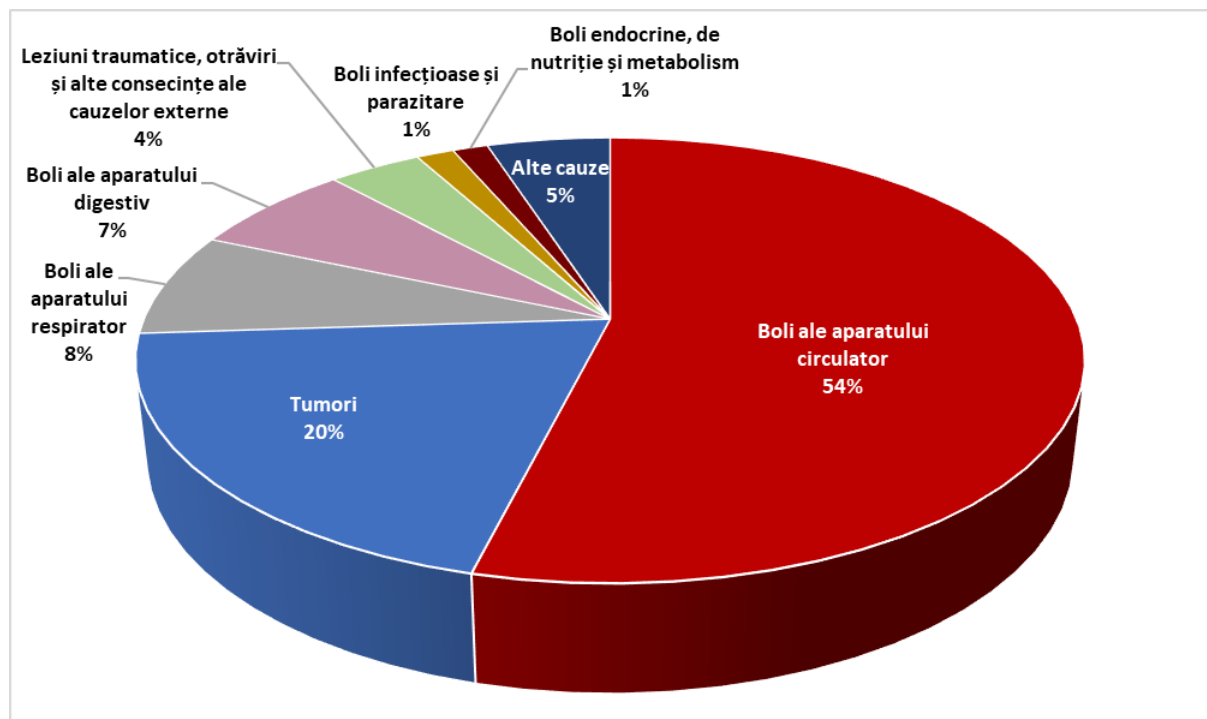

Fig. nr. 87– Decese generale, 2019

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (POP206C)

În perioada 2014-2019 se remarcă o **creștere semnificativă a deceselor** cauzate de bolile aparatului respirator (+49,30%), de bolile sistemului nervos, ale ochiului și anexele sale, ale urechii și apofizei mastoide (+28,74%), de bolile infecțioase și parazitare (+27,72%), de bolile endocrine, de nutriție și metabolism (+22,22%) și de bolile aparatului digestiv (+20,38%).

Din totalul deceselor înregistrate în 2019 în județ (8.433 decese), 54,46% erau **persoane de sex masculin**. În ceea ce privește grupa de vârstă, se remarcă un procent semnificativ în rândul persoanelor cu **vârsta peste 65 de ani** (73,16%), dar și în rândul populației cu vârsta între 35 și 64 ani (24,49%).

Mortalitatea infantilă:

Mortalitatea infantilă (0-1 an) este un indicator important care evidențiază atât starea socio-economică a unei populații, cât și dezvoltarea generală a sectorului sanitar. Acesta este un indice al bunăstării, civilizației și nivelului cultural al populației și se determină prin raportarea numărului de decese sub vârsta de 1 an la nașcuții vii, înmulțit cu 1.000.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

La nivelul județului Constanța, decesele sub un 1 an au înregistrat o scădere în perioada 2014-2019 de la 85 decese în anul 2014 la 64 decese în anul 2019, astfel încât rata mortalității infantile a înregistrat o scădere de la 11,36‰ născuți vii în anul 2014 la 9,45‰ născuți vii în 2019. Cu toate acestea, în 2019 comparativ cu 2018, acest indicator a crescut semnificativ (+3,39%).

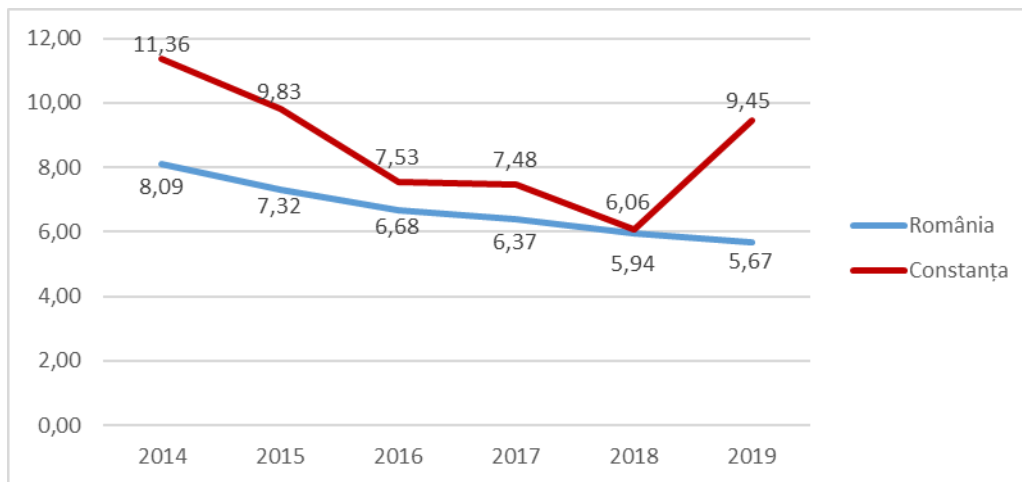

Fig. Nr.88 Evoluția mortalității infantile (decese sub 1 an/născuți vii*1.000) la nivel județean și național

Sursă: prelucrarea consultantului, date I.N.S. (POP208A și POP201A)

Mortalitatea infantilă, în anul 2019, a fost mult mai mare în mediul rural (11,48‰ născuți vii) comparativ cu mediul urban (8,37‰ născuți vii) și față de media pe total județ (9,45‰ născuți vii).

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

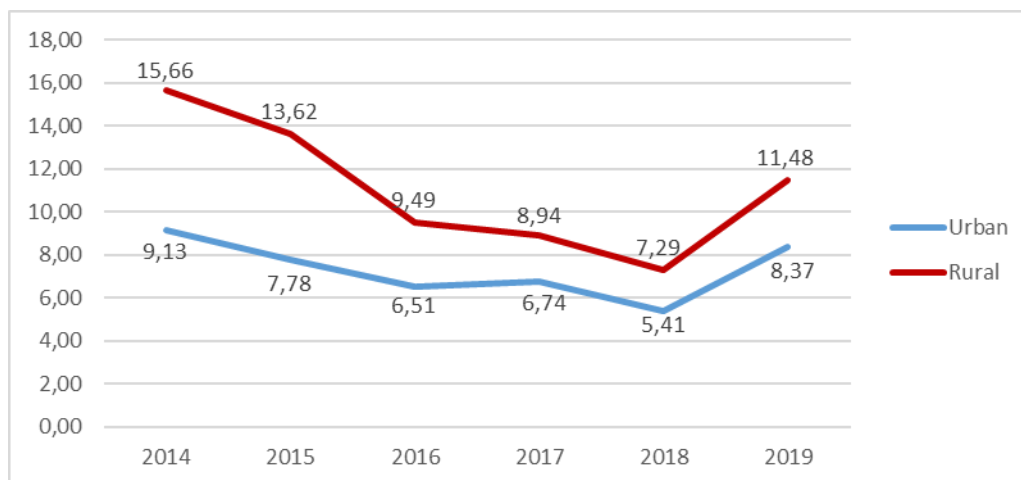

Fig. nr. 89– Evoluția mortalității infantile (decese sub 1 an/născuți vii*1.000) pe medii de rezidență

Sursă: prelucrarea consultantului, date I.N.S. (POP208A și POP201A)

Speranța de viață la naștere:

Speranța de viață la naștere este numărul mediu de ani pe care o persoană, născută în anul pentru care se calculează acest indicator, are speranța de a-i trăi. Indicatorul exprimă vârsta medie pe care o poate atinge o persoană, dacă nu se schimbă condițiile care determină mortalitatea specifică pe vârste din anul calculării acesteia.

În anul 2019, speranța de viață la naștere în România era de 75,97 ani, pentru persoanele de gen feminin a fost de 79,54 ani, iar pentru genul masculin a fost de 72,45 ani.

În județul Constanța, speranța de viață la naștere a fost în 2019 de 75,64 ani, pentru persoanele de gen feminin a fost de 79,18 ani, iar pentru genul masculin a fost de 72,13 ani, valoare cu 7,05 ani mai mică față de valoarea înregistrată la genul feminin. De asemenea, se observă o speranță de viață mai mare pentru persoanele din mediul urban (76,85 ani), față de cele din mediul rural (72,94 ani) cu 3,91 ani.

Speranța de viață pe sexe și medii de rezidență în anul 2019 față de anul 2018, arată valori în creștere. Față de anul 2014, în 2019 a crescut speranța de viață pe total cu 0,55 ani, cea mai mare creștere fiind în urban (cu 0,6 ani) și pentru sexul feminin (cu 0,61 ani).

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

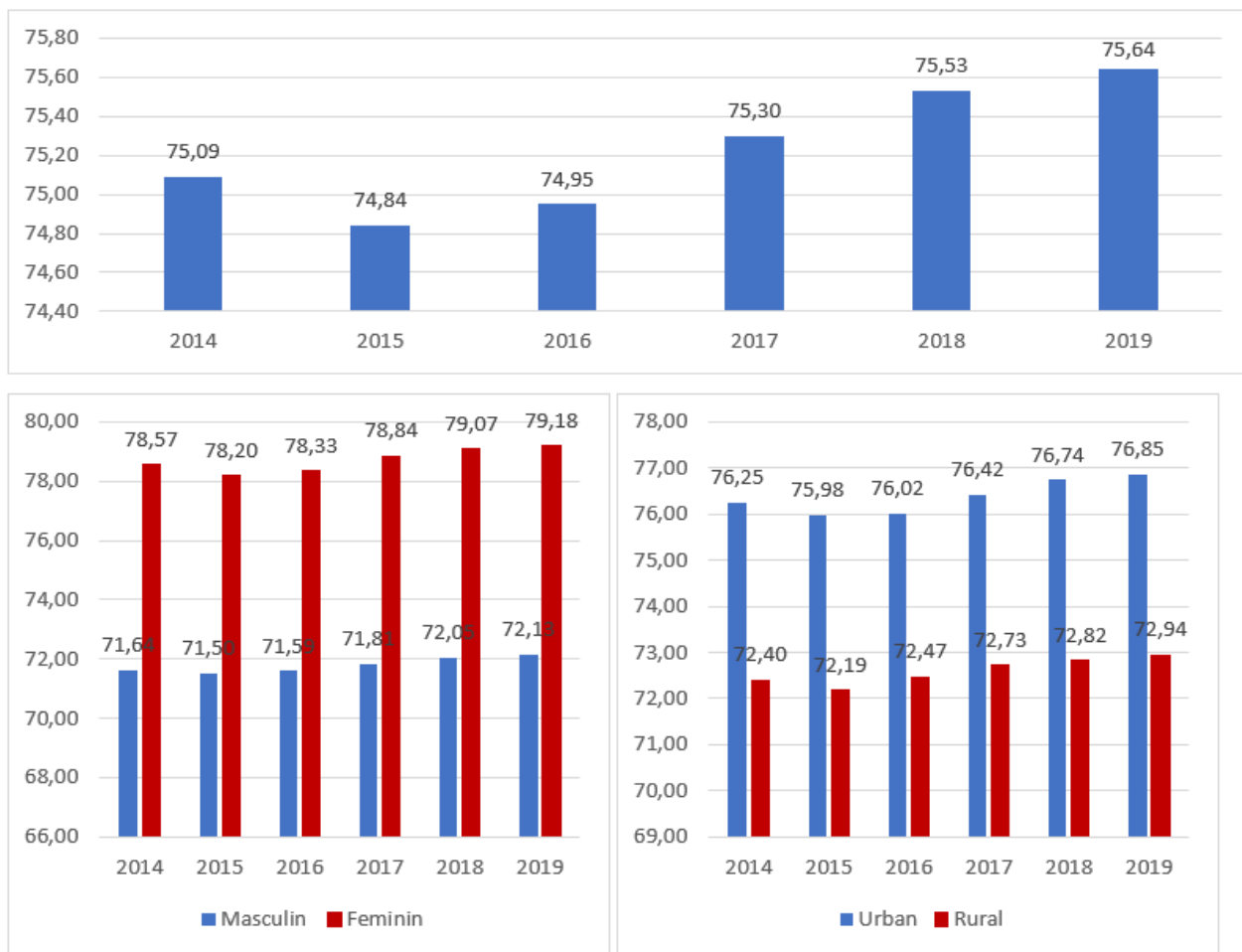

Fig. Nr.90– Evoluția speranței de viață pe total județ, pe sexe și medii de rezidență

Sursă: prelucrarea consultantului, date I.N.S. (POP217A)

Incidența anumitor boli

Incidența cazurilor noi de boală cuprinde îmbolnăvirile depistate la o anumită populație într-o anumită perioadă de timp bine definită.

Conform **Indicatorilor morbidității spitalizate** (informații furnizate de **Centrul de Cercetare și Evaluare a Serviciilor de Sănătate**), categoria majoră de diagnostic care se remarcă în rândul spitalelor din județ în anul 2019 este "Boli și tulburări ale sistemului musculo-scheletal și țesutului conjunctiv" care însumează un total de 23.672 de cazuri (15,79% din total cazuri) cu un total de 206.256 zile de spitalizare. De asemenea, se remarcă și categoriile "Factori care

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

influențează starea de sănătate și alte contacte cu serviciile de sănătate” (14,81%), ”Boli și tulburări ale sistemului respirator” (8,66% din total cazuri) și ”Boli și tulburări ale sistemului nervos” (8,61% din total cazuri).

Programe de sănătate

Conform Raportului de activitate al Direcției de Sănătate Publică Constanța pentru anul 2019, programele de sănătate derulate sunt:

a) Programul Național de Vaccinări

Obiectivul Programului este protejarea sănătății populației împotriva principalelor boli transmisibile care pot fi prevenite prin vaccinarea:

- populației cu vârstele prevăzute în Calendarul Național de vaccinare. În anul 2019 s-au catagrafiat și s-au vaccinat următoarele loturi de copii:

Tabel nr.46– Situație catagrafiere și vaccinare copii, 2019

Vaccinare din CNV	catagrafiati	vaccinati
Hep B pediatric	6.733	6.728
BCG	6.648	6.457
DTPa-VPI-Hib-HB	19.485	18.050
Pneumococic	19.425	17.912
RRO	15.205	12.333
DTPa-VPI	9.147	7.485
dTPa	9.935	8.262

Sursă: Raport de activitate D.S.P. Constanța pentru anul 2019

- grupelor populaționale la risc.

Tabel nr.47- Situație catagrafiere și vaccinare grupe populaționale la risc, 2019

Vaccinare ROR	catagrafiati	vaccinati
copii 9-11 luni	4.743	4.444
VTA la gravide	1.937	6
dTPa la gravide	555	155
antigripală	150.250	106.456

Sursă: Raport de activitate D.S.P. Constanța pentru anul 2019

b) Programul Național de Supraveghere și control al bolilor transmisibile prioritare

Obiectivul Programului este depistarea precoce și asigurarea diagnosticului etiologic al bolilor transmisibile în vederea implementării măsurilor de limitare a răspândirii acestora la nivel național și internațional.

În anul 2019 au fost confirmate 3 cazuri de Boala Lyme, 48 cazuri de Camphylobacterioze, 15 cazuri de Febra butonoasă, 304 cazuri HAV A, 10 cazuri HAV B, 8 cazuri HAV C, 1 caz Infecție pneumococică, 1 caz Leptospiroză, 2 cazuri de Malarie, 5 cazuri de Meningită bacteriană, 1 caz de Meningită TBC, 8 cazuri de Meningită virală, 2 cazuri de Parotidită epidemică, 69 de cazuri de rujeolă, 51 de cazuri de Scarlatină, 17 cazuri de Shigelloză, 74 cazuri de Salmoneloză, 3 cazuri de Tuse convulsivă, 8 cazuri de Sifilis recent latent, 3 cazuri de Toxoplasmoză, 1 caz de SHU, 6 cazuri de inf. West Nile, 2 cazuri de Infecție cu Chlamydia, 286 de cazuri cu infecție cu Rotavirus, un caz cu RAPI, un caz cu Citomegalia acută și un caz cu Echinococoză.

c) Programul Național de prevenire, supraveghere și control al infecției HIV

Obiectivele Programului sunt:

- reducerea răspândirii infecției HIV prin depistarea precoce a persoanelor infectate în rândul celor cu comportament la risc pentru infecția HIV precum și prin depistarea precoce a persoanelor infectate HIV simptomatice;
- reducerea morbidității asociate cu infecția HIV prin asigurarea tratamentului bolnavilor cu infecție HIV/SIDA.

În anul 2019 au fost realizate 34.636 de testări în județul Constanța, din care 261 pozitive.

Numărul gravidelor testate în județ a fost de 5.087, din care 10 teste au fost pozitive.

d) Programul Național de prevenire, supraveghere și control al tuberculozei

Obiectivele Programului sunt:

- reducerea prevalenței și a mortalității TB;
- menținerea unei rate de depistare a cazurilor noi de TB pulmonară pozitivă la microscopie;
- tratamentul bolnavilor cu tuberculoză;
- menținerea ratei de succes terapeutic la cazurile noi pozitive de TB pulmonară.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

În anul 2019, pe teritoriul județului s-a depistat un focar de TBC de colectivitate și nu au fost declarate cazuri de TB-MDR/XDR în colectivități. Focarul a evoluat în Liceul tehnologic Cogealac, cu 3 cazuri cu vârste cuprinse între 14 și 17 ani, colegi de clasă.

e) Programul Național de supraveghere și control a infecțiilor asociate actului medical

În anul 2019, în județul Constanța, a fost raportat un număr de 301 infecții asociate asistenței medicale, din care 251 în Spitalul Clinic Județean de Urgență Constanța.

De asemenea, în județul Constanța au fost realizate și următoarele **activități de supraveghere a bolilor netransmisibile:**

- Programul Național de sănătate mintală și profilaxie psihiatrică
- Subprogramul de tratament al bolnavilor cu afecțiuni oncologice
- Programul Național de sănătate privind categoria unor bolnavi pentru tratament în străinătate
- Programul Național de depistare precoce activă a cancerului prin screening organizat
- Subprogramul de depistare precoce activă a cancerului de col uterin prin efectuarea testării Babeș-Papanicolaou la populația feminină eligibilă în regim de screening.

Carduri de sănătate

Casa de Asigurări de Sănătate Constanța este o instituție publică, de interes local, aflată în subordinea Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, având ca principal obiect de activitate asigurarea funcționării unitare și coordonare a sistemului de asigurări sociale de sănătate la nivel local.

Cardul național de sănătate

Conform *Raportului de activitate a Casei de Asigurări de Sănătate Constanța pentru anul 2018*, există următoarea situație cu privire la cardurile naționale de sănătate:

- La nivelul anului 2018, CAS Constanța a primit de la CNAS și a predat către Poșta Română pentru a fi distribuite un număr de **5.246 carduri tipărite de tip A**;
- Au fost recepționate de la Imprimeria Națională, scanate și numerotate un număr de **4 carduri tipărite de tip TA** pentru a fi distribuite către asigurați;
- Au fost preluate de la Poșta Română, scanate și numerotate un număr de **2.241 carduri returnate**;
- Au fost **identificate și distribuite** către asigurați, ca urmare a solicitărilor depuse de către aceștia, a unui număr de **2.500 carduri**;
- Au fost trimise **83 carduri** către alte Case de Asigurări de Sănătate la solicitarea acestora;
- Au fost înregistrate **30 de cereri** pentru transferul cardurilor de la alte Case de Asigurări de Sănătate;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- Au fost înregistrate în Sistemul Informatic Unic Integrat (SIUI) **cardurile pierdute, furate, deteriorate, schimbare de nume, defecte** pentru care au fost eliberate **6.123 adeverințe înlocuitoare**. De asemenea, au fost eliberate **814 adeverințe de asigurat pentru refuz card** pentru cele noi și prelungirea celor existente;
- **În vederea activării cardurilor** la medicul de familie au fost trecute în sistem din starea "TRANSPORT" în "INACTIV" **451 duplicate + 4 invalide + 1.790 carduri noi**;
- Au fost arhivate cardurile refuzate și eliberate un număr de **815 adeverințe înlocuitoare** de card în caz de **refuz** în mod expres, **din motive religioase sau de conștiință**

Cardul european de sănătate

Conform Raportului de activitate a Casei de Asigurări de Sănătate Constanța pentru anul 2018, există următoarea situație cu privire la cardurile naționale de sănătate:

- În anul 2018 au fost înregistrate **8.646 carduri europene**, din care 358 pentru asigurații Casei Asiguraților de Sănătate a Apărării, Ordinii Publice, Siguranței Naționale și Autorității Judecătorești (CASA OPSNAJ) și 8.288 carduri europene pentru asigurații CNAS;
- Au fost emise **200 certificate de înlocuire provizorie** a Cardului european de asigurări sociale de sănătate.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Tabelul nr.48 Analiza SWOT – Sănătate

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Sectorul privat în domeniul sanitar este dezvoltat; • În perioada 2015-2019, a crescut numărul medicilor, al stomatologilor, farmaciștilor și personalului sanitar mediu din județ; • Numărul de locuitori ce revine unui medic a scăzut în anul 2019 față de anul 2015; • Existența unui centru universitar la nivel județean în domeniul sănătății. 	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul de paturi raportate la 1.000 locuitori la nivelul anului 2019 plasează județul Constanța pe locul 15 la nivel național, fiind sub media națională; • Slaba calitate a serviciilor de sănătate în special în zonele rurale: în aceste zone nu există spitale sau ambulatorii, iar locuitorii se confruntă cu un standard de viață scăzut, condițiile improprii de locuire cauzând adesea probleme de sănătate; • Numărul scăzut al cadrelor medicale și a personalului din județ, comparativ cu nevoile medicale ale locuitorilor; • Resurse financiare scăzute alocate de administrația publică locală, care determină o insuficiență a resurselor materiale în domeniul sanitar; • Utilizare ineficientă a cardurilor naționale de sănătate (carduri neridicate sau refuzate); • Scăderea numărului de medicamente compensate la nivel național care duce la deteriorarea stării de sănătate în special pentru persoanele din zona rurală; • Acces dificil al persoanelor din zona rurală la serviciile medicale din cauza distanțelor mari față de unitățile spitalicești; • Organizații nonguvernamentale puține și insuficient de active în domeniul medical și al asistenței socio-medicale; • Lipsa eficienței programelor de prevenție în domeniul sănătății
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Obiectivele strategice europene ale politicii de sănătate vizează promovarea unei stări bune de sănătate (prevenție), protejarea cetățenilor împotriva amenințărilor pentru sănătate și sprijinirea sistemelor de sănătate dinamice pentru a răspunde provocărilor legate de îmbătrânire, mobilitatea cetățenilor și cerințele acestora; • Strategiile și planurile naționale conturate pentru domeniul sanitar; 	<ul style="list-style-type: none"> • Conjunctură internațională relativ instabilă (pandemia provocată de virusul SARS Cov - 2); • Incidența semnificativă a bolilor infecțioase și parazitare în rândul populației;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

<ul style="list-style-type: none">• Oportunități de finanțare nerambursabilă privind înființarea sau modernizarea de unități sanitare la nivelul UAT-urilor și echiparea acestora cu aparatura necesară desfășurării activităților medicale;• Dezvoltarea sistemelor informaționale în domeniul tele-medicinei.	<ul style="list-style-type: none">• Fluctuația prețurilor practicate de distribuitorii de medicamente;• Creșterea incidenței bolilor curabile sau incurabile cauzate de lipsa unui sistem de prevenție și analize periodice obligatorii.
--	---

Aderarea României la Uniunea Europeană a făcut ca starea de sănătate și serviciile sanitare oferite la nivelul țărilor membre ale Uniunii Europene să devină cadru de referință și pentru cetățenii din România. Sistemul sanitar la nivel județean răspunde, în continuare, ineficient problemelor majore de sănătate ale populației, modelul actual punând accentul pe asistență curativă și preponderent pe cea spitalicească, în defavoarea celei ambulatorii și de asistență primară.

La nivel județean se observă o lipsă a eficienței sistemului de prevenție și de tratament ambulator, ceea ce duce la creșterea numărului de zile de spitalizare și mărirea costurilor per pacient. Lipsa de fonduri în domeniul sanitar, determinată de insuficiența resurselor materiale medicale, conduce către scăderea calității serviciilor medicale prestate.

Din punct de vedere al infrastructurii medicale la nivel județean, dotările și echipamentele specifice sunt încă deficitare în raport cu standardele naționale și europene. Numărul cadrelor medicale este scăzut pe anumite specialități iar la nivel rural, serviciile medicale prestate în sfera medicinei de familie sunt încă insuficient dezvoltate din punct de vedere calitativ.

Măsurile de intervenție în domeniul sănătății trebuie concentrate spre creșterea eficienței și calității actului medical la nivel județean:

- Modernizarea sistemului de sănătate pentru a remedia starea actuală în care spitalul județean existent este depășit din punctul de vedere al infrastructurii și pentru a valorifica atu-ul existenței învățământului universitar de profil din municipiul Constanța:
 - Creșterea numărului de paturi în spitalele din județ, inclusiv prin construcția de noi spitale/spitale universitare (*surse potențiale de finanțare: POS – P1, P4*);
 - Înființarea de unități sanitare la nivelul UAT-urilor, modernizarea celor existente și echiparea acestora cu aparatura necesară desfășurării activităților medicale și dezvoltării sectorului de turism de sănătate (*surse potențiale de finanțare: POR, POS – P2, P4, PNRR, POR – AP6*);
- Îmbunătățirea stării de sănătate a populației:
 - Programe și campanii de conștientizare a populației, de asigurare a unor condiții minime de sănătate și igienico-sanitare – realizate la nivel județean;
 - Programe și campanii de investigații medicale gratuite pentru diagnosticarea precoce a cancerului de sân, cancerului pulmonar, cancerului colo-rectal;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- Creșterea calității serviciilor medicale:
 - Implementarea măsurilor prevăzute în strategiile și planurile naționale și europene în domeniul sanitar;
 - Dezvoltarea serviciilor de asistență medicală primară și comunitară (*surse potențiale de finanțare: POS – P2*);
 - Dezvoltarea serviciilor de reabilitare, paliativă și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și profilului epidemiologic al morbidității (*surse potențiale de finanțare: POS – P2*);
 - Implementarea sistemelor informaționale în domeniul tele-medicinei (*surse potențiale de finanțare: POS-P6, P7, PNRR*);
 - Derularea de programe de perfecționare a specialiștilor din domeniul sănătății;

Dezvoltarea și consolidarea capacităților de cercetare și inovare prin crearea sau consolidarea infrastructurilor de cercetare în domeniul medical și susținerea activității de cercetare în sănătate (*surse potențiale de finanțare: POS-P5, P7*).

2.1.8. Cultura

Centrul Cultural Județean Constanța “Teodor T. Burada” este o instituție cu rol major în educația permanentă și în ridicarea nivelului de cultură a unei mari categorii de persoane de la tineri la adulți. Centrul a obținut nenumărate diplome și premii atât ca instituție, cât și prin elevii săi, la diferite expoziții, festivaluri, concursuri, demonstrând astfel nivelul înalt calitativ al actului didactic și capacitatea de a descoperi și forma talente și personalități artistice.

Oferta educațională a instituției pentru anul 2020-2021 a constat în cursuri de lungă durată pentru canto, diverse instrumente și pentru arta mișcării.

Bibliotecile

În județul Constanța există un număr de 234 de biblioteci publice în 2019, în scădere cu 16,73% față de anul 2014, cele mai multe fiind localizate în Municipiul Constanța (**86 de biblioteci**). Acesta este urmat de Municipiile Mangalia și Medgidia, cu câte **12 biblioteci fiecare**.

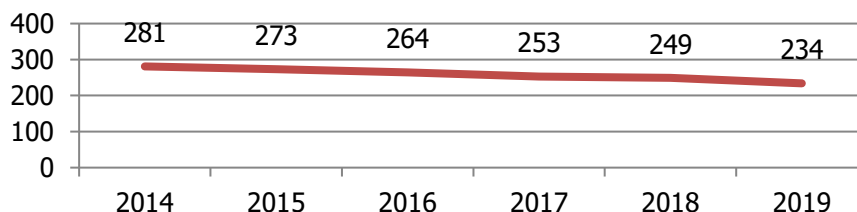

Fig. Nr.91– Evoluția numărului de biblioteci publice din județ în perioada 2014 - 2019

Sursă: Institutul Național de Statistică – ART101B

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

În ceea ce privește numărul de volume existente în biblioteci și numărul de cititori activi, se observă o scădere semnificativă în ultimii ani.

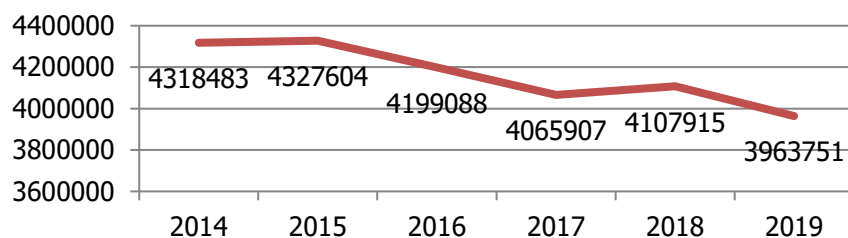

Fig. Nr.92 – Evoluția numărului de volume existente în bibliotecile din județ în perioada 2014 - 2019

Sursă: Institutul Național de Statistică – ART106A

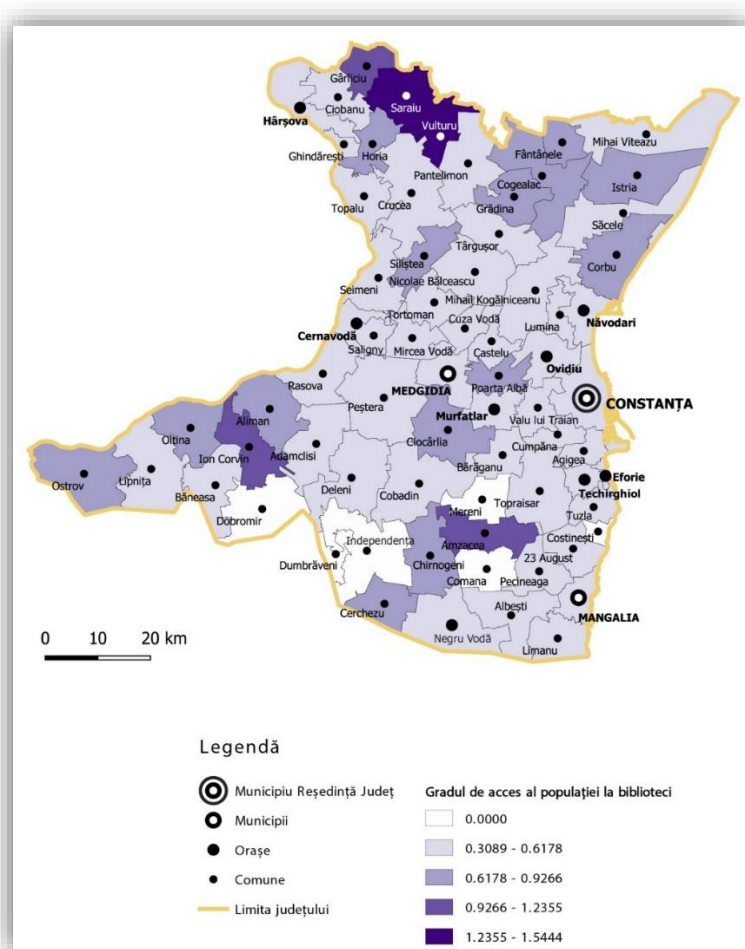

Fig. Nr.93 – Gradul de acces al populației la mijloace de informare și cultură (biblioteci/1000 loc), pe UAT

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S.

Institutiile si companiile de spectacole sau concerte

Conform Institutul Național de Statistică, doar în municipiul Constanța există **instituții și companii de spectacole sau concerte**, în număr de 5, cu 1.623 de locuri, care au însumat, în anul 2019, 91.013 de spectatori. Numărul a fost cu mult mai mic față de anul 2018, în care s-au înregistrat cei mai mulți spectatori: 123.005 persoane.

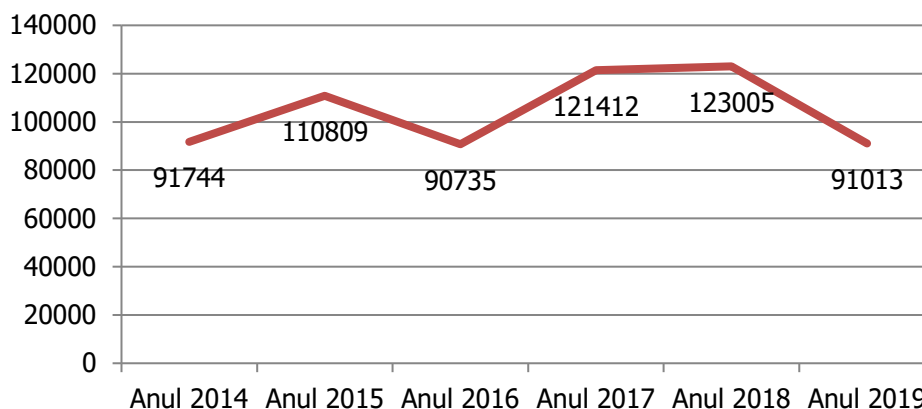

Fig. Nr.93 – Evoluția numărului de spectatori și auditori la reprezentații artistice, din județ, în perioada 2014 - 2019

Sursă: Institutul Național de Statistică – ART112A

Muzeele

Cele mai multe muzee și colecții publice sunt înregistrate în municipiul Constanța: 11 muzee și colecții publice. Acesta este urmat de municipiul Mangalia cu 2 muzee și colecții publice. În orașul Techirghiol și comunele Adamclisi, Istria și Topalu se regăsește câte un muzeu/ colecție publică.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

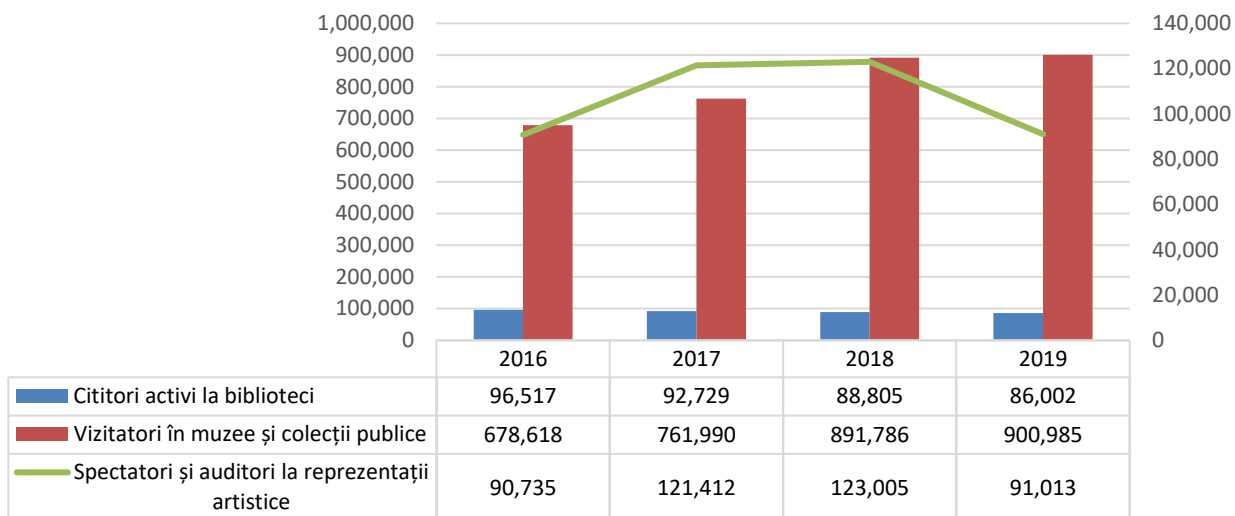

Fig. Nr.94 – Evoluția comparativă a numărului de cititori activi la biblioteci, vizitatori în muzee și spectatori la reprezentații artistice

Sursă: Institutul Național de Statistică – ART104C (anul 2019)

Cinematografele

Județul Constanța are **4 cinematografe**, toate în municipiul Constanța.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

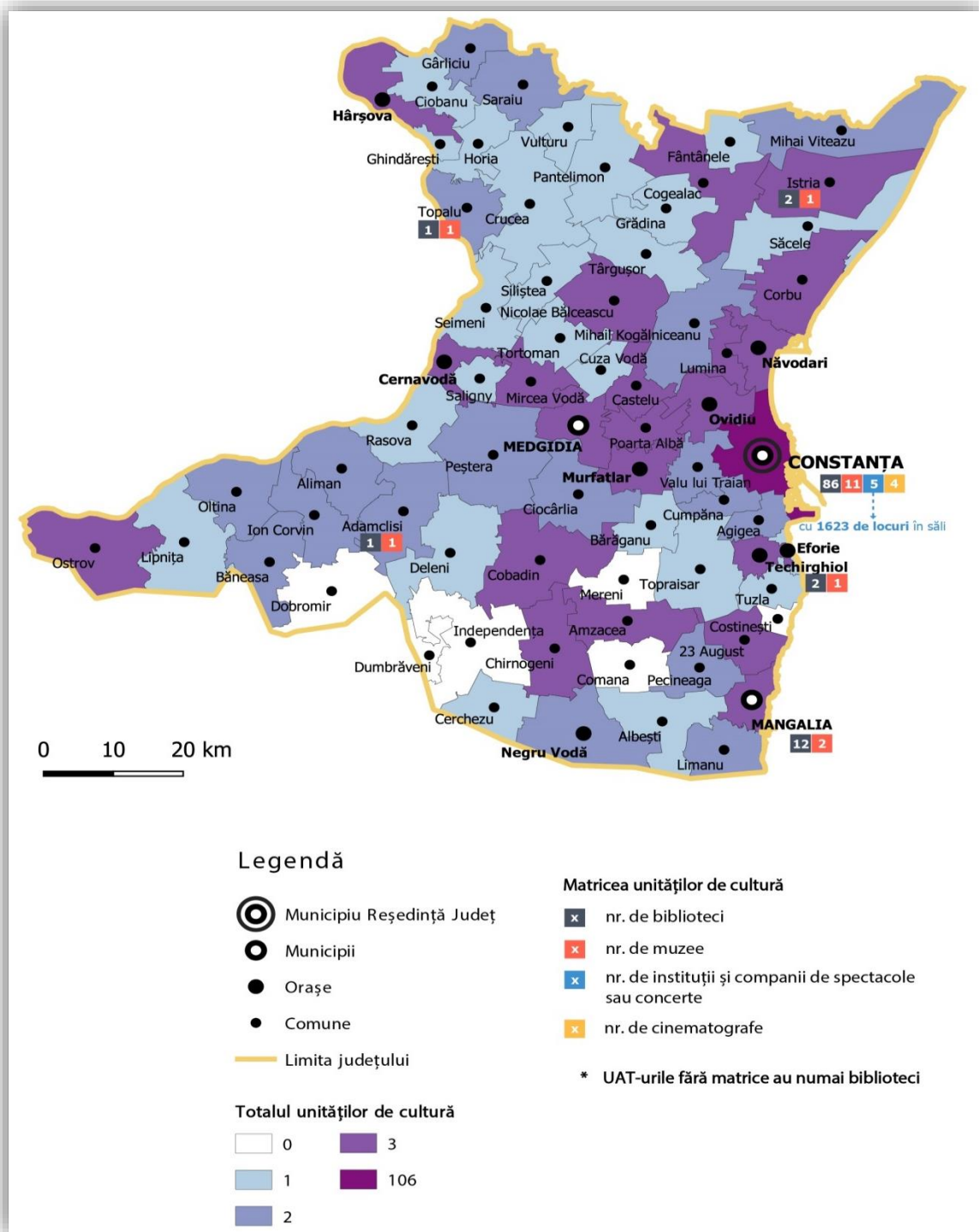

Fig. Nr.95 – Distribuția unităților de cultură la nivel de județ, pe UAT

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S.

2.1.8.2. Infrastructura de agrement și sport

În județul Constanța există infrastructură în vederea desfășurării de activități sportive, atât pentru sportivii profesioniști, cât și pentru ceilalți locuitori ai județului care sunt interesați de practicarea sportului în timpul liber.

Cluburile sportive

Cluburile sportive publice din județ sunt în număr de 10, mai exact 6 cluburi în Constanța, 1 în Mangalia, 1 în Medgidia, 1 în Ovidiu și 1 în Cernavodă. Acestea sunt:

- C.S.S. Palatul Copiilor Constanța
- Școala Generală nr.27 Constanța
- Liceul cu Program Sportiv Constanța
- Clubul Sportiv ȘTIINȚA Constanța
- Clubul Sportiv Școlar nr.1 Constanța
- Clubul Sportiv FARUL Constanța
- Grup Scolar „Ion Banescu" Mangalia
- Clubul Sportiv Școlar Medgidia
- Clubul Sportiv Orășenesc Ovidiu
 - Asociația "Axiopolis Sport" Cernavodă

Bazele sportive

Conform datelor publicate pe website-ul *Direcției Județene pentru Sport și Tineret Constanța*, cele mai multe baze din județ se află în domeniul public al statului și în subordinea CJ sau/ și CL.

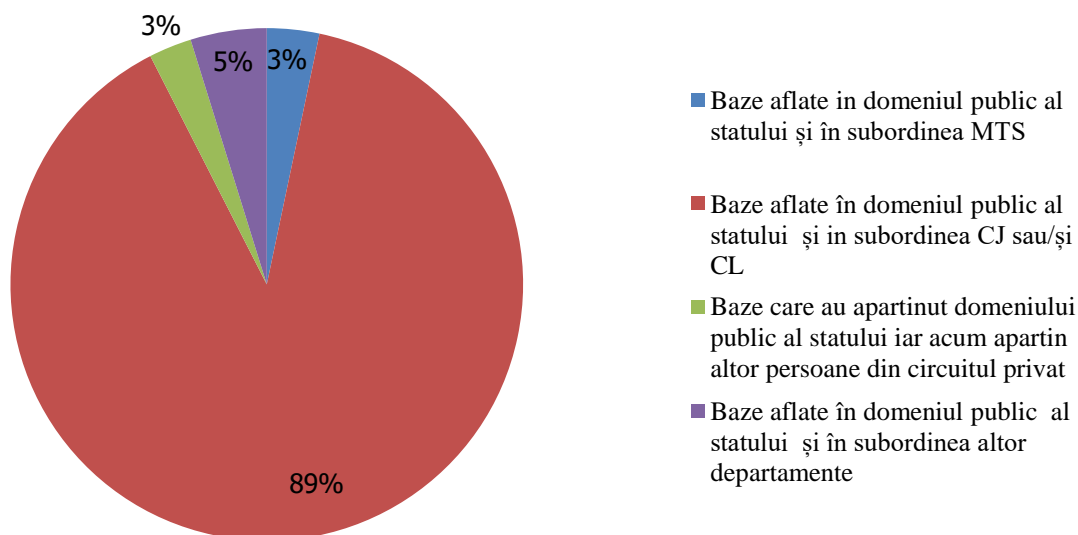

Fig. Nr.96– Distribuția bazelor sportive din județ, pe tipuri, 2020

Sursă: Prelucrarea consultantului pe baza Registrului bazelor sportive

Cele mai multe baze sportive se află în Municipiul Constanța, urmat de orașele Hârșova, Cernavodă și Năvodari și comunele Cogealac, Poarta Albă, Cobadin, Topraisar, Albești și Cumpăna.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

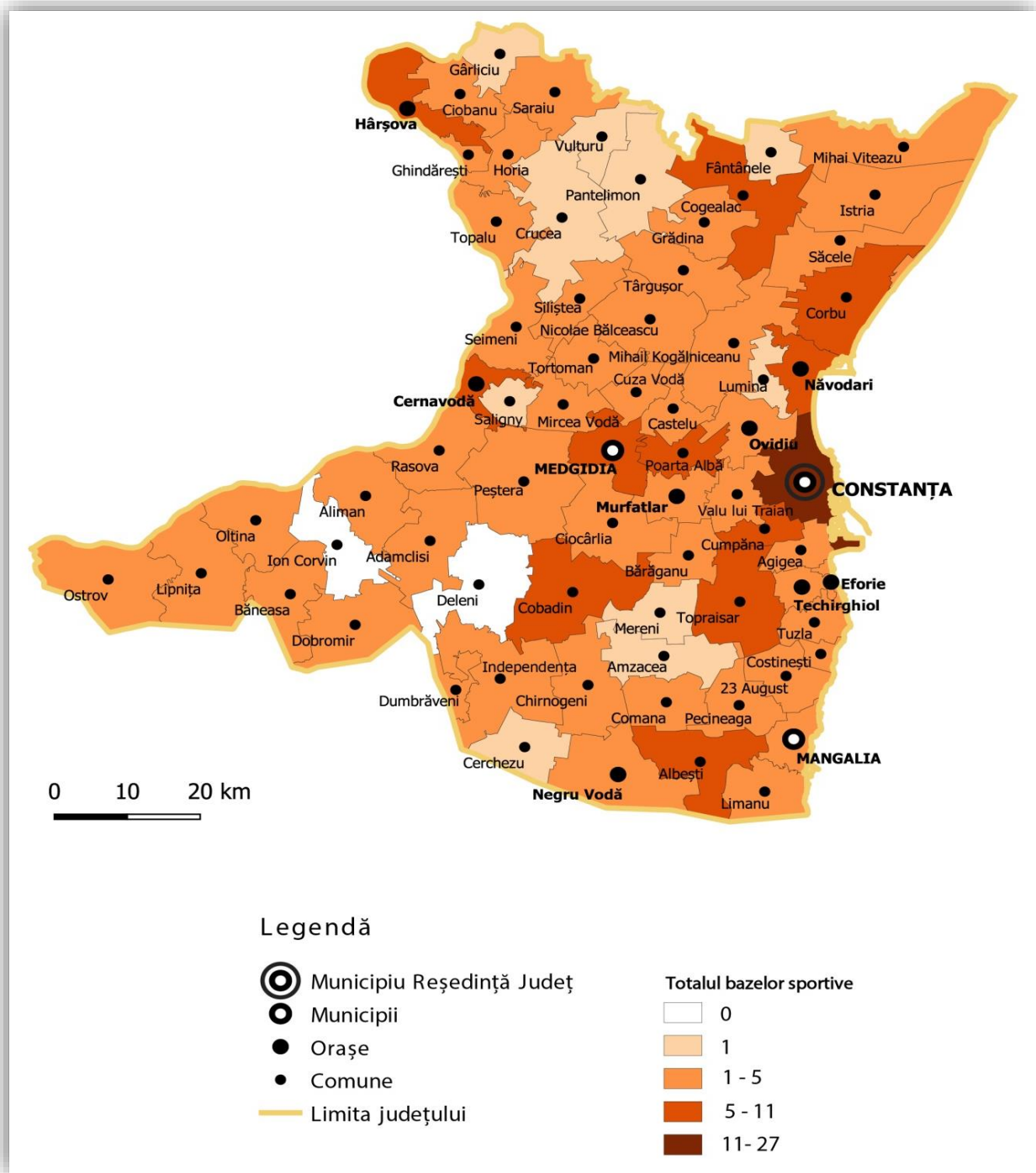

Fig. Nr.97 – Distribuția bazelor sportive la nivel de județ, pe UAT

Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S.

Sectiile sportive

În județul Constanța erau 345 **secții sportive** în anul 2019, în creștere cu 16,16% față de anul 2014.

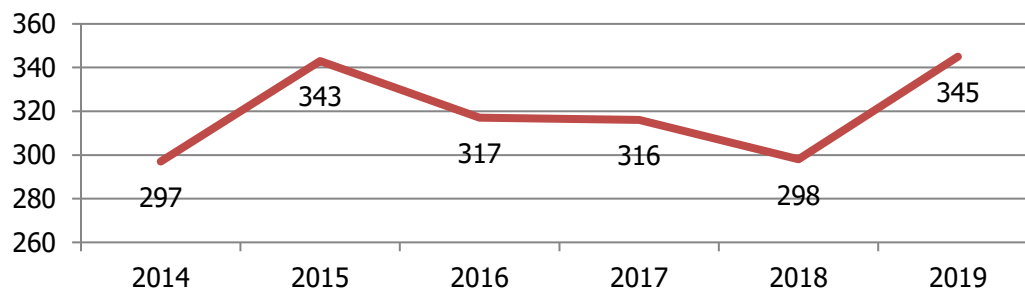

Fig. Nr.98 – Numărul de secții sportive din județ în perioada 2014 - 2019

Sursă: Institutul Național de Statistică – CSP101B

Sportivii legitimați sunt acei sportivi aflați în evidența federațiilor naționale și care participă la sistemul competițional organizat de către acestea. În rândul acestora nu sunt cuprinși sportivii aflați în evidența comisiilor județene constituite pe ramuri de sport sau cei care practică activități sportive necompetiționale. În județul Constanța, în anul 2019 erau **13.320 de sportivi legitimați**, în creștere cu 39,84% față de anul 2014.

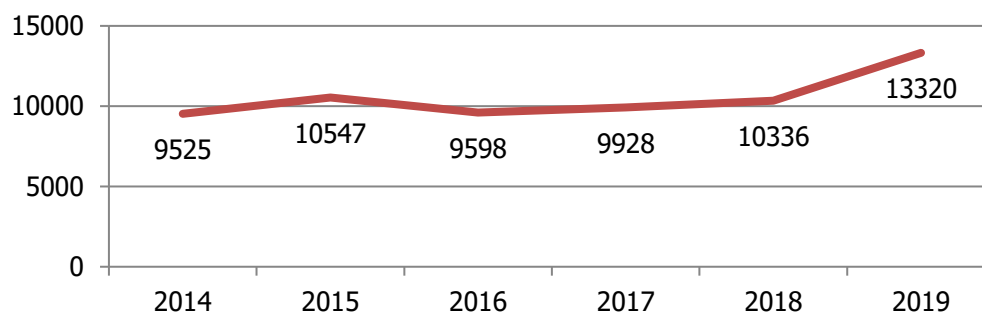

Fig. Nr.99 – Numărul de sportivi legitimați din județ în perioada 2014 - 2019

Sursă: Institutul Național de Statistică – CSP102B

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

În ceea ce privește **antrenorii sportivi** din județul Constanța, numărul acestora a fluctuat în perioada 2014-2019, atingând valoarea de 341 antrenori sportivi în anul 2019. Indicatorul cuprinde persoanele care au o calificare recunoscuta de federațiile naționale și au desfășurat activitate în anul respectiv.

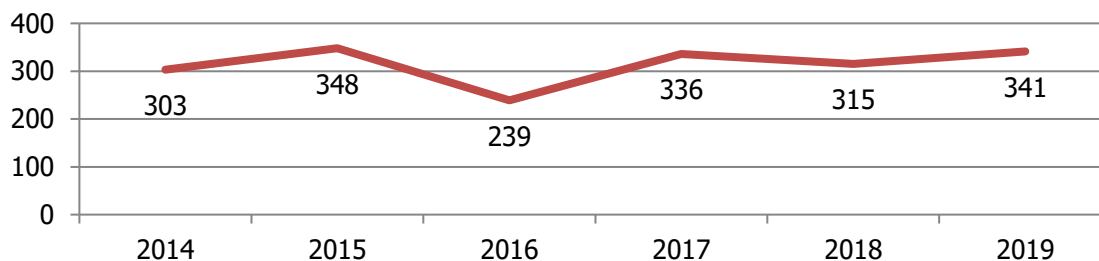

Fig. Nr.200 – Numărul de antrenori sportivi din județ în perioada 2014 - 2019

Sursă: Institutul Național de Statistică – CSP103B

Tabel nr.49 Analiza SWOT – Cultură. Infrastructură de agrement și sport

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Existența unui patrimoniu cultural - istoric de excepție și vestigii arheologice de peste 2.000 ani; • Continuitate în păstrarea tradițiilor prin intermediul activităților culturale; • Numeroase muzee, colecții, biblioteci, festivaluri culturale; • Număr semnificativ de biblioteci publice. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa infrastructurii de agrement și de sport la nivelul unor UAT-uri din zonele rurale; • Lipsa punctelor de informare / oferte turistice integrate care să ofere detalii despre muzee, patrimoniu, festivaluri culturale; • Lipsa fondurilor pentru restaurarea anumitor edificii și obiective de interes cultural; • Infrastructură insuficientă pentru petrecerea timpului liber, săli de spectacol, spații de agrement; • Insuficienta utilizare a instrumentelor de marketing susceptibile să determine interesul utilizatorilor și promovarea elementelor de patrimoniu cultural; • Lipsa unei abordări inter-sectoriale în legătură cu valorizarea monumentelor istorice (turism, culte, industrie hotelieră, transporturi, construcții civile, alte servicii); • Grad de acces scăzut al populației la mijloacele de informare și cultură.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Existența unui cadru normativ pentru protejarea patrimoniului cultural național imobil și a programelor naționale care vizează valorificarea culturii; • Parteneriate cu entități naționale care vizează valorificarea culturii, a serviciilor în zonele rurale; • Obiectivele strategice europene ale politicii de sănătate vizează promovarea unei stări bune de sănătate (prevenție) inclusiv prin practicarea de activități sportive; • Interesul în creștere al consumatorilor de cultură (cu precădere turiști) pentru acest tip de ofertă; • Posibilitatea conectării unor industrii și servicii (turism, industria hotelieră, construcții civile etc.) și stimulare a investițiilor specifice ca urmare a dezvoltării serviciilor turistice; • Oportunități de finanțare nerabursabilă pentru domeniul cultural, agrement și sport, dezvoltarea mobilității către obiective culturale, inclusiv pentru valorificarea obiceiurilor și produselor tradiționale; • Realizare centrelor culturale la nivel județean cu scopul conservării și transmiterii valorilor morale, artistice și tehnice ale comunității pe raza careia funcționează, precum și a patrimoniului cultural național și universal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Impactul negativ al poluării mediului asupra rezistenței și fiabilității monumentelor istorice; • Slaba întreținere a monumentelor istorice poate duce la dispariția acestora; • Insuficiența fondurilor pentru organizarea evenimentelor culturale; • Dezinteresul față de tradiții și cultură al localnicilor; • Degradarea constantă a elementelor de patrimoniu, a obiectivelor de interes cultural ca urmare a lipsei de programe de intervenție/ animație culturală care să valorizeze aceste obiective și să ofere în același timp forme alternative de comunicare artistică.

Concentrarea ofertei culturale cu preponderență în unele dintre orașele dezvoltate ale județului Constanța întreține starea de deteriorare a infrastructurii culturale din mediul rural. La nivel județean se constată inexistența punctelor de informare cu privire la oferta turistică integrată cu vizitarea unor obiective culturale.

Din puncte de vedere al activității cultural – educative, la nivelul județului Constanța se observă o scădere a numărului de biblioteci, precum și o scădere a numărului de cititori. Din punct de vedere al activităților sportive se poate observa un număr insuficient al terenurilor/ sălilor de sport în mediul rural, precum și necesitatea infrastructurii desemnate pentru petrecerea timpului liber. O comunitate cu o stare de sănătate favorabilă este capabilă să genereze dezvoltare durabilă. Sportul, ca element principal al vieții de zi cu zi și prin efectul său de educare a populației, contribuie la formarea proceselor sociale, având efect astfel și asupra viitorului județului Constanța.

Asigurarea unei dezvoltări teritoriale durabile nu poate avea loc fără a lua în calcul elementele specifice care definesc identitatea locală și regională a județului Constanța. În scopul

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

asigurării acestei abordări, în acord cu prevederile de la nivel internațional, european și național, este oportună abordarea dezvoltării teritoriale care să integreze componenta culturală și să identifice posibilitatea conectării unor industrii și servicii care să permită valorificarea inteligentă a resurselor locale:

Valorificarea resurselor culturale ca elemente de identitate locală și regională prin promovarea unei abordări integrate a intervențiilor pentru dezvoltarea teritorială, cu evidențierea rolului culturii, dezvoltarea turismului cultural, dezvoltarea infrastructurii de servicii și a ofertei culturale:

- crearea de platforme online, reabilitarea și dotarea obiectivelor de patrimoniu cu dispozitive și aplicații pentru crearea realității virtuale, dezvoltarea sistemelor de bilete și rezervari online (surse potențiale de finanțare: POR – P2);
- promovarea de la vârste fragede a valorilor culturale județene în toate formele sale de expresie artistică;
- proiecte de realizare a atelierelor de cultură cu scopul protejării și susținerii patrimoniului cultural local și județean;
- sprijinirea asociațiilor culturale și /sau organismelor neguvernamentale în scopul diversificării ofertei culturale, punerea în valoare a obiceiurilor și produselor tradiționale;

În privința infrastructurii de agrement și sport, este oportună valorificarea economică a potențialului sportiv din județ:

- Dezvoltarea infrastructurii pentru practicarea sportului de agrement și recreere, diversificarea serviciilor;
- Creșterea utilizării, gradului de folosire și optimizarea bazelor sportive existente;
- Proiecte de dezvoltare a cunoștințelor de specialitate necesare sportului de performanță.

Îmbunătățirea stării generale de sănătate și creșterea nivelului de trai a populației din județ:

- Construcția/modernizarea terenurilor de sport/ sălilor de sport / bazine didactice la nivelul UAT-urilor aparținătoare județului Constanța;
- Construcția și modernizarea bazelor sportive la nivel județean;
- Creșterea numărului de evenimente sportive, promovarea acestora la nivel județean;
- Asigurarea accesului la evenimentele sportive și asigurarea egalității de șanse a tuturor persoanelor;

Măsuri / programe / proiecte de intensificare a motivației profesorilor de educație fizică prin accentuarea importanței orelor de sport.

2.1.9. Capacitate administrativa

2.1.9.1. Structura Consiliului Județean

Consiliul Județean este autoritatea administrației publice locale, constituită la nivel județean pentru coordonarea activității consiliilor comunale, orașenești și municipale, în vederea realizării serviciilor publice de interes județean. Misiunea Consiliului Județean Constanța este dezvoltarea economico-socială a județului Constanța prin trasarea orientărilor generale ale dezvoltării viitoare a județului din punct de vedere economic, social, cultural, al învățământului, al turismului etc și prin crearea contextului de valorificare a resurselor materiale, financiare, informaționale și umane de care dispune județul Constanța. Consiliul județean are atribuții privind dezvoltarea economico-socială a județului, privind gestionarea patrimoniului județului, a serviciilor publice din subordine și privind cooperarea interinstituțională.

Consiliul Județean Constanța are 8 comisii de specialitate:

1. Comisia pentru Relația cu Societatea Civilă și ONG-uri
2. Comisia de Buget-Finanțe
3. Comisia pentru Investiții, Patrimoniu, Infrastructură și Urbanism
4. Comisia pentru Mediu și Agricultură
5. Comisia Juridică, Ordine Publică și Situații de Urgență
6. Comisia pentru Sănătate și Protecție Socială
7. Comisia pentru Educație, Sport, Turism și Tineret
8. Comisia pentru Cultură, Culte, Monumente

Comisiile de specialitate au, în principal, rolul de a analiza proiectele de hotărâri ale consiliului județean, de a se pronunța asupra altor probleme trimise de consiliul județean spre avizare și de a întocmi rapoarte favorabile sau nefavorabile, cu caracter consultativ, asupra proiectelor de hotărâri și asupra problemelor analizate, pe care le prezintă consiliului județean. În plus, comisiile de specialitate pot verifica ducerea la îndeplinire a hotărârilor consiliului județean, adoptate în domeniul lor de activitate și vor aduce la cunoștința consiliului județean rezultatul verificării, printr-o informare.

Instituțiile subordonate Consiliului Județean Constanța sunt:

1. Biblioteca Județeană "I.N. Roman" Constanța
2. Centrul Cultural Județean "Teodor T. Burada"
3. Muzeul de Istorie Națională și Arheologie
4. Muzeul de Artă
5. Teatrul de Stat
6. Complexul Muzeal de Științe ale Naturii

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

7. Teatrul pentru Copii și Tineret „Căluțul de Mare”
8. Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională
9. Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Albatros”
10. Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Delfinul”
11. Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Maria Montessori”
12. Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sf. Apostol Andrei”
13. Spitalul Clinic de Pneumoftiziologie
14. Unitatea de Asistență Medico-Socială Agigea
15. Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului
16. Direcția Generală de Evidență a Persoanelor
17. Direcția Județeană de Pază

Instituțiile publice finanțate de Consiliul Județean Constanța sunt:

1. Centrul Militar Zonal
2. Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Dobrogea”
3. Administrația Națională a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale (ANRSPS) - Structura Teritorială pentru Probleme Speciale Constanța (STPS)

2.1.9.2. Asociații de dezvoltare intercomunitară

Pe lângă **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Zona Metropolitană Constanța”**, asociație prezentată la începutul strategiei, la nivelul județului Constanța mai sunt prezente **19 asociații intercomunitare**.

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Sud-Est pentru Situații de Urgență

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Sud-Est pentru Situații de Urgență, cu activitate la nivelul regiunii Sud – Est, urmărește programarea și implementarea Proiectului *„Achiziționare echipamente specifice pentru îmbunătățirea capacității și calității sistemului de intervenție în situații de urgență, acordării asistenței medicale de urgență și a primului ajutor calificat”*. Obiectivul general al acestei asociații este *„crearea premiselor necesare asigurării populației cu servicii esențiale, contribuind astfel la atingerea obiectivului european al coeziunii economice și sociale, prin îmbunătățirea infrastructurii serviciilor pentru siguranța publică în situații de urgență”*⁶⁷.

⁶⁷Sursă: Consiliul Județean Constanța - <http://www.cjc.ro/sectiune.php?s=142>

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară – ITI Delta Dunării

O altă cooperare, la nivel microregional, este cea dedicată Deltei Dunării. Din județul Constanța, doar UAT-urile rurale **Corbu**, **Istria** și **Mihai Viteazu**, sunt membre ale **Asociației de Dezvoltare Intercomunitară - ITI Delta Dunării**. Și UAT-ul **Săcele** face parte din teritoriul vizat al asociației, dar încă nu este membru. Celelalte UAT-uri membre sunt din județul Tulcea: Jurilovca, Niculițel, Nufăru, Baia, Chilia Veche, Maliuc, Greci, Smârdan, Frecăței, Sfântu Gheorghe, I.C. Brătianu, Sarichioi, Jijila, Luncăvița, Ceamurlia de Jos, Mahmudia, Somova, Valea Nucarilor, Mihai Bravu, Pardina, Mihail Kogălniceanu, Grindu, Crișan, Ceatalchioi, Slava Cercheză, Văcăreni, Beștepe și C.A. Rosetti.

Scopul acestei asociații este **de îmbunătățire a calității vieții locuitorilor** din Delta Dunării, atingere și respectare a standardelor europene privind protecția mediului, de dezvoltare economică și de creștere a capacității de atragere a fondurilor pentru finanțarea investițiilor necesare pentru **dezvoltarea durabilă în Delta Dunării**.

Fig.nr.100– Teritoriul vizat de Asociația de Dezvoltare Intercomunitară – ITI Delta

Sursă: <http://www.itideltadunarii.com/>

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Turism Dobrogea”

La nivelul celor două județe ale Dobrogei, s-a discutat, în ultima perioadă, despre posibilitatea constituirii unei asociații dedicate turismului, respectiv **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Turism Dobrogea”**.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Dobrogea” – Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru Gestionarea Integrată a Deșeurilor Menajere în județul Constanța înființează, organizează, reglementează, exploatează, monitorizează și gestionează în comun serviciul de salubritate a localităților membre. De asemenea, realizează în comun proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional destinate înființării, modernizării/ dezvoltării a sistemelor de utilități publice aferente serviciului de gestiune a deșeurilor, pe baza strategiei de dezvoltare a acestuia. Această asociație este alcătuită din **62 de UAT-uri**⁶⁸.

Asociația de Dezvoltare „Apă-Canal” Constanța– reprezentată cu gri în cartogramă - înființează, organizează, reglementează, exploatează, monitorizează și gestionează în comun serviciul de alimentare cu apă și de canalizare a localităților membre. De asemenea, realizează în comun proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional destinate înființării, modernizării/ dezvoltării a sistemelor de utilități publice aferente serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, pe baza strategiei de dezvoltare a acestuia. Această asociație este alcătuită din **54 de UAT-uri**.

Asociația mai are ca membri, pe lângă Județul Constanța și **judetele Ialomița** (cu 7 UAT-uri), **Călărași** (cu 1 UAT), **Ilfov** (cu 2 UAT-uri), **Dâmbovița** (cu 2 UAT-uri), **Brașov** (cu 1 UAT) și **județul Bacău** (cu 1 UAT) sunt membre ale acestei asociații⁶⁹.

Asociația De Dezvoltare Intercomunitară Independența-Chirnogeni este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Independența și Chirnogeni. Prin intermediul asociației, se va realiza un sistem de colectare și epurare a apelor uzate, se va extinde rețeaua de alimentare cu apă, se va înființa o stație de tratare, se va amenaja o platformă de deșeuri și se va construi o stație de biogaz la Independența.

Asociația De Dezvoltare Intercomunitară Mircea Vodă-Saligny este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Mircea Vodă și Saligny.

Asociația de dezvoltare intercomunitară Ciocârlia-Cobadin este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Ciocârlia și Cobadin.

Asociația de dezvoltare intercomunitară Ciocârlia-Bărăganu este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Bărăganu și Ciocârlia.

Asociația de dezvoltare intercomunitară Ciocârlia-Peștera este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Ciocârlia și Peștera.

Asociația de dezvoltare intercomunitară Ciocârlia-Poarta Albă este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Ciocârlia și Poarta Albă.

Asociația de dezvoltare intercomunitară Cogealac-Fântânele este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Cogealac și Fântânele.

⁶⁸Sursă: <https://www.adidobrogea.ro/despre-noi/membrii/>

⁶⁹Sursă: <http://adiapacanalct.ro/>

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Asociația de dezvoltare intercomunitară Cogealac-Istria este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Cogealac și Istria.

Asociația de dezvoltare intercomunitară Oltina-Ion Corvin este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Oltina și Ion Corvin.

Asociația de dezvoltare intercomunitară Rasova-Peștera este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Rasova și Peștera.

Asociația de dezvoltare intercomunitară Peștera-Deleni este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Deleni și Peștera.

Asociația de dezvoltare intercomunitară Siliștea-Tortoman este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Siliștea și Tortoman.

Asociația de dezvoltare intercomunitară Castelu-Poarta Albă este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Castelu și Poarta Albă.

Asociația de dezvoltare intercomunitară Castelu-Cuza Vodă este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Castelu și Cuza Vodă.

Asociația de dezvoltare intercomunitară Ion Corvin-Aliman este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Ion Corvin și Aliman.

Recent, s-au pus bazele unei noi asociații, mai exact **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru Transport Constanța**. În cadrul acesteia, autoritățile publice locale din Constanța, Năvodari, Cumpăna, Ovidiu și Mihail Kogălniceanu vor coopera, având ca operator de transport în comun pe CT BUS (operatorul actual de transport al municipiului Constanța). Această nouă asociație are ca scop **îmbunătățirea mobilității integrate** prin administrarea coordonată și **finanțarea corespunzătoare a serviciilor publice de transport**.

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Turism Dobrogea”

La nivelul celor două județe ale Dobrogei, s-a discutat, în ultima perioadă, despre posibilitatea constituirii unei asociații dedicate turismului, respectiv **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Turism Dobrogea”**.

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Dobrogea” – Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru Gestionarea Integrată a Deșeurilor Menajere în județul Constanța înființează, organizează, reglementează, exploatează, monitorizează și gestionează în comun serviciul de salubritate a localităților membre. De asemenea, realizează în comun proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional destinate înființării, modernizării/ dezvoltării a sistemelor de utilități publice aferente serviciului de gestiune a deșeurilor, pe baza strategiei de dezvoltare a acestuia. Această asociație este alcătuită din **62 de UAT-uri**⁷⁰.

⁷⁰Sursă: <https://www.adidobrogea.ro/despre-noi/membrii/>

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Asociația de Dezvoltare „Apă-Canal” Constanța– reprezentată cu gri în cartogramă - înființează, organizează, reglementează, exploatează, monitorizează și gestionează în comun serviciul de alimentare cu apă și de canalizare a localităților membre. De asemenea, realizează în comun proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional destinate înființării, modernizării/ dezvoltării a sistemelor de utilități publice aferente serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, pe baza strategiei de dezvoltare a acestuia. Această asociație este alcătuită din **54 de UAT-uri**.

Asociația mai are ca membri, pe lângă Județul Constanța și **judetele Ialomița** (cu 7 UAT-uri), **Călărași** (cu 1 UAT), **Ilfov** (cu 2 UAT-uri), **Dâmbovița** (cu 2 UAT-uri), **Brașov** (cu 1 UAT) și **judetul Bacău** (cu 1 UAT) sunt membre ale acestei asociații⁷¹.

Asociația De Dezvoltare Intercomunitară Independența-Chirnogeni este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Independența și Chirnogeni. Prin intermediul asociației, se va realiza un sistem de colectare și epurare a apelor uzate, se va extinde rețeaua de alimentare cu apă, se va înființa o stație de tratare, se va amenaja o platformă de deșeuri și se va construi o stație de biogaz la Independența.

Asociația De Dezvoltare Intercomunitară Mircea Vodă-Saligny este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Mircea Vodă și Saligny.

Asociația de dezvoltare intercomunitară Ciocârlia-Cobadin este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Ciocârlia și Cobadin.

Asociația de dezvoltare intercomunitară Ciocârlia-Bărăganu este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Bărăganu și Ciocârlia.

Asociația de dezvoltare intercomunitară Ciocârlia-Peștera este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Ciocârlia și Peștera.

Asociația de dezvoltare intercomunitară Ciocârlia-Poarta Albă este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Ciocârlia și Poarta Albă.

Asociația de dezvoltare intercomunitară Cogealac-Fântânele este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Cogealac și Fântânele.

Asociația de dezvoltare intercomunitară Cogealac-Istria este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Cogealac și Istria.

Asociația de dezvoltare intercomunitară Oltina-Ion Corvin este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Oltina și Ion Corvin.

Asociația de dezvoltare intercomunitară Rasova-Peștera este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Rasova și Peștera.

⁷¹Sursă: <http://adiapacanalct.ro/>

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Asociația de dezvoltare intercomunitară Peștera-Deleni este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Deleni și Peștera.

Asociația de dezvoltare intercomunitară Siliștea-Tortoman este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Siliștea și Tortoman.

Asociația de dezvoltare intercomunitară Castelu-Poarta Albă este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Castelu și Poarta Albă.

Asociația de dezvoltare intercomunitară Castelu-Cuza Vodă este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Castelu și Cuza Vodă.

Asociația de dezvoltare intercomunitară Ion Corvin-Aliman este alcătuită din 2 UAT-uri rurale: Ion Corvin și Aliman.

Recent, s-au pus bazele unei noi asociații, mai exact **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru Transport Constanța**. În cadrul acesteia, autoritățile publice locale din Constanța, Năvodari, Cumpăna, Ovidiu și Mihail Kogălniceanu vor coopera, având ca operator de transport în comun pe CT BUS (operatorul actual de transport al municipiului Constanța). Această nouă asociație are ca scop **îmbunătățirea mobilității integrate** prin administrarea coordonată și **finanțarea corespunzătoare a serviciilor publice de transport**.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

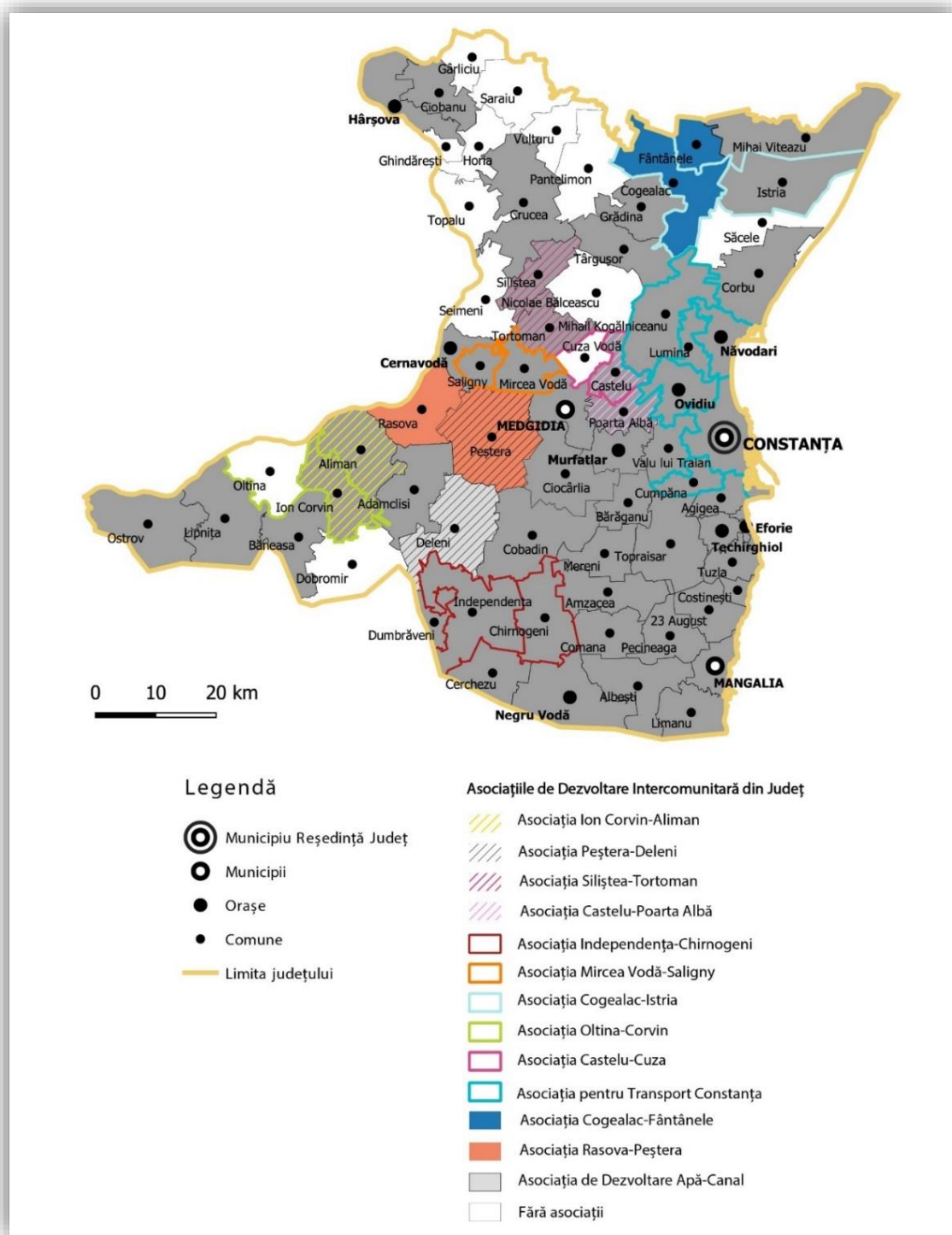

Fig.nr. 101 Asociațiile de dezvoltare intercomunitară din județul Constanța

Sursă: Prelucrarea consultantului

2.1.9.3. Grupuri de acțiune locală

Județul Constanța are **7 GAL-uri** cu următoarele obiective generale:

- Favorizarea competitivității **agriculturii**;
- Asigurarea gestionării durabile a **resurselor naturale** și combaterea **schimbărilor climatice**;
- Obținerea unei **dezvoltări teritoriale echilibrate** a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de **locuri de muncă**.

GAL Constanța Centru este alcătuit din comuna Castelu, comuna Cuza Vodă, comuna Grădina, comuna Lumina, comuna Mihail Kogălniceanu, comuna Pantelimon, comuna Siliștea, comuna Târgușor și comuna Vulturu.

GAL Constanța Sud este alcătuit din orașul Negru Vodă și comunele Agigea, Amzacea, Bărăganu, Chirnogeni, Comana, Mereni și Topraisar.

GAL Dobrogea Sud-Vest este alcătuit din comunele Adamclisi, Cerchezu, Cobadin, Deleni, Dobromir, Independența, Ion Corvin, Lipnița, Oltina și Ostrov.

GAL Dobrogea Centrală este alcătuit din comunele Aliman, Ciocârlia, Crucea, Gârliciu, Ghindărești, Horia, Mircea Vodă, Peștera, Rasova, Saligny, Saraiu, Seimeni, Topalu, Tortoman și Casimcea (județul Tulcea).

GAL Histria-Razim-Hamangia este alcătuit din comunele Corbu, Săcele, Istria, Mihai Viteazu, Cogealac și Fântânele.

GAL Dobrogea Verde este alcătuit din orașul Techirghiol și comunele Tuzla, Albești, Pecineaga, 23 August și Limanu.

Parteneriat Cumpăna - Poarta Albă - Valu lui Traian este alcătuit din comunele Cumpăna, Poarta Albă și Valu lui Traian.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

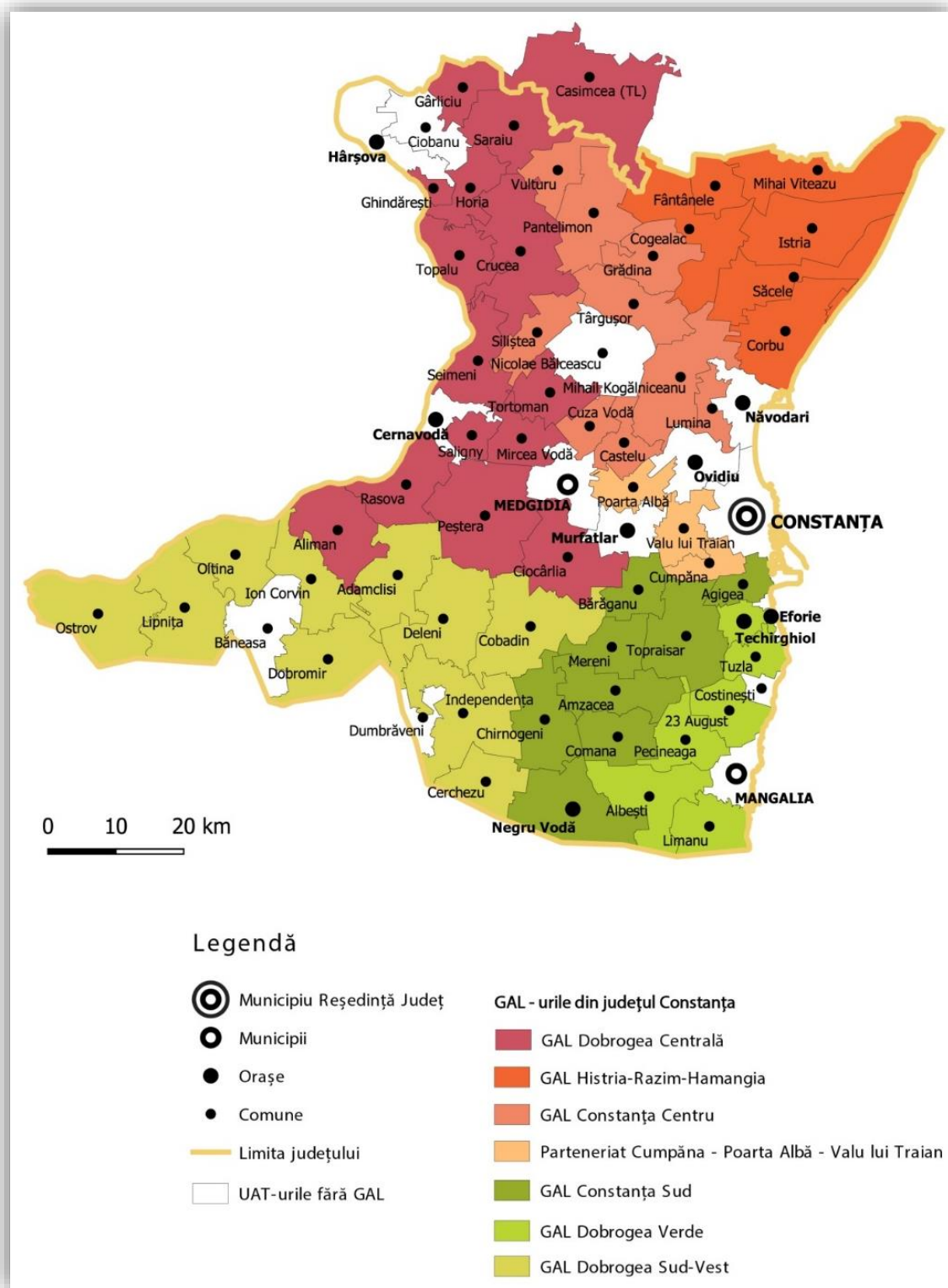

Fig. nr. 102 – GAL-urile din județul Constanța

Sursă: Prelucrarea consultantului

2.1.9.4. Societate civilă (ONG, fundații, composesorate etc.)

Asociația Nevăzătorilor din România Filiala Constanța-Tulcea

O asociație dezvoltată la nivel microregional, care vizează grupurile vulnerabile, mai exact nevăzătorii, este **Asociația Nevăzătorilor din România Filiala Constanța-Tulcea**. Asociația urmărește⁷²:

- înscrierea nevăzătorilor în asociație;
- îndrumarea și sprijinirea lor pentru școlarizare și muncă;
- organizarea de cluburi, biblioteci, fonoteci, formații artistice, concursuri culturale, excursii, timp liber, spectacole, activități sportive, spectacole de teatru și muzică;
- cursuri de inițiere, de exemplu în domeniul IT;
- sprijinirea nevăzătorilor în relație cu autoritățile.

Fundațiile

La nivelul județului Constanța funcționează aproximativ **360 de fundații**, conform *Ministerul Justiției*, cele mai multe regăsindu-se în municipiul Constanța, cu 282 de fundații.

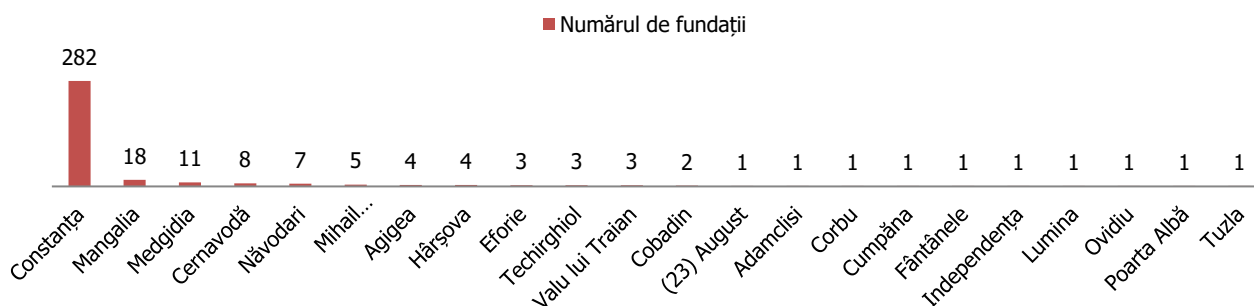

Fig. nr.103 Numărul de fundații din județ, pe UAT

Sursă: *Ministerul Justiției Indexul persoanelor juridice fără scop patrimonial – Fundații*

⁷²Sursă: <https://www.govserv.org/RO/Constanta/1545440582366096/Asocia%C8%9Bia-Nev%C4%83z%C4%83torilor-din-Rom%C3%A2nia-Filiala-Constan%C8%9Ba>

Federatiile

Conform Ministerul Justiției - Indexul persoanelor juridice fără scop patrimonial – Federatii, au fost identificate **3 federatii** în județul Constanța:

- Federația Organizațiilor Neguvernamentale de Tineret din Constanța
- Federația Sindicatelor Libere din Unitățile Sanitare
- Federația Tinerilor din Constanța

Uniunile

Conform Ministerul Justiției - Indexul persoanelor juridice fără scop patrimonial – Uniuni, au fost identificate **27 de uniuni** în județul Constanța:

- Uniunea Județeană a Sindicatelor Libere Constanța
- Alianța Sindicatelor din Enel Dobrogea
- Confederația Patronală a Industriei, Serviciilor și Comerțului din România - Vocea Patronatului Românesc CPISC
- Liga Studenților din Universitatea Ovidius
- U.D.T.R. Uniunea Democrată Turcă din România
- U.S.T. Filiala Constanța C.S. Cartel -Alfa
- Uniunea Asociaților de Locatari din Constanta
- Uniunea Asociațiilor de Proprietari Medgidia
- Uniunea Democrată Tatară - Turco Musulmană din România
- Uniunea Democratică Turcă din România
- Uniunea Județeană a Organizațiilor Cooperăției Meșteșugărești - U.J.C.M. Constanța
- Uniunea Județeană Pensionarilor
- Uniunea Județeană a Sindicatelor Libere din Comerț
- Uniunea Județeană CNSLR Frăția
- Uniunea Nucleară a Industriei din România
- Uniunea Patronală a Medicilor de Familie (U.P.M.F.C.)
- Uniunea Polonezilor din România " Dom Polski" - Filiala Constanța
- Uniunea Porturilor Maritime din România
- Uniunea Romilor din Județul Constanța
- Uniunea Sindicală a Reparativilor de Vagoane
- Uniunea Sindicatelor din Platforma Port Constanța
- Uniunea Sindicatelor Teritoriale - Filiala Județeană Constanța a Confederației Sindicale Nationale aCSN Meridian
- Uniunea Teritorială a Sindicatelor Feroviare Mișcare/Comercial Constanța

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- Uniunea Teritorială a Sindicatelor Frăția
- Uniunea Teritorială "Drum De Fier" Constanța
- Uniunea Tineretului
- Uniunea Tineretului German Constanța

Patronatele

În domeniul turismului, sunt **6 patronate**:

- Patronatul Industriei Hoteliere Marea Neagră
- Organizația Patronală Mamaia
- Organizația Patronală Eforie
- Organizația Patronală Mangalia
- Patronat Neptun-Olimp
- Patronatul Firmelor din Turism "Ion Movila" - Eforie

În domeniul afacerilor, există și **Patronatul IMM**, care este **primul incubator de afaceri din Constanța**. Acesta reprezintă interesele Întreprinderilor Mici și Mijlocii membre și este structura teritorială a Consiliului Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România, organizație patronală reprezentativă la nivel național pentru IMM-uri⁷³.

Tabel nr.50 Analiza SWOT – Colaborări interinstituționale, înfrățiri și cooperări cu persoane juridice străine

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none">• Numeroase forme asociative înființate la nivel de județ;• Performanțe deosebite în atragerea de fonduri europene și realizarea de investiții - județul Constanța se regăsește pe locul 3 în topul județelor care au accesat finanțări nerambursabile prin programele operaționale din exercițiul financiar 2014 – 2020;• Experiență în derularea de proiecte de cooperare transfrontalieră;• Existența parteneriatelor între localități din România și Bulgaria;• Existența a 7 GAL-uri constituite în scopul dezvoltării teritoriale echilibrate;• Marea parte a UAT-urilor sunt membre în ADI-uri constituite pentru atragerea de finanțări nerambursabile și implementarea unor proiecte integrate.	<ul style="list-style-type: none">• Resursele financiare de care dispun autoritățile locale din județ, mai ales cele din mediul rural, sunt insuficient pentru realizarea de investiții și cofinanțarea proiectelor, adesea chiar și pentru cheltuielile curente;• Primăriile din județ pun la dispoziție puține servicii online și facilități de plată a taxelor și impozitelor locale prin internet;• Lipsa unui sistem de integrare a datelor care să permită monitorizarea activităților cu impact la nivelul județului (indicatori de realizare, de rezultat sau care vizează atingerea

⁷³Sursă: <https://patronat-imm.ro/despre-noi/>

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Puncte tari	Puncte slabe
	obiectivelor de dezvoltare durabilă)
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Valorificarea parteneriatelor naționale, regionale, de exemplu Asociația de Dezvoltare Intercomunitară a Regiunii Sud-Est; • Valorificarea poziției de frontieră, favorabilă cooperării transfrontaliere; • Dezvoltarea facilităților de transport inter-modal; • Disponibilitatea fondurilor pentru investiții semnificative până la orizontul anului 2030; • Elaborarea, dezvoltarea și implementarea politicilor urbane prin instrumentele de planificare inovative. 	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea disparităților între mediul urban și rural; • Țările vecine se dezvoltă mai repede datorită UAT-urilor implicate în mai multe parteneriate teritoriale; • Cadrul legislativ prea complex, necorelat, volatil, birocrația excesivă de la nivelul administrației centrale.

În ceea ce privește dezvoltarea capacității administrative, se impune integrarea conceptului de Smart – Territory / Smart City / Smart Village în abordarea tuturor inițiativelor care țin de dezvoltarea teritorială, prin inițiativa precum:

- debirocratizarea relației cetățean – instituție publică;
- abordare preventivă în raport cu intervențiile care au impact asupra mediului înconjurător
- abordarea integrată a problemelor care vizează un anumit teritoriu, în detrimentul soluțiilor în limitele granițelor administrative ale UAT-urilor.

2.2. Elemente ale cadrul natural

2.2.1. Elemente de geologie

Cuprinsă între 27°15'05'' și 29°30'10'' longitudine estică și 43°40'04'' și 49°25'03'' latitudine nordică, regiunea Dobrogea se prezintă ca o unitate distinctă în cuprinsul teritoriului României. Specificul este dat de geomorfologia zonei, întregul relief fiind ajuns la stadiul de peneplena, eroziunea fluviatilă încetând să fie un factor modelator deosebit.

Din punct de vedere geologic, teritoriul Județului Constanta se suprapune *Masivului Central Dobrogean* și *Dobrogeei de Sud* separate de Falia Capidava – Ovidiu .

Masivului Central Dobrogean reprezintă un compartiment ridicat între faliile Capidava – Ovidiu și Peceneaga – Camena, ocupând o poziție mediană, de horst, în Dobrogea.

Fundamentul cutat al Masivului Central Dobrogean este constituit dintr-o serie sedimentară slab metamorfozată (Formațiunea șisturilor verzi). În unele zone, peste șisturile verzi, apar petice de depozite epicontinentale jurasice și cretacee, care aparțin unei cuverturi sedimentare îndepărtată, în parte, de eroziune. Cuvertura sedimentară acoperă pe anumite zone formațiunea șisturilor verzi cu depozite de cuvertură de vârstă jurasică, cretacică și cuaternară.

Jurasicul acoperă relieful vechi al șisturilor verzi, aria actuală de răspândire fiind legată de zone structurale cu caracter de sinclinozii ale formațiunii din fundament, dezvoltate pe direcția NV – SE distingându-se trei fâșii de depozite jurasice, separate între ele de șisturi verzi și anume: o zonă spre Dunăre, cuprinsă între Hârșova – Ghindărești – Topalu – Crucea; a doua zonă apare sub forma unor petice în lungul faliei Capidava – Ovidiu, în zona Dorobanțu – N. Bălcescu – M. Kogălniceanu, către cariera Ovidiu; a treia zonă urmărește Valea Casimcea, de la est de localitatea Pantelimonul de Sus, până la Capul Midia.

Depozitele jurasice aparțin intervalului *Bathonian superior – Kimmeridgian*, fiind reprezentate în general prin formațiuni zoogene, uneori recifale, de tip epicontinental (Formațiunea de Casimcea).

Cretacicul prezintă o arie foarte restrânsă de dezvoltare, în zona studiată aflorând numai Apțianul pe flancul nordic al sinclinalului Casimcea, la nord de Piatra. Acesta apare sub formă de petice mici, reprezentate prin depozite continentale fluviatil – lacustre (pietrișuri, nisipuri cuarțoase, argile comune), care stau atât pe șisturile verzi, cât și pe calcarele jurasice.

Cuaternarul cuprinde formațiuni aparținând Pleistocenului, fiind constituite din argile verzi și roșcate cu concrețiuni de gips, lehmuri și loessuri, care mulează un relief preexistent. Depozitele holocene sunt constituite din loessuri resedimentate, aluviuni, depozite lacustre și nisipuri de plajă.

Dobrogea de Sud reprezintă un compartiment ridicat al Platformei Moesice (sectorul dobrogean). Este separată de Dobrogea Centrală prin falia Capidava-Ovidiu iar spre vest este delimitată de un sistem de falii paralele cu Dunărea pe aliniamentul Galați-Ostrov .

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

În structura geologică a Dobrogei de Sud se separă un fundament cristalin precambrian și o cuvertură sedimentară în cuprinsul căreia se pot distinge mai multe cicluri de sedimentare, separate de lacune cu extindere variabilă.

Fundamentul este reprezentat printr-un complex inferior alcătuit din gnaise granitice și migmatitice străbătute de filoane pegmatitice și un complex superior constituit din șisturi cristaline mezometamorfice descrise drept cristalinul de Palazu. Acestea din urmă sunt reprezentate prin micașturi între care se intercalează un complex feruginos alcătuit din roci foarte variate: cuarțite, cuarțite cu magnetit, micașturi cu almandin, micașturi cu almandin și magnetit, la care se adaugă subordonat intercalații de calcare cristaline.

Depozitele sedimentare din Dobrogea de Sud s-au format în mai multe cicluri de sedimentare (Ionesi, 1994), separate de lacune cu extindere variabilă, în intervalele Cambrian – Carbonifer, Permian ? – Triasic, Bathonian superior – Campanian, Eocen – Oligocen, Miocen – Pliocen. Distribuția spațială a formațiunilor sedimentare a fost mult influențată de factorii depoziționali și erozionali controlați de tectonica în blocuri ce caracterizează spațiul sud - dobrogean.

Începând cu Jurasicul Superior în Dobrogea de Sud se dezvoltă o suită de roci carbonatate care s-au depus până în Sarmațianul Superior, fiind întrerupte de scurte perioade de exondare datorate mișcărilor tectonice, repetate, pe verticală. Formațiunile depuse în intervalul Jurasic Superior – Sarmațian Superior, reiese că rocile carbonatate sunt bine dezvoltate în intervalele Jurasic – Barremian, Senonian, Eocen Superior (Lutețian), Tortonian, partea superioară a Sarmațianului mediu și Sarmațianul superior. Între Barremian și Senonian și în Eocenul mediu predomină, cu rare excepții, rocile detritice, însă pe alocuri permeabile (nisipuri, gresii calcaroase, conglomerate). Orizonturi impermeabile apar la partea superioară a Barremianului (argile marnoase), în faciesul continental și lacustru al Aptianului, în depozitele Oligocenului, în Tortonian și în baza Sarmațianului (argila bazală).

În succesiunea depozitelor *cuaternare* din Dobrogea de Sud se poate distinge un nivel bazal format dintr-o argilă roșie (Pleistocen inferior), peste care se dispune o pătură groasă de până la 40 m de loess cu intercalații de soluri fosile (Pleistocen mediu și superior) și depozite loessoide coluvial – aluviale (Pleistocen terminal –Holocen). La acestea, în special de-a lungul văilor, se adaugă o serie de aluviuni.

Din punct de vedere tectonic, Dobrogea Centrală ocupa o poziție mediană, de horst, fiind încadrat între două falii inverse, orientate NV-SE, cu încălecări bilaterale.

În lungul faliei Pecineaga-Camena, șisturile verzi încălecă peste zona Munților Macin și Bazinul Babadagului, iar în sud, în lungul faliei Capidava-Ovidiu, acestea încăleca peste Dobrogea de Sud. Depozitele prezintă o serie de cute anticlinale și sinclinale orientate NV-SE, cu flancuri asimetrice, cu schimbarea de direcție a axului acestora. Se observa că șistuoizitatea nu corespunde cu stratificația. Trebuie subliniată absența intruziunilor granitice din zona șisturilor verzi, ceea ce indică o tectonică net diferită.

Din punct de vedere tectonic, Dobrogea de Sud se caracterizează prin existența a două etaje structurale: un etaj structural inferior reprezentat prin fundament (soclu) și un etaj structural superior reprezentat prin cuvertura sedimentară, ce este dispusă discordant pe fundament.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Formațiunile geologice ale cuverturii au o distribuție areală neuniformă și variații mari de faciesuri, ceea ce indică sedimentarea lor într-o zonă cu tectonică activă în perioada mezozoică și parțial neozoică.

Fundamentul cristalin este intens tectonizat, afectat de o serie de falii cu orientare N – S și VNV – ESE, determinate mai ales pe date gravimetrice, magnetice și seisometrice. Evoluția din timpul Mezozoicului indică o activitate tectonică intensă, unele falii vechi fiind reactivate, iar altele au fost nou create, remarcându-se existența a două sisteme de falii (fig. nr.6):

- sistemul NNE – SSV, mai vechi;
- sistemul VNV – ESE, mai nou, care-l afectează pe primul.

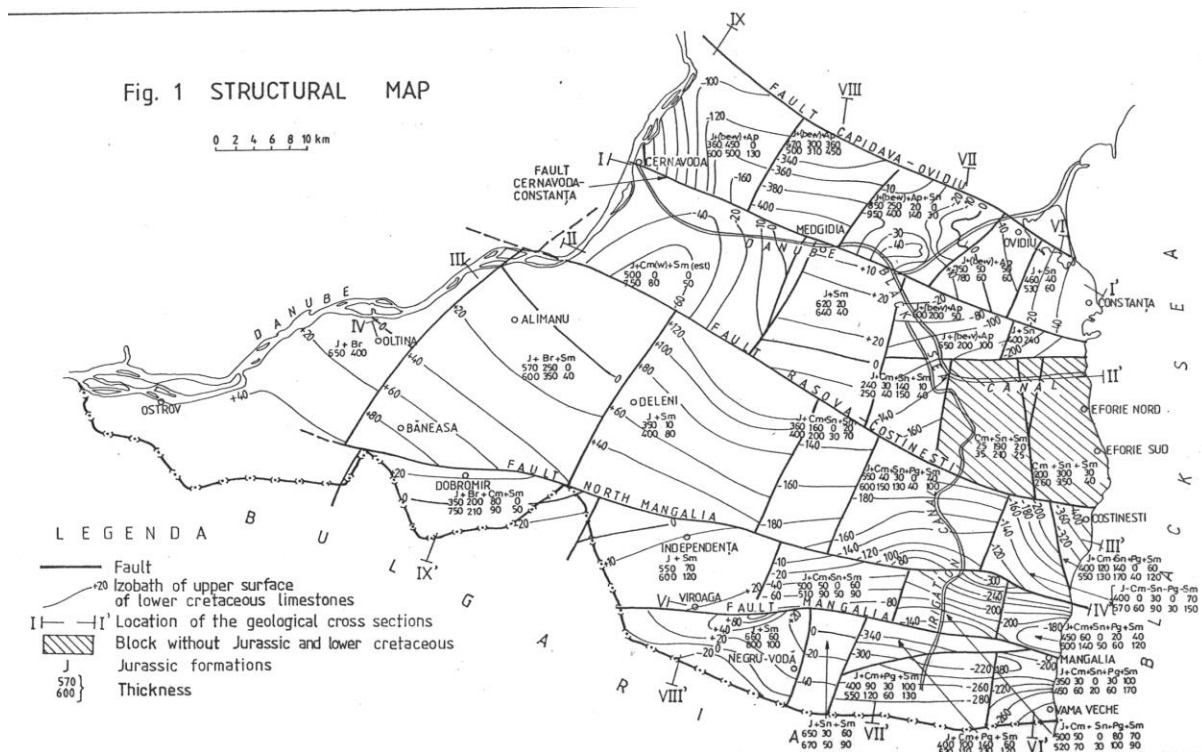

Fig. nr.104 Harta structurală a Dobrogei de Sud

Resursele subsolului

Resurse minerale utile exploatate

Conform datelor și rapoartelor Agenției Naționale pentru Resurse Minerale (ANRM), în județul Constanța există următoarele **resurse minerale** pentru care există licențe de exploatare, licențe active în procedură de aprobare sau permise de exploatare active: *ape minerale naturale, ape minerale terapeutice, argilă caolinoasă, argilă comună, calcar industrial și de construcții, calcar marnos, cretă, dolomită, loess, nămoluri sapropelice, nămoluri terapeutice, nisip și pietriș, șisturi cristaline și șisturi verzi.*

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

În județul Constanta există 16 licențe de exploatare resurse minerale, 21 licențe active în procedura de aprobare și 21 permise de exploatare active. Principalele zăcăminte exploatare în județul Constantă sunt cele de calcar, șisturi verzi și argilă. Carierele reprezintă o sursă potențială de poluare primară, sezonieră, anorganică, care poate acționa asupra mediului biotic terestru prin emisia de pulberi rezultate în fazele procesului tehnologic (decoptare, derocare, prelucrare, încărcare, transport) și prin produsele rezultate din arderea carburanților.

Tabel nr. 51 – Licențe de exploatare, licențe active în procedură de aprobare și permise de exploatare active pentru resurse naturale în județul Constanța

LICENȚE DE EXPLOATARE		
Denumire perimetru	Substanța	Agent economic
Mangalia Sanatoriu I	Ape minerale naturale	MINISTERUL SĂNĂTĂȚII ȘI FAMILIEI BUCUREȘTI
Mangalia Laborator	Ape minerale naturale	MINISTERUL SĂNĂTĂȚII ȘI FAMILIEI BUCUREȘTI
Mangalia Hercules	Ape minerale naturale	MINISTERUL SĂNĂTĂȚII ȘI FAMILIEI BUCUREȘTI
Tibrinu	Argilă caolinoasă	IRIS-ALY EXPLORER SRL
Remus Opreanu	Calcar industrial și de construcții	CRH CIMENT (ROMANIA) S.A.
Sitorman	Calcar industrial și de construcții	CARIERE AGREMIN S.R.L.
Nicolae Bălcescu	Calcar industrial și de construcții	XANNAT MINERALS S.R.L.
Luminița-Tasăul	Calcar industrial și de construcții	CRH CIMENT (ROMANIA) S.A.
Valea Canaraua Fetei-Băneasa	Calcar industrial și de construcții	DOBROMIN S.A. CONSTANTA
Corbu	Calcar industrial și de construcții	CEMART INVEST SRL
Medgidia	Calcar marnos	CRH CIMENT (ROMANIA) S.A.
Ovidiu	Dolomită	DOBROMIN S.A. CONSTANTA
Medgidia	Loess	CRH CIMENT (ROMANIA) S.A.
Cochirleni-Dunăre, km 306-307	Nisip și pietriș	LUFADORI EXTRACT S.R.L. CONSTANȚA
Cochirleni, km. 308-309	Nisip și pietriș	DUNAV SHIPPING COMPANY S.R.L. CĂLĂRAȘI
Sibioara-Năvodari III	Șisturi verzi	COMPREST UTIL S.R.L. CONSTANȚA

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

LICENȚE ACTIVE ÎN PROCEDURA DE APROBARE		
Denumire perimetru	Substanța	Agent economic
Saturn F 4-ISLGS	Ape minerale terapeutice	TURISM, HOTELURI, RESTAURANTE MAREA NEAGRĂ
Venus	Ape minerale terapeutice	PALACE HOTEL&RESORT SRL
Eforie Sud-Sonda F 1 ISLFC	Ape minerale terapeutice	LAGUNA LAND S.R.L. CONSTANTA
Saturn F 4078-IFLGS	Ape minerale terapeutice	TURISM, HOTELURI, RESTAURANTE MAREA NEAGRĂ
Saturn F 6-SAFAR	Ape minerale terapeutice	TURISM, HOTELURI, RESTAURANTE MAREA NEAGRĂ
Saturn F9-SAFAR	Ape minerale terapeutice	TURISM, HOTELURI, RESTAURANTE MAREA NEAGRĂ
Neptun II	Ape minerale terapeutice	MEZOSULF S.R.L. MANGALIA
Cobadin	Argilă comună	PREFAB CONSTRUCT S.R.L.
Dumbraveni	Calcar industrial și de construcții	REG. AUT. JUD. DR. POD. CONSTANȚA
Sipote	Calcar industrial și de construcții	REG. AUT. JUD. DR. POD. CONSTANȚA
Dumbraveni	Calcar industrial și de construcții	REG. AUT. JUD. DR. POD. CONSTANȚA
Medgidia Est	Calcar industrial și de construcții	CRH CIMENT (ROMANIA) S.A.
Dealul Carierei-Vest	Calcar industrial și de construcții	CONSAL TRADE S.R.L. GIURGIU
Dealul Carierei	Calcar industrial și de construcții	CONSAL TRADE S.R.L. GIURGIU
Basarabi	Cretă	TEMPO INVEST S.R.L.
Basarabi -Valea Seacă	Cretă	TEMPO INVEST S.R.L.
Delta	Nămoluri sapropelice	MARINE RESOURCES EXPLORATION INTERNATIONAL S.R.L.
Techirghiol Gughis	Nămoluri terapeutice	FORMIN TECHIRGHIOL SRL
Cochirleni Dunăre, km 307-308	Nisip și pietriș	SCUT S.A. CONSTANTA
Sibioara II-Valea cu Izvoru	Șisturi verzi	SOMACO CONSTRUCT SRL
Cheia	Șisturi verzi	REG. AUT. JUD. DR. POD. CONSTANTA

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

PERMISE DE EXPLOATARE ACTIVE		
Denumire perimetru	Substanța	Agent economic
Sitorman-Tomis	Calcar industrial și de construcții	TOMIS AGREGATE S.R.L. OVIDIU
Delalul Sitorman Vest	Calcar industrial și de construcții	EKODEP S.R.L. CONSTANȚA
Taslau-Corbu	Calcar industrial și de construcții	CELCO SA CONSTANȚA
Dealul Carierei	Calcar industrial și de construcții	CONSAL TRADE S.R.L. GIURGIU
Dealul Carierei Vest	Calcar industrial și de construcții	CONSAL TRADE S.R.L. GIURGIU
Piatra Vest	Calcar industrial și de construcții	EURO EXTRACT SRL CONSTANȚA
Dealul Malcoci Sud	Calcar industrial și de construcții	CEFTA SRL MALCOCI
Dunare-km 368+100-368+800	Nisip și pietriș	DUNAV SHIPPING COMPANY S.R.L. CĂLĂRAȘI
Cochirleni km 304+600 m - km 304+800	Nisip și pietriș	DUNAV SHIPPING COMPANY S.R.L. CĂLĂRAȘI
Cochirleni km 304+800-305+000	Nisip și pietriș	LUFADORI EXTRACT S.R.L. CONSTANȚA
Ostrov km 357+400-357+500	Nisip și pietriș	LUFADORI EXTRACT S.R.L. CONSTANȚA
Cochirleni km 309+070-309+270	Nisip și pietriș	MINERAL MIN S.R.L. CONSTANȚA
Cochirleni Km 305+000 - 305+400	Nisip și pietriș	LIARD MARVIMEX S.R.L. CONSTANȚA
Boskalis 1	Nisip	BOSKALIS SRL
Palazu Mic - Nord	Șisturi cristaline	EURO EXTRACT SRL CONSTANȚA
Săcele	Șisturi cristaline	DOBROGEA AGREGATE SRL
Saraiu	Șisturi cristaline	CERAM GRUP SRL CONSTANȚA
Sibioara Piatra Lată	Șisturi verzi	COMPREST UTIL S.R.L. CONSTANȚA
Cheia Nord	Șisturi verzi	REGIA AUTONOMA JUDEȚEANĂ DE DRUMURI ȘI PODURI CONSTANȚA
Dealul Sitorman Nord	Șisturi verzi	EKODEP S.R.L. CONSTANȚA
Amber 1	Șisturi verzi	AMBER CONSULTING SRL

Sursă: Agenția Națională pentru Resurse Minerale

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

În ceea ce privește situația exploatărilor de resurse minerale, la nivelul județului Constanța, resursele exploatare în cantități mai mari sunt: calcar, nisip și pietriș, șisturi (cristaline și verzi) și ape minerale. Se remarcă o creștere în ultimii 3 ani în ceea ce privește exploatarea de calcar, șisturi cristaline și cretă și o scădere semnificativă în ceea ce privește exploatarea apelor minerale.

Tabel nr. 52 – Evoluția exploatărilor de resurse minerale în județul Constanța, 2015 – 2020

(Sursă: Agenția Națională pentru Resurse Minerale)

Tipuri de minerale extrase	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Calcar	8.355.266,36	4.452.554,46	2.568.124,20	4.952.115,75	5.403.416,24	6.662.113,25
Nisip și pietriș	5.420.404,98	1.434.355,12	686.163,97	886.415,26	535.871,89	5.044.401,86
Șisturi (cristaline + verzi)	4.982.285,97	5.962.364,64	3.057.709,72	5.820.284,37	6.460.023,21	9.271.067,05
Ape minerale	1.365.061,86	612.837,79	589.348,94	600.938,95	827.197,19	3.349,00
Loess	134.709,00	143.462,00	98.776,00	91.875,00	70.473,00	9.078,00
Cretă	108.878,00	103.246,00	58.256,00	64.790,00	99.362,00	137.236,00
Argilă comună	10.998,23	-	6.993,00	5.069,40	-	-
Dolomită	-	872,76	-	2.107,79	2.251,10	-
Nămoluri sapropelice	1.768,50	1.768,50	1.503,40	2.084,80	1.952,65	613,70
Produs rezidual minier	68.645,61	330,00				

Resursele hidrocarburi: petrol și gaze naturale

Industria energetică se bazează pe exploatarea petrolului din platforma litorală a Mării Negre și a petrolului adus din import (la Constanța și Midia). Marea platformă petrochimică din zona Midia-Năvodari care produce diverse derivate obținute din petrol.

Conducta de petrol Constanța - Ploiești, construită în perioada interbelică pentru exportul petrolului brut, este utilizată în prezent și pentru transportul unor cantități de petrol brut adus din import. Termocentralele din județul Constanța sunt amplasate la Ovidiu, Năvodari și Constanța, fiind interconectate la sistemul energetic național.

Industria chimică cuprinde industria petrochimică (Năvodari), de acid sulfuric (Năvodari), prelucrarea maselor plastice (Tulcea, Măcin și Constanța), industria celulozei și hârtiei (Palas - Constanța) și îngrășăminte chimice (Năvodari).

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

În ceea ce privește acordurile **petroliere**, în județul Constanța există următoarele perimetre de explorare, dezvoltare, exploatare active:

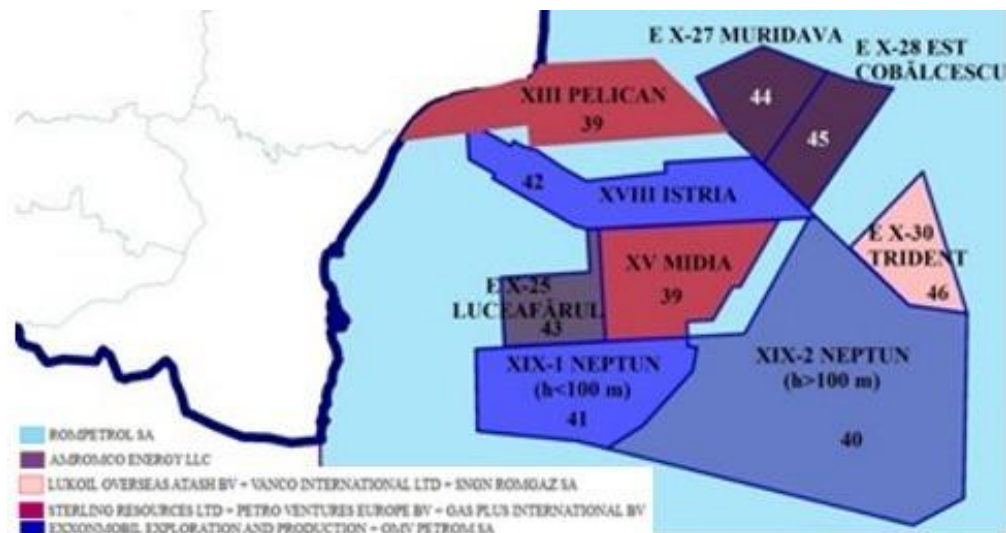

Fig. nr. 105– Perimetrele de explorare, dezvoltare, exploatare active în județul Constanța, 2019

(Sursă: Agenția Națională pentru Resurse Minerale)

În județul Constanța, în portofoliul Petrom exista următoarele **zăcăminte comerciale**: Lebăda Est, Lebăda Vest, Pescăruș, Sinoe.

Exploatarea hidrocarburilor înregistrează o tendință descendentă în ultimii ani în ceea ce privește cantitățile de țiței și gaze naturale extrase în județul Constanța; estimarea evoluției exploatărilor de hidrocarburi semnalează o creștere a acestor cantități în 2026 - 2027:

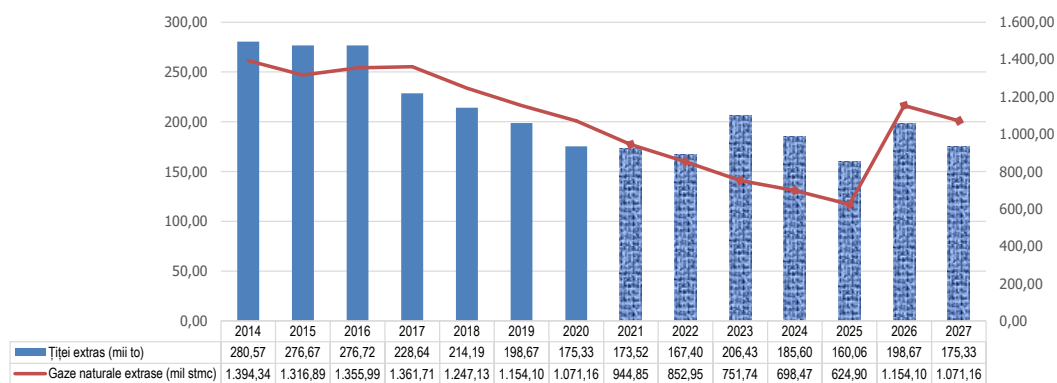

Fig. nr. 106– Evoluția exploatării hidrocarburilor la nivelul județ în perioada 2014 – 2019 (mii m³)

Sursă: Agenția Națională pentru Resurse Minerale

2.2.2. . Relieful

În județul Constanța, predomină **podîșul de altitudine joasă**, cu o altitudine medie de 125 m și cu o altitudine maximă de 250-300 m spre nordul județului Constanța. Altitudinile medii, de 100-200 m, sunt întâlnite în zona centrală și sud-vestică a județului, iar cele de sub 100 m predomină în zona estică a județului, mai exact între Cernavodă și Constanța. Cele mai mici altitudini de 10-15 m se află în zona Sud-Estică.

Podîșul Dobrogei Centrale are șisturi verzi, la Peceneaga-Camena (culoarul văilor Aiorman-Slava Rusă), la Topalu-Tașaul în sud. Peste șisturile verzi, discordant, are formațiuni jurasice (calcare și conglomerate calcaroase), iar peste formațiunile jurasice are depozite loessoide și loessuri.

Podîșul Casimcei are altitudinile cele mai mari, coborând de la 300 m (nord) la sub 250 m (sud), fiind străbătut pe centru de Casimcea. Relief este carstic în sud, pe calcare jurasice. Pe contactele petrografice s-au individualizat bazine de depresionare cu margini glaciate.

Podîșul Casimcei are mai multe trepte diferențiate ca altitudine. Partea nordică a Podîșului Casimcei (treapta Sacârbair) prezintă înălțimile cele mai ridicate (300 – 400 m), constituind nodul orohidrografic, de unde apele se răsfiră spre sud – vest, sud și sud – est.

Orientarea generală a acestei subunități este mai mult spre mare decât spre Dunăre. Înspre vest se diferențiază prispa Hârșova, prispa Dăienilor, podîșul Înșiratele, fragmentate de văi cu direcția sud – vest, cu interfluvii largi, din care se detașează înălțimi mai mari de 200 m.

Spre Marea Neagră, podîșul Casimcei coboară în trepte și domină cu cca 100 – 150 m depresiunea Pantelimon, situată în cursul superior al râului Casimcea. Ultimele trepte, cu altitudini sub 100 m sunt prispa Fântânele, la nord și la vest de lacul Tașaul și prispa Hamangia în bazinul inferior al râului Slava.

Podîșul Dăeni-Hârșova are o lățime în jur de 10-15 km și relief în două trepte (la 30 m și 65 m) considerate terase de abraziune și pedimente.

Podîșul Istriei este alcătuit din două trepte joase (pedimente), aflându-se în aria de influență a Mării Negre. Are areale mici cu soluri și vegetație de sărătură și cu exces de umiditate.

Podîșul Dobrogei de Sud se află în sudul aliniamentului faliei Topalu-Tașaul, având o înălțime de 150-200 m. Are peste cristalinelul proterozoic calcarele cretacee și sarmațiene și la suprafață loess și văi dunărene fragmentate.

Podîșul Medgidiei reprezintă cea mai întinsă suprafață, de la Dunăre la Marea Neagră, cu altitudini între 80-100 m. Are relief de podiș în nord și de boturi de deal spre Dunăre și valea Carasu. Valea Carasu îl străbate de la Est (la 4 km de mare) la Vest.

Podîșul Medgidiei este cel mai coborât platou al Dobrogei, culmile și platourile intrafluviale având cote de 100-200 m, coborând către Valea Țimbrinului și Valea Carasu cu maluri abrupte de loess și formațiuni Sarmatiene și Cretacee. Podîșul Medgidie este împărțit de Valea Carasu în două sectoare, cel nordic și cel sudic. Amplasamentul studiat se afla în Sectorul Nordic care este alcătuit din platouri succesive care descresc pe direcție NV-SE, separate în partea

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

centrală și estică de văi largi (Nisiparu, Cabul), afluenți ai V Carasul, iar în partea de vest, văile sunt înguste și adânci (Băltăgești, Siliștei, Țibrinu) care converg către Dunăre.

Podișul Oltinei este localizat Sud-Vestul Dobrogei și are altitudini de peste 180 m. Este fragmentat de văi înguste orientate SE-NV, care se deschid către Dunăre, unde râurile au format limanuri. Relief este de platouri pe calcare sarmațiene și loess.

Podișul Cobadin este localizat în zona Central-Sudică și are altitudini de 150-180 m. Are relief de platouri pe calcare sarmațiene separate de văi seci și relief carstic.

Podișul Mangaliei sau Litoralul de la Sud de Constanța are altitudini joase sub 50 m. Are văi scurte care se termină în limanuri fluvio-maritime, faleze și plaje înguste și calcare sarmațiene și loess.

Fig. nr.107 Harta Județului Constanța

2.2.3. Solul

Solurile întâlnite pe teritoriul județului Constanța sunt:

- Cernoziomurile -sunt soluri caracteristice pentru stepa dobrogeană și ocupă cea mai mare parte din suprafața județului;
- Solurile balane sunt răspândite în vestul județului într-o fasie îngustă între Rasova și Cernavodă și între Topalu și Gârliciu. Aceste soluri formate pe suprafețe orizontale sau cu pante foarte mici având altitudini de peste 100 m (150-250 m), pe loessuri, argile și aluviuni, unde stratul freatic se află la adâncimi sub 20 m.

Pe teritoriul județului Constanta, pe suprafețe foarte mici, insular, izolat mai pot fi întâlnite rendzinele, rogosolurile, nisipurile și litisolurile.

Solul este constituit, în mare parte, din cernoziomuri caracteristice stepei dobrogene (cernoziom carbonatic, castaniu, ciocolatiu și levigat).

Solurile au o dispunere etajată sub formă de fasii în direcția vest-est, pe fundalul cărora s-au format local soluri intrazonale.

În succesiunea depozitelor cuaternare din Dobrogea de Sud se distinge un nivel bazal format dintr-o argilă roșie (Pleistocen inferior), peste care se dispune o pătură groasă de până la 40 m de loess cu intercalații de soluri fosile (Pleistocen mediu și superior) și depozite loessoide coluvial – aluviale (Pleistocen terminal –Holocen). La acestea, în special de-a lungul văilor, se adaugă o serie de aluviuni.

Calitatea solurilor la nivelul Județului Constanța

Conform Legii fondului funciar, terenurile se clasifică după destinația lor în următoarele categorii: terenuri cu destinație agricolă, terenuri cu destinație forestieră, terenuri aflate permanent sub ape, terenuri din intravilan și terenuri cu destinații speciale.

Calitatea solurilor poate fi scăzută în unele zone ale județului din cauza următoarelor procese: eroziunea, degradarea materiei organice, contaminarea, salinizarea, compactizarea, pierderea biodiversității solului, scoaterea din circuitul agricol și alunecările de teren și inundațiile.

Gruparea terenurilor în clase de calitate se face în funcție de nota de bonitare pentru categoria de folosință existentă. Din tabelul de mai jos, rezultă că predomină terenul arabil, de calitate III, cea medie, pășunile, de calitate IV, cea slabă, viile, de calitate III, cea medie, și livezile, de calitate III, tot medie. Nu există clase de calitate a solurilor de I și II.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Tabel nr. 53– Clasele de calitate ale solurilor din județ, 2019
(Sursă: A.P.M. Constanța)

Nr. crt.	Terenuri	U.M.	Clase de calitate ale solurilor				
			I	II	III	IV	V
1.	Arabil	ha	0	0	347.434,5	6.649	0
2.	Pășuni	ha	0	0	709	22.117	16.214,48
3.	Vii	ha	0	0	2.691,02	1.955	157
4.	Livezi	ha	0	0	2.112	330	0
Total			0	0	352.946,52	31.051	16.371,48

Din totalul suprafețelor terenurilor, 88% din acestea sunt de clasa a III-a, cea medie. Este de menționat și faptul că 80% din suprafața totală prezintă un conținut mic de humus. În general, conținutul redus influențează negativ fertilitatea solurilor, capacitatea acestora de a reține apa, dar și de a rezista la procesul de compactare.

Cauzele principale care au degradat terenurile din județul Constanța sunt procesele de gleizare și salinizare. O suprafață de aproximativ 3.034 ha este afectată excesiv, din suprafața totală afectată de procesul de gleizare, suprafața totală fiind de 13.227 ha. În ceea ce privește procesul de salinizare, o suprafață de aproximativ 3.191 ha este afectată excesiv, din suprafața totală afectată de acest proces, suprafața totală fiind de 19.981 ha.

În ceea ce privește gradul de eroziune a suprafeței agricole, predomină eroziunea slabă, apărută din cauza apei, în proporție de 19%. Cea medie este în proporție de 10%. Eroziunea eoliană este scăzută, înregistrează un procent de 0,2%. Eroziunea în adâncime este și ea scăzută, de aproximativ 5%.

Și alunecările de teren afectează terenurile agricole, în județ existând o suprafață agricolă afectată, de aproximativ 2000 ha.

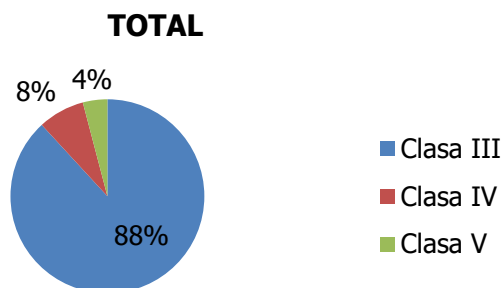

Fig. nr. 108 Ponderea tipurilor de sol, pe clase de calitate, în total suprafață teren, 2019
(Sursă: A.P.M. Constanța)

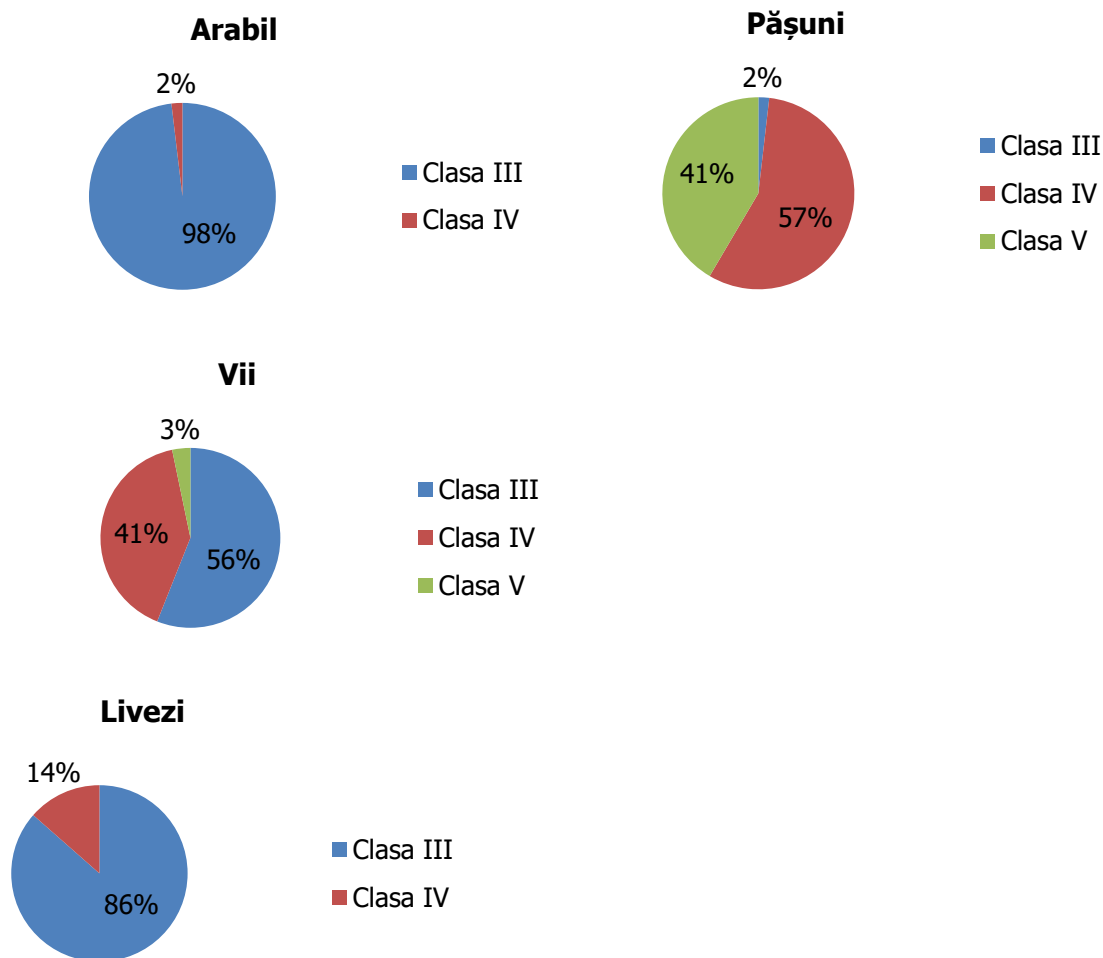

Fig. Nr.109 Ponderea tipurilor de sol, pe clase de calitate, pe categorii de folosință a terenului
(Sursă: date A.P.M. Constanța)

Din punctul de vedere al evoluției cantității de îngrășăminte chimice utilizate, se constată că trendul este unul crescător, predominând utilizarea îngrășămintelor cu azot și fosfor.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

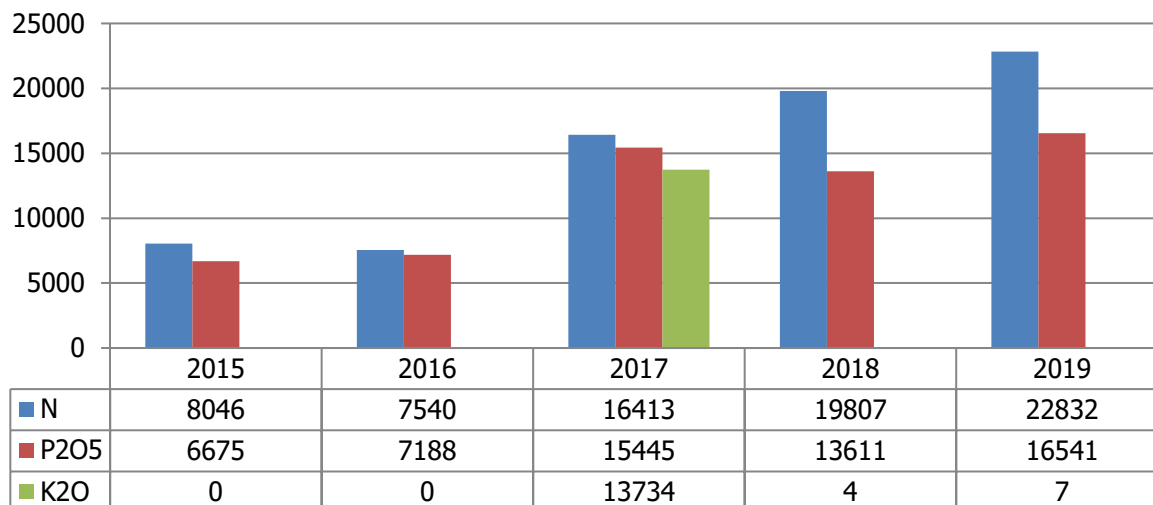

Fig. nr. 6– Evoluția cantității de îngrășăminte utilizate în județ, pe tipuri de îngrășăminte
(Sursă: A.P.M. Constanța)

În județul Constanta există și suprafețe destinate agriculturii ecologice. În ultimi ani se înregistrează o tendință de creștere a suprafeței dedicate agriculturii ecologice, însă suprafața din anul 2019 nu este cu mult mai mare față de cea din anul 2015.

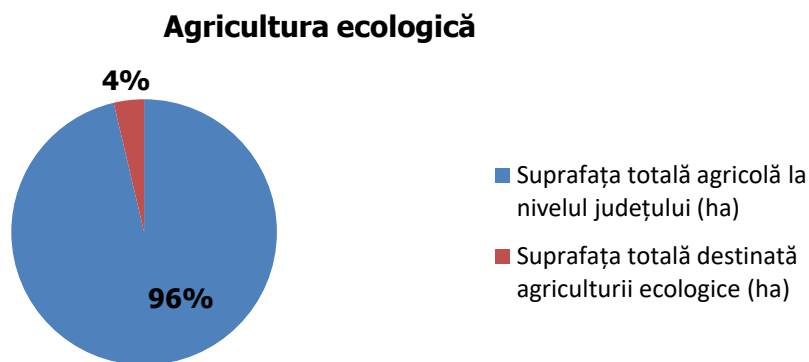

Fig. nr. 7– Ponderea suprafeței agricole ecologice din suprafața agricolă totală, 2019
(Sursă: A.P.M. Constanța)

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

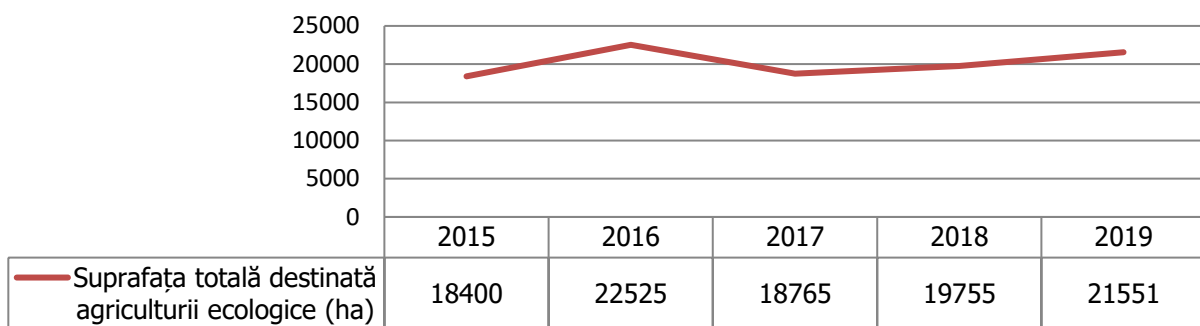

Fig. nr.112 Evoluția suprafeței agricole ecologice din județ, 2015 – 2019
(Sursă: A.P.M. Constanța)

Radioactivitatea solurilor

În cazul solurilor necultivate, s-au înregistrat depășiri în urma analizelor gama spectrometrice de înaltă rezoluție. Cauza este accidentul de la Cernobîl – sursă de radioactivitate artificială.

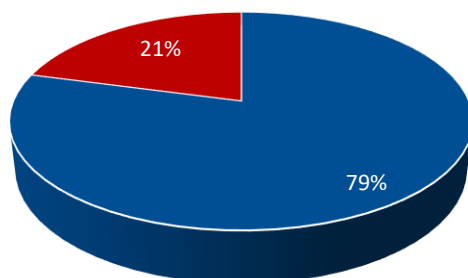
Resurse ale solului

Conform INS, fondul funciar ”este constituit din terenurile de orice fel, indiferent de destinație, de titlul pe baza căruia sunt deținute sau de domeniul (public, privat, cooperatist, obștesc etc.) din care fac parte”. **În județul Constanța, fondul funciar era format la sfârșitul anului 2019 din 710.576 ha, din care 79,17% era teren agricol.**

Terenul agricol județean este predominat de teren arabil (85,97% din terenul agricol existent) și de pășuni (11,15% din terenul agricol).

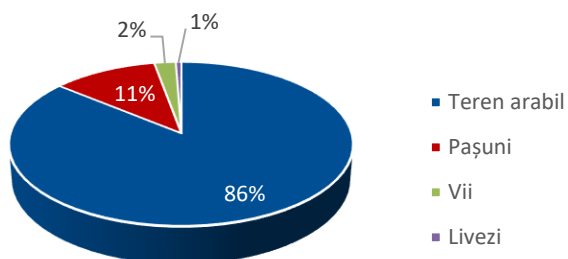
Terenul neagricol din județul Constanța este ocupat în cea mai mare parte de ape și ape cu stuf (29,77% din terenul neagricol existent), de păduri și alte terenuri forestiere (24,74% din terenul neagricol) și de construcții și curți (24,62%).

Suprafața fondului funciar

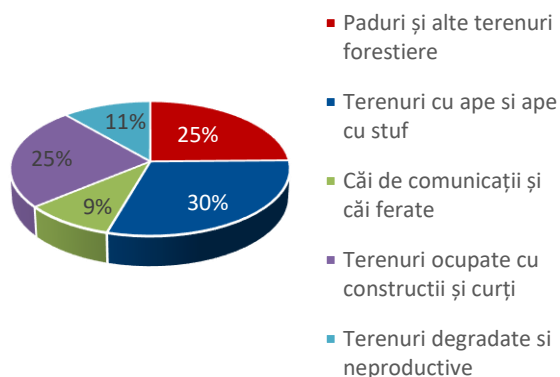
■ Agricola ■ Terenuri neagricole

Suprafața agricolă

■ Teren arabil
■ Pașuni
■ Vii
■ Livezi

Terenuri neagricole

■ Paduri și alte terenuri forestiere
■ Terenuri cu ape și ape cu stuf
■ Căi de comunicații și căi ferate
■ Terenuri ocupate cu construcții și curți
■ Terenuri degradate și neproductive

Fig. nr. 113– Structura suprafeței fondului funciar, după modul de folosință, 2019
(Sursă: Prelucrarea consultantului, date D.A.J. Constanța)

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Conform ultimelor date disponibile oferite de Institutul Național de Statistică, din totalul **fondului funciar** de la sfârșitul anului 2014, o pondere semnificativă (**80,13%**) se afla în **proprietate privată**. În ceea ce privește **terenul agricol** din județ, **96,02%** se afla în **proprietate privată**, iar din **terenul neagricol** doar **20,61%** era în **proprietate privată**.

Suprafețele forestiere

În anul 2019, **suprafața fondului forestier** în județul Constanța a fost de 39,5 mii ha, din care 34,8 mii ha reprezintă suprafața pădurilor, în compoziția cărora predomină foioasele (33,3 mii ha).

La nivel județean - Direcția Silvică Constanța administrează fondul forestier prin cele 4 ocoale silvice din subordine:

- **Ocolul Silvic Murfatlar** (Dumbrăveni, Șipote, Hagieni, Basarabi, Olten) – deține o suprafață de 8678 ha – fiind format din 90 % arbori din specia foioase și 10% din specia foioase.
- **Ocolul Silvic Cernavodă** (Adamclisi, Zorile, Urluia, Aliman, Vlahi, Abrud, Rasova, Seimeni) – deține o suprafață de 9599 ha fond forestier
- **Ocolul Silvic Băneasa** (Canaraua Fetii, Carvăn, Goruni, Lipnița, Oltina, Ion Corvin, Negureni) – deține o suprafață de 11898 ha
- **Ocolul Silvic Hârșova** (Crucea, Gălbiori, Târgușor) - deține o suprafață de 8090 ha de fond forestier

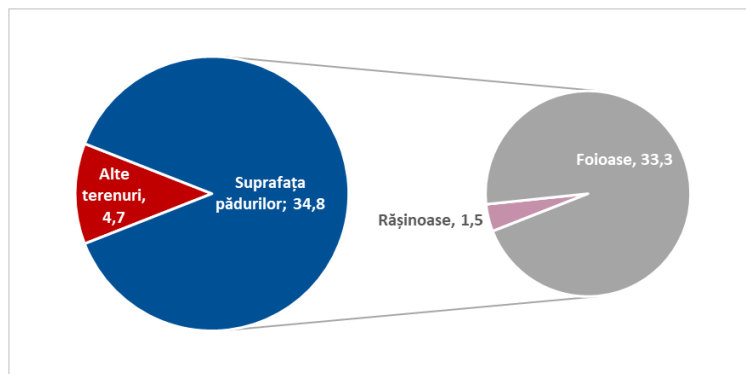

Fig.nr. 8– Structura suprafeței fondului forestier, 2019

(Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (AGR301A))

Suprafața fondului forestier a crescut în perioada 2014-2019 cu 1,28%, datorită creșterii suprafeței pădurilor de foioase (+3,42%).

În anul 2019 au fost executate **regenerări artificiale** pe 123 ha, dublu față de anul anterior, însă în scădere cu 6,82% față de anul 2014. Regenerările artificiale realizate în județul Constanța au fost doar de foioase.

Volumul de lemn recoltat în județul Constanța este de 60,5 mii m³, în creștere cu 13,30% față de anul 2014. Situația volumului de lemn recoltat în ultimii 6 ani este prezentat în figura de mai jos:

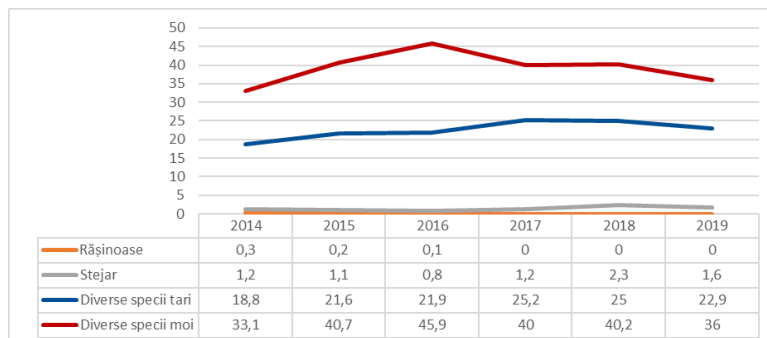

Fig. nr. 9– Volumul de lemn recoltat în județul Constanța în perioada 2014-2019 (mii m³)

(Sursă: Prelucrarea consultantului, date I.N.S. (AGR306A))

2.2.4. Elemente de hidrologie

Rețeaua hidrografică

Rețeaua hidrografică a Județului Constanța este formată din văi temporare, care aparțin bazinelor hidrografice ale Dunării. Relieful se caracterizează prin prezența unui podiș între Dunăre și Marea Neagră, ale cărui altitudini sunt de 160 –200 m la nord și sud de culoarul transversal, mai coborât, al văii Carasu (50 –100 m).

Regimul hidrologic al văilor este determinat de regimul precipitațiilor care au caracter torențial în perioada caldă a anului, alternând cu lungi perioade de secetă.

Regimul hidrologic în bazinele hidrografice studiate se caracterizează prin viituri în timpul verii, cu caracter torențial, cu durată scurtă, urmate de perioade de debite scăzute.

Majoritatea văilor sunt seci și activează în timpul ploilor. Viiturile sunt puternice, datorită pantelor și implicit a vitezelor mari și sunt de scurtă durată și cu putere mare de eroziune.

Râurile județului Constanța sunt Valea Carasu, Valea Baciului și Casimcea.

Lacurile naturale și de luncă, lagunele și limanele naturale ale județului sunt: Oltina, Istria, Sinoe, Corbu, Techirghiol, Tașaul, Nuntași, Siutghiol și Tăbăcărie, Tatlageac, Mangalia și limanele marine.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027

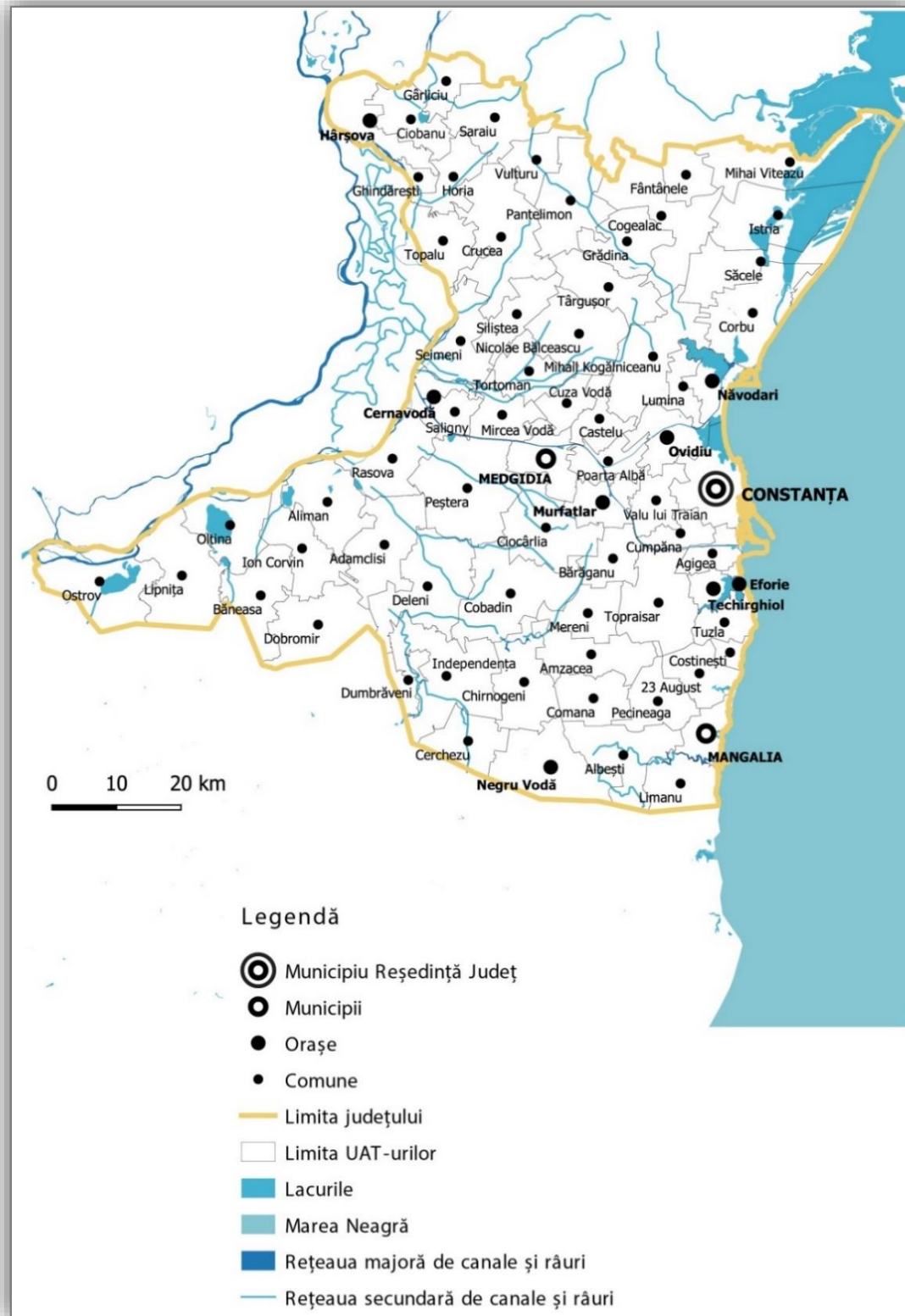

Fig. nr. 116 Rețeaua hidrografică a Județului Constanța

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Calitatea apelor la nivelul Județului Constanța

În anul 2019, în urma monitorizării calității apei extrase, s-au înregistrat depășiri ale parametrilor: nitrat, cloruri, amoniu și, sporadic, la indicatorii bacteriologici.

La analiza apei potabile, au rezultat variabile neconforme în cadrul analizelor chimice însă acestea nu sunt numeroase.

Tabel nr. 54– Nr. de analize ale apei potabile și rezultatele acestora, 2019

(Sursă: A.P.M. Constanța)

Anul	Nr. total analize			Nr. analize bacto			Nr. analize chimice		
	Total	Conforme	Neconforme	Total	Conforme	Neconforme	Total	Conforme	Ne conforme
2014	22346	21588	758	8224	8103	121	14122	13485	637
2015	19089	18722	367	6565	6539	26	12524	12313	341
2016	19798	19265	533	8740	8719	21	11058	10546	512
2017	21616	21332	284	10435	10410	25	11181	10922	259
2018	27171	26981	190	9271	9271	0	17900	17710	190
2019	25274	25102	172	9455	9455	0	15819	15647	172

Rezultatele analizelor apei potabile din județ, pentru anul 2019, au înregistrat 7 analize neconforme la nivelul celor 3 parametri evidențiați în tabelul de mai jos.

Tabel nr. 55– Rezultatele analizelor apei potabile din județ, 2019 (Sursă: A.P.M. Constanța)

Parametrul	Nr. total ZAP (zone de aprovizionare mari) Monitorizate	Nr.ZAP Neconforme /Nume ZAP Neconforme	Nr.Total Analize Ef. DSP-Monit. Audit (MA)	Nr.Total Analize Ef. Operator apă - Monit. Operațională (MO)	Nr. Total Analize efectuate (MA+MO)	Nr. Total analize neconforme (MA+MO)	Analize conforme (%)
<i>Escherichia coli (E.coli)</i>	25	0	1613	1558	3171	2	99,94
Enterococci	25	0	1613	1558	3171	2	99,94
Bacterii coliforme	25	1	589	1558	2147	3	99,86
Număr de colonii la 22°C	25	0	154	564	718	0	100
Număr de colonii la 37°C	25	0	154	564	718	0	100
<i>Clostridium perfringens</i>	6	0	37	149	186	0	100

Din punctul de vedere al calității apelor epurate, toate stațiile de epurare aflate în exploatarea RAJA SA, asigură o epurare corespunzătoare, conform NTPA 001/2005. Singura stație de epurare care nu a beneficiat de monitorizare este stația Negru Vodă. Există însă un proiect de realizare a unei noi stații de epurare la Negru Vodă. Pe lângă aceasta, se va mai construi și o stație de epurare la Băneasa.

Calitatea apelor de înbăiere

Conform Listei zonelor de înbăiere propuse pentru sezonul 2019, conform prevederilor HG 546/2008 *privind gestionarea calității apei de înbăiere*, cu modificările și completările ulterioare, **în Județul Constanța există 48 de zone de înbăiere**, astfel:

- **2 zone de înbăiere în Municipiul Constanța** – Constanța I (Delfinariu) și Constanța II (Modern);
- **9 zone de înbăiere în Stațiunea Mamaia** – Mamaia I zona 1 (Tabără Turist), Mamaia I zona 2 (Enigma), Mamaia II (Estival), Mamaia III (Vega), Mamaia IV (Rex), Mamaia V (Castel), Mamaia VI (Cazino), Mamaia VII (Perla), Mamaia VIII (Aurora);
- **6 zone de înbăiere în UAT Năvodari** – Năvodari I (Tabăra Delfin), Năvodari II (Hanul Piraților), Năvodari III zona I (Camping Marina Surf), Năvodari III zona II (Perla Majestic), Năvodari IV zona I (Popas III Mamaia), Năvodari IV zona II (Camping pescăresc);
- **4 zone de înbăiere în Eforie Nord** – Eforie Nord I (Debarcader), Eforie Nord II (Belona), Cordon Eforie Nord – Eforie Sud I (Azur) și Cordon Eforie Nord – Eforie Sud II (Tabăra Eforie Sud);
- **2 zone de înbăiere în Eforie Sud** – Eforie Sud I (Splendid Beach) și Eforie Sud II (Cazino);
- **2 zone de înbăiere în Costinești** – Costinești I (Pescărie) și Costinești II (Forum);
- **3 zone de înbăiere în Olimp** – Olimp I (Pescărie), Olimp II-1 (Piscina Oltenia) și Olimp II-2 (Zona Protocol);
- **2 zone de înbăiere în Neptun** – Neptun I (Terasa Briza) și Neptun II (Neptun II);
- **4 zone de înbăiere în Jupiter** – Jupiter 1 (Braseria Delfinul), Jupiter 2 (Complex Cometa), Jupiter 3 (Hotel Capitol) și Jupiter 4 (Hotel California);
- **3 zone de înbăiere în stațiunea Cap Aurora** – Cap Aurora 1 (Hotel Opal), Cap Aurora 2 (Hotel Onix) și Cap Aurora 3 (Restaurant Pescăresc);
- **6 zone de înbăiere în stațiunea Venus** – Venus I-1 (Restaurant Calipso), Venus I-2 (Hotel Afrodita), Venus II (Hotel Silvia), Venus (Perla Venusului), Cordon Venus – Saturn 1 (Bufet Adriana), Cordon Venus – Saturn 2 (Actetis);
- **2 zone de înbăiere în stațiunea Saturn** – Saturn I (Adras) și Saturn II (Plaja Diana);
- **0 zonă de înbăiere în Municipiul Mangalia;**

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- **O zonă de îmbăiere la 2 Mai;**
- **O zonă de îmbăiere la Vama Veche.**

Pe lângă acestea, mai există încă două zone de îmbăiere, care nu sunt declarate oficial de Comisia Europeană⁷⁴:

- **O zonă de îmbăiere la Vadu;**
- **O zonă de îmbăiere la Corbu.**

Conform Raportul pentru Sănătate și Mediu (2018), 29 de zone de îmbăiere din județul Constanța au obținut calificativul „zonă excelentă”, pe baza rezultatelor analizelor microbiologice. Alte 20 de zone de îmbăiere au obținut calificativul „zonă bună”, iar o zonă de îmbăiere a obținut calificativul „zonă satisfăcătoare”, mai exact Jupiter 1 (Braseria Delfinul).

Câteva dintre zonele listate mai sus au produs a lge macroscopice și fitoplancton, în sezonul estival. Aceste zone sunt: toate zonele din Constanța, Eforie Sud, Costinești, Mangalia și Vama Veche. Cauzele sunt curenții marini, temperaturile ridicate ale aerului și apei, vânturilor și valurilor puternice⁷⁵.

Câteva dintre zonele listate mai sus pot fi poluate, astfel că⁷⁶:

- **Zona de îmbăiere Năvodari I (Tabăra Delfin)** poate fi poluată de **Portul Midia**, mai exact prin activități de încărcare/ descărcare țiței în/ din nave maritime. Și **Stația de Epurare Rompetrol Rafinare** poate polua prin evacuarea apelor uzate epurate în nordul orașului Năvodari. Ultima sursă cu potențial de poluare a acestei zone este S.C. Octogon Gas&Logistics **Terminal Maritim de GPL**;
- **Zona de îmbăiere Constanța II (Modern)** poate fi poluată de **Stația de Epurare Constanța Nord** care evacuează în Marea Neagră, zona Pescărie. De asemenea, în **Portul Turistic Tomis**, vasele ancorate pot avea scurgeri accidentale de combustibil. O altă posibilă poluare pot fi evacuările de ape pluviale din **Portul Constanța**. Tot în acvatoriul portuar pot polua și cele două evacuări de ape uzate ale **Stației de Epurare Constanța Sud**. Și **Șantierul Naval Constanța** care are activități de reparație și construcție de nave poate polua această zonă;
- **Zona de îmbăiere Eforie Nord II (Belona)** poate fi poluată de vasele ancorate în **Portul Tomis** care pot avea scurgeri accidentale de combustibil;
- **Zona de îmbăiere Eforie Sud II (Cazino)** poate fi poluată de **Stația de Epurare Eforie Sud** a operatorului economic S.C. RAJA S.A. Constanța, care evacuează apele uzate epurate în dreptul stațiunii Eforie Sud;
- **Zona de îmbăiere Mangalia** poate fi poluată de **Stația de Epurare Mangalia** a operatorului economic S.C. RAJA S.A. Constanța, care evacuează apele uzate epurate în

⁷⁴Conform Institutul Național de Sănătate Publică – Raportul pentru Sănătate și Mediu (2018)

⁷⁵Conform Ministerul Sănătății – Tabel Potențial Proliferare Alge

⁷⁶Conform Ministerul Sănătății – Tabel Profiluri Zone de Îmbăiere

zona avanport Mangalia. De asemenea, și **Portul Turistic Mangalia** poate polua zona cu vase de croazieră care pot avea scurgeri petroliere. Și în cadrul **Portului Militar Mangalia** navele pot avea scurgeri petroliere. O altă sursă de poluare poate fi **Șantierul Naval Daewoo Mangalia** prin activitățile de docare/ andocare. Ultima sursă cu potențial de poluare a acestei zone este S.C. Callatis Gas S.R.L. **Terminal Maritim de GPL**.

Radioactivitatea apei

Rezultatele analizelor apelor de suprafață din canalele de deversare ale centralei nucleare de la Cernavodă nu au înregistrat depășiri ale valorilor limită admise. În cazul rezultatelor analizelor Canalului Dunăre-Marea Neagră **s-au înregistrat o serie de depășiri ale valorilor limită de tritium**. Mai exact, în zona localității Saligny s-au înregistrat depășiri la aproximativ 40% din totalul de teste efectuate.

În ceea ce privește apa de suprafață Dunărea, nu s-au înregistrat depășiri ale valorilor limită la nicio analiză efectuată. În cazul radioactivității Mării Negre, stația SSRM Constanța a înregistrat valori semnificative cauzate și de gradul ridicat de săruri, spre deosebire de apele dulci, care înregistrează, în general, valori scăzute. În final, în cazul apelor de foraj, în anul 2019, **s-au înregistrat doar 4 depășiri ale valorilor, din totalul de 51 de probe, privind concentrația tritiului, apărute mai exact la nivelul apei de foraj Faclia**.

Apele subterane

În cadrul formațiunilor ce alcătuiesc cuvertura sedimentară a *Masivul Central Dobrogean* sunt cantonate două acvifere: sistemul acvifer Juristic și cel Cuaternar.

Șisturile verzi reprezintă o formațiune de orogen considerată de unii autori ca formațiune de fliș afectată de un metamorfism regional, care a produs suficiente transformări structurale și texturale ale rocilor, devenind impermeabile. Fiind supuse la degradare în mediu subaerian, la partea superioară a acestor formațiuni apare o zonă de alterație, în care se dezvoltă pe grosimi reduse un sistem de fisuri, care permit circulația apei. În văile ce se dezvoltă pe șisturile verzi, se găsesc uneori grohotișuri depuse la baza versanților văii, care împreună cu materialul fin ce provine din spălarea loessurilor, formează depozite cu permeabilitate mai ridicată în care apa poate fi reținută, formând acvifere cu dezvoltare locală.

Sistemele acvifere Jurisice se dezvoltă în partea sudică a Dobrogei Centrale și sunt cantonate în formațiuni calcaroase, fisurate și carstificate. Conform Studiului geotehnic, pompările efectuate în forajele din zonă au determinat valori ale parametrilor K și T cuprinse între 15-92 m/zi pentru K și 600-1.500 mp/zi pentru T.

Sistemului acvifer Cuaternar îi corespund depozitele eoliene ce acoperă șisturile verzi. Ele sunt alcătuite din argile verzui-roșcate, cu concrețiuni de gips, lehmuri și loeuri dispuse peste un relief preexistent. Pe văi găsim depozite holocene, alcătuite din loessuri resedimentate cu elemente grosiere dispersate ce provin din degradarea șisturilor verzi. Aceste depozite au grosime variabilă,

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

cu o porozitate crescută (peste 40%) reflectată în capacitatea crescută de înmagazinare, dar datorită dimensiunilor reduse ale porilor, capacitatea lor de cedare este scăzută. Valorile parametrilor K și T, sunt în general scăzute.

La scară regională, în cadrul formațiunilor ce alcătuiesc cuvertura sedimentară a **Dobrogei de Sud** sunt cantonate trei sisteme acvifere:

- *acviferul inferior*, cantonat în depozitele de calcare și dolomite din intervalul Jurasic superior – Cretacic inferior, cu grosimi cuprinse între 200 m și 1200 m;
- *acviferul superior*, cantonat în depozitele de calcare lumașelice sarmațiene, cu grosimi de la 2 – 5 m în partea de vest până la 150 – 170 m în zona litorală și cu regim de curgere mixt;
- *acviferul Cuaternar*, cantonat la baza loessurilor.

În județul Constanța există următoarele ape subterane:

- **corpuri de apă pentru acviferele cu nivel sub presiune** – RODL03 (Hârșova-Ghindărești), RODL04 (Cobadin-Mangalia), RODL08 (Casimcea) și RODL06 (Platforma Valahă) – conform figura de mai jos, este cea mai întinsă suprafață (gri) și
- **corpuri de apă pentru acviferele cu nivel liber** – RODL05 (Dobrogea Centrală), RODL07 (Lunca Dunării), RODL10 (Dobrogea de Sud), ROIL11 (Oltenița-Hârșova).

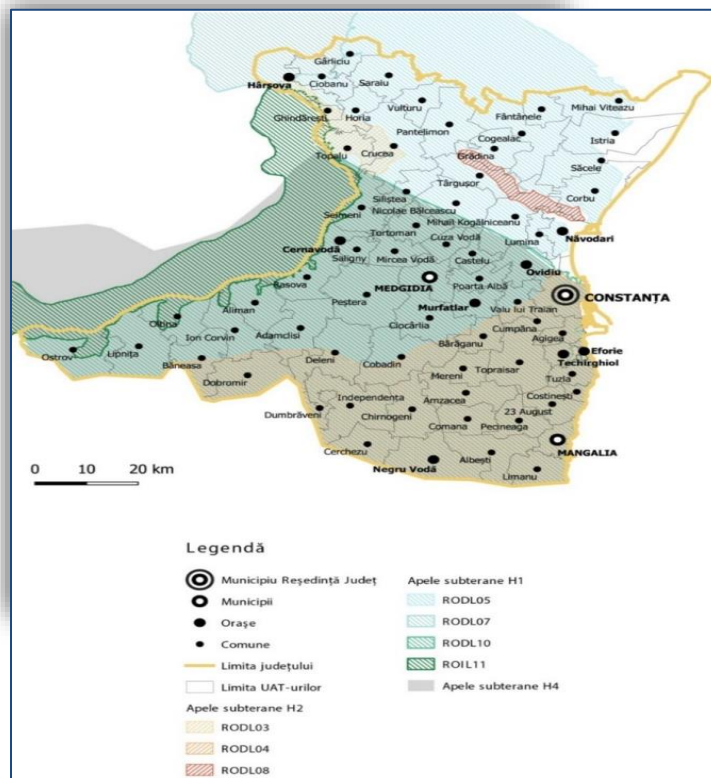

Fig. nr.117 Ape subterane în Județul Constanța

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Resurse acvatice

Pescuitul

Conform Ordonanței de urgență 23/2008 privind pescuitul și acvacultura, **pescuitul** reprezintă activitatea de extragere a resurselor acvatice vii din habitatele piscicole naturale, cu respectarea măsurilor pentru protejarea, conservarea și regenerarea resurselor acvatice vii.

Pescuitul recreativ cuprinde activitățile necomerciale de pescuit care exploatează resursele acvatice vii în scop recreativ sau sportiv, iar **pescuitul comercial**, activitățile de exploatare comercială a resurselor acvatice vii din habitatele piscicole naturale.

Atribuirea dreptului de pescuit recreativ în habitatele piscicole naturale contractate de către asociațiile de pescari recreativi se face pe baza unui permis nominal emis de către ANPA și eliberat de către asociațiile de pescari recreativi beneficiare. În județul Constanța sunt trei **habitate piscicole naturale contractate de** Asociația Județeană a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi (AJVPS) Constanța, și anume:

- Canal Dunăre – Marea Neagră;
- Canal Poarta Albă – Midia – Năvodari;
- Canal apă caldă Cernavodă.

Atribuirea dreptului de pescuit recreativ în fluviul Dunărea cu brațele sale, Marea Neagră și habitatele piscicole naturale necontractate de către asociațiile de pescari recreativi se face pe baza unui permis nominal emis și eliberat de către ANPA, în mod direct prin intermediul unui soft informatic online, ce se regăsește pe site-ul ANPA. În județul Constanța **nu au rămas habitate piscicole naturale necontractate de către asociațiile de pescari recreativi.**

Punctele de debarcare (PD) și centrele de primă vânzare (CPV) pentru debarcarea și comercializarea capturilor de pește obținute din pescuit comercial în habitatele piscicole naturale, din județul Constanța sunt:

Tabel nr. 56– Puncte de debarcare (PD) și centre de primă vânzare (CPV) pentru debarcarea și comercializarea capturilor de pește obținute din pescuit comercial în habitatele piscicole naturale, cu excepția Rezervației Biosferei "Delta Dunării"

Denumirea	Localitatea	Destinația	
		PD	CPV
O.P.P.P. Cyprinus - Piciorul Podului	Vadu Oii, Dunăre - km 238	X	-
O.P.P. Ghindărești Cernavodă - Uzina de apă	Localitatea Cernavodă, Dunăre - km 300,5	X	X
Marlen George - S.R.L. - Pomana	Localitatea Hârșova, Șos. Constanței nr. 18	-	X
Karma Fish Company - S.R.L. - Prospect	Dunăre km 252/Localitatea Hârșova, str. Prospectul Dunării nr. 1	X	X
Vas By Polska - S.R.L. - Turn	Localitatea Cernavodă, Piața Turn	-	X

Sursă: Ordinul 310/2019 privind nominalizarea și autorizarea punctelor de debarcare și centrelor de primă vânzare pentru debarcarea și comercializarea capturilor de pește obținute din pescuit comercial în habitatele piscicole naturale

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Punctele de debarcare (PD) și centrele de primă vânzare (CPV) pentru debarcarea și comercializarea capturilor de pește obținute din pescuit comercial în Marea Neagră, cu excepția speciei calcan din județul Constanța sunt:

Tabel nr. 57 – Puncte de debarcare (PD) și centre de primă vânzare (CPV) pentru debarcarea și comercializarea capturilor de pește obținute din pescuit comercial în Marea Neagră, cu excepția speciei calcan

Denumirea	Localitatea	Destinația	
		D	PV
Sector plajă Vama Veche 3930 B3	Localitatea Vama Veche, plaja Vama Veche, lot I (Pescărie), NC 106955 UAT Limanu		
Sector plajă 2 Mai 1417 C1	Localitatea 2 Mai, NC 106965 UAT Limanu		
Sector plajă Olimp 4966 B3	Olimp, plaja tronson 1, lot 1 (zona Pescărie), NC 107932 UAT Mangalia		
Sector plajă 23 August 2960 B3	Localitatea 23 August, plaja 23 August, tronson 1, lot 2 (Pescărie), NC 105217 UAT 23 August		
Sector plajă Tuzla 1807 B3	Localitatea Tuzla, plaja Tuzla, tronson 3, lot 2 (Pescărie), NC 106707 UAT Tuzla		
Sector plajă Costinești Sud 1965 B3	Localitatea Costinești, plaja zona Costinești sud, tronson 5, lot 2 (Pescărie), NC 108121 UAT Costinești		
Sector plajă Costinești Nord 2432 B3	Localitatea Costinești, plaja zona Costinești nord tronson 1, lot 2 (Pescărie), NC 108115 UAT Costinești		
Sector plajă Eforie Sud 4608 C2	Localitatea Eforie Sud, plaja Eforie Sud, tronson 3, lot 3, NC 103950 UAT Eforie		
Sector plajă Agigea 2165 C2	Localitatea Agigea, intravilan plaja Agigea, zona Pescărie, NC 109783 UAT Agigea		
Sector plajă Constanța 2472 B4	Localitatea Constanța, intravilan plaja Constanța lot 1, la sud de canal descărcare în mare lac Tăbăcărie, NC 249033 UAT Constanța		
Sector plajă Mamaia Sat 3495 B4	Localitatea Mamaia Sat, intravilan Mamaia Sat, plaja tronson 1 (limita plaja UAT Constanța - Complex Marina Regia Rezidence) lot 1, NC 117404 UAT Năvodari		
Sector plajă Năvodari 3210 B3	Localitatea Mamaia Sat, plaja tronson 3, lot 2/2, la sud de dig canal Dunăre-Marea Neagră, NC 109991 UAT Năvodari		
Pescanav Serv S.R.L. - Ușa din Vamă	Localitatea Vama Veche, la nord de plaja turistică, județul Constanța		

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Denumirea	Localitatea	Destinația	
		D	PV
Micul Golf - S.R.L. - 2 Mai	Localitatea 2 Mai, la sud de plaja turistică, județul Constanța		
LMC Maritim - S.R.L. - Mangalia	Localitatea Mangalia, pescărie - Dod mobil, județul Constanța		
Carmen Tina - S.R.L. - Olimp	Localitatea Olimp, lot Olympus 1, județul Constanța		
Patrician Trainina - S.R.L. - 23 August	Localitatea 23 August, str. Dan Desliu nr. 4, județul Constanța		
Remico - S.R.L. - Epava Costinești	Localitatea Costinești, plaja zona nord		
Remico - S.R.L. - Costinești - piață	Localitatea Costinești, Str. Bazarului nr. 4, județul Constanța		
II Guta Florin-Mihai - Eforie Sud	Localitatea Eforie Sud, Str. Mării nr. 110, județul Constanța		
Nemo Pro Divina - S.R.L. - Belona	Localitatea Eforie Nord, județul Constanța		
II Guta Florin-Mihai - Eforie Sud - dig nou	Localitatea Eforie Sud, plaja tronson 3, lot 3, județul Constanța		
II Gartone Stefan - Azur	Localitatea Eforie, Str. Republicii nr. 4, județul Constanța		
Sarda Fish - S.R.L. - Agigea	Localitatea Agigea, Cherhana, județul Constanța		
Costicam Pro - S.R.L. - Constanța 1	Localitatea Constanța, str. Cpt. Papadopol nr. 14 (imobil C9), județul Constanța		
Fisher Group - S.R.L. - Constanța 2	Localitatea Constanța, str. Ion Roată nr. 3, piața Brick, județul Constanța		
Prezent - S.R.L. - Mamaia	Localitatea Constanța, bd. Mamaia nr. 306, județul Constanța		
Fishery - S.R.L. - Hanul Piraților	Localitatea Mamaia Sat, plaja Caputo, UAT Năvodari		
Roberto Fish - S.R.L. - Năvodari 1	Localitatea Năvodari, Piața Centrală, județul Constanța		
Pescărița Econom - S.R.L. - Năvodari 2	Localitatea Năvodari, Piața Centrală, județul Constanța		
Sutac Co - S.N.C. - Năvodari 3	Localitatea Năvodari, Str. Nuferilor nr. 4, județul Constanța		
Pescărie la Ilie - S.R.L. - Intrare Promenada	Localitatea Mamaia Sat, Sud de Dig Canal Dunăre-Marea Neagră, UAT Năvodari, județul Constanța		
Economatul - S.R.L. - Midia Dig Teu	Localitatea Năvodari, digul de sud, parcela 14.3.1, județul Constanța		
Crustaceii - S.R.L. - Midia Bujor	Localitatea Năvodari, digul de sud, parcela 14.2.1, județul Constanța		
I.I. Sponte Ecaterina - Cap Midia	Corbu, Cap Midia Pescărie, județul Constanța		

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Denumirea	Localitatea	Destinația	
		D	PV
Romdia Mobiliare - S.R.L. - Midia	Năvodari, plaja Cap Midia, județul Constanța		
Loredana Fish BKL - S.R.L. - Bucaluta	Localitatea Corbu, plaja Corbu, județul Constanța		
Pescăria lui Sutac - Corbu PMS	Localitatea Corbu, plaja Corbu		
Corbu Affair - S.R.L. - Vadu	Plaja Vadu, Cherhana, județul Constanța		
Euro Farm Invest - S.R.L. - Sinoe	Localitatea Sinoe, Șos. Constanței, județul Constanța		
Dec Fish - S.R.L. - Grindul Lupilor	Localitatea Sinoe, Str. Școlii nr. 22, județul Constanța		
Dec Fish - S.R.L. - Periboina	2 km sud de farul Gura Portiței, județul Constanța		
Dec Fish - S.R.L. - Edighiol	Vărsarea lacului Sinoe în mare, județul Constanța		
S.C. Miadmar Fishing - S.R.L.	Mal drept CPAMN între km 1 + 077 și km 1 + 174, aval ecluză Năvodari, extravilan oraș Năvodari, județul Constanța		
Piața Centrală 1	Localitatea Medgidia, Str. Pieții nr. 1, județul Constanța, S.C. Agreement Pescom Traian - S.R.L.		
Hanul Piraților, S.C. Vasmari Fish 2020 - S.R.L.	Localitatea Mamaia Sat, plaja Caputo, UAT Năvodari, județul Constanța		
Cherhana Pontica, S.C. Pontica Star - S.R.L.	Localitatea Constanța, bd. Mamaia nr. 312 D		
Morogan, S.C. Gold Fish Business - S.R.L.	Localitatea Constanța, Str. Margaretei nr. 39		

Sursă: Ordinul 310/2019 privind nominalizarea și autorizarea punctelor de debarcare și centrelor de primă vânzare pentru debarcarea și comercializarea capturilor de pește obținute din pescuit comercial în habitatele piscicole naturale

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Punctele de debarcare (PD) și centrele de primă vânzare (CPV) pentru debarcarea și comercializarea capturilor de pește din specia calcan, obținute din pescuit comercial în Marea Neagră, din județul Constanța sunt:

Tabel nr. 58– Puncte de debarcare (PD) și centre de primă vânzare (CPV) pentru debarcarea și comercializarea capturilor de pește din specia calcan, obținute din pescuit comercial în Marea Neagră

Denumirea	Localitatea	Destinația	
		D	PV
LMC Maritim - S.R.L. - Mangalia	Localitatea Mangalia, pescărie - pod mobil, județul Constanța		
Pescanav Serv - S.R.L. - Ușa din Vama	Localitatea Vama Veche, la nord de plaja turistică, județul Constanța		
Carmen Tina - S.R.L. - Olimp	Localitatea Olimp, lot Olympus 1, județul Constanța		
Remico - S.R.L. - Epava	Localitatea Costinești, plaja zona nord		
Remico - S.R.L. - Costinești	Localitatea Costinești, Str. Bazarului nr. 4, județul Constanța		
II Guta Florin-Mihai - Eforie Sud	Localitatea Eforie Sud, Str. Mării nr. 110, județul Constanța		
Sarda Fish - S.R.L. - Agigea	Localitatea Agigea, cherhana, județul Constanța		
Prezent - S.R.L. - Mamaia	Localitatea Constanța, bd. Mamaia nr. 306, județul Constanța		
Dec Fish - S.R.L. - Grindul Lupilor	Localitatea Sinoe, Str. Școlii nr. 22		
Dec Fish - S.R.L. - Edighiol	Vărsarea lacului Sinoe în mare, județul Constanța		

Sursă: Ordinul 310/2019 privind nominalizarea și autorizarea punctelor de debarcare și centrelor de primă vânzare pentru debarcarea și comercializarea capturilor de pește obținute din pescuit comercial în habitatele piscicole naturale

De asemenea sunt stabilite o serie de restricții cu privire la pescuitul comercial, recreativ/sportiv și familial al speciilor de pești și al altor viețuitoare acvatice vii, care sunt actualizate anual în baza *Ordinelor privind stabilirea perioadelor și zonelor de prohibiție a pescuitului, precum și a zonelor de protecție și refacere biologică a resurselor acvatice vii.*

2.2.5. Clima și calitatea aerului

Clima

Meteoclimatic, județul Constanța aparține în proporție de 80% sectorului cu climă continentală și în proporție de 20% sectorului cu clima de litoral maritim. Regimul climatic în partea maritimă se caracterizează prin veri a căror căldură este alternată de briza mării și prin ierni blânde, marcate de vânturi puternice și umede dinspre mare.

Temperatura

Cea mai mare parte a Dobrogei are un climat de ariditate, cu temperaturi medii mari (10–11°C) și temperaturi medii ridicate vara (22 - 23°C). Spre litoral există un climat cu influențe pontice, mai moderat termic, brize diurne și insolație puternică. Amplitudinea termică anuală este destul de diferențiată: 23 - 24 °C în jumătatea "dunăreană" a Dobrogei și 21 - 22 °C în jumătatea "maritimă" a climatului litoral. În mod similar se ajunge pe litoral la 10 - 20 zile tropicale, față de 30 - 40 zile spre Câmpia Română.

Temperatura medie a lunii celei mai reci (ianuarie) este pe cea mai mare întindere de -1/-2 °C, dar în extremitatea sud-estică (zona Mangalia) este pozitivă, fiind cea mai călduroasă regiune iarna. Prima zi cu îngheț se înregistrează, în medie în prima decadă a lunii noiembrie, pe litoral aceasta fiind decalată cu circa o jumătate de lună din cauza prezenței mării. În zona se constată un interval anual fără îngheț de cca. 200 – 230 zile. În cursul anului se constată o creștere generală a valorilor lunare de temperatură de la lunile ianuarie – februarie către iulie – august și apoi o descreștere din iulie către decembrie. În luna ianuarie, temperatura lunară multianuală este negativă. În cursul anului, temperaturile maxime zilnice ale aerului depășesc 25°C în peste 60 de zile. Aceasta se datorează predominării în zonă a timpului senin și frecvenței mari a invaziilor de aer tropical și continental. Zilele cu temperatura maximă mai mare de 25°C au o frecvență accentuată în sezonul estival și în special în lunile iulie – august, când numărul lor mediu depășește 20s. Numărul anual al zilelor tropicale, cu temperaturi maxime, egale sau mai mari de 30°C, este de 4 – 5 zile, datorită influenței brizelor. Noapțile tropicale, cu temperaturi egale sau mai mari de 20 °C, însumează anual 15 nopți în lunile iulie – august și rar în octombrie.

La Constanța, temperatura aerului înregistrează medii anuale de 11,2°C. Mediile lunii celei mai calde, iulie, sunt de 22,4°C la Constanța și de 21,8°C la Mangalia. Influența mării se manifestă în semestrul cald prin scăderea ușoară a mediilor lunare. Mediile lunii celei mai reci, ianuarie, sunt de -0,3°C la Constanța și de 0,2°C la Mangalia.

Influența mării se manifestă prin mediile termice lunare mai coborate în semestrul rece. Din această cauză la Constanța se înregistrează cea mai ridicată medie lunară de iarnă, iar Mangalia este singura stație meteorologică din țară la care temperatura medie lunară ramane pozitivă în tot cursul anului.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Maximele absolute au fost de 38,5°C la Constanța în ziua de 10 iulie 1927 și de 36°C la Mangalia în 25 iulie și 23 august 1933. Minima absoluta a fost de -25°C la Constanța în ziua de 10 iulie 1927.

Regimul climatic în zona comunei Nicolae Balcescu este temperat continental, cu influențe marine. Astfel, verile sunt secetoase și calde, iar iernile reci. Comuna îmbină caracteristicile unui climat temperat continental cu cele de clima de litoral maritim, Marea Neagră exercitând influența pe cuprinsul unei fasii litorale de 10-20 km latime spre interiorul regiunii.

Temperaturile minime și maxime sunt cuprinse între -15°C și +35°C, permitând diversificarea culturilor agricole, în special a celor care sunt favorizate de intervenții mecanizate și irigații.

Regimul precipitațiilor

Dobrogea se caracterizează printr-un climat secetos, cu precipitații atmosferice rare, dar reprezentate prin ploi torențiale. Volumul precipitațiilor anuale este cuprins între 3 – 400 mm/an. Cele mai reduse cantități lunare se constată în perioada februarie – aprilie și la sfârșitul verii și începutul toamnei, iar cantitățile cele mai mari în mai, iunie, iulie (cu predominare iunie) și în noiembrie – decembrie (cu predominare în decembrie). Zapada și lapovița se produc în semestrul rece octombrie – martie și întâmplător și din septembrie până în mai.

Cantitățile medii de precipitații la Constanța sunt de 378,8 mm, iar la Mangalia de 377,8 mm. Cantitățile medii lunare cele mai mici s-au înregistrat în martie: 23,8 mm la Constanța și 24,3 mm la Mangalia. Cantitățile maxime cazute în 24 ore au însumat 130 mm la Constanța (18 septembrie 1943) și 140,2 mm la Mangalia (29 august 1947).

O particularitate climatică a Dobrogei este că zona litorală (alături de Delta Dunării) este cea mai secetoasă regiune din țară, cu precipitații mai mici de 400 mm/an în interiorul podișului. Caracteristic acestei zone litorale, este prezenta unei stabilități termice a atmosferei, asigurată de vecinătatea mării.

În zona studiată precipitațiile reduse fac ca rețeaua hidrografică să aibă o densitate scăzută. La aceasta contribuie și structura petrografică și geologică.

Umiditatea aerului

Marea Neagră exercită o influență modificatoare asupra umidității aerului care se resimte pe întreg teritoriul Dobrogei, dar mai puternic în primii 15 – 25 km de la țărm.

Umiditatea relativă a aerului reprezintă raportul exprimat în procente între umiditatea maximă la aceeași temperatură. În zona considerată, mediile anuale ale umidității relative sunt de cca. 80 %, în luna decembrie fiind de 87 - 89,5% iar în luna iulie de 70 – 72 %.

Zilele cu umiditate foarte scăzută sunt estimate la 2 pe an, când umiditatea scade sub 30%. Frecvența zilelor cu umiditate relativă de cca. 80 % este destul de ridicată, respectiv de 130 zile, numărul zilelor cu umiditate mare având un maxim în luna decembrie și un minim în luna august.

Regimul vânturilor

Datele multianuale pun în evidență variațiile frecvenței și vitezei vântului.

În zona Constanței, frecvența medie (%) cea mai ridicată se întâlnește în cazul vânturilor din direcția Nord (21,5%), urmată de cele din direcția Vest (12,7%) și Nord – Est (11,7%). Cea mai scăzută frecvență se înregistrează în cazul vânturilor din direcția Sud-Vest 5,9% și Est (6,1%), urmate de cele din Sud 8,7%, Nord – Vest 8,8% și Sud (9,4%).

Analiza caracteristicilor regimului eolian s-a făcut pe baza datelor meteorologice disponibile: direcția și viteza vântului – măsurate zilnic la Constanța la orele 1, 7, 13, și 19. Pornind de la acest set de date, au fost calculate frecvența, viteza medie și abaterea standard a acestuia pe fiecare din cele 16 direcții luate în considerare, convertindu-se apoi rezultatul la 8 direcții, conform regulilor uzuale. Acești parametri au fost calculați global, pentru întreaga perioadă, anual și lunar. Analiza datelor existente pentru întreaga perioadă a scos în evidență dominația vânturilor din direcția vest, care reprezintă 18,7% din total, față de 12,5% în cazul echipartiției pe cele 8 direcții. Cea mai mică frecvență (7,1%) o au vânturile din direcția opusă – Est. Vânturile din vest sunt dominante în 6 luni (noiembrie - ianuarie și iulie - septembrie), iar în alte 4 situându-se pe locul al doilea ca frecvență. Cea de-a doua perioadă în care sunt preponderente vânturile din Vest este datorată brizelor din sezonul cald. În perioada de primăvară (aprilie - iunie), vânturile din Sud au cea mai ridicată frecvență. Numai în februarie și octombrie domină vânturile din Nord, iar în martie, cele din Nord-Est .

Cu toate acestea, vânturile din sectorul nordic (NV, N și NE) reprezintă 40,3% din totalul anual, comparativ cu 3%, cât reprezintă cele din sectorul sudic. Pe aceste direcții se înregistrează și cele mai mari viteze medii anuale: 7,4 m/s pentru nord, 6,7 m/s pentru nord-est și 4,7 m/s pentru nord-vest.

Modificarea sezonieră a parametrilor regimului eolian este ilustrată de repartitia pe direcții a vânturilor în lunile caracteristice fiecărui anotimp. Astfel, frecvențele cele mai mari le au vânturile din Nord, în februarie (22,2%), cele din Sud și Sud-Est (cate 19,4%) în mai și cele din Vest în august și noiembrie (15,9% și respectiv 24,4%).

Vânturile din Nord-Est au cea mai mare viteză medie în noiembrie, iar cele din Nord – în celelalte trei luni. În decursul unui an, atât viteza medie a vânturilor, cât și durata perioadelor de calm au o evoluție ciclică destul de pronunțată.

Viteza medie lunară multianuală are un maxim în februarie (5,75 m/s) și un minim în iulie (4,15 m/s). În luna august se înregistrează cele mai multe situații de calm (15,8% din totalul observațiilor), iar în februarie și decembrie – cele mai puține (8,4% adică aproximativ 56 și respectiv, 62 de ore). Viteza vânturilor înregistrate la Constanța este foarte variabilă, acoperind domeniul 0-26 m/s. Trebuie menționat faptul că viteza maximă înregistrată în perioada analizată a fost de 40 m/s, dar această valoare nu este inclusă în setul de date standard luat în considerare.

Întrucât gruparea vânturilor pe clase de viteză utilizate în mod curent în rețeaua meteorologică (0-1, 2-5, 6-10, 11-15 etc.) nu are o rezoluție suficientă, s-a analizat distribuția statistică a valorilor măsurate folosind clase de mărime egală, cu dimensiunea de 3 m/s.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Rezultatele obținute indică o dominanță netă (75,2%) a vânturilor cu viteze de 1-6 m/s, în timp ce vitezele mai mari de 28 m/s reprezintă doar 0,13%. De altfel, pentru totalitatea datelor analizate, media vitezelor este de numai 5 m/s.

Presiunea atmosferică

Presiunea medie lunară măsurată la stația meteorologică Constanța Coastă este de 1013.3 mb. În lunile semestrului rece, presiunea atmosferică prezintă cele mai ridicate valori medii, respectiv 1017.7 mb. în luna octombrie și 1016.3 mb. în luna ianuarie. Valorile ridicate ale presiunii atmosferice se explică prin extinderea anticiclonilor din Estul și Nordul Europei. În semestrul cald și în special în luna iulie, luna în care predomină procesele atmosferice de vară, presiunea medie lunară este de 1010.7 mb.

Variația diurnă a presiunii atmosferice, este provocată în permanență de dezvoltarea și trecerea peste teritoriul României a diferitelor sisteme barice (cicloni, anticloni, etc.). Aceste variații sunt în general mari, cu maxim principal între orele 8 și 11, urmat de un minim principal între orele 14 și 18 și un maxim secundar între orele 22 și 24, urmat de un minim secundar între orele 3 și 6.

Valorile extreme ale presiunii atmosferice:

Cea mai mare presiune atmosferică înregistrată a fost de 1056,4 mb, cu o creștere de 40,2 mb față de media lunară multianuală;

Cea mai scăzută presiune a fost de 978,1 mb cu o diferență de 36,9 mb față de media lunară multianuală.

Radiația solară

Durata de strălucire a soarelui a fost în medie de 2350 ore, în sezonul cald (aprilie – septembrie) însumând circa 72% din durata anuală. Durata de strălucire a soarelui atinge vara 10-12 h/zi.

Vizibilitatea

Numarul mediu de zile cu ceață este de 50 zile/an, numărul maxim fiind în timpul iernii, cu o medie de 8 zile/lună și cu un maxim înregistrat de 16 zile/lună. Ceața poate fi destul de persistentă în această zonă, în special în timpul iernii.

Vizibilitatea este redată în tabelul urmator:

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Tabelul nr.59 Clase de vizibilitate

Clasa de vizibilitate	Distanța de vizibilitate (km.)	Frecvența perioadelor de timp (%)
I	> 10	77
II	1 – 10	19
III	< 1	4

Frecvența maximă a ceții în clasa III a fost de 10 % în ianuarie și februarie, frecvența în clasa II a fost de 38 % în decembrie și februarie.

Calitatea aerului la nivelul Județului Constanța

Atenția deosebită care se acordă activității de supraveghere și de îmbunătățire a calității aerului are drept justificare faptul că aerul este factorul de mediu care constituie cel mai rapid suport ce favorizează transportul poluanților în mediu, deoarece poluanții, odată ajunși în atmosferă, se disipează rapid și nu mai pot fi practic captați pentru a fi epurați – tratați, iar poluarea aerului are multe și semnificative efecte adverse asupra sănătății populației și poate provoca daune florei și faunei în general.

Aerul reprezintă vectorul care conduce la efecte globale asupra mediului, care își au cauza în poluarea atmosferei și anume: precipitațiile acide, degradarea stratului de ozon stratosferic, efectul de încălzire globală, cunoscut și sub denumirea de efect de seră.

Din anul 2011 este în vigoare Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător care are ca scop protejarea sănătății umane și a mediului ca întreg prin reglementarea măsurilor destinate menținerii calității aerului înconjurător și îmbunătățirea acestuia în celelalte cazuri.

Poluarea aerului reprezintă o problemă de mediu deosebit de importantă, generând multiple provocări legate de gestionarea și atenuarea efectelor sale. Emisiile de substanțe poluante sunt generate atât de activități antropice, cât și de surse naturale, pot fi emise direct în atmosferă, sau se pot forma în atmosferă și au impact asupra sănătății umane, a mediului înconjurător, a mediului construit și a climei. Poluanții atmosferici se pot forma sau pot fi transportați pe distanțe lungi și pot avea efecte negative asupra unor suprafețe întinse.

Pentru a reduce impactul poluării aerului este necesară înțelegerea cauzelor care o produc, a modului în care poluanții atmosferici sunt transportați și transformați în atmosferă, și a modului în care aceștia afectează negativ sănătatea umană, ecosistemele și clima.

În scopul evaluării și gestionării calității aerului înconjurător au fost stabilite aglomerările și zonele de evaluare a calității aerului înconjurător și zonele de gestionare a calității aerului înconjurător, în județul Constanța fiind următoarea situație:

Aglomerare: municipiul Constanța

Zonă: Constanța - delimitarea administrativă a județului Constanța, cu excepția aglomerării Constanța

În vederea gestionării calității aerului înconjurător, pentru dioxid de sulf, dioxid de azot, oxizi de azot, particule în suspensie, respectiv PM10 și PM2,5, plumb, benzen, monoxid de carbon, arsen, cadmiu, nichel, benzo(a)piren, în fiecare zonă sau aglomerare se delimitează arii care se clasifică în regimuri de gestionare în funcție de rezultatul evaluării calității aerului înconjurător, după cum urmează:⁷⁷

- **regim de gestionare I** - reprezintă ariile din zonele și aglomerările în care nivelurile pentru dioxid de sulf, dioxid de azot, oxizi de azot, particule în suspensie PM10 și PM2,5, plumb, benzen, monoxid de carbon sunt mai mari sau egale cu valorile-limită plus marja de toleranță, respectiv pentru arsen, cadmiu, nichel, benzo(a)piren, particule în suspensie PM2,5 sunt mai mari decât valorile-țintă;
- **regim de gestionare II** - reprezintă ariile din zonele și aglomerările în care nivelurile pentru dioxid de sulf, dioxid de azot, oxizi de azot, particule în suspensie PM10 și PM2,5, plumb, benzen, monoxid de carbon sunt mai mici decât valorile-limită, respectiv pentru arsen, cadmiu, nichel, benzo(a)piren, particule în suspensie PM2,5 sunt mai mici decât valorile-țintă.

Ordinul nr. 2202/2020 privind aprobarea listelor cu unitățile administrativ-teritoriale întocmite în urma încadrării în regimuri de gestionare a ariilor din zonele și aglomerările prevăzute în anexa nr. 2 la Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, încadrează **județul Constanța (fără municipiul Constanța) în regimul de gestionare II** și încadrează **municipiul Constanța în regimul de gestionare I**, din cauza depășirii valorii limită la **dioxid de azot (NO₂)** în perioada 2017-2018. Pentru **ceilalți poluanți, municipiul Constanța se încadrează în regimul de gestionare II**.

Pentru zonele și aglomerările clasificate în regim de gestionare I se elaborează planuri de calitate a aerului pentru a se atinge valorile-limită corespunzătoare sau, respectiv, valorile-țintă, iar pentru cele clasificate în regim de gestionare II se elaborează planuri de menținere a calității aerului.

Județul Constanța dispune de 7 stații automate care monitorizează calitatea aerului:

- stații în Municipiul Constanța – CT-1 (stație de trafic), CT-2 (stație de fond urban) și CT-5 (stație de tip industrial);
- stații în orașul Năvodari – CT-3 (stație de fond sub-urban) și CT-6 (stație de tip industrial);
- 1 stație în Mangalia – CT-4 (stație de trafic);

⁷⁷Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

- 1 stație în Medgidia – CT-7 (stație de tip industrial).

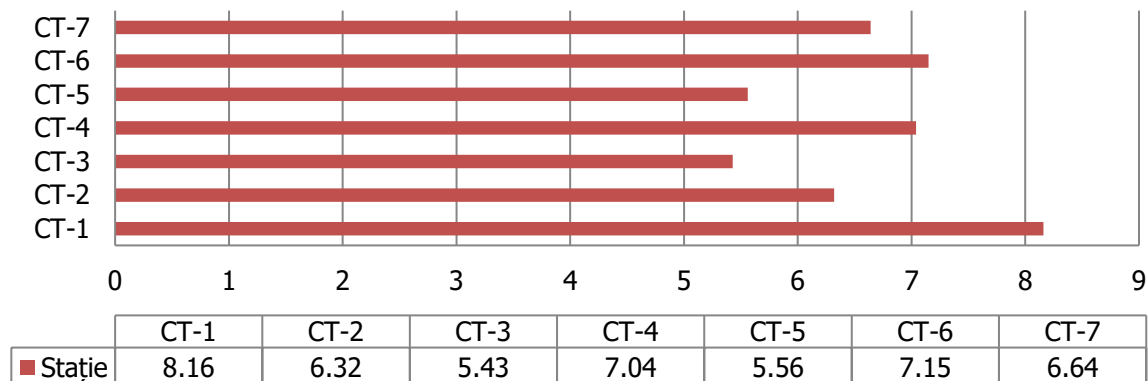

Fig. nr. 118 Valoarea medie anuală SO₂ (µg/m³)

Sursă: A.P.M. Constanța – Raport preliminar cu privire la calitatea aerului în județul Constanța pentru 2019

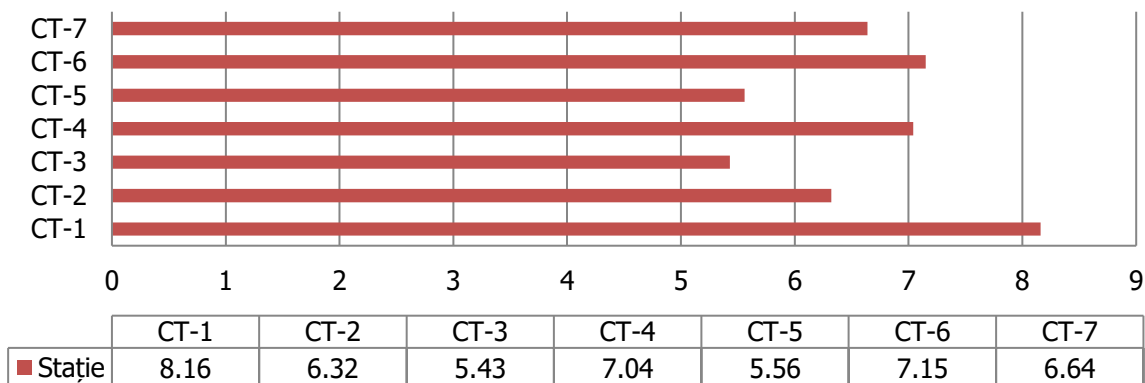

Fig. nr.119– Valoarea medie anuală SO₂ (µg/m³)

Sursă: A.P.M. Constanța – Raport preliminar cu privire la calitatea aerului în județul Constanța pentru 2019

Conform *APM Constanța*, din analiza dioxidului de sulf, **SO₂**, rezultă că **media concentrațiilor orare este situată sub limita de 350 µg/m³ și media concentrațiilor zilnice este situată sub limita de 125 µg/m³ și sub pragul superior de evaluare de 75 µg/m³**. În ceea ce privește media concentrațiilor anuale, legea nu prevede o limită a SO₂.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Din analiza dioxidului de azot, **NO₂**, rezultă că, în anul 2019, **media concentrațiilor orare este situată sub limita de 200 μg/m³**. În ceea ce privește **media concentrațiilor anuale în anul 2019, aceasta nu a depășit limita de 40 μg/m³**. În perioada 2017-2018 s-au înregistrat medii ale concentrațiilor anuale care au fost situate peste limita anuală, de aceea a fost inițiat *Planul de*

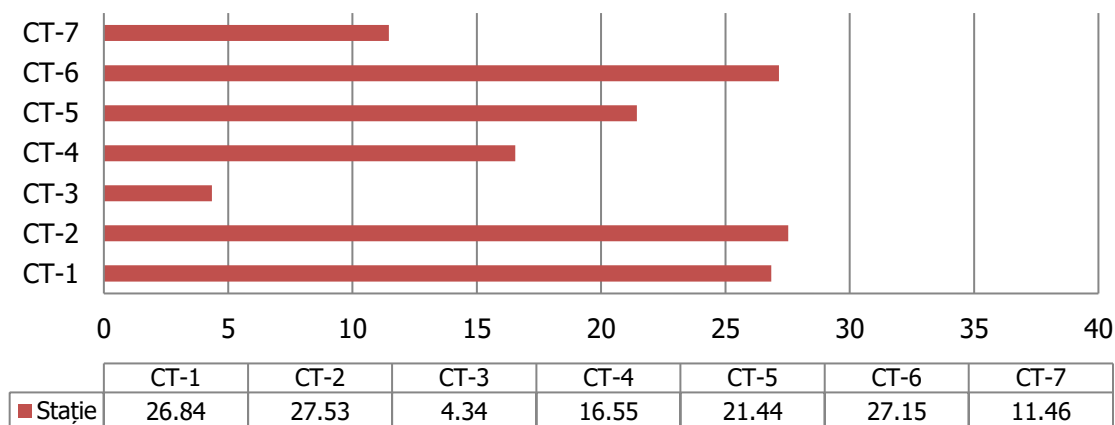

Fig. nr.120– Valoarea medie anuală NO₂ (μg/m³)

(Sursă:A.P.M. Constanța – Raport preliminar cu privire la calitatea aerului în județul Constanța pentru 2019)

Calitate a Aerului pentru Municipiul Constanța pentru NO₂.

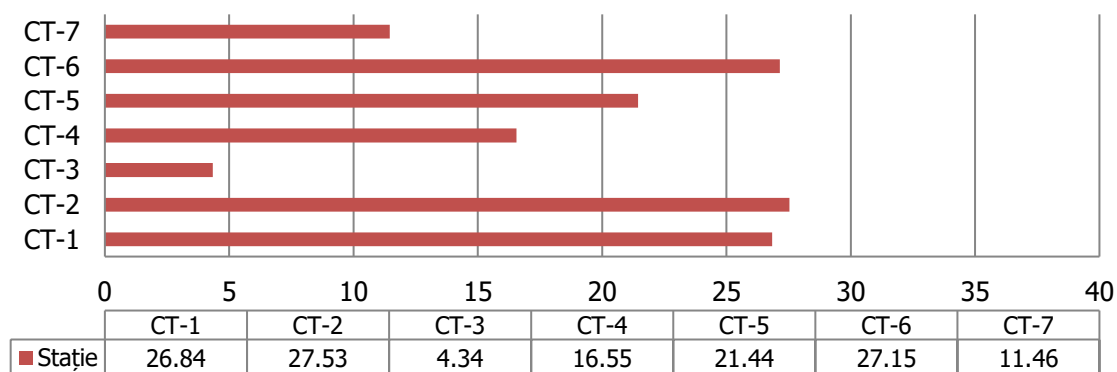

Fig. nr.121 Valoarea medie anuală NO₂ (μg/m³)

(Sursă:A.P.M. Constanța – Raport preliminar cu privire la calitatea aerului în județul Constanța pentru 2019)

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Din analiza dioxidului de carbon, CO, rezultă că, în anul 2019, **media concentrațiilor zilnice este situată sub limita de 10 mg/m³**. În ceea ce privește media concentrațiilor anuale, legea nu prevede o limită a CO.

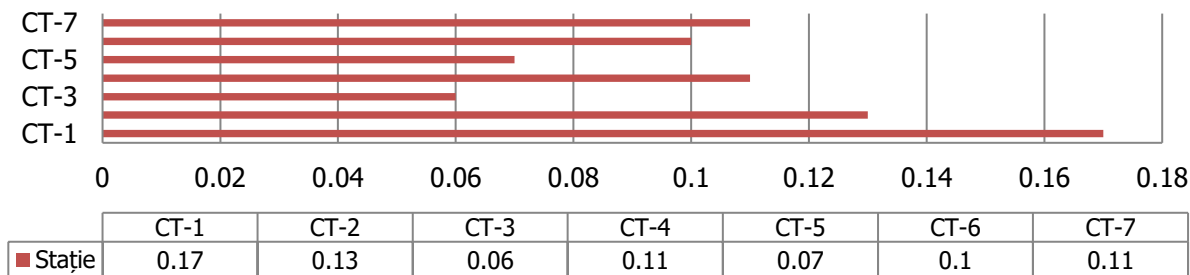

Fig. nr.122 Valoarea medie anuală CO (mg/m³)

Sursă:A.P.M. Constanța – Raport preliminar cu privire la calitatea aerului în județul Constanța pentru 2019

Din analiza ozonului, O₃, rezultă că, în anul 2019, **media concentrațiilor zilnice este situată sub limita de 120 mg/m³**. În ceea ce privește media concentrațiilor orare, limita de 120 mg/m³ a fost depășită de câteva ori. Depășirile au fost înregistrate în Medgidia, la stația CT-7, și anume: o zi în aprilie, două zile în mai, o zi în iunie, patru zile în august și o zi în septembrie.

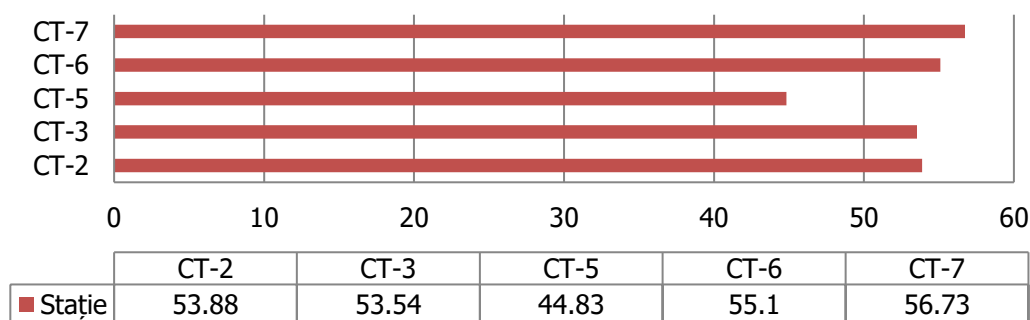

Fig nr. 123– Valoarea medie anuală O₃ (mg/m³)

Sursă:A.P.M. Constanța – Raport preliminar cu privire la calitatea aerului în județul Constanța pentru 2019

Din analiza pulberilor în suspensie, **PM₁₀**, rezultă că, în anul 2019, **media concentrațiilor anuale este situată sub limita de 40 μg/m³ și sub pragul superior de evaluare de 28 μg/m³**.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

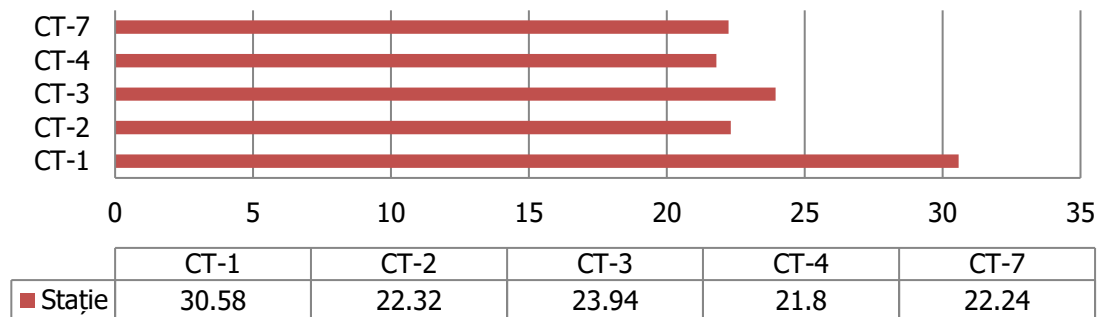

Fig. nr.124 – Valoarea medie anuală PM₁₀ (μg /m³)

Sursă:A.P.M. Constanța – Raport preliminar cu privire la calitatea aerului în județul Constanța pentru 2019

Din analiza metalelor determinat din PM₁₀ (plumbul, cadmiul, nichelul și arsenul), rezultă că, în anul 2019, **media concentrațiilor anuale este situată sub limitele de: Pb (0,5 μg/m³), Ni (20 ng/ m³), Cd (5 ng/ m³) și As (6 ng/m³).**

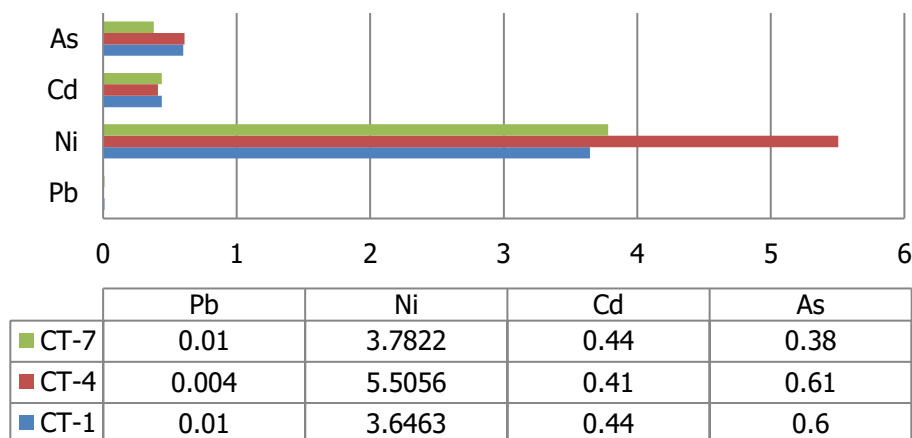

Fig. nr.125 – Valoarea medie anuală a metalelor determinate din PM₁₀

Sursă:A.P.M. Constanța – Raport preliminar cu privire la calitatea aerului în județul Constanța pentru 2019

Din analiza benzenului, **C₆H₆**, rezultă că, în anul 2019, **media concentrațiilor anuale este situată sub limita de 5 μg/m³.**

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

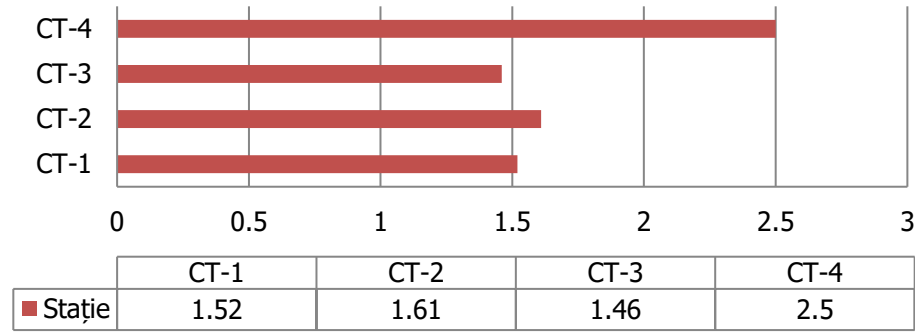

Fig.nr. 126– Valoarea medie anuală C₆H₆ (µg /m³)

Sursă:A.P.M. Constanța – Raport preliminar cu privire la calitatea aerului în județul Constanța pentru 2019

Radioactivitatea aerului

La nivelul județului Constanța există 27 stații automate, 23 dintre acestea fiind localizate în proximitatea centralei nucleare de la Cernavodă, iar celelalte sunt localizate câte una în localitățile Constanța, Mangalia, Mihail Kogălniceanu și Medgidia.

În cadrul stației SSRM Constanța valorile debitului dozei gama au variat în intervalul 0.08-0.14 µSv/h, iar media anuală este de 0.096 µSv/h. În cadrul stației SSRM Cernavodă intervalul de variație a fost 0.05-0.16 µSv/h, iar media anuală este de 0.099 µSv/h. În urma diferitelor analize, nu s-au identificat depășiri ale valorilor limită.

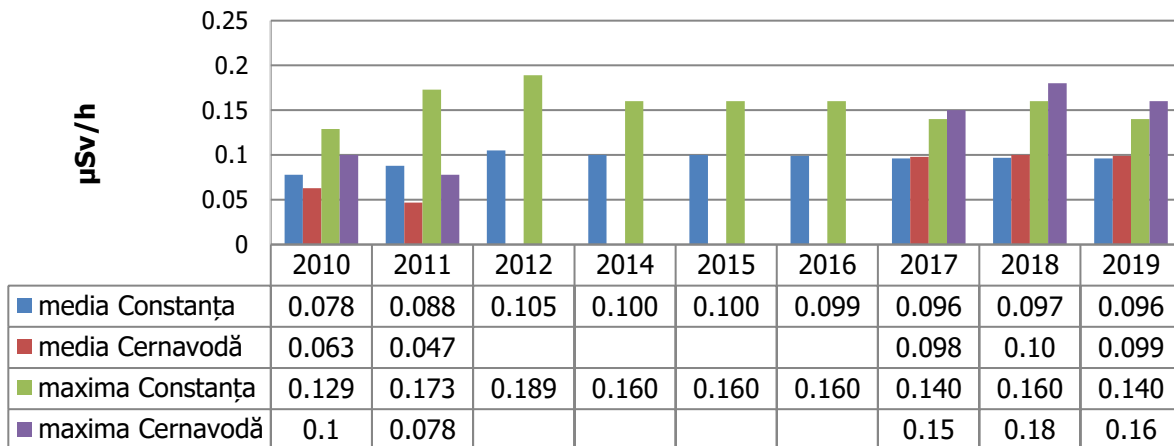

Fig. nr.127– Evoluția debitului dozei gama și medii și maxime anuale ale debitului (sursa: APM Constanța)

2.2.6. Elemente de biodiversitate

Comparativ cu restul teritoriului, zona Dobrogei prezintă prin anumite caracteristici comparativ cu restul teritoriului, care au dus la formarea unei flore și faune caracteristice, datorită poziției geografice prezentei Mării Negre, structurii solului și climei. Există o multitudine de elemente de origini diferite: europene, sudice, pontice, eurasiatice care își pun amprenta asupra biodiversității acestei regiuni.

Vegetația inițială se păstrează sub forma unor mici areale de stepă, silvostepă și pădure.

Pajiștile de stepă sunt ecosisteme terestre, în general lipsite de păduri (rarele pălcuri de păduri sunt alcătuite din specii iubitoare de căldură și rezistente la secetă). Stepele sunt zone cu soluri diverse, de la cernoziom castaniu la cele de sărături marine, continentale, nisipuri, etc. Dar indiferent de localizare, stepa se caracterizează la nivelul apei freatică (care se află la adâncime mare) și prin clima austera (cu veri fierbinți și secetoase, iar iernile reci și cu precipitații reduse). Temperatura medie anuală este de 10-11°C, iar temperatura maximă este de 25-30°C. Precipitațiile în pajiștile de stepă sunt foarte reduse (500 mm anual), înregistrându-se perioade lungi de secetă. Vegetația este reprezentată în principal de plante ierboase și pușini arbuști prin care: migdalul pitic, păducelul.

În momentul de față vegetația caracteristică stepei s-a redus considerabil urmând a extinderii suprafețelor exploatate agricol. O caracteristică importantă a vegetației dobrogene de astăzi o constituie vegetația de cultură, care ocupă cea mai mare parte a teritoriului (peste 90% din suprafața) (*Donita și colab, 1992*).

Din vegetația naturală s-au păstrat doar o parte din păduri și o mică parte din pajiști.

Ecosistemele antropizate, cu precădere agroecosistemele, ocupă suprafețe extinse în centrul și sudul regiunii, suprafețe care în trecut prezentau asociații vegetale caracteristice stepei, dar care au fost fundamental transformate în agroecosisteme.

În funcție de condițiile fizico-geografice, pe teritoriul județului Constanța se găsesc concentrate un număr mare de ecosisteme, de o mare varietate, începând cu ecosistemele terestre de stepă, silvostepă și pădure, sfârșind cu ecosistemele acvatice, marine și lacustre, din lungul litoralului Mării Negre și Dunării. Zona stepei, cu limita superioară de 50-100 m altitudine, cuprinde o vegetație superioară din punct de vedere calitativ doar în locurile ce nu au mai fost accesibile lucrărilor agricole, pe zone reduse de pasuni ori în rezervațiile naturale. Zona silvostepii ocupă suprafețe reduse ca suprafața în sud-vestul județului, sub forma de pălcuri izolate sau pe versanții abrupti ai unor văi. Zona de pădure ocupă în județul Constanța areale reduse, circa 3% din teritoriul acestuia.

Din punct de vedere al **ariilor naturale protejate**, în **Județul Constanța există un număr de 38 de arii naturale protejate cu o suprafață totală de 19.617,1 ha, ceea ce reprezintă 2,77% din suprafața județului și 0,082% din suprafața țării. Din totalul de 38 de arii naturale protejate, 21 sunt rezervații naturale (categoria IV IUCN), 12 sunt monumente ale naturii (categoria III IUCN), iar 5 sunt rezervații științifice (categoria I IUCN), 36 de arii protejate sunt declarate la nivel național, iar 2 sunt declarate la nivel județean, prin hotărâri locale.**

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Biodiversitatea Județului Constanța este pusă în valoare prin instituirea regimului de protecție pentru un număr de **27 de situri de importanță comunitară (SCI)** declarate conform Ordinului 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, și un număr de **24 de arii de protecție specială avifaunistică (SPA)**, declarate prin H.G. nr. 1284/2007 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice Natura 2000. Aici sunt incluse și ariile protejate care au un grad de suprapunere foarte mic (ex.ROSPA 00017 - Canaralele de la Hârșova - 20%, ROSPA 0031 - Delta Dunării și Complexul Razim-Sinoie - 9%.

Tabelul nr.60 Situri de importanță comunitară SCI din județul Constanța

Nr. crt.	Codul de identificare al SCI	Sit de importanță comunitară	Suprafața (ha)
1.	ROSCI0006	Balta Mică Brăilei	20.665,48
2.	ROSCI0012	Brațul Măcin	10.433
3.	ROSCI0022	Canaralele Dunării	26.110
4.	ROSCI0053	Dealul Alah Bair	194
5.	ROSCI0065	Delta Dunării	454.037
6.	ROSCI0071	Dumbrăveni, Valea Urluia, Lacul Vederoasa	18.024
7.	ROSCI0073	Dunele marine de la Agigea	11,82
8.	ROSCI0083	Fântânița Murfatlar	578
9.	ROSCI0114	Mlaștina Hergheliei, Obanul Mare și Peștera Movilei	232
10.	ROSCI0149	Pădurea Esehioi - Lacul Bugeac	2.943
11.	ROSCI0157	Pădurea Hagieni - Cotul Văii	3.680
12.	ROSCI0172	Pădurea și Valea Canaraua Fetei - Iortmac	13.592,4
13.	ROSCI0191	Peștera Limanu	21,4
14.	ROSCI0215	Recifii Jurasici Cheia	5.654,5
15.	ROSCI0269	Vama Veche - 2 Mai	12.311
16.	ROSCI0273	Zona marină de la Capul Tuzla	4.947
17.	ROSCI0197	Plaja submersă Eforie Nord - Eforie Sud	5.716
18.	ROSCI0094	Izvoarele sulfuroase submarine de la Mangalia	5.786
19.	ROSCI0066	Delta Dunării - zona marină	336.200,2
20.	ROSCI0281	Cap Aurora	13.592,25
21.	ROSCI0293	Costinesti – 23 August	4.883,63
22.	ROSCI0353	Peștera - Deleni	2.549,3
23.	ROSCI0398	Straja - Cumpăna	1.099,8
24.	ROSCI0201	Podișul Nord Dobrogean	84.875
25.	ROSCI0311	Canionul Viteaz	35.376,7

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Nr. crt.	Codul de identificare al SCI	Sit de importanță comunitară	Suprafața (ha)
26.	ROSCI0340	Cuiugiuc	139
27.	ROSCI0412	Ivrinezu	411

Tabelul nr.61 Arii naturale de protecție specială avifaunistică SPA din județul Constanța

Nr. crt.	Codul de identificare al SPA	Arie naturală de protecție specială avifaunistică	Suprafața (ha)
1.	ROSPA0001	Aliman - Adamclisi	18.908,67
2.	ROSPA0002	Allah Bair - Capidava	11.715,74
3.	ROSPA0005	Balta Mică a Brăilei	2.139,63
4.	ROSPA0007	Balta Vederoasa	2.140
5.	ROSPA0008	Băneasa - Canaraua Fetei	6.069,55
6.	ROSPA0017	Canaralele de la Hârșova	7.304,79
7.	ROSPA0019	Cheile Dobrogei	10.916,34
8.	ROSPA0031	Delta Dunării și Complexul Razim - Sinoie	508.302,3
9.	ROSPA0036	Dumbrăveni	1.904
10.	ROSPA0039	Dunăre - Ostroave	16.244
11.	ROSPA0040	Dunărea Veche - Brațul Măcin	19.011,83
12.	ROSPA0053	Lacul Bugeac	1.385
13.	ROSPA0054	Lacul Dunăreni	1.270
14.	ROSPA0056	Lacul Oltina	3.300
15.	ROSPA0057	Lacul Siutghiol	1.859
16.	ROSPA0061	Lacul Techirghiol	2.950
17.	ROSPA0066	Limanu - Herghelia	881,2
18.	ROSPA0076	Marea Neagră	149.143,9
19.	ROSPA0094	Pădurea Hagieni	1.414
20.	ROSPA0100	Stepa Casimcea	21.954,75
21.	ROSPA0101	Stepa Saraiu - Horea	4.127,07
22.	ROSPA0060	Lacurile Tașaul - Corbu	2.734
23.	ROSPA0151	Ciobănița-Osmancea	211,33
24.	ROSPA0166	Plopeni-Chirnogeni	137,17

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

În prezent, la nivelul județului Constanța au fost identificate următoarele situri comunitare:

Administratorul ariilor naturale protejate pe teritoriul administrativ al Județului Constanța este Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate - conform legii 95/2016 pentru înființarea ANANMP și pentru Modificarea OUG 57/2007. De asemenea o parte din ariile naturale prezentate în lista de mai jos sunt administrate de Administrația Rezervației Biosfere Delta Dunării, respectiv: ROSCI 0065 - Delta Dunării, ROSPA 0031 - Delta Dunării și Complexul Razim-Sinoie.

Tabelul nr. 62 Arii protejate de interes comunitare la nivelul jud. Constanta

Arii naturale protejate de interes comunitar la nivelul județului Constanța	Suprafața	Pondere
ROSCI0012 - Brațul Măcin	10.235 ha	12%
ROSCI0022 - Canaralele Dunării	25.943 ha	51%
ROSCI0053 - Dealul AlahBair	194 ha	100%
ROSCI0065 - Delta Dunării	454.037 ha	7%
ROSCI0071 - Dumbrăveni, Valea Urluia, Lacul Vederoasa	17.971 ha	100%
ROSCI0073 - Dunele marine de la Agigea	11 ha	100%
ROSCI0083 - Fântânița Murfatlar	578 ha	100%
ROSCI0114 - Mlaștina Hergheliei, Obanul Mare și Peștera Movablei	232 ha	100%
ROSCI0149 - Pădurea Esehioi - Lacul Bugeac	2.965,7 ha	100%
ROSCI0273 - Zona marină de la Capul Tuzla	4946.8 ha	100%
ROSCI0197 - Plaja submersă Eforie Nord - Eforie Sud	3.618 ha	100%
ROSCI0094 - Izvoarele sulfuroase submarine de la Mangalia	382 ha	100%
ROSCI0281 - Cap Aurora	13.453 ha	100%
ROSCI0293 Costinesti – 23 August	4.878 ha	100%
ROSCI0157 - Pădurea Hagieni - Cotul Văii	3.618 ha	100%
ROSCI0172 - Pădurea și Valea Canaraua Fetii – Iortmac	13.631 ha	100%
ROSCI0191 - Peștera Limanu	12 ha	100%
ROSCI0215 - Recifii Jurasici Cheia	12 ha	100%
ROSCI0269 - Vama Veche - 2 Mai	7.196 ha	100%
ROSCI0066 - Delta Dunării - zona marină	123373.70 ha	98%
ROSCI0311 Canionul Viteaz	35376.70 ha	100%
ROSCI0353 - Peștera - Deleni	2.508,10 ha	100%
ROSCI0398 - Straja - Cumpana	1.117 ha	100%
ROSCI0340 - Cuiugiuc	139	100%

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

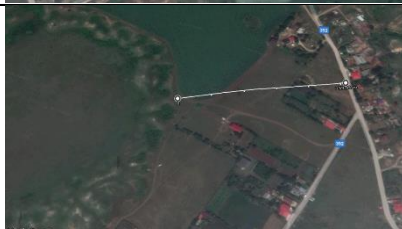

Arii naturale protejate de interes comunitar la nivelul județului Constanța	Suprafața	Pondere
ROSCI0412 - Ivrinezu	411	100%
ROSPA 0001 - Aliman - Adamclisi	19.468 ha	100%
ROSPA 0002 - Allah Bair - Capidava	11.645 ha	77%
ROSPA 0007 - BALTA VEDEROASA	2143.70 ha	100%
ROSPA 0008 - Băneasa - Canaraua Fetei	6.096 ha	100%
ROSPA 00017 - Canaralele de la Hârșova	7406.40 ha	20%
ROSPA 0019 - Cheile Dobrogei	10.929 ha	100%
ROSPA 0039 - Dunăre-Ostroave	16.224 ha	55%
ROSPA0031 - Delta Dunării și Complexul Razim-Sinoie	512.820 ha	9%
ROSPA0036 Dumbrăveni	2.056 ha	100%
ROSPA 0040 - Dunărea Veche – Brațul Măcin	18.759 ha	22%
ROSPA0054 - Lacul Dunăreni	1.261,2 ha	100%
ROSPA0056 - Lacul Oltina	3.303 ha	100%
ROSPA0057 - Lacul Siutghiol	3.303 ha	100%
ROSPA0061 - Lacul Techirghiol	2.939 ha	100%
ROSPA0060 - Lacurile Tașaul - Corbu	2.701 ha	100%
ROSPA0066 - Limanu - Herghelia	874 ha	100%
ROSPA0094 - Pădurea Hagieni	1.374 ha	100%
ROSPA0101 – Saraiu - Horea	4.186 ha	100%
ROSPA0151 - Ciobănița-Osmancea	211,33 ha	100%
ROSPA0166 Plopeni-Chirnogeni	137,17 ha	100%
ROSPA0076 - Marea Neagră	149.143,9 ha	100%
ROSCI0006 – Balta Mică a Brăilei	20.665,48 ha	0%
ROSCI0201 - Podișul Nord Dobrogean	84.812 ha	0%
ROSPA0053 - Lacul Bugeac	1385.40 ha	0%
ROSPA 0100 - Stepa Casimcea	22.226 ha	0%
ROSPA0005 - Balta Mică a Brăilei	25.856 ha	0%

Modificările fizice decurg în urma activităților desfășurate pentru realizarea diverselor lucrări de construcție și de infrastructură edilitară precum: *autostrăzi, drumuri expres, variante de ocolire, căi ferate, modernizare drumuri naționale, modernizare/ finalizare a sistemelor de epurare a apelor, realizarea infrastucturii de apă și apă uzată, a instalațiilor de valorificare energetică cu cogenerare, reabilitarea siturilor contaminate istoric, construirea centralelor pe biomasă/ biogaz, geotermale, sisteme de transport și distribuție a energiei termice, a rețelelor electrice de transport etc.*

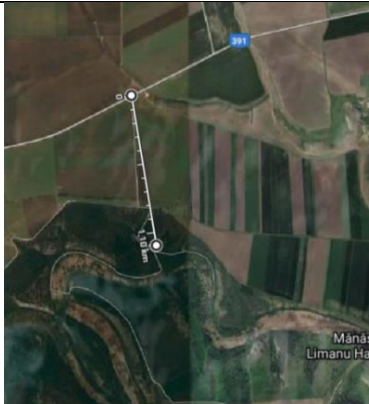

Proiectele de infrastructură rutieră identificate ca fiind în proximitatea unor arii naturale protejate de la nivelul județului Constanța sunt prezentate în tabelul urmator:

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Tabelul nr. 63 Proiectele de infrastructură rutieră identificate ca fiind în proximitatea unor arii naturale protejate de la nivelul județului Constanța

Proiect	Sit Intersectat	Poziționare față de Sit	În interior / în vecinătatea ariilor	Distanța fata de sit	Amplasament
Modernizare infrastructură de transport DJ 392 Amzacea - Pecineaga - Mangalia	ROSCI0114 - Mlaștina Hergheleii - Obanul Mare și Peștera Movilei	Proximitate	În vecinătatea Bălții inului	Aria de implementare este poziționată la o distanță 150,02 m	
			În vecinătatea Peșterii Movilei	Aria de implementare este poziționată la o distanță 259,95 m față de sit	
Modernizare infrastructură de transport DJ 223 Cernavodă - Saraiu/DN22A	ROSCI0022 Canaralele Dunării	proximitate	În vecinătatea Dunării	Aria de implementare este poziționată la o distanță 750,54 m față de sit	
	ROSPA0002 Allah Bair - Capidava	proximitate	În vecinătatea dealului AlahBair	Aria de implementare este poziționată la o distanță 9,02 față de sit	
	ROSPA0101 Stepa Saraiu - Horea	Suprapunere	În interiorul Stepei	Aria de implementare a proiectului trece prin sit pe o distanță de 1,26 km	

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Modernizare infrastructură de transport DJ 391 - Mangalia - Albești - Negru Vodă - Viroaga	ROSPA0066 - Limanu - Herghelia	proximitate	În vecinătatea sitului	Aria de implementare este poziționată la o distanță 1,10 km față de sit	
	ROSPA0094 - Pădurea Hagieni	proximitate	Se află în vecinătatea sudică a Pădurii Hagieni	Aria de implementare este poziționată la o distanță 1,70 km față de sit	
	ROSCI0157 - Pădurea Hagieni - Cotul Văii	suprapunere	În interiorul sitului	Trece prin sit pe o distanță de 547,35 m	

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Modernizare infrastructură de transport DJ 391A - Oltina - Băneasa - Dumbrăveni	ROSPA0008 - Băneasa - Canaraua Fetei	Proximitate	Se află în vecinătatea sitului pe o porțiune 600 m	Aria proiectului se află 151 m partea vestică față de sit	
	ROSCI0172 - Pădurea și Valea Canaraua Fetei - Iortmac	Proximitate	Se află în vecinătatea sitului	Aria de implementare a proiectului este poziționată la o distanță de 1,78 km partea estică față de sit	
	ROSCI0071 - Dumbrăveni - Valea Urluia - Lacul Vederoasa	Suprapunere	În interiorul sitului - drum deja trasat pe DN 392 (legătură 391A cu loc. Dumbrăveni)	Aria de implementare se află în interiorul sitului pe o porțiune de 946,22 m de drum	
	ROSPA0036 -Dumbrăveni	proximitate	În vecinătatea sitului pentru o distanță de 300m (fiind punctul cel mia apropiat față de aria de implementare a proiectului)	Aria de implementare a proiectului se poziționează la o distanță de 435,35 m partea vestică față de sit	

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

<p>Modernizare drum județean DJ 393 Techirghiol – Moșneni - Pecineaga - Arsa</p>	<p>ROSPA0061 Lacul Techirghiol</p>	<p>Proximitate</p>	<p>În vecinătatea sitului(pentru o distanță de 476,39 m partea vestică a lacului)</p>	<p>Aria de implementare a proiectului este poziționată la o distanță de 36,55 m partea vestică, față de sit</p>	
<p>Modernizare drumuri județene pe tronsoanele Techirghiol – Pecineaga (DJ 393) – Pecineaga – 23 August (DJ 394)</p>	<p>ROSPA0061 Lacul Techirghiol</p>	<p>Proximitate</p>	<p>În vecinătatea sitului pentru o distanță de 476,39 m partea vestică a lacului</p>	<p>Aria de implementare este poziționată la o distanță 36,55 m partea vestică față de sit</p>	
<p>Modernizare DJ393 Arsa - DJ391 Albești - Coroana</p>	<p>ROSCI0157 Pădurea Hagieni - Cotul Văii</p>	<p>Proximitate</p>	<p>În Nordul Pădurii</p>	<p>Aria de implementare a proiectului este poziționată la o distanță de 1,39 km față de sit</p>	

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

	ROSPA0094 - Pădurea Hagieni	Proximitate	Sit poziționat la Vest de drum	Aria de implementare este poziționată la o distanță 685,46 față de sit	
Reabilitarea și modernizarea DJ223B pe tronsonul Peștera - Irvinezu Mare – Rașova	ROSPA0039 Dunăre – Ostroave	Proximitate	Se află în vecinătatea sitului	Aria de implementare este poziționată la o distanță 60 m față de sit	
Înființarea de parcuri fotovoltaice, eoliene pe terenurile neexploatate	Se vor avea în vedere condiționările din Planurile de Management				

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Proiectele propuse în cadrul Strategia de Dezvoltare Durabilă a județului Constanța pentru perioada 2021 - 2027 sunt foarte diverse în ceea ce privește natura lor, **proiectele cu posibil impact asupra mediului fiind cuprinse în patru mari domenii de intervenție:**

- **Transport**
- **Apa, apa uzata , epurare**
- **Energie**
- **Protecția mediului**

Strategia nu are legătura și nu este supusă managementului conservării ariilor naturale protejate de interes comunitar. Siturile identificate în proximitate și / sau în suprapunere cu aria de implementare a proiectelor propuse în cadrul strategiei de dezvoltare durabilă sunt menționate în tabelul nr.131.

Au fost studiate Obiectivele generale și specifice ale siturilor Natura 2000 emise de A.N.A.N.P , precum și planurile de management ale siturilor de interes comunitar și ale ariilor de protecție specială avifaunistică pentru a putea avea o imagine privind obiectivele siturilor care sunt localizate pe teritoriul Județului Constanța. Obiectivele de conservare au fost concepute în primul rând pentru asigurarea menținerii sau îmbunătățirii stării de conservare pentru speciile și habitatele de interes comunitar și apoi, în plan secund de managementul vizitatorilor, informare și conștientizare, managementul datelor și altele. În implementarea programului, mai exact în faza de construcție, pot apărea anumite constrângeri care să reducă eficacitatea măsurilor de conservare din planurile de management. În consecință, efectele negative se pot răsfrânge asupra obiectivelor de conservare care fac referire la îmbunătățirea sau menținerea favorabilă a stării de conservare a speciilor și habitatelor de interes comunitar. Acest lucru este valabil doar pentru prioritățile care presupun lucrări de construcții pe teritoriul sau în proximitatea ariilor naturale protejate de interes comunitar sau național.

Mai mult, din Iulie 2020 este obligatorie evaluarea impactului proiectelor în raport cu obiectivele specifice de conservare, obiective elaborate în cadrul studiile de fundamentare a planurilor de management. Astfel, toate proiectele care conform Legii nr. 292 /2018 necesită derularea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, vor analiza impactul potențial al acestora asupra siturilor, în funcție de necesitățile aplicabile ale ariilor naturale protejate.

Nu au fost incluse în analiza, proiectele și planurile care dețin deja act de reglementare, formele de impact produse de acestea fiind analizate în cadrul documentațiilor elaborate pentru obținerea acordurilor de mediu aferente – Respectiv: Proiectele aflate în implementare, Proiectele care au obținut Aviz de mediu, Proiectele prevăzute în cadrul Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor Constanța aferent perioadei 2020 – 2025, etc.

Referitor la proiectul „*Înființarea de parcuri foto-voltaice, eoliene pe terenurile neexploatate*” având în vedere faptul că nu se cunoaște în prezent aria de intervenție a acestui proiect - se vor respecta conținuturile detaliate în cadrul Planurilor de management al posibilelor situri pe care le va intersecta.

Tabelul nr. 64 Proiecte care se vor realiza în proximitate sau se suprapun cu arii naturale protejate

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

AP2.1.1 Dezvoltarea infrastructurii de bază (apă, canalizare, electricitate, distribuție de gaze și de date)			
Proiect	Sit intersectat	Poziționare SIT	Impact
			Obiective de conservare

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

<p align="center">Modernizare infrastructură de transport DJ 392 Amzacea - Pecineaga - Mangalia</p>	<p align="center">ROSCI0114 - Mlaștina Hergheliei - Obanul Mare și Peștera Movilei</p>	<p align="center">proximitate</p>	<p align="center">Nu există Plan de Management</p>	<p>Proiectul este situat în vecinătatea Bălții inului la o distanță de 150,02 m, și la o distanță de 259,95 m față de Peștera Movilei</p> <p>Etapa de construcție:</p> <p>Efecte posibile asupra faunei:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pe termen foarte scurt și cu o probabilitate foarte mică, pot apărea perturbări ale faunei și habitatului specific din cauza zgomotului și vibrațiilor din zonele de săpături/ construcție ce pot tulbura mamiferele, păsările și reptilele aflate în vecinătatea directă a acestor zone. <p>Măsuri de prevenire/ reducere adoptate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desfășurarea lucrărilor de construcții în afara sezonului de reproducere a animalelor protejate identificate în apropierea amplasamentului lucrărilor. - Adoptarea măsurilor destinate atenuării efectelor directe asupra apelor de suprafață și subterane, solului, vegetației, calității aerului și de reducere a nivelului de zgomot și vibrații. <p>Efecte posibile asupra florei:</p> <p>Efecte directe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nu vor fi efectuate defrișări, iar vegetația din jurul amplasamentului nu va fi afectată. <p>Efecte indirecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cu o probabilitate foarte mică, sunt determinate în principal de depunerea pulberilor pe sol și pe plante, expunerea la impurificarea cu NOx, scurgeri posibile de carburanți în zona aferentă organizărilor de șantier ca urmare a unor accidente sau incidente tehnice; posibile accidente care pot cauza distrugerea vegetației de pe terasament. <p>Măsuri de prevenire/ reducere adoptate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adoptarea măsurilor destinate prevenirii și reducerii efectelor asupra solului, apelor de suprafață și subterane și a calității aerului; prevenirea producerii ade accidente și incidente tehnice în timpul lucrărilor de modernizare și în traficul de serviciu prin aplicarea unui management adecvat, performant.
--	--	-----------------------------------	--	--

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Modernizare infrastructură de transport DJ 223 Cernavodă - Saraiu/DN22A	ROSCI0022 Canaralele Dunării	Proximitate	Există Plan de Management	<p>Proiectul se află în vecinătatea Dunării la aproximativ 750 m distanță față estre situl ROSCI0022 Canaralele Dunării. De asemenea proiectul se află în vecinătatea dealului AlahBair la o distanță de aproximativ 9,02 km. Proiectul se suprapune în interiorul stepei Saraiu pe o distanță de 1,26 km.</p> <p>Etapa de construcție: Efecte posibile asupra faunei: - Pe termen foarte scurt și cu o probabilitate foarte mică, pot apărea perturbări ale faunei și habitatului specific din cauza zgomotului și vibrațiilor din zonele de săpături/ construcție ce pot tulbura mamiferele, păsările și reptilele aflate în vecinătatea directă a acestor zone. Măsuri de prevenire/ reducere adoptate - Desfășurarea lucrărilor de construcții în afara sezonului de reproducere a animalelor protejate identificate în apropierea amplasamentului lucrărilor. - Adoptarea măsurilor destinate atenuării efectelor directe asupra apelor de suprafață și subterane, solului, vegetației, calității aerului și de reducere a nivelului de zgomot și vibrații. Efecte posibile asupra florei: Efecte directe: Nu vor fi efectuate defrișări, iar vegetația din jurul amplasamentului nu va fi afectată – având în vedere faptul că vor fi realizate doar lucrări de modernizare. Efecte indirecte: - cu o probabilitate foarte mică, sunt determinate în principal de depunerea pulberilor pe sol și pe plante, expunerea la impurificarea cu NOx, scurgeri posibile de carburanți în zona aferentă organizărilor de șantier ca urmare a unor accidente sau incidente tehnice; posibile accidente care pot cauza distrugerea vegetației de pe terasament. Măsuri de prevenire/ reducere adoptate - Adoptarea măsurilor destinate prevenirii și reducerii efectelor asupra solului, apelor de suprafață și subterane și a calității aerului; prevenirea producerii de accidente și incidente tehnice în timpul lucrărilor de modernizare și în traficul de serviciu prin aplicarea unui management adecvat, performant.</p>
	ROSPA0002 Allah Bair - Capidava	suprapunere	Există Plan de Management	
	ROSPA0101 Stepa Saraiu - Horea	proximitate	Nu există Plan de Management	

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

				<p>Pentru siturile ROSCI0022 și ROSPA0002 se va avea în vedere cel puțin următoarele activități:</p> <p>Măsuri de prevenire a incendiilor de vegetație;</p> <p>Măsuri de prevenire a poluării apelor – atât în faza de execuție a lucrărilor de modernizare cât și în faza de operare/</p> <p>Măsuri de prevenire a depozitării deșeurilor pe malurile apelor</p> <p>Măsuri de efectuare a lucrărilor de împădurire, dacă va fi cazul</p>
<p align="center">Modernizare infrastructură de transport DJ 391 - Mangalia - Albești - Negru Vodă - Viroaga</p>	ROSPA0066 - Limanu - Herghelia	proximitate	Nu există Plan de Management	<p>Aria de implementare a proiectului se suprapune peste situl ROSCI0157 - Pădurea Hagieni - Cotul Văii -pe o suprafață de 547,35 m.</p> <p>Iar referitor la siturile:</p> <p>ROSPA0066 - Limanu – Herghelia – se află în vecinătate la o distanță de 1.10 km</p> <p>ROSPA0094 - Pădurea Hagieni Etapa de construcție – se află în vecinătate la o distanță de 1.70 km.</p> <p>Efecte posibile asupra faunei:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pe termen foarte scurt și cu o probabilitate foarte mică, pot apărea perturbări ale faunei și habitatului specific din cauza zgomotului și vibrațiilor din zonele de săpături/ construcție ce pot tulbura mamiferele, păsările și reptilele aflate în vecinătatea directă a acestor zone. <p>Măsuri de prevenire/ reducere adoptate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desfășurarea lucrărilor de construcții în afara sezonului de reproducere a animalelor protejate identificate în apropierea amplasamentului lucrărilor. - Adoptarea măsurilor destinate atenuării efectelor directe asupra apelor de suprafață și subterane, solului, vegetației, calității aerului și de reducere a nivelului de zgomot și vibrații. <p>Efecte posibile asupra florei:</p> <p>Efecte directe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nu vor fi efectuate defrișări, iar vegetația din jurul amplasamentului nu va fi afectată – având în vedere faptul că vor fi realizate doar lucrări demodernizare. <p>Efecte indirecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cu o probabilitate foarte mică, sunt determinate în principal de depunerea pulberilor pe sol și pe plante, expunerea la impurificarea cu NOx, scurgeri posibile de carburanți în zona
	ROSPA0094 - Pădurea Hagieni	proximitate	Există Plan de Management	
	ROSCI0157 - Pădurea Hagieni - Cotul Văii	suprapunere	Există Plan de Management	

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

				<p>aferență organizărilor de șantier ca urmare a unor accidente sau incidente tehnice; posibile accidente care pot cauza distrugerea vegetației de pe terasament.</p> <p>Măsuri de prevenire/ reducere adoptate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adoptarea măsurilor destinate prevenirii și reducerii efectelor asupra solului, apelor de suprafață și subterane și a calității aerului; prevenirea producerii de accidente și incidente tehnice în timpul lucrărilor de modernizare și în traficul de serviciu prin aplicarea unui management adecvat, performant. <p>Pentru siturile ROSCI0157 și ROSPA0094 se va avea în vedere cel puțin următoarele activități:</p> <p>Bariere în jurul zonei de activități cu praf și pentru delimitarea carierei/șantierului.</p> <p>Vehiculele trebuie să staționeze doar cu motorul oprit, să fie curate și cu roțile spălate atunci când părăsesc cariera/șantierul și să aibă reviziile tehnice la zi</p> <p>Toate încărcăturile ce intră în sau ies de pe șantier vor fie acoperite</p> <p>Se vor stropi căile de acces și aria carierei/șantierului.</p> <p>Dacă este cazul - Interzicerea folosirii sării pentru deszăpezire la o distanță mai mică de 100 m de habitatele de reproducere.</p> <p>Se vor interzice orice activități de deversare a substanțelor poluante sau depozitare a deșeurilor de orice natură în habitatele acvatice sau în apropierea acestora.</p> <p>Lucrările de întreținere, reparație, modernizare, reabilitare a drumurilor se vor face cu maxima precauție pentru a nu deteriora habitatul în zona limitrofă acestora.</p> <p>Eliminarea/ reducerea poluării zonelor acvatice de pe teritoriul sitului.</p>
Modernizare infrastructură de transport DJ 391A - Oltina - Băneasa - Dumbrăveni	ROSPA0008 - Băneasa - Canaraua Fetei	Proximitate	Există Plan de Management	<p>Aria de implementare a proiectului se suprapune peste situl ROSCI0171 – (DN 392 - drumul este deja realizat) pe o porțiune de 946,22 m de drum.</p> <p>De asemenea aria de implementare a proiectului se află în vecinătatea:</p>
	ROSCI 0172 - Pădurea și Valea Canaraua Fetei – Iortmac	Proximitate	Există Plan de Management	

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

	ROSCI0071 - Dumbrăveni - Valea Urluia - Lacul Vederoasa	suprapunere	Există Plan de Management	<ul style="list-style-type: none"> - Sitului ROSPA 0008 – trece pe lângă sit pe o porțiune de 600m fiind la o distanță de 151 m (cătrefest). - Sitului ROSCI 0172 – fiind în vecinătatea văii Canaraua Fetii la o distanță de 1,78 km către est. - Sitului ROSPA 0036 – pe o secțiune de 300 m este în vecinătatea sitului la o distanță de 435.35 m.
	ROSPA0036 - Dumbrăveni	Proximitate	Există Plan de Management	<p>Etapa de construcție</p> <p>Efecte posibile asupra faunei:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pe termen foarte scurt și cu o probabilitate foarte mică, pot apărea perturbări ale faunei și habitatului specific din cauza zgomotului și vibrațiilor din zonele de săpături/ construcție ce pot tulbura mamiferele, păsările și reptilele aflate în vecinătatea directă a acestor zone. <p>Măsuri de prevenire/ reducere adoptate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desfășurarea lucrărilor de construcții în afara sezonului de reproducere a animalelor protejate identificate în apropierea amplasamentului lucrărilor. - Adoptarea măsurilor destinate atenuării efectelor directe asupra apelor de suprafață și subterane, solului, vegetației, calității aerului și de reducere a nivelului de zgomot și vibrații. <p>Pentru siturile ROSPA0008 și ROSCI 0172se va avea în vedere cel puțin următoarele activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Atenționareacirculației rutiere prin instalarea depancarte informative și indicatoare rutiere pe margineașoselelor folosind semnul de circulație - Atenție trecanimale, precum și limitarea vitezei autovehiculelor înzonele de migrație a herpetofaunei și amfibienilor; - Se va interzice accesul cu autovehicul inclusiv autovehicule off-road (ex. atv) în afara drumurilor existente în sit; - În timpul execuției lucrărilor se va avea în vedere ca executantul sa dețină contracte de gestionare a deșeurilor produse în timpul execuției astfel încât să nu se depoziteze în sit sau în proximitate. - În timpul execuției lucrărilor se va avea în vedere ca toate substanțele chimice rezultate în urma lucrărilor efectuate să fie stocate și depozitate în spații și zone

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

				<p>special amenajate fără a exista riscul deversării în pânza freatică.</p> <p>Pentru siturile ROSCI0071 și ROSPA0036 se va avea în vedere cel puțin următoarele activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instalarea de pancarte informative și indicatoare rutiere pe margineașoselelor folosind semnul de circulație “Atenție trec animale”, precum și limitarea vitezei autovehiculelor în zonele de migrație a herpetofaunei și amfibienilor - interzicerea depozitării de gunoaie în zonele favorabile speciilor - Adaptarea de măsuri de mediu pentru evitarea deversărilor de substanțe chimice, sau a dejecțiilor de la fosele septice în apă – contract cu firme specializate pentru depozitarea deșeurilor; - În faza de execuție la lucrărilor de modernizare se va avea în vedere protejarea special a habitatelor 62C0, 40C0 – - Dacă este cazul - Limitarea intervențiilor negative asupra zonelor umede favorabile speciei: desecări, drenări, taluzarea malurilor și altele asemenea sau orice alte măsuri de regularizare a apelor curgătoare - tăierea meandrelor, betonarea sau pavarea fundului apelor și altele asemenea și a zonelor umede; - Lucrările de întreținere, reparație, - modernizare, reabilitare a drumurilor se vor face cu maxima precauție pentru a nu deteriora habitatul speciei în zona limitrofă acestora. <p>Efecte posibile asupra florei:</p> <p>Efecte directe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nu vor fi efectuate defrișări, iar vegetația din jurul amplasamentului nu va fi afectată – având în vedere faptul că vor fi realizate doar lucrări de modernizare. <p>Efecte indirecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cu o probabilitate foarte mică, sunt determinate în principal de depunerea pulberilor pe sol și pe plante, expunerea la impurificarea cu NOx, scurgeri posibile de carburanți în zona aferentă organizărilor de șantier ca urmare a unor accidente
--	--	--	--	---

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

				<p>sau incidente tehnice; posibile accidente care pot cauza distrugerea vegetației de pe terasament.</p> <p>Măsuri de prevenire/ reducere adoptate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adoptarea măsurilor destinate prevenirii și reducerii efectelor asupra solului, apelor de suprafață și subterane și a calității aerului; prevenirea producerii de accidente și incidente tehnice în timpul lucrărilor de modernizare și în traficul de serviciu prin aplicarea unui management adecvat, performant. <p>Pentru siturile ROSCI0071 și ROSPA0036 se va avea în vedere cel puțin următoarele activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Acolo unde este cazul limitarea pe cât posibil a activităților cu potențial impact negativ asupra stării de conservare a habitatului, precum: desecări, regularizări, drenări și altele asemenea. în tot situl - În faza de construcție nu se vor realiza depozitări al deșeurilor pe malurile apelor/ sau în proximitatea siturilor
<p>Modernizare drum județean DJ 393 Techirghiol – Moșneni - Pecineaga - Arsa</p>	ROSPA0061 Lacul Techirghiol	Proximitate	Nu există plan de management	<p>Aria de implementare a proiectului se află în vecinătatea Lacului Techirghiol la o distanță de 36,55 m și pe o distanță secvențială de 476.39 m.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pe termen foarte scurt și cu o probabilitate foarte mică, pot apărea perturbări ale faunei și habitatului specific din cauza zgomotului și vibrațiilor din zonele de săpături/ construcție ce pot tulbura mamiferele, păsările și reptilele aflate în vecinătatea directă a acestor zone. <p>Măsuri de prevenire/ reducere adoptate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desfășurarea lucrărilor de construcții în afara sezonului de reproducere a animalelor protejate identificate în apropierea amplasamentului lucrărilor. - Adoptarea măsurilor destinate atenuării efectelor directe asupra apelor de suprafață și subterane, solului, vegetației, calității aerului și de reducere a nivelului de zgomot și vibrații. <p>Efecte posibile asupra florei:</p> <p>Efecte directe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nu vor fi efectuate defrișări, iar vegetația din jurul amplasamentului nu va fi afectată – având în vedere faptul că

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

				<p>vor fi realizate doar lucrări de modernizare.</p> <p>Efecte indirecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cu o probabilitate foarte mică, sunt determinate în principal de depunerea pulberilor pe sol și pe plante, expunerea la impurificarea cu NOx, scurgeri posibile de carburanți în zona aferentă organizărilor de șantier ca urmare a unor accidente sau incidente tehnice; posibile accidente care pot cauza distrugerea vegetației de pe terasament. <p>Măsuri de prevenire/ reducere adoptate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adoptarea măsurilor destinate prevenirii și reducerii efectelor asupra solului, apelor de suprafață și subterane și a calității aerului; prevenirea producerii de accidente și incidente tehnice în timpul lucrărilor de modernizare și în traficul de serviciu prin aplicarea unui management adecvat, performant.
<p align="center">Modernizare drumuri județene pe tronsoanele Techirghiol – Pecineaga (DJ 393) – Pecineaga – 23 August (DJ 394)</p>	<p>ROSPA0061 Lacul Techirghiol</p>	<p>Proximitate</p>	<p>Nu există Plan de Management</p>	<p>Aria de implementare a proiectului se află în vecinătatea Lacului Techirghiol la o distanță de 36,55 m și pe o distanță secvențială de 476.39 m.</p> <p>Efecte posibile asupra faunei:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pe termen foarte scurt și cu o probabilitate foarte mică, pot apărea perturbări ale faunei și habitatului specific din cauza zgomotului și vibrațiilor din zonele de săpături/ construcție ce pot tulbura mamiferele, păsările și reptilele aflate în vecinătatea directă a acestor zone. - Există o probabilitate foarte mică ca starea de conservare pentru habitatele 1140-3 și 1110-3 fie afectată (având în vedere faptul că traseul drumului se nu se suprapune cu cu situl rosci 0197 - se află la o distanță mare) și se vor proteja speciile de pești și mamifere prezente în sit: Tursiops truncatus, Phocoenaphocoena, Alosaimmaculata și Alosatanaica. <p>Măsuri de prevenire/ reducere adoptate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desfășurarea lucrărilor de construcții în afara sezonului de reproducere a animalelor protejate identificate în apropierea amplasamentului lucrărilor. - Adoptarea măsurilor destinate atenuării efectelor directe asupra apelor de suprafață și subterane, solului, vegetației, calității aerului și de reducere a nivelului de zgomot și vibrații. <p>Efecte posibile asupra florei:</p>

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

				<p>Efecte directe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cu o probabilitate foarte mică, sunt determinate în principal de depunerea pulberilor pe sol și pe plante, expunerea la impurificarea cu NOx, scurgeri posibile de carburanți în zona aferentă organizărilor de șantier ca urmare a unor accidente sau incidente tehnice; posibile accidente care pot cauza distrugerea vegetației de pe terasament. <p>Măsuri de prevenire/ reducere adoptate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adoptarea măsurilor destinate prevenirii și reducerii efectelor asupra solului, apelor de suprafață și subterane și a calității aerului; prevenirea producerii ade accidente și incidente tehnice în timpul construcției și în traficul de serviciu prin aplicarea unui management adecvat, performant. - Asigurarea lucrărilor de conservare pe cât posibil a vegetației arboricole în zonele de lucru. - Stropirea cu apă a zonelor în care se realizează excavații și săpături pentru diminuarea emisiilor de pulberi.
<p>Modernizare DJ393 Arsa - DJ391 Albești - Coroana</p>	<p>ROSCI0157 Pădurea Hagieni - Cotul Văii</p>	<p>Proximitate</p>	<p>Există Plan de Management</p>	<p>Prezentul proiect se află în afara ariei de importanța a siturilor, fiind poziționat la Vest de Pădurea Hagieni la o distanță de 685 de m.</p> <p>Aria de implementare a proiectului se află în vecinătatea Pădurii Hagieni la o distanță de 1,39 km.</p> <p>Etapa de construcție</p> <p>Efecte posibile asupra faunei:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pe termen foarte scurt și cu o probabilitate foarte mică, pot apărea perturbări ale faunei și habitatului specific din cauza zgomotului și vibrațiilor din zonele de săpături/ construcție ce pot tulbura mamiferele, păsările și reptilele aflate în vecinătatea directă a acestor zone. <p>Măsuri de prevenire/ reducere adoptate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desfășurarea lucrărilor de construcții în afara sezonului de reproducere a animalelor protejate identificate în apropierea amplasamentului lucrărilor. - Adoptarea măsurilor destinate atenuării efectelor directe asupra apelor de suprafață și subterane, solului, vegetației, calității aerului și de reducere a nivelului de zgomot și vibrații. <p>Efecte posibile asupra florei:</p>
	<p>ROSPA0094 - Pădurea Hagieni</p>	<p>Proximitate</p>	<p>Există Plan de Management ROSPA0094</p>	

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

			<p>Efecte directe: - Nu vor fi efectuate defrișări, iar vegetația din jurul amplasamentului nu va fi afectată – având în vedere faptul că vor fi realizate doar lucrări de modernizare.</p> <p>Efecte indirecte: - cu o probabilitate foarte mică, sunt determinate în principal de depunerea pulberilor pe sol și pe plante, expunerea la impurificarea cu NOx, scurgeri posibile de carburanți în zona aferentă organizărilor de șantier ca urmare a unor accidente sau incidente tehnice; posibile accidente care pot cauza distrugerea vegetației de pe terasament.</p> <p>Măsuri de prevenire/ reducere adoptate: - Adoptarea măsurilor destinate prevenirii și reducerii efectelor asupra solului, apelor de suprafață și subterane și a calității aerului; prevenirea producerii de accidente și incidente tehnice în timpul lucrărilor de modernizare și în traficul de serviciu prin aplicarea unui management adecvat, performant.</p> <p>Pentru situl ROSCI0157 se va avea în vedere cel puțin următoarele activități: Bariere în jurul zonei de activități cupraf și pentru delimitarea carierei/șantierului. Vehiculele trebuie să staționeze doar cu motorul oprit, să fie curate și cu roțile spălate atunci când părăsesc cariera/șantierul și să aibă reviziile tehnice la zi Toate încărcăturile ce intră în sau ies de pe șantier vor fie acoperite Se vor stropi căile de acces și aria carierei/șantierului. Dacă este cazul - Interzicerea folosirii sării pentru deszăpezire la o distanță mai mică de 100 m de habitatele de reproducere. Se vor interzice orice activități de deversare a substanțelor poluante sau depozitare a deșeurilor de orice natură în habitatele acvatice sau în apropierea acestora. Lucrările de întreținere, reparație, modernizare, reabilitare a drumurilor se vor face cu maxima precauție pentru a nu deteriora habitatul în zona limitrofă acestora. Eliminarea/ reducerea poluării zonelor acvatice de pateritoriul sitului</p>
--	--	--	--

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

				<p>Pentru situl ROSPA0094 se va avea în vedere cel puțin următoarele activități:</p> <p>Bariere în jurul zonei de activități cu praf și pentru delimitarea carierei/șantierului.</p> <p>Vehiculele trebuie să staționeze doar cu motorul oprit, să fie curate și cu roțile spălate atunci când părăsesc cariera/șantierul și să aibă reviziile tehnice la zi</p> <p>Toate încărcăturile ce intră în sau ies de pe șantier vor fi acoperite</p> <p>Se vor stropi căile de acces și aria carierei/șantierului.</p> <p>Dacă este cazul - Interzicerea folosirii sării pentru deszăpezire la o distanță mai mică de 100 m de habitatele de reproducere.</p> <p>Se vor interzice orice activități de deversare a substanțelor poluante sau depozitare a deșeurilor de orice natură în habitatele acvatice sau în apropierea acestora.</p> <p>Lucrările de întreținere, reparație, modernizare, reabilitare a drumurilor se vor face cu maxima precauție pentru a nu deteriora habitatul în zona limitrofă acestora.</p> <p>Eliminarea/ reducerea poluării zonelor acvatice de pe teritoriul sitului</p>
<p align="center">Reabilitarea și modernizarea DJ223B pe tronsonul Peștera - Irvinezu Mare - Rașova</p>	<p align="center">ROSPA0039 Dunăre – Ostroave</p>	<p align="center">Proximitate</p>		<p>Prezentul proiect se află în afara ariei de importanță a siturilor, fiind poziționat la Est față de sit la o distanță de 60 de m.</p> <p>Efecte posibile asupra faunei:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aria de intervenție a proiectului este la o distanță medie față de situl ROSPA0039, posibilitatea apariției perturbărilor este foarte redusă din punct de vedere al habitatului și faunei. Acestea fiind perturbate de zgomot și de vibrații produse în zonele de săpături/ construcție ce pot tulbura mamiferele, păsările și reptilele aflate în vecinătatea directă a acestor zone. Măsuri de prevenire/ reducere adoptate - Desfășurarea lucrărilor de construcție în afara sezonului de reproducere a animalelor protejate identificate în apropierea amplasamentului lucrărilor. - Adoptarea măsurilor destinate atenuării efectelor directe asupra apelor de suprafață și subterane, solului, vegetației, calității aerului și de reducere a nivelului de zgomot și vibrații. <p>Efecte posibile asupra florei:</p>

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

				<p>Efecte directe:</p> <ul style="list-style-type: none">- Nu vor fi efectuate defrișări, iar vegetația din jurul amplasamentului nu va fi afectată. <p>Efecte indirecte:</p> <ul style="list-style-type: none">- cu o probabilitate mare, sunt determinate în principal de depunerea pulberilor pe sol și pe plante, expunerea la impurificarea cu NOx, scurgeri posibile de carburanți în zona aferentă organizărilor de șantier ca urmare a unor accidente sau incidente tehnice; posibile accidente care pot cauza distrugerea vegetației de pe terasament. <p>Măsuri de prevenire/ reducere adoptate</p> <ul style="list-style-type: none">- Adoptarea măsurilor destinate prevenirii și reducerii efectelor asupra solului, apelor de suprafață și subterane și a calității aerului;- Asigurarea lucrărilor de conservare pe cât posibil a vegetației arboricole în zonele de lucru.- Stropirea cu apă a zonelor în care se realizează excavații și săpături pentru diminuarea emisiilor de pulberi. <p>Pentru situl ROSPA0039 se va avea în vedere cel puțin următoarele activități:</p> <p>Măsuri de prevenire a incendiilor de vegetație;</p> <p>Măsuri de prevenire a poluării apelor – atât în faza de execuție a lucrărilor de modernizare cât și în faza de operare/</p> <p>Măsuri de prevenire a depozitării deșeurilor pe malurile apelor</p> <p>Măsuri de efectuare a lucrărilor de împădurire, dacă va fi cazul</p>
--	--	--	--	--

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Condițiile cheie și măsurile de reducere a impactului propuse pe baza evaluării domeniilor cheie:

- În cazul proiectelor care presupun lucrări de construcții sau investiții se recomandă ca, încă din etapa de studiu de fezabilitate, să se verifice localizarea în raport cu arealele sensibile (arii naturale protejate) și, în măsura în care este posibil, să fie evitată suprapunerea cu acestea;
- Activitățile întreprinse în cadrul Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Județului Constanța trebuie să corespundă și vor fi corelate cu măsurile cuprinse în strategiile și planurile privind schimbările climatice, calitatea aerului, calitatea apei (planurile de management ale bazinelor hidrografice), managementul deșeurilor și al planurilor de management ale ariilor naturale protejate;
- Se va urmări ca toate investițiile de tipul parcurilor/siturilor industriale să se realizeze în afara ariilor naturale protejate;
- În cazul proiectelor care presupun lucrări de construcții sau investiții suprapuse cu siturile de interes comunitar sau cu ariile naturale protejate de interes național sau internațional, se va asigura inventarierea prealabilă a biodiversității înainte de demararea lucrărilor, dar și monitorizarea pe perioada construcției și în perioada de funcționare;
- Pentru fiecare proiect care urmează să fie implementat se recomandă implementarea unui grafic de planificare a lucrărilor: Lucrările vor evita perioadele și zonele critice ale speciilor și habitatelor (ex. perioada de migrație a amfibienilor, zonele umede de depunere a pontelor speciilor de amfibieni, cuibărire a păsărilor, perioadele de hibernare sau de somn de iarnă etc.); se va avea în vedere și desfășurarea lucrărilor pentru alte proiecte suprapuse sau aflate în proximitatea proiectelor desfășurate.
- Experții care asigură monitorizarea în perioada construcției vor avea posibilitatea de a suspenda temporar activitățile dacă se constată prezența unor aglomerări de amfibieni și reptile, cuiburi de păsări, maternități de lilieci sau altele asemenea care presupun afectarea zonelor de cuibărit, adăpost, mortalitate asupra indivizilor și în general manifestarea impactului negativ
- Toate proiectele care presupun plantări de arbori sau alte specii ierboase, vor utiliza speciile indigene specifice etajului nemoral pe care sunt propuse lucrările; sunt preferate pepinierele din proximitatea amplasamentelor proiectelor
- Proiectele care produc alterarea condițiilor de sol vor implementa obligatoriu măsuri de eliminare/prevenirea instalării speciilor invazive
- Nu se vor lăsa terenuri goale, lipsite de vegetație la finalizarea proiectului în vederea prevenirii instalării speciilor invazive de plante;
- Toate proiectele care presupun construcții sau activități în interiorul sau în proximitatea siturilor Natura 2000 vor avea în vedere să nu producă impact negativ semnificativ;
- Organizările de șantier, depozitele temporare de materii prime sau deșeuri, gropile de împrumut, stațiile de sortare se vor amplasa în afara ariilor naturale protejate;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- Se vor respecta prevederile Planurilor de management și a regulamentelor aprobate ale arilor naturale protejate.

Având în vedere nivelul de detaliu al SDD Constanța 2021-2027, faptul că include o serie de proiecte ce vor fi implementate la nivelul Județului Constanța, din care localizarea unor dintre acestea nu se cunoaște încă la momentul de față, nu poate fi propus un program detaliat pentru monitorizarea efectelor tuturor proiectelor asupra siturilor Natura 2000, însă în cele ce urmează se propune un set relevant de indicatori de monitorizare ai prezentului document, ce vor fi calculați pe baza rezultatelor programelor individuale de monitorizare la nivelul fiecărui proiect în parte. Informațiile și datele necesare vor fi furnizate de titularii proiectelor individuale, precum și de custozii/administratorii siturilor Natura 2000 și autoritățile pentru protecția mediului.

În cadrul procedurii de obținere a Avizului de mediu, prin adresa cu nr. 1316/02.08.2021 APM Constanta a informat titularul ca planul intra sub incidența prevederilor art. 28 din OUG nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completările ulterioare și a solicitat titularului depunerea Memoriului de prezentare întocmit conform Ordin M.M.P. nr. 19/2010 *pentru aprobarea Ghidului metodologic privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar.*

Urmare a analizei Memoriului de prezentare conform Ordinului M.M.P. nr. 19/2010, APM Constanta a comunicat titularului prin intermediul Deciziei inițiale de încadrare nr. 93/21.12.2021 că *nu este necesară parcurgerea celorlalte etape din procedura de evaluare adecvată.*

2.2.7. Așezări umane și alte obiective de interes public

Asezari umane

Pe teritoriul județului Constanța, în scopul atenuării discrepanțelor de dezvoltare dintre localități prin promovarea unor proiecte comune de dezvoltare integrată a zonei, în 2007 s-a constituit **Zona Metropolitană Constanța**, sub forma unei asociații de dezvoltare intercomunitară. Aceasta reprezintă un **pol metropolitan de tip MEGA** (zone metropolitane de creștere europene) **cu vocație internațională**. Astfel de poli mai sunt: București, Cluj-Napoca, Iași și Timișoara.

Obiectivele constituirii Zonei Metropolitane Constanța sunt:

- Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii de transport, telecomunicații și energie;
- Reducerea disparităților dintre localitățile situate în zona metropolitană;
- Dezvoltarea de noi zone rezidențiale și cartiere de locuințe;
- Dezvoltarea și îmbunătățirea serviciilor publice;
- Protecția mediului și dezvoltarea durabilă;
- Dezvoltarea turismului și a sectorului terțiar;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- Dezvoltarea economică integrată;
- Dezvoltarea resurselor umane, creșterea ratei de ocupare și combaterea excluziunii sociale și a dezechilibrelor sociale;
- Atragerea de noi investiții și creșterea accesului la resurse.

Zona Metropolitană Constanța este alcătuită din Municipiul Constanța, orașele Eforie, Murfatlar, Năvodari, Ovidiu și Techirghiol și comunele 23 August, Agigea, Costinești, Corbu, Cumpăna, Lumina, Mihail Kogălniceanu, Poarta Albă, Tuzla și Valu lui Traian.

În cadrul Regiunii Sud-Est, Zona Metropolitană Constanța reprezintă un **pol național de creștere**, iar Municipiile Galați și Brăila sunt poli de dezvoltare urbană. În plus, Municipiul Constanța și sistemul urban Brăila-Galați formează **două centre polarizatoare la nivel regional**, cu o populație numeroasă: zona metropolitană Constanța are o populație de aproximativ **500.000 de locuitori**, iar sistemul Brăila-Galați are o populație de aproximativ 700.000 de locuitori. Municipiile Brăila, Constanța și Galați sunt și **localități de rang I**. La nivel național, mai există 8 localități de rang I, și anume: Bacău, Brașov, Cluj-Napoca, Craiova, Iași, Oradea, Ploiești și Timișoara.

În cadrul județului Constanța există și **poli de importanță locală** (orașe mici, care au peste 20.000 de locuitori): **Municipiul Mangalia, Municipiul Medgidia și Orașul Năvodari**.

Cooperări regionale, naționale și transnaționale

Centrul transfrontalier de dezvoltare turistică România-Bulgaria

Resursele cu potențial, atât cele naturale, cât și cele artificiale, ale județului Constanța au generat numeroase **cooperări transnaționale și naționale**. Având în vedere că Bulgaria este învecinată cu județul Constanța și pot avea o serie de proiecte comune, s-a înființat **Centrul transfrontalier de dezvoltare turistică România-Bulgaria**. Acest centru are ca scop îmbunătățirea **infrastructurii turistice** în zona de frontieră, a **afacerilor regionale și a cooperării între instituțiile publice și cele private** ale județului Constanța și ale districtului Dobrich.

Asociația „Axa de Dezvoltare Brașov-București-Constanța”

O cooperare națională inedită, fiind prima din România care vizează teritorii care nu sunt învecinate, este **Asociația „Axa de Dezvoltare Brașov-București-Constanța”**. Obiectivul acestei asociații este: *dezvoltare turismului (inclusiv cultura) și a infrastructurii aferente*. Asociația pune accent pe conectivitatea celor trei poli naționali. Prin intermediul acesteia se accesează mai rapid programele de finanțare.

Federația Zonelor Metropolitane și Aglomerărilor Urbane din România

O altă cooperare națională este **Federația Zonelor Metropolitane și Aglomerărilor Urbane din România**. Aceasta însumează zonele UAT-urilor membre cu minim 200.000 de locuitori. **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Constanța** este membru fondator al acestei federații, alături de Agenția Metropolitană pentru Dezvoltare Durabilă Brașov, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Bacău, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea, Asociația Sistemul Urban Baia Mare, Asociația Zona Metropolitană Iași, Asociația Zona Metropolitană Târgu Mureș și Zona Metropolitană Timișoara. Această federație contribuie la **dezvoltarea**

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

policentrică a României, prin realizarea **coeziunii teritoriale, sociale și economice**, la nivelul zonelor metropolitane și aglomerărilor urbane din România.

Asociația Comunelor din România

O altă cooperare națională, de data aceasta dedicată mediului rural, este **Asociația Comunelor din România**. Asociația acoperă 87% din teritoriul României și 48% din populație și acționează prin intermediul filialelor județene. Această asociație este și membru al **Consiliului Comunelor și Regiunilor din Europa**, și al **Rețelei Asociațiilor de Autorități Locale din Sud-Estul Europei**, de asemenea constituie **Consiliul Autorităților Locale din România și din Republica Moldova** împreună cu **Congresul Autorităților Locale din Republica Moldova**. O parte dintre obiectivele asociației sunt:

- **dezvoltarea economico-socială echilibrată** a comunelor din România;
- promovarea unor colaborări pentru comunele membre pentru **domeniile administrativ, economic, financiar, social, cultural și instituțional**;
- crearea și monitorizarea unui sistem informațional integrat, precum și **pregătirea forței de muncă** capabilă să ofere soluții pentru rezolvarea problemelor comunelor;
- pregătirea aleșilor locali, a funcționarilor publici, precum și a personalului contractual din administrația publică locală a comunelor membre;
- organizarea, la nivelul filialei județene, a unor activități, precum auditul public intern, urbanismul, amenajarea teritoriului și autorizarea executării lucrărilor de construcții, serviciile publice comunitare locale de evidență a persoanei, controlul privind comercializarea produselor și a serviciilor de piață și poliția locală⁷⁸.

Aproape toate UAT-urile rurale din Județul Constanța sunt membre ale asociației, mai puțin: Cerchezu, Ciocârlia, Gârliciu, Mihai Viteazu, Topalu și Vultur. UAT-urile rurale care s-au înscris recent, și anume în perioada 2018-2020, sunt: Băneasa, Bărăganu, Ciobanu, Corbu, Limanu și Săcele⁷⁹.

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Biroul European al Regiunii Sud-Est

La nivel regional, există **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Biroul European al Regiunii Sud-Est**. Membrii acestei asociații din județul Constanța sunt: Municipiul Medgidia, orașele Cernavodă, Techirghiol, comunele Băneasa, 23 August, Albești, Comana, Corbu, Fântânele, Limanu, Mihail Kogălniceanu, Mihai Viteazu, Mereni, Nicolae Bălcescu și Oltina. Ceilalți membri sunt Municipiul Tecuci (jud. Galați), comunele Berteștii de Jos și Movila Miresii (jud. Brăila), Casimcea (jud. Tulcea), Jariștea (jud. Vrancea) și Puiști (jud. Buzău).

⁷⁸Sursă: site Asociația Comunelor din România

⁷⁹Sursă: site Asociația Comunelor din România

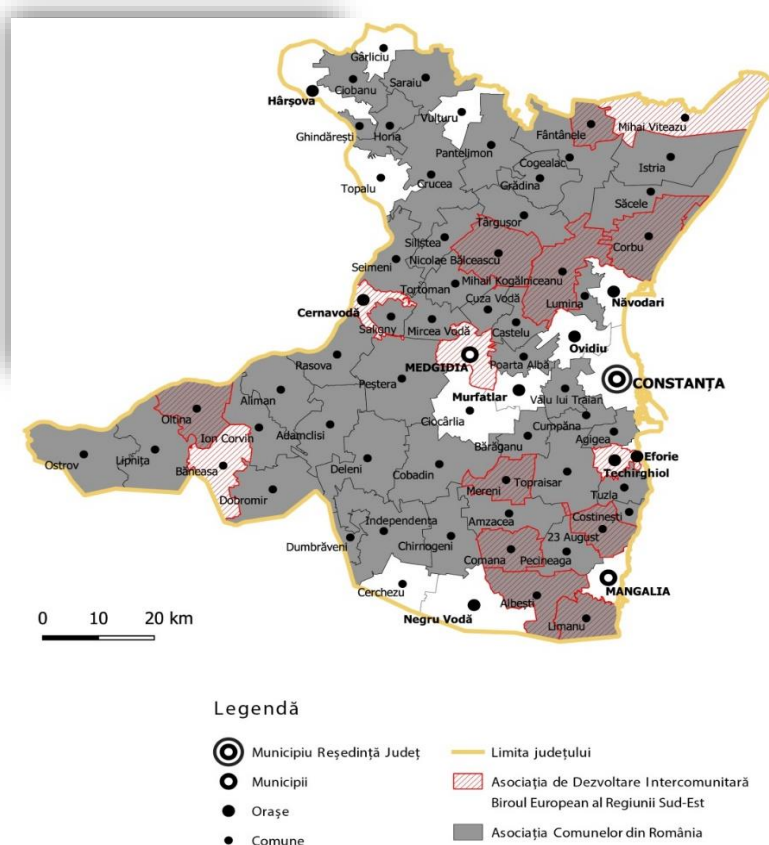

Fig. nr. 10– UAT-urile care aparțin de Asociația Comunelor din România și Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Biroul European al Regiunii Sud-Est (*Sursă: Prelucrarea consultantului*)

Asociația Română pentru Energie Eoliană

Având în vedere că la nivel național, Dobrogea este pe primul loc în ceea ce privește producerea energiei electrice din energie eoliană, s-au desfășurat diverse evenimente, precum *Wind Open Day* – ziua porților deschise la parcurile eoliene din județul Constanța⁸⁰. **Asociația Română pentru Energia Eoliană (Romanian Wind Energy Association)** a cooperat cu **Centrul RESS (Renewable Energy School of Skills) din Constanța**. Asociația este un membru important al Europei, pentru energia eoliană, în cadrul Wind Europe, din care face parte, sunt peste 450 de membri din peste 40 de țări. În ceea ce privește centrul din Constanța, acesta a pregătit până acum aproximativ 5.000 de oameni, la standarde internaționale, fiind membru **GWO-Global Wind Organisation**. Forța de muncă pregătită de acest centru, mai precis **navigatorii eolieni**, asigură mentenanța celor 3.000 MW instalați în parcurile eoliene din România⁸¹.

⁸⁰Sursă: *Energynomics* - <http://www.energynomics.ro>

⁸¹Sursă: *Centru de Formare Profesională Energie Regenerabilă și Distribuție de Electricitate* - <https://www.job-eoliene.ro/>

Asociația „Centrul Regional de Dezvoltare Resurse Umane și Management Social”

O altă asociație regională, având sediul în Constanța, este **Asociația „Centrul Regional de Dezvoltare Resurse Umane și Management Social”**. Misiunea acestei asociații este de inițiere, organizare și realizare de activități care stimulează **dezvoltarea personală și profesională a grupurilor vulnerabile** și furnizează programe de formare profesională în diferite domenii de interes pe piața muncii.

.2.2.8. Peisajul, valori arhitecturale și istorice

Patrimoniul istoric și cultural reprezintă ansamblul monumentelor, reprezentând opere de arhitectură, de sculptură sau de pictură monumentală, elemente sau structuri cu caracter arheologic, inscripții, grote și grupuri de elemente care au o valoare universală excepțională din punct de vedere istoric, artistice sau științifice, grupuri de construcții izolate sau grupate, situri, reprezentând lucrări ale omului sau opere rezultate din acțiunile conjugate ale omului și ale naturii, precum și zonele incluzând terenurile arheologice.⁸²

Patrimoniul cultural – istoric al județului, atât cel material cât și cel imaterial, este foarte bogat. Județul Constanța figurează în Repertoriul Arheologic Național cu **642 situri arheologice**⁸³ iar în lista Monumentelor Istorice figurează cu **694 monumente istorice**⁸⁴, cele mai multe dintre acestea fiind de tipul așezărilor (248 situri), turnuri (73), așezări și necropole (35). În privința localizării geografice a acestora, cele mai multe se regăsesc în Municipiul Constanța (44 situri), în oraș Cernavodă (30 situri), Municipiul Mangalia (25 situri) și în comunele Mircea Vodă, Adamclisi, Aliman, Saraiu, Albești.

Resurse antropice

Vestigii arheologice: Întreaga suprafață a județului este brăzdată de situri arheologice, declarate monumente istorice de interes național (categoria A) sau local (categoria B). Dintre acestea doar un număr foarte mic sunt în prezent valorificate și introduse în circuitul turistic.

Monumente istorice de arhitectură reprezentative:

- Zona peninsulară Constanța – reprezentată prin numeroase clădiri administrative, monumente de cult religios, muzee, situri arheologice, clădiri reprezentative, constituie una dintre cele mai importante obiective turistice din municipiul Constanța, dar și din județ. Cu o suprafață de 90 ha, constituie nucleul istoric al orașului și este declarat sit arheologic ”Orașul antic Tomis” și de arhitectură de interes național.
- Vila Regală din Mamaia – a fost construită în perioada 1923-1926 pentru Regina Maria a României, după planurile arhitectului Mario Stoppa. După 1989, aici a funcționat un

⁸²Conform Decretului nr. 187 din 30 martie 1990 pentru acceptarea Convenției privind protecția patrimoniului mondial, cultural și natural, adoptată de Conferința generală a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură la 16 noiembrie 1972.

⁸³Sursa: www.ran.cimec.ro

⁸⁴Sursa: www.patrimoniu.ro

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

restaurant/club, iar în prezent, clădirea a fost privatizată, aflându-se într-un stadiu avansat de degradare.

- Conacul Kogălniceanu din orașul Murfatlar – este construit în stil eclectic, prezentând detalii specifice modei occidentale din secolul al XIX-lea, dar și elemente de influență maură vizibile în cazul frontonul crenelat sau în cazul turnului-belvedere. Este înconjurat de un parc în care se mai află postamentul troiței ridicată în 1943, în memoria eroilor căzuți pe front. În prezent, aici funcționează o grădiniță.
- Clădirea Primăriei municipiului Medgidia
- Casa Murad G. Ali din municipiul Medgidia
- În zona rurală, elemente valoroase de arhitectură sunt destul de puține și doar izolat incluse în anumite ansamble (ex. casele cu specific german din Albești; casele bulgărești din Lipnița; casele dobrogene, zidurile de piatră din Dumbrăveni).

Edificii religioase reprezentative:

- Catedrala ortodoxă „Sf. Apostoli Petru și Pavel” (Municipiul Constanța) se impune prin monumentalitatea fațadei și prin turnul înalt de 35 m. Sculptura este bine reprezentată la catapeteasmă și strane, ca și la candelabre, policandre și sfeșnice (aliaj metalic din bronz cu alamă) proiectate de I. Mincu și lucrate la Paris. În catedrală sunt depuse moaștele Sf. Pantelimon (27 iulie), Sfinților Axentiu (14 februarie) și Simeon Stâlpnicul (1 septembrie) și moaștele Sfinților Epictet și Astion, descoperite la Halmy.
- Biserica Romano-Catolică “Sf. Anton de Padova” (municipiul Constanța) are structura unei bazilici din nordul Italiei, iar contrafortul și motivele geometrice amintesc de stilul romanic din secolul al XIII-lea.
- Moscheea Mare (Carol I) (municipiul Constanța) este principalul edificiu al cultului musulman din Constanța, fiind un cadou făcut de regele Carol I către comunitatea musulmană din Dobrogea. Edificiul este o îmbinare armonioasă între stilul egiptean-bizantin, cu unele motive arhitecturale românești, concepție arhitecturală pe care nu o mai găsim la alte moschei din Dobrogea.
- Geamia Hunchiar (municipiul Constanța) ctitorită de sultanul Abdulaziz (1830 - 1876) și dată în folosință în anul 1869, este realizată din piatră cioplită de meșterii pietrari turci, iar zidurile au o grosime de 85 cm.
- Biserica „Sf. Nicolae”, fostă bulgară (municipiul Constanța) păstrează caracteristicile stilului arhitectonic românesc, având pictura executată de Ioanid Bătrânul. După 1940, biserica bulgară cu hramul Sf. Nicolae a fost preluată de Episcopia Tomisului și dată cultului ortodox român.

Muzee și case memoriale reprezentative:

- Muzeul de Istorie Națională și Arheologie (Constanța) deține mai multe colecții, grupate în 24 de săli: Tezaur, Expoziția de numismatică, Expoziția de icoane, Expoziția de podoabe din argint, Expoziția de pipe (sec. XVIII-XIX). Această instituție administrează și Edificiul Roman cu Mozaic, Complexul Muzeal Histria, Complexul Muzeal Tropaeum Traiani Adamclisi, Muzeul Carsium Hârșova, Muzeul Axiopolis Cernavodă.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- Muzeul de Artă Populară (Constanța) al cărui expoziție de bază prezintă publicului eșantioane reprezentative ale creației artistice populare din toate zonele etnografice ale țării: costume populare, textile pentru decorul interioarelor, obiecte din lemn, metal și ceramică, elemente de arhitectură populară și mobilier, icoane pe sticlă și lemn, obiecte de cult datând din secolele XVIII și XIX. Civilizația tradițională dobrogeană este reprezentată prin țesături decorative de interior, obiecte de inventar gospodăresc, piese de port și podoabe aparținând românilor, aromânilor, turco-tătarilor și lipovenilor.
- Muzeul de Artă (Constanța) are un patrimoniu de peste 7.400 de opere de artă românească modernă și contemporană - pictură, sculptură, grafică și artă decorativă (ceramică, porțelan, tapiserie, mobilier).
- Muzeul Marinei Române (Constanța) prezintă istoria marinei militare și comerciale românești, de la simpla luntre cioplită în trunchi de copac, până la navele moderne de astăzi. Muzeul are numeroase colecții importante de arme, medalistică, uniforme, navomodele, ancore, lucrări de artă, fotografii, numismatică.
- Complexul Muzeal de Științe ale Naturii (Constanța) format din: Acvariu, Delfinariu, Planetariu, Microrezervația și Expoziția de Păsări Exotice și de Decor, Centru de echitație.

Construcții tehnice-economice și științifice

- Canalul Dunăre - Marea Neagră - Cale de navigație, lucrare de artă inginerescă. A fost dat în funcțiune în anul 1984, la 35 de ani de la startul lucrărilor. Traversează Dobrogea și scurtează drumul spre Constanța cu circa 400 km. Lungime: 64,4 km; lățimea la fund: 70 m; lățimea la suprafață: 90-120 m; adâncimea minimă: 7 m.
- Canalul Poarta Albă-Midia Năvodari face legătura acvatoriului portului maritim Midia și al celui al portului Luminița din Lacul Tașaul (Năvodari) cu Canalul Dunăre – Marea Neagră, în zona localității Poarta Albă. El a fost deschis navigației la 26 octombrie 1987 și are o lungime de 31,2 km.
- Podul Carol I cu statuile „Dorobanții” (orașul Cernavodă) a fost construit între 1890 și 1895, după proiectul inginerului Anghel Saligny, pentru a asigura legătura feroviară între București și Constanța. La momentul respectiv, ultimul pod peste Dunăre era Podul Franz Josef din Novi Sad, situat la 955 de km în amonte.
- Epava de la Costinești (Costinești) - „Evanghelia” a fost o navă comercială greacă aparținând vestitului om de afaceri Aristotel Onassis, care a eșuat la sfârșitul anilor '60, din cauza condițiilor atmosferice nefavorabile și a vizibilității reduse. Din pricina costurilor mult prea mari de recuperare, ea a fost abandonată, intrând ulterior în patrimoniul statului român și devenind simbolul Costineștiului. În timpul sezonului, sunt organizate plimbări cu vaporețul către epavă.
- Gara Maritimă (mun. Constanța) a fost construită între anii 1931-1934, după planurile arhitectului Gheorghe Brătescu, ca terminal de pasageri, cu toate serviciile aferente acestei activități: Serviciul Maritim Român, vamă, poștă, căpitanie, restaurant, casă de bilete. Gara este în prezent sediul Companiei Naționale Administrația Porturilor Maritime SA (CN APM).

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- Farul Genovez (mun. Constanța) este situat pe faleza din apropierea Cazinoului și a fost construit între 1860-1861, în amintirea negustorilor genovezi care au frecventat Pontus Euxin în secolul al XIII-lea, pe locul unui mai vechi far atestat într-o litografie din anul 1822. Farul octogonal are o înălțime de 8 metri, iar în vârf are o cupolă metalică.
- Farul din Mangalia (1958) unul din principalele puncte de atracție din stațiunea din sudul litoralului românesc cunoscut și sub numele de ”farul genovez”, este o bijuterie arhitectonică și a fost recondiționat în 2018.

Statui și monumente pentru public: în județ se află numeroase statui, precum: Statuia poetului Ovidiu (1887), Statuia poetului Mihai Eminescu (1932), Statuia Victoriei (1968), Grupul statuar Marea și Navigația (1965), Grupul statuar „Pescarii”, Grupul statuar „Faun și Nimfa” (1963), Statuia Reginei Elisabeta (1937), Bustul lui Ion Bănescu (1910), Statuia lui Anghel Saligny (1957), Statuia Arcașul (1961), Statuia Femeie cu Harpă (1933), Monumentul Tineretului de la Straja (1988), Monumentul Eroilor Neamului (1998), Grupul statuar „Păstorul cu măgarul Tekir” (2005), Cadranul Solar (2003), și monumente comemorative legate de primul război mondial: Hârșova, Techirghiol, Topalu), obeliscuri (Târgușor, Siliștea, Dobromir, Cerchezu, Vultur).)

Patrimoniul cultural imaterial

Dintre elementele imateriale ale comunităților etnice, care pot aduce plus-valoare și care pot contribui la diversificarea produsului turistic constănțean, se remarcă: gastronomia specifică, obiceiurile și tradițiile, activitățile artistice, portul tradițional. Între tradițiile dobrogene se înscriu și cele legate de prelucrarea lutului (olăritul), utilizarea instrumentelor muzicale păstorești, de suflat (fluierul, tilinca, cavatul), prelucrarea pietrei, meșteșugul sculpturii în lemn, meșteșugul împletitului, dogăritul.

Există o serie de organizații/asociații create cu scopul de a revigora și transmite pe mai departe valorile culturale și tradiționale ale acestor comunități: Uniunea Democrată Turcă din România; Uniunea Democrată a Tătarilor Turco-Musulmani din România, Filiala Constanța; Asociația “Comunitatea Aromână din România” – Filiala Constanța; Comunitatea Rușilor Lipoveni din România; Uniunea Armenilor din România etc.

Aceste organizații sprijină derularea unor activități culturale menite să pună în valoare bogatul patrimoniu al respectivelor comunități.

Evenimente cultural-artistice și sportive

În județ se organizează numeroase evenimente cu intrare liberă, outdoor, multe dintre ele destinate comunităților locale (ex. zilele localităților), dar și evenimente cu destinație mixtă, care deși poate nu constituie pentru turist un motiv pentru a veni în destinație, oferă totuși un factor suplimentar de atractivitate (ex. organizate periodic în Piața Ovidiu din Constanța). De asemenea, se poate observa o concentrare mai mare de evenimente în nordul litoralului și o mai mare diversificare a acestora față de sudul litoralului. Deși sudul litoralului își dorește să targeteze familiile cu copii, sunt foarte puține evenimente adresate acestui segment. Luna octombrie, care poate contribui la prelungirea sezonului prin turism balnear și turism de afaceri, este aproape lipsită de evenimente. Un număr mic de evenimente se organizează în localitățile din interiorul județului, în afara liniei costiere.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Spectacolele organizate pe litoralul românesc reprezintă un punct de atracție în ultimii ani, fiind evenimente de mare amploare, la care se face o promovare intensă (ex. Neversea Constanța, Europa FM Mangalia), turismul de spectacole fiind o nișă de turism încă neexplorată la nivelul județului.

La nivelul județului Constanța au loc diferite sărbători, festivaluri și tradiții. Acestea sunt diverse, datorită numărului important de minorități existente, precum turci, tătari, ruși-lipoveni, greci, armeni, bulgari, aromâni etc. Patrimoniul cultural, atât construit, cât și imaterial specific acestor comunități reprezintă atracții pentru turiștii curioși de multiculturalitatea județului Constanța.

Uniunea Democrată Turcă din România, Uniunea Democrată a Tătarilor Turco-Musulmani din România, Filiala Constanța, Asociația „Comunitatea Aromână din România” – Filiala Constanța, Comunitatea Rușilor Lipoveni din România, Uniunea Armenilor din România și alte organizații, organizează numeroase activități culturale care evidențiază multiculturalitatea teritoriului.

Dintre evenimentele culturale organizate de Muzeul de Artă Populară, câteva mai reprezentative :

- Târgul Meșterilor Populari din Dobrogea, cu meșteri români, ruși lipoveni, bulgari, greci, turci, tătari și armeni;
- „Ocupații și meșteșuguri tradiționale din Dobrogea” despre principalele ocupații și meșteșuguri specifice satelor dobrogene;
- „Olăritul, tradiție și contemporaneitate” despre evoluția meșteșugului olăritului.

Alte evenimente care promovează cultura diversificată a județului sunt zile ale localităților, serbări câmpenești, zile multiculturale, lupte tătarești, festivaluri folclorice. La aceste evenimente participă și **ansambluri folclorice locale**, precum:

- Ansamblul de dansuri aromâne „Armâni di văr chiro”, din Cogealac
- Ansamblul „Trandafirul Dobrogean”, din Crucea
- Ansamblurile „Româncuța”, „Mugurașii Cumpenei”, „Boboceii Cumpenei”, din Cumpăna
- Ansamblul de dansuri „Carsium”, din Hârșova
- Ansamblul de dansuri „Valea Dobrogei”, din Mircea Vodă
- Ansamblul de dansuri „Luminițe Dobrogene” și Grupul de Cuci, din Lipnița
- Ansamblul folcloric „Țărăncuța”, din Independența
- Ansamblul de dansuri „Cartalu”, din Vultur
- Ansamblul folcloric „Tradiții Dobrogene”, din Pecineaga
- Ansamblul „Pandelașul”, din Medgidia

De asemenea, anual este organizată **Sărbătoarea Recoltei și a Vinului Dobrogean**. Pe parcursul celor 10 zile ale sărbătorii, vizitatorii au parte de diverse activități culturale, precum spectacole de teatru, concerte folclorice, concursuri de gătit, și degustări de vin. Un festival, la Crama Domeniile Ostrov, este **Festivalul „Vinul Nou”**. Participanții (aproximativ 1000) pot degusta vinul și preparatele tradiționale românești.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Un alt festival, **Festivalul Peștelui**, desfășurat în stațiunea Mamaia, este cel mai important eveniment dedicat consumului de pește și artei culinare din Marea Neagră. Activitățile festivalului sunt: expoziție și competiție de artă culinară, competiție culinară, și seminarul cu tematica „Codul de Onoare al Bucătarilor”.

În cadrul *Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă a Turismului în Județul Constanța 2019 -2028*, au fost identificate mai multe **activități tradiționale cu potențial de a fi valorificate**, precum Valu lui Traian (sculptură în lemn), Cernavodă (modelare lut), Murfatlar (bucătărie tradițională dobrogeană și tătarească), Techirghiol și Corbu (pescuit tradițional).

Tabelul nr.65 Analiza SWOT – Patrimoniul natural și construit.
Factori de mediu și resurse naturale

Patrimoniul natural și construit.Factori de mediu și resurse naturale	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Ariile naturale protejate adăpostesc numeroase specii de floră și faună; • Numeroase zone de îmbăiere, majoritatea având calitate excelentă sau bună; • Calitatea aerului în general bună; • multiculturalitate, atât din punctul de vedere al tradițiilor, cât și al patrimoniului construit; • Gamă variată de resurse naturale:plaje salbatice, arii naturale protejate, ape minerale, ape termominerale, lacuri sărate, zone terapeutice (ex. namol terapeutic) • Sol fertil si favorabil viticulturii, numeroase podgorii la nivelul județului • Suprafețe dedicate agriculturii ecologice • Situri arheologice pe întreaga suprafața a județului 	<ul style="list-style-type: none"> • Ariile naturale protejate, în special fâșia țărmului maritim, sunt afectate de diferite fenomene naturale, dar și de activitățile umane desfășurate în proximitatea acestora; • Culturi agricole afectate de secetă; • Prezența deșeurilor fluviale și maritime; • Zone cu nivel de zgomot peste limita de 70 dB(A) (ex. în municipiul Constanța) • Cantitatea semnificativă de deșeuri din plastic transportată zilnic de Dunăre în Marea Neagră • Conectivitate deficitară Delta Dunării – Constanța • O mare parte din monumentele istorice de interes național (categoria A) / local (categoria B) nu sunt valorificate și nu sunt introduse în circuitul turistic • Suprafața redusă a spațiilor verzi din zonele urbane comparativ cu standardul minim european și cu recomandările OMS • Grad ridicat de poluare în zonele municipiilor și orașelor; • Infrastructura slab dezvoltată de promovare a produselor locale • Calitatea terenurilor cu potențial agricol se clasează la categoriile III și IV de calitate
Oportunități	Amenințări

Patrimoniul natural și construit. Factori de mediu și resurse naturale

• Derularea unor programe de conștientizare a importanței protecției mediului la nivel rural în următoarele domenii: mobilitate, digitalizare, eficientizare energetică, sisteme alternative de producere a energiei electrice/termice, sisteme de colectare selectivă a deșeurilor, etc.• Potențial pentru diversificarea formelor actuale de turism;• Combinarea turismului cu alte activități / domenii precum: îngrijirea sănătății (ex. dezvoltarea turismului terapeutic cu nămol), sectoare de specializare inteligentă, valorificare situri arheologice și culturale, industrii artisanale etc• Implementarea investițiilor durabile, care au ca scop scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră și creșterii calității aerului;• Dezvoltarea comerțului cu produse viticole la nivel național și internațional;• Sprijinirea implementării măsurilor din cadrul PAED-urilor adoptate la nivelul comunităților urbane și rurale din județul Constanța;• Valorificarea parteneriatelor existente în vederea valorificării și implementării rezultatelor activităților de cercetare și dezvoltare a unor soluții de digitalizare și eficiență energetică prin utilizarea resurselor naturale și pentru utilizarea energiei regenerabile – cu emisii scăzute de CO₂• Valorificarea parteneriatelor existente, de ex: Centrul transfrontalier de dezvoltare turistică România-Bulgaria, Patronatele în turism din județ, Asociația „Axa de Dezvoltare Brașov-București-Constanța”, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară – ITI Delta Dunării, Asociației de Dezvoltare Intercomunitară „Turism Dobrogea” etc	• Contaminarea zonelor de îmbăiere, în special în proximitatea zonelor industriale;• Degradarea continuă a mediului înconjurător;• Poluarea Mării Neagre din cauza deșeurilor maritime;• Efectele distructive ale riscurilor naturale (inundații, furtuni, eroziune soluri, secetă)• Degradarea stării de sănătate a locuitorilor ca urmare a riscurilor la care sunt expuși (poluarea mediului, poluarea fonică etc)• Deschiderea cu întârziere a liniilor de finanțare aferente exercițiului financiar 2021 - 2027;• Desfășurarea unor activități economice care aduc prejudicii unor zone antropice cu potențial turistic (construcții noi în centre urbane sau în zone rurale fără respectarea specificului arhitectural local);• Degradarea siturilor arheologice care nu au fost consolidate inclusiv în vederea introducerii în circuitul turistic.

Din punctul de vedere al patrimoniului, județul Constanța se poate descrie ca un teritoriu înzestrat cu o gamă variată de resurse naturale, vestigii arheologice (monumente istorice categoria A și categoria B) și condiții climatice favorabile utilizării sistemelor de obținere a energiei electrice/termice din surse alternative. Analiza SWOT relevă *puncte tari* la nivelul județului care pot fi maximizate, de exemplu valorificarea resurselor turistice și a potențialului turistic pentru dezvoltarea turismului și a domeniilor conexe sau pe baza cărora

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

se poate construi, ca de exemplu disponibilitatea resurselor (regenerabile sau neregenerabile) care creează oportunitatea dezvoltării de soluții orientate către energia circulară.

În acest sens, este necesară valorificarea surselor de finanțare nerambursabilă orientate spre:

- dezvoltare integrată în zonele urbane prin regenerare urbană, conservarea patrimoniului și dezvoltarea turismului, precum și valorificarea potențialului turistic în zone non – urbane (*surse de finanțare potențiale: POR 2021-2027 – Axa prioritară 7, Programul Operațional pentru Cooperare Transfrontalieră România-Bulgaria 2021-2027*);
- valorificarea / conservarea patrimoniul cultural, încurajarea turismului și a meșteșugurilor tradiționale (*surse de finanțare potențiale: POIDS 2021 – 2027*);
- îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural (*surse de finanțare potențiale: POR 2014-2020 – Axa 5 și Axa 7*);
- dezvoltarea infrastructurii turistice de mici dimensiuni – ex. construcția/modernizarea agropensiunilor, parcurilor pentru rulote, campinguri și tabere, alte servicii de cazare, restaurante și alte activități de servicii de alimentație, dezvoltarea activităților de agrement, precum și alte activități turistice care se pot desfășura în mediul rural: turism gastronomic (puncte gastronomice locale), eco-turism etc (*surse de finanțare potențiale: PNS 2021 – 2027*);
- valorificarea patrimoniului construit (clădiri ori construcții valoroase prin unicitate, originalitate ori vechime), precum și patrimoniul mobil aflat în muzee (*surse de finanțare potențiale: Programul Europa Creativă*);
- Intervenții privind eficientizarea și diversificarea funcțiilor socio-ecologice ale infrastructurii verzi-albastre, precum funcțiuni culturale, de agrement, recreere, coeziune socială, reglare microclimat urban, filtrare aer, reducerea poluării fonice, drenarea apelor pluviale (*surse de finanțare potențiale: POR – P3*);
- îmbunătățirea accesibilității la obiective de interes turistic la nivel județean prin modernizarea drumurilor în special a celor aflate la stadiu de pământ/piatră (*surse de finanțare potențiale: POR 2014-2020 – Axa 6.1., POR 2021 – 2027 – Axa 4, Axa 5, PNRR*).

Pentru valorificarea patrimoniului cultural este importantă aplecarea spre domeniul digitalizării, ceea ce implică: platforme digitale și sisteme integrate, mijloace TIC, modele digitale 3D, infrastructuri informatice și soluții de tip cloud, exploatarea digitalizată a obiectelor de patrimoniu, care ar putea constitui inclusiv un element de noutate la nivelul județului prin valorificarea domeniului TIC, unul din domeniile de specializare inteligentă identificate la nivelul Regiunii Sud Est (*surse de finanțare potențiale: POCIDIF*).

Amenințările identificate în domeniul analizat sunt în strânsă legătură cu mediul înconjurător și cu efectele pe care exploatarea deficitară a resurselor, desfășurarea activităților economice fără a ține cont de impactul asupra mediului sau asupra sănătății oamenilor le-ar avea în lipsa unor intervenții care să conducă la îndepărtarea acestor *amenințări*.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Astfel, pe lângă preocupările pentru exploatarea durabilă a resurselor existente sunt necesare și trebuie prioritizate investițiile care rezolvă atât probleme ale locuirii sau conduc la creșterea calității vieții dar în același timp conduc în mod accelerat la scăderea consumului de energie din surse neregenerabile și emisiilor de gaze cu efect de seră, precum:

- dezvoltarea de sisteme de transport publice ecologice (unități de transport electrice/hibride), sisteme de management al transportului public, piste de biciclete, construirea de spații verzi (*surse de finanțare potențiale: PNRR, PNS 2021 – 2027, POR 2021 – 2027 – Axa 4, Axa 5*);
- investiții în sisteme de obținere a energiei regenerabile și eficiență energetică (*surse de finanțare potențiale: PNRR, POR 2021-2027 – Axa 3.1 A și B, AFM*);
- sprijinirea activității de cercetare – dezvoltare și valorificarea rezultatelor – ex. pentru infrastructura de gaz în amestec cu hidrogen (*surse de finanțare potențiale: PNRR*);
- reducerea emisiilor de carbon în zonele urbane bazată pe planurile de mobilitate urbană durabilă pentru municipii reședință de județ, municipii și orașe (*surse de finanțare potențiale: POR 2021-2027 – Axa 3.2, Axa 4.1.*);
- creșterea eficienței energetice în sistemele centralizate de transport și distribuție a energiei termice în orașele selectate (*surse de finanțare potențiale: POIM – Axa 7.1*).

Atu-urile județului Constanța în privința elementelor de resurse naturale sau patrimoniu construit trebuie și pot fi valorificate și în sensul dezvoltării sectoarelor economice adiacente prin dezvoltarea teritoriilor din zona rurală inclusiv prin Grupurile de Acțiune locală sau prin dezvoltarea domeniilor agricultură, piscicultură și viticultură.

Un aspect esențial pentru reușita valorificării oricărei strategii care vizează domeniul analizat este legat de necesitatea integrării acțiunilor prevăzute la nivelul documentelor strategice elaborate pe plan județean (ex. PMUD, PAED), în sensul monitorizării acțiunilor, evaluării rezultatelor obținute și îmbunătățirii strategiei de intervenție ori de câte ori este necesar.

2.2.9. Riscuri naturale și antropice

Schimbările climatice înregistrate în ultima perioadă de timp accelerează producerea dezastrelor naturale. În acest context, conștientizarea și înțelegerea riscurilor naturale, alături de creșterea rezilienței administrației publice și a societății umane în ansamblu reprezintă modalitățile cele mai eficiente de răspuns. Prin **risc** se înțelege nivelul de pierderi preconizat, în sens probabilistic, estimat în victime, proprietăți distruse, activități economice întrerupte, impact asupra mediului datorită manifestării unui **hazard** într-o anumită zonă și cu referire la o anumită perioadă de timp.⁸⁵

⁸⁵Sursa: Hotararea 642/2005 pentru aprobarea Criteriilor de clasificare a unităților administrativ-teritoriale, instituțiilor publice și operatorilor economici din punct de vedere al protecției civile, în funcție de tipurile de riscuri specific

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Hazardul natural reprezintă o manifestare extremă a unor fenomene naturale, cum ar fi cutremurele, furtunile, inundațiile, alunecările de teren, secetele, care au o influență directă asupra vieții fiecărei persoane, asupra societății și a mediului înconjurător în ansamblu.

După modul de formare, hazardul natural poate fi:

- **exogen:** a cărui acțiune este generată de factorii climatici, hidrologici, biologici etc. În această categorie sunt incluse: *hazarduri climatice, hidrologice, geomorfologice, oceanografice, biologice, biofizice și astrofizice*;
- **endogen:** a cărui acțiune este generată de energia provenită din interiorul planetei. În această categorie sunt incluse *cutremurele și erupțiile vulcanice*.

Inundații

Inundațiile pot fi provocate de fenomene naturale, accidentale sau de activități umane și au efecte negative atât sociale (victime umane, distrugeri de bunuri, reducerea ritmului de dezvoltare a zonelor afectate) cât și ecologice (degradarea mediului ambiant, a versanților, a peisajului, poluarea apelor). Hărțile de hazard și risc la inundații se elaborează ca parte componentă a planurilor de management al riscului la inundații pe bazine hidrografice, sunt părți componente ale documentației de amenajare a teritoriului județean. Harta de risc la inundații este documentul pe baza căruia consiliul județean poate declara un areal ca zonă de risc potențial la inundații.

Elaborarea hărților de hazard la inundații se realizează de Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice - Departamentul pentru ape, păduri și piscicultură, prin Administrația Națională "Apele Române".

Administrația Bazinală de Apă Dobrogea – Litoral a desemnat sectorul de litoral **Mangalia-Costinești** (în jur de 20 km) cu risc crescut de inundații. De asemenea **zonele Mangalia, Năvodari, Corbu și Limanu** prezintă un risc de inundații de nivel mediu.

Inundații pot apărea și în afara zonei de litoral:

- **când crește Dunărea:** Ostrov, Izvoarele, Dunăreni, Vlahii, Rasova, Cochirleni, Cernavodă, Seimeni, Capidava, Topalu, Ghindărești, Hârșova, Vadu Oii, Ciobanu și Gârliciu;
- **când crește debitul râurilor interioare:** Băneasa, Cerchezu, Independența, Plopeni, Chirnogeni, Cotu Văii, Vârtop, Albești, Agigea, Eforie, Moșneni, Pietreni, Peștera, Făclia, Ștefan cel Mare, Nicolae Bălcescu, Băltăgești, Runcu, Cogealac, Tariverde, Nuntași, Istria și Mihai Viteazu.

Conform *Planului de Analiză și Acoperire a Riscurilor al județului Constanța – 2019*⁸⁶, starea tehnică și funcțională a lucrărilor de apărare împotriva revărsărilor sau scurgerilor de pe versanți este bună, cu excepția a două dintre lucrări a căror stare este necorespunzătoare (Dig Seimeni Mari, Dig Topalu II).

⁸⁶Sursa: ISU Dobrogea – Anexa nr.8 aferentă Planului de Analiză și Acoperire a Riscurilor al județului Constanța – 2019

Furtuni și tornade

Furtunile, tornadele, ca perturbări severe ale atmosferei provoacă multe distrugerii. În zonele **stațiunii Costinești și a Municipiului Constanța** s-au declanșat mai multe furtuni de-a lungul timpului, fiind zone de întâlnire a vânturilor și a curenților marini.

Eroziunea țărmurilor și a plajelor

În zonele **Eforie, Mangalia, Mamaia, Limanu și Costinești** este întâlnit fenomenul de eroziune a țărmurilor și a plajelor.

Alunecări de teren

Pe teritoriul județului Constanța, alcătuirea geologică a solurilor și apariția fenomenelor hidrometeorologice periculoase determină pericolul frecvent al unor alunecări de teren. Din cauza condițiilor hidrometeorologice nefavorabile și ca urmare a neexecutării lucrărilor de drenare și stabilizare, în ultimii ani au apărut noi fenomene de alunecări sau au fost reactivate și amplificate unele alunecări de teren mai vechi, cum este cazul alunecărilor de teren semnalate în comuna Cumpăna.

Zonele costiere, fluviale și maritime în care apare pericolul de producere a unor surpări și prăbușiri de teren sunt Faleza Nord – municipiul Constanta, faleza Eforie Sud, Tuzla, Costinești și 23 August, Zona Ghindărești, Topalu, Capidava; Zona Dunărea-Seimeni; Zona Cochirleni-Rasova; Zona Dunareni-Oltina; Zona Dobromir-Zorile-Sipote⁸⁷.

De asemenea, zona costieră cuprinsă între Poarta 1 și Poarta 6 Port Constanța este supusă riscului producerii unor alunecări-prăbușiri de teren cu implicații majore.

Sinteza principalelor tipuri de hazarduri cu evidențierea riscurilor aferente pentru județul Constanța este reflectată în harta următoare:

⁸⁷Sursa: Comitetul Județean pentru Situații de Urgență Constanța – Planul de Analiză și Acoperire a Riscurilor al județului Constanța – ediția 2019

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

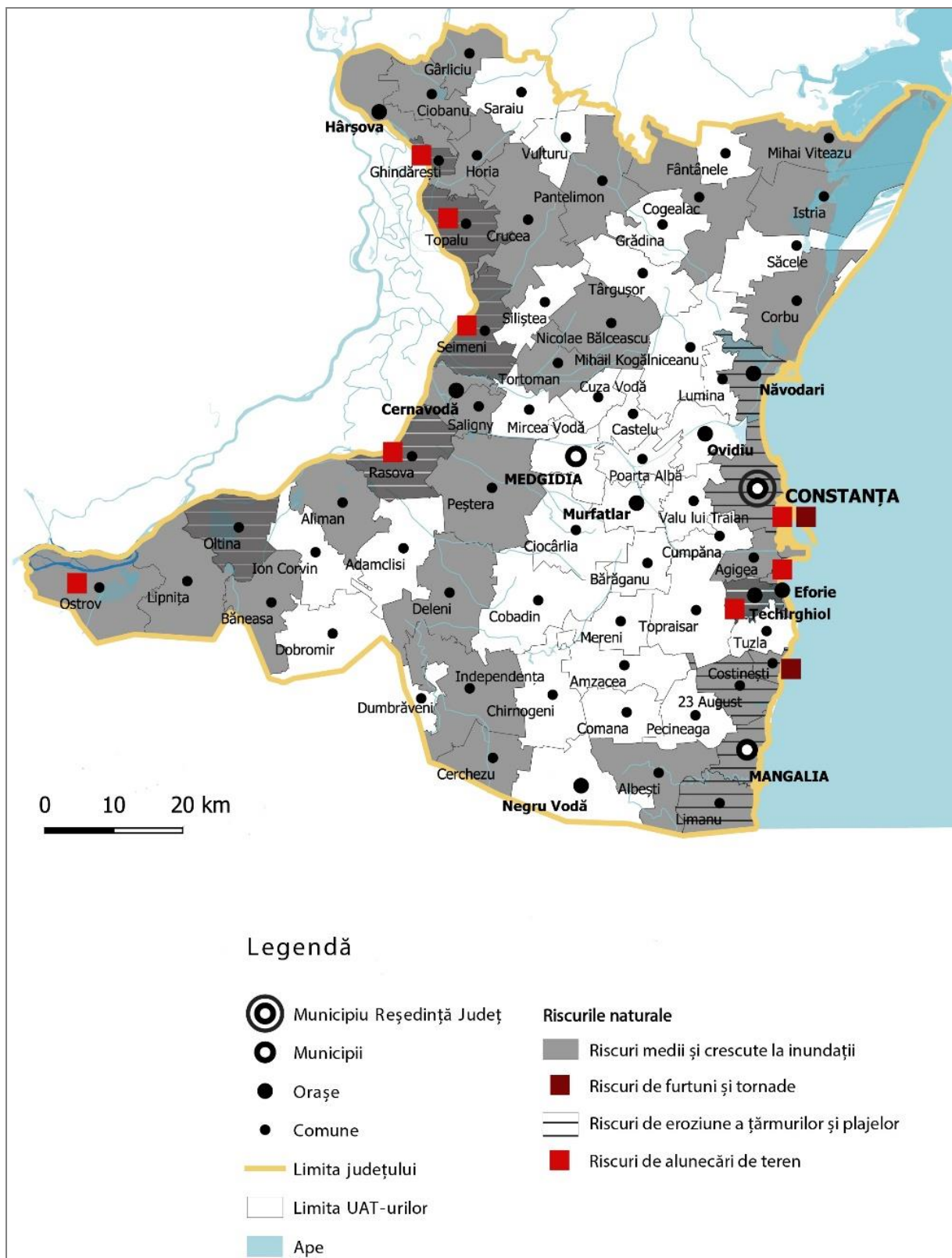

Fig. nr. 129 Harta de hazarduri și riscuri (la inundații, furtuni și tornade, eroziune a țărmurilor, alunecări de teren) la nivelul județului Constanța

Sursă: Prelucrarea consultantului

Secetă

Din cauza lipsei ploilor, a vânturilor uscate, sunt afectate plantele, în special culturilor agricole.

Blocaje de gheturi

Acestea pot apărea iarna, pe **Canalul Dunăre-Marea Neagră și Canalul Poarta Albă-Midia Năvodari**.

Cutremure

Județul Constanța este în zona seismică 7. Această zonă prezintă un risc scăzut de producere a unor dezastre naturale majore.

Poluarea fonică și efectele asupra sănătății și calității vieții

Poluarea fonică provoacă o serie de efecte la nivelul organismului uman, de la ușoare oboseli auditive până la stări nevrotice grave și chiar traumatisme ale organului auditiv. Sunetele cu o frecvență mai ridicată sunt mai periculoase decât cele cu o frecvență joasă.

Omul percepe sunete cu o frecvență între 16 și 20.000 vibrații pe secundă și cu o intensitate între 0 și 120 db. Zgomotul produs de o convorbire se situează între limitele de 30 și 60 db. Nivelul de 20-30 db este inofensiv pentru organismul uman, acesta fiind fondul sonic normal. Sunete de 130 decibeli provoacă senzația de durere iar la 150 db zgomotul este insuportabil.

Poluarea fonică ocupă unul din primele locuri în ceea ce privește îngrijorarea comunității în privința riscurilor de mediu de viață, alături de poluarea atmosferică, lipsa dotărilor edilitare și managementul inadecvat al deșeurilor. Principalele surse de deranj identificate sunt traficul, comportamentul inadecvat al vecinilor, obiectivele comerciale (în special discotecile și barurile) și cele industriale. În privința gradului de deranj, cel sever predomină în cazul zonelor limitrofe arterelor de trafic intens, iar cel moderat este specific zonei rezidențiale.

Din iulie 2019 a intrat în vigoare Legea nr. 121/2019 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant, care abordează unitar la nivel național evitarea, prevenirea sau reducerea efectelor dăunătoare, inclusiv a disconfortului, cauzate de expunerea populației la zgomotul ambiant, prin implementarea progresivă a următoarelor măsuri:⁸⁸

- a) determinarea expunerii la zgomotul ambiant, prin realizarea cartării zgomotului;
- b) asigurarea accesului publicului la informațiile cu privire la zgomotul ambiant și la efectele sale;
- c) adoptarea, pe baza rezultatelor cartării zgomotului, a planurilor de acțiune pentru prevenirea și reducerea zgomotului ambiant, unde este cazul, în special acolo unde nivelurile de expunere pot cauza efecte dăunătoare asupra sănătății umane, și pentru a

⁸⁸Legea 121/2019 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant, Art. 1(1)

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

menține nivelurile zgomotului ambiant sub valorile-limită definite conform legislației aplicabile, în situația în care acestea nu sunt depășite.

Legea stabilește cadrul general pentru dezvoltarea măsurilor de reducere a zgomotului emis de sursele principale de zgomot, care se referă în special la vehiculele rutiere, feroviare și de infrastructura acestora, de aeronave, de echipamentele industriale și de cele destinate utilizării în exteriorul clădirilor, precum și de mașinile industriale mobile.

Harta strategică de zgomot reflectă evaluarea globală a expunerii la zgomot dintr-o zonă dată, cauzat de surse diferite de zgomot sau pentru a stabili previziuni generale pentru o astfel de zonă⁸⁹.

Elaborarea hărților strategice de zgomot și aprobarea datelor aferente acestora este prevăzută a fi realizată până la data de 30 iunie 2022 pentru toate aglomerările, drumurile principale, căile ferate principale și aeroporturile principale.

Conform APM Constanța, cartarea zgomotului și elaborarea hărților strategice de zgomot și a planurilor de acțiune la nivelul județului, s-au realizat inițial de către Primăria Municipiului Constanța, pentru “Aglomerarea Constanța”, Compania Națională „Administrația Porturilor Maritime” SA Constanța pentru Portul Constanța, Ministerul Transporturilor – Compania Națională de Căi Ferate “CFR” S.A. (în calitate de administrator al Tronsonului de cale ferată Palas – Saligny – 49 km), CN de Autostrăzi și Drumuri Naționale SA pentru drumurile principale cu un trafic mai mare de 6.000.000 de treceri de vehicule pe an.

În perioada 2015-2016, au fost refăcute hărțile de zgomot și planurile de acțiune la nivelul județului Constanța de către Primăria Municipiului Constanța și de către Compania Națională „Administrația Porturilor Maritime” SA Constanța pentru Portul Constanța și Portul Tomis.

⁸⁹Conform legii 121/2019 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

În cursul anului 2018 au fost actualizate hărțile strategice de zgomot pentru municipiul Constanța, cartierul Palazu Mare și stațiunea Mamaia și au fost actualizate hărțile strategice de zgomot și a fost revizuit Planul de acțiune pentru reducerea zgomotului de către Compania Națională „Administrația Porturilor Maritime” SA Constanța pentru Portul Constanța.

Elaborarea hărților strategice de zgomot pentru aglomerări presupune cartarea separată pentru indicatori ai nivelului de zgomot L_{zsn} (zi-seară-noapte) și L_n (noapte) a următoarelor surse de zgomot: traficul rutier, traficul feroviar, aeroportului, zone industriale în care se desfășoară activități care intră sub incidența Directivei IED, porturi.

O evidențiere a principalelor zone cu expunere la zgomot din județul Constanța pe bază hărților întocmite până la acest moment este reflectată în harta alăturată:

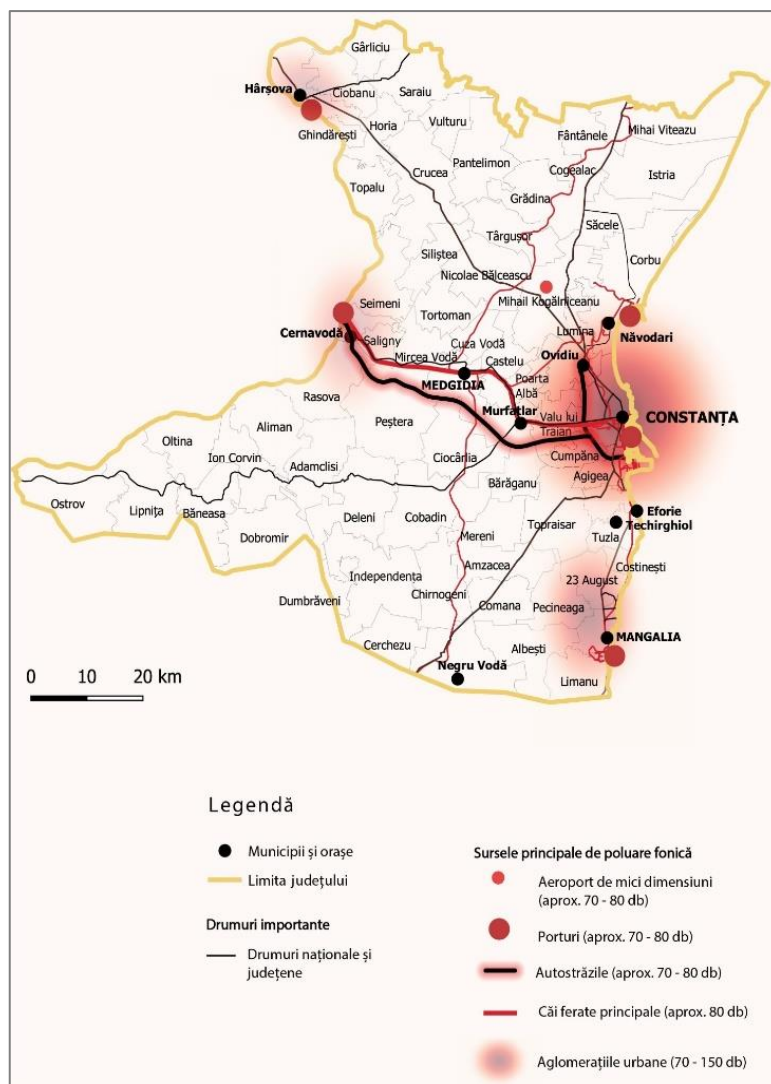

Fig. nr.130– Harta de zgomot a județului Constanța

Sursă: Prelucrarea consultantului

În contextul riscurilor cu care se confruntă teritoriul județului Constanța, **un risc notabil este cel al depopulării zonelor rurale**, în special a celor lipsite de resurse naturale care ar putea fi valorificate pentru dezvoltarea zonală. Schimbările demografice printre care se includ și îmbătrânirea populației, scăderea numărului de tineri și o rată scăzută a natalității, reprezintă una dintre cele mai mari provocări cu care se confruntă Uniunea Europeană. Rezultatul manifestării riscurilor generate de schimbările demografice în zonele lipsite de atuuri naturale îl reprezintă apariția zonelor cu handicapuri naturale și demografice grave.

O primă analiză a teritoriului din punctul de vedere al constrângerilor naturale s-a realizat în perioada de programare 2014 – 2020, pe baza delimitărilor stabilite de statele membre pentru plățile prevăzute pentru zonele care se confruntă cu constrângeri naturale sau

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

cu alte constrângeri specifice. În urma studiului realizat, UAT-urile din România au fost încadrate în funcție de următoarele categorii⁹⁰:

- zone montane;
- zone, altele decât zonele montane, care se confruntă cu constrângeri naturale semnificative;
- alte zone care se confruntă cu constrângeri specifice.

La nivelul județului Constanța, singurele UAT-uri care nu au fost încadrate în zone cu constrângeri, indiferent de natura acestora, sunt: orașele Murfatlar (denumire anterioară Basarabi) și Cernavodă și comunele Poarta Albă și Râșova. UAT-urile încadrate în categoria zonelor cu constrângeri specifice sunt: Corbu, Istria, Mihai Viteazu și Săcele, restul UAT-urilor din județ fiind zone cu constrângeri semnificative.

Analiza zonelor rurale care s-ar putea încadra în categoria ”*zone cu handicapuri naturale și demografice grave*”⁹¹ a pornit de la stabilirea criteriilor care definesc cele două tipuri de handicap.

În urma analizei pe tipuri de handicap, UAT-urile au fost structurate pe 3 categorii pe fiecare tip de handicap analizat iar harta zonelor cu handicapuri naturale și demografice din județului Constanța evidențiază aceste zone pe o scală de la 1 – 5, unde

Tip handicap	handicap demografic scăzut	handicap demografic mijlociu	handicap demografic ridicat
handicap natural ridicat	3 - mediu	4 – mediu spre ridicat	5 - ridicat
handicap natural mijlociu	2 – scăzut spre mediu	3 - mediu	4 - mediu spre ridicat
handicap natural scăzut	1 - scăzut	2 – scăzut spre mediu	3 - mediu

1 reprezintă UAT-uri cu handicap natural și demografic scăzut iar 5 reprezintă handicap natural și demografic ridicat, scalele intermediare reprezentând combinații între tipurile de handicap și nivelul de importanță al acestora.

Pentru identificarea zonelor cu handicapuri naturale, au fost analizate prin prisma potențialului zonei pentru diverse tipuri de culturi (*cereale păioase, porumb, floarea soarelui, soia, rapiță, cartofi, sfeclă de zahăr, mazăre, fasole, lucernă, trifoi, pășuni, fânețe, legume, plante medicinale, flori, struguri de masă, orez, năut, mazărice, lupin, ricin, in pentru ulei*), cu luarea în considerare a terenului (irigat sau neirigat), dar și potențialul pentru desfășurarea activităților de procesare carne (*pentru bovine, suine, ovine/caprine, în sistem închis sau pășunat liber*) și procesare lapte (*sistem închis sau pășunat liber*), în cadrul sau în afara fermei.

Pentru identificarea zonelor cu handicapuri demografice, au fost analizate tendințele pentru un set de indicatori, respectiv populația totală, populația activă, populația vârstnică și numărul născuților vii.

⁹⁰Sursa: MADR - Studiu cu privire la delimitarea zonelor care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice și ajustarea (fine-tuning) zonelor

⁹¹Nota: Analiza s-a realizat pe baza unei metodologii proprii, în contextul în care nu a fost identificată o definiție precisă a termenului ”*handicapuri demografice grave și permanente*” menționat în articolul 174 din TFUE și nici nu au fost identificați indicatori statistici care să susțină această definiție.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

2.2. Evoluția probabilă a mediului în situația neimplementării planului (varianta 0)

În tabelul nr.66 este preconizată evoluția factorilor de mediu în cazul alternativei “0” (“nici o acțiune”):

Tabelul nr.66 Evoluția factorilor de mediu în cazul alternativei “0” (“nicio acțiune”)

Nr.crt.	Disfunctii identificate la nivelul teritoriului Jud. Constanta	Evolutia probabilă în cazul “alternativei 0”
Patrimoniul natural și construit. Factori de mediu și resurse naturale		
1	<ul style="list-style-type: none"> • Ariile naturale protejate, în special fâșia țărmului maritim, sunt afectate de diferite fenomene naturale, dar și de activitățile umane desfășurate în proximitatea acestora; • Culturi agricole afectate de secetă; • Prezența deșeurilor fluviale și maritime; • Zone cu nivel de zgomot peste limita de 70 dB(A) (ex. în municipiul Constanța) • Cantitatea semnificativă de deșeuri din plastic transportată zilnic de Dunăre în Marea Neagră ; • Conectivitate deficitară Delta Dunării – Constanța; • O mare parte din monumentele istorice de interes național (categoria A) / local (categoria B) nu sunt valorificate și nu sunt introduse în circuitul turistic; • Suprafața redusă a spațiilor verzi din zonele urbane comparativ cu standardul minim european și cu recomandările OMS; • Grad ridicat de poluare în zonele municipiilor și orașelor; • Infrastructura slab dezvoltată de promovare a produselor locale • Calitatea terenurilor cu potențial agricol se clasează la categoriile III și IV de calitate. 	<ul style="list-style-type: none"> • Neimplementarea obiectivelor propuse in cadrul Strategiei va duce la continuarea degradării zonelor idetificate cu riscuri naturale , cresterea cantitatilor de deseuri, scaderea semnificativa a suprafetelor de spatiu verde, nemulțumire in randul populatiei, dar si scaderea investitiilor la nivelul judetului

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Infrastructura		
2	<ul style="list-style-type: none"> • Suprafață redusă a drumurilor modernizate (numai 37% din drumurile județene și 5% din drumurile comunale sunt modernizate); • Tronsoane de drumuri județene aflate la stadiul de pământ și/sau piatră spartă pe trasee care facilitează accesul la Sudul litoralului; • Infrastructura de transport care să asigure mobilitatea pe plan inter-județean insuficientă; • Lungimea redusă a liniilor de cale ferată electrificate; • Transportul public local de pasageri se regăsește doar în municipiile Constanța, Mangalia și Medgidia, transportul public județean lipsește; • Infrastructura aeroportuară insuficient dezvoltată și accesibilă pentru zona de civil și cargo; • Numărul locuințelor alimentate cu energie termică este în scădere, ceea ce conduce la ineficiența economică a sistemului descentralizat de alimentare cu energie termică; • Eficiență energetică scăzută a clădirilor rezidențiale și/ sau a clădirilor publice; • Grad scăzut de acces la internet; • Zonele de gestiune a deșeurilor propuse prin SMID nu sunt omogene, având distanțe lungi și ineficiente în unele zone, iar depozitele conforme din teritoriu nu deservesc toată populația din teritoriu; • Cantități mari de deșeuri nevalorificate, provenite de la populație, turiști, din mare, în special la nivelul UAT-urilor adiacente litoralului Mării Negre 	<ul style="list-style-type: none"> • În situația neimplementării obiectivelor propuse în cadrul Strategiei, se va menține presiunea asupra factorului de mediu aer datorită infrastructurii rutiere necorespunzătoare din punct de vedere calitativ , a emisiilor rezultate din utilizarea combustibilului solid (emisii de pulberi mai mari decât la orice alt tip de combustibil fosil utilizat). • Va continua degradarea stării drumurilor. • Consumul de combustibili tradiționali va crește implicit emisiile de gaze cu efect de seră. • Se va menține aportul la poluarea atmosferică a surselor naturale (eroziune), a celor provenite din industria extractivă, de la utilajele folosite în agricultură, sau de la fermele zootehnice. • Creșterea cantitatilor de deseuri nevalorificate; • Se vor menține disfuncționalitățile constatate, se va diminua în continuare standardul de viață al locuitorilor urmare a lipsei locurilor de muncă, a utilităților publice,etc.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

		<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa rețelelor de utilități publice și a infrastructurii va descuraja investițiile în zonă.
Economia si sectorul de activitati comerciale		
3	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastructură de sprijin a afacerilor slab dezvoltată – există un singur parc industrial, în Mangalia, cu capacitate redusă și o activitate restrânsă; • Capacitate redusă a agenților economici de adaptare la condițiile pieței; • Lipsa unui sistem de irigații dezvoltat și sustenabil economic; • Flotă de pescuit relativ modestă; • Fonduri insuficiente pentru dezvoltarea infrastructurii turistice; • Slabă diversificare a formelor de turism în pofida potențialului existent; lipsa unor produse turistice permanente; • Volum redus al cheltuielilor de cercetare-dezvoltare; • Numar redus de întreprinderi inovatoare. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poluarea solului/subsolului urmare a evacuărilor de ape uzate neepurate sau epurate necorespunzator, continuarea degradării solurilor. • Menținerea stării actuale sau evoluția negativă a concentrației de nitrați având ca sursă activitățile Agricole; • Scaderea atractivitatii judetului din punct de vedere turistic
Infrastructura sociala, nivel de trai		
4	<ul style="list-style-type: none"> • Serviciile de asistență socială sunt slab dezvoltate din punct de vedere al calității sau sunt inexistente la nivel rural; • Fenomenul de îmbătrânire a populației conduce la o creștere a dependenței demografice cu impact negativ asupra veniturilor sociale; • Colaborare defectuoasă între instituțiile implicate în domeniul asistenței sociale; • Diferența semnificativă între nivelul de trai în mediul rural față de mediul urban; nivel de trai scăzut în localitățile sărace din zonele de NV, SV și V a județului; • Insuficiența resurselor bugetare și umane ale administrațiilor locale pentru dezvoltarea si funcționarea domeniului social; 	<ul style="list-style-type: none"> • accentuarea fenomenului de imbatranire a populatiei care va duce la depopularea unor zone rurale , crearea unor presiuni asupra sistemelor de sanatate si asigurari sociale; • accentuarea deficitului de forta de munca in anumite sectoare ale economiei • scaderea atractivitatii judetului pentru investitorii straini

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

	<ul style="list-style-type: none"> • Scăderea gradului de implicare a populației în rezolvarea unor probleme sociale stringente la nivel local; • Nivelul scăzut de educație al celor beneficiarilor serviciilor sociale de la nivel județean conduce la o natalitate timpurie, precum și la o colaborare dificilă; • Lipsa programelor de integrare a tinerilor care provin din centrele de plasament. 	
Educație		
5	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel scăzut de educație la nivelul zonelor rurale marginalizate și în mediul rural; • Resurse umane și materiale insuficiente pentru sprijinul copiilor cu cerințe educaționale speciale; • Număr insuficient de cadre didactice în anumite localități; • Scăderea calității actului educațional în cazul numărului mare de elevi ce revine unui cadru didactic; • Distanțe relativ mari pe care elevii din mediul rural sunt nevoiți să le parcurgă pentru a urma cursurile liceale/ profesionale; • Insuficiența resurselor bugetare ale administrațiilor locale în domeniul educației și competență redusă în accesare fonduri europene nerambursabile la nivelul localităților din zonele rurale; • Adaptare insuficientă a curriculei educaționale la cerințele specifice ale pieței muncii și nevoile comunității; • Lipsa de atractivitate a învățământului liceal tehnic; • Lipsa dotărilor din instituțiile de învățământ (ex. laboratoare dotate high-tech), a spațiilor adecvate desfășurării activităților în aer liber (curtea școlii), precum și a dotărilor minime cu materiale didactice necesare desfășurării 	<ul style="list-style-type: none"> • creșterea numărului de tineri supuși excluziunii sociale; • expunerea elevilor și cadrelor didactice din județ la riscuri de siguranță și sănătate, mai ales în mediul rural

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

	<p>activității (internet, dotări cu calculator, imprimantă, jocuri didactice, acces la platforme on-line, teste etc.);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lipsa unor spații adecvate pentru desfășurarea activităților extrașcolare, în special în zona rurală; • O mare parte a populației active este ocupată în economia de subzistență din cauza nivelului redus de educație singura sursă de venit fiind agricultura, motiv pentru care există comunități foarte sărace și în risc de excluziune socială. 	
Sănătate		
6	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul de paturi raportate la 1.000 locuitori la nivelul anului 2019 plasează județul Constanța pe locul 15 la nivel național, fiind sub media națională; • Slaba calitate a serviciilor de sănătate în special în zonele rurale: în aceste zone nu există spitale sau ambulatorii, iar locuitorii se confruntă cu un standard de viață scăzut, condițiile improprii de locuire cauzând adesea probleme de sănătate; • Numărul scăzut al cadrelor medicale și a personalului din județ, comparativ cu nevoile medicale ale locuitorilor; • Resurse financiare scăzute alocate de administrația publică locală, care determină o insuficiență a resurselor materiale în domeniul sanitar; • Utilizare ineficientă a cardurilor naționale de sănătate (carduri neridicate sau refuzate); • Scăderea numărului de medicamente compensate la nivel național care duce la deteriorarea stării de sănătate în special pentru persoanele din zona rurală; • Acces dificil al persoanelor din zona rurală la serviciile medicale din cauza distanțelor mari față de unitățile spitalicești; • Organizații nonguvernamentale puține și insuficient de active în domeniul medical și al asistenței socio-medicale; 	<p>Afectarea calitatii vietii, cresterea cheltuielor populatiei cu sanatatea</p> <p>Cresterea ratei mortalitatii</p> <p>Continuarea fenomenului migratiei medicilor din sectorul public din cauza dotarilor insuficiente</p> <p>Neimplementarea obiectivelor Strategiei va avea o influență negativă asupra stării de sănătate și confort a populației, prin apariția unor boli specifice datorită lipsei dotărilor de utilitate publică (alimentare cu apă, rețea de canalizare și stații de epurare)</p> <p>Stagnare economică și socială.</p>

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa eficienței programelor de prevenție în domeniul sănătății 	
Cultura		
7	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa infrastructurii de agrement și de sport la nivelul unor UAT-uri din zonele rurale; • Lipsa punctelor de informare / oferte turistice integrate care să ofere detalii despre muzee, patrimoniu, festivaluri culturale; • Lipsa fondurilor pentru restaurarea anumitor edificii și obiective de interes cultural; • Infrastructură insuficientă pentru petrecerea timpului liber, săli de spectacol, spații de agrement; • Insuficienta utilizare a instrumentelor de marketing susceptibile să determine interesul utilizatorilor și promovarea elementelor de patrimoniu cultural; • Lipsa unei abordări inter-sectoriale în legătură cu valorizarea monumentelor istorice (turism, culte, industrie hotelieră, transporturi, construcții civile, alte servicii); • Grad de acces scăzut al populației la mijloacele de informare și cultură. 	<p>Distrugerea totală sau parțială a unor monumente istorice, cu atât mai mult cu cât pe teritoriul județului Constanta există patrimoniu cultural - istoric de excepție și vestigii arheologice de peste 2.000 ani</p> <p>Deteriorarea salilor de spectacole și a spațiilor de agrement existente</p>

Din analiza alternativei ”0” rezultă că neaplicarea obiectivelor Strategiei de dezvoltare durabilă nu crează premise pentru dezvoltare urbană modernă; se vor menține și accentua presiuni asupra factorilor de mediu a căror calitate va fi în scădere, se va perpetua nivelul scăzut al dezvoltării economice și sociale al județului și a fenomenului de migrație sau navetă a forței de muncă active ceea ce va crea nemulțumire în rândul populației.

3. CARACTERISTICILE DE MEDIU ALE ZONEI POSIBIL A FI AFECTATĂ SEMNIFICATIV

Realizarea unor obiective ale Strategiei de dezvoltare a județului Constanta poate conduce la modificarea temporara a calității factorilor de mediu, după cum urmează:

- **pentru factorul de mediu aer**, lucrărilor de infrastructură precum dezvoltarea/modernizarea rețelelor de transport, infrastructura de transport a energiei (extinderea rețelelor de alimentare cu energie electrica, realizarea unor parcuri fotovoltaice), infrastructura de utilitati publice, lucrări pentru modernizarea unor institutii, reabilitarea rețelelor de alimentare cu apa si evacuare ape uzate, dezvoltarea si extinderea zonelor industrial, construirea unor fabrici, infiintarea unor ferme de animale , modernizarea exploataților agricole, etc, sunt lucrari care sunt generatoare de emisii de poluanți atmosferici provenite de la manevrarea materialelor de construcție și a pământului și emisii de gaze de eșapament de la utilajele folosite pentru realizarea lucrărilor. In general, emisiile de poluanți atmosferici asociate lucrărilor de construcție se manifestă numai in perioada realizării lucrărilor, la finalizarea acestora mediul revenind la starea inițială.
- **pentru factorul de mediu ape de suprafata si subterane**, realizarea unor obiective din vecinatatea unor cursuri de apa, poate conduce la modificarea temporara a calitatii apelor de suprafata, prin cresterea cantitatii de materii in suspensie, cresterea turbiditatii, emisii accidentale de materiale de constructii. In schimb pe termen lung realizarea obiectivelor ce se refera la echiparea edilitara a localitatilor urbane si rurale, va duce la imbunatatirea calitatii apelor de suprafata si subterane, deoarece prin construirea și operarea unor stații de epurare performante , extinderea rețelelor de evacuare a apelor uzate , nu vor mai exista deversări de ape neepurate.
- **pentru factorul de mediu sol si subsol**, pot fi inregistrate modificări temporare in spațiile afectate temporar de lucrări (organizări de șantier, fronturi de lucru), dar și modificări permanente in zonele care vor fi ocupate definitiv de noile infrastructuri, fiindu-le asociate emisii de materiale de construcție ce conduce la modificarea calității solului. De asemenea, deversările accidentale de produse petroliere și depunerile de poluanți atmosferici pot conduce la modificarea caracteristicilor solului in amplasamentul lucrărilor.
- **pentru biodiversitate** impactul asupra florei si faunei variaza in funcție de specificul ecosistemului in care se realizează lucrările. Se recomanda ca in cazul unor arii naturale protejate sa nu se realizeze lucrari, iar daca aceasta nu este posibil vor fi luate toate măsurile pentru a nu influența starea florei și faunei prezente in cadrul acestor arii naturale protejate.
- **peisajul** poate fi afectat temporar de prezenta organizarilor de santier, prezenta depozitelor demateriale de constructii, a utilajelor in n cazul realizarii unor constructii. Temporar poate fi inregistrata diminuarea valorii recreationale a peisajului.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- **populația** poate înregistra un ușor disconfort în perioada executării lucrărilor ce rezultă din acțiunile propuse în strategie, ca urmare a prezentei șantierei și a fronturilor de lucru, însă acest disconfort va avea un efect temporar. După finalizarea lucrărilor, nivelul de trai al populației va crește inclusiv calitatea vieții ca urmare a dezvoltării infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor publice, a dezvoltării unor spații urbane și rurale de calitate atractive. Realizarea obiectivelor nu va conduce la modificarea caracteristicilor demografice ale populației, nu va influența rata natalității, a mortalității și a emigrării.
- **mediul social și economic** va fi influențat în mod pozitiv. Dezvoltarea rețelelor de transport va conduce la accelerarea schimbărilor economice și la mobilitatea populației. Dezvoltarea centrelor urbane și racordarea lor cu orașele europene va genera schimburi culturale și totuși vor fi create locuri noi de muncă, fapt ce va duce implicit la creșterea nivelului de trai al populației.
- **patrimoniul cultural și arhitectonic construit** va fi protejat și reabilitat în scopul conservării identității naționale și creșterii atractivității spațiilor culturale cu potențial turistic deosebit. De asemenea, vor fi propuse măsuri de regenerare a capitalului natural și va fi redusă vulnerabilitatea zonelor supuse riscurilor naturale.
- **managementul deșeurilor** în timpul realizării lucrărilor va fi influențat de creșterea cantităților din construcții, inclusiv a celor menajere.

Impactul asupra factorilor de mediu, emisiile și nivelul acestora vor putea fi cuantificate după finalizarea proiectelor pentru fiecare dintre obiectivele/lucrările propuse prin strategie.

4.PROBLEME DE MEDIU RELEVANTE PENTRU PROGRAM

Prezentul capitol conține expunerea problemelor de mediu existente, relevante pentru strategia de dezvoltare durabilă a județului Constanța pentru perioada 2021-2027, inclusiv, în particular, cele legate de orice zone care reprezintă o importanță specială pentru mediu, precum siturile Natura 2000, respectiv ariile speciale de protecție avifaunistică și de ariile speciale de conservare.

Implementarea strategiei va avea un efect preponderent pozitiv asupra obiectivelor relevante de mediu. Cu toate acestea, o parte din lucrările ce vor fi realizate pentru îndeplinirea obiectivelor strategiei pot genera impact negativ asupra factorilor de mediu.

În tabelul următor sunt prezentate sintetic problemele generale de mediu existente la nivelul județului Constanța, pe factori de mediu.

Tabel nr.67 Problemele generale de mediu existente la nivelul județului Constanța

Nr. Crt.	Domeniul	Probleme generale de mediu existente, relevante
1	Aer și schimbări climatice	<ul style="list-style-type: none">• Suprafața drumurilor modernizate este redusă (doar 37% din drumurile județene și 5% din drumurile comunale sunt modernizate);• Există tronsoane de drumuri județene aflate încă la stadiul de pământ și/sau piatră spartă pe trasee care facilitează accesul la Sudul litoralului, ceea ce descurajează interesul turiștilor sau creează probleme de trafic și care aduc un impact semnificativ negativ asupra calitatii aerului produs de emisiile de gaze în atmosferă;• Infrastructura de transport care să asigure mobilitatea pe plan inter-județean este insuficientă și generatoare de emisii de CO₂;• Lungimea liniilor de cale ferată electrificate este scăzută;• Transportul public local de pasageri se regăsește doar în municipiile Constanța, Mangalia și Medgidia, transportul public județean lipsește;• Infrastructura aeroportuară este insuficient dezvoltată și accesibilă pentru zona de civil și cargo;• Numărul locuințelor alimentate cu energie termică este în scădere, ceea ce conduce la ineficiența economică a sistemului descentralizat de alimentare cu energie termică;

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

		<ul style="list-style-type: none"> • Eficiența energetică a clădirilor rezidențiale și/ sau a clădirilor publice este scăzută; • Zonele de gestiune a deșeurilor propuse prin SMID nu sunt omogene, având distanțe lungi și ineficiente în unele zone, iar depozitele conforme din teritoriu nu deservesc toată populația din teritoriu; • Sunt înregistrate cantități mari de deșeuri nevalorificate, provenite de la populație, turiști, din mare, în special la nivelul UAT-urilor adiacente litoralului Mării Negre. • Nivel scazut de informare a populatiei asupra consecintelor economice asupra schimbarilor climatice si necesitatea adoptarii masurilor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de sera , dar si de adaptare la schimbarile climatice.
2	Apa	<ul style="list-style-type: none"> • Slaba dezvoltare a infrstructurii de canalizare , mai ales in mediul rural; • Calitatea deficitara a apei la unele sure de apa; • Probleme legate de gestionarea corespunzatoare a deseurilor; • Cresterea concentratiilor de nitriti in apele subterane datorita depozitatii necontrolate si a managementului defectuos a deseurilor animaliere
3	Solul si utilizarea terenurilor	<ul style="list-style-type: none"> • Poluarea solului generate de capacitatea insuficienta de colectare a deseurilor; • Degradarea terenurilor agricole datorata atat factorilor naturali (erzoine eoliana sau hidrica), cat si factorilor antropici (utilizarea ingrasamintelor chimice , poluarea cu nitriti, dar si poluarea provenita din activitati industriale)
4	Biodiversitate	<ul style="list-style-type: none"> • Degradarea ecosistemelor terestre si acvatice datoritita impactului antropic, precum fragmentarea habitatelor anumitor specii, pasunat intensive, turism neorganizat; • Distrugerea florei / habitatelor din ariile naturale protejate ca urmare a circulatiei turistice necontrolate • Activitati reduse pentru regenerarea zonelor impadurite.
5	Managementul deseurilor	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel redus de colectare selective a deseurilor , atat in randul populatiei, cat si a agentilor economici; • Constientizarea insuficienta a populatiei privind managementul deseurilor; • Depozitarea intamplatoare pe sol a deseurilor din mediul rural

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

6	Populatia, sanatate umana si calitatea vietii	<ul style="list-style-type: none"> • Suprafete insuficiente de spatiu verde; • Nivelul crescut al zgomotului in zonele urbane; • Calitatea deficitara a apei la unele sure de apa; • Deteriorarea sanatatii umane datorita poluarii aerului, apei, solului; • Igiena precara a populatiei dij mediul rural.
7	Managamentul riscului de mediu	<ul style="list-style-type: none"> • Abandonarea deseurilor in afara zonelor dedicate colectarii acestora; • Despaduriri necontrolate
8	Conservarea si gestionarea durabila a resurselor	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea redusa a surselor regenerabile de energie; • Utilizarea resurselor epuizabile de energie in detrimentul surselor alternative
9	Patromoniul cultural si peisaj	<ul style="list-style-type: none"> • Degradarea cladirilor cu valoare de patrimonial cultural; • Insuficienta aplicare a masurilor de conservare si protejare a patriminiului cultural impotriva degradarii; • Extinderea urbanizarii cu impact asupra peisajului natural.
10	Constientizarea publicului asupra problemelor de mediu	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel scazut de constientizare a populatiei asupra importantei ariilor naturale protejate , asupra gestiunii deseurilor asupra utilizarii si calitatii corpurilor de apa; • Nivel scazut de informare a populatiei asupra consecintelor economice asupra schimbarilor climatice si necesitatea adoptarii masurilor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de sera , dar si de adaptare la schimbarile climatice.
11	Turism durabil	<ul style="list-style-type: none"> • Valorificarea insuficienta a obiectivelor importante de patrimoniu • Lipsa de informare sau informare insuficienta a turistilor cu privire la patrimonial natural al judetului, a ariilor naturale protejate, precum si a responsabilitatilor ce le revin
12	Transport	<ul style="list-style-type: none"> • Existenta tronsoanelor de drumuri județene aflate încă la stadiul de pământ și/sau piatră spartă pe trasee care facilitează accesul la Sudul litoralului; • Infrastructura de transport care să asigure mobilitatea pe plan inter-județean este insuficientă și generatoare de emisii de CO₂;

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

		<ul style="list-style-type: none">• Lungimea liniilor de cale ferată electrificate este scăzută;• Transportul public local de pasageri se regăsește doar în municipiile Constanța, Mangalia și Medgidia, transportul public județean lipsește;• Infrastructura aeroportuară este slab dezvoltată și accesibilă pentru zona de civil și cargo.
--	--	---

5. OBIECTIVE DE PROTECȚIE A MEDIULUI

5.1. Corelarea programului cu obiectivele de protecția a mediului stabilite la nivel național, comunitar și internațional

Aderarea României la structurile UE a impus transpunerea în legislația română a acquis-ului comunitar, implementarea și controlul implementării legislației specifice. Politica Uniunii Europene și acțiunea sa asupra mediului pot fi schitate prin programele sale de acțiune asupra mediului începute în 1973.

Planul Național pentru aderarea României la Uniunea Europeană

În conformitate cu Planul Național pentru Aderarea României la Uniunea Europeană și a prevederilor Legii nr.151/1998 privind Dezvoltarea Regională, în luna octombrie 1999 Planul Național de Dezvoltare al României, care a fost revizuit la jumătatea anului 2000.

Acest document corelează și integrează următoarele documente:

- Planul Regional de Dezvoltare;
- Planul Național pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală;
- Planul Național pentru Transport;
- Planul Național de Acțiune pentru Protecția Mediului;
- Strategia Națională pentru Dezvoltarea Resurselor Umane.

Din acest punct de vedere, dezvoltarea României va ține seama de considerentele privind protecția și conservarea mediului. Strategia propusă s-a axat pe următoarele domenii importante: îmbunătățirea calității apei, reducerea emisiilor în aer (în special a celor de dioxid de sulf și azot), reciclarea deșeurilor și depozitarea deșeurilor în condiții ecologice.

Planul Național de Acțiune pentru Protecția Mediului (PNAPM)

Planul Național de Acțiune pentru Protecția Mediului (PNAPM) a fost adoptat în 1995 (ultima dată fiind revizuit în 1999) și a fost actualizat în concordanță cu Planul Național pentru Adoptarea Acquis-ului Comunitar, în scopul furnizării unui instrument cheie pentru stabilirea măsurilor în cadrul procesului de integrare României, plan care necesită integrarea politicilor de mediu în cadrul celorlalte sectoare (industrie, agricultură, transporturi, amenajarea teritoriului și sănătate). În luna noiembrie 1999 a fost pregătită noua versiune a PNAPM;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

selectarea, analiza si implementarea proiectelor din cadrul PNAPM s-a făcut în concordanță cu următoarele criterii:

- domenii majore de activitate;
- abordarea pe anumite nivele (local, regional, national);
- perioada de implementare: termen scurt si mediu;
- problemele generale abordate: protectia calitatii apelor, protectia calitatii aerului si a atmosferei, protectia calitatii solului, conservarea biodiversității, silvicultura, managementul deșeurilor, planificare urbană si transporturi;
- legislatie si reglementări, dezvoltare instituțională

Planul Local de Acțiune pentru Mediu (PLAM)

Planul Local de Acțiune pentru Mediu judet Constanța a fost realizat într-un larg parteneriat între serviciile publice desconcentrate ale unor ministere, autoritatile administratiei publice locale, agenti economici si societate civila.

PLAM-ul reprezinta un proces de planificare strategica necesar avand in vedere resursele limitate disponibile pentru solutionarea problemelor si aspectelor de mediu, pentru definirea prioritatilor si planificarea implementarii acestora prin dezvoltarea unui sistem de colaborare si parteneriat efectiv Intre comunitate, autoritati, locale si structurile de finantare.

Principalele obiective pentru care s-a decis elaborarea unui astfel de document sunt:

- îmbunatatirea conditiilor de mediu la nivelul județului Constanța prin implementarea unor actiuni concrete si eficiente din punct de vedere al costurilor;
- identificarea, stabilirea si evaluarea unor prioritati de actiuni in domeniul mediului in conformitate cu valorile comunitatii;
- intarirea cooperarii institutionale, promovarea parteneriatului intre cetateni,
- reprezentantii autoritatilor locale, ONG-uri si mediul de afaceri;
- imbunatatirea participarii publicului la luarea deciziei pentru a schimba perceptia;
- populatiei in ceea ce priveste abordarea problemelor de mediu, constientizarea publicului, cresterea responsabilitatii acestuia si cresterea sprijinului acordat de public pentru actiunile strategice si pentru investitii;
- intarirea capacitatii autoritatilor locale si ONG-urilor de a gestiona si implementa programe de mediu;
- monitorizarea tuturor actiunilor si asigurarea unei baze de date pentru urmarirea si unde este cazul ajustarea acestor actiuni;
- respectarea reglementarilor naționale în domeniul mediului.

Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor

În anul 2004, în conformitate cu Directiva Cadru privind deseurile nr. 75/442/EEC Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor și aprobat prin hotărâre a Guvernului, Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor cu scopul de a crea cadrul necesar pentru dezvoltarea și implementarea unui plan integrat de gestionare a deșeurilor, din punct de vedere ecologic și economic. Conform acestei strategii, responsabilitatea pentru activitățile de gestionare a deșeurilor revine generatorilor acestora în conformitate cu principiul “poluatorul plătește” sau, după caz, producătorilor în conformitate cu principiul “responsabilitatea producătorului”.

Planul Național de Gestionare a Deșeurilor

Acest plan de etapă, a fost adoptat prin HG nr. 123/2003 fiind pentru perioada 2003-2013 în baza prevederilor legislației europene și naționale în domeniu și are ca scop crearea cadrului necesar pentru dezvoltarea și implementarea unui plan integrat de gestionare a deșeurilor din punct de vedere ecologic și economic.

Planul cuprinde obiective strategice pe care trebuie să le îndeplinească România, ținte și măsuri pe termen scurt și mediu în domeniul gestionării deșeurilor, precum și unele acțiuni cu termen pentru anul 2020.

Planul Regional de Gestionare a Deșeurilor pentru Regiunea 2 S-E

Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor pentru Județul Constanța

Aceste planuri sunt elaborate pentru perioada de 10 ani (2004 – 2013, cu posibilitatea de revizuire după 5 ani, în anul 2009) în baza prevederilor Strategiei Naționale de Gestionare a Deșeurilor, a Planului Național de Gestionare a Deșeurilor, a legislației europene și naționale în domeniu și au ca obiectiv crearea cadrului necesar pentru dezvoltarea și implementarea unui plan integrat de gestionare a deșeurilor solide, din punct de vedere ecologic și economic.

De asemenea, planul cuprinde obiective, ținte și măsuri pe termen scurt și mediu, precum și unele acțiuni pentru perioada 2004 – 2013.

5.2. Stabilirea obiectivelor de protecție a mediului urmare analizării stării actuale a mediului

5.2.1. Contextul regional și județean. Planurile și proiectele de mare anvergură care influențează dezvoltarea județului

Linii directoare privind dezvoltarea regională

La nivel regional, plecând de la nevoile și provocările regiunii pentru perioada de programare 2021-2027, Agenția pentru Dezvoltare Regională a Regiunii de Dezvoltare Sud-Est va realiza procesul de dezvoltare în conformitate cu documentele strategice naționale și documentele strategice ale Uniunii Europene.

Politica de coeziune va suferi procese de modernizare și în următoarea perioadă, 2021-2027, fiind una din principalele politici de investiții a UE și una dintre cele mai tangibile expresii ale solidarității. Convergența economică și socială este obiectivul de stimulare, astfel toate regiunile rămânând eligibile pentru finanțare prin politica de coeziune, pe baza a trei categorii: regiuni mai puțin dezvoltate, în tranziție și mai dezvoltate. Investițiile în dezvoltare regională se vor axa mai ales pe obiectivele 1 și 2, alocându-le 65% - 85% din resursele FEDR și ale Fondului de coeziune, în funcție de prosperitatea relativă a statelor membre⁹².

Programul Operațional Regional pentru Regiunea Sud-Est 2021-2027

Conform variantei draft din septembrie 2020 a Programului Operațional Regional pentru Regiunea Sud-Est 2021-2027, obiectivele specifice și tipurile de acțiuni aferente sunt următoarele⁹³:

Tabel 68: Priorități de investiții ale Programului Operațional Regional pentru regiunea Sud-Est 2021-2027

Obiectiv prioritar	Obiective specifice	Axă prioritară
OP 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice	OS a (i) Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	Axa prioritară 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare
	OS a (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor	

⁹²Sursa: http://www.adrse.ro/Planificare/PlanificareRegionala_2021-2027.aspx

⁹³ Sursa: http://www.adrse.ro/Documente/POR_2021/POR_SE_2021-2027_septembrie_2020.pdf

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Obiectiv prioritar	Obiective specifice	Axă prioritară
	OS a (iii) Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor	și întreprinderi dinamice
	OS (iv) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat	Axa Prioritară 2 - O regiune cu orase SMART
<p>OP 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon cu tranziție către o economie netă fără emisii de carbon, rezilientă prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții nepoluante și echitabile, economie circulară, atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor și mobilitate urbană sustenabilă</p>	(i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Axa Prioritară 3 - O regiune cu orașe prietenoase cu mediul
	(vii) Îmbunătățirea protecției și conservării naturii, biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în mediul urban și reducerea tuturor formelor de poluare	Axa Prioritară 4 – O regiune cu emisii de carbon reduse
<p>OP 3 - O Europă mai conectată, prin dezvoltarea mobilității</p>	OS (ii) Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	Axa Prioritară 5 - O regiune accesibilă
<p>OP 4 - O Europă mai socială și mai inclusivă, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale</p>	OS (ii) Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educație și formare la distanță și on-line	Axa Prioritară 6 - O regiune educată

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Obiectiv prioritar	Obiective specifice	Axă prioritară
	OS (v) Întărirea rolului culturii și turismului sustenabil în dezvoltarea economică, a incluziunii sociale și inovării sociale	
OP 5 O Europă mai apropiată de cetatenii săi prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii	OS (i) favorizarea dezvoltării integrate și inclusive social, economice și de mediu, patrimoniului cultural, patrimoniului natural, turismului sustenabil și securității în zonele urbane;	Axa Prioritară 7 - O regiune atractivă
	OS (i) favorizarea dezvoltării integrate și inclusive social, economice și de mediu, patrimoniului cultural, patrimoniului natural, turismului sustenabil și securității în afara zonelor urbane;	

Sursa: POR Regiune Sud Est, versiune draft 2, martie 2021

Obiectivele politice și tematice stabilite la nivel european și național, precum și prioritățile regionale au fost avute în vedere în procesul de elaborare a direcțiilor de dezvoltare strategică și a obiectivelor trasate în cadrul Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Județului Constanța pentru perioada 2021-2027, astfel încât să se asigure premisele implementării proiectelor de investiții definite la nivelul județului.

Monitorizarea continuă a actualizărilor efectuate de structurile responsabile la nivel european, național și regional asupra programelor operaționale, prin prisma obiectivelor strategice care pot fi implementate cu ajutorul acestora, asigură strategiei capacitatea de reacție și suplețea necesară pentru promovarea unor proiecte adecvate, cu reale șanse de a fi finanțate.

Strategia Regională de Specializare Inteligentă a Regiunii Sud-Est 2021-2027

Tot la nivel regional, Strategia Regională de Specializare Inteligentă a Regiunii Sud-Est 2021-2027, identifică **6 domenii de specializare inteligentă la nivelul regiunii:**

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Tabel nr.69 Domeniile de specializare inteligentă pentru Regiunea Sud Est

Pilon I – Inovare în industrii tradiționale		
Inginerie și transport naval	Industria confecțiilor	
Pilon II – Dezvoltare sustenabilă prin inovare		
Agro-alimentar și biotehnologii	Acvacultură și Pescuit	Turism
Pilon III: Societate și economie regională smart prin transformare digitală		
TIC - Tehnologia Informației și Comunicării		

Sursa: Strategia Regională de Specializare Inteligentă a Regiunii Sud-Est 2021-2027

Având în vedere aceste domenii de specializare inteligentă ale regiunii, elementele cu potențial ale județului Constanța trebuie valorificate pentru a contribui la dezvoltarea durabilă a județului și, implicit, la dezvoltarea Regiunii Sud - Est.

Strategia ITI Delta Dunării pentru orizontul de timp 203094 are definită o viziune de dezvoltare care combină viziunea pentru Delta Dunării (zona Biosferei Delta Dunării – o deltă vie cu echilibru între mediu și comunitate; cu o economie locală durabilă și sănătoasă – bazată, în principal, pe natură și turism cultural; cu un proces de planificare bazată pe incluziune (localnici, autorități, mediu de afaceri) cu viziunea pentru zonele limitrofe care se referă la o agricultură și un mediu de afaceri dinamice, cu rețea de centre urbane de furnizare de servicii și cu un sector turistic integrat în atracțiile zonei și ale Deltei.

Tabel nr. 70: Obiective ale Strategiei ITI Delta Dunării

Obiective ale Strategiei ITI Delta Dunării	Pilonii Strategiei ITI Delta Dunării	
(1) Păstrarea valorilor naturale unice printr-un management de mediu ghidat de știință și prin consolidarea comunităților locale în rolul acestora de protectori proactivi ai acestui patrimoniu mondial unic	Pilon I: Protejarea mediului și resurselor naturale	Pilon V: Promovarea eficienței, accesibilității și sustenabilității
(2) Dezvoltarea unei economii locale verzi, incluzive, pe baza consumului și protecției durabile, eficientă din punct de vedere al resurselor, valorificând avantajele comparative ale zonei și beneficiind de sprijinul unor servicii publice îmbunătățite.	Pilon II: Îmbunătățirea economiei Pilon III: Îmbunătățirea conectivității Pilon IV: Asigurarea serviciilor publice	

94 Sursa: <http://www.itideltadunarii.com/utile/documente-utile/Documente%20utile/19>

5.2.2. Strategii sectoriale și comperehnsive relevante pentru dezvoltarea județului Constanța

Dezvoltarea durabilă a județului într-o manieră coerentă impune înglobarea documentelor strategice proiectate la nivelul teritoriului, 367ersonae367367:

Plan de menținere a calității aerului în județul Constanța 2019 – 2023

Planul de menținere a calității aerului în județul Constanța cuprinde măsuri care vizează menținerea și/sau îmbunătățirea calității aerului în județul Constanța. Monitorizarea acestor măsuri este în sarcina Consiliului Județean Constanța, cu sprijinul Agenției pentru Protecția Mediului Constanța atunci când este necesară utilizarea aparaturii 367ersonae de măsurare a nivelului concentrațiilor de poluanți din atmosferă.

Sistemul Național de Monitorizare a Calității Aerului, asigură cadrul organizatoric, 367ersonae367367ve367 și legal pentru desfășurarea activităților de monitorizare a calității aerului înconjurător, pe tot teritoriul României. SNMCA asigură monitorizarea calității aerului înconjurător prin Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului, iar Sistemul Național de Inventariere a Emisiilor de Poluanți Atmosferici, colectează și administrează informațiile și datele 367ersona din rețeaua națională.

Planul Județean de Gestionare al Deșeurilor în județul Constanța 2020 – 2025

Planul de gestionare a deșeurilor are un rol cheie în dezvoltarea unei gestionari durabile a deșeurilor. PJGD Constanța cuprinde o analiză a situației actuale a gestionării deșeurilor pe teritoriul 367ersonae367367 al județului Constanța, precum și măsurile care trebuie luate pentru îmbunătățirea condițiilor de mediu în cazul pregătirii pentru reutilizare, în cazul reciclării, valorificării și eliminării deșeurilor, precum și o evaluare a modului în care planul va ajuta la punerea în aplicare a obiectivelor și dispozițiilor Legii 211/2011 privind regimul deșeurilor cu modificările și completările ulterioare.

Așa cum prevede Legea nr. 101/2006, serviciul de salubritate a localităților este un serviciu public care se organizează pentru satisfacerea nevoilor populației și se desfășoară sub controlul, conducerea sau coordonarea autorităților administrației publice locale ori ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară.

Responsabilitatea înființării, organizării și gestionării serviciului de salubritate aparține autorităților administrației publice locale. Prin proiectele Sistem de Management Integrat al Deșeurilor (SMID) finanțate prin Axa 2 POS 367ersonae367 Programul Operațional Infrastructura Mare (POIM) și derulate în majoritatea județelor din țară, s-au realizat investiții în bunuri de infrastructură aferente activităților componente ale serviciului de salubritate prevăzute la art. 2

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

alin. 3 din Legea nr. 101/2006, lege care prevede competențe și în sarcina Consiliilor Județene cu privire la organizarea și gestionarea sistemelor de management integrat al deșeurilor, precum și a activităților 368ersonae realizate prin intermediul acestora.

Așadar, principalii factori implicați în organizarea și gestionarea serviciului de salubritate sunt: Autoritățile administrației publice locale sau Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) și, după caz, Consiliile Județene.

Planul Regional de Acțiune pentru învățământ 2016-2025 (PRAI)⁹⁵, actualizat în 2018, care are obiectivul major de creștere a contribuției învățământului 368ersonae368368ve și 368erson la tranziția rapidă și eficientă către o economie 368ersonae368368v bazată pe inovare și cunoaștere, participativă și 368ersonae368.

Scopul Planului Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) este de a îmbunătăți corelarea dintre oferta învățământului 368ersonae368368ve și 368erson și nevoile de dezvoltare socio-economică la nivel regional și de a crește contribuția învățământului superior la dezvoltarea 368ersonae, în perspectiva anului 2025.

Rolul PRAI este acela de a furniza cadrul de referință și de a facilita documentarea pentru elaborarea și armonizarea documentelor strategice de la nivel județean și local.

Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Turismului în Județul Constanța, 2019-2028⁹⁶ care are ca scop dezvoltarea județului Constanța ca destinație turistică 368ersonae368368v la nivel 368ersonae, dezvoltată pe principii durabile, atractivă pentru 365 zile pe an, cu o 368erson largă de atracții și experiențe turistice oferite, echilibrat răspândite la nivelul întregului areal.

Strategia urmărește ca turismul, privit ca activitate economică de bază la nivelul județului Constanța, să creeze noi oportunități pentru ocuparea forței de muncă și pentru îmbunătățirea calității vieții populației locale.

Strategia se bazează pe patru principii care converg către dezvoltarea durabilă a turismului în județul Constanța:

- E. Dezvoltarea turismului aduce beneficii economice și sociale pentru comunitatea locală;
- F. Dezvoltarea turismului contribuie la conservarea, reabilitarea și capitalizarea patrimoniului cultural și are un impact negativ minim asupra culturii locale;
- G. Dezvoltarea turismului contribuie la menținerea unui mediu natural curat, iar activitățile turistice au un impact negativ minim asupra acestuia;
- H. Dezvoltarea turismului satisface nevoile turiștilor.

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Polului de Creștere – Zona Metropolitană Constanța

⁹⁵ Sursa: <http://infraed.ro/wp-content/uploads/2018/10/PRAI-SUD-EST-2016-2025-actualizat-2018.pdf>

⁹⁶ Sursa: *Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Turismului în Județul Constanța, 2019-2028. Faza 2 - Planificarea strategică a turismului în județul Constanța*

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Viziunea de dezvoltare a Polului Național de Creștere – Constanța are în vedere impunerea Zonei Metropolitane Constanța ca un centru al României și principalul pol economic în regiunea Mării Negre, avându-se în vedere totodată dezvoltarea durabilă a întregii zone și reducerea discrepanțelor actuale de dezvoltare dintre cele 16 localități care compun polul de creștere.

Constanța va fi o metropolă europeană, un pol de creștere și o zonă turistică în expansiune, cu o economie solidă și un standard de viață ridicat pentru toți locuitorii săi.

Obiectivul pe termen mediu și lung este acela de a asigura un spațiu metropolitan, un cadru urban adecvat care să ofere condiții optime de viață locuitorilor săi și să genereze oportunități pentru aceștia, precum și pentru alte persoane care vor să se stabilească aici, unul din scopurile urmărite fiind și acela de a crește din punct de vedere demografic, în special în zona populației, stimulând migrația pozitivă și atragerea de tineri și de capital uman calificat.

Un pilon al viziunii de dezvoltare a Zonei Metropolitane Constanța îl reprezintă integrarea măsurilor și utilizarea noilor tehnologii în viața orașului, stimulând astfel progresul în această direcție, urmărind implementarea conceptului de SMART CITY.

Strategia Smart City a Municipiului Constanța are ca obiectiv general consolidarea capacității administrative a UAT Municipiul Constanța prin dezvoltarea capacității de planificare strategică și prin simplificarea procedurilor administrative, corelată cu introducerea de metode electronice de gestionare și management a documentelor administrative.

5.2.3. Planurile și proiectele de mare anvergură care influențează dezvoltarea județului

Dezvoltarea județului este influențată într-o manieră semnificativă de proiectele de mare anvergură, în special din domeniul infrastructurii de transport și a celei tehnico – edilitare în cadrul cărora se remarcă:

Modernizare infrastructura de transport pe traseul DJ 226: Corbu-Sacele-Istria-Mihai Viteazu, cod SMIS 121195

Proiectul, finanțat prin POR 2014 – 2020, Axa Prioritară 6, obiectivul specific 6.1, având o valoare de 107.282.416,77 lei, vizează creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin modernizarea întregului drum județean de 40,258 km, executarea următoarelor lucrări de bază: modernizarea și reabilitarea structurii rutiere: ranforsarea structurii rutiere existente cu asfaltice noi și un strat din piatră spartă pentru sporirea capacității portante și scurgerea apelor și sisteme de drenaj; lucrări de poduri; siguranța circulației; amenajarea intersecțiilor și drumurilor laterale până la limita de proprietate a județului.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Proiectul include și modernizarea/ reabilitarea podurilor peste canal, a podețelor, dar și realizarea de piste de biciclete în localitatea Corbu pe ambele părți carosabile și construcția a 12 stații de autobuz, modernizarea altora 13.

Modernizare infrastructura de transport persoane pe traseul DJ 226 A Cetatea Histria – DN22 / Tariverde, cod SMIS 121196

Proiectul, finanțat prin POR 2014 – 2020, Axa Prioritară 6, obiectivul specific 6.1, având o valoare de 27.623.187,74 lei, vizează creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin modernizarea drumurilor județene.

Proiectul vizează modernizarea a 13,918 km de drum, dar și realizarea de trotuare și construcția/ modernizarea a 4 stații de autobuz.

Reabilitarea și modernizarea drumului județean DJ223, tronsonul Cernavodă – Rasova – Aliman – Ion Corvin, cod SMIS 110343

Proiectul, finanțat prin POR 2014-2020, Axa Prioritară 6, Prioritatea de investiții 6.1., cu o valoarea de 155.313.445 lei, vizează creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin modernizarea drumurilor județene.

Proiectul are ca obiective reabilitarea și modernizarea drumului județean DJ223, tronsonul Cernavodă – Rasova – Aliman – Ion Corvin – 38,777 km, realizarea de trotuare în intravilanul localităților – 6.188 m² și construirea/modernizarea a 9 stații de autobuz.

Sistem de Management Integrat al Deșeurilor în județul Constanța, cod SMIS 48462

Proiectul, finanțat prin Programul Operațional Sectorial de Mediu (POS Mediu), Axa Prioritară 2, cu o valoarea de 249.631.354 lei cu TVA, vizează creșterea standardelor de viață și de mediu din județul Constanța, vizând, în principal, respectarea acquis-ului comunitar de mediu, cât și dezvoltarea unui sistem durabil de management al deșeurilor în județul Constanța, prin îmbunătățirea managementului deșeurilor și reducerea numărului de zone poluate din județ.

Proiectul are ca obiective specifice atât creșterea gradului de acoperire a populației care beneficiază de colectarea deșeurilor municipale și de serviciile de management de calitate corespunzătoare și la tarife acceptabile, reducerea cantității de deșuri depozitate, creșterea cantității de deșuri reciclate și valorificate, cât și înființarea unor structuri eficiente de management al deșeurilor.

Alte proiecte de impact la nivel județean sunt realizate în domeniul turism – cultură - petrecerea timpului liber, respectiv:

Extindere Delfinariu

Proiectul, finanțat prin Programul pentru dezvoltarea investițiilor în turism conform Masterplanului investițiilor în turism, având o valoare de 26.367.659 lei, vizează valorificarea durabilă a specificului local și a elementelor turistice de identitate națională prin extinderea și dotarea la 371ersonae europene a infrastructurii Delfinariului din cadrul Complexului Muzeal de Științe ale Naturii Constanța, astfel încât infrastructura turistică de 371ersonae371 extinsă să vizeze creșterea calității vieții, dezvoltarea turismului și crearea de locuri de muncă în județul Constanța.

Concret, proiectul propune adăugarea unui bazin de circa 3.090 m³ sistemului de 1.180 m³ prin care se urmărește îndeplinirea următoarelor deziderate:

- Aducerea Delfinariului Constanța la standardele EAZA și EAAM – organisme europene ce reglementează condițiile minimale de deținere a delfinilor, actualmente ele fiind de 2.000 m³/ 6 delfini;
- Realizarea unei zone ce poate fi descoperită în sezonul favorabil (8 luni/an) pentru a îmbunătăți condițiile de viață ale delfinilor;
- Creșterea activității delfinilor și între reprezentații, prin realizarea unei suprafețe vitrate acrilice;
- Separarea sectorului de mamifere marine de celelalte animale din grădina zoologică din rațiuni de biosecuritate și logică a expunerii.

Restaurarea, conservarea, amenajarea și valorificarea cultural-turistică a Cetății Carsium (Hârșova)”, cod SMIS 116054

Proiectul, finanțat prin POR 2014-2020, Axa Prioritară 5, cu o valoare de 10.570.361,98 lei, vizează restaurarea, conservarea, protejarea și punerea în valoare la adevărata dimensiune a Cetății Carsium (Hârșova), obiectiv istoric de importanță națională aflat de mult timp într-o stare de degradare, neamenajat adecvat pentru descoperirea lui de vizitatori. Proiectul are ca obiective conservarea, restaurarea și protejarea Cetății Carsium prin: realizarea de lucrări aferente sectorului Turnul Comandantului și zidurilor acestuia, consolidare Zid Sector Port, lucrări aferente Zidului Sector Incinte Vest, lucrări amenajare sit; lucrări împrejmuire, realizarea unui corp multifuncțional care să asigure toate utilitățile administrative necesare (grupuri sanitare, inclusiv cu facilități pentru persoanele cu dizabilități locomotorii etc.), corpul multifuncțional va adăposti ca funcțiuni grupuri sanitare demixtate și pentru persoane cu dizabilități, dar și un loc pentru paznic și diverse informații turistice, asigurarea dotărilor, realizarea activităților de marketing și punerea în valoare a obiectivului restaurat, inclusiv digitizarea acestuia și creșterea numărului preconizat de vizite la obiectivul de patrimoniu cultural.

Reabilitarea Muzeului de Istorie Natională și Arheologie Constanța, cod SMIS 116053

Proiectul, finanțat prin POR 2014-2020, Axa Prioritară 5, cu o valoare de 19.521.820,91 lei, vizează să gestioneze în mod 372ersonae372 resursele patrimoniului cultural local, să valorifice potențialul acestuia pentru o dezvoltare sustenabilă care să 372erson creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale și regionale. Obiectivele 372ersonae ale proiectului sunt reprezentate de restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentului istoric „Muzeul de istorie națională și arheologie Constanța”, prin realizarea de lucrări de revitalizare a zidărilor de piatră și cărămidă și a bolților cu degradări, lucrări de restaurare interioare la spațiile boltite și la componentele artistice ale sălilor și frescei din aula „Adrian Rădulescu”, lucrări de restaurare exterioare la fațade și acoperișuri, lucrări de arhitectură, lucrări de intervenție 372ersonae372372 și lucrări de instalații, dotări interioare (instalații, echipamente și dotări pentru asigurarea condițiilor de climatizare, siguranță la foc, antiefracție), dotări pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural mobil și imobil, activități de marketing și promovare turistică a obiectivului 372ersonae372372, 372ersonae372 digitizarea acestuia, în cadrul proiectului și creșterea numărului preconizat de vizite la obiectivul de patrimoniu cultural.

Restaurarea, conservarea, amenajarea și punerea în valoare a Edificiului Roman cu Mozaic, cod SMIS 116049

Proiectul, finanțat prin POR 2014-2020, Axa Prioritară 5, cu o valoare de 14.362.838,12 lei, vizează impulsivarea dezvoltării locale prin reabilitarea și punerea în valoare a Edificiului Roman cu Mozaic, parte 372ersonae372 a patrimoniului cultural 372ersonae. Obiectivele 372ersonae ale proiectului sunt reprezentate de restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentului istoric Edificiul Roman cu Mozaic (372ersonae372 restaurarea, protecția și conservarea mozaicurilor interioare și restaurarea plasticii fațadei și a acoperișului), dotări interioare (instalații, echipamente și dotări pentru asigurarea condițiilor de climatizare, siguranța la foc, antiefracție), dotări pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural mobil și imobil, activități de marketing și promovare turistică a obiectivului 372ersonae372372, 372ersonae372 digitizarea acestuia, în cadrul proiectului și creșterea numărului preconizat de vizite la obiectivul de patrimoniu cultural.

Aspectele majore care marchează dezvoltarea UE și a Euroregiunii Marea Neagră

Politica de coeziune 373ersonae investițiile în toate regiunile europene care sunt structurate în 3 categorii: mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate. Pe plan 373ersonae, PIB-ul pe cap de locuitor 373ersonae să se apropie de media UE, însă disparitățile regionale 373ersona.

Chiar dacă la nivelul Regiunii Sud-Est, județul Constanța ocupă primul loc din punctul de vedere al PIB-ului înregistrat, la o distanță semnificativă față de nivelul înregistrat de la celelalte județe, în perioada 2014 – 2018, PIB-ul generat de județul Constanța a cunoscut o creștere mai lentă, 373ersonae373373v cu PIB-ul 373ersonae (+42,35%) și cel regional (+29,80%).

Metoda de alocare a fondurilor se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor, dar sunt incluse și o serie de criterii noi, privind șomajul în rândul tinerilor, nivelul scăzut de educație, schimbările climatice și primirea și integrarea migranților, cu scopul de a reflecta mai bine realitatea de pe teren.

Politica de coeziune va continua să sprijine strategiile de dezvoltare la nivel local și să autonomizeze gestionarea fondurilor de către autoritățile locale. Crește și dimensiunea urbană a politicii de coeziune, prin alocarea a 6% din FEDR dezvoltării urbane durabile și printr-un nou program de colaborare în rețea și de consolidare a capacităților 373ersonae autorităților urbane, sub denumirea Inițiativa urbană europeană.

La nivelul **Euroregiunii Marea Neagră**, ratificată în 2008, se urmărește consolidarea cooperării în regiunea Mării Negre cu implicarea UE pe o 373erson 373ersonae373373ve de dialog și cooperare la nivel de regiune. Domeniile pentru care sunt vizate proiecte de cooperare între statele din regiune și UE sunt: democrație, drepturile omului, buna guvernare, managementul frontierelor, conflictele înghețate, energia, transporturile, mediul, politica 373ersonae, pescuitul, comerțul, migrația, dezvoltarea, educația, cercetarea și dezvoltarea. Valoarea adăugată a Sinergiei Mării Negre rezidă în caracterul incluziv al acesteia și în încurajarea unei abordări bottom-up și flexibile, pe baze voluntare în 373ersona privește implementarea de proiecte.

Progresele realizate în implementarea Sinergiei Mării Negre în timpul Președinției României a Consiliului Uniunii Europene, din prima jumătate a anului 2019, sunt reflectate de adoptarea Agendei maritime 373ersona pentru Marea Neagră și a Agendei strategice pentru cercetare și inovare în regiunea Mării Negre, precum și de rezultatele Președinției-în-Exercițiu a Organizației de Cooperare Economică la Marea Neagră.

Prin adoptarea Agendei maritime 373ersona, Marea Neagră se alătură celorlalte bazine maritime învecinate cu UE care au optat pentru o abordare 373ersonae373, coerentă în vederea dezvoltării economiei albastre simultan cu păstrarea unei mări cât mai curate.

Agenda strategică pentru cercetare și inovare în regiunea Mării Negre constituie pilonul de cercetare ce vine în sprijinul direct al Agendei Maritime Comune pentru Marea Neagră și are la bază o orientare pragmatică, flexibilă și 373ersonae373 spre implementarea de proiecte. Documentul 373ersona prioritățile 373ersona ale statelor riverane Mării Negre și Republica Moldova privind cercetarea și inovarea în domenii subsumate economiei albastre, fiind structurată pe patru piloni:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- Gestionarea provocărilor fundamentale în domeniul cercetării în regiunea Mării Negre/ Black Sea Knowledge Bridge;
- Dezvoltarea de produse, soluții și clustere pentru creșterea albastră/ Black Sea Blue Growth – Black Sea Blue Economy;
- Construirea de infrastructuri-cheie în domeniul cercetării/ Key Joint Infrastructure and Policy Enablers;
- Educație și dezvoltarea de capacități/ Empowered Citizens and Enhanced Blue Workforce.

Pentru conturarea cadrului evaluării efectelor asupra mediului generate de implementare a propunerilor din Strategia de dezvoltare durabilă a Județului Constanța pentru perioada 2021-2027, au fost selectate și analizate mai multe obiective relevante, legate în mod direct de:

- Aspectele de mediu indicate în Anexa 2 a H.G. nr. 1076/2004;
- Problemele de mediu relevante pentru PUG, rezultate în urma analizării stării actuale a mediului;
- Obiectivele și măsurile propuse în cadrul programului studiat.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Pentru propunerea listei de obiective au fost consultate documentele de referință la nivel local/regional/național, s-au purtat discuții în cadrul ședințelor grupului de lucru, rezultând următoarea lista de obiective:

Tabelul nr.71 Obiective de mediu pentru evaluarea Strategiei de dezvoltare a Județului Constanta pentru perioada 2021-2027

Factor/Domeniu	Obiective de mediu relevante	Indicatori	Ținte
Apa	OR1. Limitarea poluării apelor la niveluri care să nu dauneze sistemelor naturale; menținerea funcțiilor ecologice a apelor	-parametrii de calitate pentru apele de suprafață	Reducerea impactului produs de evacuarea apelor uzate menajere și industriale asupra apelor de suprafață Nr. De locuitori racordați la rețeaua de alimentare cu apă și canalizare
	OR2. Limitarea poluării apelor subterane, inclusiv a poluării cu nitrați din surse agricole	-parametrii de calitate pentru apele subterane	Indicatorul nitrați pentru apele subterane; Nr. Exploatații agricole care aplică Codul bunelor practici agricole Nr. Gospodării individuale ce gestionează corespunzător gunoiul de grajd

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Factor/Domeniu	Obiective de mediu relevante	Indicatori	Ținte
Aer/ Schimbări climatice	OR3. Îmbunătățirea calității aerului atmosferic, menținerea calității aerului	-standarde, respective legislație de calitate pentru aer	Incadrarea valorilor poluanților specifici în standardele de calitate : NO ₂ , SO ₂ , PM 10, C6H6, CO, Pb Limitarea poluarilor generate de activitati industriale
	OR4. Reducerea impactului transporturilor asupra calității aerului la nivel de judet	-kilometrii de drumuri modernizate/ reabilitate	Reducerea poluarii generate de traficul rutier
	O5 Scaderera emisiilor de gaze cu efect de sera generate din activitati , in vederea atingerii tintelor impuse de UE si reducerera graduala a gazelor cu efect de sera	-nr solicitari pentru accesarea fondurilor necesare achizitiei de sisteme de alternative de asigurare a incalzizii si obtinerii apei calde	Utilizarea resurselor regenerabile de energie.
Sol/Subsol/utilizarea terenurilor	OR 6. Îmbunătățirea calității solului, exploatarea resurselor în limita capacității de suport	- clasa de calitate pentru suprafețe agricole	-indicatori specifici pentru terenurile arabile
	OR7. Depozitarea corespunzătoare a deșeurilor la nivelul judetului	- imbunatatirea infrastructurii de gestionare a deseurilor la nivelul judetului Constanta	Nr. Depozite de deșeuri conforme

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Factor/ Domeniu	Obiective de mediu relevante	Indicatori	Tinte
Managementul deșeurilor	OR8. Susținerea colectării selective a deșeurilor, creșterea gradului de recuperare și reciclare a deșeurilor	- atingerea țintelor din PJGD privind cantitatea de deșeuri reciclate	Cantități de deșeuri reciclate Nr. De investitii realizate in domeniul managementului deșeurilor
	OR9 Îmbunătățirea stării de sănătate a populației	-nr. Imbolnaviri generate de lipsa de salubritate/ gestionare corespunzatoare a deșeurilor	Monitorizarea efectelor induse de gestionarea deșeurilor asupra sanatatii publice la nivelul Judetului Constanta
Biodiversitate, fauna, flora	OR 10 Asigurarea protecției pentru siturile Natura 2000 la nivel de judet	- acțiuni de protejare a zonelor valoroase din punct de vedere al biodiversității	-dezvoltare urbană favorabilă care să țină cont de vecinatatea ariilor naturale protejate
Peisaj, valori arhitectonice și de patrimoniu	OR11. Îmbunătățirea calității peisajului, crearea unui numar cât mai mare de spații verzi	- suprafata spații verzi amenajate și reabilitate;	Suprafețe noi de spațiu verde (mp/loc) conform prevederilor OUG nr. 114/2007
	OR12 Protejarea, respectiv punerea în valoare a obiectivelor arhitectonice și de patrimoniu	- nr. Nonumente restaurate	Obiective de patrimoniu pentru care s-au instituit zone de protecție, conform cerintelor instituțiilor de profil

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Factor/ Domeniu	Obiective de mediu relevante	Indicatori	Tinte
Riscuri naturale	OR13 Creșterea protecției populației față de riscurile naturale	-mp suprafață teren stabilizat	Nr terenuri stabilizate
Populație și sănătate publică , mediu social si economic	OR14 Îmbunătățirea standardelor de viață ale populației	<ul style="list-style-type: none"> - nr. 378egativa racordate la sistemul centralizat de alimentare cu apă – parametri de calitate ai apei potabile furnizate - nr. personae racordate la sistemul centralizat de evacuare a apelor uzate menajere -încurajarea utilizării resurselor regenerabile de energie; -accesul la dotări de agrement și recreere; -accesul la servicii de sănătate și învățământ; -crearea unor noi locuri de muncă. 	<ul style="list-style-type: none"> - evoluția nr. Locuitori care beneficiază de serviciile publice de utilități; - nr. Persoane cu acces la servicii de sănătate; - nr. Mare de locuitori care apelează la utilizarea sistemelor de încălzire și asigurarea apei calde prin resurse regenerabile de energie (panouri solare, etc)

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

<p style="text-align: center;">Turism durabil</p> <p style="text-align: center;">si</p> <p style="text-align: center;">Transport</p>	<p>OR15 dezvoltarea/ modernizarea infrastructurii rutiere</p> <p>OR16 informarea turistilor cu privire la zonele suprapuse cu arii naturale protejate</p>	<p>- Drumuri comunale si judetene reabilitate</p> <p>- Panouri de informarea cu privire la ariile naturale protejate</p>	<p>- Nr tronsoane de drum reabilutate</p> <p>-Nr panouri de informare cu privire la ariile naturale protejate</p>
---	---	--	---

6. POTENȚIALE EFECTE SEMNIFICATIVE ASUPRA MEDIULUI

În conformitate cu prevederile OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului aprobată prin Legea nr. 265/2008, modificată și completată prin OUG nr. 114/2007 și OUG nr. 164/2008, obiectivele programului trebuie să ducă la atingerea obiectivelor de mediu stabilite la nivel național, comunitar sau internațional pentru a asigura o dezvoltare durabilă a județului Constanța.

Raportul de Mediu pentru Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Constanța pentru perioada 2021- 2027 este un instrument care vine în sprijinul administrației publice în alegerea priorităților și etapizarea intervențiilor în teritoriul administrat.

Pentru evaluarea efectelor potențiale a propunerilor programului/ strategiei asupra mediului înconjurător s-a utilizat metoda matricelor. Aceste sisteme de cuantificare pornind de la matricea Lepold se folosesc în mod curent în Studiile de Mediu și asigură o informație cu caracter cantitativ pe baza unor note care se acordă fiecărui efect asupra unor factori de Mediu.

În pregătirea unei astfel de matrici este necesară parcurgerea următoarelor etape:

- listarea tuturor aspectelor semnificative de mediu;
- listarea tuturor efectelor în mediu și gruparea lor pe categorii ;
- alegerea metodei de evaluare pe baza specificității datelor și a particularităților;
- discutarea regulilor de clasificare-ponderare, atribuirea de punctaje în evaluarea finală.

Într-o astfel de matrice simplă, activitățile ce determină un impact asupra mediului se înscriu pe o axă, iar efectele în mediu pe cealaltă axă. Tehnicile de clasificare pentru ponderea importantă implică atribuirea unor numere unei serii de factori.

Evaluarea de mediu folosind matricea Leopold asigură o informație cu caracter cantitativ pe baza unor note care se acordă fiecărui efect asupra unor factori de mediu.

Pentru aceasta în prezentul Raport de Mediu s-a procedat astfel:

- pentru fiecare din grupele obiective s-a întocmit o matrice de corelare între efectele asupra mediului și aspectele de mediu afectate pentru fiecare relație, acordându-se puncte dacă există o corelație, definindu-se în acest fel puncte de evaluare a impactului însumate în ambele sensuri;
- totodată în aceeași matrice s-au determinat puncte de impact pozitiv, conform pct. 6 al anexei 2 din H.G. nr. 1076/2004;
- în acest fel pentru fiecare grupă de obiectiv avem o caracterizare globală atât a efectelor negative, cât și a celor pozitive, ce se pot manifesta asupra mediului.

Trebuie precizat că punctele de impact pozitiv sau negativ au o valoare posibilă- potențială și nu valori reale- certe, întrucât ele pot fi îmbunătățite sau din contra înrăutățite dacă nu se iau măsuri corecte de realizare a lucrărilor și de monitorizare.

Pentru evaluare a fost utilizat următorul sistemul de notare prezentat în tabelul următor.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Tabel nr.72 Scala de cuantificare a impactului generat de implementarea măsurilor de actualizare a Strategiei de dezvoltare a Județului Constanta asupra obiectivelor de mediu relevante

Valoarea impactului	Justificare
+2	Efect pozitiv semnificativ asupra obiectivului de mediu relevant
+1	Efect pozitiv indirect/redus asupra obiectivului de mediu relevant
0	Niciun efect negativ / efectul un poate fi evaluat
-1	Efect negativ indirect/redus asupra obiectivului de mediu relevant
-2	Efect negativ supra obiectivului de mediu relevant

Principalele obiective ale Strategiei ce vor fi evaluate în raport cu obiectivele de mediu relevante sunt următoarele:

Tabelul nr. 73 Obiectivele de mediu Strategiei de dezvoltare durabila a jud. Constanta

Aspect de mediu	Obiectivele de mediu relevante ale Strategiei
Apa	OR1. Limitarea poluării apelor la niveluri care sa nu dauneze sistemelor naturale; menținerea funcțiilor ecologice a apelor OR2. Limitarea poluării apelor subterane, inclusiv a poluării cu nitrați din surse agricole
Aer/Schimbari climatice	OR 3 Imbunatatirea calitatii aerului atmosferic/ mentinerea calitatii aerului OR4 Reducerea impactului transporturilor asupra calitatii aerului la nivel de judet O5 Scaderera emisiilor de gaze cu efect de sera generate din activitati , in vederea atingerii tintelor impuse de UE si reducerera graduala a gazelor cu efect de sera
Sol/ subsol/ utilizarea terenurilor	OR6 Imbunatatirea calitatii solului, exploatarea resurselor in limitele capacitatii de suport OR7 Depozitarea corespunzatoare a deseurilor la nivelul judetului

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Aspect de mediu	Obiectivele de mediu relevante ale Strategiei
Managementul deseurilor	OR8 Sustinerea colectarii selective a deseurilor, cresterea gradului de recuperare si reciclare a deseurilor OR9 Imbunatatirea starii de sanatate a populatiei
Biodiversitate	OR10 Asigurarea protectiei pentru siturile Natura 2000 la nivel de judet
Peisaj, valori arhitectonice si de patrimoniu,	OR 11 Imbunatatirea calitatii peisajului , crearea unui numar cat mai mare de spatii verzi OR12 Protejarea, respectiv punerea in valoare a obiectivelor arhitectonice si de patrimoniu
Riscuri naturale	OR 13 Creșterea protecției populației față de riscurile naturale
Populatie, sanatate publica, mediul social si economic	OR14 Imbunatatirea standardelor de viata ale populatiei
Turism durabil si transport	OR15 dezvoltarea/ modernizarea infrastructurii rutiere judetene OR16 informarea turistilor cu privire la zonele suprapuse cu ariile naturale protejate

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

DDS1 Dezvoltare economica prin valorificarea potentialului local si utilizarea inovarii si a noilor tehnologii

ObS 1.1. Dezvoltarea transporturilor si a serviciilor conexe

Factor /domeniu	Obiective de mediu relevante (OR)	Nivel impact	Justificare
Apă	OR1. Limitarea poluării apelor la niveluri care sa nu dauneze sistemelor naturale; menținerea funcțiilor ecologice a apelor OR2. Limitarea poluării apelor subterane, inclusiv a poluării cu nitrați din surse agricole	-1	Lucrarile pentru dezvoltarea, modernizarea parcurilor de autovehicule, modernizarea si extinderea transportului feroviar, dezvoltarea rețelilor de apa si electricitate, etc sunt lucrari care pot avea un impact negativ asupra factorului de mediu apa prin posibile scurgeri de produse petroliere, depozitarea necorespunzatoare a materiilor prime, depozitarea necorespunzatoare a deeurilor.
Aer/ Schimbari climatice	OR 3 Imbunatatirea calitatii aerului atmosferic/ mentinerea calitatii aerului OR4 Reducerea impactului transporturilor asupra calitatii aerului la nivel de judet O5 Scaderera emisiilor de gaze cu efect de sera generate din activitati , in vederea atingerii tintelor impuse de UE si reducerera graduala a gazelor cu efect de sera	+1	- efect negativ asupra calității aerului și a nivelurilor de zgomot și vibrații in perioadele de desfasurare a lucrarilor pentru modernizarea drumurilor; - creșterea valorilor de trafic; - creșterea volumului activităților economice.
Sol/subsol, utilizarea terenurilor	OR6 Imbunatatirea calitatii solului, exploatarea resurselor in limitele capacitatii de suport OR7 Depozitarea corespunzatoare a deeurilor la nivelul judetului	-1	Lucrarile pentru dezvoltarea, modernizarea parcurilor de autovehicule, modernizarea si extinderea transportului feroviar, dezvoltarea rețelilor de apa si electricitate, etc sunt lucrari care pot avea un impact negativ asupra factorului de mediu sol/ subsol prin posibile scurgeri de produse petroliere, depozitarea necorespunzatoare a materiilor prime, depozitarea necorespunzatoare a deeurilor

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Management deșeuri	OR8 Sustinerea colectarii selective a deșeurilor, creșterea gradului de recuperare și reciclare a deșeurilor OR9 Îmbunătățirea stării de sănătate a populației	-2	-efect negativ prin deșeurile generate
Biodiversitate, floră, faună	O10 Asigurarea protecției pentru siturile Natura 2000 la nivel de județ	0	-nu are efect asupra OR
Peisaj, valori arhitectonice și de patrimoniu, riscuri naturale	O 11 Îmbunătățirea calitatii peisajului , crearea unui număr cât mai mare de spații verzi O12 Protejarea, respectiv punerea în valoare a obiectivelor arhitectonice și de patrimoniu	0	-nu are efect asupra OR
Riscuri naturale	O 13 Creșterea protecției populației față de riscurile naturale	0	-nu are efect asupra OR
Populație și sănătate publică, mediu social și economic	O14 Îmbunătățirea standardelor de viață ale populației	+2	- efect pozitiv asupra mediului economic și social al județului
Turism durabil și transport	O15 dezvoltarea/ modernizarea infrastructurii rutiere județene	+2	efect pozitiv asupra mediului economic și social al județului

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

	O16 informarea turistilor cu provire la zonele suprapuse cu ariile naturale protejate		
Total		1	

ObS1.2. Dezvoltarea activitatilor industriale

Factor /domeniu	Obiective de mediu relevante (OR)	Nivel impact	Justificare
Apă	OR1. Limitarea poluării apelor la niveluri care sa nu dauneze sistemelor naturale; menținerea funcțiilor ecologice a apelor OR2. Limitarea poluării apelor subterane, inclusiv a poluării cu nitrați din surse agricole	-1	Activitatile industriale pot avea un impact negativ asupra calitatii apelor, atat cele de suprafata, cat si cele subterane.
Aer/ Schimbari climatice	OR 3 Imbunatatirea calitatii aerului atmosferic/ mentinerea calitatii aerului OR4 Reducerea impactului transporturilor asupra calitatii aerului la nivel de judet O5 Scaderera emisiilor de gaze cu efect de sera generate din activitati , in vederea atingerii tintelor impuse de UE si reducerera graduala a gazelor cu efect de sera	-1	Efect negativ asupra calității aerului și a nivelurilor de zgomot și vibrații Creșterea volumului activităților economice.
Sol/subsol, utilizarea terenurilor	OR6 Imbunatatirea calitatii solului, exploatarea resurselor in limitele capacitatii de suport	-1	

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

	OR7 Depozitarea corespunzătoare a deșeurilor la nivelul județului		
Management deșeuri	OR8 Sustinerea colectării selective a deșeurilor, creșterea gradului de recuperare și reciclare a deșeurilor OR9 Îmbunătățirea stării de sănătate a populației	-1	Activitățile industriale sunt generatoare de deșeuri, fiind necesară gestionarea corespunzătoare a acestora astfel încât deșeurile să nu devină sursă de poluare pentru factorii de mediu
Biodiversitate, floră, faună	O10 Asigurarea protecției pentru siturile Natura 2000 la nivel de județ	0	-nu are efect asupra OR. Activitățile industriale nu se vor dezvolta în vecinătatea sau în interiorul ariilor naturale protejate
Peisaj, valori arhitectonice și de patrimoniu,	O 11 Îmbunătățirea calitatii peisajului , crearea unui număr cât mai mare de spații verzi O12 Protejarea, respectiv punerea în valoare a obiectivelor arhitectonice și de patrimoniu	0	-nu are efect asupra OR
Riscuri naturale	O 13 Creșterea protecției populației față de riscurile naturale	0	-nu are efect asupra OR
Populație și sănătate publică, mediu social și economic	O14 Îmbunătățirea standardelor de viață ale populației	+2	- efect pozitiv asupra mediului economic și social al județului, prin crearea de locuri de muncă pentru locuitorii județului

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Turism durabil si transport	O15 dezvoltarea/ modernizarea infrastructurii rutiere judetene	+1	Pentru o dezvoltare industrială este nevoie de modernizarea infrastructurii rutiere
	O16 informarea turistilor cu provire la zonele suprapuse cu ariile naturale protejate		
Total		-1	

ObS1.3. Dezvoltarea si sustinerea mediului local de afaceri

Factor /domeniu	Obiective de mediu relevante (OR)	Nivel impact	Justificare
Apă	OR1. Limitarea poluării apelor la niveluri care sa nu dauneze sistemelor naturale; menținerea funcțiilor ecologice a apelor	0	-nu are efect asupra OR
	OR2. Limitarea poluării apelor subterane, inclusiv a poluării cu nitrați din surse agricole		
Aer/ Schimbari climatice	OR 3 Imbunatatirea calitatii aerului atmosferic/ mentinerea calitatii aerului	0	-nu are efect asupra OR
	OR4 Reducerea impactului transporturilor asupra calitatii aerului la nivel de judet		
	O5 Scaderera emisiilor de gaze cu efect de sera generate din activitati , in vederea atingerii tintelor impuse de UE si reducerera graduala a gazelor cu efect de sera		

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Sol/subsol, utilizarea terenurilor	OR6 Imbunatatirea calitatii solului, exploatarea resurselor in limitele capacitatii de suport OR7 Depozitarea corespunzatoare a deseurilor la nivelul judetului	0	-nu are efect asupra OR
Management deșeuri	OR8 Sustinerea colectarii selective a deseurilor, cresterea gradului de recuperare si reciclare a deseurilor OR9 Imbunatatirea starii de sanatate a populatiei	0	-nu are efect asupra OR
Biodiversitate, floră, faună	O10 Asigurarea protectiei pentru siturile Natura 2000 la nivel de judet	0	-nu are efect asupra OR
Peisaj, valori arhitectonice și de patrimoniu	O 11 Imbunatatirea calitatii peisajului , crearea unui numar cat mai mare de spatii verzi O12 Protejarea, respectiv punerea in valoare a obiectivelor arhitectonice si de patrimoniu	0	-nu are efect asupra OR
Riscuri naturale	O 13Creșterea protecției populației față de riscurile naturale	0	-nu are efecte asupra OR
Populație și sănătate publică, mediu social	O14 Imbunatatirea standardelor de viata ale populatiei	0	-nu are efect asupra OR

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

și economic			
Turism durabil si transport	O15 dezvoltarea/ modernizarea infrastructurii rutiere judetene O16 informarea turistilor cu privire la zonele suprapuse cu ariile naturale protejate	+2	Dezvoltarea turismului ca afacere locala este benefica pentru dezvoltarea durabila a judetului, in situatia in care acesta se realizeaza in mod organizat Modernizarea drumurilor este necesara in vederea dezvoltarii mediului de afaceri local si nu numai.
Total		+2	

Obs1.4.Valorificarea potentialului energetic local

Factor /domeniu	Obiective de mediu relevante (OR)	Nivel impact	Justificare
Apă	OR1. Limitarea poluării apelor la niveluri care sa nu dauneze sistemelor naturale; menținerea funcțiilor ecologice a apelor OR2. Limitarea poluării apelor subterane, inclusiv a poluării cu nitrați din surse agricole	-1	-dezvoltarea parcurilor eoliene la nivel de judet aduc un impact negativ asupra apelor subterane in perioada realizarii acestora
Aer/ Schimbări climatice	OR 3 Imbunatatirea calitatii aerului atmosferic/ mentinerea calitatii aerului OR4 Reducerea impactului transporturilor asupra calitatii aerului la nivel de judet O5 Scaderera emisiilor de gaze cu efect de sera generate din activitati , in vederea atingerii tintelor impuse de UE si reducerera graduala a gazelor cu efect de sera	+1	Valorificarea potentialul energetic local prin crearea de parcuri eoliene considerate generatoare de „energii curate”

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Sol/subsol, utilizarea terenurilor	OR6 Imbunatatirea calitatii solului, exploatarea resurselor in limitele capacitatii de suport OR7 Depozitarea corespunzatoare a deseurilor la nivelul judetului	-1	dezvoltarea parcurilor eoliene la nivel de judet aduc un impact negativ asupra solului/ subsolului si terenurilor in general in perioada realizarii
Management deșeuri	OR8 Sustinerea colectarii selective a deseurilor, cresterea gradului de recuperare si reciclare a deseurilor OR9 Imbunatatirea starii de sanatate a populatiei	-1	Dezvoltarea parcurilor eoliene implica generare de deseuri de deseuri in atat in etapa de construire , cat si in etapa de functionare
Biodiversitate, floră, faună	O10 Asigurarea protectiei pentru siturile Natura 2000 la nivel de judet	-1	Dezvoltarea parcurilor eoliene ar trebui realizate la distante apreciabile fata de ariile naturale protejate
Peisaj, valori arhitectonice și de patrimoniu	O 11 Imbunatatirea calitatii peisajului , crearea unui numar cat mai mare de spatii verzi O12 Protejarea, respectiv punerea in valoare a obiectivelor arhitectonice si de patrimoniu	-1	Dezvoltarea parcurilor eoliene implica modifiarea peisajului
Riscuri naturale	O 13Creșterea protecției populației față de riscurile naturale	0	-nu are efecte asupra OR
Populație și sănătate publică, mediu social și economic	O14 Imbunatatirea standardelor de viata ale populatiei	+2	- efect pozitiv asupra mediului economic și social al judetului, prin crearea de locuri de munca pentru locuitorii judetului

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Turism durabil si transport	O15 dezvoltarea/ modernizarea infrastructurii rutiere judetene O16 informarea turistilor cu provire la zonele suprapuse cu ariile naturale protejate	0	Nu are efect asupra OR
Total		-2	

Obs1.5. Modernizarea si dezvoltarea agriculturii, pescuitului si acvaculturii

Factor /domeniu	Obiective de mediu relevante (OR)	Nivel impact	Justificare
Apă	OR1. Limitarea poluării apelor la niveluri care sa nu dauneze sistemelor naturale; menținerea funcțiilor ecologice a apelor OR2. Limitarea poluării apelor subterane, inclusiv a poluării cu nitrați din surse agricole	-1	Utilizarea fertilizantilor agricultura , peste limitele admise de legislatia in vigoare, poate aduce un impact negativ asupra factorului de mediu apa, in special apa subterana
Aer/ Schimbari climatice	OR 3 Imbunatatirea calitatii aerului atmosferic/ mentinerea calitatii aerului OR4 Reducerea impactului transporturilor asupra calitatii aerului la nivel de judet O5 Scaderera emisiilor de gaze cu efect de sera generate din activitati , in vederea atingerii tintelor impuse de UE si reducerera graduala a gazelor cu efect de sera	0	Nu are efect asupra OR

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Sol/subsol, utilizarea terenurilor	OR6 Imbunatatirea calitatii solului, exploatarea resurselor in limitele capacitatii de suport OR7 Depozitarea corespunzatoare a deseurilor la nivelul judetului	-1	
Management deșeuri	OR8 Sustinerea colectarii selective a deseurilor, cresterea gradului de recuperare si reciclare a deseurilor OR9 Imbunatatirea starii de sanatate a populatiei	-1	Agricultura este generatoare de deseuri, astfel ca este necesara o monitorizare atenta a deseurilor , depozitarea corespunzatoare a acestora, astfel incat deseurile sa nu devina sursa de poluare pt factorii de mediu
Biodiversitate, floră, faună	O10 Asigurarea protectiei pentru siturile Natura 2000 la nivel de judet	0	Nu are efect asupra OR
Peisaj, valori arhitectonice și de patrimoniu	O 11 Imbunatatirea calitatii peisajului , crearea unui numar cat mai mare de spatii verzi O12 Protejarea, respectiv punerea in valoare a obiectivelor arhitectonice si de patrimoniu	0	Nu are efecte asupra OR
Riscuri naturale	O 13Creșterea protecției populației față de riscurile naturale	0	Nu are efecte asupra OR
Populație și sănătate publică, mediu social și economic	O14 Imbunatatirea standardelor de viata ale populatiei	+2	- efect pozitiv asupra mediului economic și social al judetului, prin crearea de locuri de munca pentru locuitorii judetului

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Turism durabil si transport	O15 dezvoltarea/ modernizarea infrastructurii rutiere judetene	0	Nu are efect asupra OR
	O16 informarea turistilor cu provire la zonele suprapuse cu ariile naturale protejate		
Total		-1	

Obs1.6. Dezvoltarea capitalului uman

Factor /domeniu	Obiective de mediu relevante (OR)	Nivel impact	Justificare
Apă	OR1. Limitarea poluării apelor la niveluri care sa nu dauneze sistemelor naturale; menținerea funcțiilor ecologice a apelor OR2. Limitarea poluării apelor subterane, inclusiv a poluării cu nitrați din surse agricole	0	Nu are efect asupra OR
Aer/ Schimbari climatice	OR 3 Imbunatatirea calitatii aerului atmosferic/ mentinerea calitatii aerului OR4 Reducerea impactului transporturilor asupra calitatii aerului la nivel de judet O5 Scaderera emisiilor de gaze cu efect de sera generate din activitati , in vederea atingerii tintelor impuse de UE si reducerera graduala a gazelor cu efect de sera	0	Nu are efect asupra OR

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Sol/subsol, utilizarea terenurilor	OR6 Imbunatatirea calitatii solului, exploatarea resurselor in limitele capacitatii de suport OR7 Depozitarea corespunzatoare a deseurilor la nivelul judetului	0	Nu are efect asupra OR
Management deșeuri	OR8 Sustinerea colectarii selective a deseurilor, cresterea gradului de recuperare si reciclare a deseurilor OR9 Imbunatatirea starii de sanatate a populatiei	0	Nu are efect asupra OR
Biodiversitate, floră, faună	O10 Asigurarea protectiei pentru siturile Natura 2000 la nivel de judet	0	Nu are efect asupra OR
Peisaj, valori arhitectonice și de patrimoniu, riscuri naturale	O 11 Imbunatatirea calitatii peisajului , crearea unui numar cat mai mare de spatii verzi O12 Protejarea, respectiv punerea in valoare a obiectivelor arhitectonice si de patrimoniu	0	Nu are efecte asupra OR
Riscuri naturale	O 13Creșterea protecției populației față de riscurile naturale	0	Nu are efecte asupra OR
Populație și sănătate publică, mediu social și economic	O14 Imbunatatirea standardelor de viata ale populatiei	+2	- efect pozitiv asupra mediului economic și social al judetului, prin crearea de locuri de munca pentru locuitorii judetului

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Turism durabil si transport	O15 dezvoltarea/ modernizarea infrastructurii rutiere judetene	0	Nu are efect asupra OR
	O16 informarea turistilor cu provire la zonele suprapuse cu ariile naturale protejate		
Total		+2	

DDS2 Cresterea calitatii conditiilor de locuire si reducerea disparitatilor dintre comunitati

Obs 2.1. Regenerarea infrastructurii edilitare si a serviciilor publice

Factor /domeniu	Obiective de mediu relevante (OR)	Nivel impact	Justificare
Apă	OR1. Limitarea poluării apelor la niveluri care sa nu dauneze sistemelor naturale; menținerea funcțiilor ecologice a apelor OR2. Limitarea poluării apelor subterane, inclusiv a poluării cu nitrați din surse agricole	-1	Lucrarile necesare pentru reabilitarea cladirilor, modernizarea si extinderea transportului feroviar, modernizarea retelelor de apa si electricitate , pot genera un impact negativ asupra apei prin depozitarea deseurilor generate, poluari accidentale cu produs petrolier, etc
Aer/ Schimbări climatice	OR 3 Imbunatatirea calitatii aerului atmosferic/ mentinerea calitatii aerului OR4 Reducerea impactului transporturilor asupra calitatii aerului la nivel de judet	-1	- efect negativ asupra calității aerului și a nivelurilor de zgomot și vibrații in perioadele de desfasurare a lucrarilor pentru modernizarea infrastructurii edilitare

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

	O5 Scaderera emisiilor de gaze cu efect de sera generate din activitati , in vederea atingerii tintelor impuse de UE si reducerea graduala a gazelor cu efect de sera		
Sol/subsol, utilizarea terenurilor	OR6 Imbunatatirea calitatii solului, exploatarea resurselor in limitele capacitatii de suport OR7 Depozitarea corespunzatoare a deseurilor la nivelul judetului	-1	Lucrarile necesare pentr reabilitarea cladirilor, modernizarea si extinderea transportului feroviar, modernizarea retelelor de apa si electricitate , pot genera un impact negativ asupra solului/ subsolului prin depozitarea deseurilor generate, poluari accidentale cu produs petrolier, etc
Management deșeuri	OR8 Sustinerea colectarii selective a deseurilor, cresterea gradului de recuperare si reciclare a deseurilor OR9 Imbunatatirea starii de sanatate a populatiei	-1	Reabilitarea cladirilor, modernizarea si extinderea transportului feroviar, modernizarea retelelor de apa si electricitate , etc sunt lucrari generatoare de deseuri.
Biodiversitate, floră, faună	O10 Asigurarea protectiei pentru siturile Natura 2000 la nivel de judet	0	-nu are efect asupra OR
Peisaj, valori arhitectonice și de patrimoniu	O 11 Imbunatatirea calitatii peisajului , crearea unui numar cat mai mare de spatii verzi O12 Protejarea, respectiv punerea in valoare a obiectivelor arhitectonice si de patrimoniu	+1	-efect pozitiv

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Riscuri naturale	O 13 Creșterea protecției populației față de riscurile naturale	0	Nu are efecte asupra OR
Populație și sănătate publică, mediu social și economic	O14 Imbunatatirea standardelor de viata ale populatiei	+2	- efect pozitiv asupra mediului economic și social al judetului
Turism durabil si transport	O15 dezvoltarea/ modernizarea infrastructurii rutiere judetene O16 informarea turistilor cu privire la zonele suprapuse cu ariile naturale protejate	+2	efect pozitiv asupra mediului economic și social al judetului
Total		1	

ObS 2.2. Dezvoltarea si modernizarea infrastructurii serviciilor educationale

Factor /domeniu	Obiective de mediu relevante (OR)	Nivel impact	Justificare
Apă	OR1. Limitarea poluării apelor la niveluri care sa nu dauneze sistemelor naturale; menținerea funcțiilor ecologice a apelor OR2. Limitarea poluării apelor subterane, inclusiv a poluării cu nitrați din surse agricole	-1	Lucrarile necesare pentru reabilitarea cladirilor unitatilor scolare , pot genera un impact negativ asupra apei prin depozitarea deseurilor generate, poluari accidentale cu produs petrolier, etc

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Aer/ Schimbări climatice	OR 3 Îmbunătățirea calitatii aerului atmosferic/ menținerea calitatii aerului OR4 Reducerea impactului transporturilor asupra calitatii aerului la nivel de județ O5 Scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră generate din activități, în vederea atingerii tintelor impuse de UE și reducerea graduală a gazelor cu efect de seră	-1	- efect negativ asupra calității aerului și a nivelurilor de zgomot și vibrații în perioadele de desfășurare a lucrărilor pentru modernizarea clădirilor unităților școlare
Sol/subsol, utilizarea terenurilor	OR6 Îmbunătățirea calitatii solului, exploatarea resurselor în limitele capacității de suport OR7 Depozitarea corespunzătoare a deșeurilor la nivelul județului	-1	Lucrările necesare pentru reabilitarea unităților școlare, pot genera un impact negativ asupra solului/ subsolului prin depozitarea deșeurilor generate, poluări accidentale cu produs petrolier, etc
Management deșeurii	OR8 Susținerea colectării selective a deșeurilor, creșterea gradului de recuperare și reciclare a deșeurilor OR9 Îmbunătățirea stării de sănătate a populației	-1	Reabilitarea clădirilor unităților școlare sunt lucrări generatoare de deșeurii.
Biodiversitate, floră, faună	O10 Asigurarea protecției pentru siturile Natura 2000 la nivel de județ	0	-nu are efect asupra OR
Peisaj, valori arhitectonice și de patrimoniu	O 11 Îmbunătățirea calitatii peisajului, crearea unui număr cât mai mare de spații verzi O12 Protejarea, respectiv punerea în valoare a obiectivelor arhitectonice și de patrimoniu	+1	-efect pozitiv

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Riscuri naturale	O 13 Creșterea protecției populației față de riscurile naturale	0	Nu are efect asupra OR
Populație și sănătate publică, mediu social și economic	O14 Imbunatatirea standardelor de viata ale populatiei	+2	- efect pozitiv asupra mediului economic și social al judetului
Turism durabil si transport	O15 dezvoltarea/ modernizarea infrastructurii rutiere judetene O16 informarea turistilor cu provire la zonele suprapuse cu ariile naturale protejate	0	Nu are efect asupra OR
Total		-1	

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

ObS 2.3. Dezvoltarea si modernizarea serviciilor de sanatate publica

Factor /domeniu	Obiective de mediu relevante (OR)	Nivel impact	Justificare
Apă	OR1. Limitarea poluării apelor la niveluri care sa nu dauneze sistemelor naturale; menținerea funcțiilor ecologice a apelor OR2. Limitarea poluării apelor subterane, inclusiv a poluării cu nitrați din surse agricole	-2	Lucrarile necesare pentru dezvoltarea, modernizarea , reabilitarea sau extinderea unitatilor sanitare , pot genera un impact negativ asupra apei prin depozitarea necorepunzatoare a deseurilor generate, poluari accidentale cu produs petrolier, etc
Aer/ Schimbari climatice	OR 3 Imbunatatirea calitatii aerului atmosferic/ mentinerea calitatii aerului OR4 Reducerea impactului transporturilor asupra calitatii aerului la nivel de judet O5 Scaderera emisiilor de gaze cu efect de sera generate din activitati , in vederea atingerii tintelor impuse de UE si reducerera graduala a gazelor cu efect de sera	-1	efect negativ asupra calității aerului și a nivelurilor de zgomot și vibrații in perioadele de desfasurare a lucrarilor necesare pentru dezvoltarea, modernizarea , reabilitarea sau extinderea unitatilor sanitare
Sol/subsol, utilizarea terenurilor	OR6 Imbunatatirea calitatii solului, exploatarea resurselor in limitele capacitatii de suport OR7 Depozitarea corespunzatoare a deseurilor la nivelul judetului	-1	Lucrarile necesare pentru dezvoltarea, modernizarea , reabilitarea sau extinderea unitatilor sanitare, pot genera un impact negativ asupra solului/ subsolului prin depozitarea deseurilor generate, poluari accidentale cu produs petrolier, etc
Management deșeuri	OR8 Sustinerea colectarii selective a deseurilor, cresterea gradului de recuperare si reciclare a deseurilor	-1	Lucrarile necesare pentru dezvoltarea, modernizarea , reabilitarea sau extinderea unitatilor sanitare sunt lucrari generatoare de deseuri.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

	OR9 Imbunatatirea starii de sanatate a populatiei		
Biodiversitate, floră, faună	O10 Asigurarea protecției pentru siturile Natura 2000 la nivel de județ	0	-nu are efect asupra OR
Peisaj, valori arhitectonice și de patrimoniu	O 11 Imbunatatirea calitatii peisajului , crearea unui numar cat mai mare de spatii verzi O12 Protejarea, respectiv punerea in valoare a obiectivelor arhitectonice si de patrimoniu	1	-efect pozitiv asupra peisajului
Riscuri naturale	O 13Creșterea protecției populației față de riscurile naturale	0	Nu are efecte asupra OR
Populație și sănătate publică, mediu social și economic	O14 Imbunatatirea standardelor de viata ale populatiei	+2	- efect pozitiv asupra mediului economic și social al județului
Turism durabil si transport	O15 dezvoltarea/ modernizarea infrastructurii rutiere judetene	0	Nu are efect asupra OR

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

	O16 informarea turistilor cu provire la zonele suprapuse cu ariile naturale protejate		
Total		-2	

Obs 2.4. Dezvoltarea serviciilor de ingrijire si protectie sociala

Factor /domeniu	Obiective de mediu relevante (OR)	Nivel impact	Justificare
Apă	OR1. Limitarea poluării apelor la niveluri care sa nu dauneze sistemelor naturale; menținerea funcțiilor ecologice a apelor OR2. Limitarea poluării apelor subterane, inclusiv a poluării cu nitrați din surse agricole	-1	Lucrarile necesare pentru modernizarea cladirilor , pot genera un impact negativ asupra apei prin depozitarea necorepunzatoare a deseurilor generate, poluari accidentale cu produs petrolier, etc
Aer/ Schimbari climatice	OR 3 Imbunatatirea calitatii aerului atmosferic/ mentinerea calitatii aerului OR4 Reducerea impactului transporturilor asupra calitatii aerului la nivel de judet O5 Scaderera emisiilor de gaze cu efect de sera generate din activitati , in vederea atingerii tintelor impuse de UE si reducerera graduala a gazelor cu efect de sera	-1	efect negativ asupra calității aerului și a nivelurilor de zgomot și vibrații in perioadele de desfasurare a lucrarilor necesare pentru modernizarea cladirilor
Sol/subsol, utilizarea terenurilor	OR6 Imbunatatirea calitatii solului, exploatarea resurselor in limitele capacitatii de suport OR7 Depozitarea corespunzatoare a deseurilor la nivelul judetului	-1	Lucrarile necesare pentru modernizarea cladirilor, pot genera un impact negativ asupra solului/ subsolului prin depozitarea deseurilor generate, poluari accidentale cu produs petrolier, etc

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Management deșeuri	OR8 Sustinerea colectarii selective a deseurilor, cresterea gradului de recuperare si reciclare a deseurilor OR9 Imbunatatirea starii de sanatate a populatiei	-1	Lucrarile necesare pentru modernizarea cladirilor sunt lucrari generatoare de deseuri.
Biodiversitate, floră, faună	O10 Asigurarea protectiei pentru siturile Natura 2000 la nivel de judet	0	-nu are efect asupra OR
Peisaj, valori arhitectonice și de patrimoniu	O 11 Imbunatatirea calitatii peisajului , crearea unui numar cat mai mare de spatii verzi O12 Protejarea, respectiv punerea in valoare a obiectivelor arhitectonice si de patrimoniu	0	-nu are efect asupra OR
Riscuri naturale	O 13Creșterea protecției populației față de riscurile naturale	0	-nu are efect asupra OR
Populație și sănătate publică, mediu social și economic	O14 Imbunatatirea standardelor de viata ale populatiei	+2	- efect pozitiv asupra mediului economic și social al judetului
Turism durabil si transport	O15 dezvoltarea/ modernizarea infrastructurii rutiere judetene	0	Nu are efect asupra OR

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

	O16 informarea turistilor cu privire la zonele suprapuse cu ariile naturale protejate		
Total		-2	

ObS 2.5. Dezvoltarea infrastructurii culturale si de petrecere a timpului liber

Factor /domeniu	Obiective de mediu relevante (OR)	Nivel impact	Justificare
Apă	OR1. Limitarea poluării apelor la niveluri care sa nu dauneze sistemelor naturale; menținerea funcțiilor ecologice a apelor OR2. Limitarea poluării apelor subterane, inclusiv a poluării cu nitrați din surse agricole	-1	Lucrarile pentru amenajarea locurilor de agrement si a locurilor de joaca, a locurilor de parcare, a pistelor pentru biciclete, etc , pot genera un impact negativ asupra apei prin depozitarea necorepunzatoare a deseurilor generate, poluari accidentale cu produs petrolier, etc
Aer/ Schimbari climatice	OR 3 Imbunatatirea calitatii aerului atmosferic/ mentinerea calitatii aerului OR4 Reducerea impactului transporturilor asupra calitatii aerului la nivel de judet O5 Scaderera emisiilor de gaze cu efect de sera generate din activitati , in vederea atingerii tintelor impuse de UE si reducerera graduala a gazelor cu efect de sera	+2	efect pozitiv asupra calității aerului
Sol/subsol, utilizarea terenurilor	OR6 Imbunatatirea calitatii solului, exploatarea resurselor in limitele capacitatii de suport	-1	Lucrarile pentru amenajarea locurilor de agrement si a locurilor de joaca, a locurilor de parcare, a pistelor pentru biciclete, etc , pot genera un impact negativ asupra apei prin depozitarea necorepunzatoare a deseurilor generate,

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

	OR7 Depozitarea corespunzătoare a deșeurilor la nivelul județului		poluări accidentale cu produs petrolier, etc prin depozitarea deșeurilor generate, poluări accidentale cu produs petrolier, etc
Management deșeuri	OR8 Sustinerea colectării selective a deșeurilor, creșterea gradului de recuperare și reciclare a deșeurilor OR9 Îmbunătățirea stării de sănătate a populației	-1	Lucrările pentru amenajarea locurilor de agrement și a locurilor de joacă, a locurilor de parcare, a pistelor pentru biciclete, etc , sunt lucrări generatoare de deșeuri.
Biodiversitate, floră, faună	O10 Asigurarea protecției pentru siturile Natura 2000 la nivel de județ	0	-nu are efect asupra OR
Peisaj, valori arhitectonice și de patrimoniu	O 11 Îmbunătățirea calitatii peisajului , crearea unui număr cât mai mare de spații verzi O12 Protejarea, respectiv punerea în valoare a obiectivelor arhitectonice și de patrimoniu	+2	-efect pozitiv
Riscuri naturale	O 13 Creșterea protecției populației față de riscurile naturale	0	Nu are efect asupra or
Populație și sănătate publică, mediu social și economic	O14 Îmbunătățirea standardelor de viață ale populației	+2	- efect pozitiv asupra mediului economic și social al județului

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Turism durabil si transport	O15 dezvoltarea/ modernizarea infrastructurii rutiere judetene O16 informarea turistilor cu privire la zonele suprapuse cu ariile naturale protejate	+2	Efect pozitiv
Total		5	

DDS3 Dezvoltarea turismului si serviciilor conexe

ObS 3.1. Dezvoltarea capacitatii de management al dezvoltarii turistice

Factor /domeniu	Obiective de mediu relevante (OR)	Nivel impact	Justificare
Apă	OR1. Limitarea poluării apelor la niveluri care sa nu dauneze sistemelor naturale; menținerea funcțiilor ecologice a apelor OR2. Limitarea poluării apelor subterane, inclusiv a poluării cu nitrați din surse agricole	-1	Interventiile privind conservarea, restaurarea, valorificarea muzeelor si a caselor memoriale, siturilor arheologice a obiectivelor culturale si de cult religios, a obiectivelor cu valoare arhitecturala, pot genera un impact negativ asupra apei prin depozitarea necorepunzatoare a deseurilor generate, poluari accidentale cu produs petrolier, etc
Aer/ Schimbări climatice	OR 3 Imbunatatirea calitatii aerului atmosferic/ mentinerea calitatii aerului OR4 Reducerea impactului transporturilor asupra calitatii aerului la nivel de judet	-1	Interventiile privind conservarea, restaurarea, valorificarea muzeelor si a caselor memoriale, siturilor arheologice a obiectivelor culturale si de cult religios, a obiectivelor cu valoare arhitecturala, pot genera un impact negativ asupra

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

	O5 Scaderera emisiilor de gaze cu efect de sera generate din activitati , in vederea atingerii tintelor impuse de UE si reducerera graduala a gazelor cu efect de sera		aerului prin imisiile generate in perioadele de realizare a lucrarilor.
Sol/subsol, utilizarea terenurilor	OR6 Imbunatatirea calitatii solului, exploatarea resurselor in limitele capacitatii de suport OR7 Depozitarea corespunzatoare a deseurilor la nivelul judetului	-1	Efect negativ in perioada realizarii lucrarilor pt conservarea, restaurarea, valorificarea muzeelor si a caselor memoriale, siturilor arheologice a obiectivelor culturale si de cult religios, a obiectivelor cu valoare arhitecturala
Management deșeuri	OR8 Sustinerea colectarii selective a deseurilor, cresterea gradului de recuperare si reciclare a deseurilor OR9 Imbunatatirea starii de sanatate a populatiei	-1	Efect negativ prin generare de deseuri
Biodiversitate, floră, faună	O10 Asigurarea protectiei pentru siturile Natura 2000 la nivel de judet	0	-nu are efect asupra OR
Peisaj, valori arhitectonice și de patrimoniu, riscuri naturale	O 11 Imbunatatirea calitatii peisajului , crearea unui numar cat mai mare de spatii verzi O12 Protejarea, respectiv punerea in valoare a obiectivelor arhitectonice si de patrimoniu	+2	Efect pozitiv asupra peisajului
Riscuri naturale	O 13Creșterea protecției populației față de riscurile naturale	0	Nu are efect asupra OR

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Populație și sănătate publică, mediu social și economic	O14 Imbunatatirea standardelor de viata ale populatiei	+2	- efect pozitiv asupra mediului economic și social al judetului
Turism durabil si transport	O15 dezvoltarea/ modernizarea infrastructurii rutiere judetene O16 informarea turistilor cu provire la zonele suprapuse cu ariile naturale protejate	+2	efect pozitiv asupra mediului economic și social al judetului
Total		2	

ObS 3.2. Dezvoltarea infrastructurii turistice si valorificarea potentialului local

Factor /domeniu	Obiective de mediu relevante (OR)	Nivel impact	Justificare
Apă	OR1. Limitarea poluării apelor la niveluri care sa nu dauneze sistemelor naturale; menținerea funcțiilor ecologice a apelor OR2. Limitarea poluării apelor subterane, inclusiv a poluării cu nitrați din surse agricole	0	Nu are efect asupra OR
	OR 3 Imbunatatirea calitatii aerului atmosferic/ mentinerea calitatii aerului		

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Aer/ Schimbări climatice	OR4 Reducerea impactului transporturilor asupra calitatii aerului la nivel de judet O5 Scaderera emisiilor de gaze cu efect de sera generate din activitati , in vederea atingerii tintelor impuse de UE si reducerera graduala a gazelor cu efect de sera	0	Nu are efect asupra OR
Sol/subsol, utilizarea terenurilor	OR6 Imbunatatirea calitatii solului, exploatarea resurselor in limitele capacitatii de suport OR7 Depozitarea corespunzatoare a deseurilor la nivelul judetului	0	Nu are efect asupra OR
Management deșeuri	OR8 Sustinerea colectarii selective a deseurilor, cresterea gradului de recuperare si reciclare a deseurilor OR9 Imbunatatirea starii de sanatate a populatiei	0	Nu are efect asupra OR
Biodiversitate, floră, faună	O10 Asigurarea protectiei pentru siturile Natura 2000 la nivel de judet	0	-nu are efect asupra OR
Peisaj, valori arhitectonice și de patrimoniu	O 11 Imbunatatirea calitatii peisajului , crearea unui numar cat mai mare de spatii verzi O12 Protejarea, respectiv punerea in valoare a obiectivelor arhitectonice si de patrimoniu	0	Nu are efect asupra OR

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Riscuri naturale	O 13 Creșterea protecției populației față de riscurile naturale	0	Nu are efect asupra OR
Populație și sănătate publică, mediu social și economic	O14 Imbunatatirea standardelor de viata ale populatiei	+1	- efect pozitiv asupra mediului economic și social al judetului
Turism durabil si transport	O15 dezvoltarea/ modernizarea infrastructurii rutiere judetene O16 informarea turistilor cu provire la zonele suprapuse cu ariile naturale protejate	+2	efect pozitiv asupra mediului economic și social al judetului
Total		3	

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Evaluarea efectelor cumulate asupra factorilor de mediu ale obiectivelor Strategieii s-a realizat prin însumarea nivelului impactului stabilit pentru fiecare obiectiv de dezvoltare în parte în raport cu obiectivele relevante de mediu.

DDS 1 Dezvoltare economica prin valorificarea potentialului local si utilizarea inovarii si a noilor tehnologii

Domeniu și Obiectiv Relevant de mediu/ Obiectiv Strategie	ObsS1.1	Obs 1.2.	Obs1.3.	Obs1.4.	ObsS1.5.	Obs 1.6.	SCOR SEA
Apă OR1 OR2	-1	-1	0	-1	-1	0	-4
Aer/Climă OR3 OR4 OR5	+1	-1	0	+1	0	0	+1
Sol/subsol, utilizarea terenurilor OR6 OR7	-1	-1	0	-1	-1	0	-4
Management deșeuri OR8 OR9	-2	-1	0	-1	-1	0	-5
Biodiversitate, floră, faună OR10	0	0	0	-1	0	0	-1
Peisaj, valori arhitectonice și de patrimoniu, riscuri naturale OR11 OR12	0	0	0	-1	0	0	-1
Riscuri naturale OR13	0	0	0	0	0	0	0
Populație și sănătate	+2	+2	0	+2	+2	+2	+10

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

publică, mediu social și economic OR 14							
Tursim durabil si transport OR15 OR16	+2	+1	+2	0	0	0	+5
Scor de mediu al obiectivului propus in Strategie	1	-1	+2	0	-1	+2	=+3

DDS 2 Dezvoltare economica prin valorificarea potentialului local si utilizarea inovarii si a noilor tehnologii

Domeniu și Obiectiv Relevant de mediu/ Obiectiv Strategie	ObsS 2.1	Obs 2.2.	Obs 2.3.	Obs 2.4.	ObsS 2.5.	SCOR SEA
Apă OR1 OR2	-1	-1	-2	-1	-1	-6
Aer/Climă OR3 OR4 OR5	-1	-1	-1	-1	+2	-6
Sol/subsol, utilizarea terenurilor OR6 OR7	-1	-1	-1	-1	-1	-5
Management deșeuri OR8 OR9	-1	-1	-1	-1	-1	-5
Biodiversitate, floră, faună OR10	0	0	0	0	0	0
Peisaj, valori arhitectonice și de patrimoniu, riscuri naturale OR11	+1	+1	+1	0	+2	+5

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

OR12						
Riscuri naturale OR13	0	0	0	0	0	0
Populație și sănătate publică, mediu social și economic OR 14	+2	+2	+2	+2	+2	+10
Tursim durabil si transport OR15 OR16	+2	0	0	0	+2	+4
Scor de mediu al obiectivului propus in Strategie	1	-1	+2	-2	5	=+ 5

DDS 3 Dezvoltare turismului si serviciilor conexe

Domeniu și Obiectiv Relevant de mediu/ Obiectiv Strategie	ObsS 3.1	Obs 3.2.	SCOR SEA
Apă OR1 OR2	-1	0	-1
Aer/Climă OR3 OR4 OR5	-1	0	-1
Sol/subsol, utilizarea terenurilor OR6 OR7	-1	0	-1
Management deșeuri OR8 OR9	-1	0	-1
Biodiversitate, floră, faună OR10	0	0	0

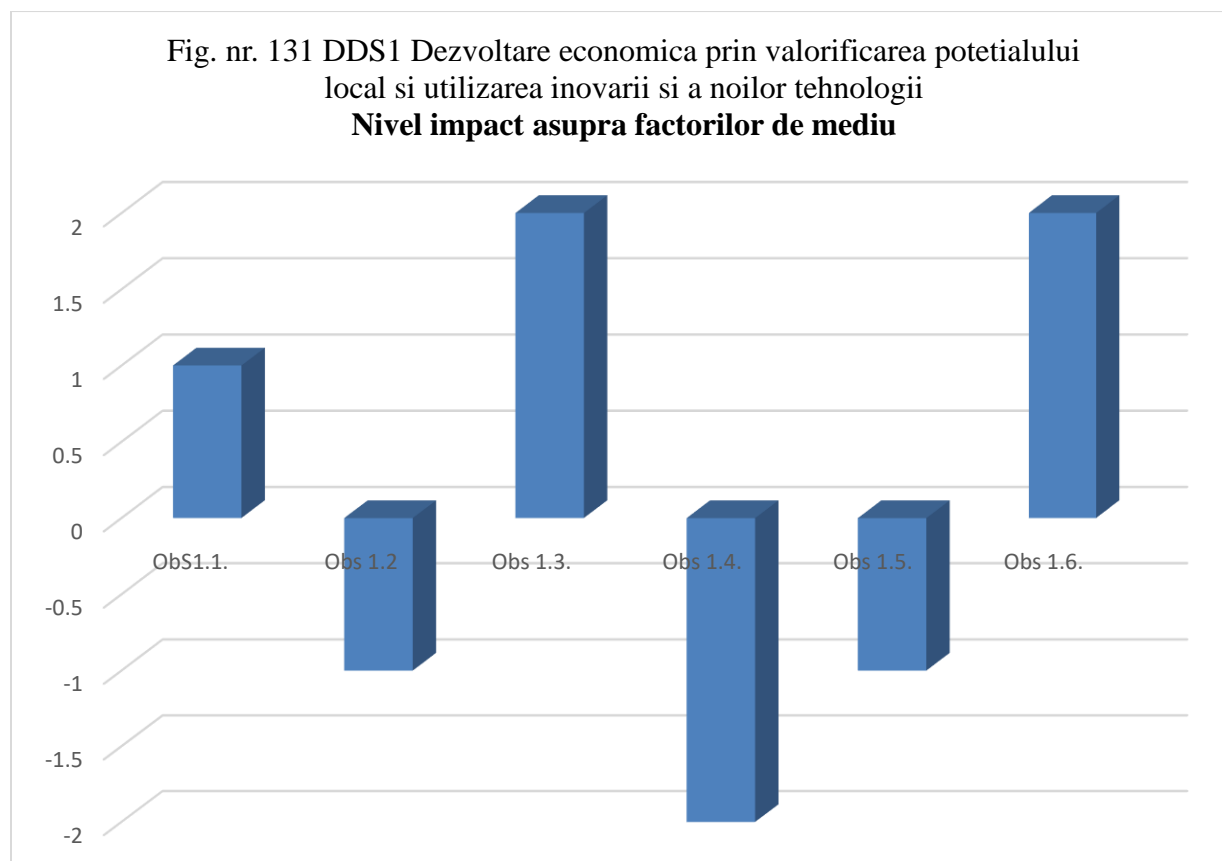
**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Peisaj, valori arhitectonice și de patrimoniu, riscuri naturale OR11 OR12	+2	0	+2
Riscuri naturale OR13	0	0	0
Populație și sănătate publică, mediu social și economic OR 14	+2	+1	+3
Tursim durabil si transport OR15 OR16	+2	+2	+4
Scor de mediu al obiectivului propus in Strategie	+2	+3	=+5

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Analiza rezultatelor evaluării de mediu a Strategiei de dezvoltare a Jud. Constanta permite identificarea faptului că implementarea obiectivelor generează un efect preponderent pozitiv, aspectele notate negativ manifestându-se la nivelul domeniilor sol/subsol/utilizare terenuri (OR5, OR6), aer/clima (OR3, OR4) și apă (OR1 SI OR2- efecte pe componenta cantitativă prin creșterea consumului de apă- ca resursă naturală, existând de asemenea, riscul poluarii apelor de suprafața dar și a apelor subterane).

DDS 1 Dezvoltare economica prin valorificarea potențialului local și utilizarea inovării și a noilor tehnologii, prin dezvoltarea transporturilor și serviciilor conexe, dezvoltarea activităților industriale, dezvoltarea și susținerea mediului de afaceri local, valorificarea potențialului energetic local, modernizarea și dezvoltarea agriculturii, pescuitului și acvaculturii, dezvoltarea capitalului uman, va avea efecte benefice asupra mediului social și economic a județului Constanta. Județul se va dezvolta din punct de vedere economic și social prin crearea unei infrastructuri adecvate cerințelor de dezvoltare, iar populația va avea acces la servicii moderne.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

Efectele negative asupra calitatii apelor, aerului si solului se vor produce în perioada realizarii lucrarilor pentru dezvoltarea activitatilor industriale (realizarea unor parcuri industrial, parcuri tehnologice), dezvoltarea transporturilor si serviciilor conexe , respectiv lucrarile pentru modernizarea si extinderea transportului feroviar, renovarea si modernizarea cladirilor modernizarea retetelor de alimentare si apa si canalizare. Totodata aceste categorii de lucrari sunt generatoare de deseuri, fiind necesar practicarea unui management crespunzator al deeurilor. De asemenea, valorificarea potentialului energetic local, prin crearea unor parcuri eoliene , a unor parcuri pentru panouri fotovoltaice sunt generatoare de emisii/ imisii pentru factorii de mediu. Proiectele care se vor realiza in vecinatatea ariilor naturale protejate se vor realiza cu avizul custodelui.

Lucrarile pentru realizarea acestor obiective vor avea un impact direct asupra calitatii factorilor de mediu, temporar si reversibil.

Scorul final de mediu al implementării obiectivului este +3.

DDS 2 Dezvoltare economica prin valorificarea potentialului local si utilizarea inovarii si a noilor tehnologii, prin regenerarea infrastructurii edilitare si a serviciilor publice, dezvoltarea si modernizarea infrastructurii si serviciilor educationale, dezvoltarea si modernizarea serviciilor de sanatate publica, dezvoltarea serviciilor de ingrijire si protectie sociala, dezvoltarea infrastructurii culturale si de petrecere a timpului liber, va avea efecte benefice asupra mediului social si economic a judetului Constanta.

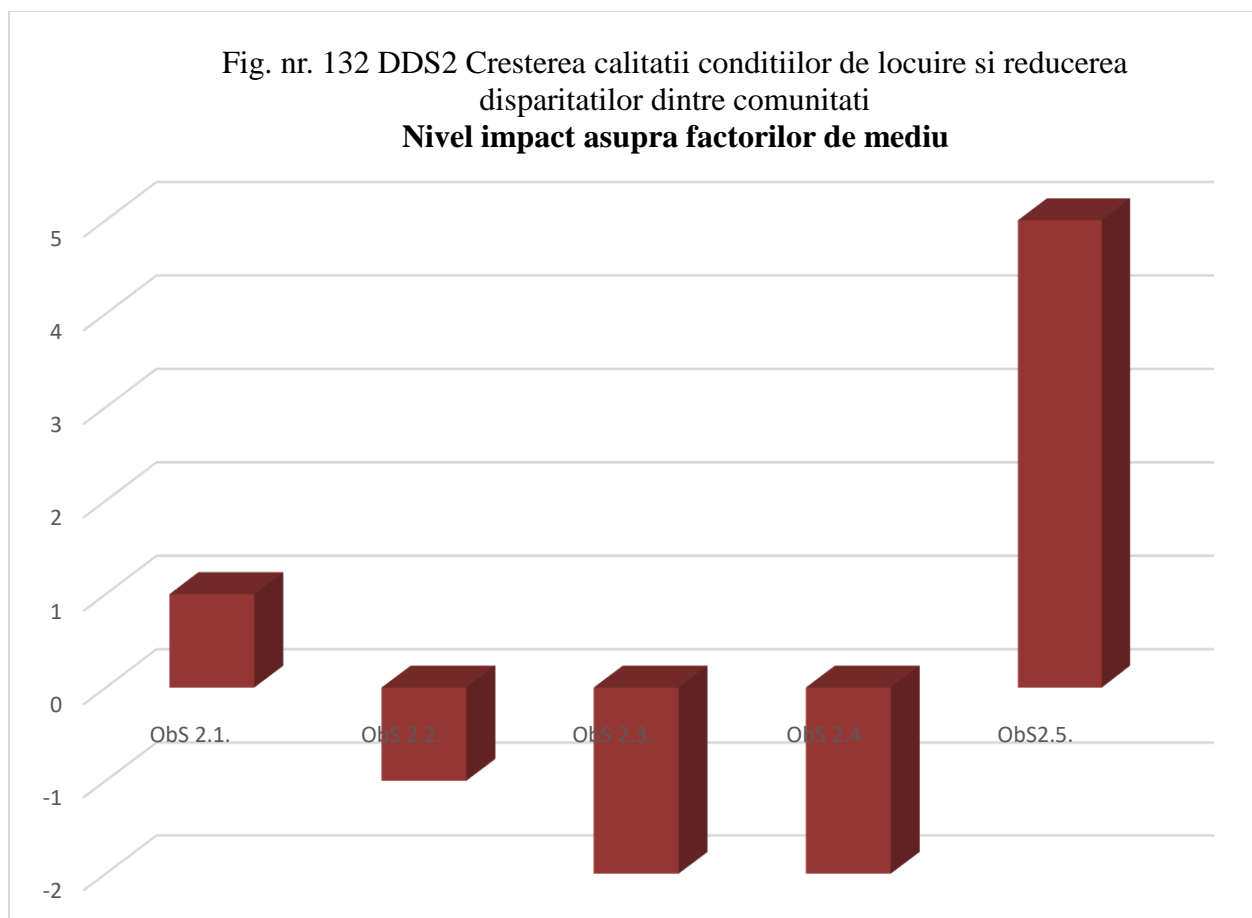
De exemplu, functionarea corespunzatoare a sistemului de canalizare va genera efecte pozitive semnificative asupra factorului de mediu apă și sol prin evitarea deversărilor necontrolate și implicit asupra sănătății populației prin prevenirea îmbolnăvirilor cauzate de apele uzate gestionate necorespunzător.

Efectele negative asupra calitatii apelor, aerului si solului se vor produce în perioada realizarii lucrarilor/ proiectelor pentru extinderea si modernizarea retelelor de apa, canalizare , electricitate, distributie gaze, reabilitarea infrastructurii de transport. Se vor propune măsuri specifice pentru diminuarea acestor presiuni.

Lucrarile pentru realizarea acestor obiective vor avea un impact direct asupra calitatii factorilor de mediu, temporar si reversibil.

Scorul final de mediu al implementării obiectivului este +5.

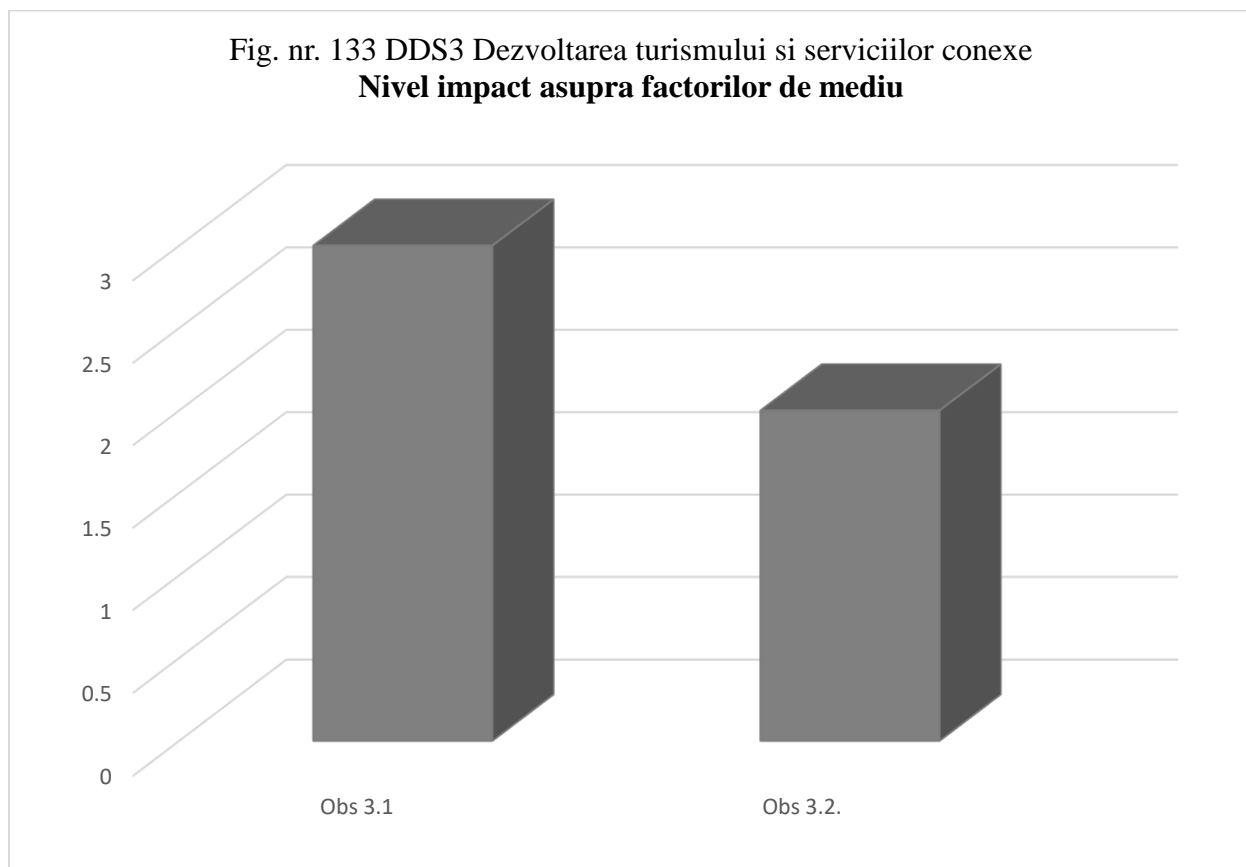
DDS 3 Dezvoltare turismului si serviciilor conexe, prin dezvoltarea capacitatii de management al dezvoltarii turistice si dezvoltarea infrastructurii turistice si valorificarea potentialului local va contribui la dezvoltarea durabila la judetului Constanta.

Efectele negative asupra calitatii apelor, aerului si solului se vor manifesta in perioada realizarii lucrarilor/ proiectelor pentru conservarea, restaurarea muzeelor si a caselor memorial, siturilor arheologice, a cetatilor antice, a obiectivelor culturale si de cult religios, realizarea unor amenajari peisagistice in statiunile turistice, etc. De asemenea, in perioada realizarii acestor lucrari vor rezulta deseuri care vor necesita o gestionare adecvata, colectare selectiva si predare catre societati autorizate in acest sens.

Lucrarile pentru realizarea acestor obiective vor avea un impact direct asupra calitatii factorilor de mediu, temporar si reversibil.

Scorul final de mediu al implementării obiectivului este +5.

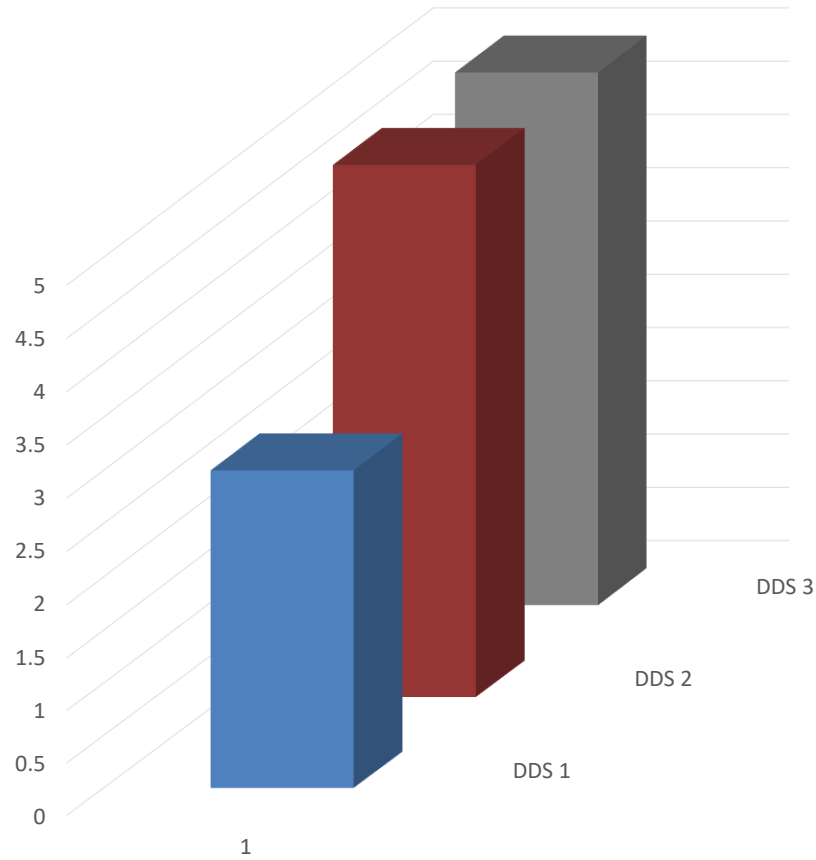

Evaluarea efectelor cumulate asupra factorilor de mediu

In ce priveste evaluarea efectelor cumulate asupra factorilor de mediu ale obiectivelor Strategiei , aceasta s-a realizat prin însumarea nivelului impactului stabilit pentru fiecare obiectiv de dezvoltare în parte în raport cu obiectivele relevante de mediu. Conform figurii nr.134 , obiectivele stabilite în cadrul Strategiei de dezvoltare durabila a judetului Constanta pentru perioada 2021-2027 aduc un impact pozitiv asupra calitatii factorilor de mediu si **se poate concludiona că implementarea obiectielor Strategiei va contribui în principal la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor judetului Constanța.**

De asemenea, proiectele legate de dezvoltarea infrastructurii judetene și dezvoltarea turistică dau valoare judetului si contribuie la progresul judetului in spiritul dezvoltarii durabile.

Fig. nr. 134 Evaluarea efectelor cumulate asupra factorilor de mediu ale obiectivelor Strategiei

7. POTENȚIALE EFECTE SEMNIFICATIVE ASUPRA MEDIULUI, INCLUSIV ASUPRA SĂNĂTĂȚII ÎN CONTEXT TRANSFRONTIERĂ

„Strategia de dezvoltare durabilă a județului Constanta pentru perioada 2021-2027” vizează realizarea unui număr mare de proiecte, diferite prin natură, dimensiunea și localizarea acestora.

În **anexa 4** este prezentată Lista proiectelor ce vizează extindere intervenției transfrontaliere.

O atenție deosebită se va acorda aplicării prevederilor HG 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe (pentru planurile/programele, altele decât „Strategia de dezvoltare durabilă a județului Constanta pentru perioada 2021-2027”, prin care sunt propuse proiectele), referitoare la consultarea autorităților de mediu din statele posibil a fi afectate, conținute în art 22 (2), art. 23 (2) și art. 34.

De asemenea, în cazul proiectelor cu impact transfrontieră supuse procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, procedura de selectare a proiectelor va include verificarea aplicării prevederilor referitoare la realizarea consultării autorităților centrale pentru protecția mediului din statele posibil a fi afectate, conținute în Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului.

**8.MĂSURILE PROPUSE PENTRU A PREVENI , REDUCE SI COMPENSA CÂT
DE COMPLET POSIBIL ORICE EFECT ADVERS ASUPRA MEDIULUI AL
IMPLEMENTĂRII PLANULUI SAU PROGRAMULUI**

8.1. măsuri propuse pentru prevenirea, reducerea și compensarea efectelor adverse asupra factorului de mediu apă

- în perioada de realizare a lucrărilor de construcții, lucrărilor de modernizare a rețelelor de alimentare cu apă și canalizare, lucrărilor de realizare a parcurilor industriale, lucrărilor de modernizare a infrastructurii, lucrărilor pentru restaurarea unor monumente istorice, etc, se va interzice depozitarea materialelor de construcții și a deșeurilor pe malurile cursurilor de apă, precum și deversarea oricărui tip de ape uzate în cursurile de apă sau în rețelele de canalizare
- implementarea unui sistem de verificare periodică a integrității rețelelor de alimentare cu apă și canalizare;
- instituirea zonelor de protecție sanitară în jurul surselor de apă potabilă, conform Legii apelor cu respectarea distanței de 50 m față de posibilele surse de poluare a apei și respectarea prevederilor H.G. nr. 930/2005 – Norme speciale privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară și hidrologică;
- se va avea în vedere respectarea prevederilor Anexei 1, art. 11 din Ordinul Ministerului Sănătății nr. 119/2014, respectiv distanța minimă de protecție sanitară între teritoriile protejate/ zonele locuite și stațiile de epurare;
- la evacuarea apelor în canalizare se va asigura respectarea NTPA 002/2005 ;
- monitorizarea consumului de apă potabilă și evacuarea apelor uzate;
- în perioada executării unor eventuale lucrări de construcții , indiferent de natura lor, se va interzice depozitarea materialelor și a deșeurilor pe malurile cursurilor de apă ce traversează comuna; deșeurile rezultate în timpul lucrărilor de construcții vor fi gestionate cu respectarea legislației în vigoare;
- orice obiectiv care are legătură cu apele subterane sau cu apele de suprafață va primi acordul/avizul autorității competente în domeniul gospodăririi apelor.

8.2. măsuri propuse pentru prevenirea, reducerea și compensarea efectelor adverse asupra factorului de mediu aer și schimbărilor climatice

- în etapele de realizare a proiectelor prevăzute de Strategie, se va avea în vedere luarea unor măsuri pentru diminuarea emisiilor de pulberi, zgomot sau vibrații; materialele pulverulente se vor manipula astfel încât să se reducă la minim nivelul particulelor ce pot

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

fi antrenate de curenții atmosferici; se vor lua măsuri pentru evitarea disipării de pământ și materiale de construcție pe carosabil;

- în perioadele de realizare a lucrărilor de eficientizare energetică a clădirilor de locuit și a celor publice, se vor avea în vedere măsuri de diminuare a emisiilor de pulberi și reducerea nivelului de zgomot și vibrații; lucrările se vor efectua cu utilizarea standardelor în construcții, și implicit a standardelor de eficiență energetică;
- conectarea proiectelor privind gestionarea deșeurilor la prevederile PJGD;
- reabilitarea integrată a spațiilor publice din zonele centrale și zonele istorice se vor realiza în baza unor proiecte ce vor include soluții tehnice care să răspundă cerințelor de adaptare la schimbările climatice;
- platformele și containerele destinate depozitării temporare a deșeurilor trebuie menținute în stare bună, în condiții de curățenie și ordine;
- operatorii de salubritate vor respecta programul de ridicare și transport a deșeurilor pentru a evita descompunerea acestora și generarea de mirosuri sau noxe;
- utilizarea unor sisteme moderne cu eficiență ridicată, pentru obținerea apei calde și a agentului termic, în scopul încadrării emisiilor în normativele în vigoare;
- pentru asigurarea utilităților nu trebuie omisă posibilitatea utilizării surselor alternative de energie atât în cazul locuințelor existente cât și în cazul celor care se vor construi. Datorită numărului mare de zile însorite, totalizând 2350 ore/an, județul Constanța se pretează foarte bine pentru utilizarea energiei solare ca energie alternativă și de aceea se recomandă montarea de panouri solare în cazul noilor construcții (ex. locuințe, spații comerciale), utilizate chiar și în combinație cu surse convenționale de producere a energiei;
- utilizarea în cadrul activităților economice a unor tehnologii cu potențial redus de poluare;
- asigurarea încă de la faza de proiect a echipamentelor pentru reținerea și dispersia poluanților atmosferici din sursele fixe din cadrul obiectivelor de prestări servicii, mică industrie, etc;
- unitățile economice sau obiectivele care țin de echiparea edilitară (stații de epurare, incinte de gospodărie a deșeurilor, incinte zootehnice, etc) vor fi amplasate față de receptorul sensibil pe care îl constituie zona de locuit și de dotări social-culturale, la distanțe care să respecte zonele de protecție stabilite de Ordinul Ministerului Sănătății nr. 119/2014, astfel:
 - ✓ Ferme de îngrășătorii de taurine, până la 500 de capete 200 m
 - ✓ Ferme și îngrășătorii de taurine, peste 500 de capete 500 m
 - ✓ Ferme de păsări, până la 5.000 de capete 500 m
 - ✓ Ferme de păsări cu peste 5.000 de capete și complexe avicole industriale ... 1.000 m
 - ✓ Ferme de ovine 100 m
 - ✓ Ferme de porci, până la 2.000 de capete 500 m
 - ✓ Ferme de porci între 2.000-10.000 de capete 1.000 m
 - ✓ Complexe de porci cu peste 10.000 de capete 1.500 m
 - ✓ Grajduri de izolare și carantină pentru animale 100 m

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- ✓ Abatoare, târguri de vite și baze de recepție a animalelor 500 m
 - ✓ Depozite pentru colectarea și păstrarea produselor de origine animală 300 m
 - ✓ Platforme sau locuri pentru depozitarea gunoiului de grajd, în funcție de mărimea unităților zootehnice deservite 500 m
 - ✓ Platforme pentru depozitarea gunoiului porcine 1.000 m
 - ✓ Depozite pentru produse de origine vegetală (silozuri de cereale, stații de tratare a semințelor) 200 m
 - ✓ Stații de epurare a apelor uzate: 300 m
 - ✓ Stații de epurare de tip modular (containerizate): 100 m
 - ✓ Stații de epurare a apelor uzate industriale: 300 m
 - ✓ Paturi de uscare a nămolurilor: 300 m
 - ✓ Bazine deschise pentru fermentarea nămolurilor: 500 m
 - ✓ Depozite controlate de deșeuri periculoase și nepericuloase: 1.000 m
- întreținerea corespunzătoare a spațiilor verzi existente și a celor nou plantate. La amenajarea unor noi imobile, se va respecta prevederile H.C.J.C. nr. 152/ 22.05.2013 privind stabilirea suprafețelor minime de spații verzi aferente construcțiilor realizate pe teritoriul administrativ al județului Constanța.

8.3. măsuri propuse pentru prevenirea, reducerea și compensarea efectelor adverse asupra factorului de mediu sol-subsol

- adoptarea acelor obiective ale Strategiei care vor contribui la îmbunătățirea calității solului/ subsolului (realizarea sistemului centralizat de alimentare cu apă, realizarea sistemului de canalizare, a stațiilor de epurare);
- la realizarea de noi construcții industriale (parcuri industriale/parcuri tehnologice) se va avea în vedere utilizarea preponderent a suprafețelor de teren cu funcțiune industrială existente, evitându-se pe cât posibil ocuparea de noi suprafețe de teren productive sau sub-utilizate;
- la realizarea lucrărilor de modernizare/reabilitare infrastructură rutieră și feroviară, a lucrărilor de reabilitare a rețelelor de utilități, precum și a lucrărilor de extindere/modernizare a liniilor de transport public, inclusiv parcări și noduri intermodale se va avea în vedere limitarea suprafețelor ocupate temporar pe durata construcției și refacerea amplasamentelor punctelor de lucru imediat după finalizarea lucrărilor de construcție;
- dezvoltarea exploatărilor agricole se va face având în vedere utilizarea rațională a îngrășămintelor chimice și naturale, aplicarea corectă a îngrășămintelor astfel încât să se reducă aportul de nutrienți în exces în sol/subsol/pânza de apă freatică și migrarea către

apele de suprafață; promovarea agriculturii ecologice; efectele pozitive ale acestor măsuri se vor cuantifica și în calitatea pânzei de apă freatică;

- se interzice înființarea de depozite de deșeuri neamenajate ;
- pentru protecția apelor de suprafață și subterane se recomandă utilizarea cu precauție a dejecțiilor animaliere ca îngrășământ natural, cu respectarea prevederilor legale în domeniu.

8.4. măsuri propuse pentru prevenirea, reducerea și compensarea efectelor adverse asupra factorului de mediu floră, faună, biodiversitate

Obiectivele propuse în Strategia de dezvoltare a Jud . Constanta nu s propun modificarea compoziției speciilor sau introducerea de noi specii în mediu sau modificări ale resurselor speciilor de plante cu importanță economică.

Aspectele privind biodiversitatea vor fi favorizate de următoarele acțiuni/măsuri:

- orice intervenție în vecinătatea ariilor naturale protejate se va realiza cu acordul favorabil al autorității locale de mediu și a custodelui desemnat- ANANP;
- desfășurarea unor acțiuni de conștientizare a comunităților privind statutul acestor situri, limitele intervențiilor umane în aceste perimetre.

8.5. măsuri propuse pentru prevenirea, reducerea și compensarea efectelor adverse asupra sănătății populației, peisajului și obiectivelor de patrimoniu

Propunerile / obiectivele și direcțiile de dezvoltare ale Județului Constanta, prevăzute de Strategia de dezvoltare durabilă, au ca scop general îmbunătățirea standardului de viață al populației, a confortului, prin :

- asigurarea extinderii sistemului de alimentare cu apă; asigurarea alimentării cu apă la parametri de calitate în conformitate cu prevederile legale ;
- introducerea sistemului de canalizare în zonele în care acesta lipsește;
- eficientizarea extinderii serviciilor de colectare selectivă a deșeurilor de la populație;
- încurajarea utilizării surselor alternative de energie;
- îmbunătățirea infrastructurii rutiere;
- restaurarea monumentelor istorice, a siturilor arheologice, a muzeelor, etc
- amenajarea și reabilitarea spațiilor verzi, a zonelor de agrement și sport , etc.
- dezvoltarea turistică a județului;
- dezvoltarea sectorului agricol, a pisciculturii și acvaculturii.

În perioadele de implementare a acestor măsuri, se va avea în vedere:

- lucrările de implementare a acțiunilor propuse în vederea creșterii performanței energetice a clădirilor publice vor trebui să aibă în vedere evitarea afectării valorii clădirilor de

patrimoniu, eventualele intervenții trebuind să se facă în conformitate cu cerințele legale aplicabile; de asemenea, se va avea în vedere fie integrarea, fie acomodarea cu elementele de peisaj natural sau antropic;

- transportul materialelor de construcție în perioadele de realizare a proiectelor propuse cu evitarea, pe cât posibil, a zonelor rezidențiale;
- utilizarea de echipamente și autovehicule moderne, cu sisteme de reținere poluanți, astfel încât tranzitarea localității să nu amplifice presiunea asupra factorului de mediu aer;

În ceea ce privește **peisajul**, se vor lua măsuri precum:

- interzicerea construcțiilor care prin aspect arhitectural, volumetrie, amplasare distrug specificul zonei sau afectează valoarea unor monumente protejate;
- dezvoltarea spațiilor verzi și a amenajărilor peisagistice;
- se vor interzice construcții și amenajări cu caracter definitiv ce nu sunt compatibile cu zona sau care pot afecta zonele naturale valoroase, precum și exploatarea terenului ce pot conduce la degradarea accentuată a peisajului.

În cazul **obiectivelor de patrimoniu**, se vor asigura zonele de protecție, urmând ca orice intervenție în proximitatea acestora să se realizeze cu avizul favorabil al autorității competente-Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Național Constanța, precum și consultarea specialistilor pentru a nu compromite valoarea istorică și arhitecturală.

De asemenea, este importantă conștientizarea populației asupra valorii obiectivelor de patrimoniu și necesitatea păstrării nealterate a stării fizice a monumentelor.

8.6. Măsuri propuse în zonele cu riscuri naturale

Zone afectate de cutremure de pământ

Condițiile de amplasare și conformare a construcțiilor în raport cu gradul de seismicitate, distanțele dintre clădiri, regimul de înălțime, sistemul tehnic constructiv, tipul fundațiilor și adâncimea de fundare sunt diferite de la o zonă la alta și ele se stabilesc pe baza proiectelor executate de către specialiști atestați.

Funcție de condițiile geotehnice specifice pe zone, proiectarea construcțiilor ce urmează a se executa sau a construcțiilor existente ce necesită lucrări de consolidare se va face în conformitate cu prevederile normativului P100-1/2013 .

Zone afectate de inundații

Pentru zonele inundabile, se recomandă proiectarea de diguri de apărare împotriva inundațiilor.

Zone afectate de fenomene de instabilitate

Stabilirea limitei intravilanului se va face pe baza hărților cu zonarea geotehnică și a probabilității de producere a alunecărilor de teren de risc de instabilitate.

Pentru zonele cu potențial mediu de instabilitate, pentru a preveni fenomenele de risc ce apar la amplasarea construcțiilor se vor avea în vedere următoarele recomandări:

- amplasarea construcțiilor se va face pe baza studiilor geotehnice cu calculul stabilității versantului la încărcările suplimentare create de construcții;
- nu se vor executa lucrări de săpătură de anvergură pe versant (șanțuri adânci, platforme, taluze verticale, umpluturi etc);
- se vor executa numai săpături locale pentru fundații izolate sau ziduri de sprijin care vor fi betonate imediat ce s-a terminat săpătura;
- se vor lua măsuri pentru a preîntâmpina pătrunderea apei în săpătură;
- se vor dirija apele din precipitații prin rigole bine dimensionate și dirijate astfel încât să nu producă eroziuni.

**9. EXPUNEREA MOTIVELOR CARE AU CONDUS LA SELECTAREA
ALTERNATIVELOR ALESE**

S-au analizat două variante ale PUG:

- Varianta 0 – cazul neimplementării planului;
- Varianta propusă – varianta în care se va implementa planul.

Neimplementarea planului propus va conduce la o dezvoltare necontrolată a județului relevând o serie de efecte negative:

- existența unor zone destinate dezvoltării de locuințe, care nu au acces direct la drumuri publice și care nu sunt echipate edilitar;
- infrastructura nemodernizată și subdimensionată;
- lipsa rețelelor de canalizare și a stațiilor de epurare în anumite localități ale județului;
- rețea electrică nemodernizată;
- lipsa oportunităților de angajare a forței de muncă;
- pondere redusă a activităților neagricole;
- dezvoltare turistică slabă.

Acest aspecte au fost analizate pe larg în subcapitolul 2.2. al acestui Raport de Mediu.

Varianta propusă conduce la următoarele avantaje:

- asigurarea cadrului necesar pentru dezvoltarea activităților comerciale, serviciilor;
- reabilitarea și modernizarea echipamentelor publice existente;
- mărirea suprafețelor de spații verzi, spații de agrement și sport ;
- modernizarea drumurilor ;
- restaurarea monumentelor istorice, a siturilor arheologice, a muzeelor, a caselor memoriale;
- dezvoltarea/ modernizarea rețelei de alimentare cu apă și evacuare a apelor uzate;
- dezvoltarea zonelor industriale ale județului;
- punerea în valoare a patrimoniuului arhitectural a județului;
- o protecție mai bună a ariilor naturale protejate -situri Natura 2000- la nivelul județului și creșterea gradului de conștientizare a locuitorilor în acest sens;
- realizare rețea de canalizare și stații de epurare;
- utilizarea surselor alternative de energie (energie eoliană, energie solară);
- dezvoltarea unui sistem modern și eficient în gestionarea deșeurilor;
- dezvoltarea agriculturii, pisciculturii și acvaculturii.
- promovarea turistică a județului.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

10. MONITORIZAREA EFECTELOR SEMNIFICATIVE ALE IMPLEMENTĂRII

PLANULUI SAU PROGRAMULUI

La nivelul Judetului Constanta se propune următorul program de monitorizare a obiectivelor de mediu, defalcat pe domeniile specifice efectelor semnificative.

Tabel nr. 74 Program de monitorizare a obiectivelor de mediu

Factor/ Domeniu	Obiective de mediu relevante	Indicatori	Ținte	Fecventa monitorizarii/ Responsabilitate
Apa	OR1. Limitarea poluării apelor la niveluri care sa nu dauneze sistemelor naturale; menținerea funcțiilor ecologice a apelor	-parametrii de calitate pentru apele de suprafață	Reducerea impactului produs de evacuarea apelor uzate menajere si industriale asupra apelor de suprafață Nr. locuitori racordați la rețeaua de alimentare cu apă si canalizare	Anual/ Administratia Bazinala de Apa “Dobrogea Litoral” Garda Nationala de Mediu-Comisariatul Judetean Constanta Directia de Sanatate Publica a Jud. Constanta Primării
	OR2. Limitarea poluării apelor subterane, inclusiv a poluării cu nitrați din surse agricole	-parametrii de calitate pentru apele subterane	Indicatorul nitrați pentru apele subterane; Nr. exploatații agricole care aplica Codul bunelor practici agricole Nr. gospodării individuale ce gestionează corespunzator gunoiul de grajd (zonele rurale)	

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Factor/ Domeniu	Obiective de mediu relevante	Indicatori	Ținte	Fecventa monitorizarii/ Responsabilitate
Aer/ Schimbări climatice	OR3. Îmbunătățirea calității aerului atmosferic, menținerea calității aerului	-standarde, respective legislație de calitate pentru aer	Incadrarea valorilor poluanților specifici în standardele de calitate : NO ₂ , SO ₂ , PM 10, C ₆ H ₆ , CO, Pb Limitarea poluarilor generate de activitati industriale	Anual / APM Constanta Semestrial/ Primăriile din Judet
	OR4. Reducerea impactului transporturilor asupra calității aerului la nivel de judet	-kilometrii de drumuri modernizate/ reabilitate	Reducerea poluarii generate de traficul rutier	
	O5 Scăderera emisiilor de gaze cu efect de sera generate din activitati , în vederea atingerii tintelor impuse de UE și reducerera graduala a gazelor cu efect de sera	-nr solicitari pentru accesarea fondurilor necesare achizitiei de sisteme de alternative de asigurare a incalzizii și obtinerii apei calde	Utilizarea resurselor regenerabile de energie.	

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Factor/ Domeniu	Obiective de mediu relevante	Indicatori	Tinte	Fecventa monitorizarii/ Responsabilitate
Sol/Subsol/ utilizarea terenurilor	OR 6. Îmbunătățirea calității solului, exploatarea resurselor în limita capacității de suport	- clasa de calitate pentru suprafețe agricole	Indicatori specifici pentru terenurile arabile	Anual/ APM Constanta, Agenți economici
	OR7. Depozitarea corespunzătoare a deșeurilor la nivelul județului	- îmbunătățirea infrastructurii de gestionare a deșeurilor la nivelul județului Constanta	Nr. depozite de deșeuri conforme	Semestrial/APM Constanta
Managementul deșeurilor	OR8. Susținerea colectării selective a deșeurilor, creșterea gradului de recuperare și reciclare a deșeurilor	- atingerea țintelor din PJGD privind cantitatea de deșeuri reciclate	Cantități de deșeuri reciclate Nr. de investitii realizate in domeniul managementului deșeurilor	Semestrial/ APM Constanta
	OR9 Îmbunătățirea stării de sanatate a populației	-nr. îmbolnaviri generate de lipsa de salubritate/ gestionare corespunzătoare a deșeurilor	Monitorizarea efectelor induse de gestionarea deșeurilor asupra sănătății publice la nivelul Județului Constanta	Anual/ Directia de Sănătate Publica a Jud. Constanta

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Factor/ Domeniu	Obiective de mediu relevante	Indicatori	Tinte	Fecventa monitorizarii/ Responsabilitate
Biodiversitate fauna, flora	OR 10 Asigurarea protecției pentru siturile Natura 2000 la nivel de judet	- acțiuni de protejare a zonelor valoroase din punct de vedere al biodiversității	-dezvoltare urbană favorabilă care să țină cont de vecinătatea ariilor naturale protejate	Anual/ Primării, ANANP
Peisaj, valori arhitectonice și de patrimoniu	OR11. Îmbunătățirea calității peisajului, crearea unui numar cât mai mare de spații verzi	-suprafata spații verzi amenajate și reabilitate;	Suprafețe noi de spațiu verde (mp/loc) conform prevederilor OUG nr. 114/2007	Anual/ APM Constanța
	OR12 Protejarea, respectiv punerea în valoare a obiectivelor arhitectonice și de patrimoniu	-nr. nonumente restaurate	Obiective de patrimoniu pentru care s-au instituit zone de protecție, conform cerintelor instituțiilor de profil	Anual/ Primării
Riscuri naturale	OR13 Creșterea protecției populației față de riscurile naturale	-mp suprafață teren stabilizat	Nr terenuri stabilizate	Anual/ Primării

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Factor/ Domeniu	Obiective de mediu relevante	Indicatori	Tinte	Fecventa monitorizarii/ Responsabilitate
Populație și sănătate publică , mediu social si economic	OR14 Îmbunătățirea standardelor de viață ale populației	<ul style="list-style-type: none"> - nr. persoane racordate la sistemul centralizat de alimentare cu apă – parametri de calitate ai apei potabile furnizate - nr. persoane racordate la sistemul centralizat de evacuare a apelor uzate menajere - încurajarea utilizării resurselor regenerabile de energie; - accesul la dotări de agrement și recreere; - accesul la servicii de sănătate și învățământ; - crearea unor noi locuri de muncă. 	<ul style="list-style-type: none"> - evoluția nr. locuitori care beneficiază de serviciile publice de utilități; - nr. persoane cu acces la servicii de sănătate; - nr. mare de locuitori care apelează la utilizarea sistemelor de încălzire și asigurarea apei calde prin resurse regenerabile de energie (panouri solare, etc) 	<p>Annual/ DSP Constanța, APM Constanța</p>
Turism durabil si Transport	<p>OR15 dezvoltarea/ modernizarea infrastructurii rutiere</p> <p>OR16 informarea turistilor cu privire la zonele suprapuse cu arii naturale protejate</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Drumuri comunale si judetene reabilitate - Panouri de informarea cu privire la ariile naturale protejate 	<ul style="list-style-type: none"> - Nr tronsoane de drum reabilitate -Nr panouri de informare cu privire la ariile naturale protejate 	<p>Annual/ Primării</p>

11. REZUMAT FĂRĂ CARACTER TEHNIC

Raportul de mediu a fost elaborat în concordanță cu HG 1076/2004 care transpune Directiva 2001/42/EC (Directiva SEA) privind procedura de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe. În prezentul raport de mediu sunt identificate, descrise și evaluate potențialele efecte semnificative asupra mediului care pot apărea prin implementarea planului și stabilite măsuri de contracarare a oricărui posibil efect negativ.

Strategia de dezvoltare a județului Constanta pentru perioada 2021-2027 are drept scop general stabilirea destinațiilor către care sunt direcționate resursele disponibile și eforturile administrației publice, în vederea atingerii unor obiective strategice cuantificabile, respectiv a unor ținte de dezvoltare pe care comunitatea și le-a stabilit.

Specific acestui instrument de planificare strategică instituțională, caracteristic administrației publice, este faptul că stabilirea obiectivelor de dezvoltare, a modalităților și ordinii în care sunt abordate rezolvările nevoilor locale și implicit efortul și resursele planificate, reprezintă rezultatul unui proces de consultare a mai multor factori și în special de consultare a comunităților locale.

Trebuie menționat faptul că, deși modalitățile de realizare a obiectivelor de dezvoltare propuse sunt privite în acest document din perspectiva rolului și atribuțiilor, de multe ori limitate, ale autorității publice, pentru ca procesul de dezvoltare să aibă succes, acestea trebuie urmărite și de alți actori de la nivelul comunităților, cum ar fi agenții economici, alte instituții publice, mediul asociativ sau chiar cetățenii prin efortul lor particular.

Realizarea conceptului de dezvoltare strategică este un demers care pornește de la starea actuală a județului, propunând atingerea unui nivel de progres și a unei arhitecturi integrate a tuturor factorilor de stare: demografică, teritorială, infrastructură și economie, socială, culturală și de mediu ai comunității. Nivelul de dezvoltare așteptat să se realizeze într-un anumit moment proiectat în viitor (2027) poate fi atins prin implementarea strategiei de dezvoltare a județului.

Strategia de dezvoltare este centrată pe **trei „direcții prioritare de dezvoltare”**, cărora le sunt asociate **trei „obiective majore suport”**. Pentru implementarea acestora au fost identificate o serie de **„obiective strategice”**, fiecare obiectiv grupând **„axe prioritare”**, transpuse în **„interventii”** de diferite tipuri, care sunt modalități concrete de acțiune ce vor contribui în mod direct la atingerea viziunii de dezvoltare a județului.

Direcțiile prioritare de dezvoltare din strategia de dezvoltare a județului sunt:

- **Dezvoltare economică prin valorificarea potențialului local și utilizarea inovării și a noilor tehnologii**
- **Creșterea calității condițiilor de locuire și reducerea disparităților dintre comunități**
- **Dezvoltarea turismului și a serviciilor conexe prin utilizarea inteligentă a resurselor locale**

Cele trei *obiective majore suport* sunt definite având în vedere caracterul transversal al unora dintre principalii factori de progres, care **vizează toate domeniile din procesul de dezvoltare**. Astfel, *dezvoltarea infrastructurii de transport, calitatea mediului și stimularea utilizării resurselor de energie regenerabilă și modernizarea administrației publice și a capacității de implicare*, reprezintă **domenii care sunt considerate obiective majore**, comune întregii dezvoltări și a căror modalitate de realizare condiționează decisiv calitatea și ritmul dezvoltării județului.

Direcțiile prioritare de dezvoltare ale județului Constanta sunt următoarele:

1.Direcția prioritară de dezvoltare 1: Dezvoltare economică prin valorificarea potențialului local și utilizarea inovării și a noilor tehnologii

Obs 1.1. Dezvoltarea transporturilor si serviciilor conexe

Obs 1.2. Dezvoltarea activitatilor industriale

Obs.1.3. Dezvoltarea si sustinerea mediului de afaceri local

Obs 1.4. Valorificarea potentialului energetic local

Obs 1.5. Modernizarea si dezvoltarea agriculturii, pescuitului si acvaculturii

Obs.1.6. Dezvoltarea programelor de pregatire profesionala si formare tehnica in acord cu nevoie angajatorilor

2.Direcția prioritară de dezvoltare 2: Creșterea calității condițiilor de locuire și reducerea disparităților dintre comunități

Obs 2.1. Regenerarea infrastructurii edilitare si a serviciilor publice

Obs 2.2. Dezvoltarea si modernizarea infrastructurii si serviciilor educationale

Obs 2.3. Dezvoltarea si modernizarea serviciilor de sanatate publica

Obs 2.4. Dezvoltarea serviciilor de ingrijire si protectie sociala

Obs 2.5. Dezvoltarea infrastructurii culturale si de petrecere a timpului liber

3.Direcția prioritară de dezvoltare 3: Dezvoltarea turismului și a serviciilor conexe

Obs 3.1. Dezvoltarea capacitatii de management al dezvoltarii turistice

Obs.3.2. Dezvoltarea infrastructurii turistice si valorificarea potentialului local

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Obiectivul major suport 1:

Dezvoltarea infrastructurii pentru transportul public și de mărfuri

OMS 1: Dezvoltarea infrastructurii pentru transportul public și de mărfuri

OMS 2: Creșterea calitatii mediului și stimularea utilizării resurselor de energie regenerabile

OMS 3: Modernizarea administrației publice și a capacității de implicare în dezvoltarea teritorială

Raportat la direcțiile prioritare de dezvoltare ale județului Constanța, respective la obiectivele de dezvoltare ale județului, s-au stabilit obiectivele relevante de mediu ale Strategiei de dezvoltare durabilă a județului Constanța, astfel:

Aspect de mediu	Obiectivele de mediu relevante ale Strategiei
Apa	OR1. Limitarea poluării apelor la niveluri care să nu dauneze sistemelor naturale; menținerea funcțiilor ecologice a apelor OR2. Limitarea poluării apelor subterane, inclusiv a poluării cu nitrați din surse agricole
Aer/Schimbari climatice	OR 3 Îmbunătățirea calitatii aerului atmosferic/ menținerea calitatii aerului OR4 Reducerea impactului transporturilor asupra calitatii aerului la nivel de județ O5 Scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră generate din activități, în vederea atingerii tintelor impuse de UE și reducerea graduală a gazelor cu efect de seră
Sol/ subsol/ utilizarea terenurilor	OR6 Îmbunătățirea calitatii solului, exploatarea resurselor în limitele capacității de suport OR7 Depozitarea corespunzătoare a deșeurilor la nivelul județului
Managementul deșeurilor	OR8 Sustinerea colectării selective a deșeurilor, creșterea gradului de recuperare și reciclare a deșeurilor OR9 Îmbunătățirea stării de sănătate a populației
Biodiversitate	OR10 Asigurarea protecției pentru siturile Natura 2000 la nivel de județ
Peisaj, valori arhitectonice și de patrimoniu,	OR 11 Îmbunătățirea calitatii peisajului, crearea unui număr cât mai mare de spații verzi OR12 Protejarea, respectiv punerea în valoare a obiectivelor arhitectonice și de patrimoniu

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

Riscuri naturale	OR 13 Creșterea protecției populației față de riscurile naturale
Populație, sanatate publică, mediul social și economic	OR14 Îmbunătățirea standardelor de viață ale populației
Turism durabil și transport	OR15 dezvoltarea/ modernizarea infrastructurii rutiere județene OR16 informarea turistilor cu privire la zonele suprapuse cu ariile naturale protejate

Analiza rezultatelor evaluării de mediu a Strategiei de dezvoltare a Jud. Constanta realizata in cadrul Raportului de mediu permite identificarea faptului că implementarea obiectivelor generează un efect preponderent pozitiv, aspectele notate negativ manifestându-se la nivelul domeniilor sol/subsol/utilizare terenuri (OR5, OR6), aer/clima (OR3, OR4) și apă (OR1 SI OR2-efecte pe componenta cantitativă prin creșterea consumului de apă- ca resursă naturală, existand de asemenea, riscul poluarii apelor de suprafață, dar și a apelor subterane în perioada realizării proiectelor prevazute în cadrul Strategiei de dezvoltare durabilă a Județului Constanta).

DDS 1 Dezvoltare economica prin valorificarea potențialului local și utilizarea inovării și a noilor tehnologii, prin dezvoltarea transporturilor și serviciilor conexe, dezvoltarea activităților industriale, dezvoltarea și susținerea mediului de afaceri local, valorificarea potențialului energetic local, modernizarea și dezvoltarea agriculturii, pescuitului și acvaculturii, dezvoltarea capitalului uman, va avea efecte benefice asupra mediului social și economic a județului Constanta. Județul se va dezvolta din punct de vedere economic și social prin crearea unei infrastructuri adecvate cerințelor de dezvoltare, iar populația va avea acces la servicii moderne.

Efectele negative asupra calitatii apelor, aerului și solului se vor produce în perioada realizării lucrărilor pentru dezvoltarea activităților industriale (realizarea unor parcuri industriale, parcuri tehnologice), dezvoltarea transporturilor și serviciilor conexe, respectiv lucrările pentru modernizarea și extinderea transportului feroviar, renovarea și modernizarea clădirilor modernizarea rețetelor de alimentare și apă și canalizare. Totodată aceste categorii de lucrări sunt generatoare de deseuri, fiind necesar practicarea unui management responsabil al deșeurilor. De asemenea, valorificarea potențialului energetic local, prin crearea unor parcuri eoliene, a unor parcuri pentru panouri fotovoltaice sunt generatoare de emisii/ imisii pentru factorii de mediu. Proiectele care se vor realiza în vecinătatea ariilor naturale protejate se vor realiza cu avizul custodelui.

Lucrările pentru realizarea acestor obiective vor avea un impact direct asupra calitatii factorilor de mediu, temporar și reversibil.

Scorul final de mediu al implementării obiectivului este +3.

DDS 2 Dezvoltare economica prin valorificarea potentialului local si utilizarea inovarii si a noilor tehnologii, prin regenerarea infrastructurii edilitare si a serviciilor publice, dezvoltarea si modernizarea infrastructurii si serviciilor educationale, dezvoltarea si modernizarea serviciilor de sanatate publica, dezvoltarea serviciilor de ingrijire si protectie sociala, dezvoltarea infrastructurii culturale si de petrecere a timpului liber, va avea efecte benefice asupra mediului social si economic a judetului Constanta.

De exemplu, functionarea corespunzatoare a sistemului de canalizare va genera efecte pozitive semnificative asupra factorului de mediu apă și sol prin evitarea deversărilor necontrolate și implicit asupra sănătății populației prin prevenirea îmbolnăvirilor cauzate de apele uzate gestionate necorespunzător.

Efectele negative asupra calitatii apelor, aerului si solului se vor produce în perioada realizarii lucrarilor/ proiectelor pentru extinderea si modernizarea retelelor de apa, canalizare , electricitate, distributie gaze, reabilitarea infrastructurii de transport. Se vor propune măsuri specifice pentru diminuarea acestor presiuni.

Lucrarile pentru realizarea acestor obiective vor avea un impact direct asupra calitatii factorilor de mediu, temporar si reversibil.

Scorul final de mediu al implementării obiectivului este +5.

DDS 3 Dezvoltare turismului si serviciilor conexe, prin dezvoltarea capacitatii de management al dezvoltarii turistice si dezvoltarea infrastructurii turistice si valorificarea potentialului local va contribui la dezvoltarea durabila la judetului Constanta.

Efectele negative asupra calitatii apelor, aerului si solului se vor manifesta in perioada realizarii lucrarilor/ proiectelor pentru conservarea, restaurarea muzeelor si a caselor memorial, siturilor arheologice, a cetatilor antice, a obiectivelor culturale si de cult religios, realizarea unor amenajari peisagistice in statiunile turistice, etc. De asemenea, in perioada realizarii acestor lucrari vor rezulta deseuri care vor necesita o gestionare adecvata, colectare selectiva si predare catre societati autorizate in acest sens.

Lucrarile pentru realizarea acestor obiective vor avea un impact direct asupra calitatii factorilor de mediu, temporar si reversibil.

Scorul final de mediu al implementării obiectivului este +5.

Se poate concluziona că implementarea obiectivelor Strategiei va contribui în principal la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor judetului Constanta. De asemenea, proiectele legate de dezvoltarea infrastructurii judetene și dezvoltarea turistică dau valoare judetului si contribuie la progresul judetului in spiritul dezvoltarii durabile.

12. BIBLIOGRAFIE-BAZE LEGALE

- Geografia României, volumul V;
Ionescu Alex., s.a. 1982: Ecologie și protecția ecosistemelor ;
Mutihac V., 1990 : Structura geologică a teritoriului României ;
Mutihac.V, Stratulat. M.I, Fechet, R.M., 2004, Geologia României;
Negruțiu, F., 1980: Spații verzi;
Paunescu I., Atudorei A., 2002 : Gestiunea deșeurilor urbane ;
Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor – județul Constanța
Planul de Amenajare a Teritoriului Național ;
Planul Local de Acțiune pentru Mediu (PLAM) Județul Constanța;
Planul Județean de Gestiune a Deșeurilor- Județul Constanța (PJGD);
Planul Regional de Gestionare a Deșeurilor pentru Regiunea 2 S-E.
Pumnea C., s.a.1994: Protecția mediului ambiant ;
Rojanschi.Vladimir, Bran Florina, Diaconu Gheorghică, 1997, Protecția și
ingineria mediului
- Roșu A., 1980: Geografia fizică a României;
Strategia de dezvoltare a regiunii de dezvoltare sud- est;
Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor;
Ujvari, I., 1972, Geografia apelor României.

La elaborarea lucrării s-au avut în vedere reglementările specifice din domeniul protecției mediului, dintre care enumerăm:

- O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului, aprobată cu modificări de Legea nr. 265/2006, și modificată de O.U.G. nr.114/2007 , prin O.U.G. nr. 164/2008, Legea nr. 117/2013, Legea nr. 226/2013, O.U.G. nr. 9/2016;
- O.U.G. nr. 164/03.12.2008 pentru modificarea și completarea O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului ;
- O.U.G. nr. 114/2007 pentru modificarea și completarea O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului;
- H.G. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe;
- Ordinul Ministerului Sănătății Nr. 119 / 2014 pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021- 2027

- Legea nr. 24/ 2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din zonele urbane, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 313/2009, legea nr. 47/2012, Legea nr. 88/2014, Legea nr. 135/2014);
- Ordinul MMDD nr. 1552/2008 pentru aprobarea listei localităților pe județe unde există surse de nitrați din activități agricole;
- Ordinul MAPM nr. 745/2002 privind stabilirea aglomerărilor urbane și clasificarea aglomerărilor și zonelor pentru evaluarea calității aerului în România;
- Legea Apelor nr. 107/1996, modificată și completată prin Legea 310/2004, de Legea nr. 112/2006, O.U.G. 130/2007, O.U.G. 64/2011 , O.U.G. 69/2013, Legea nr. 196/2015, O.U.G. 94/2016;
- Ordin nr. 1278/2011 pentru aprobarea instrucțiunilor privind delimitarea zonelor de protecție sanitară și a perimetrului de protecție hidrogeologică;
- H.G. nr. 188/2002 pentru aprobarea unor norme privind condițiile de descarcare în mediul acvatic a apelor uzate;
- H.G. nr. 352/2005 pentru modificarea și completarea H.G. nr. 188/2002 pentru aprobarea unor norme privind condițiile de descarcare în mediul acvatic a apelor uzate;
- Legea nr. 458/2002 privind calitatea apei potabile, modificată și completată de Legea nr. 311/2004, O.G. nr. 11/2010, O.G. nr. 1/2011, Legea nr. 301/2015, O.G. nr. 22/2017;
- Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, modificată de H.G. nr.336/2015, H.G. nr. 806/2016;
- H.G. 930/2005 pentru aprobarea normelor speciale privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară și hidrogeologică;
- STAS 12574/1988 – Aer din zonele protejate – Condiții de calitate;
- STAS 10009/1988 – Acustică urbană;
- STAS 1343/1:995 – Alimentarea cu apă a localităților;
- STAS 9450/88 – Apă pentru irigarea culturilor agricole;
- Legea Nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor;
- H.G. nr. 621/2005 (M.Of. nr. 639/20.07.2005) pentru gestionarea ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje, modificat de H.G. nr. 1872/2006, H.G. nr. 247/2011;
- H.G.nr. 1872/21.12.2006 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 621/2005 privind gestionarea ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje;
- H.G. 856/2002 privind evidența gestiunii deșeurilor și pentru aprobarea listei cuprinzând deșeurile , inclusiv deșeurile periculoase, modificat de H.G. 210/2007 pentru modificarea și completarea unor acte normative care transpun acquis-ul comunitar în domeniul protecției mediului;
- Legea nr.350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 351/ 2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a - Reteaua de localități;
- H.G. 349/2005, modificată și completată cu H.G. 210/2007 privind depozitarea deșeurilor;

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI CONSTANȚA
PENTRU PERIOADA 2021- 2027**

- H.G. 1470/2004, aprobarea Strategiei Nationale de Gestionare a Deseurilor si a Planului National de gestionare a deseurilor, modificat de H.G. nr. 358/2007;
- Legea nr. 5/2000 privind aprobarea planului de amenajare a teritoriului național- arii protejate, modificata de O.U.G. nr. 49/2016,
- H.G. 2151/2005 privind instituirea regimului de arie naturală protejată pentru noi zone;
- OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, modificata de OUG nr. 154/2008, Legea nr. 329/2009 si Legea nr. 49/2011;
- HG 1284/2007 privind declararea ariilor de protectie avifaunistica ca parte integranta a rețelei ecologice europene Natura 2000 in Romania;
- Ord. MMDD nr. 1964/2007 privind declararea siturilor de importanta comunitara ca parte integranta a rețelei ecologice europene Natura 2000 in Romania.

13. ANEXE

ANEXA 1- LISTA INTERVENȚIILOR PROPUSE LA NIVELUL JUDEȚULUI CONSTANȚA

ANEXA 2 - PLANUL DE ACȚIUNE ETAPIZAT LA NIVELUL JUDEȚULUI CONSTANȚA

ANEXA 3 - LISTA DE PROIECTE LA NIVEL DE UAT PENTRU JUDEȚUL CONSTANȚA

ANEXA 4 – LISTA PROIECTE TRANSFRONTALIERE